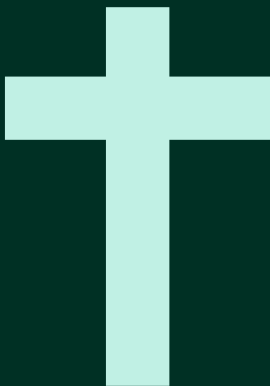

Elu Ọhụn: Ẹkúkwo-Nsọ
(Azụn Ọhụn rịn'a)

Revision of New Testament in Ika

Elu Ọhụn: Ẹkukwọ-Nsọ (Azụn Ọhụn rịn'a) Revision of New Testament in Ika

copyright © 2010 Wycliffe

Language: Ika

Translation by: Wycliffe

Ika (ikk) Nigeria

In Nigeria the word Ika is not only the name of the Ika people, but is also used to designate a local government area in the Akwa Ibom State. The Ika people are a sub group of the Igbo people. It is interesting to note that Ika is the name of a town in Croatia is one of the eight Annang local government areas of the local government areas in Akwa Ibom State. An alternative name for the Ika people is Ika-Annang. There appears to be another dialect of Ika that is spoken in Delta State of Nigeria.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 9789789037056

Revision

The New Testament

in Ika

© 2010, Wycliffe. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-08-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

31b0248e-272a-5dee-8226-bcc00c54d9b1

Contents

Matiu	1
Maki	61
Luku	99
Jonu	165
Orun Ndi-Ozi	209
Ndi Rom	267
1 Ndi Korenti	295
2 Ndi Korenti	321
Ndi Galeshia	338
Ndi Efesosi	347
Ndi Filipi	356
Ndi Kolosi	363
1 Ndi Tesalonika	369
2 Ndi Tesalonika	375
1 Timoti	379
2 Timoti	387
Taitosi	392
Filemonu	396
Ndi Hibru	398
Jemisi	420
1 Pita	427
2 Pita	435
1 Jonu	440
2 Jonu	447
3 Jonu	448
Judu	450
Nghosi	453

Ozioma Jesu Kristi Lẹkẹ Kẹ Matiu Dọn De Ẹ

Ndi Mu Jizos' Kraisti

¹ Onwan wu Ẹkukwo we gi gba ndi mu Jizosi, nwa Defidi, nwa Ebrahim.

Gha Ebrahim D'e ru Defidi

² Ebrahim wu nedi Aziki, Aziki wu nedi Jekopu, Jekopu wu nedi Juda le umune-ẹ-ikennyẹ. ³ Juda wu nedi Perẹzi le Zera. Nne mu ni we wu Tama. Perẹzi wu nedi Hez'ronu, Hez'ronu wu nedi Aram, ⁴ Aram wu nedi Aminadabu, Aminadabu wu nedi Nashonu, Nashonu wu nedi Salumonu, ⁵ Salumonu wu nedi Buzazi, nne Buzazi wu Rehabu. Buzazi wu nedi Obedi, nne Obedi wu Rutu. Obedi wu nedi Jese. ⁶ Jese wu nedi eze wu Defidi.

Gha Defidi D'e ru Ogen We Gi Weri We Si Ali Babilonu

Eze wu Defidi wu nedi Solomonu, hun nne ẹ [te] wu nwunye Yuria. ⁷ Solomonu wu nedi Rehobuam, Rehobuam wu nedi Abija; Abija wu nedi Asa, ⁸ Asa wu nedi Jehoshafati; Jehoshafati wu nedi Joram—hun wuzi Jehoram; Joram wu nedi Uzia. ⁹ Uzia wu nedi Jotam, Jotam wu nedi Ahazi; Ahazi wu nedi Hezikaya. ¹⁰ Hezikaya wu nedi Manase, Manase wu nedi Emosi; Emosi wu nedi Josaya. ¹¹ Josaya no mu Jekonaya (hun wu Jehoyakin) le umune-ẹ-ikennyẹ—ogen we ke we gi wepu we ali we, we we si ali Babilonu.

Gha Ogen We Gi Weri We Si Ali Babilonu D'e Ru Ogen Kraisti

¹² Ogen we gi wepuguu we si Babilonu, Jekonaya no mu Shiatelu, Shiatelu wu nedi Zerubabelu, ¹³ Zerubabelu wu nedi Abiyudu, Abiyudu wu nedi Eliyakim, Eliyakim wu nedi Azọ, ¹⁴ Azọ wu nedi Zadoku, Zadoku wu nedi Akim, Akim wu nedi Elayudu, ¹⁵ Elayudu wu nedi Eleaza, Eleaza wu nedi Matani, Matani wu nedi Jekopu, ¹⁶ Jekopu wu nedi Josefu, di Meri—onye hun mu Jizosi, hun w'a kpo Kraisti hun wu “Onye Ahun Osolobue Tume.”

¹⁷ Ya wu, agbo we ile gha ogen Ebrahim d'e ru ogen Defidi wu agbo mmenọ; gha ogen Defidi d'e ru ogen we gi we we si ali Babilonu wu agbo mmenọ; gha ogen we gi wesi we Babilonu d'e ru ogen Kraisti wu agbo mmenọ.

Omumu Jizos' Kraisti

¹⁸ Enina ke we don mu Jizosi wu Mezaya: e kweriọle we ni nne ẹ wu Meri jenko d'a lu Josefu. Kani, ni we d'a nogbama

nke di-*le-nwunye*, Meri a *turuguo ime ghahani iken Mmon-nsọ*.¹⁹ Makeni Josefu hun 'ya ni 'ya jenko d'a lu wu onye ezi-omume leni o choni n'o gbe ifenren ye e ihun id'anya ihian ile, o no bu e obi n'o sikọ d'e kpechan a nzuzue. ²⁰ Kani, ogen o gi e ro ihieni, o no ro nro. Ime nro hu, o no hun mmon-*ozi Dinwonna-enyi k'o bia d'e kunrun e, si*, "Josefu nwa Defidi, atule egun; luma Meri, makeni nwa o ri ime e gha eka Mmon-nsọ bia. ²¹ O jenko d'a mu okenny; i jenko d'a kpo nwa hu Jesu/Jizosi* makele iya jenko d'a zuofuha ndi nke e ime njo we."

²² Ihien ndini ile me keni we gi mezu ihien Onye-*nwonna-enyi ku ghahani onye-amuma: o si*, ²³ "Lee e, okpoho keleni marin okenny jenko d'a tu ime, mu okenny; we jenko d'a kpo nwa hu 'Imanuelu', ya wu, 'Osolobue son enyi nodi'."

²⁴ Ogen Josefu gi tenhin, o no me ihien mmon-*ozi Dinwonna-enyi gwa a. O no luma Meri; ²⁵ kani, aranhini we nke di le nwunye d'e ru ogen o gi muguu okenny ibuzo a ahun. Josefu no kpo a Jizosi/Jesu.*

Isi Nke Ebuo

Ndi Ahun Gha Azuun Owuwa-nya-anwun Bia

¹ We mu Jesu ime obodo Betulehem hun ri azuun Judia ogen Herodu gi wu eze. Ogen hu, ndi marin ihien kokise ri e ku no gha ali ri azuun owuwa-*nya-anwun bia Jerusalem, ² a ju ajuju, si*, "Elebe ke onye hu we mu nke ohun hun wu eze ndi Ju ri? Makeni, enyi a hunole kokishia ku oku e k'o puha ogen enyi gi ri ali ri azuun owuwa-*nya-anwun; enyi bia d'e fe e.*"

³ Ogen eze wu Herodu gi nu ihieni, obi eruzini 'ya le ndi Jerusalem ile ali. ⁴ O no kpo gbama ndi-*isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu, ju we, si*, "Elebe ke we de ni iya ke we jenko d'a no mu Mezaya, Onye Hu Osolobue Tume?"

⁵ We no za, si, "Betulehem hun ri Judia ro, makeni onye-*amuma de, si*,

⁶ 'Betulehem hun ri ime Juda, ezioku ro ni i wu obodo me ekere ime ndi okiki Juda; kani onye-okiki jenko d'a gha ime i puha, hun jenko d'a ki ndi nke m wu ndi Izrelu.' "

⁷ 'Ya Herodu no kpo ndi hu marin ihien kokise ri e ku, gi nzuzue ju we ogen we gi hun kokise hu. ⁸ 'Ya o no zi we jen Betulehem, si, "Jen ni; chokenme ni nwata hu. Onu hun a, bia ni d'a gwa m, ni mme le enwen m jenzi d'e fe e."

⁹ Ogen we gi nuchanringuu ihien eze ku, we no jenne ebe we jenko! Kokise hu no puhazi, du we ru Betulehem; e ru we ebe nwata hu ri, o no wuzo. ¹⁰ Ogen we gi hun kokishia hu, ighoghogho

* **Isi Nke Mbụ:**21 Anị efannj wu Onye-nzuopuha.

nọ jun wẹ obi. ¹¹ Ogẹn wẹ gi banye ime ọlọ hụ, hụn nwata hụ lẹ nne ẹ wu Meri, wẹ nọ sekpu, fe nwata hụ. 'Ya wẹ nọ topu ẹkpa wẹ buche ihien nanranni ri ichen-ichen, ye ẹ goru lẹ frankisensi lẹ maa.

¹² Makeni Osolobue a dọlẹ wẹ ẹka-ntin ime nro si w'e kinle azuun d'e kunrun Herodu, wẹ nọ ghasi uto ozo lashi ali wẹ.

Josefu E Gi Nzuzue We Wẹ Gbasi Ijiptu

¹³ Ogẹn wẹ gi lamaguu, mmon-ozu Di-nwonni-enyi nọ bia d'e kunrun Josefu ime nro, si a, "Lihi oto! Weri nwata hụ lẹ nne ẹ gbasi Ijiptu; nodi ni ebahun d'e ru ogẹn m jenkọ d'a gwa i, makeni Herodu e buguo a obi n'o jenkọ d'a cho nwata hụ keni o gbu ẹ."

¹⁴ Ya Josefu nọ lihi, gi ime uhinhin weri nwata hụ lẹ nne ẹ si Ijiptu. ¹⁵ Wẹ nọ nodi ebẹhu d'e ru ogẹn Herodu gi nwun. Onwan ke ihien ahun Di-nwonni-enyi gi onye-amuma ku gi mezu, ni "Ime Ijiptu ke m gha kpọpọha nwa m."

Herodu A Si Wẹ Gbu Umueka

¹⁶ Ogẹn Herodu gi hun ni ndi hụ marin ihien kokise ri e ku e meole ẹ ero, eje-olulu nọ bume ẹ. O nọ zi ndi hun o zi, wẹ nọ jen d'e gbupu umueka-ikennyẹ ile ri Betulehem lẹ ali ndi hụ nokunmen'e, ikennyẹ ndi hun ri ahua ebuo lẹ ndi keleni ru ahua ebuo—ogẹn ndi ahun marin enya kokise gwa a ni ya ke wẹ hun ya wu kokise k'o gha gbako ogẹn, me ihienni o me.

¹⁷ 'Ya ke wẹ gi mezu ihien Osolobue gi onye-amuma wu Jerimaya ku, si,

¹⁸ "Wẹ nu olu ohu ime obodo Rama, ọ hụ a kwan—e goo ntan, e goo imon. Rechelu ro—o ri a kwan umu a; ọ nini wẹ huhu a, makeni a nwunchanringuo wẹ."

A Gha Wẹ Ijiptu Lua

¹⁹ Ogẹn Herodu gi nwunhuguu, mmon-ozu Di-nwonni-enyi nọ bia d'e kunrun Josefu ime nro ime ali Ijiptu, ²⁰ si a, "Lihi, weri nwata hụ lẹ nne ẹ si ali Izrelu, makeni ndi ri a cho ni wẹ gbu nwata hụ a nwunguo." ²¹ O nọ tenhin, weri nwata hụ lẹ nne ẹ si ali Izrelu.

²² Kani, ogẹn o gi nu ni Akilahusu rikin eze nedi ẹ wu Herodu, a ki Judia, egun anin'a jen ebẹhu. A doguzi w'a ẹka-ntin ime nro, ọ nọ si egberẹ Galili. ²³ O nọ jen d'e biri ime obodo w'a kpo Nazareti. Erira ke ihien ahun ndi-amuma ku, si, "Wẹ jenkọ d'a kpo a onye Nazareti" gi mezu.

Isi Nke Eto

Ozi Jonu Hun E Me Mirin-Chuku Zi

¹ O ru, Jọnu hụn e mẹ mirin-Chuku nọ fuha ime atụ Judia, a hi,

² “Rogharị nị, makẹni Ali-eze elu-igwee a rigụọ nsue!”

³ Jọnu nị wụ onyẹ hụ onyẹ-amụma wụ Azaya ku oku ẹ oge n o gi sị,

“Olu onyẹ ohu rị a han ime atụ,
a sị,

‘kwa nị nị Di-nwọnni-ẹnyi ụzọ;
mẹmẹ ni ụzọ a n’o zinrin’.”

⁴ Ẹwuru wẹ gi ẹnenren anụ w’a kpọ kamelụ* mēmẹ kẹ Jọnu e yi; akpukpọ-anụ kẹ wẹ gi mēmẹ akpukpọ-ukun ẹ; ihien-oriri ẹ wụ igurube lẹ mirin-ẹnwun rị ofia.

⁵ Ndi Jerusalem lẹ ndi Judia ile lẹ ndi obodo ile nọkunmẹ Iyi Jodani hụ e jẹn d’e kunrun ẹ. ⁶ Wẹ hụ e kupuha njo wẹ, ọ hụ e mẹ wẹ mirin-Chuku ime mirin Jodani.

⁷ Kani, oge n o gi hụn ndi bu ọda ime ndi itu-Farisi lẹ ndi itu-Sadusi kẹ wẹ rị a bịa n’o mẹ wẹ mirin-Chuku ahun ọ rị e mẹ, ọ nọ sị wẹ, “Igunrun agwo! Onyẹ sị unu gba nị iwe lẹ onuma Osolobue lalanị ọso?! ⁸ Mkwọ nị nwan mkpuru ghosi nị onu e roghariguo; ⁹ atukwole ni enwen unu ntu, a sị, ‘Ebrahim wụ nedị ẹnyi nu!’ Makẹni, m rị a gwakwo onu, Osolobue jenkọ d’a saeka gha omuma ndini wepuha nị Ebrahim umu.” ¹⁰ “Anyun a rigulo lẹ nwan ukun osisi, e che: osisi owule mileni ezigbo mkpuru, e gbutu w’ẹ tuye okun. ¹¹ Mmẹ nwen gi mirin-mmaka e mẹ unu mirin-Chuku, unu gi a ghosi nị unu e roghariguo; kale onyẹ hụn lala m azuun ka m iken ohunma-ohunma—erudeni m onyẹ hụn jenkọ d’e bu akpukpọ-uku a—o jenkọ d’e gi Mmon-nsọ lẹ okun mẹ onu mirin-Chuku. ¹² Ihien o gi a fuchan oka rị a ẹka: o siko d’a fuchanpu oka ile rị ebe ọ nọ a kuko oka a, kpompuchanrin oka a ye ebe o buto oka, kpombamazi efifia oka buche ime okun hụ wẹ ghaleni e ri-eka e tinyun.”

Jonu E Mẹ Jizosi Mirin-Chuku

(Mak 1.9-11; Luk 3.21-22)

¹³ ‘Ya Jizosi nọ gha Galili bịa Iyi Jodani d’e kunrun Jonu nị Jonu mẹ ẹ mirin-Chuku. ¹⁴ Jonu te ju aju, sị Jizosi, “Mmẹ te furu nị m bịa n’i m m mirin-Chuku, kani ‘yu bịa nwan d’e kunrun m?’”

¹⁵ Jesu nọ sị, “Hapu a n’ọ rị erira kiken ni; o furu ni ẹnyi mezukwama ihien ile Osolobue cho.” ‘Ya Jonu nọ kweri mẹ ẹ mirin-Chuku.

¹⁶ Jonu e megwu Jizosi mirin-Chuku, hụn Jizosi gihu ghagwu ime mirin pula, elu-igwee nọ kpupun’a ideminzi; ọ nọ hụn Mmon Osolobue k’o gi udi nduru hidanla, bịa ebe ọ rị, bekwasi a.

* **Isi Nke Ẹtọ:4** “anyinnyan-mkpukpuka”

17 Idumuzi, olu nọ gha elu-igwee si, “Ọnwan wu ezi Nwa m; ihien ẹ a suka m.”

Isi Nke Ẹnọ

Ekwensu A Nwan Jizosi

1 'Ya ke Mmon-nsọ nọ duru Jizosi si ime atu keni Ekwensu nwan a. 2 Jizosi bu onu ukinkin le efinnai—oroḡbo akpu-uhuokin ogunnai; omegu, egun nọ gunma a. 3 'Ya ke onye-onwanwu hu nọ bia, si a, “Omẹni 'yu wu Nwa Osolobue, si omuma ndini henrinsonme ogbe breḡi.”

4 Kanj Jesu nọ si a, “E degu w'a ime Ekwensu-nsọ ni, 'Ihian a ra gi ihien-oriri suo a ri ndun, oku ile gha Osolobue onu puha ke we gi a ri ndun.’ ”

5 'Ya ke Ekwensu nọ weri ẹ si ime obodo nsọ wu Jerusalem, we tumẹ mkp'onunu Ulo-nsọ, 6 si a, “Omele iyu wu Nwa Osolobue, tuha enwen i ye ali. Makele, e degu w'a ime Ekwensu-nsọ, si,

'O jenkọ d'e ye ndi mmon-ozu ẹ iwu banyen'i; we siko d'a pari i, amangbe y'a kpogburu omuma.’ ”

7 Jizosi nọ si a, “E deguozikwo w'a ime Ekwensu-nsọ, si, 'Anwankwole Di-nwonnienyi wu Chuku i.’ ” 8 Ekwensu nọ werizi ẹ si elu-ugu jen elu oda-oda, goshkwama a ali-eze ile ri uwa le ogho we, 9 si a, “M k'e ye i ihien ndini ile, omẹni y'e keni m isi ali.”

10 'Ya Jizosi nọ si a, “Ekwensu, puni m! Makeni, e degu w'a ime Ekwensu-nsọ, si, 'Di-nwonnienyi wu Osolobue i k'i k'e keni isi-ali; iya suo k'i k'e fe.’ ”

11 'Ya ke Ekwensu nọ la Jizosi to, ndi mmon-ozu nọ puha, yeme ẹ ihien ri a mkpa.

Jizosi E Bidon Orun A Ime Galili (Mak 1.14-15; Luk 4.14-15)

12 Ogen Jizosi gi nu ni e bugu we Jonu che ime ulo-ngan, o nọ si Galili. 13 O nọ gha Nazareti ri ime Galili pu, jen d'e biri ime obodo Kapanom hun rizi Galili, ehụ mirin Galili, egberẹ Zebulun le Naf'tali — 14 keni ihien onye-amuma wu Azaya ku mezu. Azaya si,

15 “Ali Zebulun le ali Naf'tali,
hun risonme uzo 'Ohimin' —
we fetugu Iyi Jodani;

Galili we ile ri,
ali ndi wuleni ndi Ju jun!

16 Ndi bi ime ishi
a hunole oken ukpe;
ukpe e nwunmeguni

ndi bi ali onyinyon-onwun.”

¹⁷ Jizosi no gha oghen hu zime ozi, a si, “Roghari ni, make ni Ali-eze Osolobue a riguo nsue!”

Jizosi A Kpo Ndi Okun-Azun Enọ
(Mak 1.16-20; Luk 5.1-11)

¹⁸ Oghen Jizosi gi ghako mkpenren mirin Galili, o no hun umune-ikennyee ebuo, Saimonu (hun w'a kpo Pita) le Anduru nwene e, ebe we ri a tu oga e ye ime mirin ahun, (make ni we wu ndi a kun azon). ¹⁹ O no si we, “Sonme ni m, m jenkọ d'e me unu wuru ndi a kuha ihian rike azon.” ²⁰ We no na oga we to ozigbo, sonme e.

²¹ Oghen o gi jenshi ihun, o nozi hun umune ebuo ozo, Jemisi nwa Zebedi le Jonu nwene e; uwe le nedi we ri ime ugbo, e donzi oga we. O no kpo we ebuo. ²² We no lato ugbo-mirin hu ni nedi we, sonme e ozigbo.

Jizosi A Kuzi, O Zi Ozioma, O Gwo Oria
(Luk 6.17-19)

²³ Jesu no ghagbari Galili ile, a kuzi ime ulo-ofufe ndi Ju, e zi ozioma Ali-eze, a zuo emu le oria ile ri ichen-ichen ri a kuni we. ²⁴ 'Ya ke otiti e no ghagbari ali Siria ile; we no wehe ne ndi ile emu ri a ku, ndi bu oria ichen-ichen le ndi ihien ri a turu, ndi ibobo le ndi oro le ndi eje-mmon ri ime we—o no zuo we. ²⁵ Igunrun hi-ogbe no gha Galili le obodo iri hu nogbamani wu Dikapolisi, le Jerusalem le Judia le nketu Iyi Jodani sonme e.

Isi Nke Isen

Nkuzi Jizosi No Elu Oke Kuzi

¹ Oghen Jesu gi hun igunrun ihian hu, o no si enu oke; o nodiguu ali, 'ya umu-azuun a no bia d'e kunrun e.

Ndi Nke We Ka Mma
(Luk 6.20-23)

² O no kuzime we, si,

³ “Ngozi ri ni ndi la enwen we toni Osolobue ime mmon* , make ni Ali-eze elu-igwee wu nke we!

⁴ Ngozi ri ni ndi hun ri a kwanni, make ni we jenkọ d'a rokọ we obi.

⁵ Ngozi ri ni ndi hun e welua enwen we ali, makele we siko d'e nwonrin uwa ile.

⁶ Ngozi ri ni ndi o ri a gun ni ihien ile ri ke Osolobue don cho a, a gun we ke ihien-oriri le ihien-orira — make ni, efo jenkọ d'e jun we.

⁷ Ngozi ri ni ndi hun e me ebere,

* **Isi Nke Isen:3** ...ndi wu “igbennye” ime mmon.

makele we siko d'e me ni we ebere.

⁸ Ngozi ri ni ndi obi we ri ochan,
make ni we siko d'a hun Osolobue.

⁹ Ngozi ri ni ndi hun e me ni udon ri,
make ni we siko d'a kpo we umu Osolobue.

¹⁰ Ngozi ri ni ndi we ri e kpokpo make ni we ri e bi ke Osolobue
don cho a,

make ni Ali-eze elu-igwee wu nke we.”

¹¹ “Ngozi wu nke onu we gha a kpari unu, e kpokpo unu,
e gi ifiri m e buo unu udi eje-ihien ile ri ichen-ichen.

¹² Ghoghoh ni; efu 'ya suo unu usuo —

makele ugwo-orun onu hi-ogbe ime elu-igwee!

Make ni, erira ke we don kpokpo ndi-amuma ndi hun buni unu
uzo.”

Nnu Le Ukpe

(Mak 9.50; Luk 14.34-35)

¹³ “Unu wu nnu uwa, kanj owuni nnu asuzini usuo, eghani
k'o jenk d'a don suomazi usuo? O nwonzini ihien owule we gi
e e me, kama, w'a ma a e tuhu, a zogbume w'e.

¹⁴ Unu wu ukpe uwa. Obodo we tunye elu oke asaeka zueri.

¹⁵ Ozoz, ihian a ra munyezikwo ukpe zueme e okpuru afere,
kama, w'e bu e e che enu ihien, keni ihian ile gi e legha uzo.

¹⁶ Mezikwoni ni erira: ni ni ukpe onu nwun hun ihian e legha,
keni we hun orun-oma unu, gi e ja Nedi onu ri elu-igwee mma.”

Nkuzi Banyeni Iwu

¹⁷ “Erokwole ni ni m bia d'a kagbu Iwu Mozizi mobu ihien
ndi-amuma de. Abiani m d'a kagbu we, kama, m bia d'e mezu
we. ¹⁸ Make ni, m ri a gwa unu ezioku, d'e ru mgbe elu-igwee
le uwa ghafe, o nwonni mkpuru-ekukwo owule mobu ihien
we vinyede mkpuru-ekukwo, hun ri ime Iwu, hun jenk d'a
ghafeni bu o mezuni—ke hun kacharin ntin. ¹⁹ 'Ya wu ni
onye owule dan iwu ohu ime iwu ndini, kuzi ndi ozo erira,
we siko d'a kpo a onye hun kacharin ekere ime Ali-eze elu-
igwee. Kanj, onye hun e meni we, a kuzi we, we siko d'a kpo a
oken-ihian ime Ali-eze elu-igwee. ²⁰ Ezioku ke m ri a gwa onu,
mmani unu ka ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi uche Osolobue e
me, onu asaeka banye Ali-eze elu-igwee.”

Nkuzi banyeni Ibu-olulu

²¹ “Onu a nugo ni we si ndi akan, 'Egbule ni ochu; we siko
d'a ma onye owule gbu-ochu ikpe.' ²² Kanj, mme le enwen m
si onu ni we siko d'a ma onye owule buni nwene e olulu† ikpe;

† **Isi Nke Isen:22** mobu: ...onye owule buni nwene e olulu bu o nwonni ihien nwene
e me.

onye owule kpọ nwene e iyi jenkọ Ogwa Ndi-isi; okun-mmọn ri e che onye owule kpọ nwene e 'Onye-nzuzu!'

²³ "Yawu, omeni i ri e ye oyiye i ebahun w'a nodi e ye oyiye, y'a no ebegu nyanhan n'o nwon ihien i me, hun nwene i gi bu iwe i obi, ²⁴ la oyiye i to ebegu w'a no e ye oyiye, pu, iyu le nwene i suokinguu, i kebe kinhen d'e ye oyiye i."

²⁵ "Iyu le onye-ikpe i suokin egwa, ebe 'yu le 'ya keleni ru ogwa, amangbe o weri i ye oka-ikpe, oka-ikpe e weri i ye onye ewuru-ogi, a tu we i ye ulo-ngan; ²⁶ M ri a gwa i ezioku, y'a saeka fuha d'e ru mgbe i kuguu ikobo ikpazuun we be i."

Nkuzi Banyeni Ughere

²⁷ "Unu a nuguo ni we si we, 'Agherele.' ²⁸ Kani mme le enwen m ri a gwa onu ni onye owule lee okpoho enya, o la a enya, e meole mgba a ime obi e. ²⁹ Omeni enya aka-nni i a han i e me njo, gupu a tuhu. O ka i mma ni mkpamkpa ehụ i ohu arizi a, kari ni we tu ehui i ile ye okun-mmọn. ³⁰ Omeni aka-ihien i a han i e me njo, bepụ a tuhu. O ka i mma ni mkpamkpa ehụ i ohu arizi a, kari ni we tu ehui i ile ye ime okun-mmọn."

Nkuzi Banyeni Mkpechan

(Mat 19.9; Mak 10.11-12; Luk 16.18)

³¹ "We sizikwo, 'Onye owule kpechan nwunye e jenkọ d'e ye e ekukwo ghosi n'o kpechanole a.' ³² Kani mme le enwen m ri a gwa onu ni onye owule kpechan nwunye e, wezuka ni nwunye e zo uku ye ofia, ri e me e n'o zo oku ye ofia. Onye owule lu okpoho we kpechanguu na nwunye ihian."

Nkuzi Banyeni Ikun-iyi

³³ "Ozo, onu a nuguozu ni we si ndi akan, 'Ekunle Osolobue tu ntui; i jenkọ d'e me ni Di-nwonni-enyi ihien i kunn'e.' ³⁴ Kani mme le enwen m si unu, ekunkwole ihien-owule, kaka. Ekunkwole elu-igwee, makeni 'ya wu ukpo Osolobue; ³⁵ ekunle uwa, makele 'ya wu ihien o gi a tukwasu uku a; ekunle Jerusalem, makeni 'ya wu obodo Eze uku hu; ³⁶ ekunkwole isi i, makeni y'e ri-eka gbeghutọ ntutu ohu n'o chanma uchan mọbu n'o gime ngi. ³⁷ Sihu 'Eghe' mọbu 'Mba'; ihien owule kari onwan gha aka Eje-onye hu bia."

Nkuzi Banyeni Mmegwari

(Luk 6.29-30)

³⁸ "Unu a nuguo ni we si, 'Onye tikpo ihian enya ohu, we tikpogwari a enya ohu; onye tikwon ihian eze ohu, we tikwongwari a eze ohu.' ³⁹ Kama, mme le enwen m si i emegwarile onye me i eje-ihien. Kama, omeni ihian a ma i ora nti aka-nni, y'e bu azuun hun-ebọ zimen'e. ⁴⁰ Onye cho n'o kpe i narin i ewuru i yi ime, yezikwo a hun i yiye elu e. ⁴¹ Onye waye

i olu n'i j'en maiļi ohu, y'e s'on ę j'en maiļi ębuo. ⁴² Onye owule riọ i ihien, y'e ye ę; onye owule cho n'o zinarin i ihien, ajule.”

Inwe Ihien-osusuọ Ndi-inenren I

⁴³ “Onu a nuguo ni we si, ‘I siko d'e nweriri ihien-osusuọ ndi-oma i, ze izize ndi-inenren i.’ ⁴⁴ Kanj mme le enwen m si unu ‘E nwe ni ihien-osusuọ jenni ndi-inenren onu; e me ni ni ndi ri e kpokpo ni unu ekpere.’ ⁴⁵ Onwan siko d'a ghosi nke-esi ni onu wu umu Nedi unu hun ri elu-igwee. Make ni o me anwun a e tikpu ke onye-njo ke onye-oma; o zi mirin e jenni ndi e me ihien o cho le ndi ghaleni e me ihien o cho. ⁴⁶ Make ni, omela ndi ihien i a suo suo ke ihien we a suo i, elee ugwo-orun k'i k'e nwonhen? Ele erira ke ndi a na ugwo-isi, ndi hu we gi njo marin, e me? ⁴⁷ Ozoz, omeni ndi nke i suo ke y'e kele, k'i gi mekarj ndi ozoz? Ele erira ke ndi kwerileni e me? ⁴⁸ Zu ni nwan oke ke Nedi unu hun ri elu-igwee don zu oke.”

Isi Nke Isin

Emekwole Ni We Hun I

¹ “Kpachanpukwo ni enya amamgbe ihien onu ri e meni Osolobue a wuru ni unu ri e me ni we hun unu; make ni unu me ę, onu anarinkozj ugwo-orun aka Nedi unu hun ri elu-igwee.”

Nkuzi Banyeni Imeni Ndi-igbennyę Ohunma

² “Ya wu, ogen owule onu ri e ye ndi igbennyę ihien, akule ni egogo* rikę ke ndi-ihunnaj don e me ime ulo-ofufe le okp'uzo, kenj ihjan ile hun uzoz ja we mma. M ri a gwa unu ezioku, a narinchanringuole we ugwo-orun we. ³ Kama, unu gha e ye ndi-igbennyę ihien, anile ni aka-ekpen onu marin ihien aka-nni unu ri e me, ⁴ kenj ihien unu me ni ndi-igbennyę wuru ihien zuerini; ni Nedi unu hun a hun ihien zuerini ku onu ugwo.”

Nkuzi Banyeni Ekpere

⁵ “Ozoz, unu gha e me ekpere, emela ni ke ndi-ihunnaj, make ni o suo we ni w'e turu ime ulo-ofufe le okp'uzo e me ekpere, kenj ihjan hun we. Ezioku ke m ri a gwa unu, a narinchanringuole we ugwo-orun we. ⁶ Kama, unu jenkoni d'e me ekpere, ban ni mmulo, gunma uzoz, me ekpere jenni Nedi onu hun we ghaleni e legha; Nedi unu hun a hun ihien zuerini siko d'a ku onu ugwo.”

⁷ “Kanj unu gha e me ekpere, aghale ni e ku oku ohu, e kudonzi ę noke ke ndi hun ghaleni e fe Osolobue don e me, make ni we ri e ro ni otutu-oku we ke we siko d'e gi nu ekpere we. ⁸ Anole ni nwan ke we, make ni Nedi onu a maringho ihien ri unu mkpa ni unu d'a rioma a.” ⁹ “Ya wu, e me ni nwan ekpere enina:

* **Isi Nke Isin:2** Egbuleni opi.

'Nèdi ẹnị hụn rị elu-igwee,
wẹ dọnmẹ ẹfan ị nsọ.

¹⁰ Alì-eze i ya bịa d'a kịma,

uche i ya mẹ elu-ụwa, rịkẹ kẹ o dọn e mẹ elu-igwee.

¹¹ Ye ẹnị ihien ẹnị jenkọ d'e ri tannị;

¹² gbagharị ẹnị eje-ihien ndị ẹnị mẹ, nọkẹ kẹ ẹnị dọn
gbagharị ndị hụn mẹ ẹnị eje-ihien.

¹³ Edule ẹnị ye ime ọnwunwan,

ka gbafuha ẹnị ẹka Eje-onye hu.' "

¹⁴ "Egheę, ọnu gbagharị ndị ọzọ eje-ihien wẹ mẹ unu, Nèdi unu hụn rị elu-igwee siko d'a gbagharizikwo ọnu; ¹⁵ kanị, ọwuni unu agbagharini ndi ọzọ eje-ihien ndi wẹ mẹ unu, Nèdi unu a gbaghariko unu eje-ihien ndi unu mẹ."

Nkuzi Banyeni Ibu-onu

¹⁶ "Ogen ọwule unu rị e bu-onu, eronmẹle ni ihun rike ndi ihunnaị. W'e ronme ihun, keni ihian ile hun ni wẹ rị e bu ọnu. Ezioku kẹ m rị a gwa unu, a narinchanringuole wẹ ugwo-oron wẹ."

¹⁷ "Kama, ọnu gha e bu ọnu, te ni uden isi unu n'o den, fin ni ihun, ọnu a ha ntutu, ¹⁸ amamgbe w'a marin ni unu rị e bu ọnu, keni Nèdi unu suọ, hun wẹ ghaleni a hun, marin; Nèdi ọnu hun a hun ihien zuerini siko d'a ku unu ugwo."

Aku-le-uba Hun Ri Elu-igwee

¹⁹ "Akpatole ni ni enwen unu aku-le-uba ime uwanị, ebe ẹkika siko d'a saeka ripu a, ebe o siko d'a saeka gba nchara, ebe ohin siko d'a saeka gbukpo banye, zun. ²⁰ Kama, a kpatọ ni ni enwen ọnu aku-le-uba elu-igwee, ebe ẹkika jenkoleni d'e ri-eka ripu a, ebe o jenkoleni d'a nọ gba nchara, ebe ohin jenkoleni d'a saeka gbukpo. ²¹ Makeni ebe aku-le-uba unu rị, iya kẹ obi ọnu jenkọ d'a rizi."

Ukpe Hun Zu Oke

²² "Enya wu ukpe hun rị ehụ. 'Ya wu, omeni enya unu rị iken, ehụ unu ile jenkọ d'e nwon ukpe. ²³ Kanị, omẹle enya ọnu arị iken, ehị unu ile siko d'a wu ishi-ishi. O mẹ nwan ni ukpe hu rị ime unu wu ishi, ishi hu siko d'a kari ẹka!"

Odibo A Ra Saeka Fee Nna Ebuo

²⁴ "O nwonni onye a saeka e fe nna ebuo, makele, ohu k'a rikemẹ ẹ mkpa, hun-ebọ arikako a mkpa; mọbu o wechanrin enwen ẹ ye ohu, legberi hun-ebọ: y'a sako ẹka fe Osolobue le egho."

Ehuele Uhue, Choguu Nke Osolobue

²⁵ "Ya wu, m rị a gwa ọnu, ehuele ni uhue ihien unu jenkọ d'e ri mọbu ihien unu siko d'a ra gi rị ndun mọbu ihien unu jenkọ

d'e yiye ẹhụ ọ́nụ. Ẹlẹ́ ndụn ka ihien-oriri mkpa? Ẹlẹ́ ẹhụ ka ẹkwa mkpa? ²⁶ Lekpode nị nnunụ ndị hụn e fehunmēni: w'a ra kụn ihien mọbụ e we ihien ugbo mọbụ donmē ihien ime ọban, bu Nedi ọ́nụ hụn rị elu-igwee hụ e ye wẹ ihien-oriri. Ẹlẹ́ unụ ka wẹ mkpa a rị? ²⁷ Onyẹ ime unụ siko d'a saeka gi uhue o rị e hue gi mgbahunmē okuloku ohu tocheni? ²⁸ Kị haịn ọ́nụ gizi e hue uhue ihien unụ jenkọ d'e yi? Lekpọ nị kẹ obobo rị ime ofia don e sue: w'a ra run ọrun, w'a ra kpa ẹkwa; ²⁹ kani, m rị a gwa ọ́nụ nị, kẹ Solomonu nwehanle ogho, o yini ihien owule rihan mma kẹ obobo ohu ime ndini. ³⁰ Omeni Osolobue e yime efifia rị ogige ihien rị mma enina—efifia hụn rị ndun tanni, eki fon e bu w'ẹ che ime okun—o yimeko unụ hụn ka mma? Euu, ndi okukwe nta! ³¹ 'Ya wu, ehuele ni nwan uhue, a si, 'Kị enyi k'e ri?' mọbụ 'Kị enyi k'a ra?' mọbụ 'Kị enyi k'e yi?' ³² Ndi kwerileni, uwe a chụ ihien ndini wẹ, bu ezioku-ezioku, Nedi unụ hụn rị elu-igwee a maringho nị ihien ndini ile rị ọ́nụ mkpa; ³³ kama, chomagude ni Ali-eze Osolobue le ihien Osolobue cho, o siko d'e yezikwo unụ ihien ndini ile.”

³⁴ “Ya wu, ehuele ni uhue banyeni ekile, make ni ekile siko d'e nwon nsongbu nke e; nsongbu uhuhin e zugo n'a.”

Isi Nke Eṣa

Ikin Ibe i Ikpe

¹ “Amale ndi-ozo ikpe amangbe Osolobue a ma i ikpe. ² K'i don han enen kẹ Osolobue siko d'a don han ni. Eka i gi mayeni ihian ihien kẹ Osolobue jenkọ d'e gi mayeni'.

³ Kị haịn i gi a hụn irinrin-nkun rị nwene i enya, kani y'a ra hụn ogwe-nkun rị i enya? ⁴ Nani kẹ y'e donzi saeka si nwene i, 'Ni m wepu i irinrin-nkun rị i enya' bu ogwe-nkun rị 'yu le enwen i enya? ⁵ Onyẹ ihunna! Bu ọzo wefu ogwe-nkun rị i enya, keni i hụn ọzo legha irinrin-nkun rị nwene i enya ohunma mefu.”

Egile Ihien Ri Nso Gu Egu

⁶ “Eyekwole nkitẹ ihien rị nso; atukwole ihien rị i mkpa yeni ezin, amangbe w'a zokpukpogu a, maye i ogun, ru i ehụ.”

Rio, Cho, Du Eka

⁷ “Rio ni, wẹ siko d'e ye ọ́nụ; cho ni, unụ siko d'a hụn; du ni ẹka, wẹ siko d'a kpọpuni ọ́nụ ọzo. ⁸ Make ni onyẹ owule rionj jenkọ d'e nwonhen; onyẹ owule chonj siko d'a hụn; wẹ siko d'a kpọpuni onyẹ owule du ẹka ọzo. ⁹ Onyẹ ime ọ́nụ jenkọ d'e ye nwa a akpuru-omuma omeni o rio a bredi ¹⁰ mọbụ ye e agwo omeni o rio a azun? ¹¹ 'Ya wu, omeni unụ wu ndi njo marin kẹ unụ don e ye umu ọ́nụ ihien rị mma, Nedi ọ́nụ rị elu-igwee eyeko ndi rị a rion'a ihien ka mma? ¹² 'Ya wu, ihien owule i rị e

mẹ, e mẹn̄ ndị ọzọ ihien̄ i chọ nị wẹ mẹn̄ i: ọnwán weg̃bame ihien̄ ile Iwu lẹ ndị-amụma ku.”

Ụzọ Mẹ Warara

13 “Ghasi ni ọnu-mgbon̄ hụ mẹn̄ warara. Makeni, ọnu-mgbon̄ wẹ gha a banye ntikpo shia ashia, ụzọ a rizi kwọ nfe, ndi hụn a gha ụzọ hụ bu ọda. 14 Kani, ọnu-mgbon̄ wẹ gha a banye ndun̄ mẹn̄ warara, ụzọ a zezikwọ e ze, ndi a hụn n'a ebuni ọda.”

Osisi Lẹ Mkpuru A

15 “Kpachanpū nị ẹn̄ya banyeni ndi amuma-ntu: w'e kōrin̄ rike si wẹ wu atun̄run, a bia d'e kunrun̄ unu, kale, eje-eworō ke wẹ wu. 16 Unū jenkō d'e gi mkpurū wẹ marin̄ wẹ. Ihian̄ a ra ghor̄i grepū enū abi-ogun; ihian̄ a ra ghor̄i figi elu ogun-le-ekirika. 17 Erīra k'o gizi mẹn̄ ni mkpurū ri mma ke osisi ri mma a mi, kani mkpurū rileni mma ke osisi rileni mma a mi. 18 Osisi ri mma asakō eka mi mkpurū rileni mma; osisi rileni mma a sakō eka mi mkpurū ri mma. 19 Osisi ọwulē hūn̄ mīleni mkpurū ri mma, e gbutu wẹ e, tu ye okun. 20 Eghee, mkpurū ndinī mi k'i jenkō d'e gi marin̄ wẹ.”

“A Marin̄ M'i”

21 “Eļe ndi ile hūn a kpọ m ‘Onye-nwōnni-enyi, Onye-nwōnni-enyi’ jenkō d'a banye Ali-eze elu-igwee, kani, ndi hūn e mẹn̄ uche Nedi m hūn ri elu-igwee, uwē suọ. 22 Uhuohin̄ hū, ndi bu ọda jenkō d'a si m, ‘Di-nwōnni-enyi, Di-nwōnni-enyi! Eļe efan̄ i ke enyi gi bu amuma? Eļe efan̄ i ke enyi gi chupū eje-mmōn, run̄ oken̄ orun̄-atumēnya ri ichen̄-ichen̄?’ 23 Ogen̄ hū, m sikō d'a gwapū wẹ, si, ‘O nwōnni ogen̄ m gi marin̄ ọnu; gha nị ebe m ri pu! Unū ndi e mẹn̄ eje-ihien̄.’ ”

Mmadu Ebuō Ahun̄ Ri A Tun̄ Ulō

24 “Ya wu, onye ọwulē hūn nū oku ndinī m ri e ku, gi wẹ run̄ orun̄, sikō d'a nọ ke onye hū marin̄ ihien̄, hūn tun̄ ulọ a ye elu omuma. 25 Mirin̄ nọ zue, ide-mirin̄ nọ huhe, oken̄ ufere a kpokwasị ulọ hū, kani ọ dani, makeni wẹ runye e elu omuma. 26 Kani, onye ọwulē nū oku ndinī m ri e ku bu o gini wẹ run̄ orun̄ sikō d'a ri ke onye-nzuzu, hūn tun̄ ulọ a ye elu uzun̄un. 27 Mirin̄ nọ zue, ide-mirin̄ nọ huhe, oken̄ ufere nọ kpokwasị ulọ hū, ọ nọ dan, dankpochanrin̄ ohunma-ohunma!”

Jizosī Ke Oku Ri Eka

28 “Ogen̄ Jizosī gi kuguū ihien̄ ndinī wẹ, nkuzi e nọ tu igunrun̄ hū ile ẹn̄ya. 29 Makeni ọ kuzi wẹ nọke onye oku ri eka a, eļe rike ndi-nkuzi Iwu wẹ.”

Isi Nke Ẹsatọ

Jizọsị A Zuọ Onyẹ-oti

(Mak 1.40-45; Luk 5.12-16)

¹ Oḡen Jesu gi hidan enu oke hụ, igunrun hi-ogbe nọ sọnmẹ ẹ. ² 'Ya Okennyẹ ohu wụ onyẹ-oti nọ bịa d'e kunrun ẹ, gbun'ẹ osekpụ sị, "Di-nwọnni-ẹnyị, ọwụnị y'a chọghọ, i k'e ri-ẹka zuọ m, a rị m ọchan."

³ Jesu nọ tnpụ ẹka, metụ a, sị, "A chọghọ m, dnhin n'ị rị ọchan." Ozigbo, oti hụ nọ gha a ẹhụ pụ, ọ nọ rị ọchan. ⁴ Jizọsị nọ sị a, "Hun a n'o nwọnni onyẹ i gwa ihienni; ka we enwen i d'a ghọsị onyẹ nchụ-ẹjan, y'e ye oyiye hụ Mozizi ku ime Iwu—gi ghọsị wẹ nị y'a dnhinguo."

Jizọsị A Zuọ Odibo Onyẹ-isi-agma Ndi Rom

(Luk 7.1-10)

⁵ Oḡen Jizọsị gi banhan ime Kapanom, onyẹ Romu ohu wụ ọkị-agma, hun a kị ndi-agma ọgụn-isen nọ bịa d'e kunrun ẹ, rịọ a, ⁶ sị, "Di-ọkpa, emu rị a kụ odibo m, o dinẹ edine ụlọ—ọ ra sa ẹka mehunme, ọ rị ime oken afunfun." ⁷ Jizọsị nọ sị a, "M siko d'a bịa d'a zuọ a."

⁸ Kanị onyeni a kị ndi-agma ọgụn-isen nọ sị a, "Di-ọkpa, eruni m onyẹ i siko d'a banhan iwe ẹ, ka kuhụ oku sụọ, odibo m k'a dnhin. ⁹ Make ni, mme nwen rị okpuru ihian, nwonzikwọ ndi-agma rị okpuru m. M'a sị onyẹ ohu, 'Jen,' o jen; m'a sị onyẹ ọzọ, 'Bia,' ọ bịa; sịzi igbon m, 'Me ihienni,' o me ẹ."

¹⁰ Oḡen Jizọsị gi nū ihien o ku, ọ tū a ẹnya; ọ nọ sị ndi rị e sọn n'ẹ, "M rị a gwa ọnụ ezioku, ahuntuni m onyẹ Izrelụ nwẹ okukwe nọ ẹnina. ¹¹ M rị a gwa unū, ndi bu ọda siko d'a gha azuun ile bịa, ke azuun ọwūwa-ẹnya-anwun ke azuun ndidan ẹnya-anwun, bịa d'e sọn Ebrahim lẹ Aziki lẹ Jekọpụ e ri oriri ime Ali-eze elu-igwee; ¹² kanị umū Ali-eze,* siko d'a wū ndi wẹ tū ye ezi ime ishi, ebe wẹ jenkọ d'a nọ a kwan ẹkwan, a ta nkwenren-eze." ¹³ Ọ nọ sị onyẹ hụ hun a kị ndi-agma ọgụn-isen, "Jenme; ya rin'i k'i don kweri."

Oḡen hụ hura, odibo ẹ nọ dnhin.

Jizọsị A Zuọ Ndi Bu Oda

(Mak 1.29-34; Luk 4.38-41)

¹⁴ Oḡen Jizọsị gi banye iwe Pita, ọ nọ hun nị nne nwunye Pita dinẹ edine—emu rị a kụ a, ẹhụ-ọkụn rị e nwun ẹ. ¹⁵ Ọ nọ metụ a ẹka, 'ya ẹhụ-ọkụn hụ nọ hapu a. Ọ nọ lihi, leme Jizọsị ọbia.

¹⁶ Oḡen ẹnyasi hụ, wẹ nọ wẹhe ni Jizọsị ndi bu ọda eje-mmon risonme ime wẹ, ọ nọ gi oku-ọnụ chupusonme mmon ndini wẹ, zuozikwọ ndi ile emu rị a kụ. ¹⁷ Ẹnina k'o don mezu ihien Chuku gi onyẹ-amuma wū Azaya ku. Azaya sị,

* **Isi Nke Ẹsatọ:12** ndi hun nke a banye n'ẹ

“O wepu ọriá ẹnị, buru emu ẹnị.”

Ihiẹn Ison Jizọsị Cho
(Luk 9.57-62)

18 Ogen Jizọsị gi hun igunrun hi-ogbe nọhunmẹ n'ẹ, ọ nọ sị umu-azuun a fetu mirin hu. 19 'Ya onye-nkuzi Iwu nọ bia d'e kunrun ẹ, sị a, “Di-nwonnị-ẹnị, m jenkọ d'e sọn i ebe ọwule i jenkọ.”

20 Jizọsị nọ sị, “Ufu nwọn okporo; nnunụ e fe elu nwọn ẹkụy; kanị mmẹ wu Nwa nke Ihian e nwọn ebe m'e buche isi m.”

21 Onye ọzọ ime umu-azuun a nọ sị a, “Di-ọkpa, ni m jenguu d'e li nedi m.”

22 Kanị Jizọsị nọ sị a, “Sọnmẹ m, hapu ndi nwunni ni we li ndi nke we nwunni.”

Jizọsị E Tinyun Ebi
(Mak 4.35-41; Luk 8.22-25)

23 Ogen o gi banyeguu ime ugbo-mirin, umu-azuun a nọ sọn ẹ banye. 24 Idenmizi, ebi nọ kpoma, hun wu ni ebiri-mirin nọ kpọnbanma ime ugbo hu; kalẹ Jizọsị ri uran. 25 'Ya we nọ jẹn d'a kpọtien ẹ, sị, “Di-nwonnị-ẹnị, zuopuha ẹnị! Ɛnyi e d'a la iwi!”

26 O nọ sị we, “Kị haịn ọnu gi a tu egun? Unu ndi okukwe nta!” 'Ya ọ nọ lihi ọto, jugbo ebi hu le ebiri-mirin hu. Ebe ọwule nọ mecharin rajuu.

27 O tukemẹ we ẹnya. We nọ sị, “Elee udi ihian wu ọnwan? Hun wu ni ufere le ebiri-mirin e humẹ n'ẹ isi!”

Jizọsị A Zuo Mmadu Ebuo Eje-mmọn Ri Imẹ We
(Mak 5.1-20; Luk 8.26-39)

28 Ogen o gi ru azuun hun-ebọ—hun wu ali ndi Gadara, ikennyẹ ebuo eje-mmọn ri ime we nọ gha ikpekpe bia d'e kunrun ẹ. We tumẹ ẹnya, e gbogbo, nke wu ni o nwonnị onye a saeka a ghafe azuun hu. 29 Idumuzi we nọ yi oro, sị, “K'i gi ẹnị e mẹ Nwa Osolobue? I bia d'e ye ẹnị afunfun bu ogen e ke ru?”

30 Igunrun ezin ri ehụ ebẹhụ a kpa nni. 31 Eje-mmọn ndi hu nọ riọ Jesu, sị, “Omẹle y'a chupu ẹnị, dodo zi ẹnị ye ime igunrun ezin hu.”

32 'Ya ọ nọ sị we, “Jenmẹ ni!” 'Ya we nọ puha, banyesomẹ ime ezin ndi hu. Igunrun ezin hu ile nọ kpotu, zunban ime mirin hu, ragbu enwen we.

33 Ndi ri e du ezin ndi hu nọ gbasi ime obodo d'a gwa we ihien ile meni le ihien mẹ ikennyẹ ndi hu eje-mmọn te ri ime we. 34 'Ya ndi obodo hu nọ puha d'e kunrun Jizọsị; ogen we gi hun a, we nọ riọ a n'ọ gha egerẹ we pu.

Isi Nke Iteneji

Jizosị A Zụọ Onye-oro

(Mak 2.1-12; Luk 5.17-26)

¹ Jizosị nọ banye ime ugbo-mirin, fetu mirin si obodo e. ² 'Ya we nọ gi ute buhen'e okennyẹ ohu oro kinmin. Ogen Jizosị gi hun okukwe we, o nọ si onyeni oro kinmin, "Atule egun nwa m, a gbaghariguo we i njo i."

³ 'Ya ndi hu ime ndi-nkuzi Iwu nọ si enwen we, "Okennyeni ri e ku aru."

⁴ Kani ogen Jizosị gi marin ihien we ri e ro, o nọ si, "Ki haịn onu gi e ro eje-ihien ime obi onu?" ⁵ Elee hun ka nfe: i si, 'A gbaghariguo we i njo i,' ra i si, 'Lihi oto jenne ijen?' ⁶ Kani, m jenko d'a ghosi unu ni Nwa nke Ihian nwon iken o gi a gbaghari njo elu-uwani." O nọ si onye hu oro kinmin, "Lihi oto! Heri ute i, lama iwe i!"

⁷ Okennyẹ hu nọ lihi oto, lama iwe e. ⁸ Ogen igunrun ihian ri ebegu gi hun ihieni, egun nọ tu we, 'ya we nọ ja Osolobue hun ye ihian udi ikenni mma.

Jizosị A kpo Matiu

(Mak 2.13-17; Luk 5.27-32)

⁹ Ogen Jizosị gi gha ebahun puko, o nọ hun onye ohu efan a wu Matiu ebe o nodi ali ime ulo-orun ndi a na ugwo-isi. O nọ si a, "Sonme m," o nọ lihi oto, sonme e.

¹⁰ Ogen Jizosị gi nodi ali ime ulo iwe Matiu e ri ihien-oriri, ndi bu oda ime ndi a na ugwo-isi le ndi njo nọ bia d'e du 'ya le umu-azuun a ri ihien-oriri. ¹¹ Ogen ndi Itu-Farisi gi hun ihieni, we nọ si umu-azuun a, "Ki haịn onye-nkuzi onu gi e son ndi a na ugwo-isi le ndi njo e ri ihien-oriri?"

¹² Kani, ogen Jizosị gi nu a, o nọ si we, "Ndi ehio ri iken a ra cho dibie, kama, ndi ehio rileni iken wu ndi a cho dibie. ¹³ Jen ni d'a mu ihien okuni Ekukwo-nsọ ku wu, 'M cho omiken, ele ichu-egan.' Makeni, ele ndi ri-ochan ke m bia d'a kpo ni we roghari, kani ndi njo."

Ajuju Banyeni Ibu-onu

(Mak 2.18-22; Luk 5.33-39)

¹⁴ Umu-azuun Jonu nọ bia d'e kunrun Jizosị, ju a, si, "Ki haịn enyi le ndi Itu-Farisi gi e bu onu mbu-le-ebọ, kani umu-azuun i a ra bu onu?"

¹⁵ Jizosị nọ za we, si, "Ni ndi bia agbamekukwo sukuru ebe okennyẹ ri a gba ekukwo keleni pu? Ogen lala hun we e gi wehu a ime igunrun we, ogen hu, we jenko d'e bumẹ onu."

¹⁶ "O nwonni onye e gi ekwa ohun taleni a kwakin nke akan. Makeni, ekwa ohun hu we gi kwakin e siko d'a dokapu, ebahun o doka a jowaye njo. ¹⁷ W'a ra gizikwo ihien akan gbaye manya

ohun. Makeni we gi e, o gbawa, manya a kwanhu, ihien we gi gbaye e a la iwi. Kama, w'a gba manya ohun e ye ime ihien ohun, oghen ahun we ebuo alako iwi.”

Jesu A Zuọ Okpoho Hu Ihien Ri A Gba, Kpotien Nwata Nwunhunni

(Mak 5.21-43; Luk 8.40-56)

¹⁸ Ebe o ri a gwa we ihien ndini we, onye ohu ime ndi-isi we no banhan, gbu n'e osekpụ, si, “Nwa-m-okpoho nwunhunhu kikenni, ka bia d'e bu eka i kwasi a—makele, i bu eka i kwasi a, o siko d'a ri ndun.”

¹⁹ 'Ya Jizosi no lihi oto sonme e, 'ya le umu-azuun a. ²⁰ Idemizi, okpoho ohu ihien ri a gba kete ahua mmebuo no ghaha azuun Jizosi, metu ntin efe Jizosi eka. ²¹ Makeni o si enwen e, “M metuhu ewuru e eka, m siko d'a ri mma.”

²² Jizosi no gbeshu, oghen o gi hun a, o no si a, “A tula egun nwa m, okukwe i e meole i dinhin.” Okpoho hu no dinhin ²³ Oghen Jizosi gi ru iwe onye-isi hu, hun ndi ri e gbu ekpiri le igunrun ihian ke we ri a zun uzun, ²⁴ o no si we, “Pu ni, ni nwata hu anwunni, uran k'o ri.” We no muma a emu. ²⁵ Oghen we gi wepuguu igunrun hu ezi, o no banye, kwonon nwata hu eka, nwata hu no lihi. ²⁶ Ihienni no kpogbama eghere hu ile.

Jizosi A Zuọ Ndi Enya-ishi Ebuo

²⁷ Oghen Jizosi gi gha ebegu puko, ikenny ebuo enya kpu ishi no sonme e, e yi oro, a si, “Me omiken enyi nwa Defidi!”

²⁸ Oghen o gi banye ime ulo, ndi enya-ishi hu no bia d'e kunrun e. O no si we, “Unu e kwerigho ni m siko d'a saeka me ihienni?” We no si a, “Eghee, Di-nwonni-enyi.”

²⁹ 'Ya o no metu we eka enya, si, “Ya ri ni onu ke unu don kweri.” ³⁰ 'Ya enya we no shiapu, we no leghama uzo. Ya Jizosi no dokem we eka-ntin, si we, “Anikwole ni onye owule marin ihienni.”

³¹ Kanị a pu we, we no kusunme oku e eghere hu ile.

Jizosi A Zuọ Onye Ghaleni E Ku Oku

³² Oghen ndi ahun enya te kpu ishi gi puko, ndi ozo no wehe onye-odin eje-mmom ri ime e d'e kunrun Jizosi. ³³ Oghen Jesu gi chupuguu eje-mmom hu, onye-odin hu no kume oku. O tukem igunrun hu enya. We no si, “A huntuni we ihien no enina ime Izrelu.” ³⁴ Kanị ndi Itu-Farisi no si, “O gi iken onye-isi eje-mmom a chupu eje-mmom.”

Orun Rini E Hike. Kanị Ndi K'a Runn'a Ebuni Oda

³⁵ Jizosi no ghama obodo-obodo, ke ndi shiani ke ndi me ekeru, a kuzi ime ulo-ofufe ndi Ju, e zi ozioma Ali-eze, a zuo udi emu le oria ile. ³⁶ Oghen o gi hun igunrun ndi hu risonme ime obodo ndi hu, omiken we no mememe e, makeni we no ke ndi

obi rulenị alị, ndị nwelenị onyè e yeni wè ẹka—rìkè atunrun nwonlenị onyè-ndu. ³⁷ O nò sị umu-azuun a, “Thien-ugbo wè siko d'a gho e hike, kanị ndị orun ebuni oda. ³⁸ Mè ni nwan ekpere rìo Osolobue, Onyè hun nwon ugbo, n'o zihè ndi-orun siko d'a gho n'a ihien-ugbo e.”

Isi Nke Iri

Ndi-ozì Mmèbuo Pù-ichèn
(Mak 3.13-19; Luk 6.12-16)

¹ Jizosì nò kpò umu-azuun a mmèbuo, ye wè ikèn w'e gi chupu eje-mmòh lè ikèn w'e gi zuo ùdì emu ile lè oria ile. ² Ndinì wu efan ndi-ozì hù pù-ichèn mmèbuo, ndi apòstù mmèbuo: ndi ibuzò wu Saimonù hun w'a kpò Pita nì Anduru nwene e; Jemisi nwa Zebedi lè Jonu nwene e; ³ ndi ozò wu Filipu lè Batolomi; Tamosì nì Matiu (Matiu hun e te na ugwo-isi); Jemisi nwa Alifiosì lè Tadiosì;* ⁴ Saimonù hun te rì ndi gi ẹka-ikèn e mè ni wè chupu ndi Rom rì a kị alì wè; onyè ozò wu Judas' Iskarotu hun ren'e oghen ikpazuun.

Orun Mmadu Mmèbuo Hu
(Mak 6.7-13; Luk 9.1-6)

⁵ Jizosì nò zipu mmadu mmèbuoni, sị wè, “Ejenkwole ni d'e kunrun ndi wulenì ndi Ju; abanyekwole ni obodo ndi alì Samerià owule. ⁶ Kanì, jènme ni d'e kunrun ndi Izrelù, atunrun Osolobue huni. ⁷ Onu jènkonì, e zi ni ozioma, a sị, ‘Alì-eze elu-igwee a riguo nsue.’ ⁸ Zuo nì ndi emu rì a kù, kpòtien ni ndi nwunni, zuo nì ndi oti—keni wè rì ochan, chupu nì eje-mmòh. Unu nwonhen e ofe, ye n'e ofe. ⁹ Ewerile ni ego owule. ¹⁰ Ebule ni ẹkpa; ewerile ni ewuru mọbu akp'okù ozò che ni hun unu yi; ewerile ni okpo. Makeni, o furu ni wè ye ndi-orun ihien wè gi e bi.”

¹¹ “Obodo owule onu banye, ke hun shia efo ke hun shialeni, chorì nì onyè furuni. Nodi nì iwe e d'e ru oghen unu e gi gha obodo ahun pu. ¹² Onu gha a banye ime ulo hu, kele ni wè. ¹³ Omèni ndi rì ulo hu e furughò nke-esi, udon hu unu kele a rì nì wè; kanì omèni efuruni wè, udon unu e kinheni unu azuun. ¹⁴ Onyè owule mọbu obodo owule nabanhanleni onu mọbu ju n'o gonko ozi unu ntin, unu pukoni iwe onyè hu mọbu obodo hu, tichanpu nì ejan rì onu oku to n'a. ¹⁵ Ezioku ke m rì a gwa unu, o siko d'a ka obodo hu njò kari alì Sodom-lè-Gomora Uhuohin Ichin-ikpe.”

Ukpokpo Hun Lalani
(Mak 13.9-13; Luk 21.12-17)

* **Isi Nke Iri:3** Lebayosù

16 “Lee n’è, m rị e zipu onu nọkè ebe wẹ nọ zi atunrun jẹn ebe eworo† rị. E gi ni akọ e bi, rịkẹ agwo, ka rị ni kẹ nduru hun ghaleni a ru onye owule ehụ. 17 Kpachanpu ni enya ebe ihian rị, makeni wẹ jenkọ d’e wejẹn onu ogwa rị ichen-ichen, fian unu mkpịnsin ime ulo-ofufe wẹ. 18 Wẹ sikọ d’e gi ufiri m dokpūn onu jenni ndi Govanọ lẹ ndi-nze, onwan jenkọ d’e me keni unu shia ni m eri id’anya wẹ lẹ id’anya ndi ali ndi ozọ ile wuleni ndi Ju. 19 Kanị oge w’e gi we onu ye wẹ, ehuele ni uhue banyeni ihien unu jenkọ d’e ku mobu kẹ unu a don ku e, makeni unu jenkọ d’e nwonhen ihien unu jenkọ d’e ku ozigbo hu. 20 Makeni ele unu jenkọ d’e ku, kama, Mmon Nedi onu jenkọ d’e gi unu ku.”

21 “Umune jenkọ d’e we umune wẹ ye wẹ gbu; ndi nedi jenkọ d’e we umu wẹ ye wẹ gbu; umu jenkọ d’e bunumanị ndi muni wẹ, me wẹ gbu wẹ. 22 Ize unu jenkọ d’a ban ihian ile make ufiri efan m, kanị onye hun din ndidi d’e ru njendemẹ jenkọ d’e nwe nzuopuha. 23 Wẹ kpokpo onu ime obodo ohu, gbasi ni hun sonn’è. M rị a gwa unu ezioku ni unu gini d’e jenchaningwu obodo ile rị Izrelu, Nwa nke Ihian sikọ d’a bia.

24 Onye wẹ rị a zun ara kari onye rị a zunn’a, odibo ara kari nna a. 25 O hughọ mma ni onye wẹ rị azun rị kẹ onye rị a zunn’a lẹ ni odibo rị kẹ nna a. Owule wẹ kpọ nna hun nwon ulo ‘Bezibọ’ (onye-isi eje-mmon ile), ki wẹ jenkọ d’a kpọ ndi ulo a?”

Onye Hun Furu W’a Tu Egun E
(Luk 12.2-7)

26 “Ya wu, atule ni nwan egun wẹ. Makeni o nwonni ihien kpumeni hun jenkoleni d’e kpupu, mobu hun zuerini hun jenkoleni d’a wa. 27 Ihien m gwa onu ime ishi, ku n’e ifonrin-ifon; ihien wẹ kagwa unu, gi n’e yi oro elu ulo. 28 Atule ni egun ndi hun sikọ d’a saeka gbu ehụ bu a sa wẹ eka gbu ume-ndun; ka tu ni egun onye hu sikọ d’a saeka tikpo kẹ ume-ndun kẹ ehii ime okun-mmon. 29 Ele ebuo ikobo kẹ w’e re achu? Kanị o nwonni achu ohu hun sikọ d’a dan ali omeni Nedi unu a ni n’a dan. 30 Kẹ ntutu rị unu isi, wẹ gun wẹ a gun. 31 Ya wu, atule ni nwan egun, onu ka mkpa a rị karide achu bu oda.”

Ikupu A N’i Wu Nke Kraisti Lẹ Ighori Ni Y’ele Nke E
(Luk 12.8-9)

32 “Ya wu, onye owule nọ id’anya ihian kupu a n’o wu nke m, ‘ya kẹ m jenkọ d’a nọ id’anya Nedi m hun rị elu-igwee kuzikwo a n’o wu nke m. 33 Kanị onye owule nọ id’anya ihian ghori, si n’o marin m, m jenkọ d’a nọ id’anya Nedi m hun rị elu-igwee sizikwo ni a marin m’a.”

Ele Udon Kanị Opi-a-gha
(Luk 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ “Erokwole ni ni m bia d'e me ihian ile henrin ohu elu uwa? Mba, ezioku ke m ri a gwa unu, ele iri-ohu kanị opia-gha hun e kebeni. ³⁵ Makeni m bia d'e kebe okennyẹ le nedi e, okpoho le nne e, nwunye-nwa le nne-di e. ³⁶ Ndi ulo ihian jenkọ d'a wu eje-inenren we.”

³⁷ “Onye owule ihien nedi e mobu nne e ka a suo kari ke ihien m don a suo a efuruni onye siko d'e sonni m; onye ihien nwa-a-okennyẹ mobu nwa-a-okpoho ka a suo kari ke ihien m don a suo a efuruni onye siko d'e sonni m. ³⁸ Onye owule hun buruleni obe† e sonme m e furuni onye jenkọ d'e son ni m. ³⁹ Onye owule cho n'o ghe isi e, isi e a to, kanị onye hun tuhu ndun a make ufiri m jenkọ d'a hun a.”

Ugwọ-Orun Ndi-ozī Jesu Le Ndi Nabanhanī We
(Mak 9.41)

⁴⁰ “Onye owule nabanhan unu, nabanhan m; onye hun nabanhan ni m nabanhan onye zihenī m. ⁴¹ Onye owule hun nabanhan onye-amuma makeni o wu onye-amuma jenkọ d'e nwonhen ugwo-orun onye-amuma; onye owule hun nabanhan onye hun e bi ke Osolobue cho makeni o bi ke Osolobue cho jenkọ d'e nwonhen ugwo-orun onye e bi ke Osolobue cho. ⁴² Onye owule ye onye ohu ime ndini me ekerẹ mkpu mirin-oyi ohude makeni o wu nwa-azun m, m ri a gwa unu ezioku, ugwo-orun onye hu etuhuko.”

Isi Nke Mmanaj

Ndi-ozī Jonu Hun E Mirin-Chuku Zihe
(Luk 7.18-35)

¹ Ogen Jizosi gi gwagu u mu-azun a mmebu hu ihien ndi we jenkọ d'e me, o no gha ebegu pu d'a kuzime, e zi ozi ime obodo we ndi shia-efo. ² Ogen Jonu hun e me mirin-Chuku gi no ulo-ngan nu ihien ndi hu Kraisti ri e me, o no zi u mu-azun a d'e kunrun e, ³ si a, “Iyu wu onye hu siko d'a biani ra enyi siko d'e leme enya onye ozo?”

⁴ Jizosi no za we, si, “Jen ni d'a gwa Jonu ihien onu ri a nu le ihien unu ri a hun: ⁵ ndi enya te kpu ishi a hunmagu uzo; ndi nguro e jennegu ijenn; ndi oti hu a dinhin, a wuru ndi ri ochan; ndi odin a numagu ihien, we hu e weli ndi nwunni, we hu e zi ndi igbennyẹ ozioma. ⁶ Ngozi ya ri ni onye gileni ihien o hun m ehụ nweme obi-ebu!”

† **Isi Nke Iri:38** Ogen ahun, ndi Rom e gi obe we gi osisi mememe e gbu onye we ma ikpe-onwun. Onye hu e buru obe e sonme ndi-gha hun jenkọ d'a kpogbun'e. We kpomaguu a elu-obe, a nodi we ebegu e che nche d'e ru ni o nwunhun.

⁷ Ogen umu-azuun Jonu gi puko, Jizosi no gwama igunrun hu oku Jonu, si, “Kini ke onu jen ime atu d'e lee? Efiia ufere ri e buhunme? ⁸ Kini ke unu jenzi nwan d'e lee? Onye yi ekwa nanranni? Kaka, ogwa ndi-nze ke we no a hun ndi yi ekwa oma nanranni. ⁹ Kini ke unu jenzi nwan d'e lee? Onye-amuma? M si onu eghee, o karide onye-amuma. ¹⁰ Hunni wu onye hu we de banyen'e, si, 'Lee e, m ri e zi onye ozi m n'o buru n'i uzọ, kwademe n'i uzọ.'

¹¹ Ezioku ke m ri a gwa unu, ime ndi ikpoho mu, o ke nwon onye owule hun ka Jonu hun e me mirin-Chuku. Kani onye hun kacharin ntin ime Ali-eze elu-igwee ka a. ¹² Gha ogen Jonu hun e me mirin-Chuku gi bidon orun a d'e ru ogenni, Ali-eze elu-igwee hu e gi iken-iken a gha ihun, ndi-iken huzi e gi iken a banye e. ¹³ Make ni ndi-amuma ile le Iwu Mozizi busonme amuma, kusonme uche Osolobue d'e ru ogen Jonu gi bia. ¹⁴ Omeni unu jenkọ d'e kweri, Jonu le enwen e wu Elaija hu we de n'o lala-alala. ¹⁵ Onye hun nwon ntin 'ya nu.”

¹⁶ “Kini ke m siko d'e gi nwan ma atu agboni? O no ke umeka nodi ali ime afia, a hi ibe we, a si, ¹⁷ 'Enyi gi ekpiri bu ebu a souni, onu e teni egu; enyi e ye olu ekwan, unu akwanni ekwan.'

¹⁸ Make ni, ogen Jonu gi bia, o rini, o rani—we si, 'Eje-mmom ri ime e.' ¹⁹ Mme wu Nwa nke Ihian a bia, m hu e ri, a ra—we si, 'Lee onye oken ihien-oriri, onye-manya, owu ndi a na ugwo-isi le ndi ozo we gi njo marin k'o wu.' Kani, ihien we gi a marin amamihien wu ihien o runpuha.”

Jesu A Banmani Obodo Ndi Hun Kwerileni Ozi We Zi We Mban
(Luk 10.13-15)

²⁰ 'Ya o no banmani obodo ndi hu o ka orun-atumanya a run ime we mban, make ni e rogharini we. ²¹ “O siko d'a fu unu ndi Korazin' orun! O siko d'a fu unu ndi Besaida orun! Make ni omeni ime ali Taya-le-Sidonu ke we no run oken orun-atumanya ndi we run ime Korazin le Besaida, nke o teke ndi Taya-le-Sidonu roghari, yiri ekwa ahio, kpon ntun kpu enwen we gi ghosi ni e roghariguọ we.” ²² “M ri nwan a gwa onu, nke Taya-le-Sidonu k'a ka nke unu mma Uhuohin Okinkin-ikpe. ²³ Ke iyu wu obodo Kapanom, we siko d'e busi i elu-igwee? Mba, we jenkọ d'e wetu i si ali-mmom. Make ni, omeni ime *eje-ali* ahun wu Sodom ke we no run oken orun-atumanya ndi we run ime

i, nke o me ni o hu a d'e ru tanni. ²⁴ M ri nwan a gwa i, nke Sodom k'a ka nke i mma Uhuohin Okinkin-ikpe!”

Bia Ni D'e Kunrun M Ni Onu Zu Iken
(Luk 10.21-22)

²⁵ Ogen hu, Jizosi no si, “M ri e kele i Baba, Onye nwon elu-igwee le uwa, makeni i zuemeni ndi marin ihien le ndi nwe uche ihien ndini, we e ghosi umu-ndu. ²⁶ Eghẹ Baba, enina k'o don sọ i.” ²⁷ “Nedi m e buguọ ihien ile che m eka. O nwonni onye owule marin Nwa wezuka Chuku-Nedi; o nwonni onye owule marin Chuku-Nedi wezuka Nwa, lezi onye owule Nwa cho n'o me e n'o marin Chuku-Nedi.

²⁸ Bia ni d'e kunrun m, unu ndi ndun guu, ndi bu ibu nyinni, m jenkọ d'e ye unu izu-iken. ²⁹ Yiri ni agbun m—yoku m*, unu a mumarin m; makeni m wu onye ri juu, hun e welua enwen e ali ime obi. Onu me e, umen-dun unu e zu iken. ³⁰ Agbun yoku m† a ra kenren, ibu m'e buye ihian ara nyin.”

Isi Nke Mmẹbuo

Ajuju Banyeni Uhuohin Izu-iken
(Mak 2.23-28; Luk 6.1-5)

¹ Ogen hu, o ru Uhuohin Izu-iken ohu, Jizosi ghafeko ugbo we kun oka-witi; egun hu a gun umu-azuun a, 'ya we no ghorima oka-witi a ta. ² Ogen ndi Itu-Farisi gi hun ihieni, we no si a, “Y'a hun a, umu-azuun i e memeole ihien iwu si w'e mele Uhuohin Izu-iken.”

³ O no si we, “Unu e ke guntu ihien Defidi me ogen egun gi ri a gun 'ya le ndi 'ya le we wi? ⁴ K'o don banye ulo Osolobue, ri bredi-nsọ ahun w'e bupuhani Osolobue, hun iwu si n'o furuni ni iya mobu ndi ya le we wi ri e, ni ndi nchu-egan sọ* e ri e?”

⁵ “Ra onu e ke guntu ime Iwu k'o don wuru ni, o ru Uhuohin Izu-iken, ndi nchu-egan ri a run orun ime Ulo-nsọ a dan iwu Izu-iken† bu ikpe amani we?”

⁶ M ri nwan a gwa unu ni ihien ka Ulo-nsọ ri ebeni! ⁷ Omeni unu te marin ali okuni: ‘M cho omiken ele ichu-egan†,’ onu e ke gha a ma onye nwonleni ihien o me ikpe. ⁸ Makeni, mme wu Nwa nke Ihian ke oku Uhuohin Izu-iken ri eka.”

Okennyẹ Eka Ohu Nwunhun
(Mak 3.1-6; Luk 6.6-11)

* **Isi Nke Mmanaj:**29 Griki: Yiri ni yoku m. Yoku wu ihien we gi e kengbama efin ebuo we gi a run orun-ugbo keni we saeka jen ahanmahan. † **Isi Nke Mmanaj:**30

Griki: yoku m * **Isi Nke Mmẹbuo:**4 1 Samuelu 21.1-6 † **Isi Nke Mmẹbuo:**5

ghahani irun orun Ulo-nsọ Uhuohin Izu-iken † **Isi Nke Mmẹbuo:**7 Hosaya 6.6 k'o

ri

⁹ Jesu nọ gha ebahun pụ, banye ụlọ-ofufe wẹ. ¹⁰ O nwọn okennyẹ ẹka ohu nwunhụn rị ebèhụ. Ndi-Itu-Farisi ndi hụ chọkọ ihien w'e gi ma Jesu ikpe, wẹ nọ jụ a ụta, si, "Iwu kwerioghọ nị wẹ zuọ ndi emu rị a kụ Ụhụohin Izu-iken?" ¹¹ O nọ si wẹ, "Omèni onyẹ ohu ime onụ nwọn atunrun ohu suọ, nị atunrun hụ a danban ime olu Ụhụohin Izu-iken, o zuko ẹka ye ẹ, wepuha?" ¹² Bụ ihian ka mkpa oda-oda kari atunrun. 'Ya wụ, iwu e kwerioghọ nị w'e mẹ ihien rị mma Ụhụohin Izu-iken.'" ¹³ 'Ya o nọ si okennyẹ hụ, "Tinpụ ẹka i." O tinpụ a, o nọ rị mma kẹ hun-ẹbọ. ¹⁴ Kani, ndi Itu-Farisi ahun nọ pụ d'e ri n'ẹ ngo kẹ wẹ siko d'a don gbu ẹ.

Odibo Osolobue Hori

¹⁵ Ogen Jizosi gi marin ihien ndi Itu-Farisi ahun rome, o nọ gha ebahun pụ, ndi bu oda nọ sonme ẹ, o nọ zuochanrin wẹ ile. ¹⁶ O nọ do wẹ ẹka ntin w'a nile ihian marin nị iya rọ. ¹⁷ Onwan wụ igi mezu ihien Osolobue gi onyẹ-amuma wụ Azaya ku, si, ¹⁸ "Ledẹ odibo m, hun m hori; ezi odibo m rọ; ihien ẹ a suoka m. M jenkọ d'e bu Mmon-nsọ m kwasị a; o jenkọ d'a ghosị ndi ali ndi ozọ ile rị ụwa ezigbo enen. ¹⁹ O dokọ ndondọ mobu yi oro; o nwonni onyẹ siko d'a nụ olu ẹ ogbara-ogbe. ²⁰ O kpagipuko efifia-ridi rị a kpagini mobu tinyunpu ukpe rị e tinyunni, d'e ru ni o ye ezi-omume mmeri. ²¹ Ndi ali ndi ozọ ile jenkọ d'e gide efan a nwon olil'anya."

Jizosi Le Bezibo

²² 'Ya wẹ nọ wehen'ẹ onyẹ eje-mmon rị ime ẹ, hun o meni a ra legha uzọ, a ra ku oku. O nọ zuọ a, onyẹ enya-mpin odin hụ nọ kume oku, hunma uzọ. ²³ O nọ tikenme igunrun hụ enya, wẹ nọ si, "Onwan wude nwan Nwa Defidi ra?" ²⁴ Kani ogen ndi Itu-Farisi gi nụ a, wẹ nọ si, "Iken Bezibo, onyẹ-isi eje-mmon ile, kẹ okennyeni gihu a chupu eje-mmon."

²⁵ Jizosi a maringui ihien wẹ rị e ro ime obi wẹ, o nọ si, "O nwonni ali-eze owule kebeni hun wẹ jenkoleni d'a la iwi; o nwonni obodo mobu ikpun-ulo kebeni hun siko d'a toni. ²⁶ Omele Ekwensu rị a chupu Ekwensu, o kebegu enwen ẹ. Nani kẹ ali-eze ẹ e don nwan to? ²⁷ Omèni iken Bezibo kẹ m gi a chupu eje-mmon, iken onyẹ kẹ ndi nke unu gi a chupu wẹ? 'Ya wụ, uwe jenkọ d'a ma onụ ikpe. ²⁸ Kani, omèni iken Mmon-nsọ Osolobue kẹ m gi a chupu eje-mmon, 'ya wụ nị Ali-eze Osolobue e ruguole ebe unu rị. ²⁹ Nani kẹ ihian e don saeka banhan iwe diken, kwari ibu ẹ, mmani o bu uzọ kenmeguo a? Eghẹ, o kenmeguu a k'o nọ saeka kwari ihien rị iwe ẹ.

³⁰ Onyè ọwụlẹ hụn rịlẹni azuun nke m rị a lụsọn m ọgụn; onyè ọwụlẹ hụn ghaleni e sọn m e kpọnkikome rị e kpọnyịya. ³¹ M rị nwan a gwa unu ni wẹ jenkọ d'a gbaghari ihian njo ọwụlẹ, gbaghari wẹ aru ọwụlẹ wẹ ku, kanị agbaghariko wẹ onyè ku aru banyeni Mmọn-nsọ. ³² Wẹ jenkọ d'a gbaghari onyè ọwụlẹ kuja oku mmẹ wu Nwa nke Ihian; kanị, agbaghariko wẹ onyè kuja oku Mmọn-nsọ, agbaghariko w'a kẹ oğenni kẹ oğen lalani."

Osisi Lẹ Mkpuru A

³³ "Meme osisi n'o rị mma, mkpuru a jenkọ d'a rị mma; meme osisi n'o jọ njo, mkpuru a siko d'a jọ njo—makeni mkpuru osisi kẹ wẹ gi a marin a. ³⁴ Igunrun agwo! Nani kẹ unu a don saeka ku ihien rị mma ebe onu wu ndi-njo? Ihien jun ihian ime obi y'a gha a onu a puha. ³⁵ Ezigbo ihian, a gha ihien rị mma rị a ime e wepuha ihien oma, kanị eje-ihian a gha eje-ihien rị a ime e wepuha eje-ihien. ³⁶ M rị a gwa unu n'o ru Uhuohin Ichin-ikpe, ihian jenkọ d'a za ajuju banyeni oku ile nwonlẹni isi hun wẹ ku. ³⁷ Makeni wẹ jenkọ d'e gi ihien i ku ma i ikpe, gizikwo ihien i ku si ni ikpe a mani i."

A Si Wẹ Jesu Ghosi Wẹ Ahima Pu-ichen

³⁸ "Ya ndi hu ime ndi-nkuzi Iwu lẹ ndi Itu-Farisi no si Jesu, "Onyè-nkuzi, enyi cho n'i ghosi enyi ahima pu-ichen hun gha eka Osolobue bia." ³⁹ Kanị o no si wẹ, "Eje-agbo enya rịlẹni uzọ ohu si wẹ ghosi wẹ ahima! Kale, o nwonni ahima wẹ jenkọ d'a ghosi wẹ wezuka ihien mẹ onyè-amuma wu Jona: ⁴⁰ erira Jona don nodi ime efọ azun hu hi-ogbe akpu-uhuohin eto kẹ mmẹ wu Nwa nke Ihian siko d'a nodi ime ali akpu-uhuohin eto.

⁴¹ Ndi Ninive jenkọ d'a puha osheri Ogen Okinkin-ikpe, shiagbu ndi agboni eri, makeni e rogharioghọ wẹ ogen Jona gi zi wẹ ozi Osolobue—bu ihien ka Jona rị ebeni!

⁴² Eze-okpoho ali Shiba, ali hu rị azuun ndidan-mirin, jenkọ d'a puha osheri Ogen Okinkin-ikpe, shiagbu ndi agboni eri. Makeni, o gha ali tegbu enwen e bia d'e gon amamihien Solomonu ntin; ka lee nwan, ihien ka Solomonu rị ebeni!"

Ihien E Wekinhen Eje-mmọn Wẹ Chupugwu (Luk 11.24-26)

⁴³ "Eje-mmọn gha ime ihian pu, o ghasonmẹ ebe mirin rịlẹni, a cho ebe o siko d'a no zu iken. Omeni o hunni, ⁴⁴ o jenkọ d'a si enwen e, 'M siko d'e kin-azuun iwe m hun m gha puha.' O bia, hun a ni o nwonni ihien rin'a, ni a zachanringwo w'a, donzichanrin a, ⁴⁵ o jen d'e wehe eje-mmọn esa ozo hun ka ya lẹ enwen e njo, 'ya lẹ wẹ a wi banye ebeku d'e biri. Onodi ikpazuun onyè hu a ka njo kari nke mbu. Erira k'o jenkọ d'a rizikwo ni ndi eje-agboni."

Nnè Lè Umunè Jizòsì
(Mak 3.31-35; Luk 8.19-21)

⁴⁶ Ogèn Jizòsì gi rì a gwa igunrun hù oku, nnè ẹ lè umunè-ẹ-ikènyè nọ bìa d'e turu ihun ezi, a chọ nì wẹ gwa a oku. [⁴⁷ Ya kẹ onyè ohu nọ sị, “Lee, nnè i lè umunè i ikènyè turu ihun ezi, wẹ chọ nì wẹ gwa i oku.”] ⁴⁸ Kanì, ọ nọ za onyè hù gwa n'a, sị, “Onyè wu nnè m? Elee ndì wu umunè-m-ikènyè?” ⁴⁹ Ọ nọ zin umu-azụun a ẹka, sị, “Ndinì rì ebeni wu nnè m lè umunè-m-ikènyè. ⁵⁰ Makèni onyè ọwulẹ hùn e mẹ uche Nèdi m hùn rì elu-igwee wu nwènè-m-okènyè lè nwènè-m-okpoho lè nnè m.”

Isi Nke Mmètò

Ilu Jesu Gi Onyè-ugbo Ta
(Mak 4.1-9; Luk 8.4-8)

¹ Uhuòhìn hù, Jizòsì nọ gha ime ụlọ pụ, jèn d'a nọdì alì mkpènren mirin Galili. ² Igunrun hi-ogbe nọ fihunmẹ ẹ, hùn wu nì ọ nọ banye ime ugbo, nọdì alì, igunrun hù ile nọ turu mkpènren mirin. ³ Ọ nọ gi ilu gwa wẹ ihien bu ọda, sị, “Gòn nì ntìn! O nwẹ onyè-ugbo jèn d'a gha mkpuru ime ugbo.

⁴ Ogèn o gi rì a gha a, mkpuru ndì hù ime wẹ a danye okp'uzọ, nnunụ nọ bìa d'e ripụ wẹ. ⁵ Mkpuru ndì ọzọ a danye alì-omuma ebe ẹjan rileni ọda, pu ozigbo makelẹ ẹjan arì a ọda. ⁶ Kanì, ogèn anwun gi wa, ọ ma wẹ, wẹ nọ shinwun, makèni enwon wẹ nkpoğun. ⁷ Mkpuru ndì ọzọ a danye ebe ogun rì, ogun ndì hù nọ sue, dngbu wẹ. ⁸ Mkpuru ndì ọzọ a danye alì rì mma, mì mkpuru; ndì hù ime wẹ a mì ụzọ ogun isen, ndì hù ụzọ ogun eto, ndì hù iri kwasì ogun.

⁹ Onyè nwon ntìn 'ya nù.”

Ihien Haiñ Jesu Gi A Tasonmẹ Ilu
(Mak 4.10-12; Luk 8.9-10)

¹⁰ Ya kẹ umu-azụun Jizòsì nọ bìa d'e kunrun ẹ, sị, “Kì haiñ i gi e gi ilu a gwa wẹ oku?”

¹¹ Ọ nọ za wẹ, sị, “E yeguọ wẹ unu oghere onu e gi marin ihien-mini risonmẹ Alì-eze elu-igwee, kanì eyeni wẹ wẹ. ¹² Makèni onyè hùn nwonni kẹ wẹ jenkọ d'e yecheni, keni o nwẹ mmagi-mmagi; kanì onyè hùn nwonlèni, wẹ k'a napu a hùn o nwede.” ¹³ “Ihien haiñ m gi e gi ilu a gwa wẹ oku wu nì wẹ rì e lee ilee, kanì a rì w'a hùn ụzọ; w'e gòn ntìn, kanì a rì w'a nù, a rì w'a ghoha. ¹⁴ Ihien onyè-amuma wu Azaya ku e meguọ ebe wẹ rì—Azaya sị,
'Nke esi,
onu jenkọ d'a nù,
kalẹ o nwonni ogèn unu e gi ghoha;
unu jenkọ d'e lee ilee,

kanị o nwonni oge n ụnụ e gi legha ụnọ, ¹⁵ makeni ndini a ra
ghoha,
ntin we a kpokingu, ¹⁶
a nyunmagu we enya,
amangbe w'e gi enya we legha ụnọ, gi ntin we nu ihien,
gi uche we ghoha,
gbehuto d'e kunrun m,
a gbaghari m we njo we—ya ke Osolobue ku.' ”

¹⁶ “Kani, we gozi enya onu agozi, 'ya hain we gi ri a hun
uzo; we gozizikwo ntin unu agozi, 'ya hain we gi ri a nu ihien.
¹⁷ Ezioku ke m ri a gwa unu, ndi-amuma bu oda le ndi bu oda
hun me ihien Chuku cho e te choغو ni we hun ihien onu ri a
hun, kani a hunni w'a; a choغوzi we ni we nu ihien unu ri a
nu, kani anuni w'a.”

Ihien Jesu Gi Ilu Onye-ugbo Hu Kuzi
(Mak 4.13-20; Luk 8.11-15)

¹⁸ “Nu ni nwan nkowa ilu hu m gi onye-ugbo ta: ¹⁹ Oge ihian
gi nu oku Ali-eze bu o ghohan'a, Eje-onye hu a bia, o junarin a
ihien we kunye ime obi e. Onwan wu hun we kunye okp'uzo.
²⁰ Hun danye ali-omuma wu onye hu hun nu oku hu, gi ighogho
nabannan a ozigbo. ²¹ Kani, makeni onye hu e nwe nkpogun,
o tohu ekere. Oge nsongbu mobu ukpokpo e gi bia make oku
hu, o danpu ozigbo. ²² Hun we kunye ime ogun wu onye hu
hun nu oku hu, kani uhue ihien uwan le ihien oli'anya aku-le-
uba uwan a kpangbu oku hu, o mini mkpuru. ²³ Kani, mkpuru
we kunye ali ri mma wu ndi hu hun nu oku hu, ghoha a, mi
mkpuru ezie-ezie: ndi hu ime we a mi uzo ogun-isen, ndi hu a
mi uzo ogun-eto, ndi hu a mi uzo iri-kwasi-ogun.”

Ilu Jesu Gi Ata-witi Ta

²⁴ O no ta ni we ilu ozo, si,
“Ali-eze elu-igwee rike ebe ihian no kun mkpuru ri mma ime
ugbo e. ²⁵ Kani, ebe ihian ri uran, enenren no bia d'a kun ata-
witi ye ime oka-witi ndi hu pu. ²⁶ Oge ihien-ugbo ndini gi nwan
sueguu, mima mkpuru, ata-witi ndi hu nozikwo puha.
²⁷ 'Ya ndi idibo ahun no bia d'e kunrun onye hu nwe ugbo,
si a, 'Di-okpa, ele mkpuru ri mma ki kunye ime ugbo i? Nani
ke ata-witi don banzi a?’

²⁸ O no si we, ‘Onye-iwe me ihienni.’

Ndi idibo ndi hu no si a, ‘Ni enyi jen nwan d'e huepu ata-witi
ndi hu?’

²⁹ Kani o no si, ‘Mba, amangbe onu e huepu 'ya le oka-witi.
³⁰ Hapu ni we ebuo ni we suegbame d'e ru oge we gi e be oka-
witi. O ru oge we gi e be oka-witi, a si m ndi jenko d'e be ne,
“Bu ni uzo huepu ata-witi kenmesonme we ukun-ukun d'a dun

ọkụn, ụnụ e bepụha ọka-witi buche ebe m'e buche ihien-ugbo.”

Ilu Jesu Gi Mkpuru Mọstadi Ta
(Mak 4.30-32; Luk 13.18-19)

³¹ Ọ nọ ta nị wẹ ilu ọzọ, si, “Alị-eze elu-igwee nọ kẹ akpuru mọstadi ohu hụn onyẹ ohu weri, kụnye ime ugbo ẹ. ³² Iya kachanrịn ntịn ime mkpuru ile, kanị o suegụ, 'ya kachanrịn ogbe e hi ime ihien-akunkun ndị hụn hikeleni, ọ hande kẹ osisi, nke wụ nị nnụnụ a bịa d'a kpa ẹkụ e ye agalaba a.”

Ilu Jesu Gi Yisti Ta
(Luk 13.20-21)

³³ Ọ nọ ta nị wẹ ilu ọzọ, si, “Alị-eze elu-igwee rịkẹ yisti brẹdi gi a fụ hụn okpoho ohu gi gwogbama flawa wẹ gi e shi brẹdi hụn k'e jun ihien nọkẹ adana ẹtọ d'e ru n'ọ ghagbari flawa hụ ile.”

Ihien Haij Jizosi Gi E Gi Ilu A kuzi
(Mak 4.33-34)

³⁴ Jizosi gi ilu gwa igunrun hụ ihien ndini ile. O nwonni ihien o gileni ilu gwa wẹ. ³⁵ Onwan wụ igi mezu ihien onyẹ-amuma ku, si,

“M jenkọ d'a shiapu ọnụ m
e gi ilu e ku,
m jenkọ d'a gha e
ku ihien zuerini
kete w'a tunle iyetọ uwa.”

Jizosi A Kowa Ilu Ata-witi Hu

³⁶ 'Ya ọ nọ na igunrun hụ tọ si ime ulọ. Umụ-azuun a nọ bịa d'e kunrun ẹ, si a, “Kowa nị ẹnyi ilu ata-witi hụ wẹ kụnye ime ugbo.” ³⁷ Ọ nọ za, si, “Onyẹ hụ kụn mkpuru rị mma wụ Nwa nke Ihian. ³⁸ Ugbo hụ wụ uwa; mkpuru hụ hụn rị mma wụ umụ Alị-eze; ata-witi hụ wụ umụ Eje-onyẹ hụ. ³⁹ Eñenrẹn ahun kụn ata-witi ndi hụ wụ Ekwensu; ogen hụ wẹ jenkọ d'e gi ghọ ihien-ugbo hụ wụ ogugu oğenni; ndi ahun jenkọ d'a ghon'a wụ ndi mmon-ozu.

⁴⁰ Kẹ wẹ don huepu ata-witi ndi hụ, wegbama wẹ dun okun, erira k'o jenkọ d'a rị ogugu-ogen. ⁴¹ Nwa nke Ihian jenkọ d'e zi ndi mmon-ozu ẹ. Wẹ jenkọ d'e kpnpu ihien owule e buhe njo le ndi ile e me eje-ihien ime Alị-eze ẹ, ⁴² tu wẹ ye oken okun hụ. Ebehụ, ihian jenkọ d'a rị a kwan ekwan, a ta nkwenren-eze. ⁴³ Ogen hụ, ndi ezi-omume k'e time kẹ ẹnya-anwun ime Alị-eze Nedi wẹ. Onyẹ hụn nwon ntịn 'ya nu.”

Ilu Ndi Jesu Gi Ihien Ri Oken-mkpa Zuerini Ta

44 “Alị-eze elu-igwee rị ke ihien rị oken-mkpa zueri ime ugbo, hun onye ohu hun, zuemezi e, gi ighoghọ jęn d'e rechanrin ihien ile o nwon, bia d'e nonrin alị hu.”

45 “Ozozị, Alị-eze elu-igwee nọ ke ebe onye-afia rị a chosonme ihien rị mkpa a koni. 46 Ogen o gi hun hun a kokenmeni rigbu enwen e mkpa, o nọ jęn, rechanrin ihien ile o nwe, bia d'e nonrin e.”

Ilu Jesu Gi Oga Ta

47 “Ozozị, Alị-eze elu-igwee rike oga we tuye ime ohimin, o nọ nwundon udi azun ile rị ichen-ichen. 48 Ogen o gi jun, we nọ dokpunpuha a mkpenren mirin; ya we nọ nodi alị, hopuha ndi rị mma, buche ime ukpali, kpon ndi rileni mma tuhu. 49 Eriira k'o jenkọ d'a rị o ru ogugu-ogen. Ndi mmon-ozị jenkọ d'a puha, hopu ndi-njọ ebe ndi-oma rị, 50 kpon we ye oken okun hu. Ebehụ, ihian jenkọ d'a rị a kwan ekwan, a ta nkwenren-eze.”

Ezioku Nke Ohun Le Nke Akan

51 Jizosi nọ ju, si, “Onu a ghotaguo ihien ndini ile?” We nọ si a, “Eghee.” 52 O nọ si we, “Ya wu ni onye nkuzi Iwu owule we zun make Alị-eze elu-igwee nọke onye nwon ulo, hun gha ebe o donme ihien e wefuha ke ihien ohun ke ihien akan.”

A ju We Jizosi Ime Nazareti

(Mak 6.1-6; Luk 4.16-30)

53 Ogen Jizosi gi taguu ilu ndini we, o nọ gha ebahun pu, 54 si obodo e. O nọ kuzime we ime ulo-ofufe we, hun wu ni nkuzi e nọ tu we enya, we nọ si, “Elebe ke okennyeni nọ nwehen amamihienni le orun-atumenya ndini o rị a run? 55 Ele nwa Kapinta wu onwan? Efan nne e ele Meri? Ele Jemisi le Josefụ le Saimonu le Judasi wu umune-e-ikennyen? 56 Ele enyi le umune-e-ikpoho rị ebeni? Elebe ke okennyeni gha nwehen ihien ndini ile?” 57 “Ya we nọ weme n'e iwe. Jizosi nọ si we, “W'a gbaye onye-amuma agbaye ebe ile mmani ime alị a le ezi-le-ulo a.” 58 O runni orun-atumenya bu oda ebehụ makeni ekwerini ni we.

Isi Nke Mmęnọ

Onwun Jonu Hun E Me Mirin-Chuku

(Mak 6.14-21; Luk 9.7-9)

1 Ogen hu, Herodu hun rị a ki Galili nọ nu ihien Jizosi rị e me, 2 o nọ si ndi idibo e, “Onyeni wu Jonu hun e me mirin-Chuku. O ghaguo onwun lihi, 'ya hain o gi nwon iken o gi e me ihien ndini.”

3 Herodu ku erira makeni Herodu nwunrun Jonu, ken e egbun, bu e che ime ulo-ngan make ufiri Herodiasị nwunye nwehe e wu Filipu, 4 makele o teguo Jonu gwama a, si, “Iwu

ekwerikwọni n'i siko d'a lu a.”⁵ O te cho n'o gbu Jọnu, kale egun ihien ndi ali k'e me anin'a make ni we weri Jọnu rike onye-amuma.

⁶ Kanị, o ru uhuohin hu we gi a nyanhan omumu Herodu, nwa-okpoho Herodiasị mu no teni we egu, efo no suo Herodu usuo,⁷ hun wu ni Herodu no kwe e nkwa, kun iyi, n'o siko d'e y'e ihien owule o cho.

⁸ Nne e no dunye e, o no si Herodu, “Gi afereni ye m isi Jọnu hun e me mirin-Chuku.”

⁹ O no fu eze, kanị o no gi ifiri iyi o kun le ndi obia a si we ye nwata-okpoho hu 'ya.¹⁰ O no zi we, we no jen d'e bepụ Jọnu isi ime ulo-ngan.¹¹ We no gi eferẹ buhe e, we e ye nwata-okpoho hu, o no w'e jenni nne e.

¹² Umụ-azụun Jọnu no bia, buru ehu a li, jen d'a gwa Jizosi.

Jizosi E Ye Igunrun Hi-ogbe Ihien-oriri
(Mak 6.30-34; Luk 9.10-17; Jón 6.1-14)

¹³ Ogen Jizosi gi nu onwan, ya suo no gi ugbo-mirin gha ebegu pu, si ebe ihian rileni. Kanị ogen ndi ri ebahun gi nu n'o puguo, we no gi uku gha ime obodo ndi hu sonme e.¹⁴ Ogen o gi ru mkpenren mirin, o no hun igunrun hi-ogbe. O no me omiken we, zuo ndi emu ri a ku.

¹⁵ O ru ogen enyasi, umu-azun a no bia d'e kunrun e, si, “O nwonni onye bi ebeni, bu eki e giguo. Si igunrunni la, ni we jen ime obodo ndi me ekere-ekere risonme ebeni d'e nonrinsonme ihien-oriri.”

¹⁶ Jizosi no si, “Ele hun w'e gi lama; ye ni we ihien-oriri.”
¹⁷ We no si a, “Oge bre di isen le azun ebuo suo ke enyi nwon ebeni.”¹⁸ O no si we, “Wehe ni ni m we.”

¹⁹ 'Ya o no si igunrun hu nodi ali enu irurue ri ebahun. O no weri ogbe bre di isen hu le azun ebuo hu, lee enya elu-igwee, ye ekele, bebe bre di ndi hu ye umu-azun, we no ye igunrun hu.²⁰ We ile no rijuncharin efo. 'Ya we no tutukome ifunfun e hoduni, o jun ukpali mmebuo.

²¹ Ndi hun ri bredini wu ihien noka ikennyẹ ogun-iri kwasi nnu-mmebuo*, wezuka ikpoho le umueka.

Jizosi Le Pita E Jen Ijen Elu Mirin
(Mak 6.45-52; Jón 6.15-21)

²² 'Ya Jizosi no si umu-azun a banye ime ugbo-mirin buru n'e uzo jenme azun hun-ebu. 'Ya le enwen e no nodi gbashia igunrun hu.²³ O gbashiagu we, 'ya suo no nyinrin ugu d'e me ekpere. O ru ogen enyasi, 'ya suo hu ebegu.²⁴ Kanị, ugbo-mirin hu e jenteguogen hu, ebiri-mirin hu e ti ugbo hu, e tikin e azun—make ni ufere ri a gha ihun e fehe.²⁵ O ru uzo-utuntun

* Isi Nke Mmẹnọ:21 ikennyẹ nnu-uku isen

biribiri, Jesu nọ jẹnhen ijẹn elu mirin Galili hụ d'e kunrun wẹ.
²⁶ Oğen ụmụ-azụn a gi hụn a k'o jẹnla ijẹn elu mirin hụ, 'ya egun nọ tuma wẹ. Wẹ nọ si, "Onyẹ-mmọn rọ!" Wẹ nọ gi egun yi oro. ²⁷ Kani, ọ nọ kuyeni wẹ oku ozigbo, si, "Kwọndon ni obi unu, mme rọ, atule ni egun."

²⁸ Pita nọ si a, "Di-nwọnni-enyi, ọwule iyụ rọ, si m bia d'e kunrun i elu mirin." ²⁹ Jesu nọ si a, "Bia." 'Ya Pita nọ gha ime ụgbọ-mirin hụ puha, jẹnme ijẹn elu mirin, buruko Jizosi.

³⁰ Oğen o gi hụn oken ufere hụ, egun nọ bia a, ọ nọ rubanma ime mirin. Ya ọ nọ yi oro, si, "Di-nwọnni-enyi, zuopuha m!" ³¹ Jizosi nọ tinpu eka ozigbo kwọndon ẹ, si, "Onyẹ okukwe-nta! Ki haịn i gi nwọn obi-ẹbuo?" ³² Oğen wẹ gi banye ime ụgbọ-mirin hụ, oken ufere hụ nọ kusị. ³³ Ndi hụn ri ime ụgbọ-mirin hụ nọ gbu n'ẹ osekpụ, si, "Ezioku-ezioku, iyụ wụ Nwa Osolobue."

Jizosi A Zuo Ndi Emu Ime Obodo Genesareti
(Mak 6.53-56)

³⁴ Oğen wẹ gi fetuguu mirin, wẹ nọ puha obodo Genesareti. ³⁵ Oğen ndi obodo hụ gi marin ni Jesu rọ, wẹ nọ zi ozi ghagbari ẹgbere hụ ile, wẹhesonmen'e ke wẹ han emu ri a ku. ³⁶ Wẹ nọ riọ a ni wẹ metude ntin ewuru ẹ eka; ke wẹ han metun'a nọ dịnjin.

Isi Nke Mmisẹn

Odinali Ndi-akan
(Mak 7.1-13)

¹ 'Ya ndi Itu-Farisi le ndi-nkuzi Iwu nọ gha Jerusalem bia d'e kunrun Jizosi, si a, ² "Ki haịn ụmụ-azụn i gileni a gbaye odinali ndi nedi enyi kani? W'a ra kwọ eka wẹ kebe ri ihien-oriri." ³ Ọ nọ za wẹ, si, "Ki haịn onu gi a dan iwu Osolobue keni unu kwadon odinali onu?" ⁴ Makeni Osolobue ye iwu, si, 'Gbaye nedi i le nne i,' sizi, 'Onyẹ ọwule kuja oku nedi ẹ mọbu nne ẹ, wẹ k'e gburiri onyẹ ahun.' ⁵ Kani unu si, 'Onyẹ si nedi ẹ mọbu nne ẹ, "E weguo m ihien nke m'e ye i ye Osolobue oyiye," ọ rizinị mkpa n'o gi ihien o nwe gbaye nedi ẹ mọbu nne ẹ.' ⁶ 'Ya wu, onu e gi ifiri odinali unu e me oku Osolobue a wuru ihien la iwi. ⁷ Ndi ihunnaị ke unu wu! Amuma Azaya bu banyeni unu wu ezioku! Azaya si ni Osolobue si,

⁸ 'Onunu-ire suo ke ndini gi
 a gbaye m,

obi wẹ e teke ebe m ri.

⁹ Wẹ ri e fe m mmaka,

ihien w'a kuzi

wu odinali ihian mmaka tume.' "

Ihiẹn Ndị Hụn E Mەرu Ihian
(Mak 7.14-23)

¹⁰ Jesu nọ kpọzụnhan igunrun hụ ebe ọ rị, sị wẹ, “Gon ni ntin; ghota ni! ¹¹ Ele ihien banye ihian onu e meru a, kanị ihien gha onu puha, 'ya e meru ihian.” ¹² “Ya umu-azuun a nọ bia d'e kunrun e, sị a, “Y'a maringho ni iwe we ndi Itu-Farisi ogen we gi nu ihieni i ku?”

¹³ O nọ za, sị, “Wẹ jenkọ d'e huepu ihien owule Nedi m rị elu-igwee kunleni. ¹⁴ Hatu ni wẹ, wẹ wu ndi-ndu hun enya kpu ishi—owuni onye enya-ishi e du onye enya-ishi, wẹ ebuo jenkọ d'a danye ime olu.” ¹⁵ Ya Pita nọ sị a, “Kowa ni enyi ilu nei.”

¹⁶ “Ya ọ nọ sị, “Onu nwen e ke ghotakwo nwan? ¹⁷ Unu a hun n'a ni ihien owule banye onu e si efo, gha erira shi mgbugbunsin? ¹⁸ Kanị ihien gha onu fuha gha obi ihian puha—iya wu ihien e meru ihian. ¹⁹ Make ni ime obi ke ihien ndini gha a puha: eje-iroro, igbu-ochu, ina-nwunye-ihian le izo-uku-eye-ofia, mgba-nzuzue, izun-ohin, ishia eri-ntu le nkuto. ²⁰ Ihien ndini wẹ nwe e meru ihian. Kanị, igi eka wẹ kwoleni ri ihien-oriri ara meru ihian.”

Okukwe Okpoho Ohu Nwa A Nwon Nsongbu
(Mak 7.24-30)

²¹ Jizosi nọ gha ebegu pu, si egberẹ Taya-le-Sidonu. ²² Ogen hụ hura, okpoho onye ali hụ wu Kena hun gha egberẹ ahun bia nọ puha, yime oro, a sị, “Euu Di-nwonnienyi, Nwa Defidi, me omiken m, eje-mmọn rị ime nwa-m-okpoho, ọ rị e songbu e oda-oda.” ²³ Kanị Jesu azan'a kaka. Umu-azuun nọ bia, rịo a, sị, “Gwa a lama, make ni ọ rị e yison enyi oro.”

²⁴ Jesu nọ sị, “Wẹ zi m d'e kunrun atunrun Izrelu huni sọo.”

²⁵ “Ya ke okpoho hụ nọ bia, sekpu ali ihun e, sị, “Di-nwonnienyi, ye ni m eka.”

²⁶ Jesu nọ sị, “O rini mma ni wẹ tu bredi umueka ye ni nkite.”

²⁷ Okpoho hụ nọ sị a, “Eghe e Di-nwonnienyi, kanị, ke nkite e ri ifunfun gha ebe ndi nwonnienyi wẹ rị e ri ihien-oriri a dan.”

²⁸ “Ya Jizosi nọ sị, “Euu okpoho, okukwe i e hike ogbe! 'Ya rị ni i k'i don cho.” Nwa a hụ nọ dnhin ozigbo.

Jizosi A Zuo Ndị Bu oda

²⁹ Jizosi nọ gha ebahun pu, si mkpenren “Ohimin” Galili. O nọ nyinrin enu oke, nodi ali ebahun. ³⁰ Wẹ hụ e huhe d'e kunrun e, e wehe n'e ndi nguro, ndi oro, ndi enya-ishi, ndi odin le imerinme ndi ozo—e bu wẹ a to uku a. O nọ zuo wẹ, ³¹ nke wu ni ọ tu igunrun hụ enya ke wẹ don rị a hun ebe ndi odin rị e ku oku, ndi oro e zuzi oke, ndi nguro e jenne ijen, ndi enya-ishi a hunma uzo, wẹ nọ ja Osolobue Izrelu mma.

Jizosị E Yezi Igunrun Ozọ Hi-ogbe Ihien-oriri
(Mak 8.1-10)

³² Ya Jizosị nọ kpozunhan umu-azuun a ebe o ri, si, “Omiken igunrunni ri e me m, make ni mme le we a nopuguo akp'ohin eto, kale ihien we siko d'e ri a ri a, bu a choni m ni we bu egun la, amangbe w'a dantoshonme uzọ.”

³³ Umu-azuun a no ju a, si, “Elebe ke enyi jenkọ d'a no wehe bredi k'e zu igunrunni ri ime atu ebeni?” ³⁴ Jizosị no si we, “Ogbe ole ke unu gi?” We no si a, “Ogbe esa le azun me kirikiri buleni oda.”

³⁵ O no si igunrun hu nodi akpakali. ³⁶ O no weri ogbe esa hu le azun ndi hu; o yeguu ekele, o no bebe we ye umu-azuun a. Umu-azuun a no we we ye igunrun hu.

³⁷ We ile no rijunchanrin efọ: we no tutukome ifunfun e hoduni, o jun ukpali esa.

³⁸ Ndi hun ri ihien-oririni wu ikennyē nnu-iri, wezukade ikpoho le umueka.

³⁹ Jesu a gbashiaguū igunrun hu, o no banye ugbo-mirin si egerere Magadani hun wu Mag'dala.

Isi Nke Mmisen

A Si We Jizosị Ghosị We Ahima
(Mak 8.11-13; Luk 12.54-56)

¹ Ndi Itu-Farisi le ndi Itu-Sadusi no bia d'e kunrun Jesu, lele e, si a ghosị we ahima gha elu-igwee bia.

² O no za we, si, “O ru ogen enyasi, onu si, ‘Uhuohin siko d'a ri mma, make ni igwere fon efon.’ ³ Utuntun, unu si, ‘Mirin jenkọ d'e zue tani make ni igwere efonni.’ Onu marin ke we don e gi igwere a kowa ihien jenkọ d'e meni, kale unu ara s'eka a kowa ihien ihien ri e me ogenni ri a ghosị.

⁴ Eje-agbo enya rileni uzọ ohu ri a cho ahima. Kani, o nwonna ahima we jenkọ d'a ghosị we, wezuka ahima ihien me onyē-amuma wu Jona.” O no na we to, gha ebegu pu.

Yisti Ndi Itu-Farisi Le Ndi Itu-Sadusi
(Mak 8.14-21)

⁵ Ogen umu-azuun a gi fetuguu mirin Galili, we no hun a ni a zole we bredi. ⁶ Jizosị no si we, “Kpachanpu ni enya ebe yisti ndi Itu-Farisi le ndi Itu-Sadusi ri.”

⁷ We no si ibe we, “O ri e ku ihienni makele enyi e weheni bredi.”

⁸ Ogen Jizosị gi marin ihien we ri e ku, o no si we, “Ki onu ri e kuni ni unu e nwon bredi? Euu, unu ndi okukwe nta! ⁹ Onu e k'e ghotakwo nwan? Unu anyanhanni ogbe bredi isen hu mmadu ogun-iri kwasi nnu-mmebu ri le ukpali ole onu kponjun ihien we rihodu? ¹⁰ Unu anyanhanni ogbe bredi esa

mmadu nnu-iri ri le ukpali ole unu kponjun ihien we rihodu?
 11 Ki hain onu gileni ghoha ni ele bredi mmaka ke m ri e ku? Kpachanpu ni enya ebe yisti ndi Itu-Farisi le ndi Itu-Sadusi ri!”
 12 “Ya we no ghoha ni ele yisti bredi mmaka gi a fu k’o si we kpachanpu ni enya, kani o gi e e ku nkuzi ndi Itu-Farisi le ndi Itu-Sadusi.

Pita E Ku Onye Jizosi Wu
 (Mak 8.27-30; Luk 9.18-21)

13 Ogen Jizosi gi banye egbere Sizeria-Filipi, o no ju umu-azuun a si, “Onye ke we si ni ‘ya ke mme wu Nwa nke Ihian wu?”

14 We no za, si, “O nwe ndi si Jonu hun e me mirin-Chuku, ndi ozọ si Elajja, ndi ozọ si Jerimaya mobu onye ohu ime ndi-amuma mbu.”

15 Kani o no si we, “Onye ke unu si ni ‘ya ke m wu?”

16 Saimonu wu Pita no za, si, “Yu wu Onye Hu Osolobue Tume, hun wu Kraisti, Nwa Osolobue—Osolobue hu ri ndun.”

17 Jizosi no si a, “Onye we gozi agozi k’i wu Saimonu nwa Jona*! Make ni ele ihian ghosi i ihieni, kama, Nedi m hun ri elu-igwee ghosi i ‘ya. 18 M ri a gwa i, i wu Pita†, m jenko d’a tun uka m ye elu omuman, iken onwun a saeka meri e. 19 M jenko d’e ye i isanhan Ali-eze elu-igwee: ihien owule i si, ‘Mba,’ elu-uwu elu-igwee siko d’a si, ‘Mba.’ Ihien owule i si, ‘Eghee,’ elu-uwu, elu-igwee jenko d’a si, ‘Eghee.’ ”

20 “Ya Jizosi no dokenme umu-azuun a eka-ntin, si we agwale onye owule ni ‘ya wu Onye Hu Osolobue Tume wu Kraisti.

Jizosi E Ku Oku Afunfun O Siko D’a Ta Le Onwun A
 (Mak 8.31—9.1; Luk 9.22-27)

21 Gha ogen hu jenne, Jizosi no gwama umu-azuun a, si, “M jenko d’e jenniri Jerusalem, ndi-isi le ndi-isi nchu-ejan le ndi-nkuzi Iwu jenko d’e me m ni m ta afunfun bu oda. We jenko d’e gbu m, kani, hun m’e akpu-uhuhin eto, Osolobue jenko d’a gha onwun weli m.”

22 Kani Pita no weri e si usuo, jugbo a, si, “Di-nwonni-enyi, Osolobue a ju; o nwonni ogen ihieni e gi me i!”

23 Kani Jesu no gbeshu, si Pita, “Ekwensu, pu ni m! I ri a nokin m uzọ, make ni y’a ri e ro nke Osolobue, nke ihian k’i ri e ro.”

24 “Ya Jizosi no si umu-azuun a, “Onye owule cho n’o son m, ‘ya jukwo enwen e, buru obe e, sonme m. 25 Make ni onye owule cho n’o ghe isi, isi e a to a, kani onye owule tuhu ndun a make ufiri m jenko d’a hun a. 26 Elee erere k’o ban ni ihian e

* Isi Nke Mmisin:17 Jonu † Isi Nke Mmisin:18 “Pita” wu “omuma” onu Griki.

nwōchanrīngūū ụwa ile, tuhu ume-ndūn a? Kīnī kẹ ihian siko d'e gi gbari ume-ndūn a?"

²⁷ “Egheę, Nwa nke Ihian lẹ ndi mmōn-ozī ẹ jenkō d'a bīa; o siko d'e gi ogho Nedi ẹ bīa. Ogen hụ, o jenkō d'a kụ onyẹ ọwụlẹ ụgwō ihien o mę. ²⁸ M rī a gwa ụnụ ezioku, o nwōngho ndi rī ebeni hūn jenkōlẹni d'a nwūn d'e ru ni a hūn wẹ Nwa nke ihian k'ọ lala nọkẹ Eze kī Alī-eze ẹ.”

Isi Nke Mmęsa

Jizōsī E Nwōnhuto

(Mak 9.2-13; Luk 9.28-36)

¹ Ogen akpū-ūhūohin isin gi ghafegūū, Jizōsī nọ weri Pita lẹ Jemisi lẹ Jōnū nwēnẹ Jemisi, kīrī wẹ si elu-ugu jẹn elu ọda-oda; 'ya lẹ wẹ sūo wī. ² Jesu nọ nọ id'ęnya wẹ nwōnhuto: ihun ẹ nọ nwunmę rīkẹ ęnya-anwūn, ẹwo o yi nọ hęnrin nke ọchan, nwunmę kẹ ukpẹ.

³ Idumuzi Mozizi lẹ Elaija nọ fopuha ebe wẹ rī, wẹ lẹ Jizōsī nọ kumẹ oku.

⁴ Pita nọ sī Jizōsī, “Di-nwōnni-ęnyi, ọ hūgho mma nī ęnyi rī ebeni. Omęni y'a choghō, m jenkō d'e męmę ọdụ ẹtọ ebeni: ohu wū nke i, ohu wū nke Mozizi, ohu wū nke Elaija.”

⁵ Ebe ọ rī e ku ihienni, idumuzi, orukpu nwunchanni nọ kpumẹ wẹ. Olu nọ gha imę orukpu ahūn sī, “Ọnwan wū ezi Nwa m; ihien ẹ a sūoka m; gōn n'ẹ ntin!”

⁶ Ogen ụmū-azūūn Jesu ndi hū gi nū ihienni, okęn egun nọ tuma wẹ, wẹ nọ dan alī, we ihun kpumẹ alī. ⁷ Kanī Jizōsī nọ bīa ebe wẹ rī, mętu wẹ ẹka, sī, “Lihi ni, atulẹ ni egun.” ⁸ Ogen wẹ gi wesi ęnya elu, o nwōnzini onyẹ wẹ hūn kari Jizōsī.

⁹ Ogen wẹ gi gha elu-ugu hū hidanla, Jizōsī nọ dọ wẹ ẹkan-ntin, sī, “Agwakwōlẹ ni onyẹ ọwụlẹ ihienni ọnū hūn d'e ru ogen Osolobue ẹ gi ghagūū ọnwūn weli mme wū Nwa nke Ihian.”

¹⁰ Ụmū-azūūn nọ jū a, sī, “Kī hain nwan ndi-nkuzi Iwu gi a sī nī Elaija jenkō d'e buriri ụzọ biagūū?”

¹¹ Ọ nọ za wẹ, sī, “Ezię rọ nī Elaija jenkō d'e bu'zọ biagūū d'a kwademechanrīngūū ihien ile. ¹² Kanī m rī a gwa ụnụ nī Elaija a biagūū bụ amarinni w'a, e mę w'ẹ ihien sūo nī wẹ. Eriira kẹ mme wū Nwa nke Ihian jenkō nwan d'e gi ta afunfun ẹka wẹ.”

¹³ Ya ụmū-azūūn a nọ ghota nī Jōnū hūn e mę mirin-Chuku k'ọ rī e ku.

Jizōsī A Zūo Nwata Eje-mmōn Rī Imę E

(Mak 9.14-29; Luk 9.37-43a)

¹⁴ Ogen wẹ gi ru ebe igunrun hū rī, okęnyę ohu nọ bīa d'e kunrun Jizōsī, sekpu n'ẹ alī, sī, ¹⁵ “Di-ọkpa, mę omikęn nwa-m-okęnyę! Ibobo rī a kụ a. Ọ rī a ta okęn afunfun; ọ

danyesonm̄e im̄e okun l̄e im̄e mirin. ¹⁶ M w̄eh̄e ni um̄u-azuun̄ i 'ya, kan̄i asan̄i w̄e ̄eka zuo a." ¹⁷ Jesu n̄o s̄i, "Euu, agb̄o nw̄onl̄eni okukwe! Agb̄o zinl̄eni?! Elee oḡen k̄e m k'e sonru un̄u n̄odi? Elee oḡen k'e m k'e dinruni on̄u?! W̄eh̄e ni ni m'e." ¹⁸ Ya k'o n̄o jugb̄o eje-mm̄on h̄u, o n̄o gha im̄e nwata h̄u puha, nwata h̄u n̄o d̄inh̄in ozigbo.

¹⁹ Ya um̄u-azuun̄ a n̄o bia d'e kunrun ̄e ebe 'ya suo r̄i, ju a, s̄i, "K̄i hāin ̄enyi gil̄eni sāeka chup̄u a?" ²⁰ O n̄o za w̄e, s̄i, "Makeni okukwe un̄u ehini. M r̄i a gwa un̄u ezioku, om̄eni on̄u nw̄on okukwe h̄un hand̄e k̄e mkp̄uru mostadi, un̄u j̄enk̄o d'a s'̄eka s̄i uguni, 'Gha ebeni pu si ebah̄un!' O j̄enm̄e. O nw̄onni ih̄ien j̄enk̄o d'a kar̄i un̄u ̄eka! [²¹ Kan̄i ̄udin̄i a ra pu wezuka ni w̄e bu-on̄u m̄e ekpere."]

Jizos̄i E Kuzi Oku Onwun A
(Mak 9.30-32; Luk 9.43b-45)

²² Oḡen Jizos̄i l̄e um̄u-azuun̄ a gi zu im̄e Galili, Jizos̄i n̄o s̄i w̄e, "W̄e j̄enk̄o d'e we mm̄e w̄u Nwa nke Ih̄ian che ̄eka ih̄ian, ²³ w̄e j̄enk̄o d'e gbu m; h̄un m'e akp'oh̄in ̄eto, Osolobue e weli m." Onwan n̄o fuk̄enm̄e w̄e.

Iku Ugwo-isi Ulo-ns̄o

²⁴ Oḡen w̄e gi ru Kapanom, nd̄i a na ugwo-isi Ulo-ns̄o n̄o j̄enburu Pita, s̄i a, "Onye-nkuzi on̄u ara kud̄e ugwo-isi* Ulo-ns̄o ra?"

²⁵ Pita n̄o s̄i, "O ku a ku." Oḡen o gi lua, Jizos̄i n̄o bu ̄e uzo kupuha a, s̄i a, "Saim̄on̄u-o, k'i ro? Onye k̄e nd̄i-nze ̄uwan̄i a na ̄utu ich̄en-ich̄en w'a na? Um̄u w̄e ra nd̄i ozo?"

²⁶ Oḡen o gi s̄i, "Nd̄i ozo."

Jizos̄i n̄o s̄i a, "Ya w̄u ni um̄u w̄e ara ku. ²⁷ Kan̄i, amamgbe ̄enyi e m̄e ih̄ien e se oku, shi mirin h̄u; y'a tuye ukpo i; y'e weri azun̄ ibuzo i sik̄o d'e gbu—shiapu a on̄u, i sik̄o d'a h̄un akpuru eḡho shekelu† ohu. Weri ̄e n'i gi ̄e ku ugwo-isi mm̄e l̄e 'yu."

Isi Nke Mm̄esatọ

Onye Kachanr̄in̄i im̄e Al̄i-eze Elu-igwee
(Mak 9.33-37; Luk 9.46-48)

¹ Oḡen h̄u, um̄u-azuun̄ Jizos̄i n̄o bia d'e kunrun Jizos̄i, s̄i, "Onye kachanr̄in̄ im̄e Al̄i-eze elu-igwee?" ² O n̄o kp̄o nwata ohu, bu ̄e che etintinnāi w̄e, s̄i, ³ "M r̄i a gwa un̄u ezioku, om̄eni un̄u egbehuton̄i, wuru nd̄i n̄o k̄e um̄eka, o nw̄onni oḡen on̄u e gi banye Al̄i-eze elu-igwee. ⁴ Onye owule welua enwen ̄e al̄i,

* **Isi Nke Mm̄esa:**²⁴ ugwo-isi. Akpuru eḡho w'a kp̄o "drak'ma" ̄ebu k̄e w̄e gi a ku ugwo-isi Ulo-ns̄on̄i. † **Isi Nke Mm̄esa:**²⁷ "Shekelu" w̄u drak'ma ̄eno.

wur̄u onȳe n̄o k̄e nwatani, 'ya wu onȳe kachanr̄inni ime Ali-eze elu-igwee. ⁵ Onȳe ̄owul̄e nabanhan nwata n̄o ̄enina make ufiri ̄efan m a nabanhanḡo m."

Onwunwan

(Mak 9.42-48; Luk 17.1-2)

⁶ "Kani onȳe ̄owul̄e han onȳe ohu ime ndini me ntin hun kwerini ni m me njo, o ka mma ni we kenme olo hi-ogbe ye onȳe hu olu, tu a ye ime ohimin mini. ⁷ Uwa ri ime nsongbu, make ihien ndi hu e me ihian e me njo rin'a! Ihien k'a han ihian me njo k'a biakwo-o, kale nsongbu ri ni onȳe hu we jenk̄o d'a gha ̄eka a bia."

⁸ "Om̄eni ̄eka i mobu uk̄u i a hain i e me njo, bep̄u a tuhu. O ka i mma n'i banye ndun bu eh̄i u i ezuni mobu n'i dan nguro, kari ni we tu i ye ime okun itebite bu ̄eka i eb̄uo le oku i eb̄uo zu oke. ⁹ Om̄eni ̄enya i a hain i e me njo, gup̄u a tuhu. O ka i mma n'i gi ̄enya ohu suo banye ndun kari ni we tu i ye okun-mm̄on bu ̄enya i eb̄uo ri a ri."

Ilu Jesu Gi Atunr̄un Hu Tuhuni Ta

(Luk 15.3-7)

¹⁰ "Hun n'a ni unu elegberini onȳe ̄owul̄e ime ndini me ekere. Make ni, m ri a gwa unu, ndi mm̄on-oz̄i we ri ebe Nedi m hun ri elu-igwee ri e lee ihun ̄e ogen ile. ¹¹ Make ni mme wu Nwa nke Ihian bia d'a zuopuha ndi huni."

¹² "Kini ke onu ro? Om̄eni ihian nwon atunr̄un ogun-is̄en, ohu ime we a kpahu, o natoko ohu-aria-ogun-is̄en hoduni elu-ugu ebahun we n̄o a kpa nni j̄enme d'a cho ohu hu kpahuni? ¹³ O hun a, m ri a gwa unu ezioku, o jenk̄o d'a ghogh̄o n'a kari ohu-aria-ogun-is̄en hu kpahuleni. ¹⁴ Er̄ir̄azikwo, Nedi onu hun ri elu-igwee achoni ni onȳe ̄owul̄e ime ndini me ekere la iwi."

Nwene I Me I Njo K'i Jenko D'e Me?

¹⁵ "Nwene i me i njo, j̄en d'a gwa a mm̄efie ̄e ebe 'yu ni 'ya suo ri a. Om̄eni o gongho i ntin, 'ya wu ni y'e wechinhenguo nwene i azuun. ¹⁶ Kani, om̄eni o gonni i ntin, weri onȳe ohu mobu mmadu eb̄uo che ni enwen i, 'yu le we e jenzi d'a hun a keni o meye we ̄enya. ¹⁷ O ju n'o gonko we ntin, gwa ndi uka. O ju n'o gonko uka ntin, weri ̄e rik̄e onȳe ghaleni e fe Osolobue mobu onȳe a na ugwo-isi njo a ma ikpe."

Iken Uka Kraisti Nwon

¹⁸ "Ezioku ke m ri a gwa unu, ihien ̄owul̄e unu si, 'Mba' elu-uw̄a, elu-igwee jenk̄o d'a si, 'Mba.' Ihien ̄owul̄e onu si, 'Eghee,' elu-uw̄a, elu-igwee jenk̄o d'a si, 'Eghee.' ¹⁹ M rizi a gwa unu ezioku, om̄ele mmadu eb̄uo ime onu e kwerigbame elu-uw̄ani ri o ihien ̄owul̄e, Nedi m hun ri elu-igwee siko d'e me ni unu 'ya.

20 Makęni ebe ọwụlę mmadu ẹbuọ mọbu ẹto gi ufiri ẹfan m zu, mme lę wę rị ebehu.”

Mgbaghari

21 Pita nọ bja d'e kunrun Jizọsi, si a, “Di-nwọnni-ęnyi, mgbe ole kę nwęnę m siko d'e mę m njo a gbaghari m'a? Mgbe ęsa?”

22 Jizọsi nọ si, “Asini m'i mgbe ęsa, kanị mgbe ęsa-ęsa ụzọ iri kwasi ọgun ẹto.”

Ilu Jesu Gi Odibo Hun Ju N'ọ Gbaghari ọ Ta

23 “Ya wu, Ali-eze elu-igwee nọ kę ebe eze ohu nọ cho ni 'ya lę ndi idibo ę gbako egho wę gi ę. 24 Ogen o gi gbakoma, wę nọ wẹhen'ę onye ohu gi ę egho higbu enwẹn ę ogbe, k'e zu wę kusonme ndi-ọrun nnu isen-kwasi-ogun ọrogbo ahua mmisen. 25 Kanị ọ sani ęka ku a. Eze nọ si wę re 'ya lę nwunyę ę lę umu a lę ihien ile o nwon, wẹhe egho d'a ku a ụgwọ o gi ę.”

26 “Makę onwan, odibo hu nọ gbu osekpụ, riokenme ę, si, 'Nna, nwon ni m ndidi, m jenkọ d'a kucharin i ihien ile m gi i.' 27 Nna a nọ gi omiken hapu a, gbaghari a, si a y'a kuzile ụgwọ hu o gi ę.”

28 “Kanị, ogen odiboni gi pu, ọ nọ hun odibo ibe ę hun gi ę egho-ọrun akp'ohin ọgun-isen suo. Ọ nọ todon ę ekpiri, si a, 'Ku m ụgwọ i gi m.' ”

29 “Ya odibo ibe ę hu nọ dan ali, riokenme ę, si, 'Nwon ni m ndidi, m jenkọ d'a ku i ụgwọ i.' 30 Kanị ọ nọ ju, jen d'e bu ę che ime ulo-ngan d'e ru ogen o jenkọ d'a ku a ụgwọ hu.”

31 “Ogen idibo ibe ę gi hun ihieni, ọ futu wę oda-oda ime obi, wę nọ jen d'a gwa Nna wę ihien ile meni. 32 'Ya nna a nọ kpọ a, si, 'Odibo ẹfo-njo! M hapu i, si i akuzile ụgwọ hu ile i gi m, makęni i rịo m ariọ. 33 O furuni n'i mę ni odibo ibe i omiken kę m don mę n'i omiken?' 34 Nna a nọ gi olulu w'ę ye wę ni wę ye ę afunfun ime ulo-ngan d'e ru ogen o jenkọ d'a kucharin ụgwọ hu ile o gi.”

35 Ya wu, ẹriira kę Nedi m hun ri elu-igwee jenkọ d'e mezikwo onye ọwụlę ime unu, omeni y'e gini obi i ile gbaghari nwęnę i.

Isi Nke Mmitenei

Jizọsi A Kuzi Banyeni Mkpechan (Mak 10.1-12)

1 Ogen Jizọsi gi kucharingwu ihien ndini, ọ nọ gha Galili pu, shi ẹgberę Judia hun ri nfitu Iyi Jodani. 2 Igunrun hi-ogbe nọ sonme ę, ọ nọ zuo wę ebehu.

3 Ndi hu ime ndi Itu-Farisi nọ bja d'e kunrun ę, keni wę shi n'ę onyan. Wę nọ ju a, si, “O nwęgho ihien ọwụlę iwu ku ni ya kę mę okennyę kpechan nwunyę ę?”

⁴ Jizosị nọ za, si, “Onụ e ke ụn a ime Ẹkukwo-nsọ ni Onye hụn keni wẹ ke wẹ oken le onyennyẹ ogen mbidon? *Unu e ke ụn a n’o* ⁵ si, ‘Makẹ onwan, okennyẹ siko d’a nato nedi e le nne e, jẹn d’a banye ni nwunye e, wẹ ebuo a wuru ehụ ohu.’? ⁶ ‘Ya wu, ełezi wẹ mmadu ebuo, kanị wẹ wu ehụ ohu. ‘Ya wu, ihien Osolobue wegbamaguu, ihian y’e kebele e.”

⁷ Ndi Itu-Farisi hu nọ juzi a, si, “Ki haın nwan Mozizi gi ye iwu ime Ehuhuo-nsọ, si ni okennyẹ siko d’a s’eka ye nwunye e ehuhuo-mkpechan, kpechanpu a?”

⁸ Jizosị nọ za, si, “Makeni obi onu e zeke—‘ya haın Mozizi gi hapu unu ni unu kpechan nwunye unu; kanị ele erira k’o ri ogen mbidon. ⁹ M ri a gwa unu, onye owule kpechan nwunye e luma onye ozo, wezuka ni nwunye e zo uku ye ofia, a ghereole.”

¹⁰ Umụ-azụun a nọ si, “Omeni erira k’o ri egbata okennyẹ le nwunye e, o ka mma ni aluni wẹ di-le-nwunye.”

¹¹ Kanị Jesu nọ si wẹ, “Ele ihian ile jenkọ d’a saeka nabanhan okuni, mmani ndi hūn o wu nke wẹ. ¹² O nwon ndi ghaleni a lu di-le-nwunye makeni ehū wẹ ezuni oke kete w’a mule wẹ; o nwon ndi ghaleni a lu di-le-nwunye makeni ihian memẹ wẹ erira; o nwon ndi si ni aluko wẹ makẹ ufiri Ali-eze elu-igwee. Onye hūn jenkọ d’a saeka nabanhan okuni ‘ya nabanhan a.”

Jizosị A Gozi Umụ-ndu

(Mak 10.13-16; Luk 18.15-17)

¹³ O nwe ndi wehēni Jizosị umu-ndu keni o bu eka kwasị wẹ, me ekpere, kanị umu-azụun a nọ jugbo ndi hu. ¹⁴ Kanị Jizosị nọ si, “Hatu ni umu-ndu ni wẹ bia d’e kunrun m; egbondonle ni wẹ, makeni Ali-eze elu-igwee wu nke ndi nọ enina.” ¹⁵ O nọ bu eka kwasị wẹ, gha ebahun pu.

Okorobia Odafin Hu

(Mak 10.17-31; Luk 18.18-30)

¹⁶ Ya ke onye ohu nọ bia d’e kunrun Jizosị, si, “Onye-nkuzi, elee orun-oma ke m siko d’a run ni m nwonrin ndun itebite?”

¹⁷ Jizosị nọ si a, “Ki haın i gi a ju m oku ihien ri mma? Onye ohu suo ri mma. I cho n’i banye ndun, donme iwu ndi hu ri ime Iwu.”

¹⁸ O nọ si, “Elee ndi?”

Jizosị nọ si, “Egbule ochu; agherele; ezunle ohin; ebuokinle ihian onu; ¹⁹ gbaye nedi i le nne i; ihien ibe i ya suo i ke ihien enwen i don a suo i.” ²⁰ Okorobia hu nọ si, “M hu e donme ihien ndini ile, ki hoduzi m jenkọ d’e me?”

²¹ Jizosị nọ si a, “I cho n’i zu oke, jenne, rechanrin ihien ile i nwon, y’e we eghe e ye ndi igbenye, gi e nwon aku-le-uba ime elu-igwee, y’a bia d’e sonme m.” ²² Ogen okorobia hu gi nu ihieni, ndun nọ guu a, o nọ sukuru, pu, makele o nwon ihien oda-oda.

²³ Jizosị nọ sị ụmụ-azụun a, “M rị a gwa ọnu ezioku, o jenkọ d'a fụ ọrun ebe ọdafin jenkọ d'a nọ banye Ali-eze elu-igwee. ²⁴ M rizi a gwa unu, o jenkọ d'a ka nfe ni anyinnyan-mkpukpuke wu kamelu gha oghere oloden kari ni ọdafin banye Ali-eze Osolobue.” ²⁵ Ogen ụmụ-azụun a gi nu ihieni, o tikenme we enya, we nọ si, “Onye jenkọ d'a sazi nwan eka nwon nzuopuha?”

²⁶ Kani Jizosị e lee we enya, o nọ si we, “Ebe ihian ri, o sako eka me, kani ebe Osolobue ri, o nwonni ihien we ghaleni a saeka e me.”

²⁷ 'Ya Pita nọ si, “Lee e, enya a laguo ihien ile to sonme i, kini ke enyi jenkọ nwan d'e nwonhen?”

²⁸ Jizosị nọ si we, “M rị a gwa ọnu ezioku, ime uwa ohun lalani, ogen we jenkọ d'e gi mememe ihien ile nke ohun, ogen hu Nwa nke Ihian jenkọ d'e gi nodi ukpo e nwe ogho, unu ndi hun sonni m siko d'a nodisonme ukpo mmebuo, a ki ebom mmebuo ri Izrelu. ²⁹ Onye owule hun o meni o giguu ufiri m nato ulo ndi o nwon mobu umune-e-ikennyu mobu umune-e-ikpoho mobu nedi e mobu nne e mobu umu a mobu ali o nwon, jenkọ d'e nwonhen we uzo ogun-isen, nwonhenzikwo ndun itebite. ³⁰ Kani, ndi bu oda bu uzo jenkọ d'a kpari azuun, ndi kpa azuun e buru uzo.”

Isi Nke Ogun

Ihien Jesu Gi Ndi Run Orun Ime Ugbo Kuzi

¹ “Makeni Ali-eze elu-igwee ri ke ebe onye ohu nọ pu uz'utuntun d'e weri ndi orun hun jenkọ d'a run ime ugbo-vaini a. ² Ogen 'ya le we gi kwerigbamaguu n'o jenkọ d'a ku we egbo orun akpu-uhuhin wu dinariosi ohu, o nọ zi we ban ime ugbo-vaini a d'a runma orun.”

³ “Ihien nọke okuloku itenei utuntun, o nọ puzi, hun ndi ozo wuzo mmaka ime afia. ⁴ O nọ si we, ‘Unu nwen jenne ugbo-vaini m d'a run orun, m jenkọ d'a ku unu ugwo ohunma.’ We nọ jenne.”

⁵ O puzikwo okuloku mmebuo, ogen hu anwun gi a ri isi le okuloku eto efinnai, o nọ mezikwo ihien ohu ahun.”

⁶ “Ihien rike okuloku isen enyasi, o nọ puzi, hun ndi ozo turusonmeni; o nọ si we, ‘Ki hain onu gi turu ebeni mmaka kete utuntun?’ ”

⁷ “We nọ si a, ‘Makeni o nwonni onye we enyi orun.’ O nọ si we, ‘Unu nwen jenne ugbo-vaini m d'a run orun.’

⁸ O ru ogen enyasi, onye hu nwon ugbo-vaini hu nọ si onye hun e lepu n'a ugbo-vaini hu enya, ‘Kpo ndi orun hu n'i ku we ugwo we, gha ndi ikpazuun kuma d'e ru ndi ibuzo.’ ⁹ Ogen ndi hu gha okuloku isen enyasi runma gi bia, we nọ ku onye-onye ime we egbo-orun akp'ohin ohu-ohu.”

10 “Ogen ndi ibuzo gi bia, we ro ni we jenkọ d'a kukari we egbo-orun akp'ohin; kani we no ku onye-onye ime we egbo-orun akp'ohin*.” 11 Ogen we gi kuguu we ugwo, we no denwinwinma ni onye hun nwon orun, 12 si, ‘Ndi ikpazuunni run mgbahunme okuloku ohu suo, bu enyi nwen bu orunni isi kete utuntun, ma anwun, kale y'a ku enyi le we ahanmahan.’”

13 “Kani o no shiri onye ohu ime we, si a, ‘Di-enyi, a ri m e megbu i; ele egbo-orun akp'ohin ke me le yu kwerigbama? 14 Weri hun wu nke i lama; mme cho ni m ye onyeni we we ikpazuun ke m don ye i. 15 Anikozide we m gi ihien m me ihien m cho ni m gi e me ra? Ra i ri e we iwe ni m ri a ha-eka?’”

16 “Ya wu, ndi kpa azuun jenkọ d'e bu uzọ, ndi bu uzọ a kpari azuun.”

*Hun m'e Mgbe Etọ Jizosi Ku Oku Onwun A
(Mak 10.32-34; Luk 18.30-34)*

17 Ogen Jizosi gi jenkọ Jerusalem, o no wesi umu-azuun a nko ohu, si we, 18 “Lee n'e, enyi jenkọ Jerusalem; enyi ru ebahun, we siko d'e re Nwa nke Ihian ye ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu. We jenkọ d'a ma a ikpe-onwun, 19 we e ye ndi ali ndi ozo ni we kpa a ye emu, fian a mkpinsin, kpogbu e elu obe; kani hun m'e akp'ohin eto, Osolobue jenkọ d'e weli e.”

*Ihien Nne Ohu Rio Ni Umu A
(Mak 10.35-45)*

20 “Ya nne Jemisi le Jonu, umu Zebedi, no wehe we d'e kunrun Jesu, o no gbu osekpuihun e, rio a n'o men'e ohunma. 21 Jesu no si a, “K'i cho?” O no si a, “Ku e ni onye ohu ime umu-mikenny ebuoni jenkọ d'a nodi ali eka-ihien i, hun-ebọ a nodi ali eka-ekpen i ime ali-eze i.”

22 Kani Jizosi no si, “Onu a marin ihien onu ri a rio. Ni unu saeka ra ihien ri ime mkpu hun m jenkọ d'a ra?” We no si, “Enyi jenkọ d'a s'eka.” 23 O no si we, “Ezioku-ezioku, unu jenkọ d'a ra ihien ri ime mkpu m, kani ele mme jenkọ d'e ku onye siko d'a nodi ali eka-nni m le eka-ekpen m; kama ndi hu Nedi m kwademe n'e, we jenkọ d'a nodi a.”

24 Ogen umu-azuun iri hoduni gi nu ihienni umune ebuo hu me, we no bumeni umune ebuo hu olulu. 25 Kani Jizosi no kpozunhan we, si we, “Unu a maringho ni ebe ndi ali ndi ozo ri ndi hun a kini e me rike si uwe nwon ndi we ri a ki, ndi-ndu we e me we a marin ni uwe ri a ki we. 26 Ka emele ni erira. Onye owule cho n'o wuru oken ihian ime onu, 'ya wuru odibo unu; 27 onye owule cho n'o wuru onye ibuzo ime unu, 'ya wuru igbon onu — 28 noke ke Nwa nke Ihian don bia, ele ni we gba n'a

* Isi Nke Ogun:10 Griki: dinariosi

odibo, kanị, n'ọ gba odibo, yezikwọ ndun a, gi ẹ gbahua ndi bu ọda.”

Jizosị A Zuọ Ndi Enya-ishi Ebuọ
(Mak 10.46-52; Luk 18.35-43)

²⁹ Ogen Jesu le umu-azuun a gi gha Jeriko puko, igunrun hi-ogbe no sonme e. ³⁰ Ikennyẹ ebuọ enya kpu ishi nodi ali mkpenren uzọ hu. Ogen we gi nu ni Jizosị ghafeko, we no yi oro, si, “Di-nwonnị-enyi, Nwa Defidi me ni enyi ebere!”

³¹ Igunrun hu no jugbo we, si we kpukin onu; kanị we no yikemede oro, si, “Di-nwonnị-enyi, Nwa Defidi, me ni enyi ebere!”

³² Jizosị no kusị, kpo we, si, “Kinị ke unu cho ni m me ni onu?”

³³ We no si a, “Di-nwonnị-enyi, enyi cho ni enyi leghama uzọ.”

³⁴ Jizosị no me ni we omiken, metu we eka enya. Ozigbo hu, we no hunma uzọ; we no sonme e.

Isi Nke Ohu-kwasị-ogun

Jizosị A Banhan Jerusalem Leke Onye-mmeri
(Mak 11.1-11; Luk 19.28-40; Jon 12.12-19)

¹ Ogen we gi nokunmeme Jerusalem, e ru we Ugu Olivu hun ri Befaji, Jizosị no zipu umu-azuun a ebuọ, ² si we, “Banye ni ime obodonu me ekerẹ hun ri unu ihun, onu jenkọ d'a hun Jaki we lime ebẹhu le nwa a nodiye ni n'e. Topu ni we wehe ni m.

³ Onye si unu ihien owule, si n'a hu, 'Nna cho we', o siko d'a si unu weri we ozigbo.” ⁴ Onwan me keni we mezu ihien onye-amuma ku, si,

⁵ “Gwa ndi obodo Zayonu,
lee e, eze onu lala d'e kunrun unu,
o welua enwen e ali:
o ri enu Jaki,
le elu nwa-jaki.”

⁶ Umu-azuun a ebuọ hu no jen, me ke Jizosị don zi we, ⁷ e wehe we Jaki hu le nwa-jaki hu, gi ewuru w'e yiye elu e gbama elu we, Jizosị no nyinrin we.

⁸ Imerinme ndi ri ime igunrun hu no gi ewuru we gbama uzọ, ndi ozọ a kpagiri agalaba osisi ndi risonme ebẹhu, gbama we uzọ. ⁹ Igunrun hu ri a ihun le azuun hu e yi oro, a si,

“Ojija-mma ya ri ni Nwa Defidi!

Onye hu gi efan Di-nwonnị-enyi bia wu onye Chuku gozi agozi!
Ojija-mma 'ya ri ni Osolobue Ebẹhu Kachanrin elu ejen*.”

¹⁰ Ogen o gi banye Jerusalem, o rike si we kpasu obodo hu ile: We hu a ju, si, “Onye wu onwan?”

* **Isi Nke Ohu-kwasị-ogun:**⁹ Griki: “...ime Elu-igwee kachanrin elu e jen”. (Osolobue ke we gi ihienni e ku.)

¹¹ Igunrun ahun nọ si, “Hunni wu onye-amuma hu w'a kpọ Jizọsi hun gha Nazareti ri Galili bia.”

Jizọsi E Si Ulo-nsọ

(Mak 11.15-19; Luk 19.45-48; Jon 2.13-22)

¹² Jizọsi nọ banye Ulo-nsọ, chupụ ndi ile ri a zu afia ime Ulo-nsọ, hukupeme teburu ndi a gbahuto ego le oche ndi hun e re oluikuku. ¹³ O nọ si we,

“We de e ime Ekukwo-nsọ, si,

‘We jenkọ d'a kpọ Ulo m ulọ ekpere’,

kalẹ onu e giguọ a henrin ebe ndi-ohin e zueri!”

¹⁴ Ndi enya-ishi le ndi-nguro nọ bia d'e kunrun e ime Ulo-nsọ, o nọ zuọ we. ¹⁵ Kanị oge ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu gi hun ihien ndi a tu enya o ri e me, hunzi ke umu-ndu ri ime Ulo-nsọ ri e yi oro, a si, “Hozana (ojija-mma) ri ni nwa Defidi!”, iwe nọ weme we. ¹⁶ We nọ si a, “I hu a nu ihien umu-ndu ndini ri e ku?” Jizọsi nọ si we, “Eghee, m hu a nu. Unu e ke guntu ebehu Ehuhuo-nsọ nọ si,

‘Ya zunguo umeka le ndi ri a ra eran ni we ja i mma zu oke.’”

¹⁷ O nọ la we to, gha ime obodo hu pu, si Betani, d'a nodi uchinchin hu.

Jizọsi A Bu Osi Figi Onu

(Mak 11.12-14, 20-24)

¹⁸ Eki e fon uzotuntun, ebe o kinko azuun Jerusalem, egun hu a gun a. ¹⁹ O nọ hun osisi figi ohu mkpenren uzọ, o nọ jen ebe o ri; kanị, o hunni ihien owule enu e, mmani ehuhuo suo. O nọ si a, “Amizile mkpuru jenrin ejen.” Osi hu nọ kpọpukun ozigbo. ²⁰ Oge umu-azuun gi hun ihienni, o tikenme we enya, we nọ si, “Nani ke osisi hu don kpọpukun ozigbo?”

²¹ Jizọsi nọ si we, “M ri a gwa unu ezioku, owuni onu e nwongho okukwe bu unu enweni obi-ebuo, unu jenkọ d'a saeka mekarị ihien we me osisi figi hu; elede ohun suo, osun'a ni onu si uguni, ‘Jen d'a tu enwen i ye ime ohimin,’ o jenkọ d'e me.

²² Ihien unu gi okukwe me ekpere rio, onu jenkọ d'e nwonhen e.”

A Ju We Jizọsi Ke Onye Zi E

(Mak 11.27-33; Luk 20.1-8)

²³ Oge o gi banye Ulo-nsọ, ndi-isi nchu-egan le ndi-isi nọ bia d'e kunrun e ebe o ri a kuzi, si a, “Elee iken k'i gi e me ihien ndini, onye ye i ikenni?” ²⁴ Jizọsi nọ za we, si, “Mme le enwen m jenkọ d'a ju unu akpu otaa ohu, unu za m'a, a gwa m onu iken m gi e me ihien ndini.” ²⁵ “Mirin-Chuku Jonu me, elebe k'o gha bia: o gha elu-igwee bia ra o gha aka ihian bia?”

We nọ tugbame iroro, si, “Enyi si, ‘O gha elu-igwee bia,’ o siko d'a si, ‘Ki hain nwan unu gileni gi oku e don?’” ²⁶ Kanị egun

igunrunni anịkọ ẹnị sị, ‘Ọ gha ẹka ihian bia,’ makeni ihian ile weri ẹ ni Jonu wu onye-amuma.”²⁷ ‘Ya we no za Jizosi, si,’ “Enyi amarin.” O no si we, “Mme nwen a gwako unu iken m gi e me ihien ndini.”

Jesu E Gi Umune Ebuo Kuzi Ime-ihien Chuku Ku

²⁸ “Kini ke onu ro nwan? Okennyẹ ohu mu ikennyẹ ebuo; o jen d'e kunrun nke ibuzo, si a, ‘Nwa m, jen d'a run orun ime ugbo vaini tanni.’²⁹ O no si, ‘Ejenko m.’ Kani, omegu, o no gbewuto obi e, jenne. ³⁰ ‘Ya nedi e no jen d'e kunrun hun-ebu, gwazi a ihien ohu ahun. O no si, ‘Baba, m siko d'e jen.’ Kani o jenni. ³¹ Onye ime we me ihien nedi e cho?” We no si, “Nke ibuzo.” Jizosi no si we, “M ri a gwa unu ezioku, ndi a na Ugwo-isi we gi njo we marin le ndi igbaraja hu e buni unu uzo a banye Ali-eze Osolobue. ³² Makeni Jonu bia d'e kunrun onu, a ghosi unu ezigbo uzo ahun Osolobue cho, kani, unu eginu oku e don. Kani ndi a na ugwo-isi we gi njo we marin le ndi igbaraja gi e don; ogen onu gidu hun ihien ri e meni unu egiden'e cheghari, kwere ihien o ku.”

Ilu Jesu Gi Ndi We Ye Ugbo Run Ta (Mak 12.1-12; Luk 20.9-19)

³³ “Nu ni ilu ozo: O nwon onye ohu nwon ali, o no kun a vaini, kenhunme e ugba, gu olu ebe w'a no a pinpuha manya-vaini ye ime ugbo hu, tunzikwo ulo-nche ye e, bu e che eka ndi siko d'a gha a run a e-gbu-e-ke. O no si ali ozo. ³⁴ Ogen vaini e rume, o no zi ndi idibo e jenni ndi hu ri a run ugbo hu d'a nahan we ihien vaini a mi. ³⁵ Ndi hu ri a runn'a no kwodon ndi-idibo e, gbu onye ohu ili, gbu onye ohu ozun, mazi onye ohu omuma. ³⁶ ‘Ya o no zizenzi ndi-idibo e ozo bu oda kari ndi ibuzo. E me we we ihien we me ndi ibuzo. ³⁷ Omegu, o no zijen nwa a, si, ‘We siko d'a gbaye nwa m.’ ³⁸ Kani, ogen ndi hu ri a run ugbo-vaini hu gi hun nwa a, we no si ibe we, ‘Onyeni wu hun jenko d'e nwonrin ebeni omegu; ni enyi gbupun'a nwan weri ihien e!’ ³⁹ ‘Ya we no weri e, chupu a ime ugbo-vaini hu, gbu e.”

⁴⁰ “Onye nwon ugbo-vaini hu bia nwan, k'o siko d'e me ndi hu ri a run ugbo hu?” ⁴¹ We no za, si, “O jenko d'e gbu ndi-eti hu, gbu we la iwi, we ugbo-vaini hu ye ndi ozo hun jenko d'a runn'a, e yesonme e ihien-ugbo e ogen ihien-ugbo.”

⁴² Jizosi no si we, “Onu e ke guntu ihien Ekukwo-nsu ku? Ekukwo-nsu si,

‘Omuma hu ndi a tun ulo ju,
a wuruole hun gi ulo;

Di-nwonni-enyi 'ya me ihieni,
o tuka enyi enya!’

43 'Ya wu, m ri nwan a gwa unu ni we jenkọ d'a narin onu Ali-eze Osolobue, we e ye ndi ali hu hun jenkọ d'a mi mkpuru a. 44 Onye owule danye elu omumanị jenkọ d'e tikpochanrin, kani o jenkọ d'e gwerinrienu onye owule o dankwasị!"

45 Ogen ndi-isi nchu-egan le ndi Itu-Farisi gi nu ilu ndini, we no marin ni uwe k'o ri e ku. 46 We te cho ni we nwunrun a, kale egun igunrun ri ebahun a nini we, make ni we weri e noka onye-amuma.

Isi Nke Ebuo-kwasị-ogun

Jesu E Gi Oriri-agbamekukwo Kuzi

(Luk 14.15-24)

1 Jizosi no tazi ni we ilu, si, 2 "Ali-eze elu-igwee rike ebe eze ohu no kpo ni nwa a oriri-agbamehuhuo. 3 O no zi ndi-idibo e d'a kpo ndi we kpo oriri-agbamekukwo hu, kani abiani we. 4 O no zizi ndi idibo ozo, si, 'Gwa ni ndi hu we kpo oriri, si, 'Lee ne, a kwademegu o m oriri m; e gbuole m oken-efin m le umu-efin m zuntọ. A kwademegu o m ihien ile; bia ni oriri-agbamehuhuo hu.' ' ' 5 "Kani egini we don, onye-onye no jenne ebe o jenkọ: onye ohu e jenne ugbo e, onye ozo e jenne afia a, 6 ndi ozo no nwunrun ndi idibo e, gbe ifenren ye we ihun, gbu we. 7 Eze hu no bume olulu; o no zijen ndi-agma a, we no gbupu ndi ogbu-ochu hu, dunchanrin obodo we okun. 8 O no si ndi idibo e, 'A kwademegu o we oriri-agbamekukwo hu, kani ndi we kpo d'e ri e efuruni ndi we siko d'a kpo. 9 Jensonme ni nwan ogbara-ogbe ichen-ichen d'a kpo ke we han unu hun; si ni we bia oriri.' 10 Ndi idibo hu no jensonme ogbara-ogbe ichen-ichen d'e wehe ndi ile we hun, ke ndi-oma ke ndi-eje, nke wu ni ndi-obia e junchanrin ebahun we ri e me mmemme."

11 "Kani, ogen eze hu gi bia n'o hun ndi obia, o no hun onye ohu yileni ewuru we gi e jen agbamehuhuo. 12 O no si a, 'Di-enyi; nani k'i don banhan ebeni bu y'e yi ewuru we gi e jen agbamehuhuo?' O shiarini ihien owule. 13 Eze no si ndi hu e jenn'e ozi, 'Kenne n'e uku le eka, tu a ye ishi hu ri ezi, ebe ihian jenkọ d'a no a kwan ekwan, a ta nkwenren-eze.' 14 Make ni ndi we kpo bu oda, kani ndi we hori ebuni oda."

Ajuju Banyeni Iku Ugwo-isi

(Mak 12.13-17; Luk 20.20-26)

15 Ndi Itu-Farisi no jen d'a tu iroro ni we marin ke we a don gi ihien we le Jizosi k'e ku nwundon e. 16 We no zijen umu-azun we le ndi itu Herodu d'a ju a utaani: "Onye-nkuzi, enyi a maringho n'i wu onye ezioku, ni i ri a kuzi uzo Osolobue k'o furu, ni egun ihian ara tu i, y'a ra gbeyeni ihian. 17 Gwa enyi nwan ihien i ro: O furugho ni enyi ku eze-kani wu Siza ugwo-isi

ra o furuni?”¹⁸ Kani Jizosi a maringwo ni we ju utani makeni izize e ri e ze we. O no si, “Ki hain unu gi a nwan m, onu ndi ihunna. ¹⁹ Ghosidele ni m egho we gi a ku ugwo-isi hu.” We no wehen'e akpuru ego dinariosi ohu. ²⁰ Jizosi no si we, “Isi onye le efan onye wu ndini?” ²¹ We no si, “Nke Siza ro.” 'Ya o no si we, “We ni nwan ihien Siza ye Siza, unu e we nke Osolobue ye Osolobue.” ²² Ogen we gi nu a, o tuchenme we enya, we no na a to, pu.

Ajuju Banyeni Igha Onwun Lih
(Mak 12.18-27; Luk 20.27-40)

²³ Uhuohin ohu huzikwo, ndi hu ime ndi Itu-Sadusi no bia d'e kunrun Jesu. Ndi Itu-Sadusi kweri ni ndi nwunni a ra lihi: we no ju a utaa, ²⁴ si, “Onye-nkuzi, Mozizi si ni ‘Omeni okennyen nwunhun bu o muni nwa, nwene e 'ya luma okpoho hu di e nwun, keni o mudon ni nwene e nwunni nwa.’ ²⁵ Ikennyen esa wu umune te ri ime enyi; nke ibuzo a luguu nwunye, o meguu, o no nwunhun bu o muni nwa, o no la nwunye e to, nwene e hun e sonn'e no luma a. ²⁶ Erirazikwo ke nke ebuo ahun me, le nke eto, d'e ru hun me we esa, we ile a nwunhunchanrin. ²⁷ Omeuu, okpoho hu no nwunhun. ²⁸ 'Ya wu, ogen ndi nwunni e gi nwan lihi, nwunye onye k'o jenko nwan d'a wu ime mmadu esa hu, ebe o me ni we ile lugbari a?”

²⁹ Kani Jizosi no za we, si, “Unu e fieguo uzọ makeni unu a marin Ehuho-nsọ, onu amarin ke iken Osolobue han. ³⁰ Ogen ndi nwunni siko d'e gi gha onwun lihi, aluko we di le nwunye, eyeko we we luru, we jenko d'a no ke ndi mmon-ozu. ³¹ O me nke iweli ndi nwunni, unu e ke guntu ihien Osolobue gwa onu ime Ehuho-nsọ? ³² O si, ‘Mme wu Osolobue Ibrahim, Osolobue Aziki le Osolobue Jekopu.’ Osolobue ele Osolobue ndi nwunni, kani nke ndi ri ndun.” ³³ Ogen igunrun hu gi nu nkuzi e, o tuchenme we enya.

Iwu Kachanrini
(Mak 12.28-34; Luk 10.25-28)

³⁴ Ogen ndi Itu-Farisi gi nu ni Jesu e kpukingwo ndi Itu-Sadusi onu, we no zu, buru e, ³⁵ onye ohu ime we wu okaa-Iwu no gi otaa shin'e onyan, si ³⁶ “Onye-nkuzi, elee iwu kachanrin ime Iwu Mozizi?” ³⁷ O no si a, “ ‘Gi obi i ile, enwen* i ile le uche i ile nwe ihien-osusuo Di-nwonni-enyi wu Osolobue i.’ ³⁸ Onwan wu iwu kachanrini le nke ibuzo. ³⁹ Nke ebuo nozi ke nke ibuzoni, o si, ‘Thien ibe i siko d'a suoriri i ke ihien enwen i don a suo i.’ ⁴⁰ Iwu ebuoni gi Iwu Mozizi ile le ihien ile ndi-amuma ku.”

* Isi Nke Ebuo-kwasị-ogun:37 ume-ndun

Ajuju Banyeni Kraistị, Onye Hụ Osolobue Tume
(Mak 12.35-37; Luk 20.41-47)

⁴¹ Ogen ndi hu ime ndi Itu-Farisi gi nogbame, Jizosi no ju we utaa, ⁴² si, “Kini ke unu ro banyeni Kraistị? Nwa onye k'o wu?” We no si a, “Nwa Defidi.” ⁴³ O no si we, “Nani ke Mmon-nso don nwan me Defidi kpo a ‘Di-nwonnim’ ebefu Ehuhuo-nso no si,

⁴⁴ ‘Di-nwonnienyi si Di-nwonnim;
nodi ali eka-nni m,
d'e ru mgbe m buguu ndi inenren i
che okpuru uku i?’ ”

⁴⁵ “O me nwan ni Defidi kpo a ‘Di-nwonnim’, eghani k'o don wuru nwa Defidi?” ⁴⁶ O nwonnim onye saeka za ihien owule. O nwonzini onye egun ni ju a utaa ozo gha uhuhin hu jenne.

Isi Nke Eto-kwasị-ogun

Jizosi Si We Kpachanpukwo Enya Ebe Ndi-nkuzi Iwu Le Ndi Itu-Farisi Ri

(Mak 12.38-39; Luk 11.43-46; 20.45-46)

¹ Ya Jizosi no si igunrun hu le umu-azuu a, ² “Ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi nodi ali elu Ocho-Mozizi—*ya wu, uwe wu ndi a kuzi Iwu Mozizi*; ³ e me ni nwan ihien owule we gwa unu, e gi n'e don; kale, esonkwole ni we me ihien we ri e me. Makeni, w'a kuzi, bu w'a ra me ihien we ri a kuzi. ⁴ We kenme ibu nyinni, hun a fu orun obubu e che ihian isi-uvun, kanj we le enwen we ara tinpude mkpinsin-eka ohu ni we bu udi ibu hu. ⁵ We e me ihien ile w'e me keni ihian ile hun we: we gha e mememe mkpo Filatri ahun ihian ilee deye ihien ri Ekuwo-nso e kenmeye ezimezi ihun, e mememe we nke we n'o hi-ogbe. We gha e mememe Taselu ahun ihian ile a kwaye ekwa ekpere, e mememe we nke we n'o sue, keni ihian hun we. ⁶ O suo we ni w'a nodi isi-ochwe we gha e ri oriri; a suo we ni w'e ye we ochwe puchen ime ulo-ofufe, ⁷ ni w'e kele we ekele pu-ichen ime afia ebe ihian ri, ni w'a kpo we ‘Onye-nkuzi.’ ⁸ Ka anile ni ihian kpo onu ‘Onye-nkuzi,’ makele Onye-nkuzi ohu suo ke unu nwon, umune ke unu ile wu. ⁹ Akpokwole ni onye owule ri elu-uwani ‘Nedi enyi,’ makeni Nedi ohu suo ke unu nwon, elu-igwee k'o ri. ¹⁰ Anikwole ni ihian kpo unu ‘Nna’ makeni Nna ohu suo ke unu nwon—Kraistị suo wu Nna unu. ¹¹ Onye kachanrinni ime onu, k'a wuru odibo unu. ¹² Onye owule busi enwen e elu, we siko d'e wetu e ali; kanj onye owule welua enwen e ali, we jenk'o d'e wesi e enu.”

Jizosi A Ban Mban Make Obibi Ihunnai We
(Mak 12.40; Luk 11.39-42, 44, 52; 20.47)

13 “Kani nsongbu ri ni unu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunnai! Make ni onu a kpokin uzọ Ali-eze elu-igwee: unu a banyeko, onu eyeko ndi cho ni we banye efe banye.

14 Nsongbu ri ni unu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunnai! Unu e rigbu ikpoho di we nwun, e gi ekpere sueni e kpokin e. ‘Ya wu, onu jenko d’a narin afunfun kani.

15 Nsongbu ri ni unu, ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunnai! Make ni onu e jensonme ali ichen-ichen, e fetude ohimin, a cho ke unu a don nwehede onye ohu hun siko d’e kweri feme ofufe onu, kani onye gbewoto nwan sonme unu— unu e me e wuru nwa okun-mmom rike unu, wukaride unu.”

16 “Nsongbu ri ni onu ndi enya-ishi ri e duni, a si, ‘Omene ihian kun Ulo-nsọ, o nwonna ihien o wu; kani, o kun goru ri ime Ulo-nsọ, o jenko d’e mezuriri ihien o kun n’e.’ 17 Unu ndi nzuzu enya kpu ishi! Elee hun ka? Goru ra Ulo-nsọ hun me goru hu ri nsọ? 18 Onu a si ni ‘Omene ihian kun ebe we no a chu-egan, o nwonna ihien o wu, kani o kun oyiye ri elu e, iwu gi e, o siko d’e mezuriri ihien o kun n’e.’ 19 Unu ndi enya-ishi! Elee hun ka? Oyiye ra ebe we n’a chu-egan hun me oyiye hu ri nsọ? 20 Onye kun ebe we n’a chu-egan e kungwo ebe we n’a chu-egan le oyiye ile ri elu e. 21 Onye kun Ulo-nsọ kun Ulo-nsọ le Osolobue hun bi ime e. 22 Onye kun elu-igwee kun ukpo Osolobue le onye hu a nodi ali elu ukpo hu.”

23 “Nsongbu ri ni unu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunnai! Unu a kusunmede uzọ-ohu-ime-uzọ-iri ihien e me ofe a suo—ke arabasi-minti ke dilu ke kumini—bu unu a natogwo ihien ndi hu ka mkpa ime Iwu—rike iye onye owule ihien run’e le omiken le okukwe. O te furu ni unu e me ihien ndini ka mkpa, bu ele hun unu e gi lato ndi ozọ. 24 Ndi enya-ishi ri e du ndi ozọ! Unu e shenpu nzinzi ri ime manya, kani unu e luepu kamelu, anyinnyan-mkpukpuke higbu enwen e ogbe!”

25 “Nsongbu ri ni onu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunnai! Make ni unu a chanchan azuun mkpu le afere, kale ihien we gi enya-uku nwehen le ime ihien gunni unu ya jun ime we. 26 Onye Itu-Farisi enya-ishi! Bu uzọ chanchan ime mkpu le ime afere, keni azuun we hun uzọ nwunchan.”

27 “Nsongbu ri ni unu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunnai! Onu no ke ili we gi ihien ochan tekwame, hun magbu enwen e mma azuun a, kani ihien jun ime we wu okpuku ndi nwunni le ihien ile runi. 28 Eriira ke unu rizikwo: enya ihian, onu ri ke ndi e me ihien Osolobue cho, kani ihunnai le njo jun ime unu.”

*Jizosi E Ku Oku Ikpe-omuma Lalani Ni We
(Luk 11.47-51)*

29 “Nsongbu rị nị unu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunna! Unu a tun ili ndi-amuma, a chosonme ihien we tun we gi a nyanhan ndi me ihien Osolobue cho mma; 30 a si, ‘Omeni enyi rị a ogen ndi nedi enyi we kanị, enyi e ke son we gbu ndi-amuma!’ 31 Eriira ke unu gi a shiagbu enwen unu eri nị unu wu umu ndi gbu ndi-amuma! 32 Mezuchanrin nị nwan ihien ndi nedi onu kanị bidon! 33 Agwo ke unu wu! Igunrun eju-alị! Nani ke unu jenkọ d’e gi wanahin ikpe-omuma le afunfun okun-mmọn?”

34 Lee n’e nwan, m jenkọ d’e zihenị onu ndi-amuma, ndi marin ihien le ndi-nkuzi. Unu jenkọ d’e gbu ndi hu ime we, kpogbu ndi hu ime we, fian ndi hu ime we mkpinsin ime ulo-ofufe unu, a chu we, e kpokpo we, gha obodo d’e ru obodo, 35 keni edeke ndi ezi-omume ile we gbu elu-uwahun uzọ rị onu isi—gha edeke Ebelu onye ezi-omume d’e ru edeke Zekaraya nwa Barakaya, hun unu gbuto ime Ulo-nsọ—egbata Ebehurinsọ le Ukpo w’a nodi a chu ejan. 36 M rị a gwa unu ezioku, agboni jenkọ d’e gi isi buru ihien ndini ile.”

*Ke Obodo Jerusalem Rihan Jesu Obi
(Luk 13.34-35)*

37 “Euu Jerusalem! Jerusalem!! Obodo hun e gbu ndi-amuma, a magbu ndi we zihen’e omuma! Mgbe ole-le-ole ke m chopu nị m kigbama umu i ke nneku-ohuhu don a kigbama umu a e ye okpuru nku e, bu y’a nini m! 38 Lee e, a la we ulo i to okpokoro! 39 M rị a gwa i nị y’a hunkozi m d’e ru ogen i siko d’a si, ‘Onye hu gi efan Di-nwonnị-enyi a bia wu onye we gozi agozi.’ ”

Isi Nke Ẹnọ-kwasị-ọgụn

*Jizosi E Ku E Nị We Jenko D’e Tikpo Ulo-nsọ
(Mak 13.1-2; Luk 21.5-6)*

1 Jizosi nọ gha Ulo-nsọ pu; ebe o pukọ, umu-azuun a nọ bia d’e kunrun e, a ghosonme e ulo rị ichen-ichen rị Ulo-nsọ. 2 Kanị Jizosi nọ si we, “Onu a hunguọ ihien ndini we, ele ‘ya? M rị a gwa unu ezioku, o nwonnị ogbe-omuma ohu hun jenkọ d’a hodụ enu ibe we; we jenkọ d’e nutuchanrin we ile ye alị.”

*Nsongbu Le Ukpokpo Lalani
(Mak 13.3-13; Luk 21.7-19)*

3 Ogen Jizosi gi nodi alị elu Ugu Olivu, umu-azuun a nọ bia d’e kunrun e ebe ‘ya suo nodi, we nọ si, “Gwa enyi, elee ogen ke ihien ndini jenkọ d’e me? Kini jenkọ d’a wu ahima obibia i le nke ogugu-ogen?” 4 Jizosi nọ za we, si, “Kpachanpu nị enya make w’e dufie onu, 5 makeni ndi bu oda jenkọ d’e gi efan m bia, si, ‘Mme wu Kraisti.’ We siko d’e gi e dufie ndi bu oda. 6 Onu jenkọ d’a nusonme ukwere agha ndi we rị a lu, nusonme

nị agha jenkọ d'a rị—kani, anile ni egun tu unu, makeni ihien ndini jenkọ d'e me bu ogugu-ogon e ke ru. ⁷ Makeni ali siko d'a luson ali; ali-eze a luson ali-eze, unwun le ali-omahihie jenkọ d'a rị ebe rị ichen-ichen. ⁸ Ihien ndini ile rike ebe ime nohu mema okpoho.

⁹ Ogon hu, we jenkọ d'e we unu ye we ni we ye onu afunfun, we siko d'e gbu onu; ize unu jenkọ d'a ban ndi ali ile rị ichen-ichen make ufiri efan m. ¹⁰ Ndi bu oda jenkọ d'a danpu ime okukwe, e re ibe we, e ze ize ibe we. ¹¹ Ndi amuma-ntu ndi bu oda jenkọ d'a puha, dufie ndi bu oda. ¹² Ufiri ni njo jenkọ d'a barahi, ihien-osusuo ndi bu oda nwe jenkọ d'a juu oyi. ¹³ Kani onye hun din ndidi d'e ru njendemem jenkọ d'e nwon nzuopuha. ¹⁴ We jenkọ d'e zi ozioma banyeni Ali-eze ghagbari elu-awa ile ke no wuru osheri ye ndi ali ile rị ichen-ichen; ogon hu ke ogugu-ogon e gi ru.”

Arụ Hụ Hụn E Buhe Ntikpo
(Mak 13.14-23; Luk 21.20-24)

¹⁵ “Ya wu, ogon onu jenkọ d'e gi hun aru hu hun e buhe ntikpo k'o wuzo ebahun ri nso, noke ke onye-amuma wu Danelu don ku (onye ri a gunni 'ya ghoha), ¹⁶ ndi ri Judia we gbasikwo elu ugu ndi risonme ebahu; ¹⁷ onye hun ri elu ulo y'a gha ebahu gbama oso—y'e hidangukwole banyemezi ime ulo n'o jenkọ d'e weri ihien owule; ¹⁸ onye hun ri ugbo, y'e kinkwole ulo n'o jenkọ d'e weri ewuru o yiye elu e. ¹⁹ Euu, o jenkọ d'a fu ndi ri ime le ndi pa nw'eka orun ogon hu! ²⁰ Mekwo ni ekpere amangbe oso unu a wu ogon oyi mobu Uhuohin Izuiken. ²¹ Makeni oken nsongbu jenkọ d'a ri, udi hun rituleni kete uwa e bidonle d'e ru tanni: o ke ritu bu o rikozu. ²² Omeni ebeluanu we ogon hu, o nwonni onye siko d'a wanahinni; kale, we siko d'e gi ufiri ndi Osolobue hori belua ogon nsongbu ahun.

²³ Onye si onu, 'Lee e, Kraisti ri ebeni!' Mobu 'Lee e ebahu,' ekwerikwole ni. ²⁴ Makeni ndi kpo enwen we Kraisti jenkọ d'a fuha, we le ndi amuma-ntu, runsonme ihien-ahima hi-ogbe le oken orun-atumenya, keni we dufie ihian, dufiede ndi Osolobue hori owuni o te k'a ni we me. ²⁵ Gon ni ntin! A gwatogukwo m onu ihienni o gini d'e me. ²⁶ 'Ya wu, we si unu, 'Lee e, o ri ime atu', ejenkwole ni; we si, 'Lee e, o ri ime mmughe', ekwerikwole ni. ²⁷ Makeni, rike ke amuma don e be elu-igwere ihian ile a hun a—ke ndi ri owuwa-nya-anwun ke ndi ri ndidan nya-anwun—erira ke obibia Nwa nke Ihian jenkọ d'a ri. ²⁸ Ebe owule ozun ri, ebahun ke udele siko d'a gbakikome.”

Obibia Nwa Nke Ihian
(Mak 13.24-27; Luk 21.25-28)

29 “Hụn nsongbu oge hụ gi ghafeguhụ, ẹnya-anwun jenkọ d'a gba ishi, ifon etikozị; kokishia jenkọ d'a rị a gha elu-igwere a dantusonme, iken ndi rị elu-igwere jenkọ d'e mehunme. 30 Oge hụ ke ahima Nwa nke Ihian jenkọ d'e gi puha igwere. Ndi ali ile rị uwa jenkọ d'a kwan ekwan oge w'e gi hūn a. We k'a hūn Nwa nke Ihian k'ọ rị elu orukpu elu-igwee hūn o gi lala, k'o gi iken le ọgho hi-ogbe lala. 31 O siko d'e gi oken opi hannı zipu ndi mmọn-ozı e jen d'e wegbama ndi nke Osolobue rı ebe ọwule—ebe ile elu-igwere ru.”

Ihiẹn Jesu Gi Osisı Figi Kuzı
(Mak 13.28-31; Luk 21.29-33)

32 “Gi ni osisi figi munrun ihienni: Hūn agalaba a gihu forıma, y'a marın ni udu-mirin e d'e bidon. 33 Erırazikwo, oge onu e gi hūn ihien ndini ile, onu a marın ni oge hū e ruguo, eghee, o ruguo onumuzo. 34 M rı a gwa unu ezioku, ndi rı oge ni a guchanrinko ihien ndini kebe mezu. 35 Elu-igwee le uwa jenkọ d'a ghafe, kanı oku m aghafeko.”

O Nwonni Onye Marın Uhuohin Hu Mọbu Oge Hu
(Mak 13.32-37; Luk 17.6-30, 34-36)

36 “O me nke uhuhin o jenkọ d'a wu mọbu oge o k'a wu uhuhin hu, o nwonni onye marinni—ke ndi mmọn-ozı rı elu-igwee ke Nwa; kanı Chuku-Nedi suo marın. 37 Obibia Nwa nke Ihian jenkọ d'a no ke ihien me oge Nua. 38 O k'a rı k'ọ rı oge hū ni oken-mirin hū d'a bia: we rı e ri, a ra; a lu di le nwunye, e we umu we e ye di a luru—d'e ru uhuhin Nua banye ime ugbo-mirin hu, 39 amarın we ihien rı e meni d'e ru ni oken idemirin hu a bia, gbupu we ile. Erıra ke obibia Nwa nke Ihian jenkọ d'a rı. 40 Oge hū, ikennye ebuo jenkọ d'a rı ime ugbo a run ọrun, e weri we onye ohu na onye ohu to; 41 ikpoho ebuo k'a gha a kwọ ihien, e weri we ohu la ohu to. 42 ‘Ya wu, munrun ni nwan ẹnya make ni onu amarın uhuhin Di-nwonni-onu lala! 43 Kanı, marinkwo ni ni omeni onye nwon ulo marın oge ohin gi lala iwe e ime abali, nke o nodi che nche, o ke ni a gbukpo ulo a banhan.” 44 “Ya wu, unu le enwen onu siko d'a kwademezikwo, makele mme wu Nwa nke Ihian lala oge onu tuleni ẹnya.”

Odibo Furu We Gi E Dọn Ẹnya Ra Hūn Furuleni?
(Luk 12.41-48)

45 “Onye wu nwan odibo hu furu ni we gi e d'ẹnya, odibo ahun marın ihien, hūn nna a si lefu ezi-le-ulo a ẹnya, n'o ye we ihien-oriri oge furuni? 46 O jenkọ d'a rı ni odibo hu mma ọwuni nna a a lua, hūn a n'ọ hu e me ihien ndi hu — 47 m rı a gwa unu ezioku, o siko d'e bu ihien e ile che odibo hu eka lepu ẹnya. 48 Kanı, omeni eje-odibo hu a si enwen e, ‘Nna m e

biekezi d'a lụa,'⁴⁹ o gbume ndi-idibo ibe e ili, e ri, a ra, 'ya le ndi-manya,⁵⁰ nna a jenkọ d'a lụa uhuoḥin o tuleni enya a le oḡen o marinleni.⁵¹ o jenkọ d'a jakika a, bu e che ebe ndi ihunna ri, ebahun ihian jenkọ d'a nọ a kwan ekwan, a ta nkwenren-eze."

Isi Nke Isen-kwasị-ogụn

Ihiẹn Jesu Gi Igbagba Iri Kuzi

¹ "Oḡen hụ, ihiẹn jenkọ d'e me ime Ali-eze elu-igwee jenkọ d'a nọ ke ebe igbagba iri nọ weri ukpe we jenne d'a nabanhan okennyẹ jenkọ d'a gba ekukwo. ² Mmadu isen ime we wu ndi marin ihiẹn, mmadu isen wu ndi nzuzu. ³ Makeḡni, oḡen ndi nzuzu hụ gi buru ukpe we, ewerini we mirin-ukpe che ni hun ri ime ukpe we, ⁴ kani ndi hụ marin ihiẹn gi ihiẹn weri mirin-ukpe che ni hun ri ime ukpe.

⁵ Okennyẹ hụ ri a gba ekukwo abiani egwa, uran nọ tuma we ile, we nọ ranhin. ⁶ Kani, o ru ime abali, oro nọ pu, si, 'Lee n'e-o, okennyẹ jenkọ d'a gba ehuhuo a biaguo-o! Bia ni d'e kunrun e!' ⁷ 'Ya igbagba ndi hụ ile nọ lihi, fisi ukpe we elu. ⁸ Ndi nzuzu hụ nọ si ndi hụ marin ihiẹn, 'Yebeye ni enyi mirin-ukpe onu, ni ukpe enyi ri e tinyun.' ⁹ Kani, ndi hụ marin ihiẹn nọ si, 'Mba! O zuko enyi le onu; o ka mma ni unu jemburu ndi hun e ren'e d'e nonrin nke onu.' ¹⁰ Oḡen we gi jenneḡu d'e nonrin mirin-ukpe; okennyẹ hun jenkọ d'a gba ehuhuo nọ banhan; ndi hụ kwademeni nọ son e banye ime ebahu we k'a nọ ri oriri agbamekukwo, we nọ gunma uzo. ¹¹ Omeḡu, igbagba ndi ozo hụ nọ biazikwo, si, 'Di-okpa! Di-okpa! Kpogu uzo ni enyi banhan!' ¹² Kani o nọ si, 'M ri a gwa unu ezioku, a marin m ndi onu wu.' "

¹³ Jizosi a tagu iluni, o nọ si we, "Che ni nwan nche, makeḡni onu amarin uhuoḥin mobu oḡen o siko d'a wu."

Ihiẹn Jesu Gi Idibo Etọ Kuzi

(Luk 19.11-27)

¹⁴ "Ihiẹn jenkọ d'e me ime Ali-eze elu-igwee jenkọ d'a ri ke ebe okennyẹ ohu nọ jenkọ ali-ihian, o nọ kpọ ndi idibo e, we ihiẹn o nwon che we eka. ¹⁵ O ye onye ohu egbo jun ekpa isen, ye hun-ebọ egbo jun ekpa ebuo, ye hun me we eto egbo jun ekpa ohu—onye-onye ke iken e han. 'Ya o nọ jenne. ¹⁶ Onye o ye hun jun ekpa isen nọ jenne ozigbo, gi e zuma afia, o nọ nwonhenzi egbo jun ekpa isen che n'e. ¹⁷ Erira ke onye o ye hun jun ekpa ebuo don gi e nwonhen ekpa ebuo che n'e. ¹⁸ Kani onye o ye hun jun ekpa ohu nọ jenne, gu ali, zume egbo nna a ye e.

¹⁹ O tebe, nna we nọ lụa; o nọ bia ni we gbako. ²⁰ Onye hụ o ye hun jun ekpa isen nọ bia, wehezi egbo jun ekpa isen chen'e. O nọ si, 'Nna-enyi, egbo jun ekpa isen k'i ye m; lee e, e nwonhenguzi

m egbo jun ẹkpa isen che n'ẹ.' ²¹ Nna a nọ si, 'Y'e meyeke, odibo oma, hun we gi e d'anya! Y'a ghosigho n'i furu ni we gi i d'anya ime ihien me ntin, m jenkọ d'e tume i n'i lepụ ihien bu oda ẹnya. Bia d'e sọn m ghoghọ.' ²² Onyẹ hụ o ye egbo jun ẹkpa ẹbuo nọ biazikwo, si, 'Nna-ẹnyi, egbo jun ẹkpa ẹbuo k'i ye m, lee ẹ, e nwonhenole m egbo jun ẹkpa ẹbuo che n'ẹ.' ²³ Nna a nọ si a, 'Y'e meyeke, odibo oma we gi e d'anya; y'a ghosigho n'i furu ni we gi i don ẹnya ebe ihien me ẹkerẹ ri, m jenkọ d'e ye i ihien bu oda n'i lepụ ẹnya. Bia d'e sọn m ghoghọ.'

²⁴ Onyẹ hụ o ye ẹkpa egbo ohu nọ biazikwo, si, 'Nna-ẹnyi, a maringho m ni obi i e zeke, n'i y'a ghorị ihien i kunleni, e ri ihien i runleni. ²⁵ Egun ri a tu m, ya m nọ jẹn d'e zueme egbo i ye ime ali; lee ẹ, weri ihien i.' ²⁶ Kani nna a nọ shiari a, si, 'Eje-odibo! Odibo lagbu enwen ẹ nzunzun! Y'a maringho ni m'a ghorị ihien m kunleni, e kpornin ihien m ghotoleni, ele iya? ²⁷ Nke y'e bu nwan egbo m cheni m ime ulo-egho*, m lua, keni m weri hun wu nke m le omuninwa ri n'a. ²⁸ Napu n'a nwan egbo hụ jun ẹkpa ohu, w'e ye onyẹ hụ nwon hun jun ẹkpa iri. ²⁹ Makeni onyẹ gi ihien hụ we ye ẹ run orun, e yeche ni w'e keni o nwoncheni. Kani onyẹ gileni ihien we ye ẹ run orun, a napu w'a ke ẹkerẹ hun o nwon. ³⁰ Tu ni nwan odibo eti hụ ye ishi ri ezi, ebe ihian jenkọ d'a nọ a kwan ẹkwan, a ta nkwenren-eze.' "

Okinkin-ikpe Ikpaazuun

³¹ "Ogen Nwa nke Ihian jenkọ d'e gi gi ogho a bia rikẹ eze, 'ya le ndi mmọn-ozii ile, o siko d'a nodi ali ukpo ẹ nwe ogho. ³² We siko d'e wehe ndi ali ile ri ichen-ichen ebe o ri; o jenkọ d'a hopuha we ohu-ohu ebe ibe we ri, erira onyẹ e du anu don a hopuha atunrun ebe ewu ri. ³³ O jenkọ d'e donme atunrun ndi hu ẹka-ihien ẹ, donme ewu ndi hu ẹka-ekpen ẹ.

³⁴ Ogen hụ, eze jenkọ d'a si ndi hụ ri a ẹka-nni, 'Bia ni, ndi Nedi m gozi, weri ni Ali-eze hụ we kwademe ni unu kete w'a tunle iyeto uwa. ³⁵ Makeni, ogen egun gi ri a gun m, onu ye m ihien-oriri, egun-mirin a gun m, unu e ye m ihien-orira, a wu m otumunye, unu a nabanhan m, ³⁶ a gba m oto, unu e ye m ẹkwa, emu a ku m, unu a bia d'e lee m, ogen m gi ri ime ulo-ngan, onu a bia d'a hun m.' ³⁷ Ogen hụ, ndi ezi-omume ahun jenkọ d'a za a, si, 'Di-nwonni-ẹnyi, elee ogen ke ẹnyi gi hun i ke egun ri a gun i, ẹnyi nọ ye i ihien-oriri mobu ke egun-mirin ri a gun i, ẹnyi nọ ye i ihien-orira? ³⁸ Elee ogen ke ẹnyi gi hun i n'i wu otumunye, ẹnyi nọ nabanhan i mobu n'i gba oto, ẹnyi nọ yime i ẹkwa? ³⁹ Elee ogen ke ẹnyi gizi hun i ni emu ri a ku i mobu n'i ri ulo-ngan, ẹnyi nọ bia d'a hun i?!' ⁴⁰ Eze siko d'a za we, si, 'M ri a gwa onu

* **Isi Nke Isen-kwasị-ogun:27** Ika siji aza

ezioku, ebe unu no me ni onye ohu ime ndini rike si arini we mkpa ime umune m ndini iya, mme ke unu men'e! ”

41 “Ogen hu, o siko d'a si ndi hu ri eka-ekpen e, ‘Pu ni ni m ebeni, onu ndi we bu-onu! Shi ni okun itebite hu we kwademe ni Ekwensu le ndi mmon-ozu e! 42 Makeni ogen egun gi gun m, unu eyeni m ihien-oriri, egun-mirin a gun m, unu eyeni m ihien-orira; 43 a wu m otumunye, unu anabanhanni m; a gba m oto, onu eyimeni m ekwa; emu a ku m, a nodizikwo m ime ulo-ngan, kani onu abiani d'a hun m.’

44 We k'a zazikwo a, si, ‘Di-nwonni-enyi, elee ogen ke enyi gi hun i ke egun ri a gun i mobu ke egun-mirin ri a gun i mobu ki wu otumunye mobu ki gba oto mobu ke emu ri a ku i mobu ki ri ri ulo-ngan bu enyi eyeni n'i eka?’ 45 O jenko d'a za we, si, ‘Ezioku ke m ri a gwa unu, ebe o meni unu emeni ni onye ohu ime ndini noke si arini we mkpa ime umune m ndini iya, unu emeni ni m'e.’ 46 We jenko d'e zi we si ime afunfun itebite, kani ndi ezi-omume siko d'e shi ndun itebite.”

Isi Nke Isin-kwasị-ogun

E Rini We Jizosi Ngo

(Mak 14.1-2; Luk 22.1-2; Jon 11.45-53)

1 Ogen Jizosi gi kuguu ihien ndini ile, o no si umu-azuun a, 2 “Unu a maringho ni akpu-uhuhin ebuo ghafegu Mmemme-Nghafe e ru. Uhuuhin hu ke we jenko d'e gi we mme wu Nwa nke Ihian ye we kpogbu.”

3 Ogen ohu hu o gi ri e ku ihienni, ndi-isi nchu-egan le ndi-isi ri ime ogwa Kayafasi onye-isi nchu-egan, e zu. 4 We no tugbama iroro ni we gi nzuzue nwunrun Jizosi gbu. 5 Kani, we no si, “Elekwogegen memmeni, amamgbe isusu gha ri.”

E Hukpu We Jizosi Uden Ime Betani

(Mak 14.3-9; Jon 12.1-8)

6 Ogen Jizosi gi ri Betani, iwe onye w'a kpo Saimonu onye-oti, 7 okpoho ohu no wehe ogog-alabasta uden nanranni ri ime e. O no hu e ye Jizosi isi ebe o nodi ali e ri ihien-oriri. 8 Kani ogen umu-azuun a gi hun ihienni, iwe no weme we, we no si, “Elee iwi wu onwan? 9 Nke w'e re udenni egbo hi-ogbe, we e ye ndigbenye.” 10 Kani, ogen Jizosi gi marin ihien we ri e ku, o no si we, “Ki hain onu gi e songbu okpohoni? Ihien ri mma k'o meni m. 11 Unu le ndi igbenye ri ebeni ogen ile, kale mme nwen esonko unu nodi ebeni ogen ile. 12 O gi udenni o hukpu m kwademe olili m. 13 Ezioku ke m ri a gwa onu, ebe owule we no zi ozioma ime uwa ile, we jenko d'e ku ihienni o me, gi e a nyanhan a.”

Judas' E Kweri N'ọ Re Jizọsị
(Mak 14.10-11; Luk 22.3-6)

14 'Ya onye ohu w'a kpo Judas' Iskarotu, hun wu onye ohu ime mmadu mmebuo hu no jen d'e kunrun ndi-isi nchu-egan, 15 si we, "Kini ke unu jenkọ d'e ye m omeni e we m Jizọsị ye unu? We no ku a mkpuru ego ọla (siva) iri-kwasị ogun, ego orun akpu-uhuohin iri kwasị ogun,." 16 Gha ogen hu jenne, o no choma oghere o jenkọ d'e gi we Jesu ye we.

Jizọsị Le Umụ-azụun A E Ri Oriri Nghafe
(Mak 14.12-21; Luk 22.7-13, 21-23; Jọn 13.21-30)

17 Uhuohin hu we gi e bidon Mmemme ahun we gi e ri Bredi nwonleni yisti o gi a fu, umu-azun no bia d'e kunrun Jizọsị, ju a, si, "Elebe ki cho ni enyi kwademe hun y'a no ri Oriri-Nghafe?" 18 O no si we, "O nwe okenye ohu m zikenko unu d'e kunrun ime obodo; jenni d'a si a, 'Onye-nkuzi si, "Ogen m e ruguo, mme le umu-azun m siko d'a nodi iwe i me Mmemme-Nghafe." ' ' " 19 Umu-azun no me ke Jizọsị don zi we, we no kwademe ihien-oriri Mmemme-Nghafe.

20 O ru ogen enyasi, Jizọsị le umu-azun mmebuo hu no nodi ali e ri ihien-oriri. 21 Ebe we ri e ri ihien-oriri hu, o no si, "Ezioku ke m ri a gwa unu, onye ohu ime unu jenkọ d'e re m." 22 Efo asozini we usuo, onye-onye no si, "Elekwọ mme, Di-nwonni-enyi, mme ro?" 23 Jizọsị no si, "Onye hu me le iya buche aka ime aferẹ jenkọ d'e re m. 24 Nwa nke Ihian lako ke we don de banyen'e, kanị nsongbu jenkọ d'a ri ni onye hu jenkọ d'e we Nwa nke Ihian ye we! O te ka onye hu mma ni amuni w'a." 25 Judasi hun siko d'e re e ye we no si, "Onye-nkuzi, mme ro?" O no si a, "Iyu ku."

Oriri-nso
(Mak 14.22-26; Luk 22.14-20; 1Kọ 11.23-25)

26 Ebe we ri e ri ihien-oriri ahun, Jizọsị no weri bredi, o yeguu Osolobue ekele, o no bebe e ye umu-azun a, si, "Weri ni ri, onwan wu ehio m." 27 O no weri mkpu, yeguu Osolobue ekele, o no we e ye we, si, "Unu ile, rarisomne ni; 28 make ni onwan wu edeke m, hun we gi biye nkwerigbama ohun hu Osolobue kwademe egbata iya le ndi nke e aka; edeke m hun we hupu ni ndi bu oda, make mgbaghari njo. 29 M ri a gwa onu, arakozị m manyani gha mkpuru osisi vaini puha d'e ru uhuhin hu mme le unu jenkọ d'a razi a nke ohun ime Ali-eze Nedi m."

30 Ogen we gi buguu ebu Mmemme-Nghafe, we no shi Ugu Olivu.

Jizọsị E Ku E Ni Pita Jenko D'a Ghorị N'ọ Marịn A
(Mak 14.27-30; Luk 22.31-34; Jọn 13.36-38)

³¹ 'Ya Jizọsị nọ sị wẹ, "Ukinkinni, unu ile jenkọ d'a gba m to, makeni Ehuhuo-nsọ si, 'Osolobue jenkọ d'e gbu onye-ndu atunrun, atunrun ile a gbayiya.' ³² Kani, m ghaguu onwun lihi, m sikọ d'e buni unu uzọ si Galili."

³³ Pita nọ sị Jizọsị, "O nwonni oge n'e gi gba i to, osuon'a ni ndi hoduni a na i to." ³⁴ Jizọsị nọ sị Pita, "M ri a gwa i ezioku ni okpa gini d'a kwan ime abalini, i jenkọ d'a ghorị mgbe eto ni y'a marin m." ³⁵ Pita nọ sị, "Kaka, aghoriko m, osuon'a ni mme le 'yu jenkọ d'a nwun!" Umụ-azuun ile hoduni nọ kuzikwo erira.

Jizọsị E Me Ekpere Ime Ugba Gesemani

(Mak 14.32-42; Luk 22.39-46)

³⁶ 'Ya Jizọsị le umu-azuun a nọ si ebe w'a kpọ Gesemani. O nọ si umu-azuun a, "Nodi ni ali ebeni ni m jenzuka d'e me ekpere."

³⁷ O nọ weri Pita le umu Zebedi ebuo, o nọ sukuru ma, obi nọ ferime e. ³⁸ 'Ya o nọ sị wẹ, "Obi e d'a gbawapu m; o d'e gbu m. Nodi ni ebeni son m mu enya."

³⁹ O nọ jenshi ihun ekerẹ, tuha enwen e ye ali, me ekpere, si, "Baba, omeni o ri nfe, ni mkpu afunfunni ghafe m; kani, uche i y'a me, ele uche m." ⁴⁰ O nọ bia d'e kunrun umu-azuun a; o hun ni we ri uran, o nọ sị Pita, "Ya wu, onu e ri-eka son m mu enya mgbahunme okuloku ohu? ⁴¹ Mu ni enya, me ni ekpere, amangbe unu a danye ime onwunwan; ezioku-ezioku, mmon ihian a chogho, kani ndun guu ehu."

⁴² O nọ puzi nke mgbe ebuo d'e me ekpere, a si, "Baba, omeni mkpu afunfunni asaeka ghafe bu arani m'a, uche i 'ya me." ⁴³ O nọ biazị ebe we ri, hun we ke we ri uran, makele enya we a nyinto guo.

⁴⁴ O nọ lazi we to, pu d'e me ekpere nke mgbe eto, e kuzikwo ihien ohu hu. ⁴⁵ 'Ya o nọ bia d'e kunrun umu-azuun a, si we, "Unu rikwo uran, e zuru iken? Lee n'e, oge hu e ruguo—e we we Nwa nke Ihian ye ndi njo. ⁴⁶ Lihi ni ni enyi jenne. Lee n'e, onye ri e reni m a biaguo."

A Nwunrun We Jizọsị

(Mak 14.43-50; Luk 22.47-53; Jon 18.3-12)

⁴⁷ Jizọsị rikwo e ku okuni, ke Judasi hun wu onye ohu ime umu-azuun a mmebuo bia. Judasi le igunrun hi-ogbe wi—we bu opia-agma le egbe. Ndi-isi nchu-ejan le ndi-isi zihewe. ⁴⁸ Onye hun ri e ren'e gwa we ihien we sikọ d'e gi marin Jesu. O si, "Onye m jenkọ d'e gi isu-onu kele, 'ya wu onye hu, nwunrun n'a." ⁴⁹ O nọ bia d'e kunrun Jizọsị ozigbo, si, "Uwa-oma, Onye-nkuzi!" O nọ su e onu. ⁵⁰ Jizọsị nọ sị a, "Di-enyi, me ihien i bia d'e me!" 'Ya we nọ kwondon Jizọsị, nwunrun a. ⁵¹ Ozigbo, onye ohu ime ndi we le Jizọsị wi nọ tinpu eka, sepuha opia-agma a, banpu odibo onye-isi nchu-ejan ntin. ⁵² 'Ya Jizọsị nọ sị a,

“Wekin ọpịa-agma ị azuun, make ni ndi ile e bu ọpịa-agma, siko d'a gha ọpịa-agma nwun. ⁵³ I ro ni asa m ẹka riọ Nedi m, o zihę ni m ihien kari igunrun ndi mmọn-ozị agha mmebuọ ozigbo? ⁵⁴ Kani, m me erira, nani ke we jenkọ d'e gi mezu ihien ndi ri ime Ehuhuo-nsọ hun ku n'o jenkọ d'a ri enina?”

⁵⁵ Ogen hu ke Jizosi gi si igunrun hu, “Unu gi ọpịa-agma le egbe bia d'a nwunrun m nọke si m wu onye-ohin? Uhuohin ile m'a nodi ali ime Ulo-nsọ a kuzi, onu a nwunrun ni m. ⁵⁶ Kani, ihien ndini ile ri nwan e me keni ihien ndi-amuma ku ime Ekwkwọ-nsọ mezu.” Ya umu-azuun a ile no na a to, gbama oso.

E We We Jizosi Si Ogwa Kayafasi, Onye-isi Nchu-ajan
(Mak 14.53-65; Luk 22.54-55, 63-71; Jon 18.13-14, 19-24)

⁵⁷ Ya ndi nwunrun Jizosi no we e jenni Kayafasi wu onye-isi nchu-ajan ime ogwa a, ebe ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi gbakikome. ⁵⁸ Kani Pita sonko a d'e ru ogwa onye-isi nchu-ajan, bu egbata we te e te. Ya Pita no banye, son ndi-nche nodi ali keni o hun njendeme ihien ni.

⁵⁹ Ogenni, ndi-isi nchu-ajan le Ndi-isi Nkikwama ile hu a cho ihien we gi buokin Jizosi onu keni we gbu e; ⁶⁰ kani, ahunni we, osuon'a ni ndi osheri-ntu puhani bu oda. Omegu, mmadu ebuo no nwan puha, ⁶¹ si, “Onyeni si, ‘M jenkọ d'a saeka tikpo Ulo-nsọ Osolobue, gi akpu-uhuhin eto tunkin e.’” ⁶² Ya onye-isi nchu-ajan no lihi, si, “Ye nwon ihien i jenkọ d'a shari? Ki wu ihien ndini we ri a si ni ‘ya k'i me?’” ⁶³ Kani, Jizosi ekuni ihien owule. Onye-isi nchu-ajan no si a, “E gi m efan Osolobue hun ri ndun si i gwa enyi mbuni iyu wu Kraisti, Nwa Osolobue.”

⁶⁴ Jizosi no si a, “Yu ku e. M ri nwan a gwa unu ile ni ogenni ghafegu, unu siko d'a hundę Nwa nke Ihan ebe o nodi ali ekanni Osolobue, Onye hun nwon iken ile, hunzikwo a k'o ri elu orukpu o gi lala.”

⁶⁵ Ya onye-isi nchu-ajan no tika efe hun 'ya le enwen e wu onye-isi nchu-ajan yi, si, “O kuole aru! Ki enyi ri a chozini ndi osheri? Onu a nuguo nwan aruni o ku! ⁶⁶ Kini ke unu ro?” We no za, si, “Ikpe a maol'a, o jenkọ d'a nwun!” ⁶⁷ We no ju a eson ihun, fian a ihien, ndi hu ime we no ma a ora, ⁶⁸ si, “Iyu hun si ni i wu Kraisti, Onye hu Osolobue Tume, bu amuma ni gwa enyi onye fian i ihien?”

Pita A Ghorị N'o Marin Jizosi
(Mak 14.16-72; Luk 22.56-62; Jon 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Ogenni, Pita nodi ali ezi ogwa, 'ya nwa-agboọ wu odibo no bia d'e kunrun e, si a, “Iyu le Jizosi onye Galili wizikwo.” ⁷⁰ Kani, o no ghorị id'enya we ile, si, “Amarin m ihien i ri e ku.”

⁷¹ Ogen o gi si ebe we gha a banye ezi-ogwa hu, nwa-agboọ ozo wu odibo no hun a, si ndi turu ebegu, “Onyeni le Jizosi

onye Nazareti wi.” ⁷² O nọ ghorizi, kunde Osolobue, si, “Amarinde m okennyehụ!”

⁷³ O nọbezi ekere, ndi turu ebahun nọ bia d'e kunrun Pita, si a, “I wu onye ohu ime we nke-esi, asusu i e sepuhaguo i.” ⁷⁴ Ya Pita nọ kunme Osolobue, si, “Amarinde m okennyehụ.” Ozigbo hu, okpa nọ kwan. ⁷⁵ Ya Pita nọ nyanhan oku Jizosi ku, ni, “Okpa gini d'a kwan, i jenkọ d'a ghorị mgbe eto ni y'a marin m.” O nọ shi ezi d'a kwan ezigbo ekwan.

Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun

E We We Jizosi Si ogwa Paileti

(Mak 15.1; Luk 23.1-2; Jon 18.28-32)

¹ O ru oge n utuntun, ndi-isi nchu-egan ile le ndi-isi nọ tugbame iroro ke w'a don gbu Jizosi. ² We nọ ken e egbun, we e jenni Paileti, onye Rom hun wu Govanọ ri a kini we.

Judasị E Hogbu Enwen E

(Orun Ndi-Ozi 1.18-19)

³ Oge Judasị hun re e ye we gi hun a ni a maguo we Jizosi ikpe-onwun, o nọ kwan mmani, wekin ni ndi-isi nchu-egan le ndi-isi akpuru egho ola iri-kwasị-ogun hu, ⁴ si, “E meole m njo m gi re onye nwonleni ihien o me.” Kani, we nọ si a, “O gbashiarini enyi; ohun wu mkpa i!”

⁵ O nọ tu akpuru-egho ola ndi hu ye ali ime Ulo-nsọ, pu d'e hogbu enwen e. ⁶ Ndi-isi nchu-egan nọ tuturu akpuru-egho ola ndi hu; we nọ si, “O furuni ni enyi bu we che ebe w'e donme ihien ime Ulo-nsọ, make ni egho edeke ro (egho-mme).” ⁷ Ya we nọ tu iroro, gi e nonrin ogige onye a kpu-ite, gi e mememe ikpekpe itumunye. ⁸ Ya hain we gi a kpo ogige hu “Ogige Edeke” d'e rukwo tanni. ⁹ Ya ihien Osolobue gi onye-amuma wu Jerimaya ku nọ mezu, ni, “We nọ weri akpuru-egho ola iri-kwasị-ogun hu, hun wu onu egho ndi Izrelu kwere ni 'ya ke we siko d'e non okennyehụ;

¹⁰ gi e nonrin ogige Okpu-ite

rike ke Onye-nwonni-enyi don gwa m.”

Paileti A Ju Jizosi Utaa

(Mak 15.2-5; Luk 23.3-5; Jon 18.33-38)

¹¹ Oge ihien ni gi ri e me, Jizosi turu ihun Paileti wu Govanọ ri a kidon ni ndi Rom. Paileti nọ si, “Iyu wu eze ndi Ju?” Jizosi nọ si a, “Iyu ku.” ¹² Kani, oge ndi-isi nchu-egan le ndi-isi gi ri e kusonme ihien ndi we si ni 'ya k'o me, o gba nkintin! ¹³ Paileti nọ si a, “Y'a ri a nu ihien ole we ri e ku ni 'ya k'i me?” ¹⁴ Kani, o shiarini ihien owule, ke akpu ohu—nke wu n'o tukenme Paileti wu Govanọ enya.

*A Ma Wẹ Jizọsị Ikpe Onwun**(Mak 15.6-15; Luk 23.13-15; Jon 18.39; 19.16)*

¹⁵ Ogeṅ Mmemme-Nghafe owule, Govanọ a hapu ni wẹ onye-ngan owule wẹ cho. ¹⁶ Ogeṅ hu, eje-ihian ohu ihian ile marin ri ime ulo-ngan, efan a wu [Jizosị] Barabasi. ¹⁷ Ogeṅ wẹ gi gbakikomeguu, Paileti no si wẹ, “Onye ke onu cho ni m hapu ni onu [Jizosị wu] Barabasi ra Jizosị hun w'a kpọ Kraistị?” ¹⁸ (Paileti ku ihienni makeni o maringho ni iwe ke wẹ gi we Jizosị wu Kraistị ye.) ¹⁹ Ogeṅ o gi nodi ali elu Ocho-okink'ikpe, nwunye e no zi ozi jenn'e, si a, “Wepukwo eka oku onye ezimume hu, makeni e gigu o m ufiri e ta afunfun oda-oda ime nro tanni.” ²⁰ Ndi-isi nchu-ejan le ndi-isi Izrelu no nwan gwa igunrun hu wẹ si Paileti hapuni wẹ Barabasi, gbu Jizosị. ²¹ Paileti no siri wẹ, “Onye ime wẹ ebuo ke unu cho ni m hapu ni unu?” Wẹ no si, “Barabasi.” ²² Paileti no si, “Ki m'e gi nwan Jizosị hun w'a kpọ Kraistị me?” Wẹ ile no si, “Kpogbu e enu obe.” ²³ O no si, “Ki hain? Elee eje-ihien k'o me?” Kani wẹ ile e yikenmede, si, “Kpogbu e elu obe.” ²⁴ Ogeṅ Paileti gi hun ni ihien o ri e ku e nwonni isi ebe wẹ ri, hunzi ni isusu choko n'o bidon, o no weri mirin kwopu eka id'enya igunrun hu, si, “Edeke onyeni ari m eka; eka onu k'o rizi!” ²⁵ Igunrun hu ile no si, “Edeke e 'ya ri enyi le umu enyi isi!” ²⁶ 'Ya o no hapuni wẹ Barabasi, o fianguu Jizosị mkpinsi, o no w'e ye wẹ kpogbu.

*Ndi-agma A Kpa Jizosị Ye Emu**(Mak 15.16-20; Jon 19.2-3)*

²⁷ 'Ya ndi-agma Paileti no weri Jizosị si ime ogwa Paileti, kpogbama itu-agma hu ile; ya wẹ no fihunme e. ²⁸ Wẹ no yipu a ewuru e, yime e ewuru nanranni e nwun ufie-roni, ufie-roni*. ²⁹ Wẹ no weri agalaba osisi-ogun, gi e kpa okpu-eze, bu e che e isi, bu okpo che e eka-ihien; e gbu n'e osekp, a kpa a e ye emu, a si a, “Agu!! Eze ndi Ju!!”

³⁰ Wẹ no ju a eson, napu a okpo hu wẹ te buche e eka, fianma a ya isi. ³¹ Ogeṅ wẹ gi kpaguu a ye emu, wẹ no yipu a ewo ufie hu, yimezi e ewuru e. Wẹ no duru e d'a kpogbu elu obe.

*A Kpoma Wẹ Jizosị Elu Obe**(Mak 15.21-32; Luk 23.26-43; Jon 19.17-27)*

³² Ebe wẹ jenkọ, wẹ no kunrun onye Sairinini ohu w'a kpọ Saimonu, wẹ no w'a y'e olu buru obe Jizosị. ³³ Ogeṅ wẹ gi ru ebe w'a kpọ Gogota ('ya wu Ebe-Okpokom'isi), ³⁴ wẹ no ye Jesu manya wẹ buche olulu-anu ra, kani, ogeṅ o gi danmin a, o no ju n'o rako a. ³⁵ Ogeṅ wẹ gi kpomaguu a elu obe, 'ya wẹ no

* **Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun:28** ewuru ndi nze le ndi-idafin

tụ nkpo, gi ẹ keri ẹwuru ndi o yi. [Onwan me keni ihien onye-amuma ku hun uzọ mezu—make ni onye-amuma si,

“E keri we ẹkwa m,
a tu we nkpo,
gi ẹ keri ẹwuru m.”]

³⁶ We nọ nodi ali, e che ẹ nche. ³⁷ We de ihien we gi m'a ikpe ye enu obe hu. Ihien we de wu, “Onwan wu Jizosi, Eze ndi Ju.”

³⁸ We kpomazi ndi ohin ẹbuo che n'e, onye ohu elu obe ri ẹkanni ẹ, onye ohu elu obe ri ẹka-ekpen ẹ. ³⁹ Ndi hun ghafekoni hu a kpa a e ye emu, e finfin isi, ⁴⁰ a si, “Iyū hun jenkō d'e tikpo Ulo-nsọ, gi akpu-uhuohin eto tundonzi ẹ, zuopuha nwan enwen i! Omeni i wu Nwa Osolobue, gha elu enu obe hidan.” ⁴¹ Erira ke ndi-isi nchu-ejan le ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi donzikwo kpa a ye emu, a si, ⁴² “O zuofuha ndi ozọ, kanị o sanị ẹka zuopuha enwen ẹ. Iya wu eze Izrelu nu! 'Ya gha nwan elu obe hidan, keni enyi kwere n'e. ⁴³ O tukwasị Osolobue obi; Osolobue 'ya zuopuha a nwan owuni o suoghọ a. Make ni, o si, 'Mme wu Nwa Osolobue.’ ” ⁴⁴ Erira ke ndi ohin ndi hu we kpogbu 'ya le we donzikwo kpari ẹ.

Onwun Jizosi

(Mak 15.33-41; Luk 23.44-49; Jon 19.28-30)

⁴⁵ Efinnai hu, gha okuloku mmebu, ogen hu enya anwun gi a ri isi, d'e ru okuloku eto, okiki nọ gba ali hu ile. ⁴⁶ Ihien rike okuloku eto, Jizosi nọ gi oken olu yi oro, si, “Elai, Elai, lama Sabakitani?” 'Ya wu, “Osolobue m, Osolobue m, ki ha in i gi la m to?” ⁴⁷ Kanị, ogen ndi hu ime ndi turu ebahun gi nu a, we nọ si, “O ri a hi Elaija!” ⁴⁸ Ozigbo, onye ohu ime we nọ gba oso, weri eru banye ime manya ru-uka, fa a ye mkpinsin, y'e 'ya n'o ra. ⁴⁹ Kanị, ndi ozọ si, “Cheri ni, ni enyi lee omeni Elaija jenkō d'a bia d'a zuopuha a.” ⁵⁰ Jizosi nọ gi oken olu yizi oro, kwonbepu, nwunhun. ⁵¹ Ozigbo hu, ẹkwa we gi gbombepu Ebehū kachanrin-nsọ ime Ulo-nsọ nọ bawapu ebuo, gha elu d'e ru ali. Ali nọ mahihie, omuma hu e tiwa; ⁵² ili ndi nwunni nọ kpupu, ndi nsọ bu oda nwunni nọ lihi. ⁵³ Ogen Jizosi gi ghaguu onwun lihi, we nọ puha, si obodo nsọ hu wu Jerusalem, ndi bu oda nọ hun we ebegu. ⁵⁴ Ogen oki-agma hu le ndi-agma 'ya ni we ri e che Jizosi nche gi hun ali-omahihie le ihien ndi hu meni, egun nọ bia we, we nọ si, “Ezioku, onyeni wu Nwa Osolobue!”

⁵⁵ Ikpoho bu oda gha Galili sonhen Jizosi e yen'e ẹka rizi ebahun, we ri a gha ebe teni e lee ihien ri e meni. ⁵⁶ Ndi hu ime we wu Meri onye obodo Mag'dala, Meri nne Jemisi le Josefu le nne umu Zebedi.

Olili Jizosi

(Mak 15.42-47; Luk 23.50-56; Jon 19.38-42)

⁵⁷ O ru ogeṅ ẹnyasi, ọdafiṅ ohu w'a kpọ Josefụ, onye obodo Arimatia, nọ bịa. Okennyeni wuzikwo onye e sọn uzọ Jizọsi. ⁵⁸ O nọ jẹn d'e kunrun Paileti, si a buye ẹ ẹhụ Jizọsi. 'Ya Paileti nọ si wẹ buye ẹ ya. ⁵⁹ Josefụ nọ buru ẹhụ hụ; gi ẹkwa line nwunni fuma a, ⁶⁰ bu ẹ che ime ili ọhụn ọ kwademeni enwen ẹ, hụn wẹ gu nọkẹ okporo ye ime ọmuma. O nọ gi ọmuma hi-ogbe nukin ọnu ili hụ, pụ. ⁶¹ Meri onye obodo Mag'dala lẹ Meri hụn-ẹbọ nọdị alị bu ihun zinme ili hụ.

E We Wẹ Ndị-nche D'e Chedon Ili Hụ

⁶² Ogeṅ uhụọhịn Nkwademe gi ghafegu, o ru ẹnyasi, ogeṅ Uhụọhịn Izu-ikẹn gi bidon, ndi-isi nchụ-ẹjan lẹ ndi Itu-Farisi nọ zugbama d'e kunrun Paileti, ⁶³ si a, "Di-ọkpa, ẹnyi a nyanhanghọ ni ogeṅ onye-ntunị gi rị ndun, ọ si, 'Akpu-uhụọhịn ẹto ghafegu, m jenkọ d'e lihi.' ⁶⁴ Si wẹ nwan d'e gbọnkinkenme ili hụ ọhunma-ọhunma d'e ru akpu-uhụọhịn ẹto hụ, amamgbe umu-azuun a abia d'e zunrun ẹhụ a, gwama ihian ile ni, 'O ghaguọ onwun lihi'; ogeṅ hụ ndufie ikpazuun hụ a kari nke ibuzọ njo." ⁶⁵ Paileti nọ si wẹ, "Weri ni nwan ndi-agma; jẹn ni d'e chedon ẹ kẹ unu siko d'a saeka." ⁶⁶ 'Ya wẹ nọ jẹnme, kpukinkenme ili hụ, bu ndi-nche to ebẹhụ.

Isi Nke Ẹsatọ-kwasị-ogun

Jizọsi A Gha Onwun Lih

(Mak 16.1-10; Luk 24.1-12; Jon 20.1-10)

¹ Ogeṅ Uhụọhịn Izu-ikẹn gi ghafegu, ogeṅ eki gi fonme nke uhụọhịn ibuzọ ime izu-uka (hụn wu nwan uhụọhịn Sọnde), Meri onye obodo Mag'dala lẹ Meri hụn-ẹbọ nọ jẹn d'e lele ili hụ. ² Idemizi, alị nọ mahihie ọda-ọda, makeṅni mmọn-ozị Dinwọnni-ẹnyi gha elu-igwee bịa, nupu ọmuma hụ hi-ogbe, nọdị alị elu ẹ. ³ O hụ e be nwanran-nwanran rike amuma, ewuru ẹ hụ e nwun nọkẹ igwere. ⁴ Egun ẹ nọ bịa ndi nche, ẹhụ nọ mama wẹ nni, wẹ nọ richanrin kẹ ndi nwunhunni. ⁵ Kani, mmọn-ozị hụ nọ si ikpoho ndi hụ, "Atule ni egun, a maringho m ni unu ri a cho Jizọsi, hụn wẹ kpogbu elu obe. ⁶ O rizi ebeni; o lihiguọ k'o don ku. Bia ni d'e lee ebe o te ri. ⁷ Jẹnme ni nwan ozigbo d'a gwa umu-azuun a, si wẹ, 'O ghaguọ onwun lihi, o buruguọ ni unu uzọ si Galili; ebẹhụ kẹ unu jenkọ d'a nọ hụn a!' A gwaguokwo m unu." ⁸ 'Ya wẹ nọ gi egun lẹ oken ighoghọ gha ili hụ pụ ozigbo, gbama ọsọ d'a gwa umu-azuun a.

⁹ Idumuzi, Jizọsi nọ kunrun wẹ, si, "Darụ ni!" 'Ya wẹ nọ bịa d'e kunrun ẹ, fiedon ẹ oku, fe ẹ. ¹⁰ 'Ya Jizọsi nọ si wẹ, "Atule ni egun, jẹn ni d'a gwa umune m wẹ jẹn Galili, ebahun kẹ wẹ k'a nọ hụn m."

E Ye Wẹ Ndị-nche Egho-azuun, Si W'e Kule K'o Me

¹¹ Ogen ikpoho ndi hu gi jenkọ, ndi hu ime ndi-nche hu no si ime obodo d'a gwa ndi-isi nchu-ẹjan ihien ile meni. ¹² Ogen ndi isi nchu-ẹjan le ndi-isi gi zuguu, tugbamaguu iroro, we no ye ndi-agma hu ego hi-ogbe, ¹³ si we, “Gwakwo ni ihian ile ni, ‘Umụ-azuun a bia d'e zunrun e ime abali ebe enyi ri uran.’” ¹⁴ Omeni onwan e ru ntin Govanọ wu Paileti, enyi jenkọ d'e me obi ru e ali, hun a ni nsongbu arikonu unu.” ¹⁵ ‘Ya we no narin we eghe hu, me ihien we gwa we. Echen ke we rikwo a ko akikonu ime ndi Ju d'e ru tanni.

Orun Hu Ri Mkpa Jizosi Ye Umụ-azuun A

(*Mak 16.14-18; Luk 24.36-49; Jon 20.19-23; Orun Ndi-Ozi 1.6-8*)

¹⁶ Ya umu-azuun mmanai hu no nwan si ugu hu ri Galili, ebahun Jizosi gwa we. ¹⁷ Ogen we gi hun Jizosi, we no fe e, kani ndi hu ime we nwon obi-ebu. ¹⁸ Jizosi no jenzunhan, si we, “E yeole we m iken ile ri elu-igwee le elu-uwu. ¹⁹ Jenme ni nwan d'e me ndi ali ile ri ichen-ichen ni we wuru ndi e son ni m; e gi ni efan Nedi le Nwa le Mmon-nsọ e me we mirin-Chuku. ²⁰ Kuzi ni we, ni we hun uzọ e me ihien ile m si unu me. Ezie, m noye ni unu ogen ile d'e ru ogugu-ogen.”

Ozioma Jesu Kristi Lẹkẹ Kẹ Makị Dọn De Ẹ

Onyẹ Jẹnkọ D'a Kwani Kraịstị Ụzọ

(Azaya 40.3; Malakaj 4.5; Mat 3.1-12; Luk 3.1-18; Jọn 1.19-28)

¹ Ẹnina kẹ ozioma banyeni Jizọsị hụn wụ Kraịstị, Onyẹ ahụn Osolobue tume, hụn wụ Nwa Osolobue dön bidon: ² Nọkẹ kẹ wẹ dön de ẹ ime ẹhụhụọ Azaya onyẹ-amụma, “Osolobue si, ‘Lee ẹ, m rị e zi onyẹ-ozị m n'o buru n'i ụzọ, n'ọ kwan'i ụzọ.’

³ Olu onyẹ ohu rị a han ime atụ,

a si,

‘Kwa ni ni Di-nwọnni-enyi ụzọ; memẹ ni ụzọ a n'o zinrin!’ ”

Jonụ Hun E Mẹ Mirin-Chuku A Kwadememẹ Wẹ Makẹ Obibia Jesu

⁴ Jonụ hụn e mẹ mirin-Chuku nọ pụha, mama ọkwa ime atụ, a si wẹ gha ime njo wẹ roghari, keni wẹ mẹ wẹ mirin-Chuku wẹ gi a ghosị n'e roghariguo wẹ, keni Osolobue gbaghari wẹ njo. ⁵ Ndi ile rị umu-alị ndi risonme Judia le ndi Jerusalem ile hu e jẹn d'e kunrun Jonu, wẹ hu e kupuha njo wẹ, o hu e mẹ wẹ mirin-Chuku ime Iyi Jodani. ⁶ Jonu yi ewuru wẹ gi ẹnenren anu w'a kpọ kamelu memẹ; akpukpo-anu k'o gi kenme ukun ẹ. Ihiẹn-oriri ẹ wụ igurube le mirin-ẹnwun rị ofia.

⁷ O hu a si wẹ, “Onyẹ kani m lala m azuun, erudeni m onyẹ jenkọ d'e hulua alị topu eriri akpukpo-uku a. ⁸ M rị e gi mirin mmaka e mẹ onu mirin-Chuku, kani, 'ya nwen jenkọ d'e gi Mmon-nsọ mẹ unu mirin-Chuku.”

Jonụ E Mẹ Jesu Mirin-Chuku, Ekwensu A Nwan Jesu

(Mat 3.13—4.11; Luk 3.21-22; 4.1-13)

⁹ Ogen hu, Jesu nọ gha Nazareti rị azuun Galili bia, 'ya kẹ Jonu nọ mẹ ẹ mirin-Chuku ime Iyi Jodani. ¹⁰ Hun Jesu gihu gha ime mirin pụha, o nọ hụn kẹ elu-igwere kpupu, hụn kẹ Mmon-nsọ gi ụdi nduru hidanla, bia d'a nọkwasi a. ¹¹ 'Ya olu nọ gha elu-igwee si, “Iyụ wụ ezi Nwa m; ihiẹn i a sọka m.”

¹² Ozigbo hu, Mmon-nsọ nọ nu ẹ shi ime atụ. ¹³ O nọ nodi ebahun akpu-uhuohin ogunnai, iya le eje-anu rị ichen-ichen. Ekwensu hu a nwan a; ndi mmon-ozị hu e yen'ẹ ẹka.

Jesu E Bidon Orun A

(Mat 4.12-17; Luk 4.14-15)

¹⁴ Ogeṅ wẹ gi kpọkinguṅ Jọnu ye ime ụlọ-ngan, Jesu nọ bịa Galili d'e zime ozioma Osolobue. ¹⁵ O hụ a si, “Ogeṅ e zugo, Alì-eze Osolobue a riguo nsue! Roghari ni, unu e kwere ozioma!”

Jesu A Kpoma Ndi K'e Sọnn'e
(Mat 4.12-22; Luk 4.14-15; 5.1-11)

¹⁶ Ebe Jizosi ghako mkpenren “Ohimin” Galili, o nọ hun Saimonu le Anduru nweṅ e ebe wẹ ri a tu oga e ye ime mirin ahun, makeṅi azun ke w'a kun. ¹⁷ Jizosi nọ si wẹ, “Sọmṅe ni m, m siko d'e me onu wuru ndi a kuha ihian rike azun.” ¹⁸ Wẹ nọ la oga wẹ to ozigbo, sọmṅe e.

¹⁹ O jenshi ihun ekeṅ, o nọ hun Jemisi le Jonu, umu Zebedi ebe wẹ ri ime ugbo-mirin wẹ e donzi oga wẹ. ²⁰ O nọ kpọ wẹ ozigbo; wẹ nọ na nedi wẹ le ndi wẹ we orun to ime ugbo, sọmṅe e.

Jesu A Chupu Eje-mmọn Ri Ime Okennyẹ Ohu
(Luk 4.31-37)

²¹ Wẹ nọ shi obodo Kapanom; o ru Uhuohin Izu-iken, o nọ banye ulọ-ofufe ri ebegu d'a kuzi. ²² Nkuzi e nọ tu wẹ enya, makeṅe o kuzi nọke onye oku ri eka ele nọke ndi-nkuzi Iwu. ²³ Ogeṅ hụ dai, o nwon okennyẹ ohu eje-mmọn ri ime e, hun ri ime ulọ-ofufe wẹ. Okennyẹ hụ nọ yi oro, si, ²⁴ “Hapu enyi ye, ki gi enyi e me, Jesu onye Nazareti? I bia d'e tikpo enyi? A maringho m onye i wu, yu wu Onye-nsọ Osolobue.” ²⁵ Kanj, Jizosi nọ jugbo eje-mmọn hụ, si a, “Kpume onu; gha ime e puha!” ²⁶ Eje-mmọn hụ nọ se okennyẹ hụ, gi oken olu yi oro, gha ime e pu. ²⁷ O nọ tu wẹ ile enya, wẹ hụ a ju ibe wẹ, si, “Ki wu hunni? Onwan wu nkuzi ohun—hun iken ri! O gwade eje-mmọn oku, wẹ hụ a gbaye e!” ²⁸ Ozigbo, otiti e nọ kpogbari eberẹ Galili ile.

Jizosi A Zuọ Ndi Bu ọda
(Mat 8.14-17; Luk 4.38-41)

²⁹ Hun Jesu gihu gha ime ulọ-ofufe ahun pu, iya le Jemisi le Jonu nọ banye iwe Saimonu le Anduru. ³⁰ Emu ri a ku nne nwunye Saimonu, o dine edine, ehu okun ri e nwun e. Ozigbo, wẹ nọ gwa Jesu ni emu ri a ku a. ³¹ Jizosi nọ jen d'e kunrun e, kwondon e eka, weli e enu, ehju okun hụ nọ hapu a; o nọ leme wẹ obia.

³² O ru ogeṅ enyasi, ogeṅ anwun gi roguu, wẹ nọ wehen'e ndi emu ile le ndi eje-mmọn ri ime wẹ. ³³ Ndi obodo hụ ile e jun onumuzo; ³⁴ Jesu nọ zuọ ndi bu ọda emu ichen-ichen ri a ku, chupusonme eje-mmọn bu ọda, o nini eje-mmọn ndi hụ ku oku makeṅi a maringuo wẹ onye o wu.

Jizọsị E Zisọnme Ozioma Ime Galili
(Luk 4.42-44)

³⁵ O ru uto-utuntun, ebe eki keleni fonchanpu, o no zopu egwa, jemma ebe ihian rileni, o no ebepu memepere. ³⁶ Saimonu le ndi 'ya le we wi no choma a. ³⁷ Ogen we gi hun a, we no si a, "Ihian ile ri a cho i." ³⁸ O no si we, "Ni enyi shizi ni obodo ndi ozọ ri ehụ ebeni, keni m zizikwo ozioma ime we. Makeni 'ya wu ihien m bia d'e me." ³⁹ O no ghagbari azuun Galili ile, e zisomeme ozioma ime ulo-ofufe we ri ichen-ichen, a chupusomeme eje-mmom.

Jizọsị A Zuọ Onye-oti
(Mat 8.1-4; Luk 5.12-16)

⁴⁰ Okennyehi ohu emu oti ri a ku no bia d'e kunrun Jesu, gbu osekpụ, rịoma a, si a, "Omēni y'a chogho, nibe i saeka zuo m, a ri m ochan." ⁴¹ Omiken e no me Jizosi, o no tinpu eka metu a, si a, "A chogho m! Dinhin, ni ri ochan!" ⁴² Ozigbo, oti hu no gha ehụ a pu, o no ri ochan! ⁴³ Jizosi no zi okennyehi hu lama ozigbo, ogen o gi dokemeguu a eka ntin, ⁴⁴ si a, "A gwakwole onye owule ihieni; ka, jen d'e we enwen i ghosi onye nchuejan n'o lele i, y'e weri ihien ndi hu Mozizi ku ime Iwu gi chuejan, ni gi ghosi we ni y'a riguo ochan." O no si a lama. ⁴⁵ Kanj, okennyehi a ghaguu ebahun pu, o no kusomeme ihieni ebe ile. O kukememe ihieni, nke wu ni Jesu asazini eka puha ime obodo ebe ihian a no hun a, kama, o ghasomeme azuun ihian bileni, kanj we huzikwo a gha ebe ile a bia ebahun d'e kunrun e.

Isi Nke Ebuo

Jesu A Zuọ Onye-orọ
(Mat 9.1-8; Luk 5.17-26)

¹ Akpu-uhuhin ole a ghaguu, Jesu no kinhen Kapanom, o no kpogbari n'o ri ulo. ² Ndi bu oda no gbakikome, nke wu ni uzọ eruzini we, ke ime ulo ke ihun-ezi, o nwonzini ebe e ru ihian. Jesu hu a gwa we oku-Chuku. ³ Ya ke ikennyehi no buhen'e okennyehi ohu orọ kinmin; ikennyehi eno bu e. ⁴ Makeni ahunni we uzọ d'e kunrun Jesu ufiri ni ihian jun ebepu, we no nyinrin elu ulo, be oghe ye e elu ebe Jesu wuzo. E beguu we oghe ye e, we no gha ebepu do onye hu orọ kinmin le ute e ye ihun Jesu. ⁵ Ogen Jizosi gi hun okukwe we, o no si onye hu orọ kinmin, "Nwa m, a gbaghariguo we i njo i."

⁶ O nwon ndi-nkuzi Iwu nodisomeme ali ebahun, we hu e ro ihieni ime obi we, a si, ⁷ "Ki hañ okennyehi gi e ku enina? O ri e ku aru! Onye e ri eka a gbaghari njo wezuka Osolobue sọ!" ⁸ Ozigbo, Jesu no marin ime mmom ihien we ri e ro ime obi we. O no si we, "Ki hañ onu gi e ro udi iroroni ime obi unu?" ⁹ Elee

hun ka nfe: isi onye-oroni, 'A gbaghariguo we i njo i'—ra isi a, 'Lihì otò, heri ute i n'i jènme ijèn?' ¹⁰ Kani, ni m gho si onu ni Nwa nke Ihian nwon iken o gi a gbaghari njo elu-uwà." O no si onye-orò hu, ¹¹ "M si i, lihi otò, heri ute i, lama iwe i!" ¹² O no lihi otò, heri ute e ozigbo, gha ebahun pu—id'anya we ile; nke wu ni o tu we ile enya, we no jama Chuku mma, si, "Enyi ahuntuni ihien no enina mbu!"

Jesu A Kpo Livai

(Mat 9.9-13; Luk 5.27-32)

¹³ 'Ya Jesu no jènmezi mkpenren mirin Galili. Igunrun ihian no fihunme e, o no kuzi we. ¹⁴ Ebe o ghafeko, o no hun Livai nwa Alifiosì k'o nodi ali odu ndi ugwo-isi, o no si a, "Sonme m." Livai no lihi otò, sonme e.

¹⁵ Ogen Jesu gi ri e ri ihien-oriri iwe Livai, ndi bu oda ime ndi a na ugwo-isi le ndi ozò we gi njo marin hu e son Jesu le umu-azuun a e ri ihien-oriri, make ni ndi ri e son n'e bu oda. ¹⁶ Ogen ndi-nkuzi Iwu hun ri ime ndi Itu-Farisi gi hun ni 'ya le ndi njo hu le ndi a na ugwo-isi ri e ri ihien-oriri, we no si umu-azuun a, "Ki hain o gi e du ndi a na ugwo-isi le ndi ozò we gi njo marin e ri, a ra?" ¹⁷ Ogen Jesu gi nu ihien we ri e ku, o no si we, "Ndi ehù ri iken ara cho dibie, kama, ndi emu ri a ku wu ndi a cho dibie; ele ndi ezi-omume ke m bia d'a kpo, kama, ndi njo ke m bia d'a kpo."

Ajuju Banyeni Ibu-onu

(Mat 9.14-17; Luk 5.33-39)

¹⁸ O nwon ogen umu-azuun Jonu le ndi Itu-Farisi gi ri e bu onu. We no bia d'a ju Jesu, si, "Ki hain umu-azuun Jonu le umu-azuun ndi Itu-Farisi gi e bu onu, bu umu-azuun i a ra bu?" ¹⁹ Jizosi no za we, si, "Ni ndi bia agbamehuhuo bu onu ebe okennyè ri a gba ekukwo ri ime igunrun we? Mba nu! Ebe we le okennyè hu ri a gba ehuhuo ri, ebuko we onu. ²⁰ Kani, ogen lala hun we jenkò d'e gi wepu okennyè hu ri a gba ekukwo ime we, ogen hu, e bumè we onu."

²¹ "O nwonni onye e gi ekwa ohun a kwakin ekwa akan. O gi e kwakin e, nke ohun ahun e hekapu, o tikakenme."

²² "O nwonzikwonì onye e gi ihien akan a gbaye manya ohun. O gi e gbaye e, manya hu a gbawapu a, ke manya ke ihien we gi gbaye e a la iwi. 'Ya wu, gi nwan ihien ohun gbaye manya ohun."

Ajuju Banyeni Uhuohin Izu-iken

(Mat 12.1-8; Luk 6.1-5)

²³ Uhuohin Izu-iken ohu, Jesu ghako ime ugbo oka witi, ebe we ghako ime ugbo hu, 'ya umu-azuun a no ghorima oka-witi.

²⁴ 'Ya ndi Itu-Farisi no si a, "Ki hai n we gi a gho ihien ugbo Uhuohin Izu-iken, we ri a dan Iwu."

²⁵ 'Ya Jesu no si we, "Ya wu, unu aguntuni ihien Defidi me ogen o gi nwe mkpa, ogen egun gi ri a gun iya le ndi we ile wi?"
²⁶ K'o don banye ime ulo Osolobue ogen Abiata gi wu onye-isi nchu-ejan, ri bredi-nsu hu w'e bupuhani Osolobue, hun o me ni Iwu si ni onye ozo eriko a mmani ndi nchu-ejan; kani Defidi ri e eri, yezikwo ndi 'ya le we wi."

²⁷ Ya Jesu no nwan si, "Make orinimma ihian ke we gi tume Uhuohin Izu-iken, egini we ufiri Uhuohin Izu-iken ke ihian.

²⁸ 'Ya wu ni mme wu Nwa nke Ihian wu Nna—ke ebe oku Uhuohin Izu-iken ri."

Isi Nke Eto

Okennyé Eka Ohu Nwunhun
 (Mat 12.9-14; Luk 6.6-11)

¹ Ya Jizosi no banyezi ulo-ofufe. Ime ulo-ofufe ebahun, o nwe okennyé eka ohu nwunhun rin'a. ² We no keme Jesu nke ni we hun k'o jenkó d'a zuo a Uhuohin Izu-iken keni we gi e ma a ikpe. ³ 'Ya o no si okennyé hu eka nwunhun, "Puha ihun ebeni." ⁴ O no si we, "Elee hun ke Iwu kwadon ni we e me Uhuohin Izu-iken? Ime ihian ihien ri mma ra ime ihian eje-ihien? Izuo ihian ra igbun'e?" Kani a gba w'a nkintin.

⁵ Jizosi no gi iwe lehunme we, makeni o fuka a ni obi we e zeke. 'Ya o no si okennyé hu, "Tinpú eka i." O no tinpu a, eka a no ri mma. ⁶ Ndi Itu-Farisi no pu; 'ya we ni ndi itu Herodu no zume ume ke w'a don gbu Jesu.

Eje-mmón A Koma Jizosi Enya

⁷ Jesu le umu-azuun a no pu, jenme mkpenren iyi Galili; igunrun bugbu enwen e oda no gha Galili sonme e. ⁸ Ndi bu oda ghazikwo Judia le Jerusalem le Idumia le azuun nokunme Taya le Sidonu bia. Ndinu bia makeni we nu ihien ile Jesu ri e me. ⁹ O no si umu-azuun a kwademen'e ugbo-mirin make ufiri igunrun hu, amangbe w'a kpangbu e. ¹⁰ Makeni ndi ile emu ri a ku ri a fufa a keni we metu a eka, makeni o zuogu ndi bu oda mbu. ¹¹ Ogen owule ndi eje-mmón ri ime we gi hun a, a dani w'a ali, yi oro, si, "Iyu wu Nwa Osolobue!" ¹² O gbakenme eje-mmón ndi hu mkpinsin-eka, si we ekukwole onye o wu.

Jizosi E Tume Ndi-ozí Pu-ichen Mmèbuo
 (Mat 10.1-4; Luk 6.12-16)

¹³ Omeguú, Jesu no si elu oke, kpo ndi hun o cho, we no bia d'e kunrun e. ¹⁴ O no hori mmadu mmèbuo, kpo we ndi-ozí pu-ichen, ni we du e ndi, n'o zipu we d'e zi ozioma ¹⁵ lezikwo ni we hun uzó nwe iken w'e gi a chupu eje-mmón. ¹⁶ Mmadu

mmebuo hu o tumɛ wu: Saimonu (hun Jesu tu Pita); ¹⁷ Jemisi le Jonu—we ebuo wu umu Zebedi (ndi hun o tu “Bonagesi”, 'ya wu umu Akpabo); ¹⁸ le Anduru le Filipu le Batolomi le Matiu le Tamosi le Jemisi nwa Alifiosu le Tadiosu le Saimonu hun te ri ndi gi aka-iken e me ni we chupu ndi Rom ri a ki ali we, ¹⁹ lezi Judasi nwa Iskarotu hun re Jesu ogen ikpazuun.

Jizosi le Bezibo Onye-isi Eje-mmom ile
(Mat 12.22-32; Luk 11.14-23; 12.10)

²⁰ 'Ya Jesu no lama; igunrun ihian no gbakikomezi, nke wu ni 'ya le umu-azuun a ahundeni efe ri ihien-oriri. ²¹ Ogen ezi-le-ulo Jesu we gi nu a, we no bia ni we weri e, makele we nu ke ndi ihian ri e kusonme, a si, “Era a pumaguo a!”

²² Ndi-nkuzi Iwu gha Jerusalem bia no si, “Onye-isi eje-mmom ile wu Bezibo ri ime e; iken Bezibo onye-isi eje-mmom ile k'o gi a chupu eje-mmom.” ²³ 'Ya Jizosi no kpozunhan we ebe o ri, gi ilu gwa we oku, si, “Nani ke Ekwensu a don chupu Ekwensu?”

²⁴ Ali-eze owule kebeni, asakozu aka wuzo. ²⁵ Ikpun-ulo kebeni, asaaka turu. ²⁶ 'Ya wu, omeni Ekwensu e buguo lumanu enwen e, omeni o kebeguo—o sakozu aka turu, nke e a guguo!

²⁷ Kanu, o nwonni onye jenkou d'a s'eka banye iwe diken, kiru ihien ri iwe e mmani o bu uzou kenmeguu a—ogen hu k'ou no saaka banye, kiru ihien ri iwe e.

²⁸ “M ri a gwa onu ezioku, we sikou d'a gbaghari nu ile ihian me le eje-oku owule we ku; ²⁹ kanu agbaghariku we onye owule ku aru banyeni Mmom-nsou, onye hu e meole nu itebite.” ³⁰ O ku ihienni make ni we ri a si ni “Eje-mmom ri ime e.”

Nne Le Umune Jesu
(Mat 12.46-50; Luk 8.19-21)

³¹ Nne Jizosi le umune Jizosi no bia, turu ihun-ezi, zi ozi jenn'e, si a bia. ³² Igunrun ihian nodisonme ali, fihunme e; 'ya we no si a, “Nne i le umune i ikennyu le [umune i ikpoho] ri ihun-ezi, a ju ukwere i.” ³³ 'Ya o no shiaru we, si, “Onye wu nne m? Elee ndi wu umune-m-ikennyu?” ³⁴ O no lehunme ndi hu nodisonme ali, fihunmen'e, si, “Lee nne m le umune-m-ikennyu ebenu! ³⁵ Onye owule hun e me uche Osolobue wu nwenem-okennyu le nwenem-okpoho le nne m.”

Isi Nke Ɛno

Ilu Jesu Gi Onye-ugbo Ta
(Mat 13.1-9; Luk 8.4-8)

¹ Jesu no nodi mkpenren mirin Galili kuzimezi. Igunrun higbu enwen e ogbe no fihunme e, nke wu ni o no banye ime ugbo ri ime mirin ebahun d'a nodi ali, igunrun hu ile no nodi akpakali mkpenren mirin Galili ebahun. ² O no gi ilu kuzi

wẹ ihien bu oda. Imẹ nkuzi ẹ, ọ si wẹ, ³ “Gon ni ntin! O nwe onye-ugbo jen d'a gha mkpuru ime ugbo. ⁴ Ogen o gi ri a gha a, mkpuru ndi hu ime wẹ a danye okp'uzo, nnunu no bia d'e ripu wẹ; ⁵ mkpuru ndi hu ime wẹ a danye ali omuma, ebe ejan rileni oda. O pupuha ozigbo, make ni o jenteni ime ejan. ⁶ Ogen anwun gi wa, o ma a, o no shinwun, make ni mkpogun ari a; ⁷ mkpuru ndi hu ime wẹ a danye ime ogun, ogun ahun no sue, dungbu ẹ, o mizini mkpuru; ⁸ kani ndi hu ime wẹ a danye ali ri mma, o pupuha, sue, du, mi mkpuru mmagi-mmagi: ndi hu ime wẹ a bawaye uzo iri kwasị ogun, ndi hu ime wẹ uzo ogun eto, ndi hu ime wẹ uzo ogun isen.”

⁹ Ya o no si, “Onye nwon ntin o gi a nu ihien, 'ya nu!”

Ihien Haij O Gi E Gi Ilu A Kuzi

(Mat 13.10-17; Luk 8.9-10)

¹⁰ Ogen 'ya suo gi nodi, ndi fihunmen'e le umu-azuun a mmebuo hu no juma a nkowa ilu hu. ¹¹ O no si wẹ, “Onu ke wẹ ye oghere imarin ihien-mini risonme Ali-eze Osolobue, kani nke ndi ri ogbe, ilu ke wẹ gi a gwa wẹ ihien ile; ¹² keni ihien hu Ekukwo-nsọ ku hun uzo mezu, Ekukwo-nsọ si, ‘Wẹ siko d'e lee ilee kalẹ eleghako wẹ uzo, a nu onunu-onunu kani aghotako wẹ, amangbe wẹ e gbहतo d'e kunrun Osolobue, o gbaghari wẹ njo wẹ.’ ”

Jesu A Kowa Ilu Hu O Gi Onye-ugbo Ta

(Mat 13.18-23; Luk 8.11-15)

¹³ Ya o no ju wẹ, si, “Onu aghotanị iluni? Nani ke unu e gi nwan ghota ilu ile?” ¹⁴ “M gi onye-ugbo ahun e ku onye ri a ghaye oku-Chuku. ¹⁵ Mkpuru ndi hu danye okp'uzo wu oku ndi hu wẹ ghaye, hun o me ni ogen wẹ gi nu a, Ekwensu no bia ozigbo d'e wefu oku hu wẹ kun ime wẹ. ¹⁶ Ndi hu wẹ ghaye ali omuma wu ndi hu nu oku hu, e gi wẹ ighoghọ nabanhan a ozigbo, ¹⁷ kani, e nwe wẹ nkogun; w'a tohu ekere suo. Nsongbu mobu ukpokpo gi ufiri oku ahun wẹ nu bia, a danpu wẹ ozigbo. ¹⁸ Mkpuru ndi hu wẹ ghaye ime ogun wu ndi hu nu oku hu, ¹⁹ kani ufiri ni wẹ ri e hue uhue banyeni ihien uwanị le ni aku-le-uba* uwa ri a la wẹ enya le egun ihien ndi ozo, wẹ ile banhan, a kpangbu wẹ oku hu, o mikozi mkpuru.”

²⁰ Kani ndi hu wẹ ghaye ali ri mma wu ndi hu nu oku hu, nabanhan a, mi mkpuru mmagi-mmagi uzo iri kwasị ogun, ndi hu ime wẹ a bawaye uzo ogun-eto, ndi hu ime wẹ a bawaye uzo ogun-isen.”

* **Isi Nke Ẹnọ:19** “Aku-le-uba” ke wẹ ka a kpo, kani lka a kpozị a eftee.

Ukpẹ Rị Okpuru Afere
(Luk 8.16-18)

²¹ 'Ya Jizọsị nọ sịzị wẹ, “Onyẹ e wẹhẹ ukpẹ e bu ẹ e che okpuru afere, mọbụ okpuru bẹdi? Ẹlẹ enu obu-ukpẹ kẹ w'e bu ẹ e che? ²² O nwọnni ihien zuerini hun jenkoleni d'a wa, mọbụ ihien owule wẹ kpume hun jenkoleni d'a wa. ²³ Onyẹ nwe ntin o gi a nū ihien, 'ya nū!”

²⁴ 'Ya o nọ sị wẹ, “E gikwo nị ihien unu nū e don! Mkpu i gi mayeni ihian kẹ wẹ jenkọ d'e gi mayeni i, kanị wẹ sikọ d'a machedeni y'ẹ. ²⁵ Makeni, onyẹ hun nweni kẹ wẹ sikọ d'e yecheni; kalẹ onyẹ hun nwonleni a napude w'a kẹ hun o nwe.”

Ihien Jesu Gi Ihien-ugbo Rị E Sueni Kuzi

²⁶ Jesu nọ sịzị wẹ, “Alị-eze Osolobue nọ kẹ ebe okennyẹ ohu nọ ghigha mkpuru ye alị ugbo, ²⁷ jenne—o hu a ranhin e tēhin uhinhin lẹ efinnai, ihien o kun nọ pu, sue, bu okennyẹ hu a marin k'o don mē. ²⁸ Alị e gi ẹka a e yeni ihien-akunkun ẹka e sue, a mi mkpuru. O bu'zo gbapu, osisi ẹ a puha, o mi mkpuru. ²⁹ Mkpuru karaguhu, okennyẹ ahun e weri ihien o gi a ghọ ihien-ugbo banye d'a ghoma a, makeni ogegho-mkpuru e rugu.”

Ilu Jesu Gi Mkpuru Mostadi Ta
(Mat 13.31-32, 34; Luk 13.18-19)

³⁰ Jizọsị nọ sịzị, “Kinị kẹ ẹnyi e gi ma atụ Alị-eze Chuku? Elee ilu kẹ ẹnyi sikọ d'e gi kowa a? ³¹ O rike mkpuru mostadi, hun o mē ni 'ya kachanrin ntin ime mkpuru osisi ile; ³² kanị wẹ kun a, o sue, o hi-ogbe kari ihien-akunkun ndi ozọ ile w'a kunye ime ugbo. O wa agala hi-ogbe, nke wu nị nnunu a bia d'a ku ẹkuu e ye elu ẹ.”

Ilu-ilu Kẹ Jizọsị Gi E Ku Oku

³³ Jesu nọ gisonmē ilu bu oda nọ ẹnina gwa wẹ oku-Chuku; o gwa wẹ kẹ wẹ a sa ẹka ghota; ³⁴ o gwani wẹ oku mmaka, ilu sọo k'o gi gwachanrin wẹ oku; kanị, 'ya lẹ umu-azun a sọo nodi, o kowachanrin nị wẹ ihien ile.

Jizọsị A kusi Ebiri-mirin
(Mat 8.23-27; Luk 8.22-25)

³⁵ Ogegho ẹnyasi uhuhin hu, Jizọsị nọ sị wẹ, “Nị ẹnyi fetu ni azun mirinni hun-ẹbo.” ³⁶ 'Ya wẹ nọ lato igunrun ahun; umu-azun nọ banye ime ugbo hu hun Jizọsị lẹ enwen ẹ rị ime ẹ, wẹ lẹ 'ya nọ gi ugbo ahun jenne. O nwezikwo ugbo ndi ozọ sọo Jesu. ³⁷ Idenmizi, oken ẹbi nọ kpoma, ebiri-mirin nọ kponbanma ime ugbo hu, nke wu nị mirin e d'e jun ime ugbo. ³⁸ Kanị Jizọsị rị ibe azun ime ugbo ahun, bu isi kwasị ofi-isi, a ranhin uran. Umu-azun a nọ kpọtien ẹ, sị, “Onyẹ-nkuzi, y'a hunn'a nị ẹnyi e d'a nwunhun!?”

³⁹ Jizọsị nọ tẹnhin, jugho ẹbi hu, si “ohimin” hu, “Kusị! Mę juu!” Ẹbi ahun nọ kusị, uzọ ile nọ mę rajuu. ⁴⁰ Ya Jesu nọ si umu-azuun a, “Kị hain egun gi a tu onu? Unu e ke nwekwonwan okukwe?”

⁴¹ Egun nọ tuma wẹ oda-oda, 'ya wẹ nọ juma ibe wẹ, si, “Onye wude onwan, o gi mę ni ke ufere ke ohimin a gbaye ẹ?”

Isi Nke Isen

Jesu A Zuọ Okennyẹ Eje-mmọn Rị Imẹ ẹ
(Mat 8.28-34; Luk 8.26-39)

¹ Wẹ nọ fetu mirin Galili, puha obodo ndi Gerasa (Gadara)*.

² Hun Jizọsị gihu gha ime ugho hidan, 'ya okennyẹ ohu eje-mmọn rị ime ẹ nọ gha ikpekpe puha d'e kunrun ẹ. ³ Ikpekpe ebahun k'o bi; o nwonn onye e ri-eka e gbondonn'e, osuon'a ni wẹ gi ẹgan kpoma a. ⁴ Makeni mgbe ole-le-ole ke wẹ te gipu ẹgan kpoma a uku le eka: o tibepu ẹgan ndi ahun, o kpagipu igwe ndi ahun rị a uku. O nwezini onye a saeka e kwondonn'e. ⁵ O wahunme ikpekpe le elu ugu risonme ebegu, e yi oro, e gi omuma a dokika enwen ẹ egu, ke ukinkin ke efinnai.

⁶ Ogen o gi lecheni Jesu, 'ya o nọ gbaburu ẹ, gbun'e osekp.

⁷ O nọ gi oken olu yikenme oro, si, “K'i siko d'e gi m mę Jesu Nwa Chuku, Chuku Hun Kachanrinni? E gi m efan Osolobue rịo i, eyele m afunfun!” ⁸ O ku ihienni makeni Jesu a sigo ol'a, “Iyu wu eje-mmọn, gha ime okennyẹ ahun puha!”

⁹ 'Ya ke Jesu nọ ju a, si, “Kị wu efan i?” O nọ shari, si, “Efan m wu Igunrun, makele enyi bu oda.” ¹⁰ 'Ya o nọ rịokenme Jesu y'a chupule wẹ ime egberẹ hu.

¹¹ Ogen hu, o nwe igwee ezin rị a kpa nni elu oke nokunme mkpenren ohimin hu, egu ebahun wẹ rị. ¹² Eje-mmọn ndi hu nọ rịo a, si, “Chu enyi yesonme ime ezin ndini; ni enyi ban ime wẹ.” ¹³ O nọ ni wẹ; 'ya eje-mmọn ndi hu nọ gha ime okennyẹ hu puha, banyesonme ime ezin ndi hu, ezin ndi hu ile nọ gi oso kpotu, zunban ime mirin Galili ebahun, ragbu enwen wẹ. Ezin hu ile rị ihien nọke nnu isen.

¹⁴ Ndi-ndu ezin ndi hu nọ gbajenme d'a gwa ndi obodo wẹ le umu-ali ndi rị egberẹ hu ihien meni. Wẹ ile nọ puha d'e lee ihien meni. ¹⁵ 'Ya wẹ nọ bia d'e kunrun Jesu; wẹ nọ hun onye hu igunrun eje-mmọn te rị ime ẹ: o nodihu ali, o yi hu ekwa, o gi hu ezigbo uche ẹ—egun nọ tu wẹ. ¹⁶ Ndi o mę enya nọ gwa wẹ ihien mę okennyẹ hu eje-mmọn te rị ime ẹ le ezin ndi hu.

¹⁷ 'Ya wẹ nọ rịoma Jesu n'ọ gha egberẹ wẹ pu.

¹⁸ Ogen Jesu gi banko ime ugho, okennyẹ hu eje-mmọn te rị ime ẹ nọ rịo a n'o sonme ẹ.

* **Isi Nke Isen:1** mọbu: Gẹgasa

19 Kanị Jesu nọ jụ, sị a, “Laburu ndị nke i d'a gwa wẹ oken ihien Osolobue menị i, lẹ k'o mehan n'ị omiken.”

20 'Ya okennyeni nọ pu, ghabama obodo iri hụ nọgbamani w'a kpọ Dikapolisi, a gwa wẹ ihien Jesu men'e. O nọ tū wẹ ile nū n'a enya.

Jesu A Zụọ Okpoho Ihien Rị A Gba, Kpọtien Nwata Nwunhunnị

(Mat 9.18-26; Luk 8.40-56)

21 Ogen Jizosị gi gi ugbo-mirin fetuguzi mirin ahun, kinhenzi azuun hun-ebọ, igunrun hi-ogbe nọ fihunme ẹ mkpenren mirin ebahun. 22 Onye ohu w'a kpọ Jairosi, hun wu onye ohu ime ndi-isi ulo-ofufe nọ bia; ogen o gi hun Jesu, 'ya o nọ dannị Jesu ali; 23 rikennenme ẹ, sị, “Emu rị a kụ nwa m okpoho hun nta, o d'a nwun. Dodo bia d'e bu ẹka i kwasi a, zụọ a, keni o rị ndun!”

24 Ya Jizosị nọ sọnmẹ ẹ. Igunrun hi-ogbe nọzi sọnmẹ wẹ, wẹ ile hụ a fufa Jizosị.

25 Ime igunrun hụ, o nwẹ okpoho ihien rị a gba kete ahua mmebuo. 26 O hunjunguo enya ẹka ndi idibie, d'e ru ni ihien a guu a ẹka, kanị, hun nke o gi dnhin, o hude a jowaye njo. 27 Make ni o nuguo banyeni Jizosị, o nọ gha azuun nokunme Jizosị ime igunrun hụ, metu ẹkwa a ẹka; 28 make ni o sị enwen ẹ, “Omēni m k'a sahu ẹka metu ẹkwa a ẹka, m sikọ d'a rị mma.” 29 Hun o gihu metu ẹkwa Jesu ẹka, ihien rị a gban'a nọ kusị ozigbo—ke ehụ don me ẹ, o nọ marin n'ọ dnhinguo. 30 Ozigbo, Jesu nọ marin ni iken a ghaole ime ẹ pu, o gbehuto ime igunrun hụ, sị, “Onye metu ẹkwa m ẹka?”

31 Umụ-azuun a nọ sị a, “I hụ a hun igunrun ihian rị a fufan'i, y'a jumazi 'Onye metu m ẹka?’ ” 32 Kanị Jizosị hukwo e lehunme enya n'ọ hun onye o wu. 33 Make ni okpoho hụ a maringuo ihien me n'e, ya o nọ gi egun lẹ ehio-omuma-nni bia d'a dannị Jesu ali, gwapuchanrin a ezioku. 34 Jesu nọ sị a, “Nwa m, okukwe i e meguo i dnhin; lama, udon 'ya rị ni i, dnhinchanrin ime nsongbu i.”

35 Ebe Jizosị rikwo e ku, ndi-ozị nọ gha iwe Jairosi bia, sị a, “Nwa i a nwunhuguo, k'i nọzi e songbuni onye-nkuzi?” 36 Kanị, ogen ihienni wẹ rị e ku gi feban Jesu ntin†, o nọ sị Jairosi, “Atule egun, ka kwerihu!”

37 Jesu anini ndi ozo son ẹ kari Pita lẹ Jemisi lẹ Jonu nwene Jemisi. 38 Ogen wẹ gi ru iwe onye-isi ulo-ofufe hụ wu Jairosi, Jesu a hun oken isusu lẹ ndi rị a kwan ekwan, e goshi elu. 39 Ogen o gi banye ime ulo, o nọ sị wẹ, “Kị wu isusuni? Kị onu rị a kwanni? Nwata ahun a nwunhunnị, o rihu uran!” 40 'Ya wẹ nọ muma Jesu emu. Kanị, ogen o gi chupuguu wẹ ile ezi, o nọ

† **Isi Nke Isen:**36 mọbu: Kanị, Jesu egondenị ntin ihien wẹ rị e ku.

weri nedi le nne nwata ahun le umu-azuun a eto ahun ya le we wi, we ile no wiri banye mmughe ebe nwata hu dine. ⁴¹ 'Ya o no kwondon nwata hu aka, si a, "Talita, kum!" 'Ya wu, "Nwata okpoho, m si i lihi!"

⁴² Ozigbo, 'ya nwata ahun no lihi oto, jenhunmeme. (Nwata hu wu nwa ahua mmebuo.) O no tukemwe we ile enya. ⁴³ Jesu no dokemwe we aka ntin, si we a gwakwole onye owule ihien meni, o no si we, ye nwata hu ihien-oriri ri.

Isi Nke Isin

Ndi Obodo Nazareti A Ju Jizosi

(Mat 13.53-58; Luk 4.16-30)

¹ Jizosi a gha ebhu pu, o no si obodo e wu Nazareti*, umu-azuun a no sonme e. ² O ru Uhuohin Izu-iken, o no kuzime ime ulo-ofufe. O tu ndi bu oda ri a nun'a enya, we hu a si, "Elebe ke okennyeni no nwonhen ihien ndini ile? Elee amamihien wu hunni we ye e? Elebe k'o no nwonhen iken o gi a run oken orun-atumanya ndini o ri a run? ³ Onwan ele Kapinta, nwa Meri? Onwan ele nwene Jemisi le Josisi† le Judasi le Saimonu? Ele enyi le umune-e-ikpoho ri ebeni?" 'Ya ke izize e no ban we, we no legberi e.

⁴ Jizosi no si we, "W'a gbaye onye-amuma agbaye ebe owule wezuka ime obodo e le ebe ndi nke e ri le ime ezi-le-ulo a."

⁵ O sani aka run orun-atumanya ebhu, kari ndi buleni oda emu ri a ku o bu aka kwasi zuo. ⁶ O no tu a enya ni enwe we okukwe.

Jesu E Zipu Umu-azuun Mmebuho Hu

(Mat 10.5-10; Luk 9.1-6)

'Ya ke Jesu no jensonmeme obodo-obodo mesonme ekere-ekere ri egbere hu, a kuzi we. ⁷ O no kpọ umu-azuun a mmebuo hu, zipu we mmadu ebuo-ebu, ye we iken w'e gi a chupu eje-mmom. ⁸ O si we, unu jenkoni, ewerile ni ihien owule kari okpo: ewerile ni ihien-oriri mobu egho, ebule ni eka. ⁹ Yiri ni akpukpo-uku; ka ewerile ni ewo ozo che ni hun onu yi. ¹⁰ O siri we, "Ulo owule onu banye, nodi ni ebahun d'e ru mgbe unu gha obodo hu pu. ¹¹ Kani, obodo owule nabanhanleni unu, mobu ju ni egonko we onu ntin, unu pukoni, kpukpupu ni ejan ri onu uku toni we. Iya jenko d'a wuru ihien w'e gi shiagbu we eri."

¹² 'Ya we no jenme d'e gwasonme we roghari; ¹³ a chupusonme we eje-mmom bu oda, a tankpu ndi emu ri a ku uden olivu, a zuo we.

Onwun Jonu Hun E Me Mirin-Chuku

(Mat 14.1-12; Luk 9.7-9)

* **Isi Nke Isin:1** obodo o no sue † **Isi Nke Isin:3** Josefu

14 Eze wu Herodu no nu ihien ndini Jesu ri e me—makeni efan Jesu a kpogbariote. O nwendi ri a si, “Jonu hun e me mirin-Chuku ro, o ghaguo onwun lihi, 'ya hain o gi nwe iken o gi a run orun-atumanya ndini.” 15 Ndi hu ime we si, “Elaija ro.” Ndi ozo si, “Onye-amuma ro—rike ndi-amuma mbu.” 16 Kani, ogen Herodu gi nu a, o no si, “Jonu hun m bepụ isi a ghaote onwun lihi.”

17 Herodu ku enina makeni Herodu le enwen e zi we d'a nwunrun Jonu, ken e egbun, kpokin e ye ulo-ngan, make ufiri Herodias nwunye nweneg Herodu wu Filipo, hun Herodu jen d'a luma; 18 ufiri ni Jonu si Herodu, “Iwu ekwerini n'i weri nwunye nweneg i luma; i ri a dan Iwu Osolobue.” 19 Ize Jonu no zeme Herodias; o te cho n'o gbu Jonu, kale o sani aka. 20 Egun Jonu a tu Herodu makeni Herodu a maringho ni Jonu wu onye ezi-omume le onye ri nso, Herodu anini we gbu e. O suo Herodu n'o gon ntin oku Jonu osuon'a n'o gbu e mgbu obi ogen owule o gi nu a.

21 Omequu, efe no puhani Herodias uhuhin hu we gi a nyanhan omumu Herodu. O ru uhuhin hu, Herodu no kpo oriri hi-ogbe. Ndi o kpo 'ya wu oriri wu ndi-isi Orun-ebo le ndi oki-agma, le ndi we marin amarin ime Galili. 22 Ogen nwa Herodu okpoho hun w'a kpo Herodias† gi puha, ten egu, o no suo Herodu le ndi-obia a usuo oda-oda; Herodu no si nwata hu, “Ri o m ihien suo n'i, m jenk o d'e ye i y'e.” 23 O no kun iyi, si, “Thien owule i ri o m, m sik o d'e ye i y'e, osuon'a n'i si m kebe ali-eze m uz o ebuo ye i azuun ohu.” 24 Nwata okpoho hu no jen d'a ju nne e, si, “Kini ke m sik o d'a ri o?” Nne e no za a, si, “Isi Jonu hun e me mirin-Chuku.” 25 Ozigbo, o no gbakin-azuun buru eze, si a, “M cho n'i gi mgbadon§ ye m isi Jonu hun e me mirin-Chuku kiken!” 26 Ihienni no fu eze, kani, make iyi o kun le ndi obia a, o choni n'o si nwata-okpoho hu mba. 27 O no zi onye-agma ime ndi ri e dun'e e che e nche jen d'e behi isi Jonu. Onye-agma hu no jen ime ulo-ngan, bepụ Jonu isi. 28 O no gi mgbadon buhe e, bu e ye nwata-okpoho hu, nwata-okpoho hu no bu e jenni nne e. 29 Ogen umu-azuun Jonu gi nu ihienni, we no bia d'e buru ehụ a li.

Jesu E Ye Igunrun Hi-ogbe Ihien-oriri
(Mat 14.13-21; Luk 9.10-17; Jon 6.1-14)

30 Ogen ndi-ozu hu pu-ichen gi lua, we no fihunme Jizosi; we no gwa a ihien ile we run le ihien ile we kuzi. 31 O no si we, “Puha ni, ni enyi si ebe ihian bileni keni unu zu iken ekerel!” (O ku ihienni makeni ndi bu oda ri a bia, a la, nke wu ni Jesu le umu-azuun a ahundeni efe ri ihien-oriri.) 32 Iya

† **Isi Nke Isin:22** mọbụ: nwa Herodias okpoho § **Isi Nke Isin:25** afere

lẹ wẹ sọ nọ banye ụgbọ-mirin si ebe ihian bileni. ³³ Ndi bu oda hun wẹ ke wẹ jenko, wẹ nọ marin ni uwe ro, ya wẹ nọ gha obodo ri ichen-ichen weri uku gbama oso, buni wẹ uto ru ebahun. ³⁴ Ogen Jesu gi gha ime ụgbọ puha, o hun igunrun ahun hi-ogbe, omiken wẹ e jun e obi, makeni wẹ nọ ke atunrun nwonleni onye-ndu, o nọ kuzime wẹ ihien bu oda.

³⁵ Ogen eki gi gime, 'ya umu-azuun a nọ bia d'e kunrun e, si, "O nwonni onye bi ebeni enyi ri bu ohihi a gbamagu; ³⁶ gbashia ndini ni wẹ shi ali-ofia lẹ obodo ndi mesonme ekere-ekere ri ehụ ebeni d'e nonrin ihien wẹ jenko d'e ri." ³⁷ Jesu nọ si wẹ, "Onu lẹ enwen unu, ye ni wẹ ihien wẹ siko d'e ri." Wẹ nọ ju a, si, "Ni enyi hun egbo orun akpu-uhuhin ogun-iri nonye ndini ile bredi wẹ k'e ri?" ³⁸ Jesu nọ si wẹ, "Ogbe bredi ole ke onu gi? Jen ni d'e lele e." Ogen wẹ gi lelegu a, wẹ nọ si a, "Ogbe isen lẹ azun ebuo." ³⁹ O nọ si wẹ gwa ndi hu nodi ali okudu-okudu elu irurue ndun ri ebegu.

⁴⁰ Ndi hu nọ nodisonme okudu-okudu: ndi hu ime wẹ madu ogun-isen, ogun-isen, ndi hu ime wẹ iri-kwasigunna, iri-kwasigunna. ⁴¹ O nọ wesi ogbe bredi isen hu lẹ azun ebuo hu enu, lee enya elu-igwee, ye Osolobue ekele. O nọ bebe bredi ndi hu buye umu-azuun a d'e ye wẹ. O nọ kebezikwo ni wẹ azun ebuo ndi hu.

⁴² Wẹ ile nọ rijunchanrin efo. ⁴³ Ogen wẹ gi tutukomeguu bredi lẹ azun wẹ rihodu, o jun ukpali mmebuo. ⁴⁴ Ikennyer ri ime ndi ri ihien-oriri hu wu mmadu ogun-iri kwasigunna nnu-mmebuo, 'ya wu nnu-uku isen.

Jesu E Jen Ijen Elu Mirin (Mat 14.22-23; Jon 6.15-21)

⁴⁵ Jesu nọ zipu umu-azuun a ozigbo, si wẹ banye ime ụgbọ keni wẹ bu n'e uto si Besaida hun ri azuun ohimin hu hun-ebu. 'Ya nwen nke nọ gbashia igunrun hu. ⁴⁶ Ogen o gi gbashiaguu wẹ, o nọ si elu ugu d'e me ekpere. ⁴⁷ O ru ogen enyasi, ụgbọ e ru etintinnai mirin ahun bu Jesu sọ ri akpakali. ⁴⁸ O nọ hun a n'ọ ri a fu wẹ orun inyanshi ihun makele ufere ri e bukin wẹ azuun. Ihien rike okoloku eto utuntun, o nọ jehen ijen elu mirin d'e kunrun wẹ. O te k'a ghafe wẹ. ⁴⁹ Ogen wẹ gi hun a k'o jenko ijen elu mirin, wẹ ro ni onye-mmom ro, 'ya wẹ nọ yi oro — ⁵⁰ makeni egun tuma wẹ ke wẹ ile hun a. Jesu nọ kuye ni wẹ oku ozigbo, si, "Mme ro, atule ni egun!" ⁵¹ Ya o nọ banye ni wẹ ime ụgbọ, ufere hu nọ kusị. O nọ tukenme umu-azuun a enya, makeni ⁵² aghotan wẹ orun-atumenya ahun o gi bredi hu run, makeni obi wẹ ze eze.

Jesu A Zuo Onye Emu Ri A Ku Ime Genesareti (Mat 14.34-36)

⁵³ Oḡen wẹ gi fetuguu “ohimin” hu, e ru wẹ obodo Genesareti, wẹ nọ limẹ ugbo-mirin wẹ ebehu. ⁵⁴ Ozigbo wẹ gha ime ugbo-mirin puha, ndi ri ebehu nọ marin ni Jesu ro. ⁵⁵ Wẹ nọ gi oso ghagbame egberẹ hu ile, e gi ute e buhe ndi emu ri a ku ebe owule wẹ nu ni 'ya k'o ri. ⁵⁶ Ebe owule Jesu jen—ke obodo me ntin ke hun shia-efo ke ali-ofia, wẹ hu e bu ndi emu ri a ku a to ime afia, a rijo Jesu ni wẹ metuhu ntin ewuru e aka; ndi ile hun metu a aka nọ dinhin.

Isi Nke Eṣa

Oḡinali Ndi Nedi Kani
(Mat 15.1-9)

¹ Ndi Itu-Farisi le ndi hu ime ndi-nkuzi Iwu hun gha Jerusalem bia nọ fihunme Jesu. ² Wẹ nọ hun a ni ndi hu ime umu-azuun a ri e gi aka runi e ri ihien-oriri, ya wu, aka wẹ kwoleni ke wẹ don a kwọ.

³ (Makeni ndi Itu-Farisi le ndi Ju ile ara ri ihien-oriri mmani wẹ kwọ aka hun wẹ gi e donme enwen wẹ nsọ. W'e gi e e mezu omenalị ndi nedi wẹ kani; ⁴ wẹ gha afia lua, eriko wẹ ihien owule mmani ke wẹ chanchanguu enwen wẹ;* o nwonsonmezi imerinme ihien w'e me hun wẹ gi e donme omenalị; ke ichanchan mkpu, ite, le ihien ndi ozo wẹ gi igwe memẹ, hun w'e gi e shi ihien-oriri le ihien wẹ gi e dine.)

⁵ Ya ndi Itu-Farisi le ndi-nkuzi Iwu ahun nọ nwan ju Jesu ajuju, si, “Ki hain umu-azuun i gileni e donme omenalị ndi mbu, e gi aka runi e ri ihien-oriri?”

⁶ O nọ si wẹ, “Ezioku ke Azaya ku banyeni unu ndi ihunnai ebehu wẹ nọ de e ni:

‘Nḡini gi ugbon-onu

a gbaye m,

kale obi wẹ

e teke ebe m ri;

⁷ ofufe olal'iwii

ke wẹ ri e fe m,

w'a kuzi omenalị ihian tume

nọke si Iwu Osolobue ro.’

⁸ Onu e bu Iwu Osolobue che usuo, kwonkenme omenalị ihian.”

⁹ O nọ si wẹ, “Onu marin ke unu don a kpachanpu enya a lato Iwu Osolobue, keni onu hun uzo e donme oḡinali unu!

¹⁰ Makeni, Mozizi si, ‘Gbaye nedi i le nne i’, sizi, ‘Onye owule kpari nedi e mobu nne e, wẹ k'e gburiri a.’ ¹¹ Kani, unu si ni onye sihu nedi e mobu nne e, ‘E wegwo m ihien nke m'e ye i

* **Isi Nke Eṣa:**4 ...wẹ gha afia lua, eriko wẹ ihien owule mmani ke wẹ chanchanguu enwen wẹ ke wẹ don a chanchan gi donme enwen wẹ nsọ.

ye Osolobue oyiye,'¹² ohun e higuo, unu a nikozi a meni nedi e mobu nne e ihien owule.¹³ Enina ke unu gi e me oku Osolobue a pazile ire keni onu hun uzochedon omenal unu a kuzi. Unu e mesonmezi ihien bu oda no enina."

Ihien Ndi E Meru Ihian
(Mat 15.10-20)

¹⁴ Jesu no kpozunhanzi igunrun hu, si we, "Onu ile, gon ni m ntin, ni unu ghota: ¹⁵ O nwonni ihien a banye ime ihian hun e merun'a. Kama, ihien gha ime ihian puha wu ihien e merun'a." ¹⁶ [Onye nwe ntin o gi a nu ihien y'a nu.] ¹⁷ Ogen o gi na igunrun hu to banye ime ulo, 'ya umu-azuun a no si a kowa ni we ilu hu. ¹⁸ 'Ya o no si we, "'Ya wu, unu le enwen onu aghotazikwoni? Unu aghotani ni ele ihien banye ime ihian e meru a? ¹⁹ Make ni o banyeni ime obi e, kani, ime efo a k'o banye, o gha erira shi mgbugbu-nsin.'" (O gi ihien ni ku ni ihien-oriri ile ri ochan†.) ²⁰ O no sizi, "Ihien gha ime ihian puha wu ihien e merun'a. ²¹ Make ni, ime ihian, ime obi ihian, ke ihien ndini gha a puha: eje-iroro, udi ughere ri ichen-ichen, izun-ohin, igbu-ochu, ²² ina-nwunye-ihian le izo-uku-eye-ofia, enya-uku, ime ihien-ifenren, ndufie, obibi 'mme-nwon-enwen-m,' enya-ufu, nkuto, mpache le nzuzu. ²³ Ime ihian ke eje-ihien ndini ile a gha a puha, e meru a."

Okukwe
(Mat 15.21-28)

²⁴ Jizosi no gha ebenu buli, shi egbera Taya. O no banye ime ulo ohu; o te choni ni onye owule marin no ri ebahun, kani o sani eka zueri.

²⁵ Ozigbo, okpoho ohu eje-mmom ri ime nwa-a-okpoho no nu banyen'e, 'ya okpoho hu no bia d'e gbun'e osekp. ²⁶ Okpoho ahun wu onye ali ozo, ele onye Ju; ndi Finishia mu a, Siria wu ali we. O no rio Jesu no chupu eje-mmom hu ri ime nwa a. ²⁷ Jesu no si a, "Ni umueka rigude, make ni o rini mma ni ihian buru ihien-oriri umueka tuye ni nkite." ²⁸ 'Ya okpoho hu no si a, "Ezioku ro Di-nwonni-enyi; kale, nkite ri okpuru teburu e ri ifunfun ihien-oriri gha ebe umueka no e ri a danto ali." ²⁹ 'Ya Jesu no si a, "Make ufiri ihien ni i ku, lama, eje-mmom hu a ghaole ime nwa i pu." ³⁰ Ogen o gi ru ulo, o no hun nwata hu k'o dine elu bedi, eje-mmom hu a puguo.

Jesu A Zuo Onye Odin Ghaleni E ku Oku Ohunma

³¹ Jesu no gha egbera ali Taya pu, ghashi ali Sidonu puha azuun obodo iri hu nogbamani hun w'a kpọ Dikapolisi, hun nokunme "Ohimin" Galili. ³² We no wehe n'e okenye ohu, onye ntin-okin hun ghaleni e ku oku ohunma, we no rio Jesu

† **Isi Nke Ɛsa:19** Ya wu ni we jenkọ d'a saeka ri we ile.

n'o bu ẹka kwasị a. ³³ Jesu nọ weri ẹ pu ebahun igunrun hụ rị. We ẹ si usuo ebe ihian rileni, o nọ ru mkpinsin ẹka ye ẹ ime ntin, juu eson ye mkpinsin-eka, gi eson hu de ẹ ire. ³⁴ 'Ya o nọ lee enya elu-igwee, gi okwonlwa si, "Ɛfata." Ɛfata wu "Shiapu".

³⁵ Ozigbo, ntin okennyẹ hu nọ shiapu, ire ẹ a topu, o nọ kume oku ohunma. ³⁶ Jizosị nọ si wẹ agwalẹ onyẹ owule; kanị k'o don rị a gwa wẹ ekule, erira ke wẹ don rị e kukemẹ ẹ. ³⁷ O tu wẹ ile enya oda-oda, wẹ nọ si, "O mẹ ihien ile ohunma! O mede onyẹ ntin-okin numa ihien, mede onyẹ odin kume oku!"

Isi Nke Ɛsatọ

Jesu E Ye Mmadu Nnu-iri Ihien-oriri
(Mat 15.32-39)

¹ Ogen hu, igunrun ozọ hi-ogbe nọ gbakikome; o meguu, makeni ihien wẹ siko d'e ri aria, Jizosị nọ kpọ umu-azuun a, si wẹ, ² "Omiken igunrunni rị e mē m, makeni mme lẹ wẹ a nopusole akpu-uhuhin eto, bu enwonzi wẹ ihien wẹ jenkọ d'e ri. ³ M si wẹ bu egun lama, wẹ siko d'a suohito uzọ makele ndi hu ime wẹ gha ebe tegbu enwen ẹ bia." ⁴ Umu-azuun a nọ ju a, si, "Elebe ke ihian jenkọ d'a nọ hun bredi hun siko d'e jun ndini ile efọ ime ebeni ihian bileni?" ⁵ O nọ ju wẹ, si, "Ogbe bredi ole ke onu nwon?" Wẹ nọ za, si, "Ɛsa." ⁶ 'Ya o nọ si igunrun hu nodisonme ali akpakali; o weri ogbe bredi esa hu, o yeguu ekele, o nọ bebe wẹ, we wẹ ye umu-azuun a ni wẹ ke ni ndi hu 'ya, umu-azuun a nọ ke ni igunrun hu 'ya. ⁷ Wẹ nwonzikwo azun mē kirikiri buleni oda; o yezikwo ekele make azun ndini wẹ, o nọ si umu-azuun a kezikwo ni wẹ 'ya. ⁸ Igunrun hu nọ ri, efọ e jun wẹ, ifunfun ẹ hoduni hun wẹ kponkikome jun ukpali esa. ⁹ Ndi ri ihien-oririni rị ihien rike mmadu nnu-iri. 'Ya o nọ gbashia igunrun hu. ¹⁰ Ya lẹ umu-azuun a nọ banye ugbo-mirin ozigbo si egerẹ Damanuta.

Ndi Itu-Farisi Si A Ghosi Wẹ Ihien Ahima
(Mat 12.38-42; 16.1-4)

¹¹ Ndi Itu-Farisi nọ bia d'e kunrun Jesu, dosonme ẹ ndondo, si a ghosi wẹ ahima hun siko d'a ghosi wẹ n'o gha elu-igwee bia. Wẹ gi ihienni shi n'ẹ onyan. ¹² Kanị, Jesu nọ sun oken uden, si, "Ki hain ndi agboni gi a cho ahima? Ezioku ke m rị a gwa onu, o nwonni ahima owule wẹ jenkọ d'a ghosi agboni!" ¹³ O nọ na wẹ to, banyezi ime ugbo-mirin, fetu azuun hun-ebo.

Yisti Ndi Itu-Farisi Lẹ Nke Herodu
(Mat 16.5-12)

¹⁴ Umu-azuun a nyanhanni weri bredi; ogbe ohu suo ke wẹ gi ime ugbo-mirin ebeku. ¹⁵ Jizosị nọ do wẹ ẹka ntin, si wẹ, "Elekwọ ni enya! Kpachanpukwo ni enya make yisti ndi

Itu-Farisi lẹ nke Herọdu.”¹⁶ Wẹ nọ sị ibe wẹ, “O ku ihienni makeni ẹni e gi brẹdi.”¹⁷ Jesu a maringwo ihien wẹ ri e ku, o nọ sị wẹ, “Kị haịn unu gi e ku oku brẹdi onu gileni? Unu e ke leghamakwo nwan uzọ? Unu e ke ghotamakwo nwan? A kpokingwo wẹ obi unu?”¹⁸ Onu nwe ẹnya bu unu a ra gi e legha uzọ? Unu nwe ntin bu onu a ra gi wẹ nu ihien? Unu a nyanhanni?”¹⁹ Ogen m gi bebe ni mmadu ogun-iri-kwasị-nnu-mmẹbuo ogbe brẹdi isen, ukpalị ole ke ifunfun e wẹ rihodu jun?” Wẹ nọ sị a, “Mmẹbuo.”²⁰ O sịzi wẹ, “Ogen m gi bebe ni mmadu nnu-iri ogbe brẹdi ẹsa, ukpalị ole ke ifunfun e wẹ rihodu jun?” Wẹ nọ sị a, “Esa.”²¹ ‘Ya o nọ sị wẹ, “Unu e ke ghotakwo nwan?”

Jesu A Zuọ Okennyẹ Ẹnya-ishi Imẹ Obodo Bẹsajida

²² E ru wẹ Bẹsajida, wẹ nọ wẹheni Jesu okennyẹ ẹnya-ishi, riọ a n'o metu a ẹka.²³ O nọ weri okennyẹ hu ẹka, du e pu ime obodo hu, ogen o gi bugu ẹson che e ẹnya, bugu ẹka kwasị a, o nọ ju a, sị, “O nwongho ihien i hun?”²⁴ Okennyẹ hu e lee ẹnya elu, o nọ sị, “M hu e legha ihian, kani wẹ nọ ke osisi ri e jen ijen.”²⁵ ‘Ya Jizosị nọ buzi ẹka che e ẹnya; o kparapu ẹnya, o nọ leghamazi uzọ, leghama ihien ile ohunma.²⁶ ‘Ya Jizosị nọ zi e lama, sị, “I lakoni, abanyekwole ime obodo d'a gwa wẹ.”

Pita E Ku Onye Jizosị Wu

(Mat 16.13-20; Luk 9.18-21)

²⁷ Jesu lẹ umu-azuun a nọ si obodo ndi me ekere-ekere hun nokunme obodo Sizeria-Filipi; ebe wẹ jenko, o nọ ju umu-azuun a, sị, “Onye ke wẹ si ni 'ya ke m wu?”²⁸ Wẹ nọ za a, sị, “O nwe ndi si ni i wu 'Jonu hun e me mirin-Chuku' ndi ozọ si, 'Elaija' ndi ozọ si, 'Onye ohu ime ndi-amuma mbu.’”²⁹ O nọ ju wẹ, sị, “Onye ke onu lẹ enwen unu si nwan ni 'ya ke m wu?” Pita nọ za a, sị, “Iyu wu Kraisti*, Onye Hu Osolobue Tume.”³⁰ Jesu nọ dokeme wẹ ẹka ntin, sị wẹ agwakwole onye owule onye o wu.

Jesu E Ku E N'o K'a Nwun, Lihizi

(Mat 16.21-28; Luk 9.22-27)

³¹ Jesu nọ kuzime umu-azuun a, ni, Nwa nke Ihian jenko d'a ta oken afunfun ri ichen-ichen, ndi-isi lẹ ndi-isi nchu-ẹjan lẹ ndi-nkuzi Iwu siko d'a ju a to. Wẹ jenko d'e gbu e; kani, hun m'e akpu-uhuhin eto, o jenko d'a gha onwun lihi.³² O gwapu wẹ ihien ndini, o gini ilu ku e. Pita nọ weri e si usuo jugboma a.³³ Kani, o gbehuto, lee umu-azuun a, o nọ jugbo Pita, sị, “Gha ebe m ri pu, Ekwensu! Makeni y'a rini e ro nke Osolobue, kani, nke ihian!”

³⁴ O nọ kpozunhan igunrun hu lẹ umu-azuun a, sị wẹ, “Onye cho n'o wuru nwa-azuun m, onye hu jenko d'a juriri enwen e,

* Isi Nke Ɛsatọ:29 Mezaya

buru obe† ẹ, sɔnmẹ m. ³⁵ Makeni, onyẹ ọwulẹ cho n'ọ ghe isi, isi ẹ jenkọ d'a to a; onyẹ ọwulẹ tuhu ndun a make ufiri mme le ozioma jenkọ d'a zuopuha ndun a. ³⁶ Elee erere ke ihian jenkọ d'e nwonhen omeni o nwonrin uwa ile kale o tuhu ume-ndun a? ³⁷ Eghee, kini ke ihian jenkọ d'a saeka ye gi gbari ume-ndun a. ³⁸ Onyẹ ọwulẹ hun ri e me ifenren m le ihien m ku ime agboni jogbu enwen ẹ enya rileni uzọ ohu, mme wu Nwa nke Ihian siko d'e me ifenren onyẹ hu ogen mme le ndi mmon-oziri nso jenkọ d'e gi bia—ogen ahun m jenkọ d'e gi ogho Nedi m bia.”

Isi Nke Itenei

¹ Jesu no sizi we, “Ezioku ke m ri a gwa onu, o nwon ndi wuzo ebeni hun jenkoleni d'a nwun d'e ru mgbe we hun Alize Osolobue k'o gi iken hi-ogbe bia.”

Jizosi E Nwonhuto

(Mat 17.1-13; Luk 9.28-36)

² Akpu-uhuohin isin a ghafegu, Jesu no weri Pita le Jemisi le Jonu, duru we shi elu-ugu jen elu oda-oda, ya le we suo no nodi ebegu. Id'enya umu-azuun a ebegu, Jesu no nwonhuto, ³ ekwa a no henrin nke ochan, e gbuke—nwunkari hun onyẹ ọwulẹ ri ime uwa jenkọ d'a saeka su we. ⁴ Ya ke Elaija le Mozizi no nwonpuha ebegu we ri, e son Jesu e ku oku. ⁵ Pita no si Jesu, “Onyẹ-nkuzi, o rika mma ni enyi nodichanrin ebeni! Ni enyi memẹ ọdu eto, ohu jenkọ d'a wu nke i, ohu wu nke Mozizi, ohu wu nke Elaija.” ⁶ (O marinzi ihien o siko d'e ku, makeni egun ri a tu we). ⁷ Ya orukpu no puha d'e kpume we; olu no gha ime orukpu ebegu hanpuha, si, “Onwan wu ezi Nwa m; gon n'e ntin!” ⁸ We no lehunme enya ozigbo, kanị a hunzini we onyẹ ọwulẹ kari Jesu suo.

⁹ Ogen we le Jizosi gi gha elu-ugu hu hidanla, o no si we, “Agwakwole ni onyẹ ọwulẹ ihien unu hun d'e ru mgbe Nwa nke Ihian ghagu ọnwun lihi.” ¹⁰ We noleni gwa onyẹ ọwulẹ, kanị we suo nodi, we hu e ku ẹ, a ju ihien “igha ọnwun lihi” wu. ¹¹ Ya we no ju Jizosi, si, “Ki hain ndi-nkuzi Iwu gi si ni Elaija jenkọ d'e bu'zo biagu?” ¹² O no za we, si, “Ezioku ro ni Elaija siko d'e bu'zo bia keni o kwademechanrin ihien ile. Ki onu rozi nwan ni ya hain Ekukwo-nsọ gi si ni Nwa Nke Ihian jenkọ d'a ta oken afunfun, ni we siko d'e legberi ẹ? ¹³ M ri a gwa unu ni Elaija a biagu, kanị e meguo w'a ihien suo ni we—rike ke Ehuhuo-nsọ don ku banyen'e.”

† **Isi Nke Ɛsatọ:**³⁴ Ogen ahun, ndi Rom e gi obe we gi osisi memẹ e gbu onyẹ we ma ikpe-ọnwun. Onyẹ hu e buru obe ẹ sɔnmẹ ndi-agma hun jenkọ d'a kpogbun'e. We kpomaguu a elu-obe, a nodi we ebegu e che nche d'e ru n'ọ nwunhun.

Jizosị A Zuo Nwata Okennyẹ Eje-mmọn Rị Ime E
(Mat 17.14-21; Luk 9.37-43)

¹⁴ Ogeṅ wẹ gi kunrun ụmụ-azụun a ndi ọzọ, wẹ nọ hun igunrun hi-ogbe fihunmeni wẹ, le ndi hu ime ndi-nkuzi Iwu ke wẹ ri a doson wẹ ndondo. ¹⁵ Ogeṅ igunrun hu ile gi hun Jizosị, o tu wẹ enya oda-oda, wẹ nọ gbaburu e d'e kele e. ¹⁶ Jesu nọ ju ụmụ-azụun a, si, "Kini ke onu le wẹ ri a do?" ¹⁷ Onye ohu ime igunrun hu nọ za a, si, "Onye-nkuzi, m wehe n'i nwa-m-okennyẹ; eje-mmọn hun ghaleni a ni a e ku oku ri ime e; ¹⁸ ogeṅ owule o gi kwondon e, o bu e e gbe ali, ufofo a gboma a onu, o tama nkwenren-eze, ehia a ile e shiri. M si ụmụ-azụun i wẹ chupu eje-mmọn hu, kani asani wẹ eka."

¹⁹ Jizosị nọ si wẹ, "Euu, agbo nwonleni okukwe! Elee ogeṅ ke m'e sonru unu nodi?! Elee ogeṅ ke m'e dinruni unu ndidi?! Wehe ni ni m nwata hu!" ²⁰ Wẹ nọ wehe ni Jesu nwata hu. Hun eje-mmọn hu gi hu hun Jesu, o nọ doma nwata hu, nwata hu nọ dan ali, kpereme, ufofo a gboma a onu. ²¹ Jesu nọ ju nedi nwata hu, si, "Kete elee mgbe ke ihienni bidon e?" O nọ si, "K'o ri nwa-ndu k'o doma a. ²² Imerinme ogeṅ, o tu a e ye ime okun le ime mirin keni o gbu e. Kani, omeni i saeka me ihien owule, y'e me ni enyi omiken, yeni enyi eka." ²³ Jesu nọ si a, "I si, 'Omeni i saeka?' O nwonni ihien wẹ ghaleni e ri-eka e me ni onye nwe okukwe." ²⁴ Ozigbo, nedi nwata hu nọ dankpopu ekwan, si, "E kwerigho m, ye ni m eka ebe m noleni nwe okukwe!"

²⁵ Ogeṅ Jesu gi hun a ni igunrun ri a gbaha d'e kunrun wẹ, o nọ jugbo eje-mmọn hu, si a, "Iyu eje-mmọn odin hun ri a napu nwatani iku-oku le inu-ihien, m si i gha ime nwatani pu! Abanzile ime e ozol!" ²⁶ Mmọn hu nọ yi oro; o dokemeguu nwata hu, o nọ gha ime e puha. Nwata-okennyẹ hu nọ richanrin ke ozun, nkesini ndi bu oda nọ si, "O nwunole!" ²⁷ Kani, Jesu nọ kwondon nwata ahun eka, tu udon yen'e eka lihi, o nọ turu oto.

²⁸ Ogeṅ Jizosị gi banyeguu ime ulo, ụmụ-azụun a nọ ju a ebe ya le wẹ suo ri a, si, "Ki ha in enyi gileni saeka chupu a?" ²⁹ O nọ si wẹ, "Ekpere* suo ke wẹ gi a sa eka a chupu udini."

Jesu E Kuzi Oku Onwun A, Kuzi N'o K'e Lihi
(Mat 17.22-23; Luk 9.43-45)

³⁰ Jizosị le ụmụ-azụun a nọ pu ebahun, ghasi Galili. Jesu achoni ni onye owule marin ebe wẹ ri, ³¹ makeni o ri a kuzi ụmụ-azụun a, a si wẹ, "Wẹ siko d'e we Nwa nke Ihian ye ndi siko d'e gbun'e; kani, wẹ gbuguu a, nke akpu-uhuhin eto, o lihi." ³² Kani aghotanị wẹ ihien o ri e ku, bu egun anini wẹ ju a utaa.

* **Isi Nke Itenei:**29 mọbu: ekpere le ibu-onu

Onye Kachanrɩn Ibe E Ime Umụ-azụun Jesu?
(Mat 18.1-5; Luk 9.46-48)

³³ E ru we Kapanom, oge we gi banyegu we ime ulo, Jizosi no ju umu-azun a, si, "Ki unu rida a do oge enyi gi ri uzọ?"
³⁴ Kanị azani we Jesu, make ni ke we ri uzọ, we ri a do onye kachanrinni ime we ile.

³⁵ Jesu a nodi ali, kpọ umu-azun a mmebuo hu, si we, "Onye owule cho no wuru onye ibuzo, ya wuru onye ikpazun, ya wuru odibo onu ile." ³⁶ 'Ya o no weri nwata ohu, bu e tume ihun we. O no kon eka ye e olu, si we, ³⁷ "Onye owule nabanhan onye ohu ime ndini make ufiri m, nabanhan m; onye owule hun nabanhan ni m, ele mme k'o nabanhan, kanị onye hun zihę ni m k'o nabanhan."

Onye Ghaleni A Lu Onu Ogun Ri Azun Nke Unu
(Luk 9.49-50)

³⁸ Jonu no si Jesu, "Onye-nkuzi, enyi hun okennyę ohu k'o ri e gi efan i a chupu eje-mmom, enyi no si a kusị a, make ni o rini e son enyi." ³⁹ Kanị Jesu no si a, "Akusile n'a; make ni o nwonni onye gi efan m runghu orun-atumęnya hun siko d'e kujakenrin oku m. ⁴⁰ Make ni onye owule hun ghaleni a lu enyi ogun ri azun nke enyi. ⁴¹ Ezioku ke m ri a gwa onu, onye owule ye unu mkpu mirin ohu ra makele unu ri a za efan Kraisti, jenko d'a narin ugwo orun a."

Ihien E Buhe Njo
(Mat 18.6-9; Luk 17.1-2)

⁴² "Onye owule hun me onye ohu ime umueka ndini kwerini ni m me njo, o ka mma ni we yime onye ahun olo hi-ogbe olu, tu a ye ime ohimin. ⁴³ 'Ya wu, omeni eka i a hain i me njo, bepụ a. O ka mma ni i gi ehụ zuleni oke banye ndun kari ni y'e nwongho eka ebuo, bu y'e si okun-mmom, okun hu ghaleni e tinyun. [⁴⁴ Ohori ri ebahun a ra nwun, okun rin'a ara tinyun.] ⁴⁵ Omeni uku i a hain i e me njo, bepụ a: o ka mma ni dan nguro banye ndun kari ni y'e nwongho uku ebuo bu y'e si okun-mmom. [⁴⁶ Ohori ri ebegu a ra nwun, okun rin'a ara tinyun.] ⁴⁷ Omeni enya i a hain i e me njo, gupu a, o ka mma ni gi enya ohu banye Ali-eze Osolobue kari ni y'e nwongho enya ebuo, a tu we i ye okun-mmom. ⁴⁸ Ohori ri ebegu a ra nwun, okun rin'a ara tinyun."

⁴⁹ "We k'e gi okun me ihian suo ke we don e gi nnu e me ihien a suo. ⁵⁰ Nnu ri mma; kanị, o tuhu usuo a, nani ke y'a don me e no suomazi usuo? A no ni ke nnu ebe ibe unu ri; e me ni ni udon a ri egbata onu le ibe unu."

Isi Nke Iri

Jesu A Kuzi Banyeni Mkpechan (Mat 19.1-12; Luk 16.18)

¹ Jesu nọ gha Kapanom shi egberẹ Judia lẹ n fetu Iyi Jodani. Igunrun ihian a gbakikomezi ebe o ri. O nọ kuzime wẹ ke o don e me ogen owule.

² 'Ya ke ndi Itu-Farisi nọ bia d'e kunrun Jesu, gi ajuju shin'e onyan, si a, "Iwu enyi e kwerigho ni okennyẹ kpechan nwunye e?"

³ O nọ za wẹ, si, "Kini ke Mozizi gwa onu?"

⁴ Wẹ nọ si a, "Mozizi si ni okennyẹ jenko d'a saeka de ehuhuo-mkpechan, kpechan nwunye e." ⁵ Kani Jizosi nọ si wẹ, "Ufiri ni obi unu e zekẹ k'o gi deni unu iwuni, ⁶ kale, gha isi mbidon ahun Osolobue gi ke ihien lala 'Osolobue ke wẹ oken lẹ onyennyẹ' rike ke Ekukwo-nsọ don ku e, o nọ si: ⁷ 'Makẹ onwan, okennyẹ siko d'a lato nedi e lẹ nne e, d'a banye ni nwunye e, wẹ ebuo e henrin ohu.' ⁸ Wẹ ebuo a wuru ehū ohu. 'Ya wu, elezi wẹ ebuo, kani ehū ohu. ⁹ 'Ya wu nwan ni ihien Osolobue wegbama, onye owule ekebele e."

¹⁰ Ogen wẹ gizi ri ime ulo, 'ya umu-azuun a nọ juzi a oku mkpechani. ¹¹ O nọ si wẹ, "Onye owule kpechan nwunye e luma okpoho ozo, ghere aghere; o meole nwunye e njo. ¹² Eriazikwo, okpoho kpechan di e, luma okennyẹ ozo ghere aghere—o zogu oku ye ofia."

Jesu A Gozi Umu-ndu (Mat 19.13-15; Luk 18.15-17)

¹³ O nwon ndi ri e wehe ni Jesu umueka n'o metu wẹ eka, kani umu-azuun a nọ jugbo ndi hu weheni wẹ. ¹⁴ Ogen Jesu gi hun a, iwe nọ we e, o nọ si wẹ, "Ni ni umueka bia d'e kunrun m; akusile ni wẹ, makeni Ali-eze Osolobue wu nke ndi nọ enina. ¹⁵ Ezioku ke m ri a gwa onu, onye owule nabanhanleni Ali-eze Chuku nọke nwa-ndu, abanyeko a." ¹⁶ O nọ pari umueka hu, bu eka kwasị wẹ, gozi wẹ.

Odafin Hu (Mat 19.16-30; Luk 18.18-30)

¹⁷ Ogen Jesu gi pukọ, okennyẹ ohu nọ gbaha d'e gbuñe osekpụ, si a, "Onye-nkuzi oma, ki m'e me hun m'e gi nwehen ndun-itebite?" ¹⁸ Jesu nọ si a, "Ki hañ i gi kpọ m onye-oma? O nwonni onye ri mma wezuka Osolobue. ¹⁹ 'Ya maringho ihien Iwu ku: 'Egbule ochu; agherele, ezunle ohin; ebuokinle ihian onu; atunarinle ihian ihien e, gbaye nedi i lẹ nne i.' "

20 Okennyẹ hụ nọ sị Jesu, “Onyẹ-nkuzi, m hụ e dọnmẹ iwu ndini ile kete m'a marinle ihien*”

21 Kanị Jizosị nọ gi ihien-osisuwo lee e, sị a, “O nwe ihien ohu ri a kon'i: jẹn d'e rekwama ihien ile i nwe; we egbo e ye ndi igbenye—y'e gi e nwe aku-le-uba ime elu-igwee, y'a bia d'e sonme m.” 22 Ogen okennyẹ hụ gi nū ihienni, o nọ ronme ihun, sukuru pu, make ni o nwe aku-le-uba oda.

23 Jizosị e lehunme enya, o nọ sị umu-azuun a, “N'o fuka orun ebe ndi idafin jenkọ d'a nọ banye Ali-eze Osolobue!” 24 Okuni nọ tu umu-azuun Jizosị enya. Kanị Jizosị nọ sizi we, “Umu m, ni Ali-eze Osolobue fuka orun obanye! 25 O ka nfe ni anyinnyan-mkpukpuke wu kamelu ghafe enya oloden kari ni odafin banye Ali-eze Osolobue.”

26 O tu we enya oda-oda, we nọ juma ibe we, sị, “Onyẹ siko d'a sazi nwan eka nwe nzuopuha?”

27 Jesu e lee we, o nọ sị, “Ebe ihian ri, o niko me, kanị ele ebe Osolobue ri, make ni ihien ile ri nfe ebe Osolobue ri.”

28 Pita nọ sị a, “Lee e, enyi a latoguo ihien ile sonme i.”

29 Jesu nọ sị, “Ezioku ke m ri a gwa unu, o nwonni onye hun o meni o giguwo ufiri mme le ozioma nato ulo, mobu umune-e-ikennyẹ mobu umune-e-ikpoho, mobu nne e mobu nedi e mobu umu a mobu ali o nwon, 30 hun jenkoleni d'e nwehen ulo le umune-ikennyẹ le umune-ikpoho le nne le umu le ali—nwonhen we uzọ ogun-isen, nwehenzikwo ukpokpo; nwehenzikwo ndun itebite ime uwa hun lalani. 31 Kanị, ndi bu oda wu ibuzo jenkọ d'a kpari azuun, ndi ikpazuun e buru uzọ.”

Hun M'e Mgbe Eto Jizosị Ku Oku Onwun A Kuzi E N'o Shiko D'e Lihi

(Mat 20.17-19; Luk 18.31-34)

32 Jesu le umu-azuun a ri uzọ hun we gi jenkọ Jerusalem. Jizosị ri we ihun, o hu a tu umu-azuun a enya; egun hu a tu ndi hun sonkonị we. Jizosị nọ werizi uwe mmebuo si usuwo, gwama we ihien jenkọ d'e men'e; 33 o sị we, “Gon ni ntin, enyi jenkọ Jerusalem; we siko d'e we Nwa nke Ihian che eka ndi-isi nchuejan le ndi-nkuzi Iwu. We siko d'a ma a ikpe-onwun, w'e ye ndi wulen ndi Ju. 34 We jenkọ d'a kpa a ye emu, ju a eson, fian a mkpinsin, gbu e; kanị hun m'e akp'ohin eto o k'e lihi.”

Ihien Jemisi Le Jonu Rijo Jesu

(Mat 20.20-28)

35 Umu Zebedi wu Jemisi le Jonu nọ puha ihun Jesu, sị a, “Onyẹ-nkuzi, o nwon ihien enyi cho ni enyi rijo i; enyi cho n'i me ni enyi 'ya.”

* **Isi Nke Iri:20** Ndi Ju weri e ni ahua mmeto ke nwata-okennyẹ gi a marin ihien ri mma enya Osolobue le ihien rileni mma.

³⁶ 'Ya ọ nọ sị wẹ, "Kị ọnu chọ nị m mē ni unu?" ³⁷ Wẹ nọ sị a, "Kweri nị onyẹ ohu ime ẹnị jenkọ d'a nọdị alị ẹka-nni i, onyẹ ohu a nọdị alị ẹka-ekpen i, ime Alị-eze ogho i."

³⁸ Kanị Jizosị nọ sị wẹ, "Ọnu a marin ihien unu ri a riọ. Nị unu saeka ra mkpu afunfun m siko d'a ra mobu gha ime ihien m jenkọ d'a gha—hunjun ẹnya ke mme?"

³⁹ Wẹ nọ sị a, "Enyi jenkọ d'a s'eka." Jesu nọ sị wẹ, "Ezioku, ọnu jenkọ d'a ra mkpu afunfun m siko d'a ra, hunjunzikwo ẹnya ke mme; ⁴⁰ kanị ele mme jenkọ d'e ku onyẹ k'a nọdị ẹka-ihien m mobu ẹka-ekpen m; nke ndi wẹ kwademe n'e ro."

⁴¹ Ogen uwe iri hoduni gi nwan nu a, wẹ nọ bumeni Jemisi le Jonu olulu. ⁴² Jesu nọ kpozunhan wẹ ebe ọ ri, si, "Ọnu a maringho nị ime ndi alị ndi ozo, ndi hun a kini e me nọke si wẹ nwon ndi wẹ ri a ki, ndi nwe okwa ri ime wẹ a ghosị ndi ri okpuru wẹ nị wẹ ka wẹ. ⁴³ Kanị emele ni erira; onyẹ owule hun cho n'o me oken ihian ime unu siko d'a wuriri odibo unu; ⁴⁴ onyẹ owule cho n'o wuru onyẹ ibuzo ime unu jenkọ d'a wuriri igbon onu ile — ⁴⁵ make ni, ke Nwa nke Ihian abiani nị wẹ gba n'a odibo, kale, ọ bia n'o gba odibo, n'o ye ndun a, gi gbapuha ndi bu oda."

*Onyẹ Enya-ishi Njugbo Gbondonleni Okukwe e
(Mat 20.29-34; Luk 18.35-43)*

⁴⁶ 'Ya wẹ nọ ru Jeriko. Ogen 'ya le umu-azuun a le igunrun ihian sonkonị wẹ gi gha ime Jeriko pukọ, onyẹ ẹnya-ishi ohu, hun a riọ urio nọdị alị mkpenren uzọ ebahun, efan a wu Batimiosị nwa Timosị. ⁴⁷ Ogen o gi nu nị Jesu onyẹ Nazaretị ro, ọ nọ yime oro, si, "Jesu! Nwa Defidi! Me ebere m!"

⁴⁸ Ndi bu oda ime ndi ri ebahun nọ jugbo a, si a gba nkintin; kanị ọ nọ yikenmede oro ahun, si, "Nwa Defidi, me ebere m!"

⁴⁹ Jizosị nọ wuzo, si, "Kpoha n'a." Wẹ nọ kpọ onyẹ ẹnya-ishi hu, si a, "Kwondon obi i, lihi oto, ọ hu a kpọ i."

⁵⁰ Ọ nọ fe ewuru o yiye elu e tuhu, felihị oto d'e kunrun Jesu. ⁵¹ Ya Jizosị nọ sị a, "K'i cho nị m mē ni i?" 'Ya onyẹ ẹnya-ishi hu nọ sị a, "Onyẹ-nkuzi, m cho nị m leghama uzọ." ⁵² Jesu nọ sị a, "Jenme, okukwe i e meguo i ri mma." Ozigbo, ọ nọ leghama uzọ, ọ nọ sonme Jesu.

Isi Nke Mmanaj

*Jizos' A Banhan Jerusalem Rike Onyẹ-mmēri
(Mat 21.1-11; Luk 19.28-40; Jon 12.12-19)*

¹ Ogen wẹ gi rume Jerusalem, nokunmeme Befēji le Betani, e ru wẹ ehū Ugu Olivu, Jesu nọ zi umu-azuun a ebuo ozi, ² si wẹ, "Jen ni ime obodoni me ekerere ri onu ihun: hun unu gihu banye ime e, unu jenkọ d'a hun nwa-jaki wẹ kelēni nyintu wẹ limeto;

topun'a, onu e weheni m'e. ³ Onye si unu, 'Ki unu ri e meni ihienni?' Si n'a hu, 'Nna cho a, o jenkọ d'e wekinhen e kikenni.' ⁴ We no jenne. We no hun nwa-jaki we limeto ihun-ezi ehunumuzo ogele uzọ. Ogen we gi ri a topu a, ⁵ ndi hu ime ndi wuzo ebeku no si we, "Ki unu ri a topu ni nwa-jaki hu." ⁶ We no ku ihien Jesu si we ku; we no kwere ni we weri e. ⁷ We no weheni Jesu nwa-jaki hu, gbama ewuru we ye enu e, o no nodi ali elu e. ⁸ Ke Jizosi nyinko a, ndi bu oda no gbama ewuru we e yiye elu e ye uzọ, ndi ozo no gha ofia tigrisonme agalaba osisi, gbama we ye uzọ. ⁹ Ndi hun ri ihun le ndi hun ri e sonne' e hu e yi oro, a si,

"Hozana!

Onye ahun gi efan Di-nwonni-enyi bia wu onye Chuku gozi agozi! ¹⁰ Ali-eze hu lalani wu ali-eze Chuku gozi agozi —

Ali-eze nedi enyi kanu wu Defidi.

Ojija-mma ya ri ni Osolobue ebahun kachanrin elu e jen ime elu-igwee!"

¹¹ 'Ya Jizosi no banye Jerusalem, si Ulo-nsọ. O no lehunmehanrin ihien ile. Kanu, ebe o meni ohini a gbaguo; 'ya le umu-azuun a mmebuo no si Betani.

Jesu A Bu Osisi Figi Hu Onu

(Mat 21.18-22)

¹² Eki e fon, ebe we gha Betani lala Jerusalem, egun hu a gun Jesu. ¹³ O lee enya, o no lecheni osisi figi ehuhuo jun elu e. O no jen d'e lele ke mkpuru figi hu elu e. Kanu, ogen o gi ru ebahun, ehuhuo suo k'o hun elu e, make ni ogen figi gi a mi e ke ru. ¹⁴ Jesu no si osisi figi hu, "O nwonni onye siko d'e rizi mkpuru i!"

Umu-azuun a nughọ ke o ku ihienni.

Jizosi E Jen Ulo-nsọ

(Mat 21.12-17; Luk 19.45-48; Jon 2.13-22)

¹⁵ Ogen we gi ru Jerusalem, Jesu no si ime Ulo-nsọ, chupuma ndi ri a zu afia ebeku—ke ndi ri e nonni ke ndi ri e reni. O no hukpumesonme teburu ndi a gbahuto egho le oche ndi ri e re nduru. ¹⁶ O nwonni onye o ni bu ihien owule ghafe ime Ulo-nsọ. ¹⁷ O kuzi ndi ri ebeku, si, "We de e ime Ekwowo-nsọ, si, 'We siko d'a kpo Ulo m ulo-ekpere ndi ali ile ri ichen-ichen', kanu onu e gigo a henrin ebe ndi ohin a wari!" ¹⁸ Ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu a nu ihienni, we no choma uzọ w'e gi gbu Jesu. Egun e hu a tu we makele nkuzi e a nwunguo igunrun hu ile ri. ¹⁹ O ru enyasi, Jizosi le umu-azuun a no gha ime Jerusalem pu.

Jesu E Gi Osisi Figi Ahun Kuzi Okukwe

(Mat 21.20-22)

²⁰ Eki e fɔn ɔzɔ ɔtuntun, ebe wɛ ghakɔ ɔzɔ hɔ, wɛ nɔ hɔn nɔ osisi figi hɔ a kpoguo nkun d'e ru nkpogun. ²¹ Pita nɔ nyanhan ihien meni, ɔ nɔ si Jesu, “Onye-nkuzi, lee-o, osisi figi hɔ i bu-onu a nwunhuguo!” ²² Jesu nɔ za wɛ, si, “Nwe ni okukwe ime Osolobue. ²³ Ezioku ke m ri a gwa unu, onye si uguni, ‘We buli i elu, tu i ye ime ohimin’ bu onye hɔ enweni obi ebuo, kama o kwerigho ni ihien o ku jenko d'e me, wɛ jenko d'e men'e 'ya. ²⁴ Ifiri e, m ri a gwa unu, unu me ekpere rio ihien owule, kweri ni ni unu e nwehengu a, unu k'e nwonhen e ²⁵ Ogen owule i ri e me ekpere, gbaghari—omeni o nwon onye me i eje-ihien, keni Nedi i hun ri elu-igwee gbaghari i njo i.” ²⁶ [Kani, omeni y'a gbagharini, Nedi i hun ri elu-igwee agbagharikokwo i njo i.]

A Ju We Jizosi Onye Zi E
(Mat 21.23-27; Luk 20.1-8)

²⁷ Ya wɛ nɔ banhanzi Jerusalem.

Ebe Jesu jenko ijen ime Ulo-nso, ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi ndi Ju nɔ bia d'e kunrun e. ²⁸ We nɔ ju a, si, “Elee iken k'i gi e me ihien ndini we? Onye ye i ikenni?” ²⁹ Jesu nɔ za wɛ, si, “M jenko d'a ju unu ajuju ohu; unu za m ajuju hɔ, a gwa m onu iken m gi ri e me ihien ndini we: ³⁰ Mirin-Chuku Jonu me, ɔ gha elu-igwee bia ra ɔ gha eka ihian bia? Za ni m'a?” ³¹ We wɛ nɔ tugbama iroro, si, “Kini ke enyi jenko d'e ku? Enyi si, ‘O gha elu-igwee, eka Osolobue, bia,’ ɔ jenko d'a si, ‘Ki hain nwan unu gileni kweyeni Jonu?’ ³² Kani enyi asiko, ‘O gha eka ihian bia.’ ”

(Egun ri a tu wɛ make ni ihian ile marin ni Jonu wu onye-amuma nke-esi.)

³³ “Ya wɛ nɔ za Jesu, si, “Enyi a marin.” Jesu nɔ si wɛ, “Mme nwen nke agwakokwo unu iken m gi e me ihien ndini we.”

Isi Nke Mmēbuo

Ilu Jesu Gi Ndi We Ye Ugbo Lefu Enya Ta
(Mat 21.33-46; Luk 20.9-19)

¹ Jesu nɔ tama ni wɛ ilu, si, “Okennyeh ohu nwe ali vaini, hun o kenhunme ugba, guzi olu wɛ nɔ a pinpuha manya-vaini ye ime e, tun ulo nche ime e, bu ya wu ali vaini che eka ndi siko d'a run n'a e-gbu-e-ke, ɔ nɔ jenne ali ihian. ² O ru ogen vaini, ɔ nɔ zijen odibo ohu d'e kunrun ndi hu ugbo hu ri eka d'e wehe hun we keton'a. ³ We nɔ kwondon onye hu o zijen, gbu e ili, gbama a eka chupu. ⁴ Okennyeh hu nɔ zijen ni we odibo ozo, wɛ nɔ ti e ihien isi, gbe ifenren ye e ihun. ⁵ O nɔ zizenzi ozo, wɛ nɔ gbu e. Eriira ke wɛ mezi ndi bu oda o zizenzi; e gbu wɛ ndi hu ime we ili, gbu ndi hu ime we ozun.

⁶ Onyē ohu sụọ hōdụ o kelēni zi: ezi nwa a. Omēguu, ọ nọ ziji nwa a, si, ‘Wē jenkō d’a gbaye nwa m.’ ⁷ Kanị ndi hụ nọ si ibe wē, ‘Onyēni sikō d’e weri uku ẹ ile omēguu, bia ni nị ẹnị gbu ẹ kēni ihien nkē e ru ẹ ẹka wuru nke ẹnị!’ ⁸ ‘Ya wē nọ kwondon nwa a hụ, gbu ẹ, gha ime ugbo hụ tupu a.’

⁹ “Kị onu ro ni ‘ya kē onyē hụ nwē ugbo hụ jenkō d’e mē? O sikō d’a bia d’e tikpō ndi hụ, we ali-vaini hụ ye ndi ozō.

¹⁰ Unu e ke guntu ẹ ime Ehuhuo-nsō ni

‘Omuma hụ ndi ri a tun ulo ju a wuruole omuma gi ulo.

¹¹ Di-nwōnni-ẹnị ‘ya mē ẹ,

ihien a tu ẹnya rō ebe ẹnị ri!’ ”

¹² Makeni ndi-ndu ndi Ju a ghotaguo ni uwe k’o ta ni ilu hụ, wē te nọ cho ni wē nwunrun a, kanị egun ndi ri ebahun anini wē. Wē nọ la a to, gha ebahun pu.

Ajuju Banyeni Iku Ugwo-isi

(Mat 22.15-22; Luk 20.27-40)

¹³ Ya ndi-ndu nọ zi ndi hụ ime ndi Itu-Farisi le ndi itu Herodu d’a cho ihien ri Jesu onu, ni wē gi ẹ kwondon ẹ. ¹⁴ Wē nọ bia d’e kunrun Jesu, si a, “Onyē-nkuzi, ẹnị a maringho n’i wu onyē ezioku, ni y’a ra lee ihian ẹnya ihun, y’a ra gbeyeni ihian, kama, y’a kuzi uzō Osolobue k’o ri. Gwa ẹnị nwan, ọ hughō mma ni ẹnị kụ eze-kanị wu Siza ugwo-isi ra ọ ri mma? ¹⁵ Ni ẹnị kụ wē ra ẹnị akule?” Kanị, Jesu a hunguo a ni wē gi ero bia, ọ nọ si wē, “Kị haịn unu gi e shini m onyan? Wehe ni ni m akpuru egho dinariosi, ni m lele ẹ.”

¹⁶ Wē nọ wehen’e akpuru ego dinariosi ohu. Ọ nọ si wē, “Isi le efan onyē wu hunni?” Wē nọ si a, “Nke Siza rō.”

¹⁷ Jizosi nọ si wē, “We ni ihien Siza ye Siza, onu e we ihien Osolobue ye Osolobue.” Ihien ọ za nọ tukenme wē ẹnya.

Ajuju Banyeni Igha Onwun Lih

(Mat 22.23-33; Luk 20.27-40)

¹⁸ O nwon ndi Itu-Sadusi bia d’e kunrun Jesu. Ndi Itu-Sadusi weri ẹ ni ndi nwunni ara lihi. Wē nọ ju Jizosi utaa, si a, ¹⁹ “Onyē-nkuzi, Mozizi ye ẹnị iwu, si, ‘Omēni okennyē a nwunhun, lato nwunye ẹ, bu ọ munị nwa, nwene-ẹ-okennyē y’a luma nwunye nwene ẹ hụ, kēni ọ mudonni nwene ẹ nwunhunni umu.’ ²⁰ O nwon umunē ikennyē esa; onyē ibuzo ime wē a lu nwunye, ọ nwunhun bu ọ munị nwa. ²¹ Hun mē wē ebuo nọ luma okpoho hụ, ọ nwunhunzi bu ọ munị nwa. Eri ra kē hun mē wē eto jenzi. ²² Wē mmadu esa lugbari okpoho hụ, nwunhunchanrin, bu a munị wē nwa. Omēguu okpoho hụ nọ nwunhun. ²³ Ogen ndi nwunni jenkō d’e gi lihi, onyē k’o jenkō d’a wu nwunye ẹ, ebe o mē ni wē esa lugbari a?”

²⁴ Jesu nọ sị wẹ, “Ụnụ a marin Ẹkukwọ-nsọ, ọnụ a marin ikẹn Osolobue, ya haịn unu gi e fie ụzọ, ẹlẹ 'ya? ²⁵ Ogen ndi nwunni sikọ d'e gi lihi, alukọ wẹ di lẹ nwunye, eyekọ wẹ wẹ luru, wẹ jenko d'a ri ke ndi mmon-oziri elu-igwee. ²⁶ O me nke iweli ndi nwunni, unu e ke gun ime Ẹkukwọ Mozizi, ebefu o nọ ku banyeni akufia hu ri e nwun okun, ke Osolobue don si Mozizi, 'Mme wu Osolobue Ibrahim, Osolobue Aziki, ni Osolobue Jekopu?' ²⁷ 'Ya wu n'ọ wu Osolobue ndi ri ndun, ele nke ndi nwunhunni. Unu e fiechanringuo ụzọ.”

Iwu Kacharin Mkpa

(Mat 22.34-40; Luk 10.25-28)

²⁸ Onye-nkuzi Iwu ohu nọ jenzunhan, nu ke we-we ri a do ndondo, hunzi ni Jesu za we ohunma, o nọ ju Jesu otaa, si, “Elee iwu kacharin mkpa?”

²⁹ Jesu nọ za a, si, “Hun kacharinni wu onwan: ‘Onu ndi Izrelu, gon ni ntin! Di-nwonni-enyi wu Osolobue enyi, iya suo wu Nna.’ ³⁰ ‘I jenko d'e gi obi i ile lẹ enwen* i ile lẹ uche i ile lẹ ikẹn i ile nwe ihien-osusuo Di-nwonni-enyi wu Osolobue i.’ ³¹ Hun me e ebuo wu onwan: ‘Thien ibe i sikọ d'a suoriri i ke ihien enwen i don a suo i.’ O nwonni iwu ozo ka ndini.”

³² Onye-nkuzi Iwu hu nọ si Jizosi, “Y'e kughọ ohunma onye-nkuzi. Ezie k'i ku ni Di-nwonni-enyi suo wu Osolobue, ozo ari a, ³³ leni igi obi i ile lẹ nghoha i ile lẹ ikẹn i ile nwe ihien-osusuo Osolobue lẹ ini ihien ibe i a suo i ke ihien enwen i don a suo i kacharin ejan ile we dun okun lẹ ejan ndi ozo ile mkpa a ri.”

³⁴ Ogen Jizosi gi hun a n'ọ za ohunma, o nọ si onye-nkuzi Iwu hu, “Y'a nokunmeguo Ali-eze Osolobue.”

Ogen onwan gi meguu, o nwonzini onye egun ni ju Jesu ajuju.

Ajuju Banyeni Mezaya, Onye Hu Osolobue Tume

(Mat 22.41-46; Luk 20.41-44)

³⁵ Ogen Jesu gi ri ime Ulo-nsọ a kuzi, o nọ si, “Ki haịn ndi-nkuzi Iwu gi e ku ni Kraisti wu nwa Defidi?” ³⁶ “Bu Defidi lẹ enwen e ku oku ghahani Mmon-nsọ, si, ‘Di-nwonni-enyi si Di-nwonni-m; nodi ali eka-nni m,

d'e ru mgbe m buguu ndi inenren i
che okpuru uku i’

³⁷ Ebe o me ni Defidi lẹ enwen e kpọ a ‘Di-nwonni-m,’ nani k'o don nwan wuru nwa Defidi?”

Ihien o ri e ku hu a suo igunrun hu usuo.

Jesu A Do We Eka-ntin Banyeni Ndi-nkuzi Iwu

(Mat 23.1-36; Luk 20.45-47)

* Isi Nke Mmèbụọ:30 ume-ndun

³⁸ K'o dọn rị a kuzi, ọ sị, “Kpachanpụ nị ẹn्या banyeni ndi-nkuzi Iwu, ọ sụọ wẹ nị w'e yi ẹkwa tueni a ghahunmẹ; ọ sụọzi wẹ nị wẹ e kele wẹ ekele pụ-ichẹn ime afia; ³⁹ ọ sụọ wẹ nị w'a nọdị isi-ocho ime ụlọ-ofufe, a nọdị isi-ocho wẹ gha e ri oriri. ⁴⁰ W'e gi ẹro e rigbu ikpoho di wẹ nwun lẹ ụlọ wẹ, e gi ekpere sueni e kpume ẹ. Ikpe-omuma wẹ jenkọ d'a ka njọ.”

Oyiye Ogbennyẹ Di Ẹ Nwun Ye
(Luk 21.1-4)

⁴¹ Jesu nọ nọdị alị bu ihun zinmẹ ebe w'e buche oyiye, e lee ke igunrun hụ rị e buche egbo ime ebẹhụ. Ndi idafin bu ọda hụ e buche egbo hini. ⁴² Ogbennyẹ ohu di ẹ nwun nọ bịa d'e buche akpuru egbo kọpa ẹbụọ mẹ ẹkẹrẹ, 'ya wụ ikobo. ⁴³ Jizọsị nọ kpọ umu-azuun a, sị wẹ, “Ogbennyeni di ẹ nwun buchekarị ihian ile hun rị e buche ego ime ebe w'e buche oyiye. ⁴⁴ Makeni wẹ ile gha ime hun bu ọda wẹ nwe ye, kanị 'ya lẹ enwen ẹ, k'o mehan ogbennyẹ, yechanrin ihien ile o nwon, ihien ile o nwon hun o gi bi.”

Isi Nke Mmẹtọ

Jesu E Ku Ẹ Nị Wẹ Jenkọ D'e Tikpọ Ụlọ-nsọ
(Mat 24.1-2; Luk 21.5-6)

¹ Ogen Jizọsị gi gha Ụlọ-nsọ pụkọ, onye ohu ime umu-azuun a nọ sị a, “Onye-nkuzi, lee ihien omuma ndini hi-ogbe-o! Lee oken ụlọ ndini magbu enwen wẹ mma-o!”

² Jesu nọ sị a, “Y'a hun oken ụlọ ndini? O nwonni ogbe-omuma ohu hun siko d'a hodụ elu ibe ẹ, wẹ jenkọ d'a tū wẹ ile ye alị.”

Nsongbu Lẹ Ukpokpo
(Mat 24.3-14; Luk 21.7-19)

³ Ogen Jesu sụọ gi nọdị alị elu Ugu Olivu hun rị nchetari ihun Ụlọ-nsọ, Pita, Jemisi, Jonu lẹ Anduru nọ bịa d'e kunrun ẹ, jụ a ajuju ebe 'ya lẹ wẹ sụọ rị a, sị, ⁴ “Gwa ẹnй, elee ogen ke ihien ndini siko d'e mẹ? Kị wụ ahima w'e gi marin nị ihien ndini ile e d'e mẹ?”

⁵ Jesu nọ gwama wẹ, sị, “Kpachanpukwọ nị ẹn्या amangbe w'e dufie unu. ⁶ Ndi bu ọda jenkọ d'e gi ẹfan m bịa, sị, ‘Mmẹ wụ Kraisti, Onye Ahun Chuku Tume!’ Wẹ siko d'e gi ẹ dufie ndi bu ọda. ⁷ Ogen unu jenkọ d'e gi nū ukwere agha rị ichen-ichen lẹ kari-kari agha ndi wẹ risonmẹ a lụ, atukwole ni egun. Ihien ndini jenkọ d'e mẹ bu njendemẹ ogen e ke ru.

⁸ Alị siko d'a lusun ibe wẹ, alị-eze ohu jenkọ d'a lusun alị-eze ozo, alị-omahihie siko d'a rị ebe rị ichen-ichen; unwun siko d'a rị; kanị, ihien ndini nọ ke ebe ime nohu memẹ okpoho.”

Ukpokpo

9 “O mę nke ọnu lę enwęn unu, kpachanpu ni ęnya; makeni wę jęnkọ d'e wejęn ọnu ọgwa rị ichęn-ichęn; wę siko d'e gbu unu ili imę ulọ-ofufe* rị ichęn-ichęn; ọnu jęnkọ d'e wuzo ihun ndi-Govanọ rị a kịni lę ndi-nze make ufiri m—unu k'e gi ę shia ni m ęri ebe wę rị.

10 Wę k'e bu ụzọ zigbariguu ndi alị ile ozioma. 11 Ogen wę siko d'e gi nwunrun unu, we ọnu si ọgwa, ehuele ni uhue ihien unu jęnkọ d'e ku, kale, ku ni ihien ọwule Osolobue jęnkọ d'e ye unu ogen hu, makeni ele unu jęnkọ d'e ku, kama, Mmon-nsọ siko d'e gi unu ku. 12 Umune jęnkọ d'e we umune wę ye wę gbu; ndi nedi jęnkọ d'e we umu wę ye wę gbu; umu jęnkọ d'a lusun ndi muni wę, mę wę gbu wę. 13 Ize unu jęnkọ d'a ban ihian ile make ufiri m. Kanị onye hu din ndidi d'e ru njendeme ke Osolobue siko d'a zuopuha.”

Eje-uru Hu

(Danelu 9.27; Mat 24.15-28; Luk 21.20-24)

14 “Kanị, ogen ọnu jęnkọ d'e gi hun ‘Eje-uru ahun’ k'o wuzo ebe furuleni n'ọ rị (onye hun rị a gun ihienni 'ya ghoha a), ogen hu, ndi rị Judia wę gbasikwo elu-ugu. 15 Onye hun rị elu ulọ ehidangukwole banyemezi imę ulọ n'ọ jęnkọ d'e weri ihien ọwule. 16 Onye rị ugbo ekinhenkwole d'e weri ekwa a. 17 O jęnkọ d'a fu ndi rị imę lę ndi pa nw'eka ọrun ogen hu! 18 E mę ni ekpere amangbe ọ gha e mę ogen oyi! 19 Makeni oken afunfun jęnkọ d'a rị ogen hu—udi hun rituleni, gha ogen Osolobue gi ke uwa d'e ru ogeni; udi a arikozị. 20 Omeni Di-nwonni-ęnyi e te beluanị ogen hu, o nwonni onye siko d'a s'eka wanahinni. Kanị, o giguọ ufiri ndi ọ hori, ndi nke ę, belua ogen hu.”

21 “Ogen hu, onye si i, ‘Lee ę, Kraisti rị ebeni!’ Moby, ‘Lee ę, ọ rị ebahun,’ ekwerikwole ihien ọ rị e ku. 22 Ndi kpo enwęn wę Kraisti lę ndi-amuma-ntu jęnkọ d'a puha. Wę jęnkọ d'a runsonme ọrun-atumenya, ihien-ahima rị ichęn-ichęn keni wę dufie ihian, keni wę dufiede ndi Osolobue hori—omeni o te k'a ni wę mę. 23 Kpachanpukwọ ni nwan ęnya, n'a gwatoguọ m unu!”

Obibia Jesu

(Mat 24.29-31; Luk 21.25-28)

24 “Ogen hu, ogen afunfun hu ghafegu, ęnya-anwun jęnkọ d'a gba ishi, ifon etikozị, 25 kokise jęnkọ d'a gha elu-igwere a danye alị, ikęn rị elu siko d'e zinzin. 26 Ogen hu ke ihian ile jęnkọ d'e gi hun Nwa nke Ihian k'o gi ikęn lę ọgho hi-ogbe lala imę orukpu. 27 O jęnkọ d'e zipu ndi mmon-ozị ę jęn imę uwa ile, d'e wegbama ndi nke Osolobue rị ebe ọwule—gha ebe uwa ru d'e ru ebe elu-igwere ru.”

* **Isi Nke Mmęto:9** Iya wuzikwo ọgwa obodo ọwule ogen ahun.

Ihię̀ Jesu Gi Osisi Figi Kuzi
(*Mat 24.32-35; Luk 2.29-33*)

²⁸ “Gi ni osisi figi mụnrụn ihię̀: Hụn o gi hụ forịma ọnụ a marị nị udu-mirin e d'e bidon. ²⁹ Eriira k'ọ rịzikwọ, oge n'ụnụ e gi hụn kẹ ihię̀ ndị n'ị e me, ụnụ a marị nị Nwa nke Ihię̀ a rịgụọ ẹhụ nsue, o rugụọ ọnumuzo. ³⁰ Ezioku kẹ m rị a gwa ọnụ, agboni a ghafegukọ ihię̀ ndị kebe mezu. ³¹ Elu-igwee lẹ ụwa siko d'a ghafe, kanị ihię̀ ndị m ku a ghafekọ.”

O Nwonnị Onyę Marị Ụhụọhịn Hu Mọbu Oge Hu
(*Mat 24.36-44*)

³² “Kanị, o nwonnị onyę marị ụhụọhịn o jenkọ d'e me mọbu oge n' o jenkọ d'e gi me ime ụhụọhịn ahun, kẹ ndị mmọn-oziri elu-igwee kẹ Nwa; Chuku-Nedi suọ marị. ³³ Kpachanpu nị ęnya, mụnrụn nị ęnya, make nị ụnụ amarị oge n' o jenkọ d'a wu. ³⁴ Obibia Nwa nke Ihię̀ jenkọ d'a rị kẹ ebe okennye ohu nọ jenkọ alị-ihian, o nọ bu ihię̀ ẹ che ẹka ndi idibo ẹ, onyę lẹ ọrun a, onyę lẹ ọrun a; o nọ si onyę-nche 'ya chemę nche. ³⁵ 'Ya wu, mụnrụn nị nwan ęnya, make lẹ ọnụ amarị oge nna nwe ụlọ e gi lua—kẹ oge ęnyasi k'o gi lua-o, kẹ ime abali rọ-o, kẹ ọkpa kwan rọ-o, kẹ eki fonme rọ-o—o nwonnị onyę marin nị. ³⁶ Omęni o bia idenmizi, amangbe o hụn ụnụ kẹ ọnụ rị a ranhịn uran. ³⁷ Ihię̀ m rị a gwa ụnụ kẹ m rị a gwa onyę ọwule: mụnrụn nị ęnya!”

Isi Nke Mmę̀ọ̀

E Rini Wę Jesu Ngo
(*Mat 26.1-5; Luk 22.1-2; Jon 11.45-57*)

¹ Oge n' o gi hodụ akpu-ụhụọhịn ẹbuọ nị Mmęmmę-Nghafe lẹ Mmęmmę wę gi e ri Bredi nwonlęni yisti o gi a fu ru, ndi isi nchụ-ęjan lẹ ndi-nkuzi Iwu hụ a cho kẹ w'a don gi nzuzue nwunrụn Jesu d'e gbu. ² Wę nọ si, “Enyi emekokwọ a oge Mmęmmę, amangbe isusu gha a rị.”

E Hukpu Wę Jesu Ude n
(*Mat 26.6-13; Jon 12.1-8*)

³ Oge Jesu gi rị obodo Betani, iwe Saimon hụn emu oti te ku, e ri ihię̀-oriri, okpoho ohu nọ buhe ọgọ alabasta ude n' e shin ọhunma jun ime ẹ; ude n' ahun nanran ọda-ọda—nadi kẹ wę gi memę ẹ. O nọ kuke ọgọ hụ, hu ude n' hụ kpu Jesu isi. ⁴ Kanị ndi hụ ime ndi rị ebahun nọ weme iwe, a si ibe wę, “Ki wę rị e wiwini ude n' n' anran n' i? ⁵ Nke e rekarị wę ude n' ihię̀ nọkẹ egho ọrun akp'ohin ọgun-mmisen, we egho ẹ ye ndi igbennye.” Wę nọ koriamani okpoho hụ ọda-ọda.

⁶ Kanị, Jesu nọ si wę, “Hapun'a! Ki ụnụ rị e songbun'ẹ? O feguo m ofufe rị mma. ⁷ Onu lẹ ndi igbennye rị ebeni oge n' ile,

unu nwe ikęn meni we ọhunma oge ọwule unu cho; kanị mme nwen esonko unu nodi ebeni oge ile. ⁸ Okpohoni a nwanguo ikęn e; o hukpuguo m udenni ehio n'o gi kwademe olili m, o gini d'e ru. ⁹ Ezie, m ri a gwa unu ni ebe owule we siko d'e zi ozioma ime uwa, we jenko d'e ku ihieni o me, e gi e a nyanhan a.”

Judasị Ekweri N'ọ We Jesu Ye We
(Mat 26.14-16; Luk 22.3-6)

¹⁰ Ya Judasị nwa Iskarotu, onye ohu ime we mmebuo hu no jemma d'e kunrun ndi-isi nchu-egan keni o hun uzọ re Jesu ye we. ¹¹ Oge we gi nu ihien o biani, efọ no suo we usuo ọhunma-ọhunma; we no kwe e nkwa ni we jenko d'e ye e egbo. 'Ya o no choma efe o k'e gi we Jesu ye we.

Jesu Le Umụ-azụun A E Ri Oriri-Nghafe
(Mat 26.17-25; Luk 22.7-14, 21-23; Jọn 13.12-30)

¹² O ru uhuhin ibuzo Mmemme we gi e ri Bredi nwonleni yisti o gi a fu, uhuhin hu we gi e gbu ebulu Oriri-Nghafe, umu-azun Jesu no ju a, si, “Elebe k'i cho ni enyi kwademe hun ya no ri Oriri-Nghafe?”

¹³ Ya Jesu no zi mmadu ebuo ime umu-azun a, si we, “Jen ni ime obodo hu, okennyehi ohu bu ite-mirin jenko d'e kunrun onu; sonmen'e. ¹⁴ Si ni onye nwe ulo o jenko d'a banye, 'Onye-nkuzi si, “Elee hun wu mmughe m ahun me le umu-azun m siko d'a no ri Oriri-Nghafe?” ’ ¹⁵ O jenko d'a ghosi unu mmughe ohu shiani ri ibe elu, hun we kwademe guo ọhunma, no ni ebhu kwademe ni enyi ihien ile.”

¹⁶ 'Ya umu-azun hu no shi ime obodo hu, hun ihien ile ke Jesu don ku; we no kwademe ihien-oriri Nghafe.

¹⁷ O ru oge enyasi, Jesu le umu-azun a mmebuo no bia ebhu. ¹⁸ Oge we gi nodiguu ali e ri ihien-oriri, Jesu no si we, “Ezioku ke m ri a gwa unu, onye ohu ime unu jenko d'e re m —onye mme le 'ya ri e ri ihien-oriri.”

¹⁹ Efo asuozini umu-azun a usuo; onye-onye hu a si a, “Elekwo mme! Mme ro?”

²⁰ Jesu no za we, si, “Onye ohu ime onu mmebuo ro, onye hun mme le iya gba e suru bredi ime afero ohu e ri. ²¹ Eghę, Nwa nke ihian k'a la rike ke Ehuho-nsọ don ku; kanị nsongbu jenko d'a ri ni onye hun siko d'e we Nwa nke Ihian ye we! O te ka onye hu mma ni amuni w'a!”

Oriri-nsọ
(Mat 26.26-30; Luk 22.14-20; 1Kọ 11.23-25)

²² Oge we gi ri e ri ihien-oriri ahun, Jesu no weri bredi, o goziguu a, o no bebe e, w'e ye umu-azun a, si, “Weri n'e, onwan wu ehụ m.”

23 'Ya ọ nọ weri ope, o yeguu Osolobue ekele, ọ nọ ye we ile 'ya. We ile nọ rarişonme. 24 Ọ nọ si we, "Onwan wu edeke m, hun we gi ufiri ndi bu oda hupu; edeke m, hun we gi biye nkwerigbama * Osolobue tume egbata 'ya le ndi nke e. 25 M ri a gwa unu ezioku, arakozu m manya vaini d'e ru ogen m jenkọ d'a ra a nke ohun ime Ali-eze Osolobue." 26 We nọ bu ebụ Mmemme-Nghafe; a buguu w'a, we nọ gha ebahun jemma Ugu Olivu.

Jesu E Ku E Ni Pita Jenko D'a Ghoru N'ọ Maru A
(Mat 26.31-35; Luk 22.31-34; Jon 13.36-38)

27 Jesu nọ si we, "Unu ile jenkọ d'a gba m to, make ni Ekwkwonso si,

'M jenkọ d'e gbu onye-ndu atunrun, atunrun ile jenkọ d'a gbayia!'

28 Kani m ghaguo onwun lihi, m k'e bu ni unu uzọ si Galili."

29 Pita nọ si a, "Anako m'i to! Osuon'a ni ndi ozo ile a la i to!"

30 Jesu nọ si Pita, "Ezioku ke m ri a gwa i, ni tanni, ime abalini, okpa gini d'a kwan mgbe ebuo, i jenkọ d'a ghoru mgbe eto ni y'a maru m."

31 Kani, Pita e kusi e iken, si, "O nwonni ogen m'e gi la i to, osuon'a ni mme le 'yu siko d'a nwun!" Umụ-azuun ile hoduni nọ kuzikwo erira.

Jesu E Me Ekpere Ime Geshmani
(Mat 26.36-46; Luk 22.39-46)

32 Ya we nọ shi ebe w'a kpo Geshmani, Jesu nọ si umu-azuun a, "Nodi ni ali ebeni, ni m jen d'e me ekpere." 33 Ọ nọ weri Pita le Jemisi le Jon jemma.

Ya obi nọ ferime e, obi eruzin'e ali. 34 Ọ nọ si we, "Obi e d'a gbawapu m—o d'e gbu m; nodi ni ebeni, unu a munrun enya."

35 Ọ nọ jenzukazi, tuha enwen e ye ali, kpe ekpere, ni mbuni o jenkọ d'a ni me, nke a napu w'a ogen afunfun hu. 36 Ọ nọ si, "Baba, Baba Nedi m! O nwonni ihien i ghaleni a s'eka e me; napu m mkpu afunfunni. Kani uche i me, ele nke m."

37 Ogen o gi kin-azuun, o hun we ke we ri uran. Ọ nọ si Pita, "Sajonu, i ri uran? 'Ya wu y'a s'eka munrun enya mgbahunme okuloku ohu?" 38 Ọ nọ si we, "Munrun ni enya; e me ni ekpere, amangbe onu a danban ime onwunwan; mmom ihian a chogho, kani ndun guu ehụ."

39 Ọ nọ puzi d'e me ekpere, e mezikwo ekpere ohu hu. 40 O kinhenzi azuun ebe umu-azuun a ri, hunzi we ke we ri a ranhin—ezigbo uran gi we, asani we eka shiapu enya. Amarinzini we ihien we siko d'a si a.

* Isi Nke Mmęnọ:24 mọbu: nkwerigbama ohun

41 O kinhenzi nke mgbe ẹto, ọ nọ sị wẹ, “Ụnụ rịkwọ a ranhịn, e zuru ikẹn? O higuọ! Ogen e ruguọ. Lee n'ẹ, e we wẹ Nwa nke Ihian che ẹka ndi-njo. 42 Lihi ni ni ẹnyi jẹnme. Lee n'ẹ, onye rị e reni m e ruguọ ẹhụ ebeni!”

A Nwunrun Wẹ Jesu

(Mat 26.47-56; Luk 22.47-53; Jọn 18.3-12)

43 Ozigbo hụ, kẹ Jesu rịkwọ e ku oku hụ, Judasi, onye ohu ime umu-azuun a nọ bia, 'ya lẹ igunrun busonme ihien ogun—kẹ opia-agma, kẹ egbe. Ndi-isi nchu-ẹjan lẹ ndi-nkuzi Iwu lẹ ndi-isi zihẹ wẹ. 44 (Onye hun rị e ren'ẹ wu Judasi gwa wẹ ihien wẹ siko d'e gi marin Jesu, si, “Onye hun m jenkọ d'e su onu, iya wu onye hụ unu choko, nwunrun n'a, onu e kwonkenme ẹ, duru ẹ jẹnme.”) 45 Ogen Judasi gi nwan bia, ọ nọ jẹnburu Jizosi, si a, “Onye-nkuzi!” Ọ nọ su ẹ onu. 46 Ndi hụ nọ kwondon Jesu, nwunrun a. 47 Kani, onye ohu ime umu-azuun a ndi ahun turu ebẹhụ nọ sepuha opia-agma, banpu odibo Onye-isi nchu-ẹjan ntin. 48 Jesu nọ sị wẹ, “Ki unu buhe ni opia-agma lẹ egbe d'a nwunrun m—nọkẹ sị m wu onye-ohin? 49 M rị ime igunrun unu ime Ulo-nsọ uhuhohin ile a kuzi, unu anwunrunni m. Kani ihien ndini rị e me keni ihien Ehuhuo-nsọ ku hun uzọ mezu.”

50 Umu-azuun a ile nọ la a to, gbama oso. 51 Okorobia ohu, hun yihu ekwa line w'e yiye elu ẹ suọ, nọ sonme Jesu. Wẹ nọ dodon ekwa a, cho ni wẹ nwunrun a, 52 kani ọ nọ la ekwa a toni wẹ, gi otọ gha ebahun gbapu.

E We Wẹ Jesu Jenni Ndi-isi Nkikwama

(Mat 26.57-68; Luk 22.54-55, 63-71; Jọn 18.13-14, 19-24)

53 Wẹ nọ weri Jesu si iwe Onye-isi nchu-ẹjan. Ndi-isi nchu-ẹjan lẹ ndi-nkuzi Iwu lẹ ndi-isi ile nọ gbakikome ebẹhụ. 54 Kani, Pita sonko Jizosi; egbata wẹ e teyezi ekere. Ọ banye ezi ogwa Onye-isi nchu-ẹjan, ọ nọ son ndi-nche nodi ali nyanma okun. 55 Ndi-isi nchu-ẹjan lẹ Ndi-isi Nkikwama ile hụ a cho ihien wẹ k'e gi hangbu Jizosi enen, keni wẹ gbu ẹ, kale ahunni wẹ — 56 osuon'a ni ndi bu oda e buokinole Jesu onu, oku wẹ adangbamani. 57 'Ya kẹ ndi hụ ime ndi rị ebẹhụ nọ lihi otọ, buokin Jesu onu, si, 58 “Enyi nu k'o ku n'o jenkọ d'e tikpo Ulo-nsoni wẹ gi ẹka tun, gi akpu uhuhohin ẹto tun hun wẹ ghaleni e gi ẹka a tun.” 59 Kani, eri wẹ a dangbamazikwoni.

60 'Ya kẹ Onye-isi nchu-ẹjan nọ lihi otọ ihun wẹ ile, ju Jesu nju, si, “O nwonni ihien y'e ku banyeni ihienmi ile wẹ rị e ku ni iya kẹ i me?”

61 Kani Jesu a gba nkintin, ọ shiarini ihien owule. Onye-isi nchu-ẹjan nozi ju a, si, “Iyü wu Kraisti, Nwa Onye Hụ Rìchanrin mma?”

⁶² Jesu nọ sị, “Mmẹ rọ; ọnu jenkọ d'a hunde Nwa nke Ihian ebe ọ nọdị alị azuun ẹka-nni Osolobue, Onye ahun Iken ile wu nke e, hunzi a k'o gi orukpu gha elu-igwee lala!”

⁶³ 'Ya Onye-isi nchu-ẹjan nọ tika ekwa 'ya lẹ enwen e wu Onye-isi nchu-ẹjan, sị, “Kị enyi rizi a chonị osheri ozo?! ⁶⁴ Unu a nugu aruni o ku. Kị wu uche unu?” We ile nọ sị ni ikpe-onwun a magu a.

⁶⁵ Ndi hu ime we nọ juma eson kpu Jesu, e kpume w'e enya, fian a ihien, sị a, “Bu amuma!” Ndi-nche nozi weri e, gbu e ili.

Pita A Ghorị N'ọ Marin Jizosi

(Mat 26.69-75; Luk 22.56-62; Jon 18.15-18, 25-27)

⁶⁶ Ke Pita ri ibe alị ime ezi-ogwa hu, okpoho ohu ime ndi idibo Onye-isi nchu-ẹjan nọ bia ebeku. ⁶⁷ Ogen o gi hun Pita ebe ọ ri a nyan okun, o bu enya tuma a, sị a, “Iyụ lẹ Jizosi onye Nazareti hu wizi kwọ.”

⁶⁸ Kani Pita nọ ghorị, sị, “Amarinde m ihien i ri e ku, aghotanị m ihien i ri e ku.” O nọ pu ebeku, si onu-mgbon. 'Ya ke okpa nọ kwan.

⁶⁹ Okpoho odibo hu a hunzi a ebahun, ọ nọ gwama ndi wuzo ebeku, sị, “Onyeni wu onye ohu ime we!” ⁷⁰ Kani Pita a ghorizi.

O tebe, ndi turu ebahun nozi sị Pita, “Ezioku-ezioku, i wu onye ohu ime we, makeni i wu onye Galili.”

⁷¹ Kani, Pita nọ buma enwen e onu, kunde Osolobue, sị, “A marin m okennyeni onu ri e ku oku e.”

⁷² Ozigbo, okpa nọ kwan nke mgbe ebuo, ya Pita nọ nyanhan oku Jesu gwa a; ni “Okpa gini d'a kwan mgbe ebuo, i jenkọ d'a ghorị mgbe eto ni y'a marin m.” 'Ya ndun nọ guu a, ọ nọ kwan ezigbo ekwan.

Isi Nke Mmisen

E Weri We Jesu Jenni Paileti

(Mat 27.1-2, 11-14; Luk 23.1-5; Jon 18.28-38)

¹ Hun eki gihu fon, ndi-isi nchu-ẹjan lẹ ndi-isi lẹ ndi-nkuzi Iwu lẹ ndi ile ri Ndi-isi Nkikwama nọ zu, tugbama iroro ihien we siko d'e me. We nọ ken Jesu egbun, duru e pu, we e ye Paileti, hun wu Govano ri a kidon ni ndi Rom. ² Paileti nọ ju a, sị, “Iyụ wu Eze ndi Ju?” Jesu nọ za, sị, “Iyụ ku e.”

³ Ndi-isi nchu-ẹjan nọ kusonme ihien bu oda we sị ni 'ya k'o me. ⁴ Paileti nọ juzi a, sị, “O nwonni ihien y'a za? Lee ihien ndini ile we ri e ku ni iya k'i me.”

⁵ Jesu ekuzini ihien owule, nke wu ni ọ tu Paileti enya.

A Ma We Jesu Ikpe-onwun

(Mat 27.15-26; Luk 23.13-25; Jon 18.39—19.16)

⁶ Ogen Mmemme-Nghafe owule, Paileti a gha ime ulo-ngan e wepuha ni we onye ohu owule we cho. ⁷ Mmemme-Nghafeni, o nwon okennyeh ohu w'a kpọ Barabasi hun ri ime ngan, iya le ndi ri a luson ndi-okiki; ndi ahun ya le we ri ime ngan gbu ochu ogen isusu. ⁸ Ya ke igunrun hu no nwan bia d'a rio Paileti n'o me ni we k'o don e me mbu, ⁹ Paileti no ju we, si, "Unu a chogho ni m hapu ni unu Eze ndi Ju?" ¹⁰ (Paileti ju we erira make ni o maringwo ni enya-ufu ke ndi-isi nchu-egan gi we Jesu ye e.)

¹¹ Ndi-isi nchu-egan no si igunrun hu gwa a n'o wepuha ni we Barabasi hun nke o gi wepuha Jizosi. ¹² Paileti no ju we, si, "Ki onu cho nwan ni m gi okennyeni unu a kpọ 'Eze ndi Ju' me?"

¹³ We no yi oro, za, si, "Kpogbu e!"

¹⁴ Paileti no ju we, si, "Ki hain? Elee njo k'o me?"

Kani, we no yikenmede oro, si, "Kpogbu e!"

¹⁵ Make ni Paileti cho n'o me ihien siko d'a suo igunrun hu usuo, o no hapu Barabasi yeni we; o fianguu Jesu mkpinsin, o no w'e ye ndi jenkọ d'a kpogbun'e.

*Ndi-agma A Kpa Jesu Ye Emu
(Mat 27.27-31; Jon 19.2-3)*

¹⁶ Ya ndi-agma ri okpuru Paileti no weri Jesu si ezi-ogwa Paileti; we no kpogbama itu-agma we. ¹⁷ We no yime e ewuru nanranni e nwun ufie-roni, ufie-roni*; we no gi ogun kpa n'a okpu-eze, bu e che e isi. ¹⁸ Ya we no keleme e, a si, "Eze ndi Ju, isi i che!" ¹⁹ A fian w'a mkpinsin isi, jukpu e eson; e gbuni w'e osekp, e liyen'e aka. ²⁰ A kpagu w'a ye emu, we no yipu a efe popu hu, yimezi e nke e. 'Ya we no weri e d'a kpogbu.

*A Kpoma We Jesu Elu Obe
(Mat 27.32-44; Luk 23.26-43; Jon 19.17-27)*

²¹ E ru we uzo, we no hun okennyeh ohu w'a kpọ Saimonu, ebe o gha ali ofia lala ime obodo. Ndi-agma hu no wa a ye e olu n'o buru obe ahun we jenkọ d'e gi kpogbu Jesu. (Saimonu wu nedi Alezanda le Rufosi, onye ali Saırini k'o wu). ²² We no we Jesu si ebe w'a kpọ Gogota, hun wu "Ebe Okpokom'isi." ²³ Ebehu ke we no ye e manya we gwogbama 'ya le ihien e lu ilu w'a kpọ Maa n'o ra, kani Jizosi aran'a. ²⁴ Ya we no kpoma a enu obe. We no kebe ekwa a, tu nkpo keni we marin hun onye-onye jenkọ d'e weri.

²⁵ Okuloku itenei utuntun ke we gi kpoma a elu-obe. ²⁶ Ihien we deye elu obe ni iya ke we gi ma a ikpe wu "Eze ndi Ju." ²⁷ We kpoma Jizosi le ndi ohin ebuo elu-obe ichen-ichen; onye ohu ri elu obe ri aka-ihien Jizosi, hun-ebọ ri elu-obe ri aka-ekpen e, ²⁸ [keni ihien Ekukwo-nsọ ku hun uzọ mezu—make ni Ehuwo-nsọ si, "We gun a yeni ndi a dan iwu."] ²⁹ Ndi ghafekoni hu

* Isi Nke Mmisen:17 ewuru ndi nze le ndi-idafin

e finfin isi, a kpari ẹ, a sị, “Ha! Ẹlẹ ị sị n'i jenkọ d'e tikpo Ụlọ-nsọ, gi akpu-uhuohin eto tundonzi ẹ?!³⁰ Zuopuha nwan enwen i! Gha nwan elu obe hụ hidan.”

³¹ Ndi-isi nchụ-ẹjan lẹ ndi-nkuzi Iwu huzi a kpa a e ye emu ime igunrun we, a sị ibe we, “O zuopuha ndi ozo, kanị o sani ẹka zuopuha enwen ẹ! ³² Onye nwen si n'o wu Kraisti, Eze ndi Izrelu, 'ya gha nwan elu obe hidan, keni enyi hun, kweri!”

Ndi ohin ebuo hu we kpoma we lẹ iya huzikwo a kpari ẹ.

Jizosi A Nwunhun

(Mat 27.45-56; Luk 23.44-49; Jon 19.28-30)

³³ O ru ogen enya-anwun gi a ri isi, ali hu ile no gba ishi d'e ru okuloku eto efinnai hu. ³⁴ Ogen ihien nọke okuloku eto gi ku, Jesu no gi oken olu yi oro, si, “Elo! Elo!! Lama Sabakitani?!” hun wu “Osolobue m! Osolobue m!! Ki hain i gi gbakito m azuun?!”

³⁵ Ndi hu ime ndi wuzo ebegu a nu ihien o ku, we no si, “Gon ni ntin, o ri a hi Elaija!” ³⁶ Onye ohu ime we no gba oso, weri eru suru manya ru-uka, fa a ye onunu mkpinsin, ye ẹ ra, si, “Cheri ni, ni enyi lele ke Elaija jenkọ d'a bia d'e wetu ẹ enu obe!”

³⁷ 'Ya Jesu no gizi oken olu yikenme oro, kwonbepu.

³⁸ Ekwá we gi gbombepu Ebegu- kachanrin-nsọ ime Ụlọ-nsọ no bawapu ebuo gha elu d'e ru ali. ³⁹ Oki-agma hun wuzo ihun ẹ ebegu a hun ke Jesu don nwun, o no si, “Ezioku-ezioku, onyeni wu Nwa Osolobue.”

⁴⁰ O nwonghozi ikpoho ndi hu ri a gha ebe teni e lee ile; ndi hu ime we wu: Meri onye Mag'dala lẹ Salomi lẹ Meri nne Jemisi hun-nta lẹ Josisi†. ⁴¹ Ikpoho ndini wu ndi e son Jesu, e yen'e ẹka, e jenn'e ozi ogen o gi ri Galili. Ikpoho ndi ozo bu oda son ẹ bia Jerusalem rizikwo ebahun.

E Li We Jesu

(Mat 27.57-61; Luk 23.50-56; Jon 19.38-42)

⁴² O ru enyasi Uhuohin hu, ebe o meni Uhuohin-nkwademe ro, 'ya wu ohi gbama Uhuohin Izu-iken e ru, ⁴³ 'ya Josefu onye obodo Arimatia no jen d'e kunrun Paileti. Josefu wu onye we marin amarin ime Ndi-isi Nkikwama. O rizikwo ndi ri e che obibia Ali-eze Osolobue. O no wepu egun enya, buru Paileti, si a ye ẹ ehụ Jesu. ⁴⁴ Ogen Paileti gi nu ni Jesu a nwunole, o tu a enya. O no kpo oki-agma hu, ju a k'o tegu Jesu nwun. ⁴⁵ Ogen o gi nuguu ihien oki-agma hu za, o no si Josefu jen d'e buru ehụ hu. ⁴⁶ Josefu no nonrin ekwa line, butu ehụ Jesu elu obe, gi ekwa hu fuma a, bu ẹ che ime ili we gu rike okporo ye ime omuma zeni ke we e me. 'Ya o no gi omuma hi ogbe nukin onu ili hu.

† Isi Nke Mmisèn:40 Josefu

47 Meri onyẹ Mag'dala lẹ Meri nne Josisi† rị ebahun e lee ile, wẹ nọ hun ebe wẹ butọ ẹhụ Jesu.

Isi Nke Mmisin

Jesu A Gha Onwun Lih

(Mat 28.1-8; Luk 24.1-12; Jọn 20.1-10)

1 Ogen Uhuoḥin Izu-iken gi ghafegu, Meri onyẹ Mag'dala lẹ Salomi lẹ Meri nne Jemisi nọ nonrin ihien ndi e shin ohunma ken i wẹ jẹn d'e gi ẹ te ẹhụ Jesu. 2 Uzo-utuntun uhuoḥin ibuzo ime izu-uka (hun wu nwan uhuoḥin Sode), ogen anwun gi wama, wẹ nọ jẹnme ili Jesu. 3 Ogen wẹ gi jenkọ, wẹ hu a ju ibe wẹ, si, "Onyẹ jenkọ d'e nupu ni ẹnyi omuma ri onu ili?" 4 Ogen wẹ gi ru ebẹhụ, lee ẹnya, wẹ nọ hun a ni e nupuḡoḡe wẹ omuma hu higbu enwen ẹ ogbe. 5 'Ya wẹ nọ banye ime ili hu, wẹ nọ hun okoroḡia yi ẹkwa ochan tueru ali k'o nodi ali ẹka-nni, o nọ tu wẹ ẹnya.

6 Okennyẹ hu nọ si wẹ, "Atule ni egun; onu ri a cho Jesu onyẹ Nazareti, hun wẹ kpogbu. O lihiguo! O rizi ebeni. Lee ni ebe wẹ te buto a! 7 Jẹn ni nwan d'e zi umu-azuun a lẹ Pita ni 'O buruguo ni unu uzo shi Galili; ebẹhụ ke unu siko d'a nọ hun a —k'o don gwa onu.' "

8 'Ya wẹ nọ gha ili hu puha, gbama oso, makele o tu wẹ ẹnya, tu wẹ egun. O nwonni onyẹ wẹ gwa ihien owule uzo make ni egun ri a tu wẹ.

[Wẹ nọ be ni Pita lẹ ndi 'ya lẹ wẹ wi ihien ndini nke-nke. Omegu, Jesu lẹ enwen ẹ nọ zipu umu-azuun a, wẹ gha owuwa-ẹnya-anwun ru ndidan ẹnya-anwun, wẹ d'e zi ozi nzuopuha-itebite, ozi hu ri nsọ, ri ndun jẹnrin ejen. Isee.

Meri Onyẹ Mag'dala A Hun Jesu Ogen O Gi Ghagu Onwun Lih

(Mat 28.9-10; Jọn 20.11-18)

9 Uz'utuntun uhuoḥin ibuzo ime izu-uka (hun w'a kpo uhuoḥin-uka tanni), ogen Jesu gi ghagu onwun lihi, o nọ bu'zo nwonpuha ebe Meri onyẹ Mag'dala ri—Meri onyẹ Mag'dala hun o gha ime ẹ chupu eje-mmọn esa. 10 O nọ jẹnme d'a gwa ibe ẹ ndi wẹ ile wi e son Jesu, ebe wẹ ile sukuru, a kwan ekwan. 11 Kani, ogen wẹ gi nu k'o ku ni Jizosi rizi ndun, n'o hunguo a, egin w'e don.

Jesu E Nwonpuha Ebe Umu-azuun A Ebuo Jenko Emausu Ri

(Luk 24.13-35)

12 Onwan e megu, 'ya ke Jesu nọ gi udi ozọ nwonpuha ebe umu-azuun a ebuo jenkọ ali-ofia ri. 13 Wẹ nọ kin-azuun d'a gwa umu-azuun a ndi hoduni, kani egizikwoni w'a don.

† Isi Nke Mmisin:47 Josefu

*Jesu E Nwọnpuha Ebe Umụ-azụun A Mmanai Ahun Ri**(Mat 28.16-20; Luk 24.36-49; Jọn 20.19-23; Orun Ndi-Ozi 1.6-**8)*

¹⁴ Omeguu, Jesu no nwonpuha ebe umu-azuun a mmanai ahun ri e ri ihien-oriri. O no jugbo we make obi-ebu we le obi we zen, makeni egin we ihien ndi hunn'a n'o ghaguo onwun lihi gwa we don. ¹⁵ O no ye we iwu, si, "Ghagbame ni uwa ile d'e zi ihan ile ozioma. ¹⁶ Onye owule hun kwerini, e me we e mirin-Chuku, jenkọ d'e nwe nzuopuha; kale, onye owule hun kwerileni, ikpe jenkọ d'a ma a. ¹⁷ Ahima ndini sikọ d'e son ndi kwerini: we sikọ d'e gi efan m chupu eje-mmom; we jenkọ d'a su asusu ndi ozọ ri ichen-ichen we marinleni; ¹⁸ we k'a saeka gi eka buru agwo; we ri nshi, o nwonni ihien o jenkọ d'e me we; we jenkọ d'e bu eka kwasị ndi emu ri a ku, a dinhin we."

*E We We Jesu Si Elu-igwee**(Luk 24.50-53; Orun Ndi-Ozi 1.9-11)*

¹⁹ Ogen Di-nwonni-enyi wu Jesu gi gwaguu umu-azuun a oku ndini, Osolobue no we e si elu-igwee d'a nodi ali eka-nni Osolobue. ²⁰ 'Ya umu-azuun a no jenne d'e zi ozioma ebe ile, Di-nwonni-enyi no noyeni we, e gi orun-atumanya o gi ri e son e a ghosi ni ozi we wu ezioku.]

Ozioma Jesu Kristi Rikę Ke Luku Dọn De E

Ihięn Wę De Ni Ekwkwọni

¹ Tiofilosị Ikpęn ile rị nị, ndị bu ọda a lịlimagwo depuha ihien ndi hun me ime igunrun enyi; ² we de we hu ke ndi ahun gi enya we hun ihien ndini we gha isi mbidon le ndi zisonme ozi hu don gwa enyi. ³ Ya wu, make ni a kpachanpuwo m enya lebancharin ihien ndini ile enya gha mbidon lala, e rogo m'a ni o hugho mma ni mme nwen nke gi usonron-usonron den'i k'o don mesonme, ⁴ keni o hun uzo we i enya ni ihien we kuzi i wu ezioku.

Mmon-ozị E Węę Ozi Nị Wę K'a Mụ Jọnu Hun E Mę Mirin-Chuku

⁵ Ogen Herodu gi wu eze Judia, o nwon onye nchu-egan ohu w'a kpo Zekaraya. Ke we don han ndi nchu-egan, itu Abija k'o ri. Elizabethi nwunye e wuzikwo onye ebun Eronu ke ya. ⁶ We ebuo wu ndi ezi-omume enya Osolobue; enwon we nkoriani—w'e donmecharin iwu le odinali ile ri ofufe hun Di-nwonni-enyi tumesonme. ⁷ Kani amuni we nwa, makele Elizabethi wu agan, bu we ebuo a kago egedi.

⁸ Uhuohin ohu, Zekaraya ri ime Ulo-nsọ a run orun nchu-egan a, ogen ndi itu e gi ri orun. ⁹ Ke omenali ndi nchu-egan don ri, iya ke mkpo we tu hanrin hun siko d'a banye Ebehu-ri-nsọ ime Ulo-nsọ Di-nwonni-enyi d'a kpo nsensi okun. ¹⁰ K'o ri a kpo nsensi hu okun, ndi hu ile bia d'e fe ofufe hu ihun-ezi, e me ekpere. ¹¹ 'Ya ke mmon-ozị Di-nwonni-enyi no nwonpuha ni Zekaraya ime ebahun; mmon-ozị hu wuzo azuun eka-ihien ukpo w'a no a kpo nsensi okun. ¹² Ogen Zekaraya gi hun a, ehụ no mama a nni ọda-ọda, egun no tuma a. ¹³ Mmon-ozị hu no si a, "Atule egun Zekaraya! Osolobue a nugo ekpere i: Elizabethi nwunye i jenkọ d'a mun'i okennyel! I siko d'a kpo a Jonu. ¹⁴ Unu jenkọ d'a ghoghọ ọda; efọ siko d'a suo onu usuo ọda-ọda; ndi bu ọda jenkọ d'a ghoghoni omumu a, ¹⁵ make ni o jenkọ d'a wu oken ihian enya Di-nwonni-enyi. O rakokwo manya owule mobu manya zeni. We gini d'a mu a, Mmon-nsọ siko d'a gha ebe o ri efọ nne e jun ime e. ¹⁶ O jenkọ d'e me ndi Izrelu bu ọda gbehuto d'e kunrun Di-nwonni-enyi wu Osolobue we. ¹⁷ O siko d'e buru ni Di-nwonni-enyi uzo ken'o kwan'a uzo; o jenkọ d'e gi agungun le iken onye-amuma wu Elaija me e—keni o me obi ndi nedi gbehuto si ebe umu we ri, me ndi nnupu-isi gbehuto d'e romel

iroro ndị ezi-omume, iroro ndị marịn ihien—gi ẹ kwademe ndị alịni make ọbibia Di-nwọnni-enyi.”

¹⁸ Zẹkaraya nọ sị mmọn-ozị hụ, “Nani m'e dọn marịn ni ọnwani siko d'e me? A kaguo m egedi, nwunye m a kaguozi egedi.”

¹⁹ Mmọn-ozị hụ nọ shiari a, sị, “Mme wu Gebrelu hun e wuzo ihun Osolobue. Iya zi m d'a gwa i oku, zi i oziomanị. ²⁰ Ebe o me nwan ni y'e gini ihien ndi hu m ku don, ihien ndi hu hun jenkọ d'e mezu oge ẹ ru, i jenkọ d'a wu odin: 'ya sakozị ẹka ku oku d'e ru uhuohin ihien m ku jenkọ d'e me.”

²¹ Oge ihienni gi ri e me, ndi ahun hu e che Zẹkaraya, a sị, “K'o biehanzini enina ime Ebahun-ri-nsọ?” ²² Oge o gi puha, o sani ẹka gwa we oku, 'ya we nọ marịn n'ọ hunole ohun ime Ebahun-ri-nsọ—make ni o to e gi ẹka a gwa we oku, o sazi ẹka ku oku.

²³ Oge ọrun a a guu, o nọ lama iwe e. ²⁴ Omeuu, Elizabethi nwunye e nọ turu ime. Elizabethi aghani ime ulo pu ọrogbo ifon isen. ²⁵ O sị, “Di-nwọnni-enyi e meke ni m ebe o nọ gi enya ri mma lee m, wepu uya ile m ri a hun ebe ndi nke m ri!”

Mmọn-ozị E Wehe Ozi Omumu Jizosi

²⁶ Oge efo-ime Elizabethi gi ri ifon isin, Osolobue nọ zi mmọn-ozị ahun w'a kpo Gebrelu jen obodo ohu me ekerere w'a kpo Nazareti hun ri Galili; ²⁷ o zi e d'e kunrun nwa-agboọ ohu keleni marịn okennyẹ. Efan nwa-agboọ hu wu Meri. Nwa-agboọ ahun le okennyẹ ohu w'a kpo Josefụ kwerigbama ni we jenkọ d'a lu; Josefụ wu onye ikpun-ulo eze, ikpun-ulo Defidi. ²⁸ Mmọn-ozị hụ nọ bia d'e kunrun Meri, sị a, “Darụ! Onye Chuku gozi agozil! Chuku noyeni i anoyeni.”

²⁹ Oku mmọn-ozị hụ gwa Meri anizini obi ru Meri ali kaka; o hu a ju enwen e ke elee udi ekele wu onwan. ³⁰ Mmọn-ozị hụ nọ sị a, “Atule egun. Osolobue e meguo n'i ohunma. ³¹ I k'a tu ime, mu okennyẹ; i jenkọ d'a kpo a Jizosi/Jesu. ³² O k'a wu oken ihian; we jenkọ d'a kpo a Nwa Onye Hu Kachanrinni. Di-nwọnni-enyi wu Osolobue jenkọ d'e ye e ukpo nedi-e-kani wu Defidi; ³³ o k'a ki Izrelu, ikpun-ulo Jekopu, jenin ejen; ali-eze e aguko!”

³⁴ Meri nọ sị mmọn-ozị hụ, “Nani k'o don me—bu m'e ke marịn okennyẹ?”

³⁵ Mmọn-ozị hụ nọ sị a, “Mmọn-nsọ jenkọ d'a biakwasị i; iken Onye Hu Kachanrinni jenkọ d'e kpume i. Ya wu, nwa i jenkọ d'a mu k'a ri nsọ—we k'a kpo a Nwa Osolobue. ³⁶ Ozozị, Elizabethi nwenẹ i a turuguo ime—ebeni o kaguu egedi! Efo-ime ri a nwan ifon isin—onye nwen we te si n'ọ wu agan! ³⁷ Make ni, o nwọnni ihien Osolobue ghaleni a saeka e me!”

³⁸ Ya Meri nọ sị, “Iyaa; odibo Di-nwọnni-enyi ke m wu—'ya ri ni m k'i don ku!” 'Ya mmọn-ozị hụ nọ la a to, pu.

Meri E J'en D'a Hụn Elizabēti

³⁹ Omēguū, 'ya Meri nọ kwademe ozigbo-ozigbo j'enme obodo ohu hūn rị oke alị Judia. ⁴⁰ O ru ebēhū, ọ nọ banye iwe Zēkaraya, kele Elizabēti. ⁴¹ Ogēn Elizabēti gi nū ekele Meri, nwa rị a ẹfọ nọ tūsi elu. 'Ya Mmōn-nsọ nọ gbajun Elizabēti. ⁴² 'Ya Elizabēti nọ gi okēn olu dōbepu oro, sị, "Iyū kẹ wẹ kachanrīn a gōzi ime ikpoho ile; nwa ị siko d'a mụ wū onyẹ wẹ gōzi agōzi! ⁴³ Nani ke ihien oma han enina dōn mē m, nī nne Di-nwōnni-m bīa d'a hūn m? ⁴⁴ Makēni, hūn m gihū nū k'i kele, nwa rī m ẹfọ nọ gi ighoghō tūsi elu! ⁴⁵ Ngōzi rī nī okpoho hū hūn kweri nī oku hūn Di-nwōnni-ēnyi gwa a jenkō d'e mezul!"

Ebū Meri Gi Ja Osolobue mma

⁴⁶ Meri nọ sị,
 "Obi m rī a ja Di-nwōnni-ēnyi mma;
⁴⁷ mmōn m rī a ghoghō ime Onyẹ-nzūopuha m wū Osolobue,
⁴⁸ makēni o giguō enya rī mma lee m —
 mme, hūn wū odibo ẹ mmakalaka!
 Ezioku-ezioku, gha nwan kikēnni e j'en,
 agbō ile siko d'a gha a kpō m onyẹ wẹ gōzi agōzi,
⁴⁹ makēni Onyẹ Hū Nwōn Iken e meole ni m okēn ihien rī
 ichen-ichen;
 ẹfan a rīzikwō nsọ!
⁵⁰ O mēsōnmē ni ndi hūn e humen'e isi omikēn —
 gha agbō d'e ru agbō.
⁵¹ O tīnpugūọ ẹka a, kpa ikēn,
 kpōnyīya ndi mpache lẹ ihien wẹ rī e ro.
⁵² O wetugūọ ndi-nze uku elu ukpo wẹ,
 bushi ndi nwōnlēni ihien wẹ wū enu.
⁵³ O giguō ihien rī mma yejun onyẹ ẹgūn rī a gūn ẹfọ,
 gbama odafin ẹka, chupū a.
⁵⁴ O yeguōnī odibo ẹ wū Izrelū ẹka;
 ọ nyanhangūọ omikēn ya lẹ enwēn ẹ wū Osolobue.
⁵⁵ O nyanhangūọ a
 k'o dōn kwe ndi nedi enyi kanī nkwa —
 k'o dōn kwe Ebrahim lẹ ẹbōn a ile nkwa jēnrin ejen!"
⁵⁶ Ya Meri nọ sōn Elizabēti nōdī ihien rīkẹ ọrōgbō ifon ẹto, ọ nọ lakin iwe ẹ.

Omumu Jonu Hūn E Mē Mirin-Chuku

⁵⁷ O ru ogēn Elizabēti k'e gi mū, ọ nọ mū okēnyē. ⁵⁸ Ndi bikunmēn'e lẹ ndi nke wẹ nọ nū nī Di-nwōnni-ēnyi e meguō n'a okēn omikēn, wẹ nọ sōn ẹ ghoghō. ⁵⁹ Nke akpū-uhūohin ẹsatō, wẹ nọ bīa d'a kwa nwata hū ugun; wẹ te k'a gūn a Zēkaraya nōkē nedi ẹ, ⁶⁰ kalē nne ẹ nọ sị, "Mba-o! Wẹ jenkō d'a kpō a Jonu." ⁶¹ Wẹ nọ sị a, "O nwōnni onyẹ nke unū hūn a za ẹfan

hụ!”⁶² Wẹ nọ gi ẹka jụ nẹdi ẹ ẹfan wẹ siko d'a kpọ a.⁶³ O nọ si wẹ y'ẹ ọmụma hụn w'a kaye ihien, 'ya ọ nọ de, “Efan a wụ Jọnu.” O nọ tū wẹ ile ẹnaya!⁶⁴ Idumuzi, ọnu a nọ shiapu, ire ẹ a topu, ọ nọ kume oku, jama Osolobue mma.⁶⁵ Egun nọ tuma ndi ile bikunmeni wẹ; ndi ihian hu e ku oku ihien ndini egberẹ oke Judia ile.⁶⁶ Onye ọwule nun'a hu e ro ẹ, a si, “Kini ke nwatani jenkọ d'a wu?” Wẹ ri a jụ ẹnina makeni ẹka Di-nwonna-enyi ri ime ndun a ezioku-ezioku.

Amuma Zekaraya Bu

⁶⁷ Mmon-nso nọ jun ime nedi ẹ wu Zekaraya, 'ya ọ nọ bu amumanị:

⁶⁸ “Ojija-mma ya ri ni Di-nwonna-enyi wu Osolobue Izrelu!
Makeni ọ bialọ ẹ d'e yeni ndi nke ẹ ẹka,

ọ gbapuhaguo wẹ.

⁶⁹ O wepuhaguo ẹni Mpin,

Oken Onye-nzuopuha, hūn jenkọ d'a zuopuha ẹni —
onye ikpun-ulo odibo ẹ wu Defidi.

⁷⁰ O meguu a k'o don ku ẹ edei,

ghahani ndi-amuma nsọ a,

⁷¹ n'o jenkọ d'a zuopuha ẹni ẹka ndi inenren ẹni ile
le ndi iwe ẹni ri e we;

⁷² n'o siko d'e meni ndi nedi ẹni kani omiken
nyanhan nkwerigbama nsọ a —

⁷³ nyanhan ẹfan a,

hūn o kunni nedi ẹni kani wu Ibrahim
ogen o gi kwe ẹ nkwa —

⁷⁴ n'o siko d'a gbapuha ẹni ẹka ndi inenren ẹni,
amangbe egun ghazi a tu ẹni ẹni gha e fe ẹ,

⁷⁵ kama, ẹni e gi iri-nso le ime-ihien ọ cho
e fe ẹ,

ogologo ndun ẹni ile.”

⁷⁶ “Nke iyū wu nwa,

wẹ jenkọ d'a kpọ i

onye-amuma nke Onye Hụ Kachanrinni;

i siko d'e buru ni Di-nwonna-enyi uzo,

keni i hūn uzo kwa n'a uzo a;

⁷⁷ i jenkọ d'e me ndi nke ẹ marin

ke w'a don nwonhen nzuopuha

ghahani inwonhen mgbahari njo wẹ.

⁷⁸ Onwan jenkọ d'e me

make efoma le omiken Osolobue ẹni,

hūn o jenkọ d'e gi me ukpe nzuopuha nwunmeni ẹni,

⁷⁹ me ẹ gha elu-igwee nwunmeni

ndi hūn ri ime ishi le ime onyinyon-onwun;

du uku ẹni

ye ụzọ udon.”

⁸⁰ Nwata hụ wụ Jonu e sue, wuru onye zeni ime mmọ; ọ nọ biri atụ d'e ru ụhụhụhụ hụ ọ pụha d'a rụnma ọrụn a id'anya ndi Izrelu ile.

Isi Nke Ebuo

Omumu Jizosi
(Mat 1.18-25)

¹ Ogen hụ, eze-kani w'a kpọ Siza Ogostusu nọ ye iwu, si we detuchanrin efan ihian ile ri uwa—ebe ile ri okpuru okiki ndi Rom. ² (Onwan wu nke ibuzo we detu efan ihian ile; ogen Kwirinosi gi wu Govano ri a ki ali Siria ke we gi detu efanni.)
³ Onye owule hụ e jen obodo e d'e deye efan.

⁴ 'Ya Josefu nọ gha obodo Nazareti ri Galili si obodo Betulehem hun ri Judia, obodo we nọ mu Defidi—makeni ikpun-ulo Defidi k'ọ gha pụha. ⁵ Iya le Meri hun we ebuo kwerigbama ni we jenkọ d'a lu wi jen d'e deye efan. Meri ri ime ogen hụ. ⁶ Ebe we ri Betulehem, ogen Meri k'e gi mu nwa hụ e ru, ime nọ meme e. ⁷ O nọ mu nwa ibuzo a, mu a okennye, gi ekwa we gi a pa nwa fuma a, bu e dine ime ihien anu gi e ri ihien-oriri—makeni uzọ ariahun we siko d'a nodi ime ulo ndi-ijen a nodi.

Ozi Ndi Mmon-ozu Wehe Ni Ndi-ndu Anu Ahun

⁸ Uhinhin hụ, o nwe ndi e du anu ri ofia egbera ahun, e lepu anu we enya. ⁹ Mmon-ozu Di-nwonnienyi nọ nwunpụha ebe we ri, ogho Di-nwonnienyi nọ nwunhunme we leke ukpe. 'Ya egun nọ tuma we. ¹⁰ Kani mmon-ozu hụ nọ si we, "Atule ni egun! M bia d'e zi onu ozi oma hun siko d'e weheni ihian ile eregede ighogho. ¹¹ A muguo ni we unu Onye-nzuopuaha tanni ime obodo Defidi; iya wu Kraisti, Onye Hụ Osolobue Tume, hun wu Di-nwonnienyi! ¹² Onwan ke unu jenkọ d'e gi marin a: unu jenkọ d'a hun nwa we gi ekwa fuma, bu dine ime ihien anu gi e ri ihien-oriri."

¹³ Idemizi, igunrun ndi mmon-ozu elu-igwee nọ fopuha che ni mmon-ozu hụ, a ja Chuku mma, a si,

¹⁴ "Ogho 'ya ri ni Osolobue
ebehụ kachanrin elu ejen;
udon 'ya ri ni ndi ri ime uwa,
ndi o ri e meni ohunma!"

¹⁵ Mgbe ndi mmon-ozu hụ gi lagu we to, si elu-igwee, ndi-ndu anu hụ nọ si ibe we, "Ni enyi jenu Betulehem d'a hun ihienni meni, hun Di-nwonnienyi gwa enyi." ¹⁶ We nọ jenne ozigbo-ozigbo. We nọ hun Meri le Josefu le nwa ahun we bu dine ime ihien anu gi e ri ihien-oriri. ¹⁷ Ogen ndi hụ a zun anu

gi hun Jesu, we no gwa we ihien mmon-ozu hu gwa we banyeni nwa hu. ¹⁸ Ihien ndi hu e du anu ku no tu ndi ile nun'a enya. ¹⁹ Kani Meri e buchanrin ihien ndini ile to ime obi e, e ro we.

²⁰ Ndi hu e du anu no lama, e tuchan Osolobue, a ja a mma, make ni ihien ile we nu le ihien ile we hun rchanrin ke mmom-ozu hu don gwa we.

A Gun We Jizosi Efan

²¹ Nke akpu-uhuhin esato, ogen we jenko d'e gi kwa nwata hu ugun no ru, we no gun a Jesu/Jizosi, efan hu mmom-ozu hu ye e ni nne e d'a tu ime e.

A Papuha We Jizosi Ime Ulo-nsa

²² O ru ogen Josefụ le Meri e gi me Mmemme Idon-nsa rike ke Iwu Mozizi don ku, 'ya we no weri nwa hu shi Jerusalem keni we papuhani Di-nwonnienyi 'ya, ²³ (ke we don de e ime Iwu Di-nwonnienyi, ni, "We siko d'e wepuha ni Di-nwonnienyi nwa-okenny e ibuzo owule we mu"). ²⁴ We no chu ejan ke we don de e ime Iwu Di-nwonnienyi, ebuhu Iwu no si, "Nduru ebua mobu umu oluikuku ebua."

²⁵ Ogen hu, o nwon okenny e ohu w'a kpo Simionu hun bi Jerusalem. Onye e me ihien Osolobue cho k'o wu; o gi obi e ile e fe Osolobue, e che ni Osolobue zupuha ndi Izrelu. Mmon-nsa noyen'e anoyeni. ²⁶ Mmon-nsa me e marin n'o nwunko d'e ru n'o hun Kraisti, Onye Hu Di-nwonnienyi Tume. ²⁷ Mmon-nsa no duru Simionu si ime Ulo-nsa. Ogen ndi mu nwa hu wu Jizosi gi wehe e d'e me n'e ihien Iwu cho, ²⁸ Simionu no pari nwa hu, ja Osolobue mma, si,

²⁹ "Di-nwonnienyi,
i ri nwan a si odibo i ya gi udon lama,
noke ke i don ku;

³⁰ makele e gigu m enya m hun nzupuha i,

³¹ hun i kwademe id'enya ndi ali ile ri ichen-ichen:

³² Ukp e hun jenko d'a ghosi ndi ali ndi ozu uche i,
ukp e hun jenko d'e wehe ni ndi nke i wu ndi Izrelu ogho."

³³ Ihien ndi hu we ku banyeni nwata hu no tu nedi e le nne e wu Josefụ le Meri enya. ³⁴ 'Ya Simionu no gozi we; ya o no si nne e wu Meri, "Gon ntin, we tume nwatani n'o wuru onye we siko d'e gi budan ndi bu oda ime Izrelu, gizikwo a busi ndi bu oda elu ime Izrelu."

"O siko d'a wu ahima, hun gha aka Osolobue bia, hun ndi ihian jenko d'a lusan, ³⁵ keni ihien ndi bu oda ri e ro hun uzu puha ifon—ihien ufu jenko d'e zupuzi iyu nwen obi rike opia-agma make ufiri nwatani."

³⁶ O nwon onye-amuma ohu wu okpoho, hun w'a kpo Ana*, nwa Fanuelu, onye ikpun-ulo Asha ro; o kaguo egedi; di e a nwunhinguo—ahua esa suo ke iya le di e bi ni di e d'a nwunhun. ³⁷ O ri nwan nwa ahua eno kwasi ogun-eno. A ra gha Ulo-nsu pu, o hu e fe Osolobue ukinkin le efinnai, e bu onu, e me ekpere. ³⁸ Ogen ohu hu k'o gi puhazikwo, ye Osolobue ekele, kume oku nwa hu ken ndi ile ri e che ni Osolobue gbapuha Jerusalem nu.

A Lakin We Nazareti

³⁹ Ogen Josef u le Meri gi meguu ihien ile Iwu Di-nwonni-enyi cho, we no lakin obodo we bi wu Nazareti hun ri ime Galili. ⁴⁰ Nwata ahun e sue, ka eh u, marin ihien oda-oda, ewere Osolobue hu e son e.

Ihien Jesu Me Ime Ulo-nsu K'o Ri Nwata

⁴¹ Ahua ile ke ndi mu Jizosi gi e jen Jerusalem d'e me Mmemme-Nghafe. ⁴² Ogen Jesu gi ri nwa ahua mmebuo, we no jenzi mmebuo hu ke we don e jen mbu. ⁴³ Ogen mmebuo gi guguu, we no lama, kan nwata hu wu Jesu no din Jerusalem bu ndi mun'a a marin.

⁴⁴ We ri e ro no ri ime igunrun ihian hu we ile gba lako, we noleni cho a d'e ru ni e jempu we ijen akpu-uhuhin ohu gbe-gbe-gbe—ya we no nwan choma a ebe ndi nke we le ndi owu we ri. ⁴⁵ a chobe w'e, ahunni w'a, ya we no kin-azuun, si Jerusalem d'a cho a. ⁴⁶ Hun me akpu-uhuhin eto ke we gi hun a ime Ulo-nsu, ebe o nodiye ni ndi-nkuzi, e gon we ntin, a ju we otaa. ⁴⁷ Nghota a le aziza a atukem ndi ile ri e gon e ntin enya. ⁴⁸ Ogen ndi mun'a gi hun a, ndun a guu we; nne e no si a, "Nwa m, ki meni enyi ihienni? Mme le nedi i hu a gbaka-obi, a cho i."

⁴⁹ O no si we, "Ki unu chomazi ni m? Unu amarin ni m jenko d'a riri iwe† Nedi m?" ⁵⁰ Kan aghotani we ihien o za we. ⁵¹ Ya Jesu no sonme we, we ile no lashi Nazareti. O hu e humeni we isi; nne e a nacharin ihien ndini ile to ime obi e. ⁵² Jesu hu e sue, a ka eh u, a marinwaye ihien; ihien e hu a suo ke Osolobue ke ihian.

Isi Nke Eto

Ozi Jonu Hun E Me Mirin-Chuku Zi (Mat 3.1-12; Mak 1.1-8; Jon 1.1-28)

¹ Hun me e ahua mmisen ime okiki eze-kan i w'a kpo Siza Taiberias, ogen hu Pontus' Paleti gi wu Govano ri a ki Judia— we kebe Izrelu le ali ndi nokunme n'e uzo eno ogen hu: Herodu hu a ki Galili; Filipu nwe e e hu a ki Ituria le Trakonitisi;

* Isi Nke Ebuo:36 Griki: Hana † Isi Nke Ebuo:49 mabu: orun

Lisanjasi hụ a kị Abileni. ² Anasi lẹ Kayafasi wu ndi-isi nchụ-
 ejan. Ogen hụ ke oku Osolobue gi biani Jonu nwa Zekaraya ime
 atu. ³ 'Ya o no ghagbamacharin egberẹ Iyi Jodani, a ma okwa—
 a si we bia d'e me mirin-Chuku, gi e ghosi n'e roghariguo we
 —keni Osolobue hun uzo gbaghari we njo. ⁴ Erira ke we don de
 e ime ehuhuo Azaya onye-amuma, ni,

“Olu onye ohu ri a han ime atu,

a si,

'Kwa ni ni Di-nwonni-enyi uzo;
 mememe ni uzo a n'o zinrin.

⁵ We jenkọ d'e hakin odanmgbugbu ile,
 me ugu lẹ oke ile henrinsomeme ali-aradan;
 we jenkọ d'e me uzo-ngirigọ ile zinpu,
 me uzo-mkpoke ile rienu —

⁶ ihian ile a hun nzuopuha Osolobue! ”

⁷ Ya Jonu no ri a gwa igunrun ndi hụ ri a bia d'e kunrunn'e
 n'o me we mirin-Chuku oku, a si, “Igunrun eju-ali! Onye si unu
 gba ni iwe lẹ onuma Osolobue lalani oso?! ⁸ Mikwo ni nwan
 mkpuru hun jenkọ d'a ghosi ni unu e roghariguo! Aghakwole
 ni a si enwen unu, 'Ebrahim wu nedi enyi nu!' Makeni, ezioku
 ke m ri a gwakwo unu, Osolobue siko d'a saeka gi omuma ndini
 memesonme ni Ebrahim umu. ⁹ Anyun a rigwole nwan ukun-
 osisi, e che: osisi owule mileni mkpuru ri mma, e gbutu w'e, tu
 a ye ime okun.”

¹⁰ Igunrun ndi ahun hụ a si a, “Kini ke enyi siko d'e me
 nwan?” ¹¹ O no si we, “Onye owule nwon ewuru ebuo jenkọ
 d'e weriri ohu ye onye nwonleni; onye owule nwon ihien-oriri
 siko d'e mezikwo erira.” ¹² Ndi a na ugwo-isi hun biazikwo d'e
 me mirin-Chuku no ju a, si, “Onye-nkuzi, kini ke enyi jenkọ d'e
 me?” ¹³ O no si we, “Anakarile ni ihien we si unu na.” ¹⁴ Ndi-
 agha no biazikwo d'a ju a, si, “Enyi nwen? Kini ke enyi jenkọ d'e
 me?” O no si we, “Aghazile ni e gi eka-iken a narin ihian ego;
 ebukinzi ni ihian onu; ni ni ugwo-orun unu e jun unu efọ.”

¹⁵ Makeni we ri a tukenme enya Kraisti, Onye-nzuopuha Hu
 Osolobue Tume, hun o kwe nkwa n'o jenkọ d'e zihẹ, lezi
 makeni we ri a ju enwen we ke Jonu ro, ¹⁶ Jonu no si we, “M gi
 mirin mmaka e me unu mirin-Chuku, kani onye kani m lala:
 efurudeni m onye jenkọ d'a topu eriri akpukpo-uku a! O siko
 d'e gi Mmon-nsọ lẹ okun me unu mirin-Chuku.

¹⁷ O gi ihien o gi a fuchan oka: o jenkọ d'a fuchanchanrin oka
 ile ri ebe o no a kukpo oka, kpou akpuru a ye ebe o kpontọ oka,
 kpoukome efifia kpouye ime okun hun we ghaleni e tinyun.”

¹⁸ Jonu gizi oku ndunmodun bu oda risomeme ichen-ichen zi we
 ozioma.

¹⁹ Jọnu nọ jugbo eze wu Herodu makeni o jẹn d'a luma Herodias wu nwunye nwenẹ ẹ lezi make eje-ihien ndi ozo bu oda Herodu me. ²⁰ 'Ya Herodu nọ mede hun ka njo ghahani ikpokin Jonu ye ulo-ngan.

E Me We Jizosi Mirin-Chuku
(Mat 3.13-17; Mak 1.9-11)

²¹ Ogen we gi ri e me ihian ile mirin-Chuku, we nozi me Jizosi. E meguu w'a 'ya, ebe o ri e me ekpere, elu-igwee no kpupu, ²² Mmon-nsọ nọ gi udi nduru hidan, bekwasi a. Olu nọ gha elu-igwee si, "Iyu wu ezi Nwa m; ihien i a sọka m."

Ndi Mu Jizosi
(Mat 1.1-17)

²³ Jizosi ri ihien rike nwa ahua iri-kwasi-ogun k'o bidon orun a. We weri Jizosi nọke nwa Josefu.

Josefu wu nwa Heli,

²⁴ Heli wu nwa Matitati,

Matitati wu nwa Liva,

Liva wu nwa Meki,

Meki wu nwa Jana,

Jana wu nwa Josefu,

²⁵ Josefu wu nwa Matatias,

Matatias wu nwa Emosi,

Emosi wu nwa Nahum,

Nahum wu nwa Es'li,

Es'li wu nwa Nagai,

²⁶ Nagai wu nwa Maati,

Maati wu nwa Matatias,

Matatias wu nwa Semei,

Semei wu nwa Joseki,

Joseki wu nwa Joda,

²⁷ Joda wu nwa Johanani,

Johanani wu nwa Resa,

Resa wu nwa Zerubabelu,

Zerubabelu wu nwa Shiatelu,

Shiatelu wu nwa Neri,

²⁸ Neri wu nwa Meki,

Meki wu nwa Adi,

Adi wu nwa Kosam,

Kosam wu nwa Emadam,

Emadam wu nwa Eh,

²⁹ Eh wu nwa Joshua,

Joshua wu nwa Elięza,

Elięza wu nwa Jorim,

Jorim wu nwa Matitati,

Matitati wu nwa Liva,

30 Livai wu nwa Simionu,
 Simionu wu nwa Juda,
 Juda wu nwa Josefụ,
 Josefụ wu nwa Jonam,
 Jonam wu nwa Eliakin,
 31 Eliakin wu nwa Mēlia,
 Mēlia wu nwa Mēna,
 Mēna wu nwa Mātata,
 Mātata wu nwa Natani,
 Natani wu nwa Defidi,
 32 Defidi wu nwa Jese,
 Jese wu nwa Obēdi,
 Obēdi wu nwa Būazi,
 Būazi wu nwa Salūmonu,
 Salūmonu wu nwa Nashonu,
 33 Nashonu wu nwa Aminadabu,
 Aminadabu wu nwa Adimini,
 Adimini wu nwa Anị,
 Anị wu nwa Hez'ronu,
 Hez'ronu wu nwa Pērezi,
 Pērezi wu nwa Juda,
 34 Juda wu nwa Jekopu,
 Jekopu wu nwa Aziki,
 Aziki wu nwa Ebrahim,
 Ebrahim wu nwa Tera,
 Tera wu nwa Nahọ.
 35 Nahọ wu nwa Serugu,
 Serugu wu nwa Reu,
 Reu wu nwa Pelegi,
 Pelegi wu nwa Eba,
 Eba wu nwa Shēla,
 36 Shēla wu nwa [Kainani],
 [Kainani] wu nwa Afasadi,
 Afasadi wu nwa Shēm,
 Shēm wu nwa Nua,
 Nua wu nwa Lamēki,
 37 Lamēki wu nwa Mētusēla,
 Mētusēla wu nwa Enoku,
 Enoku wu nwa Jarēdi,
 Jarēdi wu nwa Mahalalēlu,
 Mahalalēlu wu nwa Kenan*,
 38 Kenan wu nwa Enoṣi,
 Enoṣi wu nwa Seti,
 Seti wu nwa Adam,
 Adam wu nwa Osolobue.

* **Isi Nke Ẹtọ:37** mọbụ: Kainani (Onu-Hibru)

Isi Nke Ẹnọ

*Onwunwan Ekwensu Nwan Jesu
(Mat 4.1-11; Mak 1.12-13)*

¹ 'Ya Jesu nọ gha Iyi Jodani lụa. Mmọn-nso jun ime ẹ; Mmọn-nso nọ duhunmeme ẹ ime atụ, ² Ekwensu nọ nwan a ebehụ orogbo akp'ohin ogunnaị. O rini ihien owule ogen hu ile. Mgbe akp'ohin ogunnaị ahun gi zuguu, egun hu a gun a oda-oda. ³ Ekwensu nọ si a, "Owule i wu Nwa Osolobue, si omumani henrin ogbe bredi." ⁴ Jesu nọ si a, "E deguo w'a ime Ekukwo-nso ni, 'Thian ara gi ihien-oriri suo a ri ndun.*' "

⁵ 'Ya ke Ekwensu nọ w'e si ebe jen elu, gi njube-nya ohu ghosichanrin a ali-eze ile ri elu-ua; ⁶ si a, "M jenkọ d'e ye i iken we ile le ogho we, makeni e buguo we uwe ile che meka—onye suni m ke m'e y'e. ⁷ Ya wu, i ke ni m nwan isi ali, ihien ndini ile jenkọ d'e me nke i." ⁸ Jesu nọ si a, "Ekukwo-nso si, 'Ke ni Di-nwonnienyi wu Osolobue i isi-ali; fe iya suo!' "

⁹ 'Ya ke Ekwensu nọ weri Jesu si Jerusalem, bu ẹ che mkp'onunu Ulo-nso, si a, "Omenni i wu Nwa Osolobue, gha ebeni tuha enwen i ye ali. ¹⁰ Makeni, e deguo w'a ime Ehuhuo-nso, si, 'O siko d'a si ndi mmọn-ozie chemẹ i; ¹¹ we jenkọ d'a pari i, amangbe y'a kpoqburu omuma.' "

¹² Kani, Jesu nọ si a, "Ehuhuo-nso si, 'Anwankwole Di-nwonnienyi wu Chuku i.' "

¹³ Ekwensu a nwanchanringuu Jesu, 'ya o nọ la a to, e che oghere ozọ.

*Jizosi E Bidon Orun A Ime Galili
(Mat 4.12-17; Mak 1.14-15)*

¹⁴ 'Ya ke Jizosi nọ kinhen Galili. Iken Mmọn-nso jun ime ẹ. Efan a nọ kpoqbari obodo ile ri egberẹ hu. ¹⁵ O nọ kuzime ime ulo-ofufe ndi risonme ebahun, onye owule hu a ja a mma.

*A Ju We Jizosi Ime Nazareti, Ali O Nọ Sue
(Mat 13.53-58; Mak 6.1-6)*

¹⁶ 'Ya Jesu nọ si Nazareti, ebe o nọ sue; o ru Uhuohin Izu-iken, o nọ jen ulo-ofufe k'o don e jen mbu. O nọ lihi oto n'o gun Ekukwo-nso, ¹⁷ we nọ y'e ehuhuo Azaya onye-amuma. O fifipu a, makeni ekukwo w'a fifima afifima ro; o nọ chorị ebehụ we deye ni

¹⁸ "Mmọn Di-nwonnienyi nokwasị m anokwasị, makeni o tumeguọ m d'e zi ndi igbennyẹ ozioma.

O ziguọ m

d'a si ndi ri ime egbun weri enwen we,

si ndi ẹnya-ishi hunma uzọ;

mmẹ d'a gbapuha ndi we ri a biangbu;

* Isi Nke Ẹnọ:4 Ditọronomi 8.3

19 mmẹ d'a ma ọkwa nị ahụ a hụ e ruo ẹ
hụn Di-nwọnni-ẹnyi e gi mēni ndi nke ẹ ọhụnma.”

20 Jesu nọ fifimazi ẹhuhuo hụ, we ẹ ye onye e donme n'ẹ; 'ya o nọ nodi ali. Ihian ile ri ime ulo-ofufe e bu ẹnya tuma a, 21 o nọ gwama we, si, “Ebeni we gun ime Ẽkukwo-nsọ e mezuguo tanni ke unu don ri a nu a.”

22 We ile hụ e ku oku ẹ ọhụnma, oku oma ndi hụ ri a gha a onu a puha a tu we ẹnya. We nọ si, “Onyeni ele nwa Josefu?” 23 O nọ si we, “A maringuo m nị unu siko d'a tuni m iluni: ‘Dibiẹ, zuo nwan enwen i!’ ‘Ihiẹn ndi hụn ẹnyi nu nị 'ya k'i me ime Kapanom, mezi ẹ nwan ime obodo i.’ ”

24 “M ri a gwa unu ezioku, w'a ra nabanhan onye-amuma ime obodo ẹ: 25 kani, nị m gwa unu ezioku rin'a: ezioku ro nị ikpoho di we nwun bu oda ime ali Izrelu ogen Ẽlajja, ogen ahun mirin gileni zue ọrogbo ahua eto le ifon isin, oken unwun nọ mugbame ali ile, 26 kani o nwonni hūn Osolobue zi Ẽlajja d'e kunrun; o na we ile to, zi ẹ jen ali ọzo—obodo Zarefatị hūn ri ali Sidonu—d'e kunrun okpoho di ẹ nwun ri ebẹhu.

27 Ndi-oti ri ali Izrelu ogen Ẽlajsha onye-amuma buzikwo oda; kale o nwonni hūn o zuo; o na we ile to, zuo Nemani onye ali Siria—onye ali ọzo.”

28 Ogen ndi ri ime ulo-ofufe hụ gi nu ihienni, iwe nọ weme we. 29 A fulihi we, nupu Jesu ime obodo hụ, w'e si mkpenren oke hụ obodo we ri. We te cho nị we gha elu ebahun kwantu ẹ, 30 kani Jesu nọ jenghafa etintinnaị igunrun ahun, jenne nke ẹ.

Jizosi A Zuo Okennyẹ Eje-mmọn Ri Ime E (Mak 1.21-28)

31 'Ya Jesu nọ si obodo w'a kpo Kapanom, hūn ri Galili. O nọ kuzime we Uhuohin Izu-iken; 32 nkuzi ẹ nọ tu we ẹnya, make ni o ku leke onye oku ri ẹka. 33 Okennyẹ ohu eje-mmọn ri ime ẹ ri ime ulo-ofufe hụ; o nọ yi oken oro, si, 34 “Euu! Hapu ẹnyi ye, Jesu onye Nazareti?! I bia d'e tikpo ẹnyi? A maringho m onye i wu: yu wu Onye-nsọ Osolobue!”

35 Kani, Jesu nọ jugbo eje-mmọn hụ, si a, “Gba nkintin! Gha ime ẹ puha!” Eje-mmọn hụ nọ bu okennyẹ hụ gbe ali id'ẹnya we ile, o nọ gha ime ẹ pu, kani o run'a ehụ.

36 O tu ndi hụ ile ẹnya, we hụ a si ibe we, “Ki wu onwan? O nwe iken hūn o gi a gwa eje-mmọn oku rike onye oku ri ẹka, we hụ a puha” 37 Oku Jesu nọ kpogbari egerẹ hụ ile.

Jizosi A Zuo Ogo Pita Le Ndi Ozo Bu Oda (Mat 8.14-17; Mak 1.29-34)

38 Jizosi nọ gha ime ulo-ofufe hụ pu, si iwe Saimonu. Oken ehụ-okun ri e nwun nne nwunye Saimonu; we nọ juma Jizosi nani w'e m'e. 39 Ozigbo, Jizosi nọ jemburu ẹ, wuzo ebẹhu, jugbo

ẹhụ-ọkụn hụ, ẹhụ-ọkụn hụ nọ hapụ a. Ọ nọ lihi ọtọ ozigbo, lemẹ wẹ ọbia.

⁴⁰ Ogeñ anwun gi romā, ndi ile nwon ndi emu ichen-ichen ri a ku nọ we wẹ jenni Jizosi, ọ nọ bu ẹka kwasị onye-onye, zuochanrin wẹ ile. ⁴¹ Eje-mmọn huzi a gha ime ndi bu oda wẹ risonme ime wẹ a pu, e yi oro, a si, “Iyū wū Nwa Osolobue!” Kani, Jizosi hū a jugbo eje-mmọn ndi hū—ọ nini wẹ ku oku, makeni a maringwo wẹ ni 'ya wū Kraisti, Onye Hū Osolobue Tume.

Jesu E Zisonme Ozioma
(Mak 1.35-39)

⁴² Ogeñ eki gi fon, Jesu nọ gha ime obodo hū pu, si ebe ihian bileni, kani igunrun ahun hū a cho a. Ogeñ wẹ gi hun a, wẹ nọ cho ni wẹ gbondon ẹ make ọ gha a la wẹ to. ⁴³ Kani ọ nọ si wẹ, “M siko d'e ziriri ozioma Ali-eze Osolobue ime obodo ndi ozo, makeni 'ya ke Osolobue ziheni m.” ⁴⁴ Erira k'o gi jensonme, e ku oku-Chuku ime ulo-ofufe ndi risonme ime Judia.†

Isi Nke Iseñ

Umụ-azuun Ibuo Jesu Kpo
(Mat 4.18-22; Mak 1.16-20)

¹ Uhuohin ohu, Jesu turu mkpenren “Ohimin” Genesareti*, igunrun ihian hū a fufa a, keni wẹ nū oku-Osolobue. ² Ọ hun ugbo-mirin ẹbuo wẹ limeto mkpenren mirin ebahun—ndi gi wẹ e gbu azun nato wẹ d'a su oga wẹ. ³ Jesu nọ banye ohu ime wẹ hun wū nke Saimonu, ọ nọ si a gha mkpenren ebehu nyanshi ihun ẹkere. Ya Jesu nọ nodi ali ime ugbo hū, gha ebehu kuzime igunrun hū.

⁴ Ogeñ o gi kuguu, ọ nọ si Saimonu, “Nyanshi ugbo ebe mirin nọ mi, ni unu tyesonme oga unu, keni unu nwun azun.” ⁵ Saimonu nọ si a, “Di-okpa, ẹnyi nọ ebeni eki e we fon, ẹnyi anwunni ihien-ana. Kani, ebe o me ni i si ẹnyi tuye, m jenko d'a tuye oga ndi hū.” ⁶ Wẹ nọ tyesonme oga wẹ: wẹ nọ nwun azun bu oda, nke wū ni oga wẹ e te tikama. ⁷ 'Ya wẹ nọ fe ibe wẹ ri ime ugbo hun-ẹbo ẹka wẹ bia d'e yeni wẹ ẹka. A bia wẹ, 'ya wẹ nọ kpon azun kponjun ime ugbo ẹbuo hū, nke wū ni e te rubanma wẹ ime mirin. ⁸ Ogeñ Saimonu wū Pita gi hun ihien meni, ọ nọ gbuni Jesu osekpū, si, “Gha ebe m ri pu, Di-nwonni-ẹnyi, ni m wū onye njo!” ⁹ O ku erira makeni ọ tu ya le ndi 'ya le wẹ wi ẹnya ni wẹ gbu azun buhan oda erira. ¹⁰ Erira k'o rizi umu Zebedi wū Jemisi le Jonu, ndi hun wẹ le Saimonu gba a run.

† **Isi Nke Ẹnọ:**44 ali ndi Ju * **Isi Nke Iseñ:**1 Ẹfanni ke w'a kpozi “Ohimin” Galili

Ya Jesu nọ sị Saịmonu, “Atule egun; gha kiken ni jenne, ihian k'i siko d'a gha a kuha rike azun.” ¹¹ A dokpunpuhaguu we ugbo we mkpenren mirin, 'ya we nọ la ihien ile to, sonme Jesu.

Jesu A Zuọ Onye-oti
(Mat 8.1-4; Mak 1.40-45)

¹² Ogen Jesu gi ri obodo ohu, okenye ohu oti fukpo ehụ ile ri obodo hu. Ogen o gi hun Jesu, o nọ dan ali, rima a, si, “Dinwonni-enyi, mbuni y'a chogho, i jenko d'a s'eka zuo m, a ri m ochan!” ¹³ Jesu nọ tnpu eka, metu a, si a, “A chogho m, ri ochan!” Orija hu nọ gha ehụ okenye hu pu ozigbo. ¹⁴ Jesu nọ si a, “Agwakwole onye owule; ka jen d'e kunrun onye nchu-ejan ozigbo, n'o lele i, y'a chu-ejan ahun Mozizi si onye dnhinguu oti k'a chu, gi e ghosi ihian ile ni y'a dnhinguo.” ¹⁵ Kani, oku Jesu nọ kpokaride k'o kpohan mbu; igunrun bu oda hu e ruhe ni we gon e ntin le ni o zuo we emu we. ¹⁶ Kani o ru, o si ebe ihian bileni d'e me ekpere.

Jizosi A Zuọ Onye-orọ
(Mat 9.1-8; Mak 2.1-12)

¹⁷ Uhuohin ohu, ogen Jesu gi ri a kuzi, ndi Itu-Farisi le ndi nkuzi Iwu hun gha umu-ali ile risonme Galili le Judia bia le ndi gha Jerusalem bia ri ebehu. Iken Di-nwonni-enyi wu Osolobue hu a hun Jesu jenko d'e gi gwo oria. ¹⁸ Ogen ahun hura, ikennyeg gi ute bula okenye orọ kinmin nọ bia; we hu a nwan ni we bubanhan a ime ulo hu d'e bu e to ihun Jesu, ¹⁹ kani, ahunni we uzọ bubanhan a makeni igunrun hu jun ebehu. 'Ya we nọ nyinrin elu ulo hu, be oghe ye okpukpu e, gha ebahun do 'ya le ute e ye etinnai igunrun hu ihun Jesu.

²⁰ Ogen Jesu gi hun okukwe we, o nọ si okenye hu, “Owu m, a gbaghariguo we i njo i.” ²¹ Ya ndi-nkuzi Iwu hu le ndi Itu-Farisi nọ juma ibe we, si, “Onye wu hunni ri e ku aru?! Onye a saeka a gbaghari njo wezuka Osolobue suo?!” ²² Jesu a maringuo ihien ri we obi, 'ya o nọ si we, “Ki hain unu gi e ro udi iroroni?” ²³ Elee hun ka nfe okuku: i si, ‘A gbaghariguo we i njo i’ ra i si, ‘Lihi oto n'i jenne ijen?’” ²⁴ “M jenko nwan d'a ghosi unu ni Nwa nke Ihian nwe iken o gi a gbaghari njo ime uwa.” 'Ya o nọ si okenye hu orọ kinmin, “M si i nihi oto, heri ute i ni lama!”

²⁵ Okenye hu nọ nihi oto ozigbo—id'anya we ile ri ebahun, weri ute hu o te gi dine, jari Chuku mma, lama. ²⁶ O nọ tu we ile enya oda-oda, we nọ ja Osolobue mma. O tuka we egun; we hu a si, “Enyi a hunole ihien enyi huntuleni tanni!”

Jizosi A Kpo Onye Ugwo-isi W'a Kpo Liva (Matiu)
(Mat 9.9-13; Mak 2.13-17)

²⁷ Onwan e meguu, Jizosi no pu; 'ya o no hun onye w'a kpo Livai, hun a na ni ndi Rom ri a kini ugwo-isi, ebe o nodi ali ime odu we n'a na ugwo-isi. Jizosi no si a, "Sonme m." ²⁸ Livai no lihi oto, nato ihien ile, sonme e.

²⁹ 'Ya ke Livai no gi ifiri Jizosi kpo oriri hi-ogbe iwe e; igunrun ndi Ugwo-isi le ndi ozo huzi teburu ebeku e du we e ri ihien-oriri. ³⁰ Ndi Itu-Farisi le ndi-nkuzi Iwu we hun ri itu ndi Farisi no son umu-azuun Jizosi kpeme, a si, "Ki haun unu gi e du ndi Ugwo-isi le ndi-njo e ri, a ra?" ³¹ Jizosi no shari we, si, "Ndi ri iken ara cho dibie, ndi emu ri a ku suo, uwe wu ndi a cho dibie. ³² Ele ndi ezi-omume ke m bia d'a kpo ni we roghari, kan ndi-njo."

Ajuju Banyeni Ibu-onu

(Mat 9.14-17; Mak 2.18-21)

³³ Ya we no si Jesu, "Umu-azuun Jonu e bu onu mbu-le-eko, e me ekpere, umu-azuun ndi Itu-Farisi e mezikwo erira; kan umu-azuun i e ri, a ra."

³⁴ Jesu no shari we, si, "Unu asako aka me ndi bia oriri agbamekwu bu onu ebe we le okennyer ri a gba ehuhuo ri. Ni unu sa aka? ³⁵ Ogen w'e gi wepu okennyer hun ri a gba ekukwo lala, we jenko d'e bu onu ogen hu."

³⁶ Jizosi nozi tuni we iluni: "O nwonni onye hun a dokari ekwa ohun a kwakin nke akan. O m'e, nke ohun hu e tikapu; mpekele nke ohun hu efurukode nke akan. ³⁷ O nwonni onye e gi ihien-manyan akan a gbaye manyan ohun. Make ni, o m'e, manyan ohun hu sik d'a gbawa ihien-manyan hu, manyan hu a kwanhu, ihien-manyan hu a la iwi. ³⁸ 'Ya wu, gba manyan ohun ye ime ihien-manyan ohun! ³⁹ O nwonni onye a ragu manyan akan hun a cho nke ohun; make ni o jenko d'a si, 'Nke akan hu mma.'"

Isi Nke Isin

Ajuju Banyeni Uhuohin Izu-iken

(Mat 12.1-8; Mak 2.23-28)

¹ Uhuohin Izu-iken ohu, Jesu ghako ime ugbo oka-witi, umu-azuun a no ghorima mkpuru oka-witi, e gi aka a fuchanpu, e ri. ² Ndi hu ime ndi Itu-Farisi no juma we, si, "Ki unu ri e meni ihien Iwu si we e mele Uhuohin Izu-iken?" ³ Jesu no shari we, si, "Unu e ke guntu ihien Defidi me ogen egun gi ri a gun 'ya le ndi 'ya le we wi? ⁴ O banye ime ulo Osolobue, weri bredi-nso hu w'e bupuhan Osolobue, ri e—yezi ndi 'ya le we wi, bu Iwu si onye owule erile bredi hu mmani ndi nchu-egan suo." ⁵ 'Ya Jesu nozi si we, "Nwa nke Ihan ke oku Uhuohin Izu-iken ri aka."

Jesu A Zuo Onye Eka Nwunhu

(Mat 12.9-14; Mak 3.1-6)

⁶ O ru Uhuoḥin Izu-iken ozo, Jizosi no banye ime ulo-ofufe ohu, kuzime. Okennyeh ohu eka-nni nwunhun ri ebegu. ⁷ Ndin-kuzi Iwu le ndi Itu-Farisi hu a cho ihien we k'a si Jesu me; we hu e ke e nke keni we hun omeni o siko d'a gwo oria Uhuoḥin Izu-iken, ni we gi e ma a ikpe. ⁸ Kani Jizosi a maringwo ihien we ri e ro. O no si okennyeh hu, "Lihio oto ni bia ihun ebeni d'e turu." Okennyeh hu no lihi oto, shi ebahun d'e wuzo. ⁹ Ya Jizosi no si we, "Ni m ju unu ajuju: Kini ke Iwu si enyi me Uhuoḥin Izu-iken? O si we me ihien ri mma ra eje-ihien? O si we zuo ihian ra o si we gbu ihian?" ¹⁰ O lehunmeguu we ile, o no si okennyeh hu, "Tinpū eka i." Okennyeh ahun no tinpu a, eka a no rizi mma. ¹¹ Kani, eje-olulu no bume we, we no zume me ihien we jenkō d'e me Jizosi.

Jesu A Hori Ndi-ozī Pu-ichen Mmēbuo

(Mat 10.1-4; Mak 3.13-19)

¹² Ogen hu, Jesu no si enu ugu d'e me ekpere, nocharin uchinchin hu ile e me ekpere e jenni Osolobue. ¹³ Eki e fon, o no kpo umu-azuun a, hori mmadu mmēbuo ime we, kpo we ndi-ozī pu-ichen. We wu:

¹⁴ Saimonu hun o kpo Pita,

Anduru nweḥe Pita,

Jemisi,

Jonu,

Filipu,

Batolomi,

¹⁵ Matiu,

Tamosi,

Jemisi nwa Alifosi;

le Saimonu hun w'a kpo "Onye-Zilotu", makeḥi o te ri ndi gi eka-iken e me ni we chupu ndi Rom ri a ki ali we;

¹⁶ ndi ozo wu Judasi nwa Jemisi le

Judas' Iskarotu hun ren'e ogen ikpazuun.

Jesu A Kuzi Ndi Bu Oda, Zuo We Emu

(Mat 4.23-25)

¹⁷ Ogen Jizosi le ndi-ozī hu pu-ichen gi hidanguu, o no turu ali-aradan, ya le igunrun umu-azuun a. Imerinme ndi ozo ndi hun gha ebe ile ri ime Judia le Jerusalem le azuun ali Taya-le-Sidonu ri mkpenren Ohimin bia rizikwo ebahun; ¹⁸ we bia keni we gon e ntin le n'o zuo we emu ri a kuni we. Ndi hun eje-mmōn ri e ye nsongbu biazikwo ebegu, we no dinhin.

¹⁹ Igunrun hu ile hu a cho ni we metu a eka, makeḥi iken ri a gha ime e a puha, a zuo we ile.

Ndi Nke We Ka Mma

(Mat 5.1-12)

²⁰ O no bu enya zinme umu-azuun a, si,

“Ngọzi wụ nke ụnụ ndị la enwẹn wẹ tọnị Osolobue* , makele Ali-eze Osolobue wụ nke ụnụ!

21 Ngọzi wụ nke ụnụ, ndị hụn ẹgụn rị a gụn ogeñni, makeñi ẹfo jenkọ d'e jun ụnụ! Ngọzi wụ nke ụnụ ndị hụn rị a kwan ẹkwan ogeñni, makeñi ụnụ siko d'a mu ẹmu.

22 Ngọzi wụ nke ụnụ wẹ gha a e gi ifiri Nwa nke ihian e ze ize ụnụ, a gụnpụ ụnụ ọnu ọgụn, a kpari ụnụ, a gba ni ụnụ ọso!

23 A ghoghọ ni, a tusi ni elu ogeñ ọwule wẹ m'e! Makeñi ụgwọ ọrụn hi-ogbe rị e che ụnụ ime elu-igwee. Makeñi, erira ke ndi nedi wẹ kani me ndi-amuma ogeñ mbu.

24 Kani nsongbu rị e che ụnụ, ndi wu odafin ogeñni, makeñi ụnụ e riguo nke ụnụ!

25 Nsongbu rị e che ụnụ ndi ẹfo jun ogeñni, makeñi ẹgụn siko d'a gụn ụnụ! Nsongbu wu nke ụnụ, ndi rị a mu ẹmu ogeñni, makeñi ụnụ jenkọ d'a gha a kwan, e goo!

26 Nsongbu wu nke ụnụ ogeñ ọwule ihian ile gi e ku oku ụnụ ọhụnma, makeñi erira ke ndi nedi wẹ kani me ndi amuma-ugha ogeñ mbu.”

E Nwe Ni Ihien-osisuo Jenni Ndi Inenren Unu
(Mat 5.38-48; 7.12a)

27 “Kani m rị a gwa ụnụ ndi rị e gon m ntin: e nwe ni ihien-osisuo jenni ndi inenren ụnụ; e me ni ni ndi iwe ụnụ rị e we ihien rị mma; 28 a gozi ni ndi hụn a bu ụnụ ọnu; e me ni ni ndi hụn e meja ni ụnụ ekpere. 29 Onye ma i ọra nti ohu, y'e zinmen'e hūn-ẹbo; onye napu i ẹwo i yiye elu ẹ, yezi ẹ hūn i yi ime ẹ. 30 Onye ọwule rịo i ihien, y'e ye ẹ. Onye weri ihien i, a dol'a 'ya. 31 E me ndi ọzọ ke i cho ni wẹ e me i.”

32 “Omeni ndi ihien i a suo susuo ke ihien wẹ a suo i, elee ihien-oma ke i me y'e gi narin ngozi? Ndi njo e nwezikwo ihien-osisuo jenni ndi ihien wẹ a suo! 33 Omeni ndi hūn e me ni ọhūnma ke y'e me ni ọhūnma, elee ihien-oma ke i me y'e gi narin ngozi? Ke ndi njo e mezi erira! 34 Omele ndi i marin ni wẹ siko d'a kikin i suo ke y'e zinye, elee ihien oma ke i me y'e gi narin ngozi? Ke ndi njo e mezikwo erira, keni wẹ kikin wẹ ihien wẹ zinye wẹ! 35 Mba! Kama, e nwe ni ihien-osisuo jenni ndi inenren ụnụ, e me ni ni wẹ ọhūnma. E zinye ni onye ọwule, k'a tula ni enya ni wẹ jenkọ d'a kikin ụnụ. Ụnụ me ẹ, ụgwọ-ọrụn ụnụ jenkọ d'e hi-ogbe, ụnụ jenkọ d'a wuru ezigbo umu Onye Hụ Kachanrinni. Makeñi, o me ni ndi ọhūnma-ogodan le ndi-njo ẹfoma. 36 E me ni ebere ke Nedi ụnụ don e me ebere.”

Amale Ndi Ozọ Ikpe
(Mat 7.1-5)

* **Isi Nke Isin:20** ndi igbennyẹ

37 “Amale ndi-ozo ikpe, make Chuku gha a ma i ikpe; ekutole ndi ozo make Chuku gha e kuto i; gbaghari ndi ozo keni Osolobue gbaghari i.”

38 “Ye ndi ozo keni Osolobue ye i: i siko d'e nwehen hun we kponjun ohunma, biantu e ali, zinzin, o junpuha—e hu we e ye i ngadan. Make ni, ke i yehan ndi ozo ke Chuku jenko d'e ye i.”

39 Jizosi nozi tu ni we iluni: “Onye enya-ishi as'eka du enya-ishi ibe e. N'o sa eka? O m'e, ele we ebuo a danban ime mgbugbu? 40 Onye we ri a kuzi ara kari onye-nkuzi e; kama, onye we kuziguu siko d'a no ke onye hun kuzin'e. 41 K'i ri a hunni irinrin-nkun ri nwehe i enya, bu y'a hunni ogwe-nkun ri i enya? 42 Nani ke y'e don si nwehe i, 'Nwehe-onye, ni m wepu i irinrin-nkun ri i enya,' bu y'a hundeni ogwe-nkun hun ri 'yu le enwen i enya? Onye ihunnai! Bu uzo bupu ogwe-nkun ri i enya, keni i legha uzo ohunma wepu irinrin-nkun ri nwehe i enya.”

Osi Le Mkpuru A

(Mat 7.1-20; 12.33-35)

43 “Osi ri mma ara mi mkpuru rileni mma; osi jo njo ara mi mkpuru ri mma. 44 Mkpuru osi owule mi ke we gi a marin osi hu: w'a ra ghoru figi elu ogun-le-ekirika; w'a ra ghoru grepu elu abi-ogun w'a kpo brambu. 45 Ezigbo ihian a gha ihien oma o buto ime obi e e wepuha ihien ri mma; kani eje-ihian a gha eje-ihien o buto e wepuha eje-ihien. Make ni, ihien hun junpuha ime obi ke onu e ku.”

Ihien Jesu Gi Mmadu Ebuo Ri A Tun Ulo Kuzi

(Mat 7.24-27)

46 “Ki hain unu gi a kpo m 'Di-nwonna-enyi, Di-nwonna-enyi,' bu unu ara me ihien m ku? 47 Ni m ghosi unu ke onye hun bia d'e kunrun ni m, a nu ihien m ri e ku, e gi e a run orun, no: 48 o no ke onye hun ri a tun ulo, hun gumi mgbugbu, gbe iyeto a ye elu omuma; ogen oken-mirin gi huru, ide e no hukunrun ulo hu, kani, o sani eka mehunme ulo hu—make ni we tun a ohunma, [we tun a ye enu omuma].”

49 “Kani, onye hun nu oku m bu a ra gi e run orun ri ke onye hu tun ulo ye ali-mmakalaka bu o gbeni iyeto: hun mirin ahun gihu hukunrun ulo ahun, o dan ozigbo—dankpochanrin!”

Isi Nke Eṣa

Jizos' A Zuḡ Igbon Onye-isi Agha Ndi Rom

(Mat 8.5-13)

1 Ogen Jesu gi gwachanringuu we oku ndini, 'ya o no si Kapanom. 2 Onye-ndu agha ohu hun a ki ndi-agma Rom ogun isen ri ebegu. Onyeni nwon igbon ohu hun ri a mkpa oda-oda. Emu ri a ku igbon hu, o d'a nwun. 3 Ogen onye-ndu aghani gi

nụ banyeni Jesu, ọ nọ zi ndị hụ ime ndị-isi ndị Ju d'a rịọ a bia d'a zuọ igbọn ẹ. ⁴ Ogeṅ wẹ gi kunrun Jesu, wẹ nọ rịọkenmẹ ẹ, si, “Okennyeni furu onye i jenkọ d'e yeni ẹka, ⁵ makele ihien ali ẹnyi wu Izrelu suọ a asuọ—iya tun ulo-ofufe ẹnyi.” ⁶ Jesu nọ sọnmẹ wẹ. Kani, ogeṅ o gi rumẹ ehiu iwe onye-ndu-agma hụ, 'ya okennyẹ hụ nọ zihẹ ndi owu a d'e kunrun ẹ, si a, “Di-ọkpa, esongbulẹ enwen i, makeṅi eruni m onye hun i jenkọ d'a banhan iwe ẹ. ⁷ Ya haṅ m gi weri ẹ ni eruni m hun jenkọ d'a bia d'e kunrun i. Ka kuhu oku suọ, igbọn m k'a dnhin.”

⁸ “Makeṅi, mme nwen nwon ndi m ri okpuru wẹ, nwonzikwo ndi-agma ri okpuru m. M'a si onyeni, 'Jen!' O jennmẹ; m'a siri hun-ẹbo, 'Bia!' O bia; m'a si igbọn m, 'Mẹ ihienni!' O me ẹ.”

⁹ Ogeṅ Jesu gi nọ ihienni, ọ tu a ẹnya; ọ nọ gbehuto, bu ihun zime igunrun hụ sọnkọ n'a, si, “M ri a gwa unu ezioku, m'e ke huntu udi okukweni, ke ime Izrelu!” ¹⁰ Ogeṅ ndi hụ onye-ndu agha hụ zijen gi lua, wẹ nọ hun a ni igbọn ahun a dnhinguo.

Jizos' E Welu Ni Okpoho Di E Nwun Nwa a Nwunni

¹¹ O nọbe ẹkere, Jesu nọ si obodo ohu w'a kpọ Neini. Umuzazuun a le igunrun hi-ogbe sọjẹn ẹ ebẹhu.

¹² Hun o gi rumẹ onu-mgbon obodo hụ, e lee ozun wẹ bupuko d'e li—akpu-okennyẹ ohu hụ suọ nne ẹ mu ro bu di okpoho hụ a nwunhinguo. Igunrun ihian gha ime obodo hụ sọnkọ okpoho hụ. ¹³ Ogeṅ Di-nwunni-ẹnyi gi hun a, ebere okpoho hụ nọ me ẹ oda-oda, 'ya ọ nọ si a, “Akwanle ẹkwan.” ¹⁴ O nọ jẹnpuha d'e metu ẹkpeti-ozun hụ ẹka; ndi bun'e nọ wuzo uzọ ohu. 'Ya ọ nọ si, “Okorobia, m si i lihi oto!” ¹⁵ Okennyẹ hụ nwunhunni nọ nodi ali, kume oku. Jizosi nọ w'e ye nne ẹ. ¹⁶ Egun nọ tu wẹ ile; wẹ nọ ja Osolobue mma, si, “Onye-amuma hi-ogbe a puhaguo ime ẹnyi!” “Osolobue a biaguo d'e meni ndi nke ẹ ohunma!” ¹⁷ Ihienni Jesu me nọ kpogbama Judia ile le ali ile nokunmen'e.

Ndi-ozu Jonu Hun E Me Mirin-Chuku Zi

(Mat 11.2-19)

¹⁸ Ogeṅ umuzazuun Jonu gi gwachanringuo a ihien ndini ile Jesu ri e me, 'ya ọ nọ kpọ mmadu ebuo ime wẹ, ¹⁹ zi wẹ jẹn d'e kunrun Di-nwunni-ẹnyi d'a ju a, si, “Iyū wu onye hū Osolobue kwe nkwa n'ọ lala-alala, ra ni ẹnyi leme ẹnya onye ozọ?” ²⁰ Ogeṅ wẹ gi bia d'e kunrun Jesu, wẹ nọ si a, “Jonu hun e me mirin-Chuku zi ẹnyi d'a ju i, si, 'Iyū wu onye hū Osolobue kwe nkwa n'ọ lala-alala, ra ni ẹnyi leme ẹnya onye ozọ?’ ”

²¹ Ogeṅ ohu hụ, Jizosi nọ zuọ ndi bu oda emu ichen-ichen ri a ku, chupusonme eje-mmom ime ndi bu oda, me ndi ẹnya-ishi bu oda hunma uzọ. ²² 'Ya ọ nọ si wẹ, “Unu ru, unu a gwa Jonu ihien unu hun le ihien unu nu: ndi ẹnya-ishi e leghama uzọ; ndi nguro e jennme ijenn; ndi-oti a dnhin, ri ochan; ndi odin a numa ihien; wẹ

hụ a kpọtien ndị nwunni; e zi ndi igbennye ozioma. ²³ Ngozi wu nke onye hun gileni ifiri ihien o hun m ehụ nweme obi-ebuol!”

²⁴ Ogen ndi ahun Jonu zihę gi puguu, Jesu no gwama igunrun hu oku Jonu, si, “Kini ke unu jen ime atu d’e lee ogen unu gi jen d’e kunrun Jonu ime atu? Efiifia ufere ri e buhunme?”

²⁵ Kini ke unu jen nwan d’e lee? Onye yi ekwa oma nanranni? Kaka akp’ohu! Ime ogwa ndi-nze ke we no a hun ndi hun e kon erira le ndi hun e bi obibi ehụ-ufu. ²⁶ Kini ke unu jen nwan d’e lee ebahun? Onye-amuma? Eghęę, m ri a gwa unu n’o karide onye-amuma. ²⁷ Makeni, Jonu wu onye hu we ku oku e ebahun Ehuhuo-nsọ no si,

‘Lee e,

m jenkọ d’e zihę onye-ozu m

n’o buru n’i uzo,

keni o kwan’i uzo i.’ ”

²⁸ Jesu nozi si, “M ri a gwa unu, ime ndi ile okpoho mu, o nweni onye ka Jonu. Kani, onye hun kachanrin ekerę ime Alizeze Chuku ka Jonu.”

²⁹ Ndi ile nu ihien o ku kweri ni ke Osolobue don e me ihien e ri mma—ke ndi ugwo-isi ri ime we, makeni we gon Jonu ntin, ni a me we mirin-Chuku. ³⁰ Kani, ndi Itu-Farisi le ndi-nkuzi Iwu ju ihien Osolobue kwademe ni we—makeni we ju ni Jonu e meko we mirin-Chuku.

³¹ “Ki m’e gi nwan ma atu ndi agboni? Nani ke we no?”

³² “We no ke umueka nodi ali ime afia, a hi ibe we, a si,

‘Enyi e gbu ni unu ekpiri hun a souni,

unu etenni egu;

enyi e ye olu ekwan,

unu a kwanni ekwan.’ ”

³³ “Jonu hun e me mirin-Chuku a bia, o rini ke ihian ile e ri, o rani manya, unu si, ‘Eje-mmom ri ime e!’ ³⁴ Nwa nke ihian a bia nwan—o hu e ri, a ra, unu si, ‘Lee okennyeni! Onye oken ihien-oriri, onye-manya, owu ndi a na ugwo-isi le ndi we gi njo marin!’ ”

³⁵ “K’osilerị, ihien amamihien mupuha ke we gi a marin a.”

Jesu E Jen Iwe Onye Itu-Farisi Oti Te Ku

³⁶ Onye Itu-Farisi ohu kpo Jesu d’e son e ri ihien-oriri iwe e, Jesu no jen, nodi ali, e ri ihien-oriri. ³⁷ O nwon okpoho ohu hun we gi eje-obibi e marin hun ri ime obodo hu. O nu ni Jesu ri iwe onye Itu-Farisi hu e ri ihien-oriri, ‘ya o no wehe ogọ-alabasta uden e shin ohunma jun ime e.

³⁸ O no nodi azuun ebe ukụ-ali Jesu ri, a kwan ekwan: o hu a kwan enya-mirin e ye Jesu ukụ-ali, e gi ntutu e e fikori a; o hu e su ukụ-ali Jesu onu, e hu uden hu e kpu e ukụ-ali. ³⁹ Ogen onye Itu-Farisi hu kpo Jesu oriri ahun gi hun ihienni, o no si

enw̄en ̄, “Om̄eni ok̄ennȳeni te w̄u onȳe-am̄uma nke-esi, nk̄e ̄ o mar̄in onȳe okpohoni r̄i e met̄u a ̄ka w̄u—nk̄e ̄ o mar̄in ūdi ih̄ian ̄ o w̄u—n’o w̄u onȳe-nj̄o!”⁴⁰ Jesu n̄o s̄i a, “Saīmon̄u, m n̄w̄on ih̄ien m chō n̄i m gwa i.” O n̄o s̄i a, “Onȳe-nkuzi, kum̄e.”⁴¹ Jesu n̄o s̄i, “O n̄w̄on onȳe mmadū ̄būo gi ūgw̄o. Onȳe ohu gi ̄ egho ̄r̄un akp’oh̄in iri kwas̄i ̄ḡun̄nai, h̄un-̄ēb̄o gi ̄ egho ̄r̄un akp’oh̄in ̄ḡun-is̄en kwas̄i n̄nu. ⁴² Asan̄i w̄e ̄ka k̄u ūgw̄o h̄u; ‘ya ̄ o n̄o gbaghar̄i w̄e ̄būo, s̄i w̄e akuz̄il̄e ūgw̄o h̄u. Onȳe im̄e w̄e k̄e ih̄ien ok̄ennȳe ah̄un gbaghar̄in̄i w̄e k’a ka nwan a s̄ūo?”⁴³ Saīmon̄u n̄o s̄i, “M weri ̄ n̄i onȳe h̄un ̄ o gbaghar̄i ūgw̄o kan̄i r̄o.” Jesu n̄o s̄i a, “Y’a zaḡūo a ̄h̄un̄ma.”

⁴⁴ ‘Ya ̄ o n̄o gb̄ehutō, bu ih̄un zin̄m̄e okpoho h̄u, s̄i Saīmon̄u, “Y’a h̄ungh̄o okpohoni? A banhan m iwe i, y’e yeni m mirin gi chanchan uk̄u m, kal̄e o ḡiḡūo ̄nya-mirin ̄ chanchan m ̄k̄u, gi ntutu ̄ fik̄or̄i a; ⁴⁵ k̄e m banhan, y’e suni m ̄on̄u gi kele m, kan̄i ‘ya n̄w̄en e ke subehikw̄o m nwan ̄on̄u uk̄u kete m’a b̄ial̄e; ⁴⁶ y’e h̄uyeni m ūd̄en isi, kan̄i o huḡūo ūd̄en e shin ̄h̄un̄ma ye m uk̄u. ⁴⁷ M r̄i nwan a gwa i n’a gbaghar̄iḡūo w’a nj̄o bu ̄da o m̄e, ‘ya h̄ain o gi a gh̄os̄i ok̄en ih̄ien-̄os̄us̄ūon̄i; kan̄i onȳe w̄e gbaghar̄i nj̄o m̄e ̄k̄er̄e o m̄e a gh̄os̄i ih̄ien-̄os̄us̄ūo m̄e ̄k̄er̄e.”

⁴⁸ Ya Jesu n̄o s̄i okpoho h̄u, “A gbaghar̄iḡūo w̄e i nj̄o i.”

⁴⁹ Nd̄i h̄u ya l̄e w̄e r̄i e ri ih̄ien-oriri n̄o j̄uma enw̄en w̄e, “Onȳe k̄e onȳeni w̄ud̄e o gi a gbaghar̄i nj̄o?”

⁵⁰ ‘Ya Jesu n̄o s̄i okpoho h̄u, “Okukwe i a zūop̄uh̄aḡūo i. Lama, ūd̄on y’a r̄i n̄i i.”

Isi Nke ̄sat̄o

Ikpoho Nd̄i S̄on Jiz̄os̄i A Ghahunme

¹ Otebe ̄k̄er̄e, Jiz̄os̄i n̄o ghas̄on̄m̄e obodo nd̄i hi-ogbe l̄e nd̄i m̄e ̄k̄er̄e, e zi ozīoma Al̄i-eze Osolobue; ‘ya l̄e um̄u-azūun a m̄m̄eb̄ūo h̄u w̄i, ² l̄e ikpoho nd̄i h̄u im̄e nd̄i ̄ chup̄u eje-mm̄on im̄e w̄e l̄e nd̄i ̄ zūo ̄ria r̄i ich̄en-ich̄en. Ikpoho nd̄in̄i w̄u Meri h̄un w’a kp̄o onȳe obodo Mag’dala, h̄un ̄ chup̄u eje-mm̄on ̄sa im̄e ̄ ³ l̄e Juana h̄un Chuza di ̄ e w̄u onȳe-isi ̄r̄un im̄e ̄gwa Her̄odu, l̄e Suzana, l̄ezi ikpoho nd̄i-̄ozo bu ̄da h̄un gi ih̄ien w̄e e yeni Jesu l̄e um̄u-azūun a ̄ka.

Ilu Jesu Gi Onȳe-ugbo Ta (Mat 13.1-9; Mak 4.1-9)

⁴ Nd̄i bu ̄da n̄o r̄i a gha obodo r̄i ich̄en-ich̄en a b̄ia d’e kunrun Jesu. Ōḡen igunrun hi-ogbe gi gbakikom̄eḡūu, Jesu n̄o ta n̄i w̄e iluni: ⁵ “O n̄w̄on onȳe-ugbo h̄un j̄en d’a gha mkp̄ur̄u a. K’o don r̄i a gha mkp̄ur̄u im̄e ugbo, nd̄i h̄u im̄e w̄e a danye ̄kp’uz̄o, w̄e n̄o z̄ogbu ̄, n̄n̄un̄u n̄o rip̄u a. ⁶ Nd̄i h̄u im̄e w̄e a danye elu ̄om̄uma, ōḡen w̄e gi pup̄uha, a kp̄op̄u w̄e nk̄un, mak̄eni e n̄w̄en

wẹ mirin. ⁷ Mkpuru ndi hu ime wẹ a danye ime ogun—wẹ lẹ ogun hu e suepuha, ogun no dungbu wẹ. ⁸ Ndi hu ime wẹ a danye ezigbo ali, e pu wẹ, sue, mi mkpuru mmagi-mmagi, mirude uto ogun-isen.” Ogen o gi kugu ihieni, o no wesi olu elu, si, “Onye nwon nti o gi a nu ihien, 'ya nu!’”

Ihien Hai A Ta Ilu
(Mat 13.10-17; Mak 4.10-12)

⁹ Umụ-azụn Jesu no si a kowa ilu hu. ¹⁰ 'Ya o no si wẹ, “Osolobue e yegu unu oghere imarin ihien-mini risonme Ali-eze Osolobue, kale, nke ndi ozo wu ilu-ilu, ilu-ilu, keni o wuru ni,
'Wẹ hu e lee ile,
kani ari w'a hun,
wẹ hu a nu, kani ari w'a ghoti.’”

Jesu A Kowa Ilu Onye-ugbo
(Mat 13.18-23; Mak 4.13-20)

¹¹ Jesu no si, “Onwan wu nkowa inu hu: Mkpuru hu wu oku Osolobue. ¹² Mkpuru ndi hu danye okp'uzo wu ndi hu nuni, kani, Ekwensu a bia d'e wefu ozi wẹ nu ime obi wẹ amangbe wẹ e kweri, nwon nzuopuha. ¹³ Mkpuru ndi hu danye elu omuma wu ndi hu nu ozi hu, gi ighoghọ nabanhan a. Kani enwe wẹ nkogun—o jenmini ime obi wẹ; w'e kwerihu ekere ogen, kani nlele bia, a danpu wẹ. ¹⁴ Mkpuru ndi hu danye ime ogun wu ndi hu nun'a—kani, ebe wẹ bikọ elu, uhue lẹ akụ-lẹ-uba* lẹ ihien a suo usuo ri uwanị a kpangbu wẹ, mkpuru wẹ akazini.”

¹⁵ “Mkpuru ndi hun danye ezigbo ali wu ndi hu nu oku hu, gi obi wẹ ile nabanhan a, kwonkenme ẹ, dikenme ndidi—d'e ru ni a mipuha wẹ mkpuru.”

Ukpe Wẹ Gi Afere kpume
(Mat 4.21-25)

¹⁶ “Ihian ara mụye ukpe, gi ihien kpume ẹ mọbu ru a ye okpuru bedi. Kama, w'e bu ẹ e che elu obu-ukpe, keni ndi ri a banhanị legha uto.” ¹⁷ “Makeni, o nwonni ihien owule zuerini hun jenkoleni d'a puha ifon; o nwonni ihien owule wẹ kpume hun jenkoleni d'a wa.” ¹⁸ “Kpachanpu ni nwan enya ihien unu gi ihien unu ri a nu e me; makeni ndi hun nweni gi ẹ run orun ke wẹ sikọ d'e yecheni; kale, ndi hun nwonleni ihien wẹ gi nke wẹ run, wẹ sikọ d'a napude wẹ hun nta wẹ nwon.”

Nne Lẹ Umune Jizosi
(Mat 12.46-50; Mak 3.31-35)

* **Isi Nke Ɛsatọ:14** “Akụ-lẹ-uba ke wẹ ka a kpo, kani İka a kpọzi a efee.”

19 Ya nne le umune Jizosi no bia d'e kunrun e, kale asani we eka nochime e make igunrun hu ri ebegu. 20 Onye ohu no si Jizosi, "Nne i le umune-i-ikennyetu ezi e che; we cho ni we hun i." 21 Jizosi no si we, "Ndi hun a nu oku Chuku e gi e e bi—uwe wu nne m le umune m!"

Jesu A Kusi Ebi

(Mat 8.23-27; Mak 4.35-41)

22 Uhuohin ohu, Jesu le umu-azuun a no banye ime ugbo-mirin, o no si we, "Ni enyi fetu ni azuun hun-egu." 'Ya we no jenne. 23 Ebe we nyanko, uran no buru Jizosi. Idumuzi, ebi no kpoma mirin hu, mirin no junme ime ugbo, nke wu ni we ile no ri eje-onodi. 24 Umu-azuun a no jemburu e, kpotien e, e yi oro, a si, "Onye-nwonna-enyi! Onye-nwonna-enyi! Enyi e d'a nwun!" Jizosi no tenhin, jugbo ebi hu le ebiri-mirin hu; we ile no kusi, ebe ile no me rajuu. 25 'Ya o no si umu-azuun a, "Elebe ke okukwe unu ri?" Kani o tu we enya, tu we egun; we no juma ibe we, "Onye wukwo nwan okennyeni? O yede ebi le ebiri-mirin iwu, a gbaye w'e!"

Jesu A Zuo Onye Eje-mmom Ri Ime E

(Mat 8.28-34; Mak 5.1-20)

26 'Ya we no ru obodo Gadara hun bu ihun zinme Galili. 27 Hun Jesu gihu gha ime ugbo hidan ye mkpenren mirin hu, 'ya okennyetu ohu eje-mmom ri ime e no bia d'e kunrun e, okennyetu ahun wu onye obodo hu.

O tekemeke okennyetu yibeme ekwa; a ra nodi ime ulo—ikpekpe k'o nodi. 28 Mgbe o gi hun Jesu, o no dobepu oro, dan ni Jesu ali; gi ndun ile o nwe yi, "Jesu, Nwa Chuku-Kachanrinni! Kini ke i cho n'i gi m me? Dodo, eyekwole m afunfun!" 29 O ku ihienni makele Jesu a gwaguo eje-mmom hu 'ya gha ime e pu. (Eje-mmom hu e kwondon e mbu-le-egu: o kwondon e, osuon'a ni we kpoma a egan oku le eka—chedon e, o sikọ d'e tibepu egan ndi ahun, eje-mmom hu e nurun e si ime ofia le ebe ihian bileni.) 30 Jesu no si a, "Ki wu efan i?" 'Ya o no si, "Efan m wu 'Igunrun.'" O za enina make ni eje-mmom bu oda jun ime e. 31 Eje-mmom ndi hu no rio Jesu y'a chule we ye ime Abisi, Eje-mgbugbu hu migbu enwen e ri ali-mmom.

32 O nwon igunrun ezin bu oda ri nkpotu-oke nokunme ebahun a kpa nni. 'Ya ke eje-mmom ndi hu no rio Jesu 'ya ni we banyesomme ime ezin ndi hu. Jesu no ni we banye. 33 'Ya eje-mmom ndi hu no gha ime okennyetu hu puha, banyesomme ime ezin ndi hu. 'Ya igwee ezin hu ile no kpotu oke hu, zunban ime mirin Galili hu, ragbu enwen we.

³⁴ Ogen ikennyẹ ndi hu ri e du ezin ndi hu gi hun ihien meni, we no gba pu, weri oku hu ghagbame ime obodo hu ile le umu-ali ndi risomme egberẹ ahun. ³⁵ 'Ya ndi bu oda no puha d'a hun ihien meni. Ogen we gi ru ebe Jesu ri, a hun we okennyẹ ahun eje-mmọn ndi hu gha ime e pu k'o nodi ali ehụ ụkụ Jesu: o yihu ẹkwa; uche e e zu oke; egun no tuma we. ³⁶ Ndi ri ebahun ogen ihienni gi me no gwa ndi hu ke okennyẹ hu don dnhin. ³⁷ Ya ndi Gadara le egberẹ ahun ile no si Jizosi 'ya gha ebẹhu puni we, make ni egun ri a tu we oda-oda. 'Ya Jizosi no banyezi ime ugbo mirin hu, kin-azuun. ³⁸ Okennyẹ hu eje-mmọn ndi hu gha ime e pu no riọ Jizosi n'ọ ni a sonme e, kanị Jizosi no zipu a, si a, ³⁹ "Lashi iwe unu d'a gwa we oken-ihien Osolobue meni i." Ya okennyẹ hu no jenme, ghasonme ebe ile ime obodo hu, kuko ihien hu Jizosi me n'e.

Jesu Le Okpoho Ihien Ri A Gba Le Nwata Nwunni
(Mat 9.18-26; Mak 5.21-43)

⁴⁰ Ogen Jesu gi gha ali ndi Gadara kinhen, igunrun ihian ri ebẹhu no nabanhan a, make ni we ile ri e che e. ⁴¹ Ebẹhu ke okennyẹ ohu w'a kpo Jairo si no bia; okennyeni wu onye ohu ime ndi-isi ulo-ofufe we. O no dan ni Jesu ali, riọ a n'o bia iwe e, ⁴² make ni akpu nwa okpoho ohu o mu hun wu ihien no ke nwa ahua mmẹbuo ri a nwunhun. Ogen Jesu gi jenkọ, igunrun ihian hu a fufa a.

⁴³ O nwon okpoho ohu ihien ri a gba kete ahua mmẹbuo ri ime igunrun ahun; ihien ile o nwon a guchanringuo hun o gi e jen eka ndi dibie, kanị o nwonni onye hun saeka zuon'a. ⁴⁴ O no ghaha ibe azuun Jizosi metu ntin-ekwa Jizosi eka, ihien ri a gban'a no kusị ozigbo. ⁴⁵ Ya Jizosi no si, "Onye metu m eka?"

Ogen we ile gi ghorị ni ele we, Pita no si Jizosi, "Di-nwonni-enyi, ihian ile fihunme i ma, a fufa!"

⁴⁶ Kanị Jizosi no si, "O nwongho onye metu m eka. A maringho m ni o nweole iken gha ime m pu." ⁴⁷ Ogen okpoho hu gi hun a n'o sako eka zueri, o no puha—ehụ hu a ma a nni; o no dan ni Jesu ali, no id'anya ndi ri ebẹhu gwa a ihien hain o gi metu a eka le k'o don dnhin ozigbo. ⁴⁸ Jizosi no si, a, "Nwa m, okukwe i e meguo i ri mma. Lama, udon 'ya ri ni."

⁴⁹ Ogen Jizosi gi ri e ku ihienni, onye ohu no gha iwe onye-isi ulo-ofufe hu bia d'a si a, "Nwa i a nwunhunguo; eyezile onye-nkuzi nsongbu."

⁵⁰ Ogen Jizosi gi nu a, o no si Jairo si, "Atule egun; nwehu okukwe; o jenkọ d'a dnhin."

⁵¹ Ogen Jesu gi ru iwe Jairo si, o ninị onye owule son e banye ime ulo hu wezuka Pita le Jonu le Jemisi lezi ndi mu nwata hu. ⁵² We ile ri ebahun hu a kwan, e goo nwata hu. Kanị Jesu no si we,

“Akwanzile ni; nwata hu anwunni, o rihu uran!”

⁵³ We no muma Jizosi emu, make ni a maringwo we ni nwata hu a nwunhugwo.

⁵⁴ Kan Jizosi no kwodon nwata hu aka, si, “Nwata, lihi oto!”

⁵⁵ Mmon nwata hu no kinhen, o no rizi ndun; 'ya o no lihi oto ozigbo. Jizosi no si we ye nwata hu ihien-oriri. ⁵⁶ O tu ndi mun'a enya oda-oda, kan Jizosi no si we agwakwole onye owule ihien meni.

Isi Nke Itenei

Jesu E Zipu Umụ-azụun Mmēbuo Hu
(Mat 10.5-15; Mak 6.7-13)

¹ Jesu no kpokikome umu-azun a mmebuwo hu, ye we iken hun eje-mmom ile e gi ri okpuru we le hun we e gi gwọ ọria. ² Ya o no zipu we keni we jen d'e zi ozi Ali-eze Osolobue leni we jen d'a zuo ndi emu ri a ku. ³ O no si we, “Ewerile ni ihien owule unu jenkoni: ke okpo, ke ekpa, ke ihien-oriri, ke egbo; ewerile ni ekwa ozo che ni hun unu yi. ⁴ Ulo owule we no nabanhan unu, nodi ni ebahun d'e ru mgbe unu gha obodo hu pu. ⁵ Ebe owule we noleni nabanhan unu, unu pukoni obodo hu, kpukpupu ni ejan ri unu uku n'o wuru ihien we gi shiagbu we eri.” ⁶ Umuzun hu no jenne, a ghasonne we umu-ali ile ri ichen-ichen, e zi ozioma, a gwọ ọria ebe ile we ru.

Obi Eruzini Herodu Ali
(Mat 14.1-12; Mak 6.14-29)

⁷ Ogen Herodu, hun ri a ki azun Galili, gi nu ihien ile ri e meni, obi eruzin'e ali. Make ni o nwe ndi ri a si ni Jonu hun e me mirin-Chuku a ghagwo onwun lihi; ⁸ ndi hu ime we si ni Elaija a puhagwo; ndi hu ime we siri ni onye ohu ime ndi-amuma mbu e lihigwo. ⁹ Herodu no si, “E bepugwo m Jonu isi; onye wuzi nwan onyeni m ri a nu otiti e?” 'Ya o no choma n'o hun Jizosi.

Jesu E Ye Igunrun Hi-ogbe Ihien-oriri
(Mat 14.13-21; Mak 6.30-44; Jon 6.1-14)

¹⁰ Ndi-ozu hu pu-ichen a luaha, we no gwa Jesu ihien ile we mesonne ebe we jen. O no gi nzuzue weri we pu, we no si obodo w'a kpo Besaida. ¹¹ Kan ogen igunrun ndi ahun gi nu a, we no rusonne e. O no nabanhan we, gwa we oku Ali-eze Osolobue, zuo ndi hun cho nzuori.

¹² Ogen anwun gi roma, umu-azun a mmebuwo hu no bia d'e kunrun e, si a, “Si igunrunni lama, ni we jen obodo ndi me ekere-ekere le ali-afia ri egbereni d'a chori ihien we siko d'e ri le ebe we k'a ranhin, makele o nwonna onye bi ebeni enyi ri.”

¹³ Kan Jizosi no si we, “Unu le enwen unu, yeni we ihien we jenko d'e ri.”

Wẹ nọ sị a, “Ogbe-brẹdi isen lẹ azun ẹbuo sọọ kẹ ẹnị nwon—mmani i cho ni ẹnị jẹn d'e non ni igunrunni ile ihien-oriri.”¹⁴ Makeni wẹ ri ihien rike ikennyẹ ogun-iri-kwasị-nnu-mmẹbuo (hun wu nnu-uku isen). 'Ya o nọ sị umu-azuun a, “Donmesonme ni wẹ okudu-okudu—ihien nọkẹ mmadu iri-kwasị-ogunnaị nodisonme okudu-okudu.”¹⁵ Umu-azuun a nọ mẹ k'o ku, wẹ nọ sị ndi hu ile nodisonme ali. ¹⁶ Jesu nọ weri ogbe-brẹdi isen hu lẹ azun ẹbuo hu, o lee ẹnị elu-igwee, ye Osolobue ekele, 'ya o nọ bebe wẹ, weye umu-azuun a ni wẹ kesonme ni igunrun hu 'ya. ¹⁷ Wẹ ile nọ rijunchanrin ẹfo. Wẹ nọ kponkikome hun hoduni, o nọ jun ukpali mmẹbuo.

Pita E Ku Onye Jesu Wu
(Mat 16.13-19; Mak 8.27-29)

¹⁸ Uhuohin ohu, Jesu sọọ nodi e mẹ ekpere. Umu-azuun a sọọ nokunme e. O nọ ju wẹ, si, “Onye kẹ wẹ si ni iya kẹ m wu?” ¹⁹ Wẹ nọ si, “Ndi hu ime wẹ si ni i wu Jonu hun e mẹ mirin-Chuku; ndi hu ime wẹ si ni i wu Elaija; ndi ozọ si ni onye ohu ime ndi-ama mbu a ghaguo onwun lihi—ni iya k'i wu.”

²⁰ O nọ nwan si wẹ, “Onye kẹ unu lẹ enwen unu si ni iya kẹ m wu?” Pita nọ za, si, “Iyū wu Kraisti Osolobue, Onye Hu Osolobue Tume.”

Jesu E Ku E N'o K'a Ta Afunfun, Nwunhun, Lihizi
(Mat 16.20-28; Mak 8.30—9.1)

²¹ 'Ya Jizosi nọ dokemwe wẹ eka-ntin, si wẹ agwakwole onye owule ihienni. ²² O nozi si wẹ, “Nwa nke Ihian jenkọ d'a tariji oken afunfun eka ndi-isi lẹ ndi-isi nchu-ẹjan lẹ ndi-nkuzi Iwu. Wẹ siko d'a ju a, gbu e—kale, nke akp'ohin ẹto Osolobue siko d'a gha onwun weli e.”

²³ O nọ si wẹ, “Onye owule cho n'o sonme m, 'ya ju enwen e, buru obe* e uhuohin ile, sonme m. ²⁴ Makeni onye owule cho n'o ghe isi e, isi e a to a; kani, onye owule hun gi ufiri m tuhu ndun a jenkọ d'a zuopuha a. ²⁵ Elee erere k'o ban ni ihian, owuni o nwonchanringuu uwa ile, 'ya lẹ enwen e e tuhu?”

²⁶ “Makeni, onye owule hun mẹ ifenren mme lẹ oku-onu m, onye hu kẹ mme wu Nwa nke Ihian siko d'e mezi ifenren e ogen m jenkọ d'e gi gi ogho m lẹ nke Chuku-Nedi lẹ nke ndi mmoton-ozu nso bia. ²⁷ M ri a gwa unu ezioku, ndi hu ime ndi turu ebeni anwunko d'e ru ni a hun wẹ Ali-eze Osolobue.”

Jizosi E Nwonhuto
(Mat 17.1-8; Mak 9.2-8)

* **Isi Nke Iteneji:**²³ Ogen ahun, ndi Rom e gi obe wẹ gi osisi memẹ e gbu onye wẹ ma ikpe-onwun. Onye hu e buru obe e, sonme ndi-agma hun jenkọ d'a kpogbun'e. Wẹ kpomaguu a elu-obe, a nodi wẹ ebẹhu e che nche d'e ru n'o nwunhun.

²⁸ O rị ihien rịkẹ akpu-uhuohin esato Jesu kugu ihien ndini, o no weri Pita le Jonu le Jemisi si elu ugu d'e me ekpere. ²⁹ K'o rị e me ekpere, ihun e no nwonhuto, ekwa a no nwunme nke ochan, gbukepuma. ³⁰ Idenmizi 'ya le ikennyẹ ebuo no kume oku. Ikennyẹ ndi ahun wu Mozizi le Elaija; ³¹ we gi ogho pu-ichen puha; we le Jizosi rị e ku oku ıla o jenkọ d'a la ghaghani onwun o k'a nwun ime Jerusalem gi mezu uche Osolobue. ³² Enya uran rị e me Pita le ndi 'ya le we nodi oda-oda, kanị oghen uran gi fon we enya, we no hun ogho Jizosi, hunzikwo ikennyẹ ebuo ahun turuye ni n'e. ³³ Hun ikennyẹ ebuo hu gi latoko Jesu, Pita no si Jesu, "Di-nwonni-enyi, o rika mma ni enyi nodichanrin ebeni! Ni enyi tun odu eto: nke i wu ohu, nke Mozizi wu ohu, nke Elaija wu ohu." (O marin ihien o rị e ku, kaka!) ³⁴ Oghen o gi rị e ku ihienni, orukpu no puha d'e kpume we; egun no tuma umu-azuun a ndi hu oghen orukpu hu gi rị e kpume we. ³⁵ Olu no gha ime orukpu hu si, "Onwan wu Nwa m, Onye hun m hori—gon n'e ntin!" ³⁶ Mgbe olu hu gi kugu. Jesu suo ke we hunzi. Umu-azuun a eto hu ekupuhadeni oku ihienni we hun oghen hu we gi hun a; agwanị we onye owule ihien we hun.

Jesu A Zuọ Nwata Okennyẹ Eje-mmọn Rị Ime E
(Mat 17.14-21; Mak 9.14-29)

³⁷ Eki e fon, oghen Jesu le umu-azuun a eto ahun gi gha elu ugu hu hidan, igunrun hi-ogbe no kunrun Jesu. ³⁸ Okennyẹ ohu no gha ime igunrun hu yi oro, si, "Onye-nkuzi! Dodo, lee nwa m—iya suo ke m mu! ³⁹ O nwe eje-mmọn e kwondon n'e: o m'e a dolepuru oro, ufofọ a puhama a onu; o ru a ehụ; a ra yen'e efe! ⁴⁰ M rịo umu-azuun i we chupu a, asani we eka." ⁴¹ Jesu no shiari, si, "Eje-agbo nwonleni okukwe ke unu wu! Nani ke mme le unu jenkọ d'a nobiehan?! Elee oghen ke m k'e dinruni unu ndidi?!" 'Ya o no si okennyẹ hu, "Wehe nwa i ebeni." ⁴² Oghen nwata-okennyẹ ahun gi pula, eje-mmọn hu no kwantuzi e, doma a, kanị Jesu no jugbo eje-mmọn hu, zuo nwata hu, we e ye nedi e. ⁴³ Ikenni hi-ogbe Osolobue kpa no tu ndi hu ile enya.

Jizos' E Kuzi Oku Onwun A
(Mat 17.22-23; Mak 9.30-32)

Ke ihien ile Jesu rị e me rikwo a tu ihian ile enya, o no si umu-azuun a, ⁴⁴ "Azokwole ni ihienni m jenkọ d'a gwa unu kikenni: We sikọ d'e re Nwa nke Ihian ye ndi ihian." ⁴⁵ Kanị umu-azuun a aghotanị ihien o rị e ku. We zume ni we iya, amamgbe w'a ghota a—bu egun anini we ju a ihien o gi e ku.

Onye Kachanrin Ibe E

⁴⁶ Oghen ohu, umu-azuun Jesu no doma oku onye hun jenkọ d'a kachanrinni ime we. ⁴⁷ Jizosi a maringuo ihien we rị e

ro ime obi we, 'ya o no weri nwa-ndu ohu, w'e wuzo ehu a, ⁴⁸ si we, "Onye owule gi ufiri efan m nabanhan nwata no enina nabanhan m, bu onye hun nabanhan ni m nabanhan onye hun zini m. Make ni onye hu kachanrin ekere ime unu ile, iya wu onye hun kachanrinni."

*Onye Ghaleni A Nokin Unu Uzo Ri Azuun Nke Unu
(Mak 9.38-40)*

⁴⁹ Jonu no si Jizosi, "Di-nwonni-enyi, enyi hun okennyehu ohu ri e gi efan i a chupu eje-mmom, enyi no si a kusi a, make ni ele onye itu enyi." ⁵⁰ Kanu Jesu no si 'ya le umu-azuun ndi ozo, "Akusile n'a, make ni onye owule ghaleni a nokin unu uzo ri azuun nke unu."

Obodo Ju Jesu

⁵¹ Mgbe oghen hu we jenko d'e gi we Jizosi si elu-igwee gi rume, o no kwademechanrin obi e jenne Jerusalem, o leni enya azuun. ⁵² O no zi ndi-ozu buru n'e uzo. We no banye obodo ohu ri ime Sameriya d'a kwademe n'e ihien. ⁵³ Kanu ndi ri ebegu anabanhann'a make ni Jerusalem ke enya a ri. ⁵⁴ Oghen umu-azuun a wu Jemisi le Jonu gi hun ihienni, we no si, "Di-nwonni-enyi, y'a chogho ni enyi gha elu-igwee kpotu okun n'o ripu we [ke Elaija don me]?" ⁵⁵ Kanu Jesu no gbehuto, jugbo we, [si, "Unu amarin udi obi unu nwon!]" [Mme wu Nwa nke Ihian abiani d'e tikpo ndun ihian, kama, m bia d'a zuopuha we]. ⁵⁶ Ya le we no si ali ozo me ekere.

*Ndi Hu Cho Ni We Sonme Jizosi
(Mat 8.19-22)*

⁵⁷ Oghen we gi jenko, okennyehu ohu no si Jesu, "M k'e son i ebe owule i jenko." ⁵⁸ Jesu no si a, "Ufu nwon okporo ebe w'e bi; nnunu nwonzikwo ekuu; kanu mme wu Nwa nke Ihian enwon ebe m'e buche isi m."

⁵⁹ Jesu si okennyehu ozo, "Sonme m." Kanu okennyehu hu no si, "Di-okpa, ni m bu uzo jen d'e liguu nedi m." ⁶⁰ Ya Jesu no si, "Hapu ndi nwunni ni we li ndi nke we nwunni. Iyu nwen, jenne d'e zi ozi Ali-eze Osolobue."

⁶¹ Onye ozo siji, "Di-okpa, m jenko d'e son i, kale, ni m buguu uzo jen d'a si ezi-le-ulo m, 'Nodi ni ohunma.' " ⁶² Jizosi no si a, "Onye owule hun e buchegu eka orun e lee enya azuun, efuruni Ali-eze Osolobue."

Isi Nke Iri

Jizosi E Zipu Mmadu Mmebu-kwasi-ogun-eto Ozo

¹ Onwan e meguu, Di-nwonni-enyi no hori ikennyehu mmebu-kwasi-ogun-eto ndi ozo. O no zipu we mmadu ebu-ebu, ni

† **Isi Nke Itenei:**⁵⁵ mabu: "udi Mmon unu wu nke e"

wę buru n'ę ụzọ jęn obodo ile lę ebe ile 'ya lę enwęn ę jęnkọ d'e jęn. ² O nọ sị wę, “Thięn-ugbo wę jęnkọ d'a ghọ ebukę, kanị ndi jęnkọ d'a ghon'a ebuni oda. Mę ni nwan ekpere riọ onyę nwon ugbo n'o zi ndi orun d'a ghon'a ihien-ugbo ę.

³ Jęnmę ni! Lee ę, m ri e zipu unu rike atunrun e ye ime igunrun eworo*. ⁴ Ewerile ni ego; ebule ni ekpa; ewerile ni akp'uku; akusile ni uzọ d'e kele onyę owule. ⁵ Ulo owule unu banye, bu ni uzọ kele, si, ‘Udon 'ya ri ni uloni.’ ⁶ Omeni onyę udon ri ulo hu, udon unu a noyen'e; kanị, omeni o nwonni onyę udon rin'a, udon unu e kinhen ni unu.

⁷ Nodi ni ulo ohu ahun ndi rin'a nabanhan unu, e ri, a ra ihien owule wę ye unu, make ni o furu ni wę ku ndi orun ugwo. Akwahunmele ni. ⁸ Obodo owule unu banye, ni a nabanhan wę unu, ri ni ihien owule wę ye unu; ⁹ zuo ni ndi emu ri a ku ime obodo hu; si ni ndi ri n'a, ‘Ali-eze Osolobue a riguo nsue.’ ¹⁰ Kanị obodo owule unu banhan ni anabanhanni wę unu, shi ni ogbara-ogbe, unu a nodi ebenu si, ¹¹ ‘Ke ejan obodo unu hun ri enyi uku, enyi ri e tichanpu a atoni unu n'o shiagbu unu eri. Kanị, nyanhan ni ni Ali-eze Osolobue a riguo nsue!’ ¹² M ri a gwa unu ezioku, o jęnkọ d'a ri ni *eje-ali* ahun wu Sodom nfe Uhuohin Okinkin-ikpe kari obodo hu!”

*Jizosi A Ban Ni Obodo Ndi Hu Kwerileni Mban
(Mak 11.20-24)*

¹³ “Okę nsongbu jęnkọ d'a ri ni ndi obodo Korazin! Okę nsongbu jęnkọ d'a rizikwo ni ndi obodo Besaida! Make ni, omeni ime *eje-ali* wu Taya-le-Sidonu ke wę nọ run orun-atumenya ndi hun wę run ime unu, nke o teke ndi Taya-le-Sidonu roghariguu, yiri ekwa-ahio, buo ntun kpu enwęn wę, nodi akpakali—gi ghosi n'e roghariguo wę! ¹⁴ Unu jęnkọ d'a takari ndi Taya-le-Sidonu afunfun Uhuohin Okinkin-ikpe.”

¹⁵ “Nke unu ndi obodo Kapanom, unu ro ni wę siko d'e busi unu elu-igwee? Mba! Wę jęnkọ d'a tutu unu ye ali-mmom!”

¹⁶ O nọ sị umu-azuu a, “Onyę owule gon unu ntin ri e gon m ntin; onyę owule ju unu ri a ju m; onyę owule ju ni m ri a ju onyę hun zihen m.”

Ndi hu Jesu Zipu A lua

¹⁷ Omegu, ikennyę mmebuo-kwasio-gun-eto hu nọ gi okę ighoghọ lua. Wę nọ si, “Di-nwonni-enyi, ke eje-mmom ri ichen-ichen humeni enyi isi hun enyi gihu gi efan i gwa wę oku!” ¹⁸ Jesu nọ sị wę, “A hungho m ke Ekwensu gha elu-igwee dan ‘nwai!’ rike ebe amuma nọ be. ¹⁹ Lee ę! E yeole m unu ikęn hun unu e gi zo agwo lę akpi oku ghafe, lezikwo hun unu e gi meri ikęn ile Enenren hu nwon—o nwonni ihien siko d'a ru

* **Isi Nke Iri:3** Griki: wofu

unu ẹhụ. ²⁰ K'osilerị, egile ni ifiri ni eje-mmọn hume ni unu isi ghoghọ, ka ghoghọ ni makeni e deyeguo we ẹfan unu ime elu-igwee.”

Jesu A Ghoghọ

(Mat 11.25-27; 13.16-17)

²¹ Ogen ohu hu, Jesu no ghoghọ ime Mmon-nsọ, si, “Baba, Onye nwon elu-igwee le uwa! M ri e kele i makele 'ye zuemeguo ni ndi marin ihien le ndi nwe nghota ihien ndini, we we ghosi umu-ndu. Eghe ẹ Baba, enina k'i cho n'o ri.” ²² “Nedi m e buguo ihien ile che m ẹka. O nwonni onye marin onye Nwa Osolobue wu wezuka Chuku-Nedi; o nwonzikwonni onye marin Chuku-Nedi wezuka Nwa a—lezi onye owule Nwa a cho n'o me ẹ marin a.”

²³ Ya ke Jizosi no gbehuto, bu ihun zime umu-azunun a, kagwa we, si, “Unu wu ndi we gozi agozi ni enya unu ri a hun ihien ndini unu ri a hun! ²⁴ M ri a gwa unu, ndi-amuma le ndi nze bu oda a choquo ni we hun ihien unu ri a hun, ahunni w'a; a chozikwo we ni we nu ihien unu ri a nu, anuni w'a.”

Onye Sameria Hun Me Ohunma

²⁵ Okaa-Iwu ohu bia d'e shini Jesu onyan. O si Jesu, “Onye-nkuzi, kini ke m jenko d'e me ni m nwonhen ndun-itẹbite?” ²⁶ Jesu no si a, “Ki Iwu Mozizi ku? Nani i ghota a?” ²⁷ Okennyẹ hu no za, si, “ ‘Gi obi i ile, enwen† i ile, iken i ile lezi uche i ile nwe ihien-osusu Di-nwonni-enyi wu Osolobue i; lezikwo ‘ihien ibe i k'a suoriri i ke ihien enwen i don a suo i.’ ” ²⁸ Jesu no si a, “Y'a zaguo ohunma; me onwan keni i ri ndun.” ²⁹ Kanị Okaa-Iwu hu cho n'o kuni enwen ẹ ohunma, o no ju Jesu, si, “Onye wu nwan ibe m?”

³⁰ Jesu no za, si, “Okennyẹ ohu gha Jerusalem jenko Jeriko. O no danban ẹka ndi ohin, we no napuchanrin a ihien ile o gi, gbama a oto, gbu ẹ ili—nke wu ni o hodu ekere n'o nwun, we no la a to uto. ³¹ O no nwan me ni onye nchu-ẹjan ohu ghako uto hu; kanị, ogen o gi hun okennyẹ hu, o no ghakpen ẹ. ³² Eriira k'o gi mezikwo ni onye Livai, onye a run ime Ulo-nsọ, ghako uto hu; o hun okennyẹ ahun, o nozi ghakpen ẹ. ³³ Kanị, ogen onye Sameria ohu hun ghako uto hu jenko ali-ihian gi puha ebe okennyẹ hu ri, hun a, omiken ẹ no me ẹ. ³⁴ O no jen d'e kunrun ẹ, hu uden le manya yesonme ebe ile o ru ehio, kenmecharin a we ile. Onye Sameria hu gi anyinnyan—o no bu okennyẹ hu che enu anyinnyan hu, we okennyẹ ahun si ulo ndi ijen a nodi, no ebẹhu lefu a enya. ³⁵ Ogen eki gi fon, o no wepuha egbo orun akpu-uhuhin ebuo, ye onye hun e lepu ulo ndi ijen hu enya, si

† **Isi Nke Iri:27** umẹ ndun

a, 'Dodo, lepụ a ẹnya; m kinhen, a kụkin m'ì ihien họtunì hùn ì gi lepụ a ẹnya.' ”

³⁶ Ya Jesu nọ nwan sị onyẹ-nkuzi Iwu hụ, “K'i ro? Onyẹ ime mmadu ẹtunì henrin ibe okennyẹ hụ danban ẹka ndì ohin?”

³⁷ Onyẹ-nkuzi Iwu hụ nọ za, sị, “Onyẹ hùn mẹ n'ẹ ẹfoma.” Ya ke Jesu nọ sị a, “Jenmẹ nwan d'e mẹ ẹrira.”

Jizọsị A Bia Iwe Mata Lẹ Meri

³⁸ Ogen Jesu lẹ umu-azuun a gi jenkọ, wẹ nọ banye obodo ohu mẹ ẹkerẹ. Okpoho ohu ẹfan a wu Mata nọ nabanhan a iwe ẹ:

³⁹ Mata nwẹ nwene-okpoho ẹfan a wu Meri, hùn nọdì alì ẹhụ ukụ Di-nwonnì-ẹnyi, e gòn ntin ihien ọ rì e ku. ⁴⁰ Kanì, Mata asanì ẹka nọdì makẹ ọrùn bu ọda ọ rì a rùn mmulo; 'ya ọ nọ bia d'e kunrun Jesu, sị, “Di-nwonnì-ẹnyi, o nwonnì ihien ì kpọ a nì nwene m la ọrùn ile tọnì mme sọ? Gwa a nwan ya d'e yeni m ẹka.” ⁴¹ Kanì Di-nwonnì-ẹnyi nọ za a, sị, “Mata, Mata! Ì rì e hue uhue, e sọgbu enwen ì banyeni ihien bu ọda — ⁴² bu ihien ohu sọ rì mkpa; Meri a horiguọ hùn ka mma; anapuko w'a ya.”

Isi Nke Mmanaj

Jizọsị A Kuzi Ke We Dọn E Mẹ Ekpere

(Mat 6.9-13; 7.7-11)

¹ Jizọsị rì ebe ohu e mẹ ekpere; ogen o gi meguu, nwa-azuun a ohu nọ sị a, “Di-nwonnì-ẹnyi, kuzi ẹnyi ekpere—ke Jonu dön kuzi umu-azuun a.” ² Jizọsị nọ sị wẹ, “Unu gha e mẹ ekpere, sị nì:

'Baba,

nì wẹ dönme ẹfan ì nsọ;

Alì-eze ì 'ya bia d'a kima.

³ Ye ẹnyi ihien-oriri siko d'e zu ẹnyi uhuhin-uhuhin;

⁴ Gbaghari ẹnyi njọ ẹnyi,

makeni ẹnyi a gbaghari onyẹ ọwule mejani ẹnyi a gbaghari.

Edubanlẹ ẹnyi ime onwunwan, [ka gbapuha ẹnyi ẹka Eje-onye hu*].’ ”

⁵ 'Ya Jizọsị nọ sị umu-azuun a, “Nì ẹnyi weri ẹ nì onyẹ ohu ime unu jen iwe ọwu a ime abali d'a sị a, 'Di-ẹnyi, zinye m ogbe-brẹdi ẹto. ⁶ Ọwu m hùn rì ọzọ-ijen rihu a banhan iwe m kikenni, kanì enwẹ m ihien-oriri ọwule m siko d'e ye ẹ.’ ⁷ Nì ẹnyi werizikwo a nì ọwu ì ahun gha ime ulọ sị, 'Eyele m nsongbu; a kpo kinguọ wẹ ọzọ; mme lẹ umu m e dineguo. Asa m ẹka lihi ọto d'e ye ì ihien ọwule.’ ⁸ M rì a gwa ì nì osuon'a n'o gini ifiri nì ì wu ọwu a lihi ye ì brẹdi, o siko d'e ye 'y'ẹ makeni y'a riobehini.

⁹ 'Ya wu, m rì a gwa ì: rìọ, ì k'e nwonhen; cho, ì jenkọ d'a hùn; du ẹka, wẹ siko d'a gunpun'ì ọzọ. ¹⁰ Makeni ndì ile hùn

* **Isi Nke Mmanaj**:4 mọbu: eje-ihien

riṅi jenkọ d'e nwehẹn; ndi hụn chọni jenkọ d'a hụn; wẹ siko d'a ɡunpuzikwoni ndi ile du ẹka ụzọ. ¹¹ Imẹ unu ile, elee nedi siko d'e ye nwa a agwo o riọ a azun ¹² mọbu ye ẹ akpi omeni o riọ a ẹkwan? ¹³ O mẹ nwan ni unu hụn wu ndi-njo ma ye unu unu ihien ri mma, nani ke Nedi ahun ri elu-igwee k'e yehan ndi riọ a Mmọn-nsọ? O yekariko wẹ?"

Jesu Lẹ Bezibo

(Mat 12.22-30; Mak 3.20-27)

¹⁴ Uhuohin ohu, Jesu chupu eje-mmọn odin. Ogen eje-mmọn hu gi puguu, okennyẹ hu o te ri ime ẹ no kume oku. O tukenme igunrun ri ebahun enya; ¹⁵ kani, ndi hu ime ndi ri ebegu no si, "Bezibo, hun wu onye-isi eje-mmọn ile, 'ya ri e ye ẹ iken o gi a chupu eje-mmọn.'" ¹⁶ Ndi ozo no shini Jesu onyan, si a runghosi wẹ orun-atumenya pu-ichen gha elu-igwee bia. ¹⁷ Kani Jesu a maringwo ihien wẹ ri e ro, o no si wẹ, "Ali-eze owule kebeni, nwon itu ri ichen-ichen ri a luson ibe wẹ ogun, jenkọ d'e henrin ofia; ezi-le-ulo owule ndi ri n'a kebe, a luson ibe wẹ ogun siko d'a dan."

¹⁸ "Ya wu, omeni ali-eze Ekwensu kebe ekebe, nwe itu ichen-ichen ri n'a hun a luson ibe wẹ ogun, eghan ke ali-eze ẹ e don turu?—bu unu si nwan ni m gi iken Bezibo a chupu eje-mmọn. ¹⁹ Omeni iken Bezibo ke m gi a chupu eje-mmọn, iken onye ke ndi nke unu gi a chupu wẹ? Uwe jenkọ d'a ma unu ikpe!" ²⁰ "Kani, o mẹ nwan ni iken Osolobue ke m gi a chupu eje-mmọn, 'ya wu ni Ali-eze Osolobue e rugule ebe unu ri."

²¹ "Owule dikin a kwademechanringuu ihien ogun a, nodi e che oken-ulo a nche, o nweni ihien jenkọ d'e mẹ ihien o nwe. ²² Kani, omeni onye ka a iken a maye ẹ ogun, meri ẹ, o jenkọ d'a napuchanrin a ihien ogun ile hun o gi don enya, buru ihien ẹ ile, kesonme ni ndi ozo ya." ²³ "Onye owule rileni azuun nke m ri a luson m ogun; onye owule hun ghaleni e ye ni m ẹka a kkwama ri e kpoyiya."

Ihien E Wekinhen Eje-mmọn Wẹ Chupuguu

(Mat 12.43-45)

²⁴ "Eje-mmọn ghaguu ime ihian pu, o ghahunmeme ebe mirin rileni, a cho ebe o jenkọ d'a nodi zu iken. Omeni o hunni, o siko d'a si enwen ẹ, 'M siko d'e kin-azuun ulo hu m gha puha.' ²⁵ O kinhen, hun a ni a zachanguo w'a, donkwamaguu a, ²⁶ o jen d'e wehezi eje-mmọn esa ozo ka 'ya le enwen ẹ njo, a bia wẹ d'e biri ebegu. Onodi onye hu a ka njo kari ke o ri mbu."

Ndi Wẹ Gozi Agozi

²⁷ Ogen Jesu gi ri e ku ihienni, okpoho ohu ri ime igunrun hu no gha ebahun si a, "Efo mun'i le eran i ra wuchanrin ihien wẹ

gozi agozi!”²⁸ Kanị Jesu nọ sị, “Mba, ngozi wu nke ndi hun a nu oku Osolobue, e gi e e bi!”

Ihiẹn Mę Onyę-amuma Wu Jona Wu Ahima
(Mat 12.38-42)

²⁹ Oge n di ri e ruhe ebe Jizosi ri gi ri e buwaye oda, o nọ kumezi, sị, “Agboni jo njo! We si m ghosị we ahima pu-ichen, kanị o nwonni ahima owule pu-ichen we jenko d'a ghosị we wezuka ihiẹn mę onyę-amuma wu Jona.”³⁰ Ke Jona don wu ahima ebe ndi Ninive ri, erira ke Nwa nke Ihian jenko d'a wu ahima ebe agboni ri.³¹ O ru Oge Ichin-ikpe, eze-okpoho ali Shiba, ali hu ri azuun ndidan-mirin, jenko d'e lihi, shiagbu agboni eri. Makeni, o gha ali hu tegbu enwen e bia d'e gon ntin amamihiẹn Solomonu—bu onyę ka Solomonu ri nwan ebeni.³² O ru Oge Okinkin-ikpe, ndi Ninive jenko d'a puha osheri, ma ndi agboni ikpe, makeni we roghari eroghari oge we gi nu ozi Jona zi—bu onyę ka Jona ri nwan ebeni!”

Ukpe Hun Ri Ehu
(Mat 5.15; 6.22-23)

³³ “O nwonni onyę hun a mnye ukpe e bu e e zueme mobu e bu e che okpuru afere. Mba, w'e buto a elu obu-ukpe—keni onyę owule banhanni gi e legha uzọ.”³⁴ “Enya i wu ukpe ri i ehụ. Omeni enya i ri mma, ukpe jenko d'e junchanrin i ehụ. Kanị omeni enya i a ri mma, ishi jenko d'e junchanrin i ehụ.”³⁵ Hunkwo a ni ukpe hun ri ime i ele ishi.³⁶ 'Ya wu, omeni ukpe junchanrin i ehụ ile, bu o nwonni mkpamkpa owule ri ime ishi, ehụ i ile siko d'e me ukpe-ukpe nọke ebe ukpe nọ e nwunkpu i.”

Jesu A Jugbo Ndi Itu-Farisi Le Ndi-nkuzi Iwu
(Mat 23.1-36; Mak 12.38-40)

³⁷ Oge Jesu gi kuguu, onyę Itu-Farisi ohu nọ sị a bia iwe e d'e du e ri ihiẹn-oriri. 'Ya o nọ jenne; o nọ weri onodi a elu teburu ihiẹn-oriri ahun.

³⁸ Oge onyę Itu-Farisi hu gi hun ni Jesu a chanchanni ehụ a ke we don a chan n'o d'e rime ihiẹn-oriri, o nọ tu a enya.³⁹ Ya ke Di-nwonni-enyi nọ sị a, “Lee nwan, unu ndi Itu-Farisi a chanchan azuun mkpu le afere unu, kanị enya-uku le eje-ihien jun ime unu.”⁴⁰ Ndi-nzuzu! Ele onyę hun memę azuun a memęzikwo ime e? ⁴¹ Ka we ni nwan ihiẹn ndi hun ri ime e ye ndi igbennye; unu me e, m ri a gwa unu, ihiẹn ile jenko d'e nwunchan ni unu.

⁴² Nsongbu ri ni unu ndi Itu-Farisi! Unu a kusonmede uzọ-ohu-ime-uzọ-iri ihiẹn e me ofe a suo—ke arabasi-minti ke riu ke ihiẹn-akunkun ndi ozọ ri ichen-ichen—bu unu a nato iye onyę owule ihiẹn run'e le inwe ihiẹn-osusuo jenni Osolobue—ndini

te furu unu k'a gha e me; kani, ele hun unu e gi lato ihien ndi ahun unu a ku.”

⁴³ “Nsongbu ri ni unu ndi Itu-Farisi! O soso unu ni unu a nodi isi-ochi ime ulo-ofufe lezi ni we e kele unu ekele pu-ichen ime afia ebe ihian ri. ⁴⁴ Nsongbu ri ni unu! Unu no ke ili w'a ghafe elu e bu a marin we ni ili ro.”

⁴⁵ Onye ohu ime ndi-nkuzi Iwu no si a, “Onye-nkuzi, i gha e ku ihien ndini we, i ri a kparizikwo enyi nwen!”

⁴⁶ Jesu no si a, “Nsongbu rizikwoni unu nwen, ndi-nkuzi Iwu! Unu e buyesonme ndi ozọ ibu a fu orun obubu, kani unu le enwen unu ara tinpude mkpinsi-eka ohu yeni we eka bu ibu ndi ahun. ⁴⁷ Nsongbu ri ni unu! Unu a tun ili ndi-amuma hu ndi nedi unu kani gbu — ⁴⁸ hun unu gi a ghosi ni unu kwadon ihien ndi nedi unu me—makeni, uwe gbu ndi-amuma, unu nwen no tun ili ndi-amuma ahun we gbu. ⁴⁹ Ufiri ihienni ke Osolobue gi gi Amamihiē e si, ‘M jenkọ d'e zijen ni we ndi-amuma le ndi-ozu pu-ichen: we jenkọ d'e gbu ndi hu ime we, kpokpo ndi hu ime we’ — ⁵⁰ keni we ju agboni ukwere edeke ndi-amuma ile we gbu kete w'e kele uwa — ⁵¹ ghakwori edeke Ebelu d'e ru edeke Zekaraya we gbuto Ulo-nsọ, egbata Ukpo nchu-egan le Ebehu-ri-nsọ. Eghē, m ri a gwa unu, we siko d'a ju agboni ukwere we ile!”

⁵² “Nsongbu ri ni unu ndi-nkuzi Iwu! Unu e wepugwo isafin amamihiē: unu le enwen unu abanyeni, unu eyeni ni ndi ri a cho ni we banye efe banye!”

⁵³ Ogen Jesu gi ghaguu ebahun pu, ndi-nkuz Iwu le ndi Itu-Farisi no korjama n'a oda-oda, juchanma a onu ihien bu oda, ⁵⁴ a cho ihien ri a onu, keni we hun ihien we e gi kwodon e.

Isi Nke Mmēbuo

Gbakwoni Ni Ihunnai Oso!
(Mak 10.26-27)

¹ Ke mmadu nnu ole-le-ole don ri a gbakikome, nke wu ni we hu a zo ibe we uku, Jizosi no bu uzọ si umu-azuu a, “Kpachanpu ni enya banyeni yisti* ndi Itu-Farisi—hun wu ihunnai we. ² O nwonna Ihien owule kpumeni hun jenkoleni d'e kpupu; o nwonna ihien zuerini hun jenkoleni d'a wa. ³ Ya wu, ihien owule unu ku ime ishi, ihian jenkọ d'a nu a ifonrin-ifon; ihien owule unu gunma enwen unu ime-ulo ka-uka ku, ihian siko d'e gi e yi oro elu ulo.”

Onye We K'a Tu Egun E
(Mat 10.28-31)

* **Isi Nke Mmēbuo:**1 yisti: ihien bredi gi a fu

4 “Ndi ọwụ m, m rị a gwa ụny, atụlę ni egun ndi e gbu ẹhụ sụo bu o nwonzini ihien wẹ siko d'a s'eka mę kari ọhụn. 5 Kama, ni m ghosi ụny onye ụny siko d'a tų egun ẹ: tų ni egun Osolobue, onye hụn o mę ni o gbuchanrin ẹhụ, o nwonghọzikwọ ikęn o gi a tų ihian e ye okun-mmọn. Eghęę, tų ni egun ẹ! 6 Ełe isen 'ikọbọ' ẹbuo kę w'e re achu† Kani, Osolobue ara zo kę akp'ohu ime nnunụ ndini. 7 Kę ntutu rị ụny isi, Osolobue a gunguọ a. Atule ni nwan egun: ụny ka achu mkpa a rị ebe Osolobue rị —osun'a ni achu bu ọda rọ!”

Ikweri N'i Wụ Nke Kraistị Lẹ Ighorị Nị Y'ele Nke E
(Mat 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

8 “M rị a gwapu ụny ezioku, onye ọwule nọ id'anya ihian kweri n'ọ wụ nke m, mmę wụ Nwa nke Ihian jenkọ d'a nọ id'anya ndi mmọn-ozị Osolobue kwerizikwọ ni onye hụ wụ nke m. 9 Kani, onye nọ id'anya ihian ghorị ni ele nke m, mmę wụ Nwa nke Ihian jenkọ d'a nọ id'anya ndi mmọn-ozị Osolobue kuzikwọ ni onye hụ ele nke m.” 10 “Ozozi, wẹ siko d'a gbaghari onye ọwule kuja oku mmę wụ Nwa nke Ihian, kani agbaghariko wẹ onye ọwule kuja oku Mmọn-nsọ. 11 Ogen wẹ jenkọ d'e gi wehe ụny ulo-ofufe mobu ebe ndi hụn a kini mobu ndi-nze rị d'e kin ụny ikpe, ehuekwole ni uhue kę ụny k'a don kinrin onu ụny mobu ihien ụny k'e ku. 12 Makeni, ogen hụ ru, Mmọn-nsọ jenkọ d'a kuzi ụny ihien furu ụny k'e ku.”

Ilu Wẹ Gi Odafin Nzuzu Ta

13 Okennyę ohu rị ime igunrun hụ nọ si Jizosi, “Onye-nkuzi, dodo gwa nwenę m n'o keye m uku nedi enyi lato ni enyi.” 14 Jizosi nọ si a, “Owu m, onye tumę m onye a hanni ụny ebuo enen mobu onye e keni ụny ihien?”

15 ‘Ya o nozi si wẹ, “Kpachanpukwo ni enya, ụny e gbondon enwen ụny make udi enya-uku ọwule gha a rị ime ndun ụny; makeni, ele ihien ihian nwon wu ezigbo ndun a, osun'a n'o meke odafin.” 16 ‘Ya Jizosi nọ ta ni wẹ iluni: “O nwon okennyę ohu wu odafin, hụn nwon ali. Ali hụ nọ men'e ihien oda-oda. 17 O nọ si enwen ẹ, ‘Enwon m ebe siko d'e zu m buto ihien ugbo m. Kini kę m jenkọ d'e me?’ 18 O nọ si enwen ẹ, ‘Lee ihien m siko d'e me: m k'a totusunme oban m ile, tun ndi kani wẹ; ebegu kę m jenkọ d'e donme oka m le ihien m ndi ozo. 19 Ogen hụ, m k'a si enwen m, “Enwen m, y'e nwonguọ ihien ile rị mma siko d'e zu i bi ahua bu oda lalani! Eyezile enwen i nsongbu! Ri! Ra! Efo ya ssuma i usuo!” ’ 20 Kani Osolobue nọ si a, ‘Onye nzuzu! Uhinhinni kę wẹ jenkọ d'a napu i ndun i—onye jenkọ nwan d'e nwonrin ihien ndini ile i buto ni enwen i?’ ”

† Isi Nke Mmēbuo:6 sparo

²¹ Igi mēkin iluni, Jizosị nọ sị, “Enịna k’o rị nị ndị hụ a kpatọ nị enwēn wē akụ-lẹ-uba kanị eļe wē ọdafin ime ihien Osolobue.”

Ehuele Uhue, Gi Osolobue Dọn Enya
(Mat 6.25-34)

²² ‘Ya Jesu nọ sị ụmụ-azụn a, “Ya kē m gi rị a sị ụnụ ehuele uhue ihien ụnụ jenkọ d’e rị rị ndun mọbụ ẹkwa ụnụ jenkọ d’e yi. ²³ Ndun ka ihien-oriri; ẹhịu ka ẹkwa. ²⁴ Lekpọ nị nnunụ: w’a ra kụn mkpuru mọbụ we ihien-ugbo; w’a ra nwọn mmughe mọbụ ọban w’e buto ihien—kanị Osolobue hụ e ye wē ihien-oriri! Bụ ụnụ kade mkpa a rị ọda-ọda kari nnunụ! ²⁵ Onye ime ụnụ siko d’a saeka gi uhue ọ rị e hue gi mgbahunme okulokụ ohu tocheni? ²⁶ Omeni y’a s’eka me ihien mehan ntin enina, k’i rị nwan e songbuni enwēn i banyeni ihien ndi ọzọ?”

²⁷ Lekpọ nị kē obobo ofia dōn e sue: w’a ra nungbu enwēn wē mọbụ kpa ẹkwa—kanị m rị a gwa ụnụ nị, kē eze wụ Solomonu eyini ihien ọwule rihan mma kē obobo ohu ime ndini. ²⁸ Omele Osolobue e yime ẹfiia ihien rị mma enina—ẹfiia hūn a rị ebeni tanni, eki fon a tū w’a ye okun, o yimeko ụnụ hūn ka mma? Euu, ndi okukwe-nta!

²⁹ ‘Ya wū, atole nị e ro ihien ụnụ jenkọ d’e rị lẹ ihien ụnụ siko d’a ra; esongbule nị enwēn ụnụ banyen’e. ³⁰ Makeni, ndi ghaleni e fe Osolobue ime uwa ile a chusonme ihien ndini—bụ Nedi ụnụ a maringho nị ihien ndini rị ụnụ mkpa. ³¹ Kama, chomagude nị Ali-eze ẹ—o siko d’e yezikwo ụnụ ihien ndini wē.”

Kpatọ Akụ-lẹ-uba Elu-igwee
(Mat 6.19-21)

³² “Ụmụ-atunrun m, atule nị egun, makeni ọ sọ Nedi ụnụ usuo n’o ye ụnụ Ali-eze. ³³ Repu nị ihien ụnụ nwe, we eghe ẹ ye ndi igbenye, ụnụ e gi ụzoni memē nị enwēn ụnụ ẹkpa hūn ghaleni e wiwi, wuru ndi nwe akụ-lẹ-uba ghaleni a guu aguu ime elu-igwee. Ebehu, ohin asako ẹka ru ẹ; ẹkika a sako ẹka ripu wē. ³⁴ Makeni, ebe akụ-lẹ-uba ụnụ rị, iya kē obi ụnụ jenkọ d’a rizi.”

Kwademe Ni, Nị Di-nwōnni-enyi Lala

³⁵ “Kwademe nị ọrun; hūn n’a nị ukpe ụnụ e nwunsonme; ³⁶ nọ nị kē idibo rị e che nna wē n’ọ gha oriri agbamehuhuo lua. Ọ lua, du ẹka, keni ụnụ saeka gunpu n’a ụzọ ozigbo. ³⁷ O jenkọ d’a rị nị idibo ndi hū mma omeni nna wē a lua, hūn a nị wē mu enya, kwademe, e che ẹ! M rị a gwa ụnụ ezioku, o jenkọ d’a sị wē weri onodi wē teburu, o konrin, gi ẹka a buye wē ihien-oriri. ³⁸ O siko d’a rị nị idibo ndi ahun mma ọwuni ogen o gi lua—ọ sọ n’a nị ime abali mọbụ igirigi utuntun k’o gi lua—ọ hūn a nị a kwademeuo wē!

³⁹ Marinkwọ nị nị omèni onyẹ nwọn ụlọ te marin oghen ohin e gi bja, o ke nị a gbukpọ iwe ẹ banhan. ⁴⁰ 'Ya wụ nị unu lẹ enwen unu jenkọ d'a kwademezikwọ, makèni Nwa nke Ihian sikọ d'a bja oghen unu tūlèni ẹnya a."

Odibo Furu Wẹ Gi E D'ẹnya Ra Hụn Furulèni?
(Mat 24.45-51)

⁴¹ Pita nọ sị, "Di-nwōnni-ẹnyi, ẹnyi kẹ ị rị a tū nị iluni ra ị rị a tū nị ihian ile ya?" ⁴² Di-nwōnni-ẹnyi nọ za, sị, "Onyẹ wụ onyẹ-nlepụ-ẹnya ahun furu wẹ gi e d'ẹnya, hūn marin ihien, hūn nna a tumẹ n'o lehụ n'a idibo rị ụlọ a ẹnya, e ye wẹ ihien-oriri wẹ oghen o furu? ⁴³ O jenkọ d'a rị n'a mma omèni nna a lua, o hūn a n'ọ hụ e mẹ ihien ahun o sị a mẹ! ⁴⁴ Ezioku kẹ m rị a gwa unu, nna a ahun jenkọ d'e we ihien ile o nwẹ che ẹ ẹka lepụ ẹnya."

⁴⁵ "Kani, omẹlẹ odibo hụ a sị enwen ẹ, 'Nna m e biekèzi d'a lua', o gbumẹ idibo ibe ẹ hōdunì ili—kẹ ikennyẹ kẹ ikpoho—eri, a ra, a ra manya a tū, ⁴⁶ 'ya wụ nị nna a jenkọ d'a lua idumuzi—uhuohin odibo hụ tūlèni ẹnya a lẹ oghen hūn o marinlèni. O sikọ d'a jakika a, we ẹ che ebe ndi nnupu-isi rị."

⁴⁷ "Odibo hūn marin ihien nna a chọ n'o mẹ, bu o kwademeni enwen ẹ n'o mẹ ẹ mọbụ o mèn'e, wẹ sikọ d'a fian a mkpịnsin oda-oda. ⁴⁸ Kani, odibo hū marinlèni ihien nna a chọ bu o mẹ ihien w'e gi a fian mkpịnsin, wẹ jenkọ d'a fian a hūn bulèni oda."

"Thien bu oda kẹ w'a tū ẹnya a ẹka onyẹ wẹ ye ihien bu oda; kani, hūn ka oda kẹ w'a tū ẹnya a ẹka onyẹ wẹ ye hūn ka oda."

Jesu E Kebe Ihian
(Mat 10.34-36)

⁴⁹ "M bja d'a mụ okun ye uwa; k'ọ rị m, o dūnmaguọlẹ! ⁵⁰ Kani wẹ jenk'e gi afunfun meguu m mirin-Chuku; ẹhụ efuko m d'e ru ni e meguu m ya wụ mirin-Chuku. ⁵¹ Unu rị e ro ni m bja d'e mẹ ihian ile henrin ohu elu uwa? Mba, ezioku kẹ m rị a gwa unu, ẹlẹ iri-ohu kani nkebe. ⁵² Gha oghenni jènme, mmadu isen hūn rị ezi-lẹ-ụlọ sikọ d'e kebe make ufiri m: ẹto gha a lusun ẹbuo ogun, ẹbuo hụ a lusun ẹto; ⁵³ nedi ihian gha a lusun nwa a okennyẹ, nwa-okennyẹ hụ a lusun nedi ẹ; nne gha a lusun nwa-okpoho, okpoho hụ a lusun nne ẹ; nne-di sikọ d'a gha a lusun nwunye nwa a, nwunye ihian jenkọ d'a gha a lusun nne-di ẹ."

Ighota Ihien Rị E Mèni
(Mat 16.2-3)

⁵⁴ Jizosị nọ sizikwọ ndi hụ, "Unu hūn kẹ mirin rị e ru azuun ndidan ẹnya-anwun, unu sị nị mirin jenkọ d'e zue—o zue. ⁵⁵ Unu hūnzị a nị ufere gha azuun ndidan-mirin fehe, unu sị nị uwowo jenkọ d'a rị—o mẹ. ⁵⁶ Ndi ihunna! Unu ma kẹ w'e lee alị lẹ igwere ẹnya e ku kẹ uhuhin jenkọ d'a rị; kị hain unu gizilèni a saeka e ku ihien ihien rị e mẹ oghenni rị a ghosị?"

Iyū Lẹ Onyẹ Ikpe I Dọnkwo Eḡwa
(Mat 5.25-26)

⁵⁷ “Kị haịn ụnụ gịlẹni a marinde ihien ri mma ụnụ jenkọ d'e mē? ⁵⁸ Liliima ni iyū lẹ onyẹ-ikpe i dọn, ụnụ gini d'e ru oḡwa, amangbe o dọkpun i ye oka-ikpe, oka-ikpe e we i ye onyẹ ewuru-ogi—o tu i ye ime ụlo-ngan. ⁵⁹ M ri a gwa i ezioku, i k'a tọ ebahun d'e ru ni y'a hanchanrin ihien ile wẹ be i—d'e rufe ikọbọ ka ntin.”

Isi Nke Mmētọ

Roghari! I Ju, Y'a La Ntikpo

¹ Ogen ohu hu ke ndi hu ime ndi ri ebegu gi gwa Jesu oku ndi Galili hu Paileti gbu ebe we ri a chuye ni Osolobue ejan, gi edeke we gwọ ejan ahun we ri a chu. ² Jesu no shiarị we, si, “Unu ro ni ihien me ndi Galili hu ghosi ni uwe ka ndi Galili ndi ozo ile njo e me? ³ Mba! M ri a gwa unu ni omeni unu le enwen unu erogharini, unu ile siko d'a lazikwo ntikpo ke we. ⁴ Ra unu ro ni mmadu mmesato ahun ulo-nche uku ahun ri Siluam dangbu ka ndi ozo ile bi ime Jerusalem njo e me? ⁵ Mba! M ri a gwa unu ni omeni unu erogharini, unu ile jenkọ d'a la ntikpo ke we.”

Ilu Jesu Gi Osisi Figi Mileni Mkpuru Ta

⁶ Ya Jesu no ta ni we iluni: “Okennyẹ ohu ku figi ime ali-vaini a. O hu a choha mkpuru elu figi hu, o hunni. ⁷ O no si onyẹ hun e lepun'a ali vaini hu enya, ‘Lee e, kete ahua eto enwain ke m biam a d'a cho mkpuru elu figini, ahunni m. Gbutu e! K'o ri e wiwini ali?’ ⁸ Kani, onyẹ e lefu ugbo hu enya no si a, ‘Di-okpa, dodo hapuzi a ahua ohu suo, ni m hun uzo guhunme e, buche e ejan hun e me ihien. ⁹ Omeni o mi mkpuru akan-ile, o hu mma; kani, owuni o mini, n'i siko d'e gbutu e, y'e gbutu e.’ ”

Jizosi A Zuọ Okpoho Eje-mmọn Hieme

¹⁰ Uhuohin Izu-iken ohu, Jesu ri ulo-ofufe ohu, a kuzi. ¹¹ Okpoho ohu eje-mmọn ri ime e ri ebegu. Eje-mmọn hu hieme e kete ahua mmesato—nke wu ni a ra saeka tinpu. ¹² Ogen Jizosi gi hun a, o no kpoche n'e, si, “Okpoho, y'a dnhinole emu i!” ¹³ Ya Jesu no bu eka kwasi a, o no tinpu ozigbo; o no jama Osolobue mma.

¹⁴ Kani iwe no we onyẹ-isi ulo-ofufe ni Jizosi zuo emu Uhuohin Izu-iken, o no si ndi ri ebegu, “Akpu-uhuohin isin ri a hun furu enyi e gi run orun—bia ni ogen hu d'a zuo isi, ele Uhuohin Izu-iken!” O hu e ku e, e kudonzi.

¹⁵ Di-nwonnienyi no si a, “Ndi ihunna! Onyẹ-onyẹ ime unu a topu oken-efin e mobu jaki e ulo-anu we limeto a Uhuohin Izu-iken, du e e si ebe o jenkọ d'a no ra mirin; ele iya?”

16 “Lee ni nwan okpohoni: nwa Ebrahim hụn Ekwensu kęn ęgbun kete ahua mmęsatọ; o runi hụn w'a topu Uhuoohin Izu-iken?” 17 Ogen o gi ku ihienni, ifenren nọ me ndi inenren e. Kani igunrun ahun ri ebęhu hu a ghogho make ihien ile a tu ęnya o ri e me.

Ilu Jesu Gi Mkpuru Mostadi Ta
(Mat 13.31-32; Mak 4.30-32)

18 “Ya Jesu nọ nwan si, “Kini ke Ali-eze Osolobue yi? Kini ke m'e gi ghosi k'o nọ? 19 Ali-eze Osolobue nọ ke ebe onye ohu nọ weri mkpuru mostadi, kun a ye ugbo-nta a, ihien akunkunni e sue, henrin osisi, nnunu nọ bia d'a ku ekwu we ye agalaba a.”

Ilu Jesu Gi Yisti Bredi Gi A Fu Ta
(Mat 13.33)

20 Jesu nọ sizi, “Kini ke m'e gi ghosi ke Ali-eze Osolobue nọ? 21 Enina k'o nọ: o nọ ke ebe okpoho ohu nọ weri ekere yisti bredi gi a fu, gwogbame 'ya le adana oka eto we gwe—d'e ru ni we ile a fuchanrin.”

Onumuzo Hun Me Mwarra
(Mat 7.13-14, 21-23)

22 Ebe Jesu jenko Jerusalem, o hu a banyesomę obodo ndi hi-ogbe le ndi me ekere-ekere, a kuzi ndi ri ime we. 23 Onye ohu nọ ju a ajaju, si, “Di-nwonni-ęnyi, ndi buleni oda sọ jenko d'e nwe nzuopuha?” Jesu nọ si we, 24 “Gikwo ni ndun ile unu nwe lili ma ni unu banye onumuzo hu me mwarara! Make ni ndi bu oda jenko d'e me ni we banye, kani asako we aka.”

25 “Make ni, onye nwe ulo ma-ama gunma uzọ, unu e turu ezi ebahun duma aka onumuzo, a si, ‘Di-nwonni-ęnyi, dodo gunpuni ęnyi uzọ!’ O jenko d'a za unu, si, ‘Amarin m ebe unu gha bia!’ 26 Ogen hu, unu jenko d'e kume, si, ‘Ele ęnyi le iyu wi ri, ra? Y'a noguozide ogbe ęnyi kuzi!’ 27 Kani o siko d'a si, ‘Amarin m ebe unu gha bia! Gha ni ebe m ri pu, unu ile hun e me njo!’ 28 Ikwankwa le ita nkwenren-eze jenko d'a ri ogen unu jenko d'e gi hun Ebrahim le Aziki le Jekopu lezikwo ndi-amuma ile ime Ali-eze Osolobue, bu a tu we unu le enwen unu ye ezi!”

29 “Ihian jenko d'a gha ebamin-ęno uwa bia d'e ri oriri ime Ali-eze Osolobue—we k'a ghasomę azuun owuwa-ęnya-anwun le ndidan ęnya-anwun le azuun ugu le ndidan-mirin bia. 30 Ezie, o nwongho ndi kpa azuun ogenni jenko d'a wuru ndi bu uzọ ogen ahun le ndi bu uzọ kiken ni hun k'a wuru ndi kpa azuun.”

Obodo Jerusalem Ri Jizosi Obi
(Mat 23.37-39)

31 Ogen ohu hu, ndi hu ime ndi Itu-Farisi nọ bia d'e kunrun Jizosi, si a, “Ghakwo ebeni pu, make ni Herodu cho n'o gbu i!” 32 Jesu nọ si we, “D'a gwa ni ni m ufu ahun e me ero ni m si, ‘Gon

ntin, m ri nwan a chupụ eje-mmọ̀n, a zuo emu tanni, ekile e mezi m erira, hun me e akpu-uhuohin eto, a runchanrin m orun m.' ”

³³ Jesu nozi si, “K'osileri, m pukọ apukọ—m siko d'a riri ri uzo tanni le ekile le nwenę-eki—makele Jerusalem suo ke we no e gbu onye-amuma—onwonzini ebe ozo.”

³⁴ “Euu Jerusalem! Jerusalem!! Obodo hun e gbu ndi-amuma, e gi omuma a magbu ndi we zihen'e! Mgbe ole-le-ole ke m chopu ni m kponkikome ndi ri ime i ke nneku-ohuhu don e kponkikome umu a e ye nku e, kanj y'a nini m! ³⁵ Lee e, a la we nwan Ulo i ton'i! M ri a gwa i ni y'a hunkozi m d'e ru ogen i jenko d'a si 'Onye hu gi efan Di-nwonnienyi a bia wu onye we gozi agozi.' ”

Isi Nke Mmę̀nọ̀

Jesu A Zuo Okennyę Ehu A Fun

¹ Uhuohin Izu-iken ohu, Jizosi no jen d'e ri ihien-oriri iwe onye ohu ime ndi-isi ndi Itu-Farisi; ndi ri e ke Jizosi hu e ke e. ² Ya ke okennyę ohu ehu a fun nohu puha ihun Jizosi ebegu.

³ Jesu no ju ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, si, “Iwu e kwerigho ni we zuo emu Uhuohin Izu-iken ra o kwerini?”

⁴ Kanj we ile a gba nkintin. Ya Jesu no weri okennyę hu, zuo a, si a lama. ⁵ 'Ya o no si we, “Omeni nwa i okennyę mobu oken-efin i danban omi Uhuohin Izu-iken, y'e wepuhako a ozigbo?”

⁶ Kanj, asani we eka za ihien owule.

Iwelua-Enwen-Ihian-Ali Le Ime Ni Ndi Igbennyę Ohunma

⁷ Jesu a hun ke ndi obia ri a horisonme isi-ochę, o no kuzime we, si, ⁸ “Ogen owule we kpo i oriri-agbamehuhu, ejenkwole d'a nodi ali isi-ochę. Ikenkwọ o nwon onye ka i mkpa a ri hun we kpozoriri hu. ⁹ Ogen hu onye hu kpo unu ebuo oriri jenko d'a bia d'a si i, 'Owu m, lihi oto ni onyeni nodi ali.' Ogen hu ifenren e megbu i, y'e gi ifenren jenme nwan d'a nodi ali ochę mmaka. ¹⁰ Kama, we kpo i oriri, jen d'a nodi ali ochę mmaka, keni onye hun kpo i oriri bia, o si i, 'Owu m, bia d'a nodi ali isi-ochę.' Ogen ahun ogho e jun i ehu ihun ndi we kpo 'yu le we oriri ahun.”

¹¹ “Makeni onye wesi enwen e enu, e wetu we ali; onye welua enwen e ali, e wesi we elu.”

¹² 'Ya Jizosi no si onye hun kpo a oriri, “I kpo oriri, akpole ndi owu i mobu umune i mobu ndi-idafin ibe i amangbe wa kpongwari i—o wuru ni a kukungo we i ugwo.”

¹³ “Kama, i kpo oriri, kpo ndi igbennyę le ndi nguro le ndi ukuru rileni iken le ndi enya-ishi.”

14 “I jęnkọ d'e nwehęn ngozi makęni asa wę ęka kụkin i y'ę—Osolobue siko d'a kụkin i y'ę ụhụohin hụ ndi ri ọchan k'a gha onwun lihi.”

Ilu Jesu Gi Ndi Wę Kpọ Oriri Hi-ogbe Ta
(Mat 22.1-10)

15 Ogen onye ohu ime ndi hụ bia oriri hụ gi nụ ihięni, ọ nọ si, “Ndi hụ siko d'e ri oriri hụ ime Ali-eze Osolobue e nwekekwo ewere!”

16 Jizosi nọ si a, “Okęnyę ohu kpọ oriri hi-ogbe; ọ nọ kpọ ndi bu ọda oriri ahun. 17 Ogen oriri hụ e ru, ọ nọ zi odibo ę d'a gwa ndi ọ kpọ oriri, si wę, ‘Bia ni ni a kwademęguọ wę ihięn ile!’ ”

18 “Kani, wę ile nọ kume ihięn jęnkọ d'e mę wę abialę. Onye ibuzọ si odibo hụ, ‘M nọnhu ali; m siko d'e jęnriri d'e lele ę. Dodo, asa m ęka bia.’ 19 Onye ọzọ nọ si, ‘M nọnhu okęn-efin iri wę gi a run ugbo, m jęnkọ nwan d'e lele wę—dodo asa m ęka bia.’ 20 Onye ọzọ si, ‘M luhụ nwunye ma!—Asa m ęka bia.’ 21 ‘Ya odibo hụ nọ bia d'a gwa nna a k'o jęn. Olulu nọ bume onye hụ nwe ụlọ, ọ si odibo ę, ‘Jęsonmę nwan ọgbara-ogbe lę ụzọ-ụpụ ozigbo, d'e wehesonmę ndi igbenye lę ndi-nguro lę ndi ęnya-mpin lę ndi ụkụ wę rileni iken.’ 22 Omęguu, odibo hụ nọ bia d'a si a, ‘Di-ọkpa, e męguọ m ihięn i zi m, kani ebęhụ eke junkwo.’ 23 Ya nna odibo hụ nọ si a, ‘Shi nwan ụwaya lę nwa-ozue: lili ma n'i mę ihian bia—keni ụlọ m jun. 24 M ri a gwa unu ni ọ nwonni akpu onye ohu ime ndi hụ wę bu ụzọ kpọ hun jęnkọ d'a danmin ihięn-oriri m!’ ”

Ihięn Ison Jesu Cho
(Mat 10.37-38)

25 Igunrun ihian sonko Jesu, ọ nọ gbehuto, si wę, 26 “Onye ọwule hun bia d'e kunrunni m, bu ihięn m asun'a kari ihięn nedi ę lę nne ę lę nwunye ę lę umu a lę umunę-e-ikęnyę lę umunę-e-ikpoho—ęgheę, kę ndun a de, ọ sako ęka wuru nwa-azun m; 27 onye ọwule buruleni obe ę sonmę m asako ęka wu nwa-azun m.”

28 “Onye ọwule ime unu hun cho n'ọ tun okęn-ụlọ ebuko ụzọ nodi ali, chopuhaguu ihięn jęnkọ d'a ban n'a—n'ọ marin kę ọ nwongho ego jęnkọ d'e zu ę runchanrin a? 29 Omęni y'e męni ęrira, i gbegu ụyeto a ni y'a saziņi ęka tunguu a, onye ọwule hun ihięn męni siko d'a mu i ęmu. 30 Wę jęnkọ d'a si, ‘Onyęni jęn d'a tunma ụlọ bu ọ sani ęka tunguu a!’

31 Ra ọ nwede eze jęnkọ d'e kunrun eze ọzọ hun lala d'a lusun ę agha, hun jęnkoleni d'e bu ụzọ nodi ali leleguu kę n'ọ saęka gi mmadu nnu isen-kwasị-ogun ọ nwe lusun eze hụ gi mmadu nnu iri-kwasị-ogunna lala d'a lusun ę agha? 32 Omęni ọ sako ęka, ọ siko d'e zi ozi jęni eze hun-ębo ogen ọ keleni nokunmę ę—keni wę ku kę w'e mę don.”

³³ “Erirazikwo, o nwonni onye owule ime unu hun jenkọ d'a s'eka wu nwa-azụun m mmanị o latochanrịn ihien ile o nwon!”

Nnu Tuhu Usuo A
(Mat 5.13; Mak 9.50)

³⁴ “Nnu ri mma; kanị omeni nnu e tuhu usuo a, nanị ke we jenkọ d'e gi me e n'ọ suomazi usuo a? ³⁵ O nwonni erere o ban: o rikọ mma alị; o rikọ mma ihien we gi e ye ihien-akunkun. W'a m'a e tuhu. Onye hun nwon ntin o gi a nu ihien, y'a nu.”

Isi Nke Mmisen

Ilu Jesu Gi Atunrun Tuhuni Ta
(Mat 18.12-14)

¹ Uhuohin ohu, ogen ndi ile hun a na ugwo-isi le ndi we gi njo marin gi ri a bia d'e gon Jizosi ntin, ² ndi Itu-Farisi le ndi-nkuzi Iwu no denwinwinma, a si, “Okennyeni a nabanhan ndi njo, e son we e ri ihien-oriri.”

³ 'Ya Jizosi no ta ni we iluni: ⁴ “Omeni onye ohu ime unu nwe atunrun ogun-isen, ni ohu e tuhu ime we, kini k'o jenkọ d'e me? O hapuko ohu-aria-ogun-isen hu ogige ebeku we ri a kpa nni d'a cho ohu hu tuhuni d'e ru mgbe o hun a? ⁵ O hun a, o ghoghoma—nke wu ni o sikọ d'a pa a che uvun, ⁶ bulua a ulo. O ru ulo, o kpogbama ndi owu a le ndi bikunme n'e, si we, ‘Son ni m ghoghọ, make ni a hunguo m atunrun m te tuhuni.’ ⁷ M ri a gwa unu ni erira ke ighoghọ jenkọ d'a ri elu-igwee oda-oda make ufiri onye-njo ohu rogharini kari ndi ezi-omume ohu-aria-ogun-isen hun o me ni o rini mkpa ni we k'e roghari.”

Ilu Jesu Gi Egho Tuhuni Ta

⁸ “Ra, omeni okpoho donme egho orun akpu-uhuohin iri, egho orun akpu-uhuohin e tuhu, k'o jenkọ d'e me? Ele o jenkọ d'a muye ukpe, zachanrin ulo a, cho a itan, cho a imon—d'e ru mgbe o hun a? ⁹ O hun a, o kpokikome ndi owu a le ndi bikunme n'e, si we, ‘Son ni m ghoghọ make ni a hunguo m egho m te tuhuni.’ ” ¹⁰ “M ri a gwa unu ni erira ke ighoghọ don a ri ebe ndi mmon-ozu Osolobue ri make ufiri onye-njo ohu rogharini.”

Ilu Jesu Gi Nwa Kpahuni Ta

¹¹ Ya Jizosi no siji, “Okennyeni ohu mu ikennyeni ebuo. ¹² Hun-nta no si nedi e, ‘Baba, kebe ihien ile, y'e ye m hun k'e runi m.’ ‘Ya o no kebe ni we ihien ile o nwe. ¹³ O ke mehu akpu-uhuohin ole, hun-nta no kponkwame ihien ile we keye e, bu e re, gha ulo pu, si alị ohu teni, ebahun k'o no ritita ego e ebe o ri e bi obibi nwonleni isi.

¹⁴ Ogen o gi riguo ihien ile o nwon, oken unwun no mugbama alị hu, elu no fuma a. ¹⁵ 'Ya o no jenne d'a runma ni onye alị hu orun. Onye ahun no zi e si ebe o no a zun ezin d'e yeme ezin

ndị hụ ihien-oriri. ¹⁶ O te rị a n'o gi ihien-oriri ezin e gbọn ẹgụn, kalẹ o nwonni onyẹ y'ẹ ihien ọwụlẹ.

¹⁷ Ogeṅ uche ẹ gi kinhen, ọ nọ sị, 'Kẹ ndị ile nedi m we ọrụn nwon hụn w'e ri e rihodu, mme nwen hụ ebeni a ka enwen m ẹgụn?' ¹⁸ 'M jenkọ d'e lihi, buru nedi m; m jenkọ d'a sị a, "Baba, e meọlẹ m elu-igwee njo, mezikwo 'yụ lẹ enwen i njo. ¹⁹ Efuruzini m onyẹ wẹ siko d'a kpọ nwa i; weri m kẹ onyẹ ohu ime ndị hụn i we ọrụn." '

²⁰ Ya ọ nọ buli, buru nedi ẹ. Kani, ebe ọ rị ebe teni, nedi ẹ nọ lechen'ẹ; omiken ẹ nọ mē nedi ẹ ọda-oda, 'ya ọ nọ gbaburu nwa a, dide ẹ, su ẹ onụ. ²¹ Ya nwa a nọ sị nedi ẹ, 'Baba, e meọlẹ m elu-igwee njo, mezikwo 'yụ lẹ enwen i njo, efuruzini m onyẹ w'a kpọ nwa i*!'

²² Kani, nedi ẹ nọ kpọ ndị idibo ẹ, sị wẹ, 'Ogbahu-ogbahu! Wẹhe ni ẹkwa hụn kachanrịn mma yime ẹ! Yime n'ẹ ọla mkpịnsin-eka! Yimen'ẹ akp'uku! ²³ Wepuha ni nwa-efin ahun kachanrịn mma ẹnyi zuntọ ni unu gbu ẹ! Ni ẹnyi ri ni oriri, ni ẹnyi ghoghọ— ²⁴ makeṅi nwa m ni te nwunhụn anwunhụn, kani ọ rị nwan ndun; o te tuhu etuhu, kani a hunguọ m'a nwan.' Wẹ nọ rime oriri, ghoghoma."

²⁵ "Ogeṅ hụ, nwa a hụn kani rị ugbo. Ogeṅ o gi lala, o rume ẹhụ ulọ, ọ nọ nụ ukwere egu wẹ rị a kpọ, e ten. ²⁶ 'Ya ọ nọ kpọ odibo ohu, jụ a, sị, 'Kini rị e mē?' ²⁷ Odibo hụ nọ sị a, 'Nwene i bia abia; nedi i e gbuguọ nwa-efin ahun kachanrịn mma wẹ zuntọ, makeṅi o nwehenzi nwa a ebe ọ rị ndun, o nwonni ihien men'ẹ.' ²⁸ Iwe nọ weme nweṅe ẹ hụn kani, nke wu ni o kwerini banye ime ulọ; 'ya nedi ẹ nọ puha, rioma a. ²⁹ Kani, ọ sị nedi ẹ, 'Lee ẹ, kete ahua ole-lẹ-ole m rị a run n'i kẹ igbon, enuputuni ni m'i isi. Kani, y'e yetudeni m kẹ nwa-ewu mmaka ni mme lẹ ndị ọwụ m gi ri oriri! ³⁰ Kani, nwa i ni giguọ ihien i ile bupu igbaraja a lua nwan, y'e gbuṅ'ẹ nwa-efin hụ kachanrịn mma ẹnyi zuntọ!' ³¹ Ya Nedi ẹ nọ sị a, 'Nwa m, mme lẹ yu richanrịn ebeni, ihien ile m nwon wu nke i. ³² Kani, o furu ni ẹnyi ri oriri, ghoghọ, makeṅe nweṅe i ni te nwunhụn anwunhụn, kalẹ ọ rị nwan ndun; o te tuhu etuhu, kani, a hunguọ w'a nwan.' "

Isi Nke Mmisiin

Ilu Jesu Gi Onyẹ-nlepụ-nya Nwe Akọ Ta

¹ Jizosị nozi sị umu-azuun a, "O nwon ọdafiṅ ohu, hụn nwon onyẹ e lepun'a ihien ẹ ẹnya. Ọdafiṅ hụ nọ numa ni onyẹ hụ rị e lefun'a ihien ẹnya rị e ritita ihien ẹ. ² Ya ọ nọ kpọ a, sị a, 'Kị wu ihienni m rị a nụ ni 'ya kẹ i rị e mē? Kowachanrịn ni m k'i don run—makeṅi y'e lepukozị ihien m ẹnya.' ³ Onyẹ nlepụ ẹnya hụ

* **Isi Nke Mmisen:**²¹ ...weri m nọkẹ onyẹ ohu ime ndi i we ọrụn.

nọ si enwēn ẹ, ‘Hunnị nna m jenkọ d'a chụ m nwan ọrụn, kịnị ke m jenkọ d'e mē? Enwē m ndun m'e gi rụn ọrụn-ugbo, bụ ifenren anikọ m rịọ urio. ⁴ A maringwo m nwan ihien m jenkọ d'e mē, omēni a chụ wē m ọrụn, kēni m hūn ndi jenkọ d'a nabanhan m iwe wē.’

⁵ ‘Ya ọ nọ kpọ ndi gi nna a ugwo ohu-ohu. Ọ nọ jụ onyē ibuzọ, si, ‘Ole k'i gi nna m?’ ⁶ Ọ nọ za, si, ‘Galonu uđen-olivu ọgun-isen.’ Onyē-nlepụ-nya hụ nọ si a, ‘Lee ẹhuhwo wē gi de ẹ ebeni. Nodi ali, ejijei-ejijei, n'i dehuto a si galonu iri-kwasị-ogunnai.’ ⁷ Ya ọ nọ juzi hūn mē ẹ ẹbuo, ‘Ole ke ‘yū nwen gi?’ Ọ nọ si a, ‘Ekpa okawiti ọgun-isen.’ Onyē-nlepụ-nya hụ nọ si a, ‘Lee ẹhuhwo wē gi de ẹ ebeni, dehuto a si ọgun-eno.’ ⁸ Ufiri ihienni o mē, ọdafi hū nọ ja onyē-nlepụ-nya hū hūn furuleni wē gi e dōn ẹnya mma—makē akoni o nwon. Eghē, makēni ndi uwanị ka umu ukpe ako e nwon ebe wē n'e sōn ibe wē.’

⁹ Jizosi nọ si, “M rị a gwa i: gi akụ-le-uba uwanị han ọwụ, omēni ọ guu kēni i hūn onyē jenkọ d'a nabanhan i iwe ẹ biri jērin ejen.”

¹⁰ “Onyē ọwule hūn furu wē gi e dōn ẹnya ebe ihien mē ẹkere rị furuzikwo wē e gi dōn ẹnya ebe ihien hi-ogbe rị; onyē ọwule hūn furuleni ni wē gi e dōn ẹnya ebe ihien mē ẹkere rị efuruko wē e gi dōn ẹnya ebe ihien hi-ogbe rị.”

¹¹ “O mē nwan nị y'a ghosiole nị y'e furuni wē gi e dōn ẹnya ebe akụ-le-uba uwanị rị, onyē jenkọ d'e ye i ezigbo akụ-le-uba lepụ ẹnya?” ¹² “Omēni y'e dōnmēni ihien onyē ọzọ ọhūnma, onyē jenkọ d'e ye i nke i?”

¹³ “O nwonni odibo jenkọ d'e ri-eka fe nna ẹbuo; o jenkọ d'e ze ize ohu, nwe ihien-osusuo hūn-ebọ mọbu o wechanrin enwēn ẹ ye ohu, lelia hūn-ebọ. Y'a sakọ ẹka fe Osolobue le egho.”

Jesu E Ku Banyeni Nkpechan Le Ihien Ndi Ozọ

(Mat 11.12-13; 5.31-32; Mak 10.11-12)

¹⁴ Ogen ndi Itu-Farisi gi nuguu ihienni ile, wē nọ ru Jesu imi, makēni egho a suoka wē.

¹⁵ Kanị Jizosi nọ si wē, “Unu wu ndi hūn e mē kē si unu a rika mma id'anya ndi ozọ, kanị, Osolobue a maringwo obi unu. Makēni, ihien hūn ihian weri n'ọ rika mkpa wu aru ẹnya Osolobue.”

¹⁶ “Iwu Mozizi le ihien ndi-amuma de kē wē gi rụn ọrụn d'e ru ogen Jonu hūn e mē mirin-Chuku gi bidon ọrụn a. Kete mgbe hū, wē hū e zi ozioma Ali-eze Osolobue, ihian ile hū e gi ikēn a zuo nị wē banye ẹ.”

¹⁷ “O ka nfe nị elu-igwee le uwa ghafe kari nị akpu ihien ohu rị ime Iwu a danpu, ọ suo n'a ihien kachanrin ntin wē kaye mkpuru-ekukwo rị ime Iwu.”

18 “Okęnyę ọwụle hụn kpechan nwunye ẹ luma okpoho ọzọ ghere aghere; okęnyę hụn luma okpoho wẹ kpechan ghere aghere.”

Ọdafin Hu Lẹ Lazarosị

19 “O nwọn ọdafin ohu, hụn e kọn ekikẹn ọdafin, e ri ke eze uhụọhịn ile.”

20 “O nwọnzikwọ okęnyę ohu w'a kpọ Lazarosị, ogbęnyę rọ, ete jun ẹ ẹhụ a ile. W'e bu Lazarosị a tọ ọnụ-mgbọn ọdafin hụ oge ile. ²¹ Lazaros' a chọde n'o gi ifunfun ihien-oriri hụn a dannahin ọdafin hụ o gha e ri ihien-oriri gbọn ẹgụn. O ru, nkite a biade d'a rachan ete ndi hụ ri a ẹhụ.”

22 “Omęgụ, ogbęnyę hụ nọ nwunhụn, ndi mmọn-ozị nọ bu ẹ si ebe Ebrahim ri. Ọdafin hụ a nwunhụnzikwọ, wẹ nọ li ẹ. ²³ Ime ali-mmọn, ebe ọdafin hụ ri a ta afunfun, o wesi ęnya elu, o nọ gha ebe teni lecheni Ebrahim, hünzi Lazarosị k'ọ nọdiyen'ẹ. ²⁴ 'Ya o nọ kpochen'ẹ, si, 'Nedi ęnyi Ebrahim! Me omikẹn m zi Lazarosị n'o gi ọnụnụ mkpịnsin-ẹka a deri mirin tanye m ire keni ire hụn ọzọ jụu m oyi, makele m ri a ta oken afunfun ime okunni!' ”

25 “Ebrahim nọ si a, 'Nwa m, nyanhan n'i nwehęncharin ihien ile ri mma oge i gi ri ndun, bu Lazarosị nwehęn ihien ile jọ njọ. Kanị, ẹhụ fu ẹ nwan ebeni, bu yu nwen ri nwan a ta afunfun. ²⁶ Wezukade ihien ndini ile, o nwọnzikwọ oghe shiagbu enwen ẹ wẹ dọnmę ẹgbata ęnyi le unu, nke wu ni onye ọwule chọ n'ọ fetu shi ebe unu ri asako ẹka, bu o nwọnni onye ọwule ri ebahun jenkọ d'a saeka fetu bia ebe ęnyi ri.' ²⁷ 'Ya ọdafin hụ nọ si a, 'Baba dodo nwan, zi Lazarosị jen iwe nedi m— ²⁸ ni m nwọn umunę ikęnyę isen. Y'a jen d'a dọ wẹ ẹka-ntin make wẹ gha a bia ebeni afunfun ri.' ”

29 “Kanị, Ebrahim nọ si a, 'E nweghọ wẹ Iwu Mozizi le Ihien ndi-amuma de; umunę i wẹ gọn wẹ ntin.' ³⁰ Ọdafin hụ nọ si a, 'Mbakwọ nedi ęnyi Ebrahim, ohun ezuni! Kanị, omeni onye gha ọnwun lihi jen d'e kunrun wẹ, wẹ jenkọ d'e roghari.' ³¹ Kanị, Ebrahim nọ si a, 'Omeni egonni wẹ Iwu Mozizi le ihien ndi-amuma de ntin, ekwerikọ wẹ—osukwọn'a ni ihian gha ọnwun lihi d'a gwa wẹ.' ”

Isi Nke Mmęsa

Njọ Lẹ Igbaghari-njọ

(Mat 18.6-9, 21-22; Mak 9.42)

1 Jizosị nọ si umu-azun a, “Thien ndi hụn a han ihian e me njọ jenkọ d'a biariri; kanị, nsongbu ri ni onye hụn wẹ k'a gha ẹka a bia! ² O ka onye hụ mma ni wẹ kenme ọlo y'e olu, tu a ye ime ohimin kari n'ọ han onye ohu ime ndi-ntani me njọ.”

3 “Ya wu, kpachanpu ni ̄nya! Nw̄n̄e i me njo, juḡbo a; o gbَهُto obi, y'a gbaghari a. 4 Oṣuon'a n'o me i njo mgbe ̄sa ime uhuohin, bu o biachanrin mgbe ̄sa hu d'a si i, 'E gbَهُtoḡuḡo m obi; dodo.', i siko d'a gbaghariiri a.”

Okukwe

5 Ndi-ozu hu pu-ichen no si Di-nw̄onni-̄nyi, “Me okukwe ̄nyi waye.” 6 Di-nw̄onni-̄nyi no si we, “Omeni i nw̄on okukwe hun hande ke mkpuru mostadi meḡbu enwen e ntin, i jenkō d'a sa ̄ka si osisi Muberi-ni hibu enwen e ogbe ri ebeni, 'Hueri, y'e jen d'a gb̄ori ime ohimin!' O jenkō d'a gbaye i.”

K'o Furu Ni Odibo E Me

7 “Onye ime unu k'o me ni odibo e hun gha ebe o jen d'a run orun ime ugbo m̄bu ebe o jen d'e lepu atunrun ̄nya luaha, y'a si a 'Bia ozigbo d'a nodi ali n'i ri ihien-oriri'? 8 Mba nu! I jenkō d'a si a, 'Meme ni m ihien-oriri ̄nyasi, y'a kwademe n'i buye m 'ya wu ihien-oriri; y'e cheri m ni m riguu, ra, n'i kipu ihien; i kebe ri, ra.' 9 Eḡhe, y'e keleko odibo hu kaka ebe o nohu me ihien i si a me. N'i kele e?”

10 “Eriira k'o rizikwo ni unu: unu mechanringuu ihien ile we si unu me, si ni, 'Idibo mmaka furuleni w'e kele ke ̄nyi wuhu, make ni ihien furu ni ̄nyi me suo ke ̄nyi mehu.' ”

Onye Bia D'a Kpanmin Jizosi

11 Ogen Jizosi gi jenkō Jerusalem, o no ghasi eḡbata Sameria le Galili. 12 Ogen o gi banyeko ime obodo ohu me ekeke, ndi oti iri no kunrun e. Anokunmechanrini w'a; 13 we no hijenn'e, si, “Jizosi! Di-nw̄onni-̄nyi! Me omiken ̄nyi!” 14 Jizosi a hun we, o no si we, “We ni enwen unu d'a ḡosi ndi nchu-ejan ni we ḡosi we ni unu a diḡinguo.” E ru we uzo, 'ya we no ri mma. 15 Ogen onye ohu ime we gi hun a n'o riguo mma, o no kin-azuun, yiko, jakō Osolobue mma. 16 O no dan ni Jizosi ali, kpanmin a. Okennyē hu wu onye Sameria. 17 Jizosi no si, “Ele mmadu iri ke we zuo, me we ri uchan? Elebe ke mmadu itenei hoduni ri? 18 Ya wu, o nw̄onni onye hun kin-azuun d'a ja Osolobue mma wezuka onye ali-ozoni?”

19 Ya Jizosi no si okennyē hu, “Lihi oto n'i lama, okukwe i e meḡu i dinhin.”

Ke Ali-eze Don A Bia (Mat 24.23-28, 37-41)

20 O nw̄on ndi Itu-Farisi ju Jesu ogen Ali-eze Osolobue jenkō d'e gi bia. O no shari we, si, “Ele ̄nya ke we gi a marin ni Ali-eze Osolobue a biale d'a kima. 21 O nw̄onni onye jenkō d'a si, 'Lee e, ebeni k'o ri!' m̄bu 'Ebeni k'o ri', make ni, ezie, Ali-eze Osolobue a riguoḡe ime igunrun unu.”

²² Ya ọ nọ sị ụmụ-azuụn a, “Ogẹn lala hun o gi rị unu ni unu hundę ọsụon'a akpu-uhuohin ohu hun rị ime ogẹn Nwa nke Ihian, kani unu ahunko a. ²³ Wę k'a sị unu, ‘Lee ę ebenei!’ mọbu ‘Lee ę ebenei!’ Kani, ekwerikwole ni; esonkwole ni we d'a choma a. ²⁴ Make ni, ke amuma don e be elu-igwere, a gha we azuun ile hun a, erira ke Nwa nke Ihian jenkọ d'a rị uhuhohin o jenkọ d'a bia. ²⁵ Kani, o jenkọ d'e bu ụzo taguu afunfun bu oda, ndi agboni a juguu a.

²⁶ K'o don rị ogẹn nke Nwa k'o jenkọ d'a rizikwo ogẹn nke Nwa nke Ihian. ²⁷ Wę hu e ri, a ra; we hu a lu di le nwunye, e we we e ye we a luru—d'e ru uhuhohin hu Nwa banye ime ugbo hu puichen, oken-mirin hu no bia d'e gbupuchanrin we ile.

²⁸ O jenkọ d'a rizikwo ke ogẹn Lotu. Ihian ile hu e ri, a ra; e non, e re; a kun, a tun. ²⁹ Kani, uhuhohin hu Lotu gha Sodom pu, okun le nsin-enya-anwun no gha elu-igwee zuetu ke mirin, gbu we ile. ³⁰ Erira k'o jenkọ d'a rị uhuhohin hu Nwa nke Ihian jenkọ d'e kinhen.

³¹ Uhuohin hu, onye rị elu ulo a, hun ihien ę rị mm'ulo, y'e hidangukwole banyemezi ime ulo n'o jenkọ d'e weri ihien owule. Erirazikwo, onye owule rị ime ugbo y'a lashikwole ulo n'o jenkọ d'e weri ihien. ³² Nyanhankwo ni ihien me nwunye Lotu! ³³ Onye owule cho n'o ghe isi ę, isi ę a to a; onye owule tuhu ndun a k'a zuopuha a. ³⁴ M rị a gwa unu ni uhinhu hu, mmadu ebuo jenkọ d'e dine elu-ukpo ohu, e weri we onye ohu, na hun-eboto. ³⁵ Ikpoho ebuo jenkọ d'a gha a kwọ ihien, e weri we onye ohu, a la we hun-eboto. [³⁶ Ikennyę ebuo jenkọ d'a rị ime ugbo a run orun, e weri we onye ohu, a la we onye ohu to.”]

³⁷ Ụmụ-azuụn a nọ ju a, sị, “Di-nwonnienyi, elebe ke ihienni jenkọ d'a nọ me?” Jizosi nọ sị we, “Ebe owule ozun rị ke udele a gbakikome!”

Isi Nke Mm̄esat̄o

Ime Ekpere Ogẹn Ile

¹ Ya Jizosi nọ lu ni ụmụ-azuụn iluni, gi ę ghosi we mkpa o rị ni we e me ekpere ogẹn ile bu aniko we ndun guu we. ² O sị, “O nwe okennyę ohu a han enen hun rị ime obodo ohu. Okennyęni ara tu egun Osolobue, ara gbaye ihian. ³ O nwonzikwo okpoho di ę nwun, hun rị ime obodo hu, hun a biasonme d'a sị a, ‘D'a hagbuni m onye rị e megbuni m enen!’ ⁴ O biabe, okennyę hu a ju n'o leko a enya ihun. Kani, o nobe, okennyę ahun nọ sị enwen ę, ‘Osụon'a ni m'a ra tu egun Osolobue mọbu gbaye ihian, ⁵ m siko d'a hun a ni we ye okpohoni di ę nwun ihien run'e, make nsongbuni o rị e ye m, make ehio gha a ghanahin m make obiani o rị a bia ogẹn ile!’ ”

⁶ Di-nwṓnni-ḗnyi nṓ sị, “Ụnụ a nughṓ ihien eje okennyṓ ahun a han enen ku. ⁷ Osolobue ahunkṓ a ni we ye ndi nke e hun a kwanghosi a efinnai le uhinhin ihien runi we? N'o bieke d'e yeni we aka?”

⁸ “M ri a gwa unu n'o jenkṓ d'e me ezioku puha ifon, mede e ngwa, e nwehen we ihien furu ni we. Kani, ni Nwa nke Ihian hun ndi nwe okukwe ime uwa ogen o gi bia?”

Ilu Jesu Ta Ni Ndi Hun Ro Ni A Rika We Mma

⁹ Jizosi nṓ tani ndi ahun ro ni a rika we mma, e lenia ndi ozṓ ile iluni: ¹⁰ O si, “Ikennyṓ ebuṓ jen Ulo-nsṓ d'e me ekpere: ohu wu onye Itu-Farisi, hun-ebṓ wu onye a na ugwo-isi we gi njo marin. ¹¹ Onye Itu-Farisi nṓ wuzo n'o me ekpere: o nṓ kume banyeni enwen e enina: ‘Osolobue, a kpanmin m'i ni anoni m ke ndi ozṓ: ele m onye a tunarin ihian ihien mobu onye-ntu mobu onye-ugherṓ. A kpanmin m'i ni anodeni m ke onye ugwo-isi hu ri ebegu. ¹² M'e bu onu mgbe ebuṓ ime izu-uka, m'e ye i uzṓ-ohu-ime-uzṓ-iri ihien owule m nwe.’ ”

¹³ “Kani, onye ugwo-isi nṓ wuzo ebe teni; o sadeni aka bu ihun zinme elu-igwee, kama, o hu a fian aka obi, a si, ‘Osolobue, dodo me omiken m, onye njo ke m wu!’ ” ¹⁴ Jesu nṓ si, “M ri a gwa unu ni onye ugwo-isi hu ke Osolobue kuni ohunma n'o d'a lama iwe e, ele onye Itu-Farisi hu. Make ni, onye busi enwen e elu, e wetu w'e ali; onye welua enwen e ali, e busi we e enu.”

Jizosi A Gozi Umueka

(Mat 19.13-15; Mak 10.10-16)

¹⁵ O nwe ndi ri e wehede umueka we pa aka keni Jesu metu we aka, gozi we. Kani, ogen umu-azuun a gi hun ihien ni, 'ya we nṓ jugboma we. ¹⁶ Kani, Jizosi nṓ si we wehe umueka hu, o nṓ si, “Ni ni umu-ndu bia d'e kunrun m; akusile ni we — make ni Ali-eze Osolobue wu nke ndi nṓ enina. ¹⁷ M ri a gwa unu ezioku, onye owule hun nabanhanleni Ali-eze Osolobue rike nwata abanyeko a.”

Onye-ndu Ahun Wu Odafin

(Mat 19.16-30; Mak 10.17-31)

¹⁸ Onye-ndu ohu ju Jizosi ajuju, si a, “Onye-nkuzi oma, kini ke m jenkṓ d'e me ni m nwehen ndun itebite?”

¹⁹ Jizosi nṓ si a, “K'i ri a kponi m onye-oma? O nwonn i onye ri mma wezuka Chuku suo. ²⁰ 'Ya maringho Iwu ndini we: 'Agherele; egbulṓ ochu; ezunle ohin; ebuokinle ihian onu; gbaye nedi i le nne i.’ ”

²¹ Okennyṓ hu nṓ si a, “M hu e donme iwu ndini ile kete m'a marinle ihien.” ²² Ogen Jizosi gi nu ihien ni, o nṓ si a, “O nwe ihien ohu i keleni me: repu ihien ile i nwon, y'e we egho e ye

ndi igbennye, gi e wuru onye nwon aku-le-uba ime elu-igwee; y'a bia d'e sonme m.”²³ Kani, ogen okennyē hu gi nu ihienni, efo a sūozin'a usuo kaka—makeni o hike odafin.

²⁴ Ogen Jizosi gi hun ni efo asuozi n'a usuo, o no si, “Nibe o fuka orun ebe ndi idafin a no banye Ali-eze Osolobue!”²⁵ Ezioku-ezioku, o ka nfe ni anyinnyan-mkpukpuke wu kamelu gha enya oloden kari ni odafin banye Ali-eze Osolobue.”²⁶ Ndi hun nu ihienni no si, “Onye k'a sazi nwan aka nwe nzuopuha?”

²⁷ Jesu no si we, “Ihien ihian ghaleni a sa aka e me, Osolobue k'a sa aka me e.”

²⁸ Ya Pita no si, “Lee e, enyi a laguo kwō ihien ile enyi nwon to sonme i!”

²⁹ Jizosi no si we, “M ri a gwa unu ezioku, o nwonni onye owule hun o me ni o natoguo ulo mobu nwunye mobu umune mobu nedi le nne mobu umu—make ufiri Ali-eze Osolobue,³⁰ hun jenkoleni d'e nwehen we mmagi-mmagi ogenni, nwehen ndun itebite ogen hun lalani.”

*Hun Me E Mgbe Eto Jesu Ku E N'o Jenko D'a Nwun, Lihizi
(Mat 20.17-19; Mak 10.30-34)*

³¹ Jizosi no weri mmadu mmebuo hu si usuo, si we, “Gon ni ntin! Enyi jenko nwan Jerusalem; ihien ile ndi-amuma de banyeni mme wu Nwa nke Ihian jenko d'e mezuchanrin.”

³² “We siko d'e we e che aka ndi ali ndi ozo wuleni ndi Ju; we jenko d'a kpa a ye emu, kpari e, ju a eson.”

³³ “We siko d'a fian a mkpinsin oda-oda; we k'e gbu e; kani, hun me e akpu-uhuhin eto, o jenko d'e lihi.”

³⁴ Kani, o nwonni ihien mmadu mmebuo hu ghota ime ihienni ile o ku; oku ndi hu wu ihien zuerini ebe we ri; aghotani we ihien Jizosi ri e ku.

*Jesu A zuo Onye Enya-ishi
(Mat 20.29-34; Mak 10.46-52)*

³⁵ Ogen Jizosi gi nokunmeme Jeriko, okennyē enya-mpin ohu nodi ali mkpenren uzo hu, a riu urio.

³⁶ Ogen onye enya-mpin hu gi nu uzun igunrun ghafekoni, o no ju we ke ki ri e me?

³⁷ ‘Ya we no si a, “Jesu onye Nazareti ghafeko.”

³⁸ Ya o no yi oro, si, “Jizosi, Nwa Defidi, me omiken m!”

³⁹ Ndi ri ihun igunrun hu no jugbo a, si a kpume onu. Kani, o no yikenmede, si, “Nwa Defidi, me omiken m!”

⁴⁰ ‘Ya Jesu no wuzo, si we wehe okennyē hu. Ogen o gi nozunhan, Jesu no ju a, si,⁴¹ “K'i cho ni m me n'i?” O no si, “Di-nwonni-enyi, m cho ni m leghama uzo.”

⁴² Jizosi no si a, “Leghama uzo! Okukwe i a zogu o i.”

⁴³ Ozigbo, ọ nọ leghama ụzọ; ọ nọ sọnmẹ Jizọsị, a ja Osolobue mma. Ịhian ile hụn n'a nọzikwọ ja Osolobue mma.

Isi nke Mmitenei

Jizọsị Le Zakịọsị

¹ Ya Jizọsị nọ banye obodo Jeriko. Ogen Jizọsị gi ghafeko ime ẹ, ² okennyẹ ohu w'a kpọ Zakịọsị rị ebẹhụ. Zakịọsini wụ onye ohu ime ndi-isi ndi a na ugwo-isi; odafin ro. ³ O hụ a chọ n'o legha Jesu, kanị o me mkpuru, ọ sanị ẹka legha Jesu make igunrun hụ.

⁴ 'Ya ọ nọ gbaghafa igunrun hụ, si ihun d'e nyinrin elu osisi w'a kpọ Sikamo, keni ọ hụn Jesu, make ni ụzọ ahun ke Jesu jenko d'a gha. ⁵ Ogen Jesu gi jenru ebahun, o lee enya elu, ọ nọ si a, "Zakịọsị, mengwa hidan, makele m jenko d'a nodiriri iwe i tanni."

⁶ Zakịọsị nọ hidan ozigbo-ozigbo, gi ighoghọ nabanhan a. ⁷ Ịhian ile hunn'a nọ denwinwinma, a si, "Okennyeni e jenmeguo iwe onye-njo!"

⁸ Zakịọsị nọ wuzo ụzọ ohu, si, "Di-nwonni-enyi, lee ẹ, m ri nwan e kebe ihien ile m nwe ụzọ ebuo; m jenko d'e we azuun ohu ye ndi igbenye. Omeni o nwon onye m megbu, m jenko d'a kukin ẹ 'ya ụzọ eno."

⁹ Ya Jizọsị nọ si a, "Nzuopuha a bialẹ ezi-le-uloni tanni, make ni okennyeni wuzikwo nwa Ibrahim. ¹⁰ Mmẹ wu Nwa nke Ihian bia d'a chọ ndi tuhuni ni m zuopuha we."

Ilu Jesu Gi Ndi We Ye Egho Gi Zu Afia Ta (Mat 25.14-30)

¹¹ Ke we don ri e gon ntin ihien ndini ọ ri e ku, Jizọsị nọ ta ni we ilu. Make ni o rumeguo ehụ Jerusalem, we ri e ro ni Ali-eze Osolobue e d'a biahu d'a kima kikenikeni. ¹² 'Ya ọ nọ si, "O nwe okennyẹ ohu; okennyeni wu nwa-eze; o jenko ali ohu teni ni we d'e kin ẹ eze. Uche ẹ wu ni we kinguo a eze, ọ luhazi. ¹³ N'o d'e jenme, ọ nọ kpokikome ndi idibo ẹ iri, we egho orun uhuhin ogun-isen ogun-isen ụzọ iri ye we, si we, 'Gi ni eghoni zu afia d'e ru ni a lụ m.' ¹⁴ Kanị, ize okennyẹ ahun ri e ze ndi ali a. We nọ zi ndi-ozị sọnmẹ ẹ, d'a si, 'Enyi achoni ni okennyeni ki enyi.' "

¹⁵ "Kanị, e kinkwo w'a eze nwen.

Ọ nọ lụ; ozigbo, ọ nọ kpọ ndi idibo ẹ ndi hụ o ye ego, keni ọ marin erere we nwehen.

¹⁶ Nke ibuzo a puha, si, 'Nna-enyi, e gigo m egho i ye m nwehen ụzọ iri elu ẹ.' ¹⁷ O nọ si a, 'Odibo oma! Ye meke. Ebe o me ni y'a ghosiguo n'i furu onye we gi e don enya ime ihien me ekerẹ, weri obodo iri kima.' ¹⁸ Hun me ẹ ebuo nọ puha, si,

'Nna-enyi, e giguọ m egbo i ye m nwẹhen ụzọ isen chen'ẹ.' ¹⁹ Ọ nọ sị a, 'Yụ nwẹn, weri obodo isen kịma.' ²⁰ Odibo ọzọ nọ pụha, sị, 'Nna-enyi, lee egbo i; m gi ẹkwa kẹnme ẹ, bu ẹ tọ ọhụnma. ²¹ Egun i rị a tų m, makeni y'e zeke; y'e weri ihien i dọnmeleni, a ghorị ihien i kụnleni.' ²² Eze nọ sị a, 'Eje-odibo! M jenkọ d'e gi oku ọnụ i kin i ikpe. 'Y'a maringhọ ni e zeke m, ni m'e weri ihien m dọnmeleni, a ghorị ihien m kụnleni. Elee iya? ²³ Ọ hụghọ nwan mma. Kị haịn nwan i gileni bu egbo m che ni m ime ụlọ-egho * , keni, m bịa, e weri m 'ya lẹ ọmụnịnwara rịn'a?' ”

²⁴ “Ya eze hụ nọ sị ndi turu ebefu, ‘Napụha n'a ego hụ, we ẹ ye odibo ahun nwe ụzọ iri.’ ²⁵ Kanị we nọ sị a, ‘Nna-enyi, o nweguo ụzọ iri nụ!’ ²⁶ Eze nọ sị we, ‘M rị a gwa unu, ndi ile nwe ihien we gi ihien we ye we runpụha ke we jenkọ d'e yecheni. Kanị, ndi nweleni ihien we gi nke we runpụha, we jenkọ d'a napude we hun we nwon. ²⁷ O me nke ndi inenren m ahun choleni ni m wuru eze we, weheni we d'e gbu id'anya m ebeni.’ ”

Onye Mmeri A Banhan Jerusalem

(Mat 21.1-11; Mak 11.1-11; Jon 12.12-19)

²⁸ Ogen Jesu gi kuguu ihienni, ọ nọ jenne Jerusalem o jenkọ. Ọ hụ ihun; ndi 'ya lẹ we wị hụ e sọn ẹ. ²⁹ O rume Befaji lẹ Betani, hūn rị ugu w'a kpọ Ugu Olivu, ọ nọ zi umu-azuun ebuo ozi, ³⁰ sị we, “Banye ni obodo ahun me ekerẹ rị ihun; unu banye, unu siko d'a hūn nwa-jaki we limeto ebefu, hūn we nyintuleni kaka; topu n'a, unu e wehe ẹ ebeni. ³¹ Onye sị unu, ‘Kị unu rị a topun'a?’ Sị n'a hụ, ‘Nna cho a.’ ”

³² Ya ndi o zi ozi nọ jenne, a hunchanrin we ihien ile ke Jesu dọn gwa we. ³³ Ebe we rị a topu nwa-jaki hụ, ndi nwon'ẹ nọ sị we, “Kị unu rị a topu ni nwa Jaki hụ?”

³⁴ We nọ sị, “Nna cho a.” ³⁵ Ya we nọ weri nwa-jaki hụ jenni Jesu. We nọ gbama ewuru we yiyesonme elu ẹ ye elu anu hụ; ya we nọ yeni Jesu ẹka nyinrin enu ẹ. ³⁶ Ogen o gi nyinko, igunrun ahun hụ e gi ewuru we yiyesonme elu ẹ a gbama ụzọ.

³⁷ Ogen o gi ru ehụ Jerusalem, ụzọ ahun we gha a kpotu Ugu Olivu, igunrun umu-azuun a nọ ghoghoma, wesi olu elu a ja Osolobue mma make ihien a tų enya ndi we hun, a sị,

³⁸ “Eze ahun gi efan Di-nwonni-enyi bịa

wu onye Chuku gozi agozi!

Udon 'ya rị elu-igwee,

oghọ 'ya rị ni Osolobue

ebe hụ kachanrin elu ejen.”

³⁹ Kanị ndi hụ ime ndi Itu-Farisi rị ime igunrun hụ nọ sị Jesu, “Onye-nkuzi, jugho umu-azuun i!”

* **Isi nke Mmiteneji:23** aza

40 Jizosị nọ sị wẹ, “M rị a gwa ụnụ, ndịni gba nkintin, omuma ndini ri ebeni jenkọ d'e yime oro hu.”

Jizosị A Kwan Nị Jerusalem Ekwan

41 Ogen Jesu gi ru ehụ ya wu obodo wu Jerusalem, huna, o no kwanma n'a ekwan, 42 sị, “Egheę, iyü, iyüde! Omeni i te marin tanni ihien nke e ye i udon! Kani, e zuemeęuọ ni wẹ i 'ya! 43 Ogen lala, hun ndi inenren i jenkọ d'e gi gi ihien mgbondon tunhunmecharin i, gha azuun ile zunbanhan ime i. 44 Wẹ jenkọ d'e tikpocharin i—'yu le ndi ri ime i—o nwonni ogbe-omuma ohu wẹ gi tun i hun wẹ jenkọ d'a latọ elu ibe e, make ni y'a marinni ogen Osolobue gi bia d'e meni i ohunma.”

Jizosị A Chupu Ndi Ri Ulo-nsọ A Zu Afia (Mat 21.12-17; Mak 11.15-19; Jon 2.13-22)

45 'Ya ke Jizosị nọ banye ime Ulo-nsọ, chupuma ndi ri ebahun a zu afia, 46 a sị wẹ, “Wẹ de e ime Ekukwo-nsọ ni Osolobue sị, 'Ulo m jenkọ d'a wu ulo w'a nọ e me ekpere', kani unu e gigo a nwan henrin 'ebe ndi ohin a wari'.”

47 Uhuohin ile, Jizosị hu a kuzi ime Ulo-nsọ. Ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi ndi Ju hu a cho ni wẹ gbu e, 48 kani, a hunni wẹ uzo w'e gi me e, make ni nkuzi e a nwunguo igunrun ahun ile ri.

Isi Nke Ogun

A Ju Wẹ Jesu Kẹ Onye Zi E (Mat 21.23-27; Mak 11.27-33)

1 Uhuohin ohu, ebe Jesu ri a kuzi, e zi ozioma ime Ulo-nsọ, ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi nọ puha, 2 sị a, “Gwa enyi, elee iken k'i gi e me ihien ndini? Onye ye i ikenni?” 3 Jesu nọ za wẹ, sị, “Mme nwen jenkọ d'a ju unu ajuju ohu: gwa ni m, 4 mirin-Chuku Jonu me, elebe k'o gha bia? O gha elu-igwee bia ra o gha eka ihian bia?”

5 'Ya wẹ nọ tugbame iroro yen'e, sị ibe wẹ, “Kini ke enyi jenkọ d'e ku? Enyi sị, 'O gha elu-igwee bia,' o jenkọ d'a sị, 'Kini hain unu gileni gi ihien Jonu ku don?' 6 Kani enyi sị, 'O gha eka ihian bia,' wẹ jenkọ d'e gi omuma magbu enyi make ni wẹ ile kweri ni Jonu wu onye-amuma.”

7 'Ya wẹ nọ sị a, “Enyi amarin ebe o gha bia.”

8 'Ya Jizosị nọ sị wẹ, “Me nwen agwako unu onye ye m iken m gi e me ihien ndini.”

Ilu Jesu Gi Ndi Wẹ Ye Ugbo-vaini Run Ta (Mat 21.33-46; Mak 12.1-12)

9 O nọ ta ni ndi ile ri ebahun iluni: “Okennye ohu run ugbo-vaini, 'ya o nọ we e ye ndi jenkọ d'a runn'a e-gbu-e-ke, o nọ si ali ozo d'a nobie. 10 Ogen vaini e ru, 'ya o nọ zi odibo ohu jenni

ndi hu ri a run 'ya wu ugbo ni we keye e ihien run'e; kani, ndi hu no gbu e ili, gba a eka la. ¹¹ O no zizenzi odibo ozo; kale ndi hu nozi gbu e ili, gbe ifenren ye e ihun, gba a eka la. ¹² O no zizenzi odibo hun me we eto; we no rude ohun ehụ, chupu a. ¹³ 'Ya onye hu nwe ugbo-vaini hu no si enwen e, 'Kini ke me me nwan? M jenkọ d'e zi ezi nwa m, ikenkwo a gbaye we e!' ¹⁴ Kani, ogen ndi hu gi hun a, we no si ibe we, 'Onwan wu hun siko d'e nwonrin ugboni omegwu, ni enyi gbu e keni ihien nke e ru e eka henrin nke enyi!' ¹⁵ 'Ya we no gha ime ugbo-vaini hu dokpuppu a, gbu e."

Jesu no si, "Kini ke onye hu nwon ugbo hu jenkọ d'e me ndi hu ri a run ugbo hu? ¹⁶ O siko d'a bia d'e tikpo we, we ugbo hu ye ndi ozo."

Ogen we gi nu ihieni, we no si, "Chuku a ju!"

¹⁷ Kani, Jesu e lee we, 'ya o no si, "Ki we den'e nwan ime Ehuhuo-nsọ ni

'Omuma hu ndi a tun ulo jutọ,

e henringuo omuma hun gi ulo.' "

¹⁸ "Omuma hu jenkọ d'e tikpo onye owule dankwasi n'a; kani o siko d'e gwerien onye owule o dankwasi."

¹⁹ Ya ke ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi nchu-egan no cho ni we nwunrun Jesu ozigbo—makele a ghotaguo we ni uwe k'o tuni ilu hu; kani, egun igunrun ahun anini we.

Ajuju Banyeni Iku Ugwo-isi

(Mat 22.15-22; Mak 12.13-17)

²⁰ 'Ya we no keme Jesu nke. We no zi ndi we zi d'e kunrun e, si we me leke si we gi ezioku bia—keni we hun uzo gi ihien o k'e ku kwondon e, w'e che eka Gwanọ ri a kidon ni ndi Rom.

²¹ We no si a, "Onye-nkuzi, enyi a maringho ni oku-onu i le nkuzi i kuru-oto; y'a ra lee ihian enya ihun, kama, y'a kuzi uzo Osolobue k'o richanrin. ²² Gwa enyi, Iwu enyi e kwerigho ni enyi ku eze-kani wu Siza ugwo-isi ra o kwerini?"

²³ Kani, Jizosi no ghota ni ero ke we gi bia, o no si we, ²⁴ "Ghosidele ni m akpuru egho dinariosi: isi onye le efan onye ri a?" We no za, si, "Nke Siza ro."

²⁵ 'Ya Jesu no si we, "We ni nwan ihien Siza ye Siza; unu e we ihien Osolobue ye Osolobue."

²⁶ Ahunzini we ihien we siko d'e gi nwundon e id'enya ndi hu. Oku hun o shiarị we a tukenme we enya, we no kpume onu.

Ajuju Banyeni Igha-onwun-lihi

(Mat 22.23-33; Mak 12.18-27)

²⁷ Ndi hu ime ndi Itu-Sadusi no bia d'e kunrun Jesu. (Ndi Itu-Sadusi kweri ni ndi nwunni ara lihi.) ²⁸ We no ju a ajuju, si a, "Onye-nkuzi, Mozizi de ni enyi 'ya ime Ekukwo Iwu, ni: 'Omēni

okennyẹ a nwunhụn bu nwunye ẹ amunị nwa, nwene okennyẹ hu nwunni ya luru nwunye ẹ, ni we mudonni nwene ẹ nwa.’
²⁹ O nwon nwan umune ikennyẹ esa. Nke ibuzo a lu nwunye, o nwunhụn bu o muni nwa. ³⁰ Hun me ẹ ebuo no luma okpoho hu; omegu, o no nwunhụn bu o muzikwoni nwa. ³¹ Ihien ohu hu mezikwo hun me we eto le ndi ozo ile hoduni, d’e ru ni we esa lugbari okpoho hu—a nwunhunchanrin we, bu amuni we nwa. ³² Omegu, okpoho nwen no nwunhụn. ³³ O ru ogen ndi nwunni e gi lihi, nwunye onye ke okpoho hu jenko d’a wu ime we ile ebe o me ni we esa lugbari a?”

³⁴ Jesu no si we, “Ndi ogeni suo a lu di le nwunye, e ye we a luru; ³⁵ kani o rikọ erira ogen hu lalani. Makeni, ndi hu we jenko d’e weri ni we furu efuru, hun we jenko d’a gha onwun weli keni we bi ogen hu a luko di le nwunye, eyeko we we luru. ³⁶ We siko d’a no ke ndi mmọn-ozii; anwunkozi we. We wu umu Osolobue—makeni we wu ndi gha onwun lihi—elezi we ihian-mmaka. ³⁷ O me nke iweli ndi nwunni, Mozizi le enwen ẹ e kuguo d’a ime Ekukwo-nsọ ni we siko d’e weli ndi nwunni. Ebehu o no ku oku aku-ofia hu ri e nwun okun bu o dunni okun k’o no ku ẹ, ebehu o no kpọ Di-nwonni-enyi ‘Chuku Ibrahim le Chuku Aziki le Chuku Jekopu’. ³⁸ Osolobue ndi ri ndun k’o wu, ele nke ndi nwunni, makeni ebe o ri, ihian ile ri ndun.”

³⁹ Ndi hu ime ndi-nkuzi Iwu no si, “Onye-nkuzi, y’a zaguo ohunma!”

⁴⁰ Egun anizini we juzi a ajuju.

Nwa Onye Ke Kraisti Wu?

(Mat 22.41-46; Mak 12.35-37)

⁴¹ ‘Ya Jesu no si we, “Ki hain we gi e ku ni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, wu nwa Defidi? ⁴² Bu Defidi le enwen ẹ e kuguo oku ime ehuhuo Ebu-oma, si,

‘Di-nwonni-enyi si Di-nwonni-m,

“Nodi ali eka-nni m,

⁴³ d’e ru mgbe m giguu ndi inenren i
 henrin ihien i gi a zoma uku.”’

⁴⁴ O me nwan ni Defidi kpọ Kraisti ‘Di-nwonni-m’, nani k’o donzi nwan wuru nwa Defidi?”

Jizosi A Do We Eka-ntin Banyeni Ndi-nkuzi Iwu

(Mat 23.1-36; Mak 12.38-40)

⁴⁵ Ebehu ihian ile ri e gon ẹ ntin, Jizosi no si umu-azuun a,
⁴⁶ “Kpachanpu ni enya ebe ndi-nkuzi Iwu ri: o suo we ni w’e yi ewuru tueni a ghahunme; o suo we ni w’e kelesonme we ekele pu-ichen ime afia le ebe ndi ozo ihian risonme; o suo we ni we a nodi isi-ochi ime ulo-ofufe le ebe we no e ri oriri. ⁴⁷ W’e rigbu ikpoho di we nwun, e gi ekpere sueni e kpume ẹ! We jenko d’a narin afunfun ka njo.”

Isi Nke Ohu-kwasị-ogụn

Oyiye Ogbennyẹ Di Ẹ Nwụn Ye
(Mak 12.41-44)

¹ Jesu nọ lee ọnya, hụn kẹ ndị idafin rị e bu oyiye wẹ e che ime ebẹhụ w'e buche oyiye ime Ụlọ-nsọ; ² ọ hụnzị ogbennyẹ mgbeleke ohu di ẹ nwụn k'o buche ikọbọ ẹbụọ. ³ 'Ya ọ nọ sị, "Ezioku kẹ m rị a gwa unu nị okpoho ogbennyẹ-mgbelekeni di ẹ nwụn kachanrịn wẹ ile e ye. ⁴ Makeni wẹ ile gha ime hụn bu ọda wẹ nwe wepuha, ye—kale 'ya nwen, kẹ o mehan ogbennyẹ, o yechanrịn ihien ile o nwe o gi bi."

Jizos' E Ku Ẹ Nị Wẹ K'e Tikpọ Ụlọ-nsọ Rị Jerusalem
(Mat 24.1-2; Mak 13.1-2)

⁵ Ndi hụ ime umu-azun a hụ e ku oku Ụlọ-nsọ, e ku oku omuma ndi magbu enwen wẹ mma le oyiye pu-ichen ndi wẹ ye Osolobue hụn wẹ gi cho Ụlọ-nsọ mma. Kani, Jizosi nọ sị wẹ, ⁶ "O me nke ihien ndini unu rị a gba-ilee, ogen lala hụn o gi meni o nwonni kaka ogbe omuma ohu hụn k'a hodụ elu ibe ẹ, wẹ k'e tituchanrịn wẹ ile."

Nsongbu Le Ukpokpo Lalani
(Mat 24.3-14; Mak 13.3-13)

⁷ Wẹ nọ ju a, sị, "Onye-nkuzi, elee mgbe kẹ ihien ndini jenkọ d'e gi me? Kị wu ahima hụn siko d'a ghosị nị ihien ndini e d'e me?"

⁸ Jesu nọ sị wẹ, "Dorin ni ọnya make wẹ gha e dufie unu. Makeni, ndi bu ọda siko d'e gi ẹfan m bia, sị, 'Mme wu Kraisti', a sizi, 'Ogen hụ e ruguo!' Kani, esonkwole ni wẹ. ⁹ Unu nu otiti agha ichen-ichen le otiti ndi risomme a lusun ndi okiki, anikwole ni egun tu unu. Makeni, udi ihien ndini jenkọ d'e bu uzọ me—kani ogugu-ogen abiakọ ozigbo hụ."

¹⁰ 'Ya ọ nozi sị wẹ, "Ali le ali jenkọ d'a lu agha; ali-eze siko d'a lusun ali-eze agha. ¹¹ Oken ali-omahihie le unwun le eje-emu ichen-ichen e feni siko d'a rị ebe rị ichen-ichen. Ihien ndi a tu egun le ihien ndi a tu ọnya jenkọ d'a puha igwere."

¹² Kani, ihien ndini ile gini d'e me, wẹ jenkọ d'a nwunrun unu, kpokpo unu; we unu ye wẹ nị wẹ kin unu ikpe ime ulo-ofufe ndi ju ebe rị ichen-ichen, bu unu che ulo-ngan; wẹ siko d'e gi ufiri ẹfan m we unu jenni ndi nze le ndi Gwanọ. ¹³ Onwan siko d'a wu oghere unu e gi shia nị m eri ebe wẹ rị. ¹⁴ Kwademe ni nwan obi unu nị unu erotoko kẹ unu a don kinrin onu unu o gini d'e ru. ¹⁵ Makeni m siko d'e ye unu amamihien le oku-onu hụn ndi ikpe unu jenkoleni d'a saeka shiari mobu papu.

¹⁶ Ndi munu unu le umune unu—ikennye le ikpoho—le ndi nke unu le ndi owu unu jenkọ d'e rede unu. Wẹ jenkọ d'e gbu ndi hụ ime unu. ¹⁷ Ize unu jenkọ d'e ze ihian ile make ufiri ẹfan

m. ¹⁸ Kanị o nwọnni akpụ ntutu ohu rị ụnụ isi hụn jenkọ d'a la iwi. ¹⁹ Dikenmę ni ndidi keni ụnụ hụn ụzọ nwe nzuopuha.”

Jesu E Ku E Nị Wę Jenkọ D'e Tikpọ Obodo Jerusalem
(Mat 24.15-21; Mak 13.14-19)

²⁰ “Kanị, ụnụ hụn kę ndi-agma fihunmę Jerusalem, ụnụ a marin nị ogeń wę jenkọ d'e gi tikpọ a arigụọ nsue. ²¹ Ogeń hụ, ndi hụn rị Judia wę gbasi elu-ugu ndi risonmę ebęhụ; ndi hụn rị imę Jerusalem wę gha imę ę pu; ndi rileni imę ę abanyekwọle imę ę. ²² Makeni ogeń hụ siko d'a wu ogeń Osolobue gi e megwari, ogeń hụn w'e gi mezuchanrin ihien ile wę de imę Ekukwo-nsọ. ²³ O jenkọ d'a fu ndi rị imę le ndi pa nw'eka orun uhuhin hụ. Makeni, oken nsongbu siko d'a rị alini; oken onuma k'e wę k'e gi son ndini. ²⁴ Wę jenkọ d'e gi opia-agma gbu wę; wę meriguu wę, e duru wę wę nke ndi wę meri, si alı ile rı ichen-ichen. Ndi alı ndi ozọ wulenı ndi Ju jenkọ d'a gha a zọ Jerusalem ukü d'e ru nı ogeń alı ndi ozọ e zu.”

Obibia Nwa Nke Ihian
(Mat 24.29-31; Mak 13.24-27)

²⁵ “Wę jenkọ d'a hūn ihien-ahima imę enya-anwun le ifon le kokishia rı igwere. Imę uwa, alı ichen-ichen jenkọ d'a rı imę nsongbu, make oken uzun ohimin rı a zun le ebiri o rı a kpo; o siko d'a gba wę nghari-ęnya. ²⁶ Ndun siko d'a guu ihian make egun ihien jenkọ d'e me uwa ile, makeni iken ndi rı igwere jenkọ d'e mehunmę. ²⁷ Ogeń hụ kę wę jenkọ d'e gi hūn Nwa nke Ihian k'o gi iken le ogho hi-ogbe lala imę orukpu. ²⁸ Ogeń ihien ndini e gi bidon, turu ni nwan oto, ụnụ e wesi isi elu, makeni ogeń wę gi gbapuha ụnụ a rigüo nsue!”

Ihien Jesu Gi Osisı Figi Kuzi
(Mat 24.32-35; Mak 13.28-31)

²⁹ “Ya Jizosi no tu ni wę ilu: “Lekpọ ni osisi figi le osisi ndi ozọ ile: ³⁰ Hūn wę gihu foma ehuhuo, ụnụ le enwen ụnụ e gi enya ụnụ hūn a, gi ę marin nı udu-mirin e d'e bidon. ³¹ Erirazikwo, ụnụ hūn kę ihien ndini rı e me, ụnụ a marin nı alı-eze Osolobue a rigüo nsue.”

³² “M rı a gwa ụnụ ezioku, ndi rı ogeńni aguchanringuko ihien ndini wę kebe me. ³³ Elu-igwee le uwa jenkọ d'a ghafe, kanı, ihien m ku aghafeko: o k'e mezuriri.”

Kwademe Enwen I!

³⁴ “Kanı, kpachanpu ni enya, amangbe oken ehü-ufu, oken oriri-le-orira le uhue ihien uwanı a nyindan obi ụnụ, uhuhin hū a nwundon ụnụ idumuzi kę onyan. ³⁵ Makeni, uhuhin hū siko d'e kunrun ihian ile rı elu-uwa. ³⁶ Munrun nı nwan enya ogeń ile; e me ni ekpere nı Osolobue me ụnụ sa-eka wanahin

ihien ndini ile jenkọ d'e meriri, sazikwo eka turu ihun Nwa nke Ihian.”

³⁷ Uhuohin ile ke Jesu gi a kuzi ime Ulo-nsọ, kanị ohi gba, o pu, si ugu ahun w'a kpọ Oliveti d'a nodi. ³⁸ Uzọ utuntun ile ihian ile hu a bja d'e kunrun e ime Ulo-nsọ, e gon e ntin.

Isi Nke Ebuo-kwasị-ogun

E Ri Ni We Jesu Ngo

(Mat 26.1-5; Mak 14.1-2; Jon 11.45-53)

¹ Ogen Mmemme ahun we gi e ri Bredi nwonleni yisti o gi a fu hun w'a kpozikwo Mmemme-Nghafe gi rume, ² ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu hu a cho uzọ w'e gi gi nzuzue gbu Jizosi, makele egun ndi ali ri a tu we.

Judasị E Kweri N'ọ Sikọ D'e Re Jesu

(Mat 26.14-16; Mak 14.10-11)

³ 'Ya Ekwensu nọ banye ime Judasi hun w'a kpọ Iskarotu, hun wu onye ohu ime umu-azun mmebuo hu. ⁴ O nọ pu, jenne d'e son ndi-isi nchu-egan le ndi-isi ndi-unakpa Ulo-nsọ ku ke o don re Jesu ye we.

⁵ Ogen we gi nu a, efo nọ suọ we usuo, we nọ kweri ni we jenkọ d'e ye e egho. ⁶ 'Ya o nọ kweri. O nọ choma ezigbo efe o jenkọ d'e gi we Jesu ye we ebe ndi bu oda rileni.

Oriri-Nghafe

(Esodosi 12.1-20; 13.3-10; Mat 26.17-25; Mak 14.12-21; Jon 13.21-30)

⁷ Uhuohin hu we gi e bidon Mmemme we gi e ri Bredi nwonleni yisti o gi a fu e ru, uhuohin ahun we gi e gbu nwa-ebulu Nghafe, ⁸ Jizosi nọ zipu Pita le Jonu, si we, “Jenne ni d'a kwademe ihien ni enyi ri Oriri-Nghafe.”

⁹ We nọ ju a si, “Elebe k'i cho ni enyi nọ meme e?”

¹⁰ O nọ si we, “Gon ni ntin: unu banyekoni ime obodo, okennyehi ohu bu ite-mirin jenkọ d'e kunrun unu. Sonne banye ulo o siko d'a banye. ¹¹ Si ni onye nwon ulo hu, ‘Onye-nkuzi si i, “Elebe ke mmughe hu obia a nodi ri, hun mme le umu-azun m jenkọ d'a nodi ri ihien-oriri Nghafe?’” ¹² O siko d'a ghosi unu mmughe ohu shiani ri ibe elu, hun we kwademe guu ohunma-ohunma; nọ ni ebegu kwademe chanrin ihien ile.”

¹³ 'Ya we nọ jenne. We nọ hunchanrin ihien ile k'o don gwa we, 'ya we nọ kwademe Oriri Nghafe.

Oriri-nsọ

¹⁴ Ogen e ru, Jizosi nọ weri oche, ndi-ozu hu pu-ichen nọ son e nodisonme ali—ni we ri Oriri hu. ¹⁵ Jizosi nọ si we, “A chokenmeka m ni mme le unu ri Oriri-Nghafeni m gini d'a ta

afunfun! ¹⁶ Makeni, m ri a gwa unu, erikozi m'a d'e ru mgbe ihien we gi e e ku jenko d'e gi mezu ime Ali-eze Osolobue.”

¹⁷ Ya o no weri mkpu, o yeguu Osolobue ekele, o no si, “Weri ni onwan keru. ¹⁸ M ri a gwa unu ni arakozi m manya vaini d'e ru mgbe Ali-eze Osolobue bia.”

¹⁹ ‘Ya o no weri ogbe-bredi, ye Osolobue ekele, bebe e, we e ye we, si, “Onwan wu ehio m, hun we ri e gi ufiri unu e ye. E me ni onwan e gi a nyanhan m.” ²⁰ Eriira k'o donzikwo weri mkpu hu ye we, ogen we gi riguu, si, “Mkpuni wu nkwerigbama ohun hu Osolobue tume, hun we gi edeke m biye aka—edekem we gi ufiri unu gbapu.”

²¹ “Ka lee ne, mme le onye jenko d'e re m ri ebeni e ri ihien-oriri! ²² Nwa nke Ihian siko d'a nwun ke Osolobue don ku, kani nsongbu ri ni onye hu jenko d'e ren'el!”

²³ ‘Ya we no juma ibe we ke onye ime we jenko d'e me ihienni.

Onye Kachanrin?

²⁴ Ndi-ozu ahun pu-ichen no domazikwo ndondo ime igunrun we onye we siko d'e weri ni 'ya kachanrin ime we ile. ²⁵ Jizosi no si we, “Ndi-nze uwa a ki ndi we ri a ki rike si uwe we; ndi ri a kinia za ‘Ome-oghof’ ²⁶ Kani, emekwofe ni eriira. Kama, onye kachanrinni ime unu 'ya no ke onye kachanrin nwata; onye-ndu 'ya no ke odibo. ²⁷ Eghee, onye kade ibe e? Onye hun nodi ali e ri ihien-oriri ra onye hun ri e buhe ihien-oriri, e jen ozi rin'a? Ele onye hun nodi ali e ri ihien-oriri ka? Kani, m ri nwan ime igunrun unu leke onye e jen ozi.”

²⁸ “K'osileru, unu wu ndi son m nodi ime nsongbu ile we gi lele m, unu anatonu m: ²⁹ m ri nwan e ye unu Ali-eze a ki—noke ke Nedi m don ye m, ³⁰ keni unu hun uzof son m ri, son m ra ime Ali-eze m; unu siko d'a nodisonme enu ukpo-eze, e kin ikpun-ulo mmebuo ri Izrelu ikpe.”

Jizos' E Ku E Ni Pita Jenko D'a Ghoru N'of Maru A (Mat 26.31-35; Mak 14.27-31; Jon 13.36-38)

³¹ “Saimonu, Saimonu! Gon ntin! Ekwensu a siguo Osolobue ni a lele unu ile, keni of yof unu ke we don a yof oka. ³² Kani, e meguo ni m'i ekpere Saimonu, amamgbe okukwe i a dan. Ogen y'e gi gbehutoguu obi kinhen azuun, y'a gba umune i ume.”

³³ Kani, Pita no si, “Di-nwonnienyi, a kwademeguof m ni m jenko d'e son i jen ngan, sonde i nwunhun!”

³⁴ Jizosi no si a, “Pita, m ri a gwa i, ofpa gini d'a kwan ukinkin tanni, i siko d'a ghoru mgbe etof ni y'a maru m.”

35 Ya Jesu nọ jụ umu-azuun a ajuju, si, “Ogen hu m gi zipu unu, si unu ewerile egbo mobu buru ekpa mobu akpukpo-uku, o nwongho ihien koni unu?” We nọ si a, “Mba, o nwonni.”

36 Jesu nọ si we, “Ujeni, onye nwon egbo ya weri e nwan; onye nwe ekpa ya buruzikwo a. Onye nwonleni ophia-agma 'ya re ewuru o yiye elu e, gi e nonrin ophia-agma. 37 Make ni, m ri a gwa unu ni ihien ahun Ekukwo-nsọ ku, ni 'We jenkọ d'a gun a yeni ndi a dan iwu' jenkọ d'e mezuriri ebe m ri.

Ezie, ihien we de ime Ekukwo-nsọ banyeni m hu e mezu.”

Umu-azuun a nọ si a, “Di-nwonni-enyi, lee e, ophia-agma ebuo ri ebeni!”

38 'Ya o nọ si we “Ohun e higuo.”

Jesu A Nọ Elu Ugu Olivu Me Ekpere

(Mat 26.36-46; Mak 14.32-42)

39 Jesu nọ gha ime obodo hu pu, jenne elu Ugu Olivu k'o don e me mbu, umu-azuun a nọ sonme e. 40 Ogen o gi ru ebahun, o nọ si we, “Me ni ekpere make unu gha a danban ime onwunwan.”

41 'Ya o nọ jenshi ihun ekere, ihien rike ebe mburu e ru we ma a, gbu osekp, me ekpere, 42 si, “Baba, omeni y'a chogho, napu m mkpu afunfunni; kani, uche i 'ya me, ele nke m.”

43 Ya mmnon-ozu nọ gha elu-igwee d'e kunrun e, yeche n'e iken.

44 Make ni o ri ime oken ufu, o mekenme ekpere kari k'o me mbu; obanje e nọ ke edeke ri a tatuni.

45 Ogen o gi gha ebahun o ri ali e me ekpere lihi oto, o nọ bia d'e kunrun umu-azuun a; o nọ hun ni we ri uran, make ni ehuru ro we we gi kwan ekwan. 46 'Ya o nọ si we, “Ki unu ri a ranhinni? Lih ni oto me ekpere make unu gha a danban ime onwunwan.”

E We We Jizosi Ye We, A Nwunrun W'a

(Mat 26.47-56; Mak 14.43-50; Jon 18.3-16)

47 Ebe Jizosi rikwo e ku oku, idenmizi, igunrun ihian nọ bia. Onye hu w'a kpọ Judasi, onye ohu ime ndi-ozu pu-ichen mmebuo hu, duhe we. O nọ jemburu Jizosi d'e su e onu. 48 Kani Jizosi nọ si a, “Judasi, isu-onu k'i gi e re Nwa nke Ihian?”

49 Ogen umu-azuun ndi we le Jesu wi gi hun ihien jenkọ d'e meni, we nọ si Jesu, “Di-nwonni-enyi, ni enyi gi ophia-agma enyi lu ogun?!” 50 Onye ohu ime we nọ banpu odibo onye-isi nchuejan ntin eka-ihien.

51 Jesu nọ si we, “Kusi ni ihienni!” 'Ya o nọ metu okennyeh hu eka ntin, zuo a.

52 Ya Jizosi nọ si ndi-isi nchuejan le ndi-isi ndi-unakpa Unso le ndi-isi—hun we ile gba bia ebegu d'a nwunrun a, “Ki unu buheni ophia-agma le egbe, rike si m wu onye-ohin? 53 Ogen ahun

mme le unu gba a ri ime Ulo-nsọ uhuoñin ile, unu anwunni m. Kani hunni wu ogen unu le ogen iken ishi gi a ki!”

Pita a Ghoři N'ọ Marị Jizosi

(Mat 26.57-58, 69-75; Mak 14.53-54, 67-72; Jon 18.12-18, 25-27)

⁵⁴ Ya we nọ nwunrun Jesu, duru e jenne, we si iwe onye-isi nchu-ejan. Kani Pita sonko a azuun—bu egbata we e teyeghozi.

⁵⁵ Ogen ndi ri ebenu gi fiye okun ahanmahan ezi-ogwa onye-isi nchu-ejan hu, nohunme okun ahun, Pita no nodiyeni we.

⁵⁶ Ogen nwa-agboho ohu hun wu odibo gi gi okun ahun we fiye legba Pita k'ọ nodi ebahun a nyan okun, o bu enya tuma a, o no si, “Okennyeni le Jizosi te wizikwo!”

⁵⁷ Kani Pita no ghoři, si, “Okpoho, amarın m'a!”

⁵⁸ O tebe, onye ozo a hun Pita, o no si a, “I wuzi onye ohu ime we!” Pita no si a, “Di-enyi, ele mme!”

⁵⁹ Ihiyen no ke mgbahunme okuloku a ghafeguu, onye ozo nozi si, “Iru-uka arı a, okennyeni le Jesu wi, make ni onye Galili k'ọ wu!”

⁶⁰ Pita no si a, “Di-enyi, amarın m ihiyen i ri e ku!”

Ke Pita don ri e ku okuni, okpa no kwan.

⁶¹ Ya Di-nwonna-enyi no gbenu, bu enya zinme Pita. Pita no nyanhan oku Di-nwonna-enyi gwa a, k'ọ don si a, “Okpa gini d'a kwan ukinkan tanni, i k'a ghoři mgbe eto ni y'a marın m.”

⁶² Pita no pu d'a kwan ezigbo ekwan.

E Gbu we Jizos' Ili, Kpa A Ye Emu

(Mat 26.67-68; Mak 14.65)

⁶³ Ikennyeni ndi hu gi Jesu e che e nche no kpama a e ye emu, e gbu e ili. ⁶⁴ E kenkin we e enya, a ju a, a si, “Bu nwan amuma! Onye ime enyi fian i ihiyen?” ⁶⁵ We no kusonmezi ihiyen ndi ozo bu oda, e gi e a kpari e.

E Weri We Jizosi Si Ogwa Ndi-isi Nkikwama

(Mat 26.59-66; Mak 14.55-64; Jon 18.19-24)

⁶⁶ Ogen eki gi fon, Ndi-isi ile no zu ogwa—ke ndi-isi nchu-ejan ke ndi-nkuzi Iwu. “Ya we no duru Jizosi, duhe e Ogwa Ndi-isi nkikwama ahun zuni. ⁶⁷ Ndi-isi nkikwama ahun no si a, “Omehi 'yu wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, gwa enyi?” O no si we, “M gwa unu, unu e kweriko; ⁶⁸ m ju unu ajuju, unu azako.

⁶⁹ Kani, gha kiken jenne, Nwa nke Ihan jenko d'a nodi ali ekanni Chuku, Onye nwe iken ile.” ⁷⁰ We ile no si, “Iyu wu nwan Nwa Osolobue?”

O no si we, “Ya ke unu ri e ku ni ya ke m wu.”

⁷¹ We no si, “Ki enyi ri a chozi ni osheri! Enyi e giguon ntin enyi nu ihiyen o ku!”

Isi Nke Eto-kwasi-ogun

E We We Jizosi Jenni Govanọ Wu Paileti

(Mat 27.1-2, 11-14; Mak 15.1-5; Jon 18.28-38)

¹ 'Ya Ndi-isi Nkikwama hu ile no lihi oto, weri Jizosi jenni Paileti, hun wu Govano ri a kidon ni ndi Rom. ² Ebehu ke we no kinme, si, "Enyi nwundon okennyeni k'o ri e dufie ndi ali enyi, a si we akuzile eze-kani wu Siza ugwo-isi. O sizikwo ni 'ya le enwen e wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, 'ya wu ni o wu eze."

³ Paileti no ju Jesu, si, "Iyu wu eze ndi Ju?"

O no si a, "Ye kuguo a."

⁴ Ya Paileti no si ndi-isi nchu-egan le igunrun hu, "Ahunni m ihien m'e gi ma okennyeni ikpe."

⁵ Kani, we hukwo e ku e, a si, "O gi nkuzi e e buheni ndi ile ri ime Judia isusu. Ime Galili k'o gha bidon, o ruguo nwan ebenu."

Paileti A Si We We Jesu Jenni Herodu

⁶ Ogen Paileti gi nu ihienni, o no ju we ke okenye hu wu onye Galili. ⁷ Ogen o gi marin ni azuun Herodu ri a ki k'o gha bia, 'ya o no zi e jenni Herodu, hun rizi ime Jerusalem ogen hu. ⁸ Ogen Herodu gi hun Jesu, efu no suo a usuo oda-oda, makeni o teke o choma n'o hun a. Makeni, o nuguu otiti e, a tu enya n'o siko d'a hun a ebe o ri a run orun-atumenya. ⁹ 'Ya o no jusonme Jizosi ajuju bu oda, kale Jizos' a shiarin'a ihien owule. ¹⁰ Ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu turuhukwo ebahun e kukenme eje-ihien bu oda we si ni 'ya k'o me.

¹¹ Herodu le ndi-agma a nozi me Jesu rike onye-eti, kpa a ye emu. 'Ya Herodu no yime e ekwa ma mma, zikin ni Paileti ya. ¹² Uhuohin hu ke Herodu le Paileti henrin owu; we te wu enenren mbu.

E Wehe We Jizosi Ebe Ihian Ile Ri

¹³ Paileti no kpoqbama ndi-isi nchu-egan le ndi-isi le ndi ali hu ile, ¹⁴ si we, "Unu wehe ni m okennyeni; unu si n'o ri e dufie ndi alini. E leleguo m'a nwan id'enya unu; ahunni m eje-ihien ndi hu unu si ni 'ya k'o me. ¹⁵ Herodu le enwen e ahunzikwoni eje-ihien owule o me, 'ya k'o gi zikinhen ni enyi 'ya azuun. Lee ni enya, o nwonna ihien okennyeni me hun we gi gbu e. ¹⁶ 'Ya wu, m jenko d'a si we fian a mkpinsin, a hatu m'e n'o lama."

¹⁷ (Ogen Mmemme-Nghafe owule Paileti k'e wepuhariri ni we onye-ngan ohu.)

¹⁸ Kani igunrun hu ile no yime oro, a si, "Wepu onyeni! Gbu e! Wepuha ni enyi Barabasi!" ¹⁹ (Barabasi wu okenye ohu we buche ime ulo-ngan make ufiri isusu me ime obodo hu le ochu o gbu.)

²⁰ Makēni Paileti te cho n'ọ hapu Jizosị ye, ọ nọ gwamazi igunrun hụ oku. ²¹ Kanị wẹ ile hukwo e yi oro, a si, “Kpogbu ẹ! Kpogbu ẹ!”

²² Paileti nọ gwazi ndi ahun oku hun me mgbe eto, si, “Ki hai? Elee eje-ihien k'o me? Ahunni m ihien owule o me hun we e gi gbu ẹ! 'Ya wu, m jenkọ nwan d'a fian a mkpinsin, hatu ẹ ye.”

A Ma Wẹ Jesu Ikpe-onwun

(Mat 27.15-26; Mak 15.6-15; Jon 18.39—19.16)

²³ Kanị wẹ hukwo e yi oro, a gwakenme ẹ 'ya kpogbu Jizosị. Oro wẹ nọ kari ẹka; nke wẹ nọ bun. ²⁴ 'Ya Paileti nọ ma Jizosị ikpe hụ wẹ cho n'ọ ma a. ²⁵ O nọ hatu onye hụ wẹ cho—onye hun wẹ gi ufiri isusu le igbu-ochu buche ime ngan.

O nọ we Jizosị ye wẹ kpogbu—nọke ke ndi hụ don cho.

E Duru Wẹ Jesu D'a Kpogbu Elu Obe

(Mat 27.32-44; Mak 15.21-32; Jon 19.17-27)

²⁶ Ebe ndi-agma dukọ a, wẹ nọ hun okennyẹ ohu w'a kpọ Saimonu, onye obodo Saırini, hun gha ali-ofia lala ime obodo. Wẹ nọ kwondon ẹ, bu obe hụ kwasị a uvun, si a buru ẹ sonme Jesu.

²⁷ Igunrun ihian hụ e son Jizosị, wẹ le ikpoho ndi ri a kwan ni Jizosị ekwan, e ti ẹka obi, e gon'ẹ. ²⁸ Jesu nọ gbehuto, si wẹ, “Ikpoho Jerusalem! Akwanle ni ni m ekwan, ka kwanmani ni enwen unu le umu unu. ²⁹ Makēni ogezen zeni lalariri, hun wẹ e gi si, ‘Ndi-agan le ikpoho mutuleni nwa le ndi yetuleni nwa eran e nweke isi-oma.’ ³⁰ Ogezen hụ ihian jenkọ d'a gha a si ugu, ‘Dankwasị enyi ndo-o!’, a si oke, ‘Kpume enyi ndo-o!’ ³¹ Makēni, o me nwan ni wẹ ri e me ihienni ogezen osisi gi ri ndun, kini k'e me o kpogbu nkun?”

A Gun W'a Yeni Ndi Njo

(Azaya 53.12)

³² O nwon ikennyẹ ebuo ozo hun wẹ duru wẹ le Jesu d'a kpogbu—kanị ndini me eje-ihien.

A Kpoma Wẹ Jesu Elu Obe

³³ Ogezen wẹ gi ru ebegu w'a kpọ “Okpokom'isi”, wẹ nọ nọ ebegu kpoma Jesu elu obe, iya le ndi hụ me eje-ihien—onye ohu azuun ẹka-nni ẹ, hun-ebu azuun ẹka-ekpen ẹ.

³⁴ Jesu nọ si, “Baba, gbaghari wẹ, makele amarin wẹ ihien wẹ ri e me.”

Wẹ nọ tu-nkpọ, gi ẹ kerị ẹkwa a.

³⁵ Igunrun ihian turu ebegu, e lee ile; kanị, ndi-isi ndi Ju hụ a kpa a e ye emu, a si, “O zuo ndi ozo. 'Ya zuo nwan enwen ẹ nu—mbuni iya wu Kraisti Osolobue, Onye Hụ Osolobue Tume, Onye Hụ o hori!”

³⁶ Ndi-agma huzi a kpa a e ye emu: a bia we d'e kunrun e, ye e manya ru-uka, ³⁷ si a, "Omēni iyu wu Eze ndi Ju, zuopuha enwen i!"

³⁸ O nwezikwo ihien we deye elu obe hu. Ihien we de wu, "Onwan wu Eze ndi Ju."

³⁹ Onye ohu ime ndi hu me eje-ihien hun we kpoma elu obe no kparime e, a si a, "Ele 'yu wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume? Zuopuha nwan enwen i, y'a zuopuhazikwo enyi!"

⁴⁰ Hun ebọ no jugbo hun ku ihienni, si, "Y'a ra tude egun Osolobue—ebe o me ni ikpe ohu ke we ma 'yu le iya? ⁴¹ Ikpe we ma enyi nwen furu efuru, make ni ihien enyi cho ke enyi ri a hun; kanị o nwonni ihien okennyeni me." ⁴² 'Ya o no si Jesu, "Jizosi, ogen y'e gi bia rike Eze, dodo nyanhankwo m-o!"

⁴³ Jesu no si a, "M ri a gwa i ezioku, tanni, i siko d'e son m nodi ime Ali Izu-iken wu Paradaisi."

Onwan Jizosi

(Mat 27.45-56; Mak 15.33-41; Jon 19.28-30)

⁴⁴ Ihien nọke okuloku mmebuo efinnai, ogen hu enya-anwan gi a ri isi, ohihi no gbachanrin ali hu ile d'e ru okuloku eto efinnai, ⁴⁵ make ni anwan amuzini. Ekwā we gi gbombepu Ebepu-kachanrin-nsọ ime Ulo-nsọ no bawapu ebọ*. ⁴⁶ Ya Jesu no gi oken olu yi oro, si, "Baba, e bu m mmon m che i eka!" O kuguu ihienni, o no kwonbepu, nwunhun.

⁴⁷ Ogen onye-isi agha hu hun ki ndi-agma kpogbun'e gi hun ihien meni, o no ja Osolobue mma, si, "Ezioku-ezioku, eka okennyeni ri ochan!" ⁴⁸ Ogen ndi hu ile gbakikome ebahun e lee ilee gi hunguu ihien meni, we no tiri eka obi lama. ⁴⁹ Ndi ile marin Jesu ohunma le ikpoho ndi hu gha Galili sonhen e notezi ekerē, e lee ihien ndi ri e meni.

Olili Jizosi

(Mat 27.57-61; Mak 15.42-47; Jon 19.38-42)

⁵⁰ Ogen hu, o nwon okennyē ohu efan a wu Josefū, hun gha obodo Arimatia ri Judia bia. O wu ezigbo ihian le onye e bi obibi ri ochan. O ri e che obibia Ali-eze Osolobue.

O wu onye ohu ime Ndi-isi Nkikwama— ⁵¹ kanị, o kweyeni ni we ime ihien we ku le ihien we me Jesu.

⁵² O no jen d'e kunrun Paleti, si a buye e ehū Jizosi. ⁵³ 'Ya o no gha elu obe butu e, gi ekwa line kwama a, bu e che ime ili we liyetuleni ihian hun we gu rike okporo ye ime omuma zeni. ⁵⁴ Uhuohin Nkwademe ro (Uhuohin Fraide), hun we gi a kwademe Uhuohin Izu-iken, bu o rumeguwo enyasi hun Uhuohin Izu-iken gi e bidon.

* Isi Nke Eto-kwasị-ogun:45 Esodosi 26.31-33

⁵⁵ Ikpoho ndi hu gha Galili sonhen Jizosi no sonme Josefụ, we no hun ili hu, hunzi ke we don donme ehụ Jizosi. ⁵⁶ Ya we no lama d'a kwademe ihien ndi e shin ohunma le uden we jenko d'e gi te ehụ hu.

O ru Uhuohin Izu-iken, we no zu iken—makeni erira ke Iwu ku.

Isi Nke Ẹnọ-kwasị-ogun

Jesu A Gha Onwun Lihi

(Mat 28.1-10; Mak 16.1-8; Jon 20.1-10)

¹ Kanị, ụzọ-utuntun biribiri uhuohin ibuzo ime izu-uka (hun wu nwan uhuohin Sonde), ikpoho ndi hu no weri ihien ndi ahun e shin ohunma we kwademe guu, jenne ili hu. ² We no hun a ni e nupuguo we omuma we gi nukin onu ili hu. ³ 'Ya we no banye ime e; kale ahunni we ehụ Di-nwonni-enyi wu Jesu. ⁴ O no gba we nghari-nya. Ke we don ri e ro e, idenmizi ikennyehụ yi ekwa ri e be nwanran-nwanran no wuzoye ni we. ⁵ Oken egun no tuma we, 'ya we no bu ihun koma ali. Ikennyehụ ndi hu no si we, "Ki haịn unu gi a cho onye ri ndun ebe ndi nwunni ri? ⁶ O rizi ebeni; o ghaguo onwun lihi. Nyanhan ni ihien o gwa unu ogen o gi ri Galili: ni, ⁷ 'We jenko d'e bu mme wu Nwa nke Ihian che eka ndi njo, a kpogbu we m; kanị hun m'e akp'ohin eto, m k'a gha onwun lihi.' "

⁸ Ya ikpoho ndi hu no nyanhan ihien Jesu ku, ⁹ a gha we ili ahun lua, we no gwa madu mmanai hu le ndi ozo ile hoduni. ¹⁰ Ikpoho ndi hu wu Meri onye Mag'dala le Juana le Meri nne Jemisi; uwel le ikpoho ndi ozo we ile wi gba gwa ndi-ozu hu pu-ichen ihien ndini. ¹¹ Kanị, ndi-ozu hu pu-ichen egini e don makeni ihien we ri e ku ri we hu ke oku nwonleni isi.

¹² Kanị Pita no lihi oto, gbasi ili ahun; o hulua ali, nyonye, 'ya o no hun ekwa line hu we te gi kwama Jesu, kanị o nwonzini ihien ozo o hun. O no pu, e ro ihien meni.

Umụ-azuun A Jenko Emausu A Hun Jesu K'o Ghaguu Onwun Lihi

(Mak 16.12-13; Luk 24.44-47; Jon 5.39, 45-47)

¹³ Uhuohin ohu ahun zi, umu-azuun Jesu ehụ jenko obodo ohu me ekere w'a kpo Emausu. (Gha Jerusalem d'e ru Emausu wu ihien ri ke maili esa.) ¹⁴ We hu e ku oku ihien ndi hu ile meni. ¹⁵ Ke we ri e ku, e shi inyenren, 'ya Jizosi le enwen e no nochime we, son we jensonme; ¹⁶ kanị anini we we koma a nya. ¹⁷ Ya Jizosi no si we, "Elee inyenren ke unu shiko ihienni ile jenko?"

We no biwuzo, ronme ihun. ¹⁸ 'Ya onye ohu ime we w'a kpo Klopasi no si a, "O noker si 'yu suo wu onye obia

ri ime Jerusalem hun marinleni ihien ndi me ebahun kete uhuhinni?"

¹⁹ Jesu no si, "Ki me?"

We no si a, "Ihien ndi gbashari Jesu onye Nazareti: Okennyeni gi orun a le oku-onu a ghosichanrin n'ọ wu oken onye-amuma ri mkpa—ke ebe Osolobue ri ke ebe ihian ri—²⁰ lezi ke ndi-isi nchu-ejan le ndi-isi enyi don we e ye we ni we ma a ikpe-onwun; 'ya we no ma a ikpe onwun, kpogbu e; ²¹ kanị enyi te nwon olile-enya ni iya wu onye hun jenkọ d'a gbapuha Izrelu!"

"Eghee, wezukade ihien ndini ile, onwan me e nwan akpu-uhuhin eto ihien ndini me. ²² Ozozị, ikpoho ndi hu ime ndi itu enyi me ihien tu enyi enya; we jen ili e uto-utuntun tanni, ²³ kanị ahunni we ehụ a. We no kinhen d'a gwa enyi ni a hunguode we ohun ebe ndi mmọn-ozị puha d'a gwa we ni o hu ndun. ²⁴ Ndi hu ime ndi enyi le we wi e jenguozi ili hu, we no hunzikwo a ni o richanrin ke ikpoho ndi hu don ku; kanị ahunni we 'ya le enwen e."

²⁵ 'Ya Jizosi no si we, "Euu! Unu e zuzuke; o fuka unu orun ikweri ihien ile ndi-amuma ku ime Ekwkwo-nsọ! ²⁶ Ekuni w'e ni Mezaya jenkọ d'a tagu afunfun ndini o kebe banye ogho a?" ²⁷ 'Ya Jizosi no gha ihien Mozizi de ime Ekwkwo-nsọ d'e ru ihien ndi-amuma ile de kowachanrin ni we ihien ile Ekwkwo-nsọ ku banyeni 'ya le enwen e.

²⁸ Hun we gi rume ehii obodo hu we jenkọ, Jizosi no me rike si o k'e jenghafa; ²⁹ we no rikemme e, si a, "Du enyi nodi ndo-o, ni ohi a gbamaguo, uhuhin tanni a gumaguo ma." 'Ya o no banye d'e son we nodi.

³⁰ Ogen o gi nodi ali n'o son we ri ihien-oriri, o no weri bredi, gozi e; o no bebe e, we e ye we. ³¹ Ebehu ke enya we no shiapu, we no marin ni iya ro. 'Ya o no fori, ahunzini w'a!

³² We no si ibe we, "Ogen o gi a gwa enyi oku uto le ogen o gi ri a kowa ni enyi Ehuho-nsọ, ele o no ke si okun ri ime obi enyi a dun?"

³³ We no lihi oto ozigbo ahun, kin-azuun si Jerusalem; we no hun umu-azuun mmanai hu le ndi ozo we le we wi ke we gbakikome; ³⁴ we ile gbakikomeni hu a si, "Ezioku ro! Dinwonnienyi e lihiguo, Saimonu a hunguo a!"

³⁵ We ebuo no nwan gwa we ihien me uto, gwazikwo we ke we don ghoha ni Dinwonnienyi ro ogen o gi bebe bredi.

Umu-azuun Jesu A Hun Jesu K'ọ Ghaguo Onwun Lih

(Mat 28.16-20; Mak 16.14-18; Jon 20.19-23; Orun Ndi-Ozi 1.6-

³⁶ Ebe mmadu ẹbuo hu ri a gwa we ihienni, Jizosi le enwen e no nwonpuha idemizi, turu etintinnai we. O no si we, “Udon 'ya ri ni unu.”

³⁷ We ile no jusohi, ezigbo egun no tuma we; we hu e ro n'a hun we onye-mmom. ³⁸ 'Ya o no si we, “Ki hai egun gi a tu unu? Ki hai unu gi e nwe obi-ebu? ³⁹ Lee ni aka m; lee ni uku m: Mmoro! Metu ni m aka ni unu hun a ni mmoro; onye-mmom ara nwe uru le okpukpu ke unu don hun ni e nwongho m.”

⁴⁰ O kuguu ihienni, o no ghosi we aka a ẹbuo le oku a ẹbuo. ⁴¹ Ebe omeni ekwerikwoni we —makele o tu we enya leni ighogho jun we obi—ya Jesu no si we, “Unu e nwegho ihien owule w'e ri eri ebeni?” ⁴² We no ye e mkpikpi azun we shi, ⁴³ o no narin we iya, ri e id'enya we.

⁴⁴ 'Ya o no si we, “Thien ndini ke m gwa unu ogen mme ni unu gi ri: ni ihien ile we de banyeni m ime Iwu Mozizi le ime ihien ndi-amuma de le ime Ebu-oma jenkọ d'e mezuchanrinri.”

⁴⁵ 'Ya o no kpupu uche we keni we sa-aka ghota Ekwkwonso, ⁴⁶ si we, “Onwan wu ihien we de: ni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, siko d'a ta afunfun, nwunhun, nke akpu-uhuohin eto o gha onwun lihi; ⁴⁷ ni we jenkọ d'e gi efan a zi ndi ali ile ozi nroghari le mgbaghari njo—ni Jerusalem ke we jenkọ d'a gha bidon.

⁴⁸ Unu wu osheri ihien ndini ile hun meye unu enya. ⁴⁹ Lee n'e, m jenkọ nwan d'e zihę ni unu Mmon-nso ahun Nedi m kwe nkwa a. Ka cherikwo ni ime obodo ebeni d'e ru ogen we yimeguu unu iken hu gha Elu-igwee bia.”

Jizosi E Si Elu-igwee

(Mat 28.19-20; Orun Ndi-Ozi 1.9-11)

⁵⁰ O no duru we gha ime obodo hu puha, duru we rukwori Betani; e ru we ebegu, o no kishi aka enu, gozi we. ⁵¹ Ogen o gi ri a gozi we, 'ya o no gha ime igunrun we pu, e we w'e shi elu-igwee. ⁵² 'Ya we no fe e.

We no gi oken ighogho lakin Jerusalem. ⁵³ We hu a no ime Ulo-nso ogen ile, a ja Osolobue mma.

Ozioma Jizos' Kraịstị Nọke Ke Jónu Dón De Ẹ

Jesu Wụ Oku Osolobụ

¹ Ogen mbidón, oku hụ rị ari; Oku hụ lẹ Osolobụ rị; Oku hụ wụ Osolobụ. ² Oku ahun lẹ Osolobụ rị ogen mbidón. ³ Osolobụ ke ihien ile rini ghahan'a; o nwónni ihien Osolobụ ke hun o keleni ghahan'a. ⁴ Ime ẹ ke ndun rị; ndun hụ wụ ukpe ihian ile. ⁵ Ukpe hụ e nwun ime ishi, kanị ishi, mkpokiki, a s'eka tinyun a mobu ghoha a.

⁶ O nwón okennyẹ ohu Osolobụ zihẹ; efan a wụ Jónu. ⁷ O bia d'a shia eri banyeni ukpe hụ, keni ihian ile nụ eri ẹ, kweri. ⁸ Eļe 'ya wụ ukpe hụ, kale o bia d'a shia eri banyeni ukpe hụ. ⁹ Onyẹ hụ wụ Ezigbo Ukpe hụ hun e ye ihian ile ukpe lala ime uwa ogen ahun.

¹⁰ Osolobụ ke uwa ghahan'a, kanị uwa amarinn'a ogen o gi bia. ¹¹ O bia d'e kunrun ndi nke ẹ, kanị ndi nke ẹ anabanhann'a. ¹² Kanị, ndi ile hun nabannan n'a, ndi ile hun kwerini n'e, o ye wẹ iken ni wẹ wuru umu Osolobụ; ¹³ eļe ihian mu wẹ; eginu wẹ uche ihian mu wẹ, o nwónni okennyẹ owule han wẹ mu wẹ, kama, Osolobụ mu wẹ.

¹⁴ Oku hụ nọ henrin ihian, o nọ son enyi biri elu-uwa. Efoma lẹ ezioku jun ime ẹ! Enyi a hunole ogho a, ogho akpu Nwa ohu Chuku-Nedi mu.

¹⁵ Jónu ku banyen'e, yi oro si, "Onwan wụ onyẹ hun m rị e ku ogen m gi si, 'Onyẹ hun lalanị m memegu ka m, makele o rị a rị ni wẹ d'a mu m.' "

¹⁶ Make ihien ahun jun ime ẹ, enyi hụ e nwehen ngozi mmagi-mmagi. ¹⁷ Wẹ ye Iwu ghahanị Mozizi; kanị efoma lẹ ezioku ghaa eka Jesu Kristi. ¹⁸ O nwónni onyẹ huntu Osolobụ, kanị akpu Nwa ohu o mu suo, hun wụ Osolobụ, hun nokunme n'e, e meguo enyi marin a.

Osheri Jónu Hun E Mę Mirin-Chuku Shia (Mat 3.1-12; Mak 1.1-8; Luk 3.1-18)

¹⁹ Onwan wụ eri Jónu shia ogen ndi-ndu ndi Ju gi gha Jerusalem zihẹ ndi nchu-ejan lẹ ndi Livaị d'a ju a, si, "Onyẹ k'i wu?" ²⁰ Jónu a ghorini; mba, o kupu a, si, "Eļe m Kraịstị Onyẹ Nzuopuha hụ Osolobụ Tume." O ghorini.

²¹ Wẹ nozi ju a, si, "Onyẹ k'i wu? Iyü wü Elaija?"

O no si, "Mba."

"Iyü wü Onyẹ-amuma hụ pu-ichen?"

Ọ sị, “Mba.”

²² Wẹ nọ sị a, “Onyẹ k’i wụ nwan? Gwa ẹnyi keni ẹnyi marin ihien ẹnyi siko d’a gwa ndi zihẹ ni ẹnyi. K’i jenkọ d’e ku banyeni enwen i?”

²³ Ọ nọ gi ihien onyẹ-amụma wụ Azaya ku za wẹ, sị,
“Mmẹ wụ

‘Olu hụ rị e yi oro ime atụ,

a sị,

“Kwa nị ụzọ Di-nwonna-ẹnyi n’o zinrin!” ’ ’ ”

²⁴ Ndi Itu ndi Farisi hun rị ime ndi hụ wẹ zi ²⁵ nọ jụ a, sị, “K’i haịn nwan i gi e mẹ mirin-Chuku mbunị y’ele Mezaya mọbụ Ełaija mọbụ Onyẹ-amụma hụ pụ-ichen?”

²⁶ Jọnu nọ za wẹ, sị, “M gi mirin mmaka e mẹ mirin-Chuku, kanị o nwon onyẹ rị ime unu hun unu marinleni. ²⁷ Iya wụ onyẹ hụ lalanị m memegwu. Erudeni m onyẹ siko d’a topu akpukpoku a.”

²⁸ Onwan mẹ ime Bẹtani, n fetu Jodani, ebe Jọnu nọ e mẹ mirin-Chuku.

Nwa-ebulu Osolobue

²⁹ Eki e fon, ọ nọ hun Jizosị k’o lala ebe ọ rị, Jọnu nọ sị, “Lee n’ẹ! Onwan wụ Nwa-ebulu Osolobue hun e wepu njo ụwa! ³⁰ Ya wụ onyẹ m rị e ku oge m gi sị, ‘Omegwu, okennyẹ ohu kanị m lala; iya ka m make ni ọ rị a-rị nị wẹ d’a mụ m. ³¹ E te marin m’a, kanị m rị e gi mirin e mẹ mirin-Chuku keni ndi Izrelu marin a.’ ” ³² Jọnu nọ shia eri, sị, “M hun Mmon-nsọ k’o gi ụdi nduru gha elu-igwee hidanla, nokwasị a. ³³ E te marin m’a, kanị onyẹ hun zi ni m sị m, ‘Onyẹ i jenkọ d’a hun ke Mmon-nsọ hidan d’a nokwasị a d’e sọn ẹ nọdi, iya wụ onyẹ hụ jenkọ d’e gi Mmon-nsọ mẹ ihian mirin-Chuku.’ ³⁴ A hunole m’a; e kuole m nị iya wụ Onyẹ Hụ Osolobue Tume.”

Umụ-azuun Ibuo Jesu Kpo

³⁵ Eki e fon, Jọnu nị umu-azuun a ebuo wuzo, ³⁶ ya Jọnu nọ hun Jesu k’o ghafeko, ọ nọ sị, “Lehu Nwa-ebulu Osolobue!”

³⁷ Umụ-azuun Jọnu ebuo ahun a nọ k’o ku ihienni, wẹ nọ sọnmẹ Jesu. ³⁸ Oge Jesu gi gbehuto, ọ hun wẹ ke wẹ rị e sọn ẹ, ọ nọ sị wẹ, “K’i unu rị a cho?” Wẹ nọ za, sị, “Rabai, elebe k’i bi?” (“Rabai” wụ “onyẹ-nkuzi.”)

³⁹ Ọ nọ sị wẹ, “Bia nị d’e lee ẹ.” Wẹ nọ jẹn d’a hun ebe o bi; ihien rike okuloku eno efinnai rị a kụ oge hụ; wẹ nọ du ẹ nọdichanrin uhuhin hụ.

⁴⁰ Onyẹ ohu ime umu-azuun ebuoni nọ ihien Jọnu ku sọnmẹ Jesu wụ Anduru nwene Saimonu Pita. ⁴¹ Ọ nọ bu ụzọ chojen nwene ẹ wụ Saimonu, sị a, “Enyi a hunole Onyẹ Hụ Osolobue Tume wụ Kraisti.” ⁴² Anduru nọ weri Pita d’e kunrun Jizosị. Jizos’ e lee Pita, ọ nọ sị a, “Yụ wụ Saimonu nwa Jọnu. Efan i

jenko d'a wu Kefasi." (Ani efanni asusu Griki wu Pita, 'ya wu "omuma.")

⁴³ Eki e fon, Jesu cho n'o jen Galili; o hun Filipu, o no si a, "Sonme m." ⁴⁴ (Filipu wu onye Besaida, obodo Anduru le Pita.) ⁴⁵ Filipu a hun Natanelu, o no si a, "Enyi a hunole onye hu Mozizi de banyen'e ime Iwu, hun ndi-amuma dezikwo banyen'e—Jesu onye Nazareti nwa Josefu ro."

⁴⁶ Natanelu no si a, "Ni ihien owule ri mma s'eka gha Nazareti puha?" Filipu no si a, "Bia d'e lee." ⁴⁷ Ogen Jizosi gi hun Natanelu k'o lala ebe o ri, o no si, "Onwan wuchanrin onye Izrelu hun nwonleni ero!"

⁴⁸ Natanelu no ju a, si, "Nani k'i don marin m?"

Jizosi no za, si, "A hunguwo m'i okpuru osisi figi hu ni Filipu d'a kpo i!"

⁴⁹ Natanelu no si, "Onye-nkuzi, ezie iyu wu Nwa Osolobue; iyu wu Eze ndi Izrelu!"

⁵⁰ Jizosi no si a, "Y'e kweriola makeni m gwa i hu ni m hun i okpuru osisi figi?! I jenko d'a hun ihien ndi ka onwan!" ⁵¹ O no si we, "M ri a gwa unu ezioku, unu siko d'a hun ke elu-igwee kpupu, hun ke ndi mmon-ozu Osolobue ri e jenen, e jenua d'e kunrun Nwa nke Ihian."

Isi Nke Ebuo

Jesu E Gi Mirin Henrin Manya

¹ Hun me e akpu-uhuohin eto, o nwon agbamehuhuo ri obodo Kana ri Galili. Nne Jizosi ri ebahun. ² We kpozikwo Jizosi le umu-azuun a agbamekukwo hu. ³ Ogen manya gi guu, nne Jesu no si Jesu, "Manya we a guu." ⁴ Jizosi no si a, "Okpoho, hatu m ye nu, ogen m e ke ru." ⁵ Nne e no si ndi ri e jen ozi, "Ihien owule o si unu me, unu e me."

⁶ O nwon ite-mirin isin we gi omuma memem ri ebahun. Ohu-ohu ime we jenko d'e ripu ogbogoro mirin isen mobu esa. We gi we e donme mirin we gi a chanchan ihien, hun we gi e mezu omenali ndi Ju.

⁷ Jesu no si idibo ndi hu, "Gbajun ni ite ndi hu mirin." 'Ya we no gbajun we d'a pu onu. ⁸ O no si we, "Kuru ni nwan ekere jenni onye-isi ocho." 'Ya we no me ihien o ku.

⁹ Onye-isi ocho no danmin mirin hu henringuu manya, bu o marin ebe o gha bia, (kani, ndi hu ri e jen ozi a maringho), o no kpo okennyeh hu ri a gba-ekukwo, ¹⁰ si a, "Ndi ozu ile e bu uzu e wepuha manya ka a suo, ihian ile rajunguu efu we kebe wepuha hun suoleni; kale y'e bu hunni suoni to d'e ru ogenni."

¹¹ Ime Kana ri Galili ke Jesu no run orun-atumenya ibuzoni hun o gi ghosi ogho a, umu-azuun a no kwere n'e. ¹² Omeuguu,

Jesu nɔ si Kapanɔm—'ya lɛ nne ɛ lɛ umunɛ ɛ lɛ umu-azuun a, wɛ nɔ nɔdi ebɛhɔ ɛkɛrɛ.

Jesu E Jɛn Ʋlɔ-nsɔ

(*Mat 21.12-13; Mak 11.15-17; Luk 19.45-46*)

¹³ Oɣɛn ndi Ju gi e mɛ Mmɛmmɛ-Nghafe e rume, 'ya Jesu nɔ si Jerusalem. ¹⁴ O nɔ hun ndi ri Ʋlɔ-nsɔ ebɛhɔ e re efin lɛ atunrun lɛ oluikuku lɛzi ndi a gbahuto ego ebe wɛ nɔdiyesonmɛ ni teburu wɛ. ¹⁵ O nɔ kpa iberi (aya), gi ɛ chupɔ wɛ ile lɛ okɛn-efin wɛ lɛ nduru wɛ ime Ʋlɔ-nsɔ, buoyiya eghe ndi a gbahuto eghe, hukpumɛsonmɛ teburu wɛ. ¹⁶ O nɔ si ndi ri e re nduru, "Wepu ni ihien ndini wɛ ebe; egizilɛni ulɔ Nedi m henrin ebe wɛ nɔ a zu afia!" ¹⁷ Umɔ-azuun a nɔ nyanhan ni wɛ de ɛ ime Ɛkukwo-nsɔ ni, "Adudu ulɔ i jenkɔ d'e bu m ri."

¹⁸ Ya ndi-ndu ndi Ju nɔ nwan si a, "Ghosi ɛnyi ahima ɛnyi e gi marin ni Osolobue si i mɛ ihieni."

¹⁹ Jizosi nɔ za wɛ si, "Tikpo ni Ʋlɔ-nsɔni, e gi m akpu-uhuhin ɛto wesi e elu."

²⁰ Ndi-ndu ndi Ju nɔ si a, "Ʋlɔ-nsɔni wɛ gi ahua isin-kwasi-ogunnaɪ tun k'i jenkɔ d'e gi akpu-uhuhin ɛto wesi elu?" ²¹ Kani Ʋlɔ-nsɔ Jesu ri e ku oku ɛ wu ɛhu a. ²² Oɣɛn o gi ghaguɔ onwun lihi, umu-azuun a nɔ nyanhan n'o kuoghɔ ihieni, wɛ nɔ gi ihien Ehuhuo-nsɔ ku lɛ ihien Jesu ku don.

Jesu Marin Ke Ihian Nɔ

²³ Oɣɛn Jesu gi ri ime Jerusalem oɣɛn Mmɛmmɛ-Nghafe, ndi bu oda nɔ kweri n'ɛ makeɪni wɛ hun orun-atumɛnya ndi o ri a run. ²⁴ Kani Jizosi ebuni enwen ɛ ye wɛ, makeɪni o maringuo ke ihian ile nɔ. ²⁵ Ele hun onye owule e gi gwa a ke ihian nɔ, makeɪni 'ya lɛ enwen ɛ a maringuo ihien ri ime ihian.

Isi Nke Ɛtɔ

Nikodimosi A Bia D'a Hun Jizosi

¹ O nwon okɛnnye ohu w'a kpɔ Nikodimosi. Onye Itu Ndi Farisi ro, onye ohu ime ndi-isi ndi Ju k'o wu. ² O gi ime uhinhin bia d'e kunrun Jizosi, si a, "Onye-nkuzi, ɛnyi a maringuo n'i wu onye-nkuzi gha ebe Osolobue ri bia, makele o nwonni onye jenkɔ d'e ri-eka run orun-atumɛnya ndini i ri a run mmani Osolobue nɔyen'e."

³ Jesu nɔ za, si, "Ezioku ke m ri a gwa i, mmani wɛ mudonzi ihian, o saɛka hun Ali-eze Osolobue." ⁴ Nikodimosi nɔ si a, "Nani ke w'a don mudonzi ihian ebe o kaguɔ egedi? Ni ihian sazi ɛka banye ɛfo nne ɛ, a muzi w'a nke mgbe ɛbuo?" ⁵ Jizosi nɔ za a, si, "Ezioku ke m ri a gwa i, mmani wɛ mu ihian ghahani mirin lɛ Mmon-nsɔ, o sako ɛka banye Ali-eze Osolobue." ⁶ Hun ihian mu wu ihian; hun Mmon-nsɔ mu wu mmon. ⁷ Y'a tule

i ɛnya nì m sị nì wẹ siko d'a mụdọnziriri ụnụ.”⁸ Ufere e fesi ebe ọwụlẹ ọ chọ—ụnụ a nụ ụzún a, kanị ụnụ ara marin ebe ọ gha a bịa mọbụ ebe o feko—erira k'ọ rị ebe onyẹ ọwụlẹ Mmon Osolobue mu rị.

⁹ Nikodimosi nọ si a, “Nani ke ọnwán e dón saẹka mẹ?”

¹⁰ Jizosi nọ si a, “I wụ onyẹ-nkuzi ime Izrelụ, bu y'a ghotani ihien ndini? ¹¹ Ezioku ke m rị a gwa ụnụ, ɛnyi rị e ku ihien ɛnyi marin, a shia eri ihien ɛnyi hun, kanị ụnụ ara nabanhan eri ɛnyi. ¹² Ebe o mẹ nwan nì m gwa ụnụ ihien ndi rị elu-ụwa bu ụnụ e kwerini, nani ke ụnụ a dón kweri omeni a gwa m ụnụ ihien ndi rị elu-igwee? ¹³ Make ni, o nwonni onyẹ jentu elu-igwee wezuka onyẹ hu gha elu-igwee bia—wụ Nwa nke Ihian.”

¹⁴ “Erira Mozizi dón wesi agwo hu elu ime atụ ke wẹ jenko d'e wesi Nwa nke Ihian elu, ¹⁵ keni onyẹ ọwụlẹ hun kwerini n'ẹ hun ụzọ nwon ndun itebite.”

¹⁶ “Make ni Osolobue nwe ihien-osusuo jenni ndi rị ụwa oda-oda, 'ya ha in o gi ye akpu Nwa ohu o nwe, ken'ọ wuru ni onyẹ ọwụlẹ hun kwerini n'ẹ alako iwi, kama o nwon ndun itebite. ¹⁷ Ezie, Osolobue ezini Nwa a d'a ma ndi rị ụwa ikpe, kama, o zi ẹ keni wẹ hun ụzọ nwon nzuopuha ghahan'a. ¹⁸ Ikpe amanị onyẹ ọwụlẹ kwerini n'ẹ, kanị ikpe a magwo onyẹ ọwụlẹ hun kwerileni, make ni o kwerini ime efan akpu Nwa ohu Osolobue. ¹⁹ Onwan ke wẹ gi hangbu wẹ enen: ni ukpe a biagwo ime ụwa, kale ishi ka ihian a suo kari ukpe, make ni eje ihien ke w'e mẹ. ²⁰ Ize ukpe e ze ndi ile e mẹ eje-ihien, w'a ra bia ebe ukpe rị make eje-ihien wẹ rị e mẹ gha a puha ifon.”

²¹ “Kanị ndi hun e mẹ ihien rị mma a bia ebe ukpe rị, keni ihian ile hun a ni wẹ rị e mẹ ihien Osolobue chọ.”

Jizosi Le Jónu Hun E mē Mirin-Chuku

²² Ome guu, Jizosi le umu-azuun a nọ si Azuun Judia, ọ nọ du wẹ nodi ebeku, e mẹ ndi ihian mirin-Chuku. ²³ Jónu nke rizi obodo Enom hun nokunme Salim e mẹ mirin-Chuku make ni mirin rị ebahun oda-oda. Ihian hu e jen d'e kunrun ẹ, ọ hu e mẹ wẹ mirin-Chuku. ²⁴ W'e ke bu Jónu che ime ulo-ngan ogen hu.

²⁵ Ogen hu, umu-azuun Jónu le onyẹ Ju nọ doma oku ichan-ekhu w'a chansomme hun wụ odinali ofufe wẹ gi e dón enwen wẹ nsọ. ²⁶ Wẹ nọ bia d'e kunrun Jónu, si a, “Onyẹ-nkuzi, onyẹ hu yu le 'ya ritan n fetu Jodani, onyẹ hun i gwasomme ndi ihian oku ẹ, lee ẹ nwan k'ọ rị ebeni e mẹ mirin-Chuku, ihian ile hu e jen d'e kunrun ẹ.”

²⁷ Jónu nọ za, si, “O nwonni onyẹ hun e nwehen ihien ọwụlẹ mmani wẹ gha elu-igwee y'ẹ ihien hu. ²⁸ Unu le enwen unu wụ osheri m ni e kughọ m'a ni 'Ele m Kristi, kanị wẹ zi m buru n'ẹ ụzọ.’ ²⁹ Okpoho hun wẹ rị a lu wụ nke okennyẹ hun rị a lu n'a. Ọwụ okennyẹ hu rị a gba ekukwo, hun wuzoye n'ẹ e gon ẹ

ntin, a ghoghọ ọda-ọda ọ nụ olu okennyẹ hụn rị a gba ẹkukwọ. Ya wụ nị ighoghọ m e zuọlẹ nwan oke. ³⁰ Ọ k'a rịwaye mkpa, kanị mmẹ nwẹn k'e belụa.

³¹ Onyẹ hụn gha elu bịa ka ihian ile; onyẹ hụn gha ụwa bịa wụ nke ụwa, o ku oku ihien rị ime ụwa. Hụn gha elu-igwee bịa ka ihian ile. ³² Ọ hụ a shia ẹri ihien ọ hụn lẹ ihien ọ nụ, kanị o nwonni onyẹ e gi ẹri ẹ e dọn. ³³ Onyẹ ọwụlẹ gi oku ẹ dọn a ghosiolẹ nị Osolobue wụ onyẹ-ezioku. ³⁴ Makeni onyẹ Osolobue zihẹ k'ọ wụ, oku Osolobue k'ọ rị e ku, makeni Osolobue e yehodu n'a Mmon-nsọ. ³⁵ Ihien Nwa a a sọọ Chuku-Nedi, ọ weguọ ihien ile che ẹ ẹka. ³⁶ Onyẹ hụn kweri ni Nwa Osolobue nwon ndun itebite; onyẹ hụn ju n'o kwerikonị Nwa Osolobue ahunko ndun; mba, iwe-le-onuma ke Osolobue k'e gi sionsonme ẹ.”

Isi Nke Ẹ̀tọ́

Jizosi Lẹ Okpoho Onyẹ Sameria

¹ Ogen ahun, Jesu nọ nwan marin nị itu-ndi Farisi a nuguọ nị umu-azuun ndi Jesu rị e nwehen e me mirin-Chuku kade nke Jónú. ² (Kanị, ele Jesu rị e me we mirin-Chuku, umu-azuun a sọọ rị e me.) ³ Ya Jesu nọ gha Judia pu, kinko Galili. ⁴ Ọ nọ ghasi ali Sameria makele ọ rị mkpa n'o k'a ghariri ebegu. ⁵ 'Ya ọ nọ puha obodo ohu w'a kpo Sika, hụn rị ime Sameria, ehụ ali hụ Jekopu ye nwa a wụ Josefụ. ⁶ Omi Jekopu rị ebegu; ndun guu Jesu make ijen o jen; otudeni, ọ nọ nodi ali ehụ omi hụ. (Ihien rike okulokụ mmebuọ efinnai ro, ogen hụ anwun gi a rị isi.)

⁷ 'Ya ke okpoho ohu, onyẹ ali Sameria, nọ bịa d'a dori mirin. Jesu nọ si a, “Ye m mirin ra.” ⁸ (Ogen hụ, umu-azuun a e jenneguọ ime obodo d'e nonhen ihien-oriri.) ⁹ Okpoho onyẹ Sameria hụ nọ si a, “Nani ke iyu wụ onyẹ Ju dọn nwan a rịo mmẹ wụ okpoho onyẹ Sameria mirin?” (O ku onwan makeni ndi-Ju lẹ ndi-Sameria ara meko.) ¹⁰ Jizosi nọ za a, si, “Omeni i te marin ihien Osolobue e ye lẹ onyẹ hụn rị a si i, ‘Ye m mirin ra’, nke y'a rịo a, o ye i mirin hụn e ye ndun.” ¹¹ Okpoho hụ nọ si a, “Di-okpa, omi mi emi bu y'e gi mkpu y'e gi do mirin. Elebe ke y'a nọ nwan nwehen mirin hụ e ye ndun? ¹² 'Yu ka Jekopu nedi enyi kanị hụn ye enyi omi, hụn 'ya lẹ umu a lẹ ihien-uriri ẹ ra mirin rin'a?” ¹³ Jesu nọ si a, “Onyẹ ọwụlẹ hụn ra mirinni, egun mirin jenkọ d'a gunzi a. ¹⁴ Kanị, onyẹ ọwụlẹ hụn ra mirin hụ m jenkọ d'e ye ẹ, egun mirin agunkozi a; kama, mirin hụ m siko d'e ye ẹ jenkọ d'e henrin n'ẹ isi-mirin hụn rị ime ẹ e hupuha ndun itebite.”

¹⁵ Okpoho hụ nọ si a, “Di-okpa, ye m nwan mirin hụ amangbe egun-mirin gha a gunzi m mobu a biamazi m ebeni d'a do mirin.” ¹⁶ Jizosi nọ si a, “Jen d'a kpo di i, y'e kinhen

azuun.” ¹⁷ Okpoho hụ nọ sị a, “Enwọn m di.” Jesu nọ sị a, “Ezioku kẹ i ku ebe i nọ sị, ‘Enwọn m di’, ¹⁸ makẹni y'a lupuguo di isen, bu okennyẹ hụn iyụ lẹ 'ya rị nwan ẹlẹ di i; ezioku k'i ku!”

¹⁹ Okpoho hụ nọ sị a, “Di-okpa, a hụnọlẹ m'a nị i wụ onyẹ-amụma. ²⁰ Ndi-nedi ẹnyi wẹ kanị nọ uguni fe ofufe, bu unu ndi Ju sị nị Jerusalem wụ ebe furu ihian jenkọ d'a nọriri e fe ofufe.”

²¹ Jesu nọ sị a, “Okpoho, gi ihien m rị e ku don: ogen lala, hụn o gi mē nị ẹlẹzi enu uguni mọbụ ime Jerusalem kẹ unu siko d'a nọ fe Chuku-Nedi. ²² Unu amarin onyẹ unu rị e fe; kanị, ẹnyi a maringho onyẹ ẹnyi rị e fe, makẹni ẹka ndi Ju kẹ nzuopuha gha a bia. ²³ Kanị ogen lala, o ruguode nwan, hụn ndi hụn e fe ezigbo ofufe k'e fe Chuku-Nedi ofufe ime-mmọn lẹ nkẹ ezioku. Makẹni ndi hụn e fe ofufe nọ ẹrira kẹ Chuku-Nedi cho nị w'e fe ẹ ofufe. ²⁴ Osolobue wụ Mmọn, ẹlẹ ihian; ndi hụn k'e fe ẹ ofufe siko d'e feriri a ime-mmọn, gi ezioku fee ẹ.” ²⁵ Okpoho hụ nọ sị a, “A maringuo m nị Onyẹ Hụ Osolobue Tume wụ Mezaya, (hụn w'a kpọ Kraisti), lala; ọ bia, ọ gwachanrin ẹnyi ihien ile.” ²⁶ Jesu nọ sị a, “Mme hụn rị a gwa i oku ro.”

²⁷ Ozigbo hura, umu-azuun a nọ lua. Ọ nọ tu wẹ ẹnya oda-oda n'ọ rị e sọn okpoho e ku oku; kanị o nwonni onyẹ sị, “K'i cho”, mọbụ “K'i hain i gi rị e sọn ẹ e ku oku.” ²⁸ Ya okpoho hụ nọ la ite mirin ẹ tọ, kin-azuun si ime obodo; ọ nọ sị ndi rin'a, ²⁹ “Bia nị d'e lee onyẹ hụn gwa m ihien ile m mē. Onyẹ ma kẹ 'ya wụ Onyẹ Hụ Osolobue Tume wụ Kraisti?” ³⁰ Wẹ nọ gha ime obodo puha, ruheme ebe Jesu rị.

³¹ Ogen hụ, umu-azuun hụ a rịọ Jesu, a sị, “Onyẹ-nkuzi, dodo ri ihien-oriri.” ³² Kanị ọ nọ sị wẹ, “M nwon ihien-oriri m'e ri hụn unu marinleni.” ³³ 'Ya umu-azuun a nọ juma ibe wẹ, sị, “O nwonde nwan onyẹ wehe n'ẹ ihien-oriri ra?” ³⁴ Jizosi nọ sị wẹ, “Ihien-oriri m wụ ime uche onyẹ zini m lẹ irunchanrin orun a. ³⁵ Ẹlẹ unu a sị, ‘O hodu ifon eno nị ogen wẹ gi a gho ihien-ugbo ru?’ Kanị m rị a gwa unu, lehunmē nị ẹnya ebe unu rị nị unu hụn nị ihien-ugbo a kaguole hụn w'a gho. ³⁶ Onyẹ hụn a gho nị rị nwan a gho, a narin ugwo-orun a; ọ hụ e kponkikome mkpuru a toni ndun itebite, keni onyẹ hụn kunn'a lẹ onyẹ hụn gho n'a hụn uzọ nwongbame ighoghọ. ³⁷ O meguo nwan kẹ wẹ don e ku, ‘Onyẹ ozo a kun, onyẹ ozo a gho.’ ”

³⁸ “M zi unu d'a gho ihien unu runleni; ndi ozo a runguole orun, unu a banhanguo d'a gho mkpuru wẹ runpuha.”

Ndi Sameriya A Bia D'e Kunrun Jesu

³⁹ Ndi Sameriya bu oda wụ ndi obodo hụ nọ kwerini Jesu makẹni okpoho hụ sị, “O gwa m ihien ile m me!” ⁴⁰ Ogen ndi Sameriya gi nwan bia d'e kunrun Jesu, wẹ nọ rịọ a n'ọ sọn wẹ

nọdị. 'Ya ọ nọ sọn wẹ nọdị akp'ohin ẹbụọ. ⁴¹ Ndi bu ọda nọ gi ufiri ihien ndi ọ ri e ku kwerizi, cheni ndi ibuzọ. ⁴² Wẹ nọ si okpoho hụ, “Ẹlẹzi ihien i ku sọọ kẹ ẹnyi gi kweri, makele ẹnyi le enwen ẹnyi a nọle ọnu a, marin ni ezioku-ezioku, ọnwani wu Onye-nzuọpọha ọwa.”

Jizọsi A Zuọ Nwa Onye-isi-ọrụn Eze

⁴³ Ogen akpu-uhuohin ẹbụọ gi ghafeguu, Jesu nọ gha Samera si Galili. ⁴⁴ (Jizọsi le enwen e e kuguọ a ni w'a ra ye onye-amuma mgbaye ime ali onye-amuma ahun.) ⁴⁵ Ogen o gi ru Galili, ndi Galili nọ nabanhan a, make ni a hunguọ wẹ ihien ile o me ime Jerusalem ogen Mmemme-Nghafe (make ni wẹ nwen e jenghozi mmemme hụ).

⁴⁶ O nọ biazị obodo Kana hun ri ime Galili ebe ọ nọ gi mirin henrin manya.

O nwe okennyẹ ohu emu ri a ku nwa-a-okennyẹ ime Kapanom. Okennyeni wu onye ohu ime ndi-isi-ọrụn eze. ⁴⁷ Ogen okennyẹ hụ gi nu ni Jizọsi a ghaguọ Judia kinhen Galili, ọ nọ buru e, riọ a 'ya bia d'a zuọ nwa a make ni o d'a nwun. ⁴⁸ 'Ya Jesu nọ si a, “Mani unu hun ahima le ihien atumenya, unu ekweriko.” ⁴⁹ Onye-isi ọrụn hụ nọ si a, “Di-okpa bia ndo-o, nwa m gini d'a nwun.” ⁵⁰ Jizọsi nọ si a, “Lama, nwa i jenkọ d'a ri ndun.” Okennyẹ hụ nọ kweri oku Jizọsi gwa a, ọ nọ lama. ⁵¹ Ebe ọ lakọ, ndi idibo e nọ kunrun e; wẹ nọ gwa a ni nwa a hụ a riguo mma. ⁵² O nọ ju wẹ kẹ ele ogen k'o gi rima mma. Wẹ nọ si a, “Okulokụ ohu efinnai unyanhun kẹ ehụ-okun hụ gi hapu a.” ⁵³ Nedi e nọ nyanhan ni ogen hụ kẹ Jizọsi gi si a, “Nwa i jenkọ d'a ri ndun.” Ifiri e, kẹ ya le enwen e kẹ ikpun-ulo a nọ kwerini Jesu. ⁵⁴ Onwan wu ọrụn-atumenya nke ẹbụọ Jesu run ogen o gi ghaguọ Judia bia Galili.

Isi Nke Isen

Jesu A Zuọ Onye Nwonleni Onye E Yen'e Eka

¹ Omegu, Jesu nọ kin-azun si Jerusalem make ni o nwon mmemme ndi Ju rini.

² Ime Jerusalem, ọ nwon mirin ri ehụ Onu-mgbon Atunrun, hun ndi Hibru a kpọ mirin Betes'da [mọbu mirin Be'zata], hun nwon ọzo isen wẹ kpumesonme elu wẹ hun wẹ gha e ru e. ³ Igunrun ndi-emu ri a ku e dinesonme ọzo ndi hụ: kẹ ndi ẹnyaishi, kẹ ndi nguro, kẹ ndi oro kinmin, [e che ni wẹ mehunme mirin hụ. ⁴ Make ni, o ru, mmon-ozu Di-nwonni-ẹnyi e hidan d'e mehunme mirin hụ. Onye owule ime ndi emu ri a ku, hun bu ọzo banye ime mirin hụ ogen wẹ gi mehunmeguu a, ọ dinhin emu owule ri a kun'a.]

⁵ Onye ohu ime ndini dine ebahun ri a ku emu kete ahua ebuo-aria-ogunna. ⁶ Ogen Jizosi gi hun a, marin n'o teguo emu hu kuma a, o no si a, "Y'a chogho ni dinhin?" ⁷ Okennyeh hu emu ri a ku no za, si, "Di-okpa, enwon m onye e bu m e che ime mirinni ogen owule we gi mehunme e; m cho ni m banye ime e, onye ozo e bu m uzo banye."

⁸ Jizosi no si a, "Lihi oto! Heri ute i, jenne ijen!" ⁹ Ozigbo, okennyeh ahun no dinhin; o no buru ute e, jenne ijen.

Uhuohin ahun wu uhuohin izu-iken. ¹⁰ 'Ya ndi-ndu ndi Ju no si okennyeh hu Jizosi zuo, "Onwan wu Uhuohin Izu-iken, o furuni ni y'e bu ute i, i ri a dan Iwu." ¹¹ O no za we, si, "Onye hun zuo ni m si m, 'Heri ute i, jenne ijen.'" ¹² We no ju a, si, "Onye wu onye hu si i, 'Heri ute i jenne ijen?'" ¹³ Kani okennyeh hu we zuo amarin onye o wu, make ni Jizosi a rubanguo ime igunrun ri ebahun.

¹⁴ Omeogu, Jizosi no hun a ime Ulo-nso, o no si a, "Lee enya, y'a riguo nwan mma! Emezile njo, amamgbe ihien ka njo gha e me i." ¹⁵ 'Ya okennyeh hu no jemburu ndi-ndu ndi Ju d'a gwa we ni Jesu wu onye hu zuo n'a. ¹⁶ 'Ya ke ndi-ndu ndi Ju no kpokpome Jesu make ni o ri e me ihien ndi no enina Uhuohin Izu-iken. ¹⁷ Kani Jizosi no si we, "Echen ke Nedi m rikwo a run orun, mme nwen sikwo d'a gha a runzikwo orun." ¹⁸ Ifiri ihien ni o ku, ndi-ndu ndi Ju no chokenmede ni we gbu e. Makele, ele n'o dan iwu Izu-iken suo, kani, o kpozikwo Osolobue Nedi e—gi ohun ku ni 'ya le Osolobue han.

Iken Jesu

¹⁹ Jizosi no si we, "Ezioku ke m ri a gwa unu, Nwa a saeka gi uche e me ihien owule—mmani ihien o hun Chuku-Nedi ri e me; make ni ihien owule Chuku-Nedi me, 'ya ke Nwa a e mezikwo. ²⁰ Make ni ihien Nwa a a suo Chuku-Nedi, o ghosi Nwa a ihien 'ya le enwen e ri a run. O jenko d'e ye e iken gi run orun kade ndini we run keni o tu unu enya. ²¹ Ezie, erira Chuku-Nedi don e weli ndi nwunni we ndun ye we ke Nwa a donzikwo e we ndun e ye ndi Nwa a cho n'o ye. ²² Ozosi, Chuku-Nedi ara kin onye owule ikpe, kama, o buguo okinkin-ikpe ile che Nwa a aka, ²³ keni ihian ile gbaye Nwa ke we don a gbaye Chuku-Nedi. Onye hun ghalen a gbaye Nwa arizikwoni a gbaye Chuku-Nedi hun zihē n'e."

²⁴ "Ezioku ke m ri a gwa unu, onye hun nu oku m, kweye ni onye zihen m, onye ahun e nweguo ndun itebite. Amako we onye hu ikpe; kama, onye hu a ghaguo onwun banye ndun.

²⁵ Ezioku ke m ri a gwa unu, ogen lala—o ruguode nwan—hun ndi nwunni sikwo d'e gi nu olu Nwa Osolobue; ndi nun'a jenko d'a ri ndun. ²⁶ Ke Chuku-Nedi don nwon ndun ime enwen e, erira k'o yeziwo Nwa *iken* n'o nwon ndun ime enwen e. ²⁷ O

yeguọ Nwa a iken n'o kin ihian ile ikpe—make ni iya wu Nwa nke Ihian. ²⁸ Anile ni onwan tu unu enya, make ni ogen lala hun ndi ile ri ime ili jenkọ d'e gi nu olu e ²⁹ puha—ndi hun me mma jenkọ d'e lihi banye ndun itebite; ndi hun me njo siko d'e lihi narin ikpe-omuma.”

Ndi Hun A Shiani Jesu Eri

³⁰ “Asa m eka gi iken m me ihien owule. M'a han enen ke Osolobue don gwa m—'ya wu ni ezigbo enen ke m'a han, make ni ari m e me uche m, kale uche onye hun zihę ni m. ³¹ M shiani enwen m eri, 'ya wu ni eri m wu ntụ.

³² M nwon onye ozọ hun a shia ni m eri. A maringho m ni eri o shia ni m wu ezioku. ³³ Unu e ziguọ we jenni Jónu, o shiaguọ eri wu ezioku. ³⁴ (Ele ni eri ihian shia ri m mkpa, kanị m ri e ku ihieni keni unu hun uzọ nwon nzuopuha.) ³⁵ Jónu e te nwungho ke ukpe—a dun, e ti, unu no gi ukpe e ghoghọ ekere ogen.”

³⁶ “Kanị m nwon ihien a shia ni m eri hun ka hun Jónu shia. Orun ndi hun Nedi m ye m run, 'ya wu orun ndini m ri a run, uwe nwe a shiani m eri ni Chuku-Nedi zihę m.”

³⁷ “Chuku-Nedi le enwen e hun ziheni m a shiaguoni m eri. Unu anutuni olu e; unu ahuntuni k'ọ no; ³⁸ oku e ari ime ndun unu, make ni unu ekwerini ni onye hun o zihę.

³⁹ Unu a mu ihien ndi ri ime Ekwwo-nsọ a mukemme, make ni unu ro ni uwe ke unu e gi nwon ndun-itebite; bu Ehuho-nsọ ri a shiani m eri, ⁴⁰ kanị unu ekwerini bia d'e kunrun m keni unu nwon ndun. ⁴¹ Ele m choọ ojija-mma ihian; ⁴² kanị a maringho m ndi unu wu, ni ihien Osolobue a ra sọ unu. ⁴³ M gi efan Nedi m bia, unu a nabanhanị m, kanị onye ozọ gi efan nke e bia, unu siko d'a nabanhan a. ⁴⁴ Nanị ke unu e don kweri? Unu hun a cho ni ibe unu ja unu mma, kanị o nwonni ihien unu kpọ ija-mma hun gha eka onye hu 'ya sọ wu Osolobue bia. ⁴⁵ Erokwole ni ni m jenkọ d'e kpe unu eka Chuku-Nedi; Mozizi wu hun e kpeni unu, Mozizi ahun unu gi don enya. ⁴⁶ Omeni unu gi oku Mozizi don, nke unu e gi oku m don, make ni Mozizi de banyeni m. ⁴⁷ Kanị omeni unu egin ihien Mozizi de don, nanị ke unu e don gi oku m don?”

Isi Nke Isin

Jesu E Ye Mmadu Ogun-iri kwasị nnu-mmebuọ Ihien-oriri
(*Mat 14.13-21; Mak 6.30-44; Luk 9.10-17*)

¹ Onwan e meguu, Jizosi no fetu “Ohimin” Galili hu shi azuun hun-ebọ. W'a kpọzi “Ohimin” Galili ohimin Taiberiasị. ² Igunrun hi-ogbe hu e son e, make ni we hun orun-atumenya ndi o ri a runni ndi emu ri a ku. ³ Jizosi no si elu ugu, 'ya le umu-azuun a no ndi ali ebegu. ⁴ (Ogen hu, mmemme ndi Ju e

mẹ ahụ-a-hụ w'a kpọ Mmeme-Nghafe e rumeḡuọ.) ⁵ Jizọsị e wesi ẹnya elu, ọ nọ hụn igunrun ihian ke wẹ lala d'e kunrun ẹ. Ọ nọ sị Filipu, “Elebe ke ẹnị a nọ nọn brẹdi keni ndini ri?” ⁶ (O ku ihienni n'o gi chọ ihien ri Filipu ọntu, makeni 'ya le enwen ẹ a maringwo ihien o jenko d'e me.) ⁷ Filipu nọ za a, si, “Egho ọrun ifon isin ezuko nọn brẹdi siko d'e rusonme wẹ ẹka—osun'a ẹkere-ẹkere.” ⁸ Onye ohu ime umu-azuun Jesu w'a kpọ Anduru, hụn wu nwen Saimon' Pita, nọ sị a, ⁹ “O nwon nwata-okennyẹ bu ogbe brẹdi isen wẹ gi oka bali memẹ le azun ẹbuo ebeni; kale, ebe wẹ siko d'a pu igunrunni?” ¹⁰ Jizọsị nọ sị, “Gwa ni wẹ nodi ali.”

(Irurue ri ebẹhu oda.)

Ya ndi hu nọ nodi ali—ihien rike ikennyẹ ogun-iri-kwasị-nnu-mmẹbuo ri ime wẹ, ('ya wu ihien noke nnu-uku isen). ¹¹ Jesu nọ weri ogbe brẹdi ndi hu, o yegwu Osolobue ekele, ọ nọ keni ndi nodi ali 'ya; ọ nọ memezi azun ẹriira, wẹ nọ ri ke wẹ chọ. ¹² Ogen ẹfo gi jungwu wẹ, Jesu nọ sị umu-azuun a, “Kponkwama ni ifunfun ẹ hoduni, amangbe ihien-anaị a la iwi.” ¹³ 'Ya wẹ nọ kponkwame wẹ, che ime ukpali. Ifunfun brẹdi hoduni ime ogbe-brẹdi bali isen hu ogen ndi hu gi rigwu jun ukpali mmẹbuo.

¹⁴ Ogen ndi hu gi hụn ọrun-atumenya hụn Jizọsị run, wẹ nọ gwama ibe wẹ, si, “Ezioku-ezioku, onwan wu onye-amuma hu ẹnị ri e lee ẹnya a n'o jenko d'a bia ime uwa!”

¹⁵ Ogen Jesu gi hụn ni w'e d'a bia d'e gi iken weri ẹ, kin ẹ eze, ọ nọ gha ebahun pu, 'ya suo nọ kin-azuun shizi elu-ugu.

Jesu E Jen Ijen Elu Mirin

(*Mat 14.22-33; Mak 6.45-52*)

¹⁶ O ru ogen ẹnyasi, umu-azuun Jesu nọ shi “Ohimin”, ¹⁷ banye ime ugbo-mirin, buli, jenko Kapanom. (Ohihị nọ gbachanrin bu Jesu eke biakwo d'e kunrun wẹ.) ¹⁸ Mirin hu e mehunme oda-oda makele oken-ufere ri a kpọ. ¹⁹ Ogen wẹ gi nyanru ihien rike maili eto mobu eno, wẹ nọ hụn Jesu ke o jena ijen elu mirin, a nokunme ugbo. Egun nọ tuma wẹ. ²⁰ Kani ọ nọ sị wẹ, “Mme ro, atule ni egun!” ²¹ Wẹ nọ chọ n'ọ banye ni wẹ ime ugbo; ozigbo, ugbo hu nọ ru mkpenren mirin ali hu wẹ jenko.

Igunrun Hu A Choma Jizọsị

²² Eki e fon, ọ nọ we ndi ahun nodi azuun “Ohimin” hu hụn-ẹbuo hụn umu-azuun Jizọsị gha bia Kapanom ẹnya ni ugbo ohu suo te ri ebẹhu; ni Jesu esonni umu-azuun a banye ime ugbo le ni umu-azuun a suo gba gha ebẹhu pu. ²³ Kani ogeni, ugbo ndi ozọ gha Taiberiasị bia ri nwan ehị ebahun wẹ nọ ri brẹdi ogen Di-nwonni-ẹnị gi yegwu ekele. ²⁴ Ogen ndi hu gi nwan

hụn nị ke Jesu ke ụmụ-azụun a arizi ebahun, we le enwen we no banye ugbo ndi hu chosonme Jesu shi Kapanom'.

Jesu Wu Ihi-en-oriri Hu Hun E Ye Ndun

²⁵ Ogen we gi hun Jesu azuun "ohimin" hu hun-ebọ, we no si a, "Onye-nkuzi, elee ogen k'i gi puha ebeni?" ²⁶ Jesu no za we, si, "Ezioku ke m ri a gwa unu, unu ri a cho m make ni unu ri bredi, o jun unu efo, ele make ni unu hun orun-atumenya ndi hun m run. ²⁷ Egile ni ifiri ihi-en-oriri hun e wiwini a rungbu enwen unu, ka gi ni ifiri ihi-en-oriri ahun siko d'a to jenin ejen, e ye ndun itebite, rungbu enwen unu, ihi-en-oriri hu Nwa nke Ihian jenkọ d'e ye unu; make ni iya wu Nwa nke Ihian ke Chuku wu Nedi tume."

²⁸ We no si a, "Ki enyi jenkọ d'a run hun wu orun Osolobue cho ni enyi run?"

²⁹ Jesu no za we, si, "Onwan wu orun Osolobue cho ni unu run: O cho ni unu kweri ni onye hun o zihē."

³⁰ We no si a, "Elee orun-atumenya k'i jenkọ nwan d'a runghosi enyi keni enyi hun a, enyi e kweyeni ihi-en i ku? Kiri ke i jenkọ d'e me? ³¹ Ndi nedi enyi kani ri mana ime atu; ya ke we de ime Ekwkwọ-nsọ, si, 'O ye we bredi gha elu-igwee bia ri.' "³² Jizosi no si we, "Ezioku ke m ri a gwa unu, ele Mozizi ye unu bredi gha elu-igwee bia; Nedi m wu hun ri nwan e ye unu ezigbo bredi gha elu-igwee bia. ³³ Make ni bredi Osolobue wu onye hu gha elu-igwee bia, hun e ye uwa ndun." ³⁴ We no si a, "Di-okpa, yeme enyi bredi ni ogen ile."

³⁵ Jizosi no si we, "Mme wu bredi hun e ye ndun. Egun agunko onye hun bia d'e kunrun ni m; egun mirin agunko onye hun kwerini ni m.

³⁶ Kani, nọke ke m don gwa unu mbu, unu a hunole m, kani unu e kwerini. ³⁷ Ndi ile Nedi m ye m siko d'a bia d'e kunrun m; a chupuko m onye owule hun bia d'e kunrun ni m." ³⁸ Make ni ele m gha elu-igwee bia d'e me uche m, kani m bia d'e me uche onye hun zihē ni m. ³⁹ Onwan wu uche onye zihen m: ni etuhuko m onye owule ime ndi ile o ye m, kama, ni m jenkọ d'a gha onwan weli we Uhuohin-ikpazuun. ⁴⁰ Make ni uche Nedi m wu ni onye owule hun hun Nwa, kweri n'e, jenkọ d'e nwon ndun itebite; m siko d'e weli e Uhuohin-ikpazuun.

⁴¹ Ndi Ju no denwinwinma n'a make ni o si, "Mme wu bredi hu hun gha elu-igwee bia." ⁴² We hu a si, "Ele Jesu nwa Josefụ wu onwan—hun enyi marin ndi mun'a? Nani k'o don nwan a si, 'M gha elu-igwee bia?' "

⁴³ Jizosi no za we, si, "Edenwinwinzile ni. ⁴⁴ O nwonni onye jenkọ d'a s'eka bia d'e kunrun m mmani Chuku-Nedi hun zihē ni m doha a; m jenkọ d'e weli onye ahun Uhuohin-ikpazuun. ⁴⁵ We de e ime Ekwkwọ ndi-amuma ni, 'Osolobue siko d'a kuzi

wę ile.' Onyę ọwụlę hụn rị e gón Chuku-Nędi ntịn, a mụnarịn a, iya wụ onyę hụn a bịa d'e kunrun ni m. ⁴⁶ (Ele n'o nwe onyę hụn huntu Chuku-Nędi—onyę hụ hụn gha ebe Chuku rị bịa, 'ya sọ huntu Chuku-Nędi.) ⁴⁷ Ezioku kę m rị a gwa ụnụ, onyę ọwụlę kwerini nwon ndun itebite.

⁴⁸ Mmę wụ bredi hụn e ye ndun. ⁴⁹ Ndi nędi ụnụ kanị ri mana* hụ wę ri ime atụ, kanị, a nwunhughọ wę. ⁵⁰ Kanị ọnwan wụ bredi hụn gha elu-igwee bịa hụn o mę ni onyę ri n'ę anwunhuko. ⁵¹ Mmę wụ bredi hụ rị ndun hụn gha elu-igwee bịa. Onyę ọwụlę ri bredi jenkọ d'a rị ndun jęrin ejęn. Bredi hụ m siko d'e ye makę ufiri ndun ndi rị ime ụwa wụ ęhụ m."

⁵² "Ya kę ndi Ju ahun nọ doma ndondo ime wę, a si, "Nani kę okennyeni a don ye ęnyi ęhụ a ri?"

⁵³ "Ya Jizosi nọ si wę, "Ezioku kę m rị a gwa ụnụ, mmani ụnụ ri ęhụ Nwa nke Ihian, ra edeke ę,—ụnụ enwonko ndun ime ụnụ. ⁵⁴ Onyę ri ęhụ m, ra edeke m, ọ wuru onyę nwe ndun itebite; m siko d'e weli ę Uhuohin-ikpazuun. ⁵⁵ Makeni, ęhụ m wụ ezigbo ihien-oriri, edeke m wuzikwo ezigbo ihien-orira. ⁵⁶ Onyę hụn ri ęhụ m ra edeke m, bi ime m, mmę lę enwen m bi ime ę."

⁵⁷ "Kę m don rị ndun makeni Chuku-Nędi hụn zihę ni m rị ndun, ęrira kę onyę hụn ri ni m k'a don rị ndun makę ufiri m. ⁵⁸ Ọnwan wụ ezigbo bredi hụn gha elu-igwee bịa; ọ noni kę ihien ahun ndi mbu ri, omęguu a nwunhunkwo wę. Onyę hụn ri bredi jenkọ d'a rị ndun jęrin ejęn."

⁵⁹ Ogen Jesu gi rị a kuzi ime ulo-ofufe ndi Ju rị ime obodo Kapanom k'o gi ku ihien ndini.

Oku Hụn E Ye Ndun Itebite

⁶⁰ Ndi bu oda ime umu-azuun a a nu ihieni, wę nọ si, "Okuni e zekewo! Onyę siko d'a saęka nabanhan a?"

⁶¹ Kanị, Jizos' a maringuo ni umu-azuun a rị e denwinwin makę ihieni o ku. Ọ nọ si wę, "Ọnwan k'e mę ụnụ ekwerizile? ⁶² Ki ụnụ jenkọ d'e mezi nwan omeni ụnụ a hụn Nwa nke Ihian k'o lakọ elu-igwee ebe ọ rị mbu? ⁶³ Mmon-nsọ iya sọ e ye ndun, ihien ihian mmaka ara ban erere ọwule: oku ndini m rị a gwa ụnụ wụ oku ime-mmön lę oku hụn e ye ndun. ⁶⁴ Kanị ndi hụ ime ụnụ ekwerini." (Gha isi mbidon lala, Jesu a maringuo ndi hụn jenkoleni d'e kweri lę onyę hụn jenkọ d'e re n'e.) ⁶⁵ Ọ nọ siji, "Ọnwan hain m gi si ụnụ n'o nwonni onyę jenkọ d'a saęka bịa d'e kunrun m mmani Chuku-Nędi mę ę n'ọ bịa."

⁶⁶ Makę ọnwan, umu-azuun Jesu bu oda nọ kin-azuun, esonzini w'e.

⁶⁷ Ya Jizosi nọ si umu-azuun a mmębuo hụ, "Unu lę enwen ụnụ siko d'a puzide nwan ra?" ⁶⁸ Saimonu wụ Pita nọ za a,

* **Isi Nke Isin:49** mana: Iya kę wę kọ ihien-oriri hụ Osolobue gha elu-igwee zihę ni ndi Izrelu ime atụ ogen Mozizi.

sị, “Di-nwònni-ẹnyị, onyẹ kẹ ẹnyị jẹnburukọ? Iyú nwọn oku ndi e ye ndun itẹbitẹ. ⁶⁹ Ẹnyị e kwerighọ, marinzi kwọ, ni iyú wu Onyẹ-nsọ Osolobue.” ⁷⁰ Jizọsị nọ sị wẹ, “Mmẹ họt unu mmẹbuọ, ẹlẹ 'ya? Kanị onyẹ ohu ime unu wu Ekwensu!” ⁷¹ (Judasị nwa Saimonu Iskarotu k'ọ rị e ku, makẹni ọ wu onyẹ ohu ime umu-azuun mmẹbuọ hu bu 'ya jenkọ d'e re ẹ.)

Isi Nke Eṣa

Ogẹ Umunẹ Jesu Kelẹni Kweri N'ẹ

¹ Omẹguu, Jesu nọ ghagbari ime Galili, latoguu Judia; ọ jẹhunmẹni ime Judia, makẹni ndi-ndu ndi Ju rị a cho ni wẹ gbu ẹ. ² Ogẹ hu, mmẹmmẹ ndi Ju gi a nodisonmẹ ime Odu* e ruguọ. ³ 'Ya umunẹ Jesu nọ sị a, “O furu ni gha ebeni pu, si Judia, keni umu-azuun i hun orun-atumenya ndi i rị a run. ⁴ Makẹni o nwonni onyẹ hun a run orun ime nzuzue owuni ọ cho ni wẹ marin a. Ebe o mẹn i rị e mẹ ihien ndini ile, wẹ nwan enwen i ghosi uwa.” ⁵ (Onwan mẹ makẹni kẹ umunẹ ẹ dẹ e kwerini n'ẹ.)

⁶ 'Ya Jizọsị nọ sị wẹ, “Ogẹ furu ni m e ke ru, kanị ogẹ ile furu unu. ⁷ Izize unu ezeko uwa, kalẹ izize m e ze wẹ makẹlẹ m rị a gwa wẹ ni ihien w'e mẹ jo njo. ⁸ Jemẹ ni nwan mmẹmmẹni, mmẹlẹ enwen m eke jenkọ mmẹmmẹ hunni, makẹni ogẹ furu ni m e ke ru.” ⁹ O kuguu ihienni, ọ nọ nodikwo ime Galili.

Jesu E Jẹn Mmẹmmẹ-odu

¹⁰ Kanị ogẹ umunẹ Jesu gi jẹmẹguu mmẹmmẹ hu, ọ nozi jẹmẹ, kanị nzuzue k'ọ gi jẹn.

¹¹ Ndi-ndu ndi-Ju hu a cho a ime mmẹmmẹ hu, wẹ hu a sị, “Elebe k'ọ rị?” ¹² Ndi rị igunrun risonmẹ ebẹhu hu a kasonmẹ murinmurin. Ndinị sị, “Ezigbo ihian k'ọ wu,” ndinị sị, “Mba, ọ rihu e dufie ndi ali.” ¹³ Kanị, makẹni egun ndi-ndu ndi Ju rị a tu wẹ, o nwonni onyẹ s'ẹka ku oku ẹ ifonrin-ifon.

¹⁴ Ogẹ mmẹmmẹ hu gi rugu ahanmahan, Jizọsị nọ si Ulonso d'a kuzime. ¹⁵ O nọ tu ndi-ndu ndi Ju ẹnya, wẹ nọ sị, “Nani kẹ okennyeni don marin ihien oda ẹnina, bu o ke jentu ozunzun owule?” ¹⁶ Jesu nọ za wẹ, sị, “Nkuzi m ẹlẹ nke m kanị nke onyẹ zihẹ ni m ro. ¹⁷ Omẹni ihian a kwademe obi ẹ n'ọ jenkọ d'e mẹ uche Osolobue, onyẹ hu sikọ d'a marin omẹni nkuzi m gha ẹka Osolobue bja ra m gi ikẹn m e ku. ¹⁸ Onyẹ hun e gi ikẹn ẹ e ku rị a cho ni wẹ ja a mma; kanị onyẹ rị e mẹn wẹ ye onyẹ zihen'ẹ ogho wu onyẹ ezioku, ntụ a rị ime ẹ.”

¹⁹ “Mozizi ye unu Iwu, ẹlẹ 'ya? Kanị o nwonni onyẹ ohu ime unu hun e donmẹ Iwu hu. Ki hain unu gi a cho ni unu gbu m?”

²⁰ Igunrun hu nọ za, sị, “Eje-mmon rị ime i! Onyẹ rị a cho n'ọ gbu i?”

* Isi Nke Eṣa:2 Livitikosị 23.34

²¹ Jesu nọ sị, “M rụn ọrụn-atụmęnya ohu, ọ nọ tų ụnụ ile ęnya. ²² Mozizi ye ụnụ iwu ịkwa-ugun. (Kani ẹlẹ Mozizi bidon ịkwa-ugun, ndi nedi ụnụ kani bidon e.) Ụnụ a kwade okęnyę ugun Ụhụọhịn Izu-ikęn kęni ụnụ hụn ụzọ mezu iwu hụ. ²³ Omęni wẹ hụ a kwa okęnyę ugun Ụhụọhịn Izu-ikęn amamgbę w'a dan Iwu Mozizi, kị haịn ụnụ gi e we ni m iwe makęni m zuochanrịn okęnyęni ẹhụ a ile Ụhụọhịn Izu-ikęn? ²⁴ Ahanzilẹ ni eńen kẹ ụnụ hụn a, kama, e leban ni ihien ęnya ọhụnma kęni ụnụ hụn ụzọ han eńen ri mma.”

Onye Kẹ Jesu Wu?

²⁵ Ya ndi hụ ime ndi Jerusalem nọ sị, “Elẹ onwan wụ okęnyę hụ ndi-ndu ri a cho ni wẹ gbu? ²⁶ Lee ę nwan k'ọ ri ebeni e ku oku id'ęnya ihian ile, a gba w'a nkintin! A maringwode wẹ nwan ni 'ya wụ Kraisti, Onye Hụ Osolobue Tume ra? ²⁷ Kani ęnyi a maringho ebe okęnyęni gha bia; ogeń Kraisti jenkọ d'e gi bia, o nwonni onye jenkọ d'a marin ebe ọ gha bia.”

²⁸ Ogeń Jesu gi ri a kuzi ime Ụlọ-nsọ, ọ nọ weshi olu elu, sị, “Ezie, ụnụ a maringwo m, marinzikwo ebe m gha bia! Kani, egini m ihien ẹka m bia; onye hụn zihę ni m furu wẹ gi don ęnya—'ya kẹ ụnụ marinleni! ²⁹ A maringho m'a makęni m gha ebe ọ ri bia, 'ya zihę m.”

³⁰ 'Ya wẹ nọ cho ni wẹ nwunrun a; kani o nwonni onye metu a ẹka, makęni ogeń ę e ke ru. ³¹ K'osilerị, ndi bu oda ri ebęhụ nọ kwerini n'e; wẹ hụ a sị, “Ogeń Kraisti wụ Mezaya, Onye Hụ Osolobue Tume, k'e gi bia, n'ọ runkari okęnyęni ọrụn-atụmęnya?”

E Zi Wẹ Ndi-ụnakpa Ụlọ-nsọ D'a Nwunhan Jesu

³² Ndi Itu-Farisi a nụ kẹ igunrun hụ ri e ku ihien ndini wẹ banyeni Jizosi, 'ya ndi-isi nchụ-ęjan lẹ ndi Itu-Farisi nọ zi ndi ụnakpa Ụlọ-nsọ d'a nwunhan a.

³³ Jizosi nọ sị, “M jenkọ d'e son ụnụ nodi ẹkere, omęgu, a laburu m onye hụn zihę ni m; ³⁴ ụnụ jenkọ d'a cho m, kani, ụnụ ahunko m; ebe m ri, ụnụ e ri-ẹka bia.” ³⁵ Ndi-isi ndi Ju nọ sị ibe wẹ, “Elebe kẹ okęnyęni cho n'o jęn, hụn ęnyi jenkoleni d'a hụn a? Ọ cho n'o jęn ali ndi Griki—ali ndi wulenị ndi Ju—ebe ndi nke ęnyi risonme d'a kuzime ime igunrun ndi wulenị ndi-Ju? ³⁶ K'o gi ihienni e ku: ‘Ụnụ sikọ d'a cho m, kani, ụnụ ahunko m; ebe m ri, ụnụ asako ẹka bia a.’?”

Mirin Hụn E Ye Ndun

³⁷ Ụhụọhịn ịkpazun mmemme hụ, hụn wụ ụhụọhịn kachanrịn mkpa, Jesu nọ wuzo ọto, yi oro, sị, “Omęni o nwon onye ęhun mirin ri a gun, 'ya bia d'e kunrun m n'ọ ra! ³⁸ Onye ọwule hụn kwerini ni m, ya ra; o sikọ d'a ri n'a kẹ ẹhuhwo-nsọ don ku:

‘Mirin hún e ye ndún
jẹnkọ d'a gha imẹ ẹ
e hupuha kẹ iyi.’”

³⁹ Jizọsì gi ọnwán e ku oku Mmọ̀n-nsọ hún ndi kwerini n'ẹ jẹnkọ d'e nwehẹn. W'e ke ye wẹ Mmọ̀n-nsọ oghen hụ makẹni Jesu e ke banye ogho a.

Igunrun Hụ E Kebe

⁴⁰ Oghen wẹ gi nù oku ndini, ndi hụ imẹ igunrun hụ nọ si, “Ezioku, ọnwán wụ onyẹ-amụma Hụ pu-ichen.” ⁴¹ Ndi ọzọ si, “Ọnwán wụ Kraịstì, Onyẹ Hụ Osolobue Tume!” Kanì ndi hụ imẹ wẹ si, “Kraịstì k'a ghade nwan Galili bia ra?! ⁴² Ehuhuo-nsọ e kuguon'a ni Kraịstì, Onyẹ Hụ Osolobue Tume, sikọ d'a gha ebọn Defidi puha; n'o sikọ d'a gha Betulehem, obodo Defidi te bi bia?” ⁴³ Oku banyeni Jizọsì nọ kebe igunrun ahun. ⁴⁴ Ndi hụ imẹ wẹ te cho ni wẹ nwunrun a, kanì o nwonni onyẹ metu a ẹka.

Ndi-ndu Ndi Ju A Ju N'e Kwerikoni Wẹ Jesu

⁴⁵ Oghen ndi-unakpa Ulo-nsọ ahun gi kinhen azuun d'e kunrun ndi-isi nchu-ẹjan le ndi Itu-Farisi, wẹ nọ juma wẹ, si, “Kì hai unu gileni wehe ẹ?” ⁴⁶ Ndi unakpa Ulo-nsọ hụ nọ za, si, “O nwonni onyẹ kutu oku kẹ okennyeni!”

⁴⁷ Ndi Itu-Farisi nọ ju wẹ, si, “E dufieguozide wẹ nwan unu nwen ra? ⁴⁸ O nwongho kaka akpu onyẹ-ndu mobu onyẹ Itu-Farisi ohu unu marin hún kwerini n'ẹ? ⁴⁹ Igunrunni amarin Iwu Mozizi, ndi wẹ bu onu kẹ wẹ wu.”

⁵⁰ Nikodimosi hún jẹn d'e kunrun Jesu mbu, hún wu onyẹ ohu imẹ wẹ nọ si wẹ, ⁵¹ “Iwu ẹnyi a made ihian ikpe bu ebuni wẹ uzo nu onu a mobu chopuha ihien o me ra?”

⁵² Wẹ nọ za, si, “I wuzide onyẹ Galili ra? Mụ Ẹkukwo-nsọ n'i marin ni onyẹ-amụma ara gha † Galili bia.” [⁵³ Onyẹ owule nọ lashi iwe ẹ.

Isi Nke Ẹsatọ

Okpoho Hụ Zọ-uku-ye-ọfia

¹ Kanì, Jesu nọ si Ugu Olivu. ² O ru uzo-utuntun, o kinhenzi Ulo-nsọ. Ndi hụ ile nọ bia d'e kunrun ẹ, o nọ nodi ali, kuzime wẹ.

³ Ya ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi nọ wehe okpoho ohu wẹ nwun ebe o ri a zọ-uku-eye-ọfia. Wẹ nọ bu ẹ tume ihun ihian ile. ⁴ Wẹ nọ si Jizọsì, “Onyẹ-nkuzi, wẹ nwun okpohoni ebe o ri a zọ uku e ye ọfia. ⁵ Imẹ Iwu, Mozizi si ẹnyi gi omuma magbu okpoho nọ ẹni, kale, k'i k'e ku nwan banyen'ẹ?” ⁶ (Wẹ ju a ihienni ni wẹ gi ẹ kwondon Jizọsì, keni wẹ hún ihien wẹ k'a

† **Isi Nke Ẹsa:52** ...onyẹ-amụma hụ pu-ichen aghako...

sị nị ya k'o mę.) Ya kę Jizọsị nọ hulua ali, gi mkpínsin-ęka a demę ihien ali. ⁷ Ogen wę gi to a ju a, o nọ lihi ọto, sị wę, “Onye ọwulę ime unu metulęni njo, 'ya bu ọzo ma a ọmuma.” ⁸ 'Ya o nọ huluazi ali, demę ihien ali. ⁹ Ogen wę gi nọ ihienni, wę ile nọ puma, ohu-ohu, ndi kani bu ọzo puma, d'e ru n'ọ hodu Jizọsị sọ; okpoho hu turuhukwo ebehu ihun Jizọsị. ¹⁰ Ya Jesu nọ lihi ọto, sị a, “Okpoho, elebe kę wę ri? O nwonni onye ma i ikpe?” ¹¹ O nọ sị, “Di-ọkpa, o nwonni.” Jizọsị nọ sị a, “Mmę nwen ę amakokwo i ikpe. Jęnme. Kani, gha kikenni jęnme, emezile njo.”]

Jizọsị Wu Ukpe Uwa

¹² Jizọsị nọ sịzi ndi ahun o te ri a kuzi, “Mmę wu ukpe uwa. Onye ọwulę hun ri e sonni m aghako ime ishi, kama, o siko d'e nwon ukpe hu hun e ye ndun.”

¹³ Ndi-Farisi nọ shiari a, sị, “I ri nwan a shiani enwen i eri, egiko wę eri i don.”

¹⁴ Jesu nọ za, sị, “Osun'a ni m shia ni enwen m eri, eri m furu wę gi don, makele a maringho m ebe m gha bia le ebe m jenko. Unu amarin ebe m gha bia mobu ebe m jenko. ¹⁵ Unu e gi ihien enya e legha a han enen. O nwonni onye m'a hanni enen. ¹⁶ Kani o sọ n'a ni m jenko d'a han enen, enen m'a han wu ezioku, makeni ele mmę sọ a han a, kama mmę le Chuku-Nedi hun zihę ni m gba a han a.

¹⁷ Imę Iwu unu, wę de ę ni eri mmadu ebuo kę wę gi e don. ¹⁸ M ri a shiani enwen m eri; Nedi m hun zihę ni m ri a shiazikwo ni m eri.” ¹⁹ Ya wę nọ sị a, “Elebe kę Nedi i ri?” Jesu nọ za, sị, “Unu amarin m, unu amarinzikwo Nedi m. Omele unu marin m amarin, nke unu a marinzikwo Nedi m.”

²⁰ Jesu ku ihien ndini ogen o gi ri ehụ ebe w'e buche oyiye ime Ụlo-nsọ a kuzi, bu o nwonni onye nwunrunn'a makeni ogen ę e ke ru.

Ebe Jesu Gha Bia Le Ebe O Jenko

²¹ Jizọsị nozi gwa wę, sị, “M jenko d'a pu; unu siko d'a cho m —kani unu jenko d'a nwunto ime njo unu. Unu asako ęka bia ebe m jenko.”

²² Ndi-ndu ndi Ju nọ sị, “O sị ni enyi asako ęka bia ebe o jenko. 'Ya wu n'ọ jenko d'e gbude nwan enwen ę ra?’ Iya k'o gide nwan ihienni e ku ra?

²³ Jizọsị nọ za wę, sị, “Unu gha ibe ali bia, kale m gha elu bia. Unu wu nke unani, kani ele m nke unani. ²⁴ 'Ya hain m gi gwa unu ni unu siko d'a nwunto ime njo unu. Unu jenko d'a nwunto ime njo unu mmani unu kweri ni m wu onye ahun m sị ni 'ya kę m wu.”

²⁵ Wę nọ sị a, “Onye k'i wu?” Jesu nọ sị wę, “Thien hu m gwa unu isi mbidon kę m wu. ²⁶ M nwon ihien bu oda m k'a

saęka ku banyeni unu, ihien bu oda m'e gi ma unu ikpe; kanj, onye hun zihę ni m furu we gi e don ęnya, m rihu a gwa uwa ihien ndi m nu onu a.”²⁷ (Kani aghotanę we n'o ri a gwa we banyeni Chuku-Nędi.)²⁸ 'Ya Jizosi no si, “Ogen unu jenkọ d'e gi wesi Nwa nke Ihian enu ke unu jenkọ d'e gi marin ni m wu onye m wu—Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume—ni m'a ra gi uche m me ihien owule, kama, ni m ri a gwa unu ihien ndini we ke Nędi m don kuzi m.”²⁹ Onye hu zihę ni m noyeni m anoyeni; o natoni m, make ni ogen ile ke m gi e me ihien a sụn'a.”

³⁰ Ogen o gi ri e ku ihien ndini we, ndi bu oda no kweri.

Ezioku Jenko D'e Me Unu Weri Enwen Unu

³¹ Jizosi no si ndi Ju hun kwerini ne, “Omeni unu e son nkuzi m, 'ya wu unu wu umu-azuun m nke-esi.”³² Unu me e, unu jenkọ d'a marin ezioku, ezioku jenkọ d'e me unu nwonrin enwen unu.”³³ We no za a, si, “Enyi wu umu Ibrahim, ęnyi awutuni igbon onye owule. K'i ri a sini, 'Unu jenkọ d'e weri enwen unu?’”³⁴ Jesu no si we, “Ezioku ke m ri a gwa unu, onye owule hun e me njo wu igbon njo.”³⁵ Igbon ara nwon onodi ime ezile-ulo jęnrin ejen, kani, nwa nwon onodi ime ezile-ulo jęnrin ejen.”³⁶ 'Ya wu, omeni Nwa Osolobue me unu weri enwen unu, unu jenkọ d'e nwonrin enwen unu nke-esi.”³⁷ A maringho m ni unu wu umu Ibrahim, kani unu ri nwan a cho ni unu gbu m, make ni oku m enwon onodi ime unu.”³⁸ M'e ku ihien m hun ebe Nędi m ri, kale unu e me ihien unu nu onu nędi unu.”

³⁹ We no za a, si, “Ibrahim wu nędi ęnyi.” Jesu no si we, “Omeni ezie ro ni unu wu umu Ibrahim, nke unu hu e me ihien Ibrahim me.”⁴⁰ Kani unu cho nwan ni unu gbu m, onye hun gwa unu ezioku hun m nu onu Osolobue. Ibrahim e meni ihien no erira!”⁴¹ Unu rihu e me ihien nędi unu e me.”

We no si a, “Enyi ele umu owu; Osolobue le enwen e suo wu Nędi ęnyi nwon.”

⁴² Jizosi no si we, “Omeni Osolobue wu Nędi unu, nke ihien m a suo unu, make ni m gha ebe Osolobue ri bia; iya me m nwan ri ebeni. Ele mme gi ihien eka m bia, iya zihę m.”⁴³ Ki hain unu gilęni a ghot a ihien m ri e ku? Unu ari a ghot a make ni unu asani eka nabanhan oku m.

⁴⁴ Unu wu nke Ekwensu nędi unu, ihien Ekwensu nędi unu cho ke unu cho nwan ni unu me. Ogbu-ochu k'o wu gha isi mbidon lala; o kwadontuni ezioku—make ni ezioku ari ime e. O gha a tu ntụ, o nwonni ihien o wu ebe o ri, make ni onye ntụ le nędi ntụ ile k'o wu.”⁴⁵ 'Ya hain unu gilęni kweri ihien m ri e ku, make ni m ri e ku ezioku.”⁴⁶ Onye ime unu siko d'a saęka ghosi ni m me njo? O me nwan ni ezioku ke m ri a gwa unu, ki hain nwan unu gilęni kweri ihien m ri e ku?”⁴⁷ Onye owule

hụn wụ nke Osolobue e gi oku Osolobue e don. Ihiẹn haij ụnụ gileni e gi oku Osolobue e don wụ ni ụnụ ele nke Osolobue.”

Jizosị Le Ebrahim

⁴⁸ Ndi-ndu ndi Ju no za, si, “Ele ezioku ke enyi ri e ku ni i wu onye Sameria, ni eje-mmọn ri ime i?” ⁴⁹ Jesu no za, si, “Eje-mmọn a ri ime m; m'a gbaye Nedi m, kanị ụnụ ara gbaye m. ⁵⁰ Ari m e me ni we ye m ogho; kanị, o nwongho onye ri e me ni we ye m ogho—Nedi m ro; iya a han enen. ⁵¹ Ezioku ke m ri a gwa ụnụ, onye owule me ihien m ku ahunko onwun, kaka.”

⁵² Ndi Ju no si a, “O weguo nwan enyi enya ohunma-ohunma ni eje-mmọn ri ime i! Ebrahim le ndi-amuma a nwungho, kanị i si, ‘Onye owule hun donme oku m ahunko onwun.’ ⁵³ ‘Yu ka nedi enyi wu Ebrahim hun nwunni le ndi-amuma ndi nwunzikwo onwun? Onye k'i ro ni 'ya ke i wu?’”

⁵⁴ Jizosị no za, si, “M ja enwen m mma, ojija-mma m wu ihien mmaka. Onye hun a ja m mma wu Nedi m, hun ụnụ si ni 'ya wu Osolobue ụnụ, ⁵⁵ bu ụnụ amarin a, kale a maringho m'a. M si n'a marin m'a, m jenko d'a wu onye ntụ ke ụnụ; kanị a maringho m'a; m'e me ihien o ku. ⁵⁶ Nedi ụnụ kanị wu Ebrahim ghogho n'o jenko d'a hun ogen m; o hun a, efọ no suo a usuo.”

⁵⁷ ‘Ya ndi Ju no si a, “Y'e ke ru ahua iri-kwasị-ogunnaị, y'a hunole Ebrahim?’”

⁵⁸ Jesu no si we, “Ezioku ke m ri a gwa ụnụ, ni we d'a mu Ebrahim, m ri ari!”

⁵⁹ ‘Ya we no tuturu omuma ni we ma a, kanị Jesu no wari, gha ime Ulo-nsọ pu.

Isi Nke Itenei

Jizosị A Zuo Okennyẹ We Mu Enya-ishi

¹ Ogen Jizosị gi ghafeko, o no hun onye enya kpu-ishi kete w'a mul'a. ² Umụ-azuun a no ju a, si, “Onye-nkuzi, onye me njo hun we gi mu okennyeni enya-ishi, iya le enwen ra ndi mun'a?”

³ Jesu no za, si, “Eleni okennyeni mobu ndi mun'a me njo, kanị we mu a enya-ishi keni iken Osolobue hun uzo puha ifon ime ndun a. ⁴ Enyi siko d'a gha a run orun onye hun zihę ni m ebe eki keleni gi, makeni, ohi gba, o nwonni onye jenko d'a saeka run orun. ⁵ Hunni m ri ime uwa, mme wu ukpe uwa.”

⁶ Ogen o gi kuguu ihienni, o no ju eson to ali, gi eson hu memę uru, gi e te onye enya-ishi hu enya. ⁷ O no si a, “Jenme d'e fin ihun ime mirin Siluam.” (Ali efanni wu “E zijenguo.”) O no jen d'e fin ihun e, o no leghama uzo, luaha. ⁸ Ndi nochimen'e le ndi marin n'o te rijo urio hu a si, “Onwan ele onye hu a nodi ali a rijo

urịo?" ⁹ Ndi hụ ime wẹ hụ a si, "Iya rọ." Ndi ọzọ si, "Mba, ele ya; kanị o yi ẹ eyi."

Kanị 'ya nwen nọ si, "Eghee, mme wu okennyẹ hu." ¹⁰ Wẹ hu a ju a, a judonzi, a si, "Nani k'i don nwan leghama ọzọ?" ¹¹ O nọ si, "Okennyẹ hu w'a kpọ Jizọsi/Jesu memẹ urua gi ẹ te m ẹnya, o nọ si m, 'Jen Siluam d'e fin ihun.' 'Ya m nọ jenme d'e fin ihun, m nọ leghama ọzọ!" ¹² Wẹ nọ ju a, si, "Elebe k'o rị?" O nọ si, "Amarin m."

Ndi Itu-Farisi E Leban Nzuori Hu Ẹnya

¹³ Wẹ nọ weri onye hụ ẹnya te kpu-ishi jenni ndi Itu-Farisi. ¹⁴ (Uhuohin Izu-iken ke Jesu memẹ urua gi ẹ shiapu a ẹnya.) ¹⁵ 'Ya ndi Itu-Farisi nọ juma a k'o don leghama ọzọ. O nọ si wẹ, "O bu urua che m ẹnya, e fin m ihun m—e leghamaguo m nwan ọzọ." ¹⁶ Ndi hụ ime ndi Itu-Farisi nọ si, "Okennyeni ele nke Osolobue make ni o rini e donme iwu Izu-iken." Ndi ọzọ si, "Nani ke onye-njo don saeka a run orun-atumenya ndini?" Wẹ nọ kebe. ¹⁷ Wẹ nọ siri onye ẹnya-ishi hụ, "K'i nwon y'e ku banyen'e, ebe o me ni 'ya shiapu i ẹnya?" O nọ si, "O wu onye-amuma."

¹⁸ Ndi-ndu ndi Ju e te kwerini ni ẹnya te kpu ẹ ishi d'e ru n'a kpọ wẹ ndi mun'a. ¹⁹ Wẹ nọ ju ndi mun'a, si, "Onwan wu nwa unu hun unu si ni unu mu a ẹnya-mpin? Nani k'o don nwan leghama ọzọ?" ²⁰ Ndi mun'a nọ za, si, "Enyi a maringho ni onwan wu nwa enyi; ni enyi mu a ẹnya-mpin. ²¹ Kanị, enyi amarin k'o don nwan leghama ọzọ mobu onye shiapu a ẹnya. O ruguo ogo; jun'a. 'Ya siko d'e ku onu a." ²² (Ndi mu n'a ku erira makele egun ndi-ndu ndi Ju ri a tu wẹ. Make ni, ndi-ndu ndi Ju e kwerigbamaole ni onye hun jenkọ d'a si ni Jesu wu Kristi, Onye Hụ Osolobue Tume, a chupu w'a ime ulo-ofufe. ²³ 'Ya hai ndi mun'a gi si, "O ruguo ogo; jun'a.")

²⁴ 'Ya wẹ nọ kpọzi okennyẹ hu ẹnya te kpu ishi, jumazi a ajuju nke mgbe ebuo, si a, "Ku ezioku ni ye Osolobue ogho! Enyi a maringho ni okennyeni wu onye-njo." ²⁵ O nọ za, si, "Amarin m omeni o wu onye-njo mobu ele onye-njo. Kanị ihien ohu m marin wu ni ẹnya te kpu m ishi, kale, e leghamaguo m nwan ọzọ!" ²⁶ Ya wẹ nọ si a, "K'o me i? Nani k'o don shiapu i ẹnya?" ²⁷ O nọ si wẹ, "A gwaguo m unu, kanị unu egin ẹ don; ki hai unu gi a cho ni unu nuzi a? Unu chozikwo ni unu wuru umu-azuun a?"

²⁸ 'Ya wẹ nọ kpoma a iyi, si, "Nwa-azuun a k'i wu, kanị enyi nwen wu umu-azuun Mozizi. ²⁹ Enyi a maringho ni Osolobue gwa Mozizi oku, kanị nke okennyeni, enyi amarinde ebe o gha bia!" ³⁰ Okennyẹ hu nọ za, si, "Onwan wu ihien a tu ẹnya! Unu amarin ebe o gha bia, bu o shiapu m ẹnya. ³¹ Enyi a maringho ni Osolobue ara gon onye-njo ntin, kanị o gon onye hun e fe n'e

lẹ onyẹ hụn e mẹ uche ẹ ntịn. ³² Kete ụwa e bidonlẹ, anụtuni wẹ nị onyẹ ọwụlẹ shiapụ ẹnya onyẹ wẹ mụ ẹnya-mpin. ³³ Ọwụlẹ okennyeni ẹlẹ nke Osolobue, o ke sa ẹka mẹ ihien ọwụlẹ.”

³⁴ Wẹ nọ za a, si, “Imẹ njọ kẹ wẹ nọchanrịn mụ i; i rị nwan a chọ nị kuzi ẹnyi?!” Wẹ nọ chụpụ a ime ụlọ-ofufe.

Enya-ishi Imẹ-mmọn

³⁵ Ogen Jizosị gi nụ nị a chupụgụọ w'a, ọ hụn a, ọ nọ sị a, “Y'e kwerighọ nị Nwa nke Ihian?”

³⁶ Ọ nọ za, si, “Onyẹ k'ọ wụ di-ọkpa? Gwa m, keni m hụn ụzọ kweri n'ẹ!”

³⁷ Jizosị nọ sị a, “Y'a hụngụọ a—onyẹ hụn rị e du i e ku oku rọ.”

³⁸ Ọ nọ sị, “Di-nwọnni-ẹnyi, e kwerighọ m.” Ọ nọ sekpu ali, fe ẹ.

³⁹ Jesu nọ sị, “M bia ụwanị d'a han enen, keni ndị ẹnya-ishi leghama ụzọ, ndị hụn e legha ụzọ a wuru ndị ẹnya-ishi.”

⁴⁰ Ndị Itu-Farisi nọkunmẹ n'ẹ a nụ ihienni o ku, wẹ nọ jụ a, si, “Enyi wuzikwọ ndị ẹnya-ishi?”

⁴¹ Jizosị nọ za wẹ, si, “Omẹni unu wu ndi ẹnya-mpin, wẹ e ke sị nị unu mẹ njọ; kale, ebe unu sị nị unu hụ e legha ụzọ, njọ unu hukwọnị unu.”

Isi Nke Iri

Ilu Jesu Gi Ezigbo Onyẹ-ndu Atunrụn Ta

¹ “Ezioku kẹ m rị a gwa unu, onyẹ ọwụlẹ hụn ghaleni onumuzọ banye ime ụlọ-atunrụn, kanị ọ gha ụzọ ọzọ nyinban, onyẹ ahun wu onyẹ-ohin lẹ onyẹ e chekin ihian ụzọ a napu a ihien ẹ. ² Onyẹ hụ gha onumuzọ banye, 'ya wu onyẹ-ndu atunrụn ndi hụ. ³ Iya kẹ onyẹ nche a kpọpụ nị ụzọ; atunrụn ndi hụ e gọn ntịn olu ẹ. Ọ kpọ atunrụn a ẹfan, o dupuha wẹ. ⁴ O wepuhaguu wẹ ile wu ndi nke ẹ, o buruni wẹ ụzọ; atunrụn ndi hụ e sọn ẹ makeni wẹ marin olu ẹ. ⁵ Esokọ wẹ onyẹ wẹ marinleni, kama, w'a gban'a osọ, makeni amarin wẹ olu ẹ.”

⁶ Jizosị gi iluni gwa wẹ oku, kanị a ghotani wẹ.

Jizosị Wụ Ezigbo Onyẹ-ndu Atunrụn Hu

⁷ 'Ya Jizosị nọzi sị wẹ, “Ezioku kẹ m rị a gwa unu, mme wu onumuzọ atunrụn gha a banye. ⁸ Ndị ọzọ ile bu m ụzọ bia wu ndi ohin lẹ ndi e chekin ihian a napu a ihien ẹ; kanị atunrụn ndi hụ egonni wẹ ntịn. ⁹ Mmẹ wu onumuzọ. Onyẹ ọwụlẹ hụn gha m banye siko d'e nwọn nzuopuha; o jenkọ d'a gha e jẹn, a lụ, a hunsomme ẹfifia o siko d'e ri. ¹⁰ Onyẹ ohin ara bia wezuka n'ọ bia n'ọ zun, n'ọ gbu lẹ n'ọ tikpọ, kanị m bia keni wẹ nwọn ndun, nwọn ẹ mmagi-mmagi.”

11 “Mmẹ wụ ezigbo onyẹ-ndu atunrụn. Ezigbo onyẹ-ndu atunrụn gi ufiri atunrụn e ye ndun a. 12 Nke onyẹ wẹ wehụ ọrụn, hụn wụlẹni onyẹ-ndu atunrụn ndi hụ, hụn atunrụn ndi ahun wụlẹni nke ẹ, ọ hụn ẹworo* k’ọ lala, ọ la atunrụn ndi hụ to, gbaụ—ẹworo hụ nwunrụn wẹ, ọ chuzi za wẹ. 13 Onyẹ wẹ we ọrụn a gbaụ make ni ọ wuhụ onyẹ wẹ we ọrụn, ẹlẹ iya nwon atunrụn, ọ nwonni ihien ọ kpọ atunrụn ndi hụ.

14 Mmẹ wụ ezigbo onyẹ-ndu atunrụn. A maringho m atunrụn m; atunrụn m a maringhozi m— 15 ri ke ke Nedi m don marin m, a marin m Nedi m. M ri e ye ndun m make ifiri atunrụn. 16 M nwon atunrụn ndi ọzo rileni ime igunrunni. M jenkọ d’e wehezi wẹ. Wẹ jenkọ d’e gon ntin olu m, keni ọ wuru igunrun ohu lẹ onyẹ-ndu ohu. 17 Ihien m suo Nedi m make ni m ri e we ndun m e ye keni m werizi ẹ. 18 O nwonni onyẹ ri a napu m ndun m; kama, mmẹ ri e gi uche m e ye ẹ. Ọ ri m ẹka iyen’e; ọ rizi m ẹka iwerizin’e. Nedi m si m me ihienni.”

19 Ya ke ndi-ndu ndi Ju no kebezi make ihien ndini ọ ri e ku. 20 Ndi bu oda ime wẹ hụ a si, “Eje-mmọn ri ime ẹ; ẹra ri a pu a! Ke ẹnyi ri e gon n’e ntin?” 21 Ndi ọzo hụ a si, “Oku ndini ẹlẹ oku onyẹ eje-mmọn ri ime ẹ. Ni eje-mmọn saeka shiapu ẹnya onyẹ ẹnya-ishi?”

A Ju Wẹ Jesu

22 Ogen hụ wụ ogen oyi. Wẹ ri ime Jerusalem, e me Mmemme wẹ gi e don Ulo-nsọ nsọ†, 23 Jizosi ghako etu-ulo Solomonu hun ri Ulo-nsọ, 24 ‘ya ndi-ndu ndi-Ju no fihunme ẹ, si a, “Elee ogen ke y’e konmeru ẹnyi obi elu? Omeni ‘yụ wụ Kraisti, Onyẹ Hụ Osolobue Tume, gwaụ ẹnyi?”

25 Jizosi no za, si, “A gwaguo m unu, kanị unu ekwerini. Orun-atumenya ndi m gi efan Nedi m a run wụ osheri m; 26 kale unu ekwerini makele unu ẹlẹ atunrụn m. 27 Atunrụn m a maringho olu m; a maringho m wẹ; w’e son m eson. 28 Mm’e ye wẹ ndun itebite; alako wẹ ntikpo. O nwonni onyẹ sikọ d’a napu ni m wẹ. 29 Nedi m hun we wẹ che m ẹka ka ihien ile; ọ nwonni onyẹ jenkọ d’e ri-ẹka wepu wẹ ẹka Nedi m.”

30 “Mmẹ lẹ Nedi m wụ ohu.”

31 Ndi-ndu ndi-Ju no burusonmezi omuma, cho ni wẹ magbu ẹ. 32 Jizosi no za wẹ, si, “A runghosiguọ m unu ọrụn-oma bu oda gha ẹka Nedi m bia: elee hun ime wẹ ke unu jenkọ d’e gini ufiri ẹ ma m omuma?” 33 Ndi-ndu ndi-Ju no za, si, “Elẹ ọrụn ri mma ke ẹnyi k’a ma ni omuma, kanị, aru i ku. Make ni ihian mmaka k’i wụ bu i ri e weri enwen i ni wụ Osolobue.” 34 Jesu no za wẹ, si, “Elẹ wẹ de ẹ ime Iwu unu, si, ‘M si ni unu wụ chi†.’ 35 Ebe o me

* **Isi Nke Iri:12** Griki: wofu † **Isi Nke Iri:22** Mmemme Hanuka ‡ **Isi Nke Iri:34** mọbụ: Unu no ke Osolobue (Ebu-oma 82.6)

ni w'a ra s'eka gbَهُto oku rì ime Ẹhuhuo-nsọ, omẹni ọ kpọ ndi hu wẹ zijienni oku Osolobue mbu 'chi', 'ndi rì ke Chuku',³⁶ nani ke unu gi rì a si ni, mme, hun Chuku-Nedi don nsọ zihẹ ime uwa, rì e ku aru, makẹni m si, 'M wu Nwa Osolobue?'³⁷ Omele arì m a run ihien Nedi m a run, egile ni ihien m ku don.³⁸ Kani omẹni m hu a run wẹ, osuon'a ni unu egini ihien m ku don, gi ni orun-atumẹnya ndi m run don, keni o we unu ẹnya ni Chuku-Nedi rì ime m, mme nwen rì ime Chuku-Nedi."³⁹ 'Ya wẹ nọ chozi ni wẹ nwunrun a, kani ọ nọ gbunahin wẹ.

⁴⁰ Jizosì nọ kin-azuun, fetu Iyi Jodani, si ebẹhu Jónu nọ me mirin-Chuku oge mbu, ọ nọ nodi ebẹhu.⁴¹ Ndi bu oda nọ bia d'e kunrun ẹ, wẹ hu a si, "Jónu a runni orun-atumẹnya kaka akpu-ohu, kani, ihien ile Jónu ku banyeni okennyeni wu ezioku."⁴² Ndi bu oda nọ kwerini Jesu ebahun.

Isi Nke Mmanaj

Onwun Lazarosì

¹ O nwon okennyẹ ohu w'a kpọ Lazarosì hun emu rì a ku. Onye Betani, obodo Meri le nwenẹ ẹ okpoho wu Mata ro.² Merini wu hun hu ude e shin ohunma ye Di-nwonni-ẹnyi wu Jesu uku, gi ntutu ẹ fikori a; nwenẹ ẹ wu Lazarosì ke emu rì nwan a ku.³ 'Ya umune-ikpoho ebuoni nọ zi ozi jenni Jizosì, si, "Di-nwonni-ẹnyi, emu rì a ku onye ahun ihien ẹ a suo i."

⁴ Kani, oge Jizosì gi nu ihienni, ọ nọ si, "Emuni ele nke onwun, kama, o k'e wẹheni Osolobue ogho; o jenkọ d'a wu uzo Nwa Osolobue jenkọ d'e gi nwonhen ogho."⁵ (Ihien Mata le nwenẹ-ẹ-okpoho wu Meri lezi Lazarosì a suokwo Jesu asuo.)

⁶ O nuguu ni emu rì a ku Lazarosì, kuguu ihienni o ku, ọ nọ nodizi ebẹhu ọ rì akpu-uhuhin ebuo.

⁷ Omeguu, ọ nọ nwan si umu-azuun a, "Ni ẹnyi kin ni azuun si Judia."⁸ Umu-azuun a nọ si a, "Onye-nkuzi, o ke te ndi Ju cho ni wẹ ma i omuma ebẹhu, i choko n'i kinzi ebẹhu?"⁹ Jesu nọ si, "Ele mgbahunme okuloku mmebuo ke anwun gi a rì elu? Ndi hun a ghahunme ebe eki rì elu ara kpogburu, makẹni wẹ gi ukpe uwanì e legha uzo.¹⁰ Kani ndi hun a ghahunme ime ukinkin a kpogburu akpogburu, makẹni ukpe a rì ime wẹ."¹¹ Oge o gi kuguu ihienni, ọ nozi si wẹ, "Uran e buruole owu ẹnyi wu Lazarosì, kale, m jenkọ ebẹhu d'a kpotiẹ ẹ."

¹² Umu-azuun a nọ si a, "Di-nwonni-ẹnyi, omẹni ọ rì uran, o siko d'a rì mma."¹³ (Jizosì gi ẹ e ku ni ọ nwunhuguo, kani wẹ rì e ro n'ọ rì e ku uran mmaka.)¹⁴ 'Ya Jizosì nọ gwapu wẹ, si, "Lazarosì a nwunhuguo,¹⁵ kani, make ufiri unu, efo rì a suo m usuo ni arì m ebahun, makẹni o k'e me unu kweri. Kani, bia ni nwan ni ẹnyi jen d'e kunrun ẹ."¹⁶ Tamosi (hun w'a kpọ

Ejime) no si umu-azuun ibe e, “Ni enyi nwen jenzi, keni enyi son onye-nkuzi nwun!”

Jesu Wu Onye Hun E Weli Ndi Nwunni

¹⁷ Ogen Jizosi gi ru ebahun, o no hun a ni Lazarosi a riote ime ili kete akpu-uhuhin eno. ¹⁸ Betani nokunme Jerusalem, egbata we wu ihien rike maili ebuo. ¹⁹ Ndi Ju bu oda a ghaole Jerusalem bia d'e kunrun Meri le Mata ni we rokọ we obi make onwun nwenew-okennyee.

²⁰ Ogen Mata gi nu ni Jizosi lala, o no jenne d'e kunrun e, kanj Meri nodi ali ime ulo. ²¹ Mata no si Jesu, “Di-nwonna-enyi, omeni i te ri ebeni, nwenew m e ke nwun. ²² Kanj a maringho m ni ke kikenni o nwunhuguu, Osolobue jenkọ d'e ye i ihien owule i riọ a.”

²³ Jizosi no si a, “Nwenew i jenkọ d'a gha onwun lihizi.”

²⁴ Mata no si a, “A maringho m n'o jenkọ d'e lihi ogen ndi nwunni sikọ d'e gi lihi Uhuohin-ikpazuun.”

²⁵ Jizosi no si a, “Mme wu onye hun e weli ndi nwunni; mme wu onye hun e ye ndun. Ndi hun kwerini ni m, o suo n'a ni we nwunhun anwunhun, we sikọ d'a ri ndun; ²⁶ onye owule ri ndun hun kwerini ni m anwunko, kaka. Y'e gigho a don?”

²⁷ Mata no za a, si, “Egheje Di-nwonna-enyi, e kwerigho m ni 'yu wu Onye Hu Osolobue Tume, Nwa Osolobue, hun we ri e lee enya a n'o lala ime uwa.”

Jizosi Kwan Ekwan

²⁸ Ogen Mata gi kuguu ihienni, o no kin-azuun d'a kpo nwenew e wu Meri. O no kagwa a, si, “Onye-nkuzi ri ebeni, o ri a kpo i.” ²⁹ Ogen o gi nu ihienni, o no lihi oto ozigbo, jen d'e kunrun e. ³⁰ Ogen hu Jesu e ke banye ime obodo hu—echen k'o rikwo ebe Mata no kunrun e. ³¹ Ndi Ju ahun we le Meri ri ime ulo ri a rokọ a obi a hun Meri k'o lihi oto ozigbo pu, we no sonme e makeni we ro n'o jenkọ ili hu d'a kwan ekwan.

³² Ogen Meri gi ru ebahu Jizosi ri, hun Jizosi, o no dann'a ali, si a, “Di-nwonna-enyi, omeni i te ri ebeni, nwenew m e ke te nwun!”

³³ Ogen Jizosi gi hun a k'o ri a kwan ekwan, hunzi ndi Ju ndi 'ya le we wi ke we ri a kwan, o no metu a obi oda-oda, futu a.

³⁴ O no si we, “Elebe ke unu liye e?” We no si a, “Di-nwonna-enyi, bia d'e lee e.”

³⁵ Jizosi no kwan ekwan. ³⁶ 'Ya ndi Ju ahun no si, “Euu, lee ke ihien e suohan a!”

³⁷ Kanj ndi hu ime we no si, “Onyeni shiapu enya onye enyaishi, o ke sa aka gbondon okennyeni anwunle?”

Jizosi A Gha Ime Onwun Weli Lazarosi

³⁸ O metukemmezi Jesu obi, o no bja ebe ili hu ri. Ili hu wu okporo hun we gi omuma hi-ogbe nukin onu a. ³⁹ Jizosi no si, "Nupu ni omuma hu."

Mata, nwene okenye hu nwunhuni no si a, "Di-nwonnienyi, o siko d'e shin oda-oda, makele o meole akpu-uhuhin eno we li e."

⁴⁰ Jizosi no si a, "Agwani m'i n'i jenkọ d'a hun ke Osolobue hihan ogbe omeni y'e kwerigho?"

⁴¹ E nupu we omuma hu, Jizosi no wesi enya elu, si, "E kele m'i Baba, make ni y'a nuguo ekpere m, ⁴² a maringuo m ni y'a nu ekpere m ogen ile, kan ifiri ndini ri ebeni ke m gi ku ihien ni, keni we kweri ni 'yu zihem." ⁴³ Ogen o gi kuguu ihien ni, o no gi oken olu yi oro, si, "Lazarosi, puha!" ⁴⁴ Okenye nwen nwunni no puha, ekwa we gi li e a fukpume e: ohu fukpume oku le eka, ohu fukpumezi e ihun. Jizosi no si we, "Topu n'a n'o jenne."

E Rini We Jesu Ngo Keni We Gbu E

(Mat 26.1-5; Mak 14.1-2; Luk 22.1-2)

⁴⁵ Ndi bu oda ime ndi Ju ahun bja d'a hun Meri, a hun ihien ndi Jesu me, we no kweri n'e. ⁴⁶ Kani ndi hu ime we no jen d'e kunrun ndi Itu-Farisi, gwa we ihien Jizosi me. ⁴⁷ "Ya ndi Itu-Farisi le ndi-isi nchu-egan no kpo Ogwa Ndi-isi Nkikwama, si, "Ki enyi jenkọ nwan d'e me? Lee ni orun-atumenya ile okennyeni ri a run! ⁴⁸ Omeni enyi a ni a runsonme enina, ihian ile jenkọ d'e kweri n'e; ogen hu, ndi Rom ri a kini enyi siko d'a bja d'e me ihien banyen'e, we siko d'e tikpo Ulo-nsọ enyi le ali enyi!"

⁴⁹ Ya ke onye ohu ime we efan a wu Kayafasi, hun wu onye-isi nchu-egan ahua hu, no si we, "Unu a marin ihien kaka! ⁵⁰ Unu a marin n'o ka unu mma ni onye ohu nwundonni ihian ile, kari ni ndi ali enyi ile a la iwi?" ⁵¹ (Kani, ezioku ri n'a wu ni ebe o me ni Kayafasi wu onye-isi nchu-egan ahua hu, amuma k'o bu ihien hu—ni Jesu jenkọ d'a nwunni ndi Ju onwun; bu o marin ni amuma k'o bu. ⁵² Elede ndi Ju suo k'o k'a nwunni, kani, keni o gizi onwun a wegama ndi nke Osolobue ile risonme ebe ile.)

⁵³ Gha uhuhin hu jenne, ndi-ndu ndi Ju no tuma iroro ke w'e don gbu Jesu. ⁵⁴ Ufiri e, Jesu akpazini ebe ihian ri ime Judia, kama o no gha ebegu pu, shi obodo ohu w'a kpo Ifrem, hun ri egberę nokunme atu—iya le umu-azun a no nodi ebegu.

⁵⁵ Ogen Mmemme-Nghafe e rume, ndi bu oda no ghasonme ali ofia si Jerusalem d'e me omenali w'e gi e don enwen we nsọ, hun we gi a kwademe mememe hu. ⁵⁶ We hu a cho Jesu, a ju ibe we ebegu we wuzo ime Ulo-nsọ, si, "K'i ro? O biakode memememi ra?" ⁵⁷ Ogen hu, ndi-isi nchu-egan le ndi Itu-Farisi e yeguo we iwu banyeni Jesu: ni owuni onye owule marin ebe o ri, 'ya bja d'a gwa we, keni we hun uzọ nwunrun a.

Isi Nke Mmēbuo

E Hukpu Wę Jesu Uden

(*Mat 26.6-13; Mak 14.3-9*)

¹ Ogęn o gi hodu akp'ohin isin ni Mmēmme-Nghafe ru, Jizosi no jęn Betani, iwe Lazarosi, okęnyę hu o gha onwun weli. ² Wę no shi ni Jesu ihien-oriri ęnyasi ahun. Mata hu e jęn ozi, e buye wę ihien-oriri ahun; Lazarosi ri ndi ri e son e e ri ihien-oriri.

³ 'Ya ke Meri no wehe uden e shin ohunma nanrani we gi osisi nadi memę, hun we gwaleni. Uden hu k'e jun ihien no ke ogo-nta ohu le nkirishi. O no hu e ye Jesu uku, gi ntutu ri a isi e fikori a; ishin uden hu no kungbama ulo hu ile. ⁴ Kani onye ohu ime umu-azun Jizosi, 'ya wu Judasi nwa Iskarotu (hun jenkọ d'e re n'e), no si, ⁵ "Ki hain we gileni re udenni, we eghe e ye ndi igbenye? O ruguo ihien rike eghe-orun akp'ohin ogunmmisen." ⁶ (Ele ni ndi igbenye ri a mkpa hain o gi ku ihieni. Kani, onye-ohin k'o wu: iya nwe e donme ni Jesu we eghe; o werisonme eghe we ye e donme.)

⁷ Kani Jizosi no si, "Hatu n'e, n'o gi e kwademe olili m.

⁸ Unu le ndi igbenye ri ogen ile, kani mme nwen esonko unu nodi ogen ile."

E Rini Wę Lazarosi Ngo

⁹ Ndi Ju bu oda a nu ni Jesu ri Betani, 'ya we no bia ebahun. Kani, ele ifiri Jesu suo ke we gi bia, kani, we chozi ni we hun Lazarosi, hun o gha onwun weli. ¹⁰ 'Ya ndi-isi nchu-ęjan no rimeni Lazarosi ngo ni we gbuzi ya nwen, ¹¹ makele ufiri e ke ndi Ju bu oda gi ri a ju nke we a to, e kwerini Jesu.

Onye Mmeri A Banhan Jerusalem

(*Mat 21.1-11; Mak 11.1-11; Luk 19.28-40*)

¹² Ogęn eki gi fon, igunrun hi-ogbe hun bia Mmēmme-Nghafe no nu ni Jesu lala Jerusalem. ¹³ 'Ya we no werisonme iguru, jęn d'e kunrun e. Ya we no yime,

"Ja ni Osolobue mma;

onye ahun gi efan Di-nwonna-ęnyi bia

wu onye Chuku gozi agozi!

Egheę,

Eze Izrelu

wu onye Chuku gozi agozi."

¹⁴ Jesu no chorį nwa jaki, nyinrin e jęnme, noke ke Ekwkwọ-nsọ don ku—Ehuhuo-nsọ si,

¹⁵ "Obodo Zayonu, a tule egun!

Lee Eze i k'o lala,

o ri elu nwa jaki."

16 Ụmụ-azụụn Jesu a ghotani ihienni oge hụ, kani, oge Jesu gi nweringu ogho, we no nyanhan ni Ekwkw-nsọ ku ihienni banyen'e, nyanhanzikwo ni we me n'e ihien ndini.

17 Ndi ri igunrun ahun we le Jizosi wi oge o gi gha ili kpouha Lazarosi, oge o gi gha ime onwun weli e, hu a gwasomeme ndi ozo ihien meni. 18 'Ya hain igunrun hu gi bia d'e kunrun e—make ni we nu n'o run orun-atumenyani.

19 'Ya ndi Itu-Farisi no si ibe we, "Unu hu a hun a?! Ihien ile enyi ri e me a ri a danye kaka! Lee nwan, uwa ile e somegu a!"

Ndi Griki Hun Cho Ni We Hun Jesu

20 Oge hụ, o nwe ndi Griki hun ri ndi jẹn Jerusalem d'e fe ofufe oge mmemme hụ. 21 We no jẹn d'e kunrun Filipu hun wu onye obodo Besaida ri ime Galili. We no si a, "Di-okpa, enyi cho ni enyi hun Jesu." 22 Filipu no jẹn d'a gwa Anduru, ya we ebubu no wiri jẹnme d'a gwa Jesu.

23 Jesu no za we, si, "Oge e ruguo hun w'e gi ye Nwa nke Ihian ogho. 24 M ri a gwa unu ezioku, akpuru-oka nodi nke e akariko ohu so wezuka n'o dan ali nwunhun. O nwunhun, 'ya wu o mi mkpuru oda-oda. 25 Nke ndi hu ndun we ka we mkpa, ndun we siko d'e tuhunahin we; kani, nke ndi hu o me ni ndun we akani we mkpa elu uwan, ndun we k'a rini we—e nwe we ndun itebite. 26 Onye owule hun cho n'o gba ni m odibo jenko d'e sonri m, keni odibo m hun uzo son m nodi ebe m ri; Nedi m jenko d'e ye onye owule gba ni m odibo ogho."

Jesu E Ku Banyeni Onwun A

27 "Obi ri nwan e feri m. Ke m k'e ku nwan? Ni m si, 'Baba, anile oge afunfunni bia ni m'? Mba! Make ni, 'ya hain m gi ri ebenu—m bia keni m hun uzo ta afunfunni. 28 Baba, ye efan i ogho!' 'Ya ke olu no gha elu-igwee si, "E yegule m efan m ogho. M jenko d'e yezi e ogho."

29 Igunrun ahun ri ebenu nu olu hu. Ndi hu si akpabo ro, ndi ozo si mmon-ozu a gwaol'a oku!

30 Kani, Jesu no si we, "Ele ufiri m ke olu hu gi bia, kale ufiri unu. 31 Kikenni ke we jenko d'a ma uwan ikpe; kikenni ke we siko d'a chupu onye hun a ki uwan. 32 Mmewen, oge we k'e gi gha ali wesi m enu, m jenko d'a dohan enwen m ihian ile."

33 (O gi ihienni o ku ghosi udi onwun o jenko d'a nwun.)

34 Igunrun hu no si a, "Iwu enyi gwa enyi ni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, jenko d'a ri ndun jerin ejen. Ki i ri a sini ni we siko d'e wesi Nwa nke Ihian elu? Onye wu Nwa nke Ihian?"

35 Jesu no si we, "Uke jenko d'e sonzi unu nodizi ekere so. A gha ni oge ni unu nwon ukpe, amamgbe ishi e kunrun unu. Make ni, onye hun a gha ime ishi, ime mkpokiki, amarinko ebe

o jenkọ. ³⁶ 'Ya wụ, kwerini ni ukpẹ ogenni unu nwọn ukpẹ, keni unu hun ụzọ wuru umu ukpẹ.'

Ogèn Jesu gi kuguu ihienni, o no gha ebe we ri pu d'a wari, ahunzini w'a.

Ndi Hu Ekwerini Ni Jesu

³⁷ Osuon'a ni Jesu runchanrin orun-atumanya bu oda id'anya we, ekwerini ni we e, ³⁸ keni ihien onye-amuma wu Azaya ku hun ụzọ mezu: Azaya si,

"Di-nwonna-enyi, onye kwere ozi enyi zi?

Onye ke Di-nwonna-enyi ghosi iken e?"

³⁹ Asani we aka kwere, makeni, rike ke Azaya donzi ku e,

⁴⁰ "Chuku e meguo enya kpu we ishi,

tikin obi we—

amangbe we e gi enya we legha ụzọ,

gi obi we ghota,

e gbewuto we d'e kunrun m;

a zuo m we—'ya ke Chuku ku."

⁴¹ Azaya ku ihienni makeni o hun ogho Jizosi, o no ku banyeni ogho a. ⁴² K'osilerị, ndi bu oda hun ride ime ndi-ndu we kwere ni Jesu ekweri. Kani, egun ndi Itu-Farisi anini we ku e ebe ihian ri, amangbe we a chupu we ime ulo-ofufe.

⁴³ "Ojija-mma ihian k'a ja we ka we a suo kari hun Osolobue k'a ja we."

Ihien Jesu Ku Ke We K'e Gi Han Enen

⁴⁴ Jesu no weshi olu elu, si, "Onye owule hun kwere ni m ele mmek'o kwere ni, kani onye hun ziheni m k'o kwere ni. ⁴⁵ Onye owule hun ni m, a hunguo onye hun ziheni m. ⁴⁶ M banhan ime uwa d'a wu ukpe, amangbe ndi hun kwere ni m a to ime ishi, ime mkpokiki. ⁴⁷ Onye nu ihien m ku bu o me ne, amako m'a ikpe. Makeni, abiani m d'a ma uwa ikpe, kama, m bia d'a zuopuha a. ⁴⁸ Onye hun ju ni m, hun kwere ni oku m, nwon onye k'a ma a ikpe: ihien hun m ku, ya jenkọ d'a ma a ikpe Uhuohin-ikpazuun. ⁴⁹ Makeni, ele m gi uche m e ku, kani Nedi m hun ziheni m ye m iwu ihien m sikọ d'a si le ihien m sikọ d'e ku. ⁵⁰ A maringho m ni iwu e e ye ndun itebite. 'Ya wu, ihien m'e ku wuchanrin ihien Chuku-Nedi si m ku."

Isi Nke Mmeto

Jesu Chanchan Umu-azuun A Uku

¹ Ni Mmemme-Nghafe d'e ru, Jesu a maringuo ni ogen e e ruguo hun o gi hapu uwan, buru Nedi e. Ebe o nwe ihien-osusuo ndi nke e ri ime uwa, o no nwan ghosichanrin we ya wu ihien-osusuo d'e ru isi e.

² Ekwensu e buguole a che ime obi Judasi nwa Saimonu Iskarotu n'ore e.

Ogen we gi ri e ri ihien-oriri enyasi, ³ Jizosi a maringuo ni Chuku-Nedi e weole ihien ile che e aka, n'ogha ebe Osolobue ri bia le n'olaburuko Osolobue: ⁴ o no gha ebe o ri e ri ihien-oriri lihi oto, yipu ekwa o yiye elu e, jeri towele we gi e finchan ehụ. ⁵ O no hu mirin ye ime afere, chanchanma umu-azuun a uku, e gi towele hu o je e finchanpu we iya. ⁶ O ru Saimonu hun w'a kpo Pita, Pita no si a, "Di-nwonni-enyi, iyu k'a chanmazi m oku?!" ⁷ Jizosi no za, si, "Y'a marin ihien m ri e me kiken; kanị omegu, i k'a ghot a." ⁸ Pita no si a, "O nwonni ogen y'e gi chanchan m uku!" Jesu no si a, "Omēni achanchanni m'i, y'e nwonko okeri owule ime m." ⁹ Saimonu wu Pita no si a, "Ya wu ni elede uku m suo ki k'a chan, Di-nwonni-enyi—chanzi m nwan aka le isi!" ¹⁰ Jesu no za a, si, "Onye hun wuguu ehụ, o rizi ni mkpa n'owuzi ehụ, mmani uku a—make ni o nwunchanringuo. Unu e nwunguo nke-esi—kanị ele unu ile." ¹¹ Make ni Jesu a maringuo onye hun jenko d'e ren'e, 'ya hain o gi si, "Ele unu ile nwun."

¹² Ogen o gi chanchangu we oku, yiriguzi ewuru e, o werizi onodi a teburu hu. 'Ya o no si we, "Unu a ghotagho ihien m me ni unu? ¹³ Unu a kpo m 'Onye-nkuzi', a kpo m 'Di-nwonni-enyi'; o furu efuru, make ni 'ya ke m wu. ¹⁴ O me nwan ni mme nwen, hun wu Nna-unu le Onye-nkuzi unu, chanchan unu uku, o furu ni unu chanchanzikwo ibe unu uku. ¹⁵ A gho si ole m unu nzomuku unu jenko d'e son, keni unu mezikwo ni ibe unu ke m don me ni unu. ¹⁶ Ezioku ke m ri a gwa unu, odibo ara ka nna a; onye we zi ozi ara ka onye zin'e. ¹⁷ Omēni unu a maringho ihien ndini, Osolobue jenko d'a gozi unu omēni unu e me we.

¹⁸ Kanị, ele unu ile ke m ri e ku; a maringho m ndi hun m hori. Kanị, we jenko d'e gi ihien k'e meni mezu ihien Ehuho-nso ku, ni, 'Onye hun ri bredi m e buguo numan m.' ¹⁹ M ri nwan a gwato unu ihien ni o gini d'e me, keni—o me, ni unu kweri ni mme wu Onye Hu. ²⁰ Ezioku ke m ri a gwa unu, onye owule hun nabanhan onye hun m zihē, nabanhan m; onye owule hun nabanhan ni m, nabanhan onye hun zihē ni m."

Jesu E Ku Onye Hun Sikọ D'e Ren'e

(Mat 26.20-25; Mak 14.17-21; Luk 22.21-23)

²¹ Ogen Jizosi gi kuguu ihien ni, obi eruzin'e ali, o no si, "Ezioku ke m ri a gwa unu, onye ohu ime unu jenko d'e we m ye we." ²² Umu-azuun a no leme ibe we, make ni ihien o ku gba we nghari-enya, amarin we onye o ri e ku. ²³ Onye ohu ime umu-azuun a, onye hun ihien e a suo Jesu, noson Jesu. ²⁴ 'Ya Saimonu w'a kpo Pita no gi aka gwa a 'ya ju Jizosi onye o ri e ku. ²⁵ 'Ya nwa-azuun hu no nokunmekememe Jizosi, si a, "Di-nwonni-enyi,

onyę rọ?” ²⁶ Jesu nọ za, sị, “Onyę hụn m jęnkọ d'e ye brędini, m surugụ a ime afere rọ.” ‘Ya o nọ suru brędi hụ ime afere, we ę ye Judasi nwa Saimonu Iskarotu.

²⁷ Ogen Judasi gi naringuu brędi ahun, Ekwensu nọ banye ime ę. Jesu nọ si a, “Mę ihien i k'e mę ozigbo!” ²⁸ Kanị, o nwonni onyę ozo ri ebahun e ri ihien-oriri hun ghota ihien Jesu gi gwa Judasi okuni. ²⁹ Makeni Judasi e kwodon ni wę ego, o nwe ndi ro ni Jizosi ri a gwa a 'ya d'e nonhen ihien wę siko d'e gi mę mmemme hu, mobu 'ya d'e ye ndi igbennye ihien. ³⁰ Ogen Judasi gi naringuu brędi hu, o nọ pu ozigbo; ime uchinchin rọ.

Iwu Ohun

(Jerimaya 31.31; Gal 3.24-25; Hib 8.13; 1Jn 2.8)

³¹ Ogen Judasi gi puguu, Jesu nọ si, “Wę jęnkọ nwan d'e bushi Nwa nke Ihian elu—gi Nwa nke Ihian bushi Osolobue elu. ³² Omęni wę bushi Osolobue elu ghaha n'a, Osolobue siko d'e bushizikwo Nwa a enu ime 'ya le enwen ę; o jęnkọ d'e busi ę elu ozigbo. ³³ Umụ m, mme le unu siko d'a nodizi ekerę suọ. Unu jęnkọ d'a cho m, unu ahunko m. Ke m don gwa ndi-ndu ndi Ju ke m ri nwan a gwa unu: ‘Unu asako ęka bia ebe m jęnkọ.’ ³⁴ M ri nwan e ye unu iwu ohun: e nwe ni ihien-osusuo ibe unu. Ke m don nwe ihien-osusuo unu ke unu k'a don nwe ihien-osusuo ibe unu. ³⁵ Omęni ihien ibe unu a suọ unu, 'ya ke ihian ile e gi marin ni unu wu umu-azun m.”

Jesu E ku E Ni Pita Jęnkọ D'a Ghori N'o Marin A

(Mat 26.31-35; Mak 14.27-31; Luk 22.31-34)

³⁶ Saimonu w'a kpo Pita nọ si a, “Di-nwonni-ęnyi, elebe k'i jęnkọ?” Jizosi nọ za, sị, “Ebe m jęnkọ, y'a sako ęka son m kikenni—kanị omęguu, i jęnkọ d'e son m.” ³⁷ Pita nọ si a, “Di-nwonni-ęnyi, ki haın o gi mę ni asako m ęka son i kikenni? M k'a nwundeni i onwun!” ³⁸ Jesu nọ za, sị, “N'i nwunni m onwun? Ezioku ke m ri a gwa i, okpa gini d'a kwan, i jęnkọ d'a ghori mgbe eto ni 'ya marin m.”

Isi Nke Mmęto

Jesu Suo Ke W'a Gha D'e Kunrun Chuku-Nedi

¹ Jizosi nọ si wę, “Anile ni obi unu songbu unu. Kweri ni ni Osolobue; kwerizikwo ni ni m. ² Iwe Nedi m, mmughe bu oda ri a. Omęni ele erira, nke m'a gwa unu. M shiko nwan d'a kwademe ni unu ebe unu jęnkọ d'e bi. ³ M jęngu d'a kwademe ni unu ebe unu jęnkọ d'e bi, e kinhen m azun d'e weri unu, ken unu rizikwo ebe m ri. ⁴ Unu a maringuo uzo ebehu m jęnkọ.”

⁵ Tamosi nọ si a, “Di-nwonni-ęnyi, ęnyi amarın ebe i jęnkọ, ęghanị ke ęnyi e don marin uzo a?” ⁶ Jizosi nọ si a, “Mme wu uzo

lẹ ezioku lẹ ndun. O nwonni onye siko d'a sa eka bia d'e kunrun Chuku-Nedi mmanị ghaani m. ⁷ Omeni unu a maringwo m, unu jenko d'a marinzikwo Nedi m. Unu a maringwo a nwan gha kikenni jenne; unu a hungwo a.”

⁸ Filipu no si a, “Di-nwonni-enyi, ghosihu enyi Chuku-Nedi, efo e jun enyi.” ⁹ Jesu no si a, “Filipu, hunni ile mme le unu ri, 'y'a marin m? Onye owule hunni m, a hungwo Chuku-Nedi. Ki ri a sini, 'Ghosi enyi Chuku-Nedi.'” ¹⁰ Unu ekwerini ni m ri ime Chuku-Nedi le ni Chuku-Nedi ri ime m? Ari m e gi uche m a gwa unu oku ndini m ri a gwa unu; mba, Chuku-Nedi hun ri ime m ya ri a run orun a.”

¹¹ “Kweri ni ihien m ku ni m ri ime Chuku-Nedi, Chuku-Nedi rizikwo ime m. Kani, omeni unu egiko oku-onu m kweri, gi ni ihien ndi m ri a run kweri.”

¹² “Ezioku ke m ri a gwa unu, onye hun kwerini ni m siko d'a run orun ndi hun m ri a run; o jenko d'a runkaride ndini m ri a run, makele m laburuko Chuku-Nedi. ¹³ Ihien owule unu gi efan m rio, m siko d'e me e, keni *mme wu* Nwa hun uzọ wehe ni Chuku-Nedi ogho. ¹⁴ Unu gi efan m rio m ihien owule, m jenko d'e me e.”

Jizosi E Kwe Nkwa N'o K'e Zihe Mmon-nsọ

¹⁵ “Omeni ihien m a sughwo unu, unu jenko d'e donme iwu m, ¹⁶ a rio m Chuku-Nedi n'o zihe ni unu Onye-nkasi-obi ozo n'o noyeni unu jennin ejen. ¹⁷ Onye ahun wu Mmon-nsọ—onye hun a ghosi ezioku; uwa asaeka nabanhan a, make ni uwa as'eka hun a mobu marin a. Kani unu a maringho a, make ni o bi ime unu; o k'e bisonme ime unu. ¹⁸ Ele m k'a lato unu rike ndi nwonleni nne le Nedi; m siko d'a bia d'e kunrun unu.

¹⁹ O hodu ekerere ni uwa hunbehi m, kani unu jenko d'a hun m. Make ni m ri ndun, unu le enwen unu siko d'a rizi ndun. ²⁰ O ru uhuhin hu, unu jenko d'a marin ni m ri ime Nedi m, ni unu ri ime m, mme nwen ri ime unu. ²¹ Ndi hun marin ihien m ku, gi we e bi, uwe wu ndi ihien m suo. Ndi ihien m suo ke ihien we k'a suo Nedi m; ihien we jenko d'a suozikwo mme nwen, e we m enwen m ghosi we.”

²² Nwa-azun a ohu w'a kpo Judasi (kale ele nwa Iskarotu) no si a, “Di-nwonni-enyi, ki mezi i k'e gi ghosi enyi enwen i bu 'y'a ghosiko uwa?”

²³ Jesu no za a, si, “Onye owule ihien m a suo jenko d'e me ihien m ku. Ihien e k'a suo Nedi m, mme le Nedi m a bia d'e kunrun e, du e bi. ²⁴ Onye owule ihien m ghaleni a suo ara me ihien ndi m ku—bu oku ndini unu ri a nu ele nke m, we wu nke Chuku-Nedi hun ziheni m. ²⁵ A gwagwo m unu ihien

ndịni hụnni mmè lè unu rị; ²⁶ kani, Onye-nkasi-obi wu Mmonso, hụn Chuku-Nedi jenkò d'e gi efan m zihè, jenkò d'a kuzi unu ihien ile; o siko d'a nyanhan ni unu ihien ile m gwa unu.

²⁷ Udón kè m rị a lato ni unu; udón nke m kè m rị e ye unu—èlè kè uwa dón e ye kè m'e ye. Anilè ni obi unu songbu unu, atulè ni egun. ²⁸ Unu a nughò kè m sị unu, 'M pukò apukò' lè ni 'm siko d'e kinhen d'e kunrun unu.' Omèni ihien m suo unu, nke unu hụ a ghoghò ni m jenkò d'e kunrun Chuku-Nedi, makèni 'ya ka m. ²⁹ A gwatoğuò m nwan unu ihienni hūnni o kelèni mè—kèni, o mè, unu e kwèri. ³⁰ Ogèn aria m'e gi gwamazi unu ihien bu oda, makèni onyè hūn a kị uwanì lala; o nwèni ikèn owulè o nwón ebe m rị, ³¹ kani, m rị e mè ni uwa marin ni ihien Chuku-Nedi suo m a suo, ni ihien Chuku-Nedi sị m mè kè m'e mè; lihi ni nwan ni enyi gha ebeni pu."

Isi Nke Mmisen

Ezigbo Osisivaini Lè Aganaba A

¹ "Mmè wu ezigbo vaini; Nedi m wu hūn e lepụ a enya. ² Agalaba owulè rị ime m hūn mīlèni mkpuru, o bepụ a; kani agalaba hūn mī mkpuru, o befón è, keni o mīkènmè. ³ Oku m gwa unu e befonguò unu, mè unu nwunchan, keni unu mīkènmè mkpuru. ⁴ Nodisonmè ni ime m, mmè nwèn a nodisonmè ime unu. K'o dón wuru ni agalaba nodi nke è ara saèka mī mkpuru, mmanì o nyankunma osisi è, erira k'o dón wuru ni unu asako èka mī mkpuru wezuka ni unu nodisonmè ime m."

⁵ "Mmè wu ukun vaini, unu nwèn wusonmè agalaba rin'a; Onyè hūn nodi ime m, mmè nwèn hū ime è, 'ya siko d'a mī mkpuru oda-oda, makèni, wezuka m, unu a s'èka mè ihien owulè. ⁶ Onyè owulè hūn nodilèni ime m, e tuhu w'a, lèkè ebe wè nò bepụ agalaba, o kpòpụ nkun; w'e kpongbanè agalaba ndi nò erira, tu wè ye okun, dunpu. ⁷ Omèni unu a nodi ime m, oku m a nodizikwo ime unu, rìo ni ihien owulè unu cho; Osolobue jenkò d'e mè ni unu 'ya. ⁸ Omèni unu a mī mkpuru oda-oda, o jenkò d'a ghosì ni unu wu umu-azuun m: ohun jenkò d'e wèhè ni Nedi m oghò.

⁹ Kè Chuku-Nedi dón nwè ihien-osusuo ebe m rị kè m dón nwè ihien-osusuo ebe unu rị; risonmekwo ni ndi ihien wè a suo m. ¹⁰ Omèni unu e dónmè iwu m, unu siko d'a risonmè ndi ihien wè a suo m—lèkè kè m dón dónmè iwu Nedi m ye m, gi è wusonmè onyè ihien è asuo Nedi m. ¹¹ A gwatoğuò m unu ihien ndini, keni ighoghò m rị ime unu lè ni ighoghò unu zu oke.

¹² Onwan wu iwu m: e nwè ni ihien-osusuo ibe unu kè m dón nwè ihien-osusuo unu."

13 “Onwónni onyè nwè ihien-òsusuò ka onwan: nì ihian gi ifiri ndì ọwụ a we ndun a ye. 14 Ndì ọwụ m kẹ ụnụ wụ—omèni ụnụ e mè ihien m sị ụnụ mè. 15 Arizì m a kpọ ụnụ igbón, makèlẹ igbón ara marin ihien di-nwónn'è rì e mè. Kama, m kpọ ụnụ ndì ọwụ m makèni a gwagụọ m ụnụ ihien ile m nù ọnụ Nèdi m.”

16 “Èlẹ ụnụ hórì m; mba, mme hórì ụnụ, tumè ụnụ keni ụnụ jèn d'a mì mkpuru—mkpuru hùn siko d'a tonì, keni Chuku-Nèdi ye ụnụ ihien ọwulẹ ụnụ gi efan m rìọ. 17 M rì e ye ụnụ iwuni: e nwè ni ihien-òsusuò ibe ụnụ.”

Izize Ụnụ Jẹnko D'e Ze Ụwa

18 “Omèni izize ụnụ rì e ze ụwa, nyanhankwọ nì nì izize m bu ụzọ ze ẹ. 19 Omèni ụnụ te wụ nke ụwa, nkẹ ihien ụnụ a suọ ụwa rìkẹ nke ẹ. Kanì, ebe o mè nì ụnụ èlẹ nke ụwa makèni a hópugụọ m ụnụ ime ụwa, 'ya haìn izize ụnụ gi e ze ụwa. 20 Nyanhan nì ihien m gwa ụnụ, nì, 'Odibo ara ka nna a.' Omèni wẹ kpokpo m ekpokpo, wẹ siko d'e kpokpozikwọ ụnụ; omèni wẹ mè ihien m sị wẹ mè, wẹ jẹnko d'e mezikwọ ihien ụnụ sị wẹ mè. 21 Wẹ k'e mè ụnụ ihien ndinì wẹ makèni ụnụ wụ nke m, ụnụ rì a za efan m, makèni amarin wẹ onyè hùn zihèni m. 22 Omèni abianì m d'a gwa wẹ oku, ikpe njo e ke ma wẹ; kanì o nwónzini nwan ihien wẹ k'e gi wanahin njo wẹ mè. 23 Onyè ọwulẹ rì e ze izize m rì e zezikwọ izize Nèdi m. 24 Omèni arunnì m ọrùn wẹ runtulèni ime wẹ, ikpe njo e ke ma wẹ; kanì, a hunchanringuọ wẹ nwan ọrùn-atumènya ndì m rùn—bù ize mmè lẹ Nèdi m hukwọ e ze wẹ. 25 Kanì, ọ rì enina nì wẹ hùn ụzọ mèzu ihien hụ wẹ de ime Iwu wẹ, nì, 'Izize m rì e ze wẹ bù o nwónni ihien m mè.’

26 Kanì, Onyè nkasi-obi hụ m jẹnko d'a gha ebe Chuku-Nèdi rì zihèni ụnụ bja, o jẹnko d'a shianì m ẹri. Onyè nkasi-obi hụ wụ Mmón-nsọ—Onyè hùn a ghosì ezioku. O k'a gha ebe Chuku-Nèdi rì bja. 27 Ụnụ lẹ enwen ụnụ siko d'a shiazikwọ nì m ẹri, makèni mmè lẹ ụnụ rì gha isi mbidón lala.”

Isi Nke Mmisin

1 “A gwatoguọ m ụnụ ihien ndinì amangbe ụnụ a danpu ime okukwe. 2 Wẹ jẹnko d'a chupụ ụnụ ime ulọ-ofufe; ezioku-ezioku, ogeñ lala hùn onyè ọwulẹ gbuni ụnụ jẹnko d'e weridẹ ẹ ni ọrùn oma k'ọ rì a runnì Osolobue. 3 Wẹ jẹnko d'e mè ihienni makèlẹ w'e ke marin Chuku-Nèdi mọbụ mmè lẹ enwen m. 4 Kanì, a gwatoguọ m ụnụ ihien ndinì, keni ogeñ w'e gi mè, ụnụ a nyanhan nì a gwatoguọ m ụnụ.”

“E te gwani m ụnụ ihien ndinì isi mbidón, makèni m rì ime igunrun ụnụ. 5 Kanì m jẹnko nwan d'e kunrun onyè hùn zihèni m, bù o nwónni onyè ọwulẹ ime ụnụ jụ m kẹ elebe kẹ m jẹnko?

⁶ Hụn nke ụnụ e gi jụ m'a, ụnụ a sụkuru makeni m gwa ụnụ ihien ndini m gwa ụnụ.”

Orun Mmon-nsọ Sikọ D'a Run

⁷ “Kani ezioku ke m ri a gwa ụnụ, erere ụnụ rọ omeni a pu m; makeni, Onye-nkasi-obi abiakọ mmani m lama alama. Kani, m lamagu ụnụ ke m'a nọ zihę ni ụnụ 'ya. ⁸ Ogen o jenkọ d'e gi bịa, ọ siko d'a ghoị ndi ụwa ni a ghotani we ihien njo wu, ni a ghotani we ihien Osolobue cho, leni aghotani we ke okinkin-ikpe nọ. ⁹ ni aghotani we ihien njo wu—makeni njo wu ni e kwere ni we m; ¹⁰ ni aghotani we ihien Osolobue cho—makeni mme nwen jenkọ ebe Nedi m ri, ụnụ ahunkozi m; ¹¹ ni a ghotani we ke okinkin-ikpe nọ makeni Osolobue a maguọ onye hụn a ki ụwani ikpe.

¹² Ihien bu ọda hodụ hụn m cho ni m gwa ụnụ, kani ụnụ asako eka ghot a kikenni. ¹³ Ogen Mmon-nsọ, Onye hụn a ghoị ezioku, k'e gi bịa, o siko d'e du ụnụ ye ime ezioku ile. Makele, ele uche e k'o k'e ku; kama, ihien owule ọ nụ, 'ya k'o jenkọ d'e ku. O jenkọ d'a gwazikwo ụnụ ihien ndi k'e me ihun. ¹⁴ O jenkọ d'e ye m ogho, makeni o siko d'e weri ihien wu nke m, hụn m k'e ye e, gwa ụnụ ya— ¹⁵ ihien ile Nedi m nwon wu nke m; 'ya hain m gi si ni Mmon-nsọ jenkọ d'e weri ihien wu nke m gwa ụnụ.”

Ekwan Jenko D'e Henrin Ighoghọ

¹⁶ “O nobe ekerę, ụnụ ahunkozi m; ọ nobezi ekerę ụnụ jenkọ d'a hụn m.” ¹⁷ Ndi hu ime umu-azuun a nọ si ibe we, “K'o gi ihien ni ọ ri a gwa enyi e ku—ni, ‘O nobe ekerę, ụnụ ahunkozi m; ọ nobezi ekerę ụnụ jenkọ d'a hụn m,’ ọ siri, ‘Makeni m jenkọ ebe Chuku-Nedi ri?’” ¹⁸ We hu a si, “K'o gi ‘O nobe ekeręni’ e ku? Enyi aghotani ihien ọ ri e ku!”

¹⁹ Jesu a maringwo ni we cho ni we ju a ajuju, ọ nọ si we, “Unu ri a jutari ibe ụnụ ihien m gi si, ‘O nobe ekerę, ụnụ ahunkozi m, ọ nobezi ekerę, ụnụ jenkọ d'a hụn m.’” ²⁰ Ezioku ke m ri a gwa ụnụ, ụnụ jenkọ d'a kwan ekwan, goo—kani ụwa jenkọ d'a ghoghọ; ọ k'a gha a fu ụnụ. Kani, o nobe, ufụ ahun e henrin ighoghọ.”

²¹ “Ime gha e me okpoho, ọ turu a aturu makeni ogen e e ruguọ; kani ọ muguu, ọ nyanhankozi afunfun hu ebe ọ n'a ghoghọ n'ọ mubanhaguọ nwa ime ụwa. ²² Eriira ke ụnụ ri nwan a kwan; kani, m k'a hunzi ụnụ—ogen hu, ighoghọ siko d'e jun ụnụ obi, o nwonni onye jenkọ d'a napu ụnụ ighoghọ ụnụ. ²³ O ru ogen hu, o nwonzini ihien ụnụ jenkọ d'a riu m. Ezioku ke m ri a gwa ụnụ, gi ni efan m riu Chuku-Nedi ihien owule, o siko d'e ye ụnụ 'ya. ²⁴ D'e rukwo nwan ogeni, ụnụ egituni efan m riu

ihien ọwule; riọ ni, unu jenkọ d'e nwonhen, keni ighoghọ unu zu oke.”

Imeri Uwa

²⁵ “M gi ilu gwa unu ihien ndini; kanị ogen lala hun m siko d'e gi gwapu unu banyeni Chuku-Nedi, egikozi m ilu ogen hu. ²⁶ O ru ogen ahun, unu jenkọ d'e gi efan m riọ. Ekuni m ni m jenkọ d'a riọdonni unu Chuku-Nedi, ²⁷ makeni ihien unu a sọọ Chuku-Nedi le enwen e a sọọ; ihien unu a sọọ a asọọ makeni ihien m a sọọ unu a sọọ, lezi makeni unu kweri ni m gha ebe Osolobue ri bia.

²⁸ M gha ebe Chuku-Nedi ri bia ime uwa; m pukozị nwan ime uwa keni m laburu Chuku-Nedi.” ²⁹ “Ya unu-azun a no si a, “I ri e kuchanpu a nwan ohunma-ohunma, elezi ilu! ³⁰ Echen ke enyi marin nwan ni marinchanrin ihien ile, n'o nwonni onye furu n'o ju i ajuju; onwan ke enyi gi kweri ni gha ebe Osolobue ri bia.” ³¹ Jesu no za, si, “Unu e kweriguọ nwan? ³² Ogen lala—o ruguode nwan, ogen unu jenkọ d'e gi gbayiya, onye-onye e si iwe e, na mme sọọ to. Kanị, ele mme sọọ wi, Nedi m noyeni m anoyeni. ³³ A gwaguọ m unu ihien ndini keni obi gi ifiri m ru unu ali. Ime uwa, unu jenkọ d'e nwon nsongbu; ka kwodon ni obi unu, n'e meriguọ m uwa!”

Isi Nke Mmęsa

Ekpere Jizosi Meni Ndi Nke E Ile

¹ Ogen Jizosi gi kuguu ihien ndini we, o no lee enya elu-igwee, si, “Baba, ogen hu e ruguọ! Ye Nwa i ogho, keni Nwa i hun uzo ye i ogho— ² ebe o me ni y'e buguọ ihian ile che okpuru e, keni o ye ndi ile hun i ye e ndun itebite. ³ Onwan wu ndun itebite: imarin ni—'yu, hun ya sọọ wu Osolobue nke-esi le imarin Jizos' Kraisti hun i zihę.”

⁴ “E yeguọ m i ogho ime uwanị ghahani irunchanrin orun hun i ye m run. ⁵ Baba, yezi m nwan ogho i, ogho ohu hu mme le 'yu nwongbama ni uwa d'e bidon.”

⁶ “E meguọ m ndini marin i, marin efan i—ndini i gha ime uwa weye m. We wu nke i; 'yu we we ye m; e meguọ we ihien i ku. ⁷ A maringuọ we nwan ni ihien ile i ye m gha eka i bia, ⁸ makele a gwaguọ m we ihien ndi hu i si m gwa we. A nabanhanguọ we ihien ndi hu; a maringuọ we ni m gha ebe i ri bia nke-esi. E kweriguọ we ni 'yu zihę m.”

⁹ “M ri e me ni we ekpere; ele ndi uwa ke m ri e me ni ekpere, kale ndi hun i ye m; makeni, nke i ke we wu. ¹⁰ Ihien ile m nwe wu nke i, nke i wuzikwo nke m. W'e wehe ni m ogho. ¹¹ Arikozi m nwan ime uwa, kanị we ri ime uwa—mme nwen lala d'e kunrun i. Nedi hun ri nsọ, gi efan i cheme we, efan i ahun i ye m, keni we wuru ohu ke mme le 'yu don wu ohu. ¹² Ogen mme le

wę gi rị, m gi ẹfan ị cheme ẹ—ẹfan ahun i ye m. E chemęguo m ẹ: etuhuni m kaka onye ohu ime ẹ—wezuka onye ahun me ihien ẹ e gi tikpo a—keni ihien Ekwkwọ-nsọ ku hun ụzọ mezu. ¹³ Kani, m lala nwan d'e kunrun i; m rị e ku ihien ndini ime ụwa keni ẹ hun ụzọ nwe ighoghọ m ime ndun ẹ, nwe ẹ hun zu oke.”

¹⁴ “E yeguọ m ẹ oku i, izize ẹ nọ zeme ụwa—make ni ẹle ẹ nke ụwa, rike ke o don me ni mme le enwen m ẹle nke ụwa. ¹⁵ Ari m a rịo ị n'i gha ime ụwa wepu ẹ; kama, m rị a rịo n'i cheme ẹ make Eje-onye hu gha e me ẹ ihien owule. ¹⁶ Ele ẹ nke ụwa—k'o don me ni ẹle m nke ụwa. ¹⁷ Gi ezioku don ẹ nsọ: oku i wu ezioku. ¹⁸ Ke i don zihę m ime ụwa ke m don rị e zi ẹ e ye ime ụwa.”

¹⁹ “M rị nwan e gi ifiri ẹ e wepuha enwen m, keni m hun a ni ẹ wuru ndi ẹ wepuha n'i, hun ẹ don nsọ nke-esi.

²⁰ Ele ndini suọ ke m rị e me ni ekpere; kama, m rizikwo e meni ndi hun jenkọ d'e gi ufiri ozi ẹ zi kweri ni m. ²¹ M rị a rịo ni ẹ ile wuruchanrin ohu, nọke ke iyu, Baba, don rị ime m, mme nwen huzikwo ime i; m rị a rịo ni ẹ rizikwo ime enyi—keni ụwa hun ụzọ kweri ni iyu zihę m. ²² E weguọ m ogho hu i ye m ye ẹ, keni ẹ wuru ohu ke mme le 'yu don wu ohu: ²³ keni o wuru ni mme nwen hu ime ẹ, 'yu nwen hu ime m; a wuruchanrin ẹ ohu, ụwa e gi ẹ marin ni iyu zihę m leni uwe wu ndi nke m rị ị obi ke mme nwe don rị ị obi.”

²⁴ “Baba! M cho ni ndi ile i we ye m son m nodi ebe m rị, ni ẹ hun ogho m hun i ye m make ihien-osusuọ i nwe jenni m n'i d'e kede ụwa.”

²⁵ “Euu Nedi m, Onye ezi-omume, osuon'a ni ụwa amarin n'i, mme nwen a maringho ị, ndini ẹ a maringhozi ni iyu zihę m.

²⁶ E meguọ m ẹ marin ị, m jenkọ d'a gha e mezikwo ẹ a marin ị, keni ihien-osusuọ i nwon ebe m rị hun ụzọ rị ime ẹ leni mme nwen rizi ime ẹ.”

Isi Nke Mmésatọ

A Bia Ẁe D'a Nwunrun Jesu

(Mat 26.47-56; Mak 14.43-50; Luk 22.47-53)

¹ Ogen Jesu gi meguu ekpereni, 'ya le umu-azuun a nọ fetu Qdanmgbugbu Kidronu. O nwe ugba rị ebegu; Jesu le umu-azuun a nọ banye ugba ahun. ² (Judasi, hun ren'e a maringhozi ebahun, make ni Jesu le umu-azuun a a nọ ebegu e zu mbu-le-ebu.)

³ Ya Judasi nọ weri igunrun ndi-agma Rom le ndi-unakpa Ulonso, ndi hun ndi-isi nchu-egan le ndi itu-Farisi zihę, banhan ime ali vaini hu. Ẁe busonme ihien-ogun ichen-ichen le owa le ukpe.

⁴ Jesu a maringwo ihien ile jenko d'e me n'e, 'ya o no jenuha ihun, ju we, si, "Onye ke unu ri a cho?" ⁵ We no za, si, "Jesu, onye Nazareti." O no si we, "Mme ro." (Judasihun ren'e wuzoyeni we ebahun oghen o gi ku ihienni.) ⁶ Oghen Jesu gi si we, "Mme ro", we no jenkins azuun, danhanrin ali. ⁷ Jizosi no juzi we, si, "Onye ke unu cho?" We no si, "Jizosi onye Nazareti." ⁸ Jizosi no si, "A gwagwo m unu ni mme ro. O me nwan ni mme ke unu ri a cho, ni ni ndini hoduni lama." ⁹ (O ku ihienni keni ihien hu o ku mbu hun uzọ mezu: "Etuhuni m kaka onye ohu ime ndi hun i ye m.")

¹⁰ Ya ke Saimonu wu Pita, hun bu ophia-agma, no sepua a, banpu odibo onye-isi nchu-egan ntin aka-ihien. (Efan odibo ahun wu Makusu.) ¹¹ Jizosi no si Pita, "Wekin ophia-agma i onodi a! Ni m ju n'a rako m mkpu afunfun hun Nedi m ye m?"

E We We Jesu Jenni Anasi N'o Kin E Ikpe

¹² Ya ndi-agma Rom le Onye-isi-agma we kani le ndi-unakpa ndi Ju no nwunrun Jesu, ken e egbun. ¹³ We no bu uzọ we e jenni Anasi. Anasi wu nedi nwunye Kayafasi. Kayafasi wu onye-isi nchu-egan ahua hu. ¹⁴ (Kayafasini wu onye hun dun ndi-isi ndi Ju odun n'o kakwo we mma ni onye ohu nwundonni ihian ile onwun.)

Pita A Ghorì N'o Marin Jesu

(Mat 26.69-75; Mak 14.66-68; Luk 22.55-57)

¹⁵ Saimonu wu Pita le nwa-azuun ozọ no sonme Jesu. (Onye-isi nchu-egan marin nwa-azuun ozọ hu amarin, 'ya nwa-azuun hu no son Jesu banye ime ezi ogwa onye-isi nchu-egan.) ¹⁶ Kani Pita abanhani. Ya nwa-azuun ozọ hu no kin-azuun d'a gwa okpoho hun ri e che nche onu-mgbon oku, webanhan Pita. ¹⁷ Okpoho ahun ri onu-mgbon no si Pita, "Y'ele onye ohu ime umu-azuun okenye hu?" Pita no si, "Mba, ele mme."

¹⁸ Oyi ri a tu; 'ya ndi idibo le ndi-unakpa hu no fiye okun, fihunme okun hu, a nyan a. 'Ya Pita no jen d'e son we turu ebegu, a nyan okun.

Onye-isi Nchu-egan A Ju Jesu Ajuju

(Mat 26.59-66; Mak 14.55-64; Luk 22.66-71)

¹⁹ Oghen ahun, onye-isi nchu-egan hu a ju Jesu ajuju banyeni umu-azuun a le nkuzi e. ²⁰ Jesu no si, "Id'enya ihian ile ke m no ku ihien m ku; ime ulo-ofufe ri ichen-ichen le ime Ulo-nsọ—ebe ndi Ju ile no e zu ke m no kuzi nkuzi m; ekutuni m ihien owule nzuzue. ²¹ K'i ri nwan a juni m ajuju? Ju ndi hun nu ihien m ku, a maringwo we ihien m ku." ²² Oghen Jesu gi ku ihienni, unakpa ohu turu ehü ebahun no fian Jesu ihien, si, "Erija ke ya a gwa onye-isi nchu-egan oku!" ²³ Jesu no si a, "Omeni o nwon eje-oku m ku, gwa ihian ile ri ebeni ihien o wu; kani, mbuni ezioku ke

m ku, k'ì fiàni m ihien?" ²⁴ Ya Anasi nọ si wẹ weri ya lẹ ẹgbun hụ wẹ kẹn ẹ jenni Kayafasi onye-isi nchụ-ẹjan.

Pita A Ghọrị N'ọ Marị Jesu

(Mat 26.71-75; Mak 14.69-72; Luk 22.58-62)

²⁵ Pita turukwọ ebẹhụ a nyan okun. 'Ya ndi ọzọ nọ si, "Y'ele onye ohu ime umu-azuun okennyẹ hụ?" Kani, Pita nọ ghorị, si, "Mba, ele mme." ²⁶ Onye ohu ime ndi idibo onye-isi nchụ-ẹjan, hun wu nweñe okennyẹ hụ Pita banpu ntin nọ si Pita, "Ahunni m 'yu ni 'ya ime ugba ahun?" ²⁷ Pita nọ ghorizi. Ozigbo, okpa nọ kwan.

E We Wẹ Jesu D'e Kunrun Paileti

(Mat 27.1-2, 11-14; Mak 15.1-5; Luk 23.1-5)

²⁸ Uzo-utuntun biribiri, wẹ nọ gha iwe Kayafasi weri Jizosi si ime ogwa Govano hun ri a kini. Kani, abanyeni wẹ ime ogwa hụ, makeni achoni wẹ ni wẹ meru enwen wẹ, keni wẹ hun uzo ri Oriri-Nghafe hụ. ²⁹ Ya Paileti nọ jemburu wẹ ezi, si, "Elee ikpe ke unu ri e kpe okennyeni?" ³⁰ Wẹ nọ si a, "Omēni okennyeni ele eje-ihian, enyi eke wehēni i y'e." ³¹ Paileti nọ si wẹ, "Weri n'e, ni unu lẹ enwen unu d'e gi iwu unu kin ẹ ikpe." Ndi-ndu ndi Ju nọ si a, "Iwu unu tini enyi si enyi egbule onye owule." ³² (Hunni ke ihien Jesu ku banyeni udi onwun o jenkọ d'a nwun gi mezu.)

³³ Paileti nọ sizi ime ogwa a, zi wẹ kpọ Jesu; ya o nọ juma Jesu, "Iyū wu eze ndi Ju?" ³⁴ Jesu nọ si a, "Uche i k'i gide nwan a ju ajujuni ra ndi ọzọ gwa i oku m?" ³⁵ Paileti nọ si a, "I rode ni m wu onye Ju ra? Ndi Ju ibe i lẹ ndi-isi nchụ-ẹjan we i che m ẹka; k'i me?" ³⁶ Jesu nọ si, "Ali-eze m ele nke uwanị. Omēni ali-eze m te wu nke uwanị, nke ndi m ri a ki a lu ogun gi gbondon wẹ ebule m che ẹka ndi-ndu ndi Ju. Mba, ali-eze m ele nke ebeni."

³⁷ Ya Paileti nọ ju a, si, "Eze k'i wu nwan?" Jizosi nọ shiari a, si, "Iyū ku ni m wu eze. M bia d'a shiani ezioku eri: ifiri ẹ ke wẹ gi mu m; iya haiñ m gi bia ime uwa. Onye owule hun wu nke ezioku e gon ntin oku m." ³⁸ Paileti nọ ju a, si, "Ki wu ezioku?"

Paileti e kuguu ohun, o nọ jemburuzi ndi hụ ezi.

A Ma Wẹ Jesu Ikpe-onwun

(Mat 27.15-31; Mak 15.6-20; Luk 23.13-25)

Ya Paileti nọ si ndi hụ ri ezi, "Ahunni m ihien owule o me hun m'e gi ma a ikpe. ³⁹ Kani, ke omēnali unu don ri, m'a hatu ni unu onye-ngan ohu ogen Mmemme-Nghafe owule; unu a chogho ni m hatu ni unu Eze ndi Ju?" ⁴⁰ Wẹ nọ yi oro, shiari a, si, "Mba, ele iya! Barabasi ke enyi cho!" (Barabasi ni ri ndi a luson ndi Rom ri a kini.)

Isi Nke Mmitenei

1 Ya Paileti nọ weri Jesu, we ẹ ye ndi-agma, wẹ nọ gbu ẹ mkpịnsin.

2 Ndi-agma hụ nọ gi mkpịnsin ogun risonme kpa okpu-eze, bu ẹ che ẹ isi; e yime w'ẹ ewuru e nwun ufie-roni, ufie-roni*. 3 Wẹ nọ bia d'e kunrun ẹ mgbe ole-le-ole, a si, "Isi i chei, eze ndi Ju!" E jemburu w'ẹ, a fian a ihien.

4 Paileti nọ jenzi d'a gwa wẹ, si, "Lee ẹ, m jenkọ d'e wepuha ni unu 'ya, ni unu marin ni ahunni m njo o me!" 5 Ya Jizosi nọ puha: o kpuhu okpu ogun; o yihu ewuru popu hu wẹ yime ẹ. Paileti nọ si wẹ, "Lee ni okennyẹ hu ebeni!"

6 Ogen ndi-isi nchu-ẹjan le unakpa Ulo-nso gi hun a, wẹ nọ yi, "Kpogbu ẹ! Kpogbu ẹ!" Paileti nọ si wẹ, "Weri n'ẹ nwan, ni unu gi ẹka unu kpogbu ẹ; ni ahunni m eje-ihien o me hun m siko d'ẹ gi ma a ikpe." 7 Ndi-ndu ndi-Ju nọ za, si, "Enyi nwongho Iwu. Iwu enyi si n'o furu hun a nwunni, make ni o weri enwen ẹ n'o wu Nwa Osolobue."

8 Ogen Paileti gi nu hunni, egun nọ tukarid'a k'o tuhan a mbu. 9 O nọ shizi ime ogwa a d'a ju Jesu ajuju, si, "Elebe k'i gha bia?" Kanị Jesu asharin'a. 10 Paileti nọ si a, "I ri a gba m nkintin? Y'a marin ni m nwon iken hun m'e gi hatu i le hun m'e gi kpogbu i?" 11 Jesu nọ shiri a, si, "O nwonni iken i nwon ebe m ri wezuka ni Osolobue gha elu ye 'y'ẹ. Ya wu, onye hu bu m che ẹka i me njo kanị." 12 Gha ogen Paileti gi nu hunni jenne, o nọ mememe n'o hatu Jizosi ye; kale, igunrun hu nọ yi oro, si, "I hatu okennyeni ye, 'ya wu ni y'ele owu eze-kanị wu Siza; makele, onye owule weri enwen ẹ n'o wu eze ri a luson Siza ogun!"

13 Ogen Paileti gi nu oku ndini, o nọ wepuha Jizosi ihun-ezi, nodi ali elu Oche Okinkin-ikpe elu Mgba-nkpo w'a kpo "Mgbankpo Omuma." (Kanị "Gabata" ke w'a kpo a onu Hibru hun wu asusu ndi Ju). 14 Uhuohin hu wu uhuohin wẹ gi a kwademe Mmemme-Nghafe. O rumẹ ogen anwun gi a ri isi, Paileti nọ si ndi Ju, "Lee ni eze unu!" 15 Wẹ nọ yi oro, si, "Gbu ẹ! Gbu ẹ! Kpogbu ẹ!" Paileti nọ ju wẹ, si, "Unu cho ni m kpogbu eze unu?" Ndi-isi nchu-ẹjan nọ shiri a, si, "Siza, eze Rom, 'ya suọ wu eze enyi nwon!" 16 Ya Paileti nọ we Jesu ye ndi-agma d'a kpogbu.

A Kpogbu Wẹ Jizosi

(Mat 27.32-34; Mak 15.21-32; Luk 23.26-43)

'Ya ndi agha nọ weri Jesu. 17 O nọ buru obe† gha ime obodo ahun pu, si ebe w'a kpo "Ebe-Okpokom'isi." ("Gogota ke w'a

* **Isi Nke Mmitenei:**2 ewuru ndi nze le ndi-idafin † **Isi Nke Mmitenei:**17 Ogen hu, obe osisi ke ndi-Rom gi e gbu onye wẹ ma ikpe-onwun. O ru, onye wẹ ma ikpe onwun e buru obe ẹ, sɔnmẹ ndi-agma hun jenkọ d'a kpogbun'ẹ. Wẹ kpomaguu a elu ya wu obe, a nodi wẹ ebẹhu, e che nche, d'e ru ni o nwunhun.

kpọ a ọ́nụ́ Hibru hún wụ́ asụ́sụ́ ndi-Ju”) ¹⁸ Ebehụ́ kẹ́ wẹ́ nọ́ kpọ́ma a elu-obe; wẹ́ kpọ́mazikwọ́ ikennyẹ́ ebuọ́ elu obe ichen-ichen che n'ẹ́, onyẹ́ ohu rị́ azụ́nni, onyẹ́ ohu rị́ azụ́nni, Jizọ́sị́ rị́ etintin wẹ́. ¹⁹ Paileti nọ́ de ihien buche elu obe hụ́. Ihien o de wụ́, “Jesu onyẹ́ Nazareti, eze ndi Ju.” ²⁰ Ndi bu ọ́da gún a, makẹ́ni ebahún wẹ́ nọ́ kpọ́gbu Jesu nọ́kunmẹ́ ime obodo hụ́ lẹ́zi makẹ́ni wẹ́ gi asụ́sụ́ ndi Ju wụ́ Hibru lẹ́ asụ́sụ́ ndi Rom wụ́ Latini lẹ́ asụ́sụ́ Griki hún alí ichen-ichen a sụ́ oğen hụ́ de ihien hụ́. ²¹ Ndi-isi nchụ́-ẹjan ndi-Ju nọ́ sị́ Paileti, “Edele ẹ́ ‘Eze ndi Ju,’ kama, de ‘Okennyeni sị́, “Mmẹ́ wụ́ eze ndi Ju.” ’ ” ²² Paileti nọ́ shiari, sị́, “E deguọ́ m ihien m de.”

²³ Ndi-agma hụ́ a kpọ́maguú Jesu elu-obe, wẹ́ nọ́ kirí ẹ́kwa ndi o yi kebe wẹ́ ụ́zọ́ ẹ́nọ́, onyẹ́-onyẹ́ nọ́ weri ụ́zọ́ ohu-ohu. Nke ẹ́fẹ́ tueni o yiye enu ẹ́, hún nwónlẹ́ni ebe wẹ́ gi wegbama a makẹ́ni ibe ẹ́kwa ohu rochanrin, gha elu d'e ru alí, ²⁴ ndi-agma ndi hụ́ a sị́ ibe wẹ́, “Enyi etikako n'a; ni enyi tu nkpo gi marin onyẹ́ siko d'e weri n'ẹ́.” Onwan mẹ́ keni ihien Ehuhuo-nsọ́ ku hún ụ́zọ́ mezu, Ekwkwọ́-nsọ́ sị́,

“E kerí wẹ́ ẹ́wuru m,

tụ́ mkpọ́ gi weri ẹ́wuru m yiye elu ẹ́.”

'Ya kẹ́ ndi-aghaní mẹ́.

²⁵ Ndi wuzo ehu obe Jesu oğen ahun wu nne e, nwene nne e okpoho, Meri nwunye Klopasi le Meri onyẹ́ Magidala. ²⁶ Jesu a hún nne e le nwa-azun hụ́ ihien e a sụ́ Jesu kẹ́ wẹ́ turu ebẹ́hụ́, o nọ́ sị́ nne e, “Okpoho, hunní wu nwa i.” ²⁷ O nọ́zi sị́ nwa-azun a ahun, “Hunní wu nne i.” Ya nwa-azun hụ́ nọ́ gha erira weri nne Jesu si iwe 'ya wu nwa-azun, nne Jesu nọ́ du e biri.

Onwun Jesu

(Mat 27.45-56; Mak 15.33-41; Luk 23.44-49)

²⁸ Omeguú, makẹ́ni Jesu a maringuo ni ihien ile e mechanringuo, o nọ́ sị́, “Egun mirin ri a gun m.” O ku okuni n'o gi mezu ihien Ekwkwọ́-nsọ́ ku. ²⁹ Ite ohu manya ru-uka jun ri ebahun; 'ya wẹ́ nọ́ weri eru suye ime manya hụ́, gi mkpínsin ihien-akunkun w'a kpọ́ haisopu wesi e elu, su e ugb'onu. ³⁰ Manyani a banguú Jizosi onu, o nọ́ sị́, “O guguo!” Ya o nọ́ bu isi koma alí, nwunhun.

A Dun We Jesu Obo Ekunkun

³¹ Makẹ́ni Uhuohin Nkwademe Izu-iken ro—ndi-ndu ndi Ju achoni ni wẹ́ latọ́ ehiu ndi ahun elu-obe ebẹ́hụ́, ebe o mẹ́ ni Uhuohin-Izu-iken hụ́ lalaní arikenmẹ́kẹ́ nsọ́. 'Ya wẹ́ nọ́ sị́ Paileti 'ya sị́ ndi-agma a kpagisonmẹ́ ndi hụ́ wẹ́ kpọ́ma elu obe ukuf, keni wẹ́ butusonmẹ́ ehu wẹ́ enu obe. ³² 'Ya kẹ́ ndi-agma hụ́ nọ́

† **Isi Nke Mmiteneji:**31 Onwan kẹ́ wẹ́ gi e mẹ́ wẹ́ a nwunkenrin.

jenme d'a kpagisonme ikennyen ndi hu we kpogbu we le Jesu uku —a kpagi we nke onye ibuzo, kpagizikwo nke hun-ebọ.

³³ Kanị ogeen we gi ru ebe Jesu ri, a hun we n'ọ nwunhūnguọle, 'ya we noleni kpagi e uku. ³⁴ Kama, onye ohu ime ndi-agma hu no dun Jesu obo ekunkun, edeke le mirin no gbapuha. ³⁵ (Onye hu hun ke ihienni me e kuguo a, keni unu le enwen unu hun uzọ kweri. Ihiẹn o ku wu ezioku; o maringho ni ezioku ro). ³⁶ Ihiẹn ndini me keni ihien Ekwkwo-nsọ ku hun uzọ mezu: Ehuho-nsọ si, "O nwonni akpu okpukpu a ohu hun jenkọ d'a kpagini." ³⁷ Ekwkwo-nsọ e kuguozị ebe ozo, si, "We jenkọ d'a gba onye hu we dun ihien ilee."

Olili Jesu

(*Mat 27.57-61; Mak 15.42-47; Luk 23.50-56*)

³⁸ Omeḡu, Josefụ, onye obodo Arimatia, no jen d'a si Paileti 'ya buye e ehụ Jizosị (Josefụ gi nzuzue e son uzọ Jesu makeni egun ndi-ndu ndi Ju ri a tu a). Paileti no kweri, si a d'e buru ehụ Jesu; 'ya o no jen d'e buru e. ³⁹ Nikodimosi hun bia d'e kunrun Jizosị ime ukinkin ogeen mbu no sonme Josefụ. Nikodimosi wehe udeen e shin ohunma we gi ehuhuo maa le alo memẹ, hun nyinkari nkirishi ekpa nnu. ⁴⁰ Ikennyen ebuo hu no buru ehụ Jesu, gi ekwa line fugbame 'ya le ihien ndi ahun e shin ohunma—rike ke ndi Ju don a kwama ozun we k'e li. ⁴¹ O nwon ugba ri ebahun we no gbu Jesu; ili-okporo ohun we keleni liyetu ihian ri ime ugba hu. ⁴² Makeni Uhuohin hu ndi Ju gi a kwademe Izuiken a gumaguo bu ili hu ri nsue, we no gweru bu ehụ Jesu che ili ahun ri ebegu.

Isi Nke Ogun

Okpokoro Ili

(*Mat 28.1-8; Mak 16.1-8; Luk 24.1-12*)

¹ Uzọ-utuntun uhuhohin ibuzo ime izu-uka*, ebe eki keleni fonguu, Meri onye Magidala no jen ili hu hun no ke okporo. 'Ya k'o no hun a ni e nupuguo we omuma hun ri onu ili hu. ² O no gi oso jen d'e kunrun Saimonu hun w'a kpọ Pita le nwa-azuun ozọ hu ihien e a suo Jesu, si we, "E bupuguo we Di-nwonni-enyi ime ili hu bu enyi amarin ebe we buche e." ³ 'Ya ke Pita le nwa-azuun ozọ hu no gbashi ili hu. ⁴ Nwa-azuun hun-ebọ hu no gbaghafe Pita, bu uzọ ru ebahun. ⁵ O hulua ali, nyonye ime ili, 'ya o no hun ekwa line ndi ahun we te gi kwama Jesu ebe we ri ali ebegu, kanị o banyeni ime ili hu. ⁶ Saimon' Pita hun sonko a azuun e ru ebegu, o no shi ime ili hu ozigbo-ozigbo. O no hun ekwa line ndi hu ali ebegu, ⁷ hunzi ekwa hu te ri isi Jesu.

§ **Isi Nke Mmitene:**36 Eşodosi 12.46; Nombasi 9.12; Ebu-oma 34.20 * **Isi Nke Ogun:**1 hun wu nwan uhuhohin Sonde

Èkwa hụ te rị isi Jesu lẹ linẹ ndị ahụ arị ụzọ ohu; kama, wẹ fuma èkwa hụ te rị isi Jesu, bu ẹ tọ nkọ ohu. ⁸ Ya nwa-azụun hụn-ẹbọ hụ, hụn bu ụzọ ru ili hụ nọ banyezikwọ; ọ hụn, ọ nọ kweri. ⁹ (Ogẹn ahụn, w'e ke ghọtakwọ ihien hụ Ehubu-nsọ ku —n'o jenkọ d'a gha ọnwun lihi.) ¹⁰ Ya ụmụ-azụun a ndị ahụ nọ lashisonmẹ iwe wẹ.

*Meri Onyẹ Magidala A Hụn Jesu K'ọ Ghagụ Ọnwun Lihi
(Mat 28.9-10; Mak 16.9-11)*

¹¹ Kanị Meri e turukwọ ihun ili hụ, a kwan èkwan. K'ọ dọn rị a kwankwọ, o hulua alị, nyonye ime ili hụ, ¹² ọ nọ hụn ndi mmọn-ozì ẹbuọ yi èkwa ọchan kẹ wẹ nọdì alì ebahun ẹhị Jesu te rị, onyẹ ohu rị ibe isi ẹ, hụn-ẹbọ rị ibe ọkụ a. ¹³ Wẹ nọ jụ a, sị, “Okpoho, k'ì rị a kwannì?” Ọ nọ shiari wẹ, sị, “È wepugwo wẹ Di-nwonnì-m, bu a marin m ebe wẹ buche ẹ!” ¹⁴ Ogẹn o gi kugwu ihienni, ọ nọ gbewoto, hụn Jesu k'ọ turu ebẹhụ, kanị ọ marin nì Jesu rọ. ¹⁵ Jesu nọ jụ a, sị “Okpoho, k'ì rị a kwannì? Onyẹ k'ì rị a chọ?” Meri ro ni onyẹ hụn e lefu ugbo-nta hụ ẹnya rọ, 'ya ọ nọ sị a, “Di-ọkpa, ọwunì 'yù bupụ a, gwa m ebe i buche ẹ, m k'e jẹn d'e buru ẹ.” ¹⁶ Jizosì nọ hị a, “Meri!” Meri nọ gbewoto bu ihun zinmẹ ẹ, gi asusu Hibru yi, “Raboni!” (Raboni wu Onyẹ-nkuzi asusu ndi Ju) ¹⁷ Jesu nọ sị a, “Ekwondonlẹ m ẹka, makeni m'e ke jẹn elu-igwee d'e kunrun Chuku-Nedi. Ka jẹn d'e kunrun umunẹ m, y'a sị wẹ, 'M lako elu-igwee d'e kunrun Nedi m hụn wuzi Nedi unu, Osolobue m hụn wuzi Osolobue unu.' ” ¹⁸ 'Ya kẹ Meri onyẹ Magidala nọ jẹn d'a gwa ụmụ-azụun Jesu, sị, “A hūngwo m Di-nwonnì-ẹnyi!” Ya k'ọ nọzi gwachanrin wẹ ihien ndi hụ ọ gwa a.

*Jesu E Nwonnpuha Ebe Umụ-azụun A Rì
(Mat 28.16-20; Mak 16.14-18; Luk 24.36-49)*

¹⁹ Ẹnyasị uhuhon hụ, hụn wu uhuhon ibuzo ime izu-uka, umu-azun Jesu nọ kpokin enwen wẹ ye ebe wẹ rị makeni egun ndi-ndu ndi-ju rị a tu wẹ. Ya Jesu nọ nwonpuha idenmizi d'e turu ime igunrun wẹ, sị, “Udon 'ya rì nì unu.” ²⁰ Ogẹn o gi kugwu ihienni, ọ nọ ghosì wẹ ẹka a ẹbuọ lẹ ẹkunkun a. Ogẹn umu-azun a gi hūn Di-nwonnì-ẹnyi, ighoghọ e jun wẹ obi. ²¹ Jizosì nọzi nwan sị wẹ, “Udon 'ya rinì unu. Kẹ Chuku-Nedi dọn zi m kẹ m rì nwan e zi unu.” ²² O kugwu ihienni, ọ nọ horokpu wẹ, sị, “Narin nì Mmọn-nsọ. ²³ Unu gbaghari ihian njọ wẹ, Osolobue a gbaghari wẹ ya; omeni unu agbagharini wẹ njọ wẹ, Osolobue agbaghariko wẹ.”

Jesu Lẹ Tamosì Hūn Ru-uka

²⁴ Tamosì (hūn w'a kpọ Ejime), hūn wu onyẹ ohu ime wẹ mmẹbuọ, arì ime wẹ ogẹn Jesu gi bia. ²⁵ 'Ya umu-azun ibe ẹ nọ sị a, “Ẹnyi a hūngwo Di-nwonnì-ẹnyi.” Kanì Tamosì nọ sị

wę, “Mani m hun ebe wę dusionme e ntu ndi hu eka ebuo, bu mkpinsiin-eka m che ebe ntu ndi hu rusonme e ehụ eka ebuo, e bu m eka che ekunkun a—ekweriko m!”

²⁶ Hun me e izu-uka, umu-azuun Jesu rizi ime ulo; uwe le Tamosi ri. Uzo kpokin akpokin, kani Jesu no nwonpuha, turu ime igunrun we, si, “Udon 'ya rini unu.” ²⁷ 'Ya o no si Tamosi, “Bu mkpinsiin-eka i che ebeni, lee eka m ebuo; tinpu nwan eka i buche m ekunkun. Aruzile uka; kweri!” ²⁸ Tamosi no za a, si, “Di-nwonna-m le Chuku m!” ²⁹ Jesu no si a, “I kweri makele ya hinguo m? Ngozi wu nke ndi hun keleni hun bu e kweri we.”

Ihien We Deni Ekukwoni

³⁰ O nweghozi orun-atumenya ndi ozo bu oda we deyeleni ime ekukwoni hun Jesu runzi idenya umu-azuun a. ³¹ Kani, we deye ndini keni unu hun uzo kweri ni Jesu wu Kraisti, Nwa Osolobue, Onye Hu Osolobue Tume; le ni unu gi efan a nwon ndun ghahani ikwerinin'e.

Isi Nke Ohu-kwasi-ogun

Jesu E Nwonpuhazi Ebe Umu-azuun A Ri

¹ Ihien ndini e meguu, Jesu no nwonpuhazi d'e kunrun umu-azuun a mkpenren “Ohimin” Taiberiasi. Enina k'o don me: ² Saimonu hun wu Pita, le Tamosi (hun w'a kpo Ejime) le Natanelu (onye obodo Kana ri Galili) le umu-ikennye Zebedi lezi umu-azuun Jesu ebuo ozo gba nodi. ³ Saimon' Pita no si ndi ahun ya le we ri, “E shi m d'e gbu azuun.” We no si a, “Enyi siko d'e sonme i.” 'Ya we no jenne. We no banye ugbo-mirin d'e gbume. Kani, egbuni we ihien owule ukinkin hu ile.

⁴ Ogen eki gi fonguu, Jesu no turu mkpenren mirin; kani umu-azuun a amarin ni Jesu ro. ⁵ 'Ya k'o no ju we, si, “Umuoka, o ke nwon azun unu gbu?” We no za, si, “Kaka akp'ohu.” ⁶ O no si we, “Tu ni oga unu ye azuun eka-nni ugbo unu, unu jenko d'e gbu azun.” 'Ya we no tuye oga hu, o te nizini we dobanhan ime ugbo, makeni azun we gbu e buke oda.

⁷ Nwa-azuun hu ihien e a suo Jesu no si Pita, “Di-nwonna-enyi ro mai!” Ogen Pita gi nwan nu ni Di-nwonna-enyi ro, o no yiri ewuru o yiye elu e (makeni o te yipuguu a). Ya o no tuban ime mirin. ⁸ Umu-azuun isin ahun hodu ime ugbo no gi ugbo dokpunpuha oga hu azun jun mkpenren mirin. Gha ebegu we ri d'e ru mkpenren-mirin eteni—ihien rike ama-uku iri kwasi ogun-isin suo ro; o rucharinni polu ebuo. ⁹ Ogen we gi ru mkpenren mirin, we no hun oboko okun ebahun; azun ri elu e; bredi huzikwo ebegu. ¹⁰ Jesu no si we, “Wehe ni azun ime ndi hun unu gbu kiken ni.” ¹¹ Ya Saimonu wu Pita no si ime ugbo-mirin, dokpunpuha oga hu mkpenren mirin. Azun

hisonmẹ ogbe jun ẹ, azun mmeto-kwasị-ogun-esa. Azun ri ime oga hu e bukenmẹke oda bu oga hu etikani. ¹² Jesu no si we, “Bia ni nwan d'e ri ihien-oriri utuntun.” Bu o nwonni nwa-azuun a owule egun ni ju a, “Onye k'i wu?” makeni a maringho we ni Di-nwonni-enyi ro. ¹³ Ya ke Jesu no jen d'e weri bredi hu ye we, werizikwo azun hu ye we.

¹⁴ Onwan me e mgbe eto umu-azuun Jesu hun a k'o ghaguu onwun lihi.

Jesu E Wekinhezi Pita Onodi A

¹⁵ Ogen we gi riguu ihien-oriri utuntun ahun, Jesu no si Saimonu wu Pita, “Saimonu nwa Jonu, ihien m a suogho i kari ndini?” O no za, si, “Eghee Di-nwonni-enyi, 'y'a maringho ni ihien i a suogho m.” Jesu no si a, “Lefu umu-atunrun m enya.” ¹⁶ Jesu no ju a hun me e mgbe ebuo, si, “Saimonu nwa Jonu, ihien m a suogho i?” O no za, si, “Eghee Di-nwonni-enyi, 'y'a maringho ni ihien i a suogho m.” Jesu no siji a, “Lefu atunrun m enya.” ¹⁷ Jesu no juzi a 'ya hun me e mgbe eto, “Saimonu nwa Jonu, ihien m a suogho i?” O no fu Pita ni Jesu ju a ya mgbe eto, “Thien m a suogho i?” Pita no si a, “Di-nwonni-enyi, 'y'a maringho ihien ile; y'a maringho ni ihien i a suogho m.” Jesu no si a, “Lefu atunrun m enya. ¹⁸ M ri a gwa i ezioku, ogen i gi ri okoro, y'e konrin, e jen ebe owule suo n'i; kani i kaguu egedi, i jenkọ d'a tnpu aka i, ndi ozọ e konme i, we i si ebe i choleni n'i jen.” ¹⁹ (Jesu gi ihienni o ku ghosi udi onwun Pita jenkọ d'a nwun gi wehe ni Osolobue ogho).

Jesu e kuguu ihienni, o no si Pita, “Sonme m!”

Jesu Le Pita Le Nwa-azuun Ahun Ihien E A Suo Jesu

²⁰ Pita e lee enya azuun, o no hun nwa-azuun ozo hu ihien e a suo Jesu. (Hun noson Jizosi ogen we gi ri e ri ihien-oriri enyasi ahun, nwa-azuun hu hun ju Jizosi, si, “Di-nwonni-enyi, onye jenkọ d'e re i?”) ²¹ Ogen Pita gi hun a, o no ju Jesu, si, “Di-nwonni-enyi, okennyeni?” ²² Jizosi no si a, “Omēni m cho n'o ri ndun d'e ru mgbe m bia, ele hun biri i? Sonme m!” ²³ ‘Ya okuni no kpogbama ime igunrun ndi e son Jesu, ni nwa-azuunni anwunko. Kani, Jizosi ekuni n'o nwunko, ihien o ku wu, “Omēni, m cho n'o ri ndun d'e ru mgbe m bia, ele hun biri i?”

²⁴ Ya wu nwa-azuun wu onye hun ri nwan e ku oku ihien ndini; iya detuzikwo nwan ndini we; enyi a maringho ni ihien o ku wu ezioku.

Mmekin

²⁵ Kani, o nwezikwo ihien ndi-ozo bu oda Jesu me. Omēni we dechanrin we ile ohu-ohu, e rogho m'a ni uwa ile eruguko ehuhuo we siko d'e gi de we.

Orun Ndi-Ozi Ahun Pu-ichen

Jesu A Lashi Elu-igwee Id'anya Ndi E Son N'e

¹ Tiofilosi-o, ime ekukwo nke ibuzo, m de ihien ile Jesu run le ihien ile o kuzi—gha ogen o gi bidon orun a ² d'e ru uhuhin hu we weri e si elu-igwee, ogen o gi giguu iken Mmon-nsọ gwa Ndi-ozii hu pu-ichen o hopuha ihien we jenkọ d'e me.

³ Ogen o gi taguu afunfun, nwunhuguu, o hu a bia d'e kunrun ndi-ozii hu pu-ichen orogbo akp'ohin ogunnai, e gi uzu ri ichen-ichen a ghosi we n'o ghaguo onwun lihi. Ogen hu o gi ri a bia, o hu a gwa we oku Ali-eze Osolobue. ⁴ O nwe ogen o gi bia k'o don a bia. Ebe ya le we ri e ri ihien-oriri, o no si we, "Aghakwole ni Jerusalem pu; ka cheri ni onye ahun Nedi m kwe nkwa n'o k'e zihę, hun m gwa onu oku e. ⁵ Jonu gi mirin me mirin-Chuku; kani, o gini d'e me akp'ohin ole, we k'e gi Mmon-nsọ me unu mirin-Chuku."

Jesu E Si Elu-igwee

⁶ Ogen we gi zuzi, we no ju a, si, "Di-nwonni-enyi, ogenni ke y'e gi nwan gbafoha enyi ndi Izrelu aka ndi ri a kini enyi keni enyi kima enwen enyi?"

⁷ Jizosi no shari we, si, "Ele hun onu e gi marin ogen mobu mgbe Chuku-Nedi gi aka a tume. ⁸ Kama, unu jenkọ d'e nwonhen iken ogen Mmon-nsọ k'e gi biakwasiguu onu, onu a wuru ndi-osheri m ime Jerusalem le ime Judia ile le ime Sameria lezi ime uwa ile—d'e ru ebe uwa ru." ⁹ Ogen o gi kuguu ihienni, we hu e lee e, o no buli elu, orukpu no kpume e, ahunzini w'a. ¹⁰ Ebe we rikwo e lee enu-igwere moo k'o lakọ, ikennyę ebuo yi ewuru ochan tueni no nwonpuha idenmizi, turuyeni we, ¹¹ si we, "Ikennyę Galili, ki unu turuni ebeni e lee elu-igwere moo? Jesuni we gha ebe onu ri wesi elu-igwee jenkọ d'e kinhen-azuun ke unu don hun a k'o nako enu-igwee."

Onye Nokin Enya Judasi

¹² Ya umu-azuun Jesu no gha ugu hu w'a kpo Oliveti hun nokunme Jerusalem lakin Jerusalem. (Gha Oliveti d'e ru Jerusalem tehan ke ijen Uhuhin Izu-iken hun wu nkirishi maili ohu.) ¹³ Ogen we gi banye obodo hu, we no si mmughe hu ri ibe enu hun w'a nodi. We wu ndini: Pita, Jonu, Jemisi, Anduru; Filipu le Tamosi, Batolomi le Matiu, Jemisi nwa Alifosi le Saimonu le Judasi nwa Jemisi. Saimonu te wu onye ohu ime ndi hun gi aka iken a nwan ni we chufu ndi Rom ri a ki ali we. ¹⁴ Ndinii ile hu e gi obi ohu e me ekpere, e we enwen

wę che ime ę—uwę lę ikpoho ndi ozo lę Meri nne Jizosi lęzikwo umunę Jizos' ikennyę.

¹⁵ Ogen hu, Pita no lihi oto ime igunrun ndi kwerini; (ihię riķę madu ogun-isin gbakikome ebęhu); ¹⁶ o no si, “Umunę m, Ekukwo-nsọ jęnkọ d'e mezuriri. O meguo nwan ebe Judasi ri noķę ķę Mmon-nsọ don ku ghahani Defidi—Judasi hun duhe ndi nwunrun Jesu. ¹⁷ Makeni, o te wu onye ohu ime enyi; o te nwonzikwo ogbo ę ime orunni.” Ya ķę Pita ku.

¹⁸ (Makeni, okennyę ahun wu Judasi gi eghe eje-ihię hu o me nonrin ani: o dan, gi isi zu ali, etintin ę no gbawa, aku-efo a no yofuha. ¹⁹ Ndi ile bi ime Jerusalem no nu ihięni, wę no gi asusu wę kpọ ali hu, “Hakedama” ya wu “Ogige edeke.”)

²⁰ Ya Pita no kusonme, si, “Makeni wę de ę ime Ekukwo Ebuoma, si,

‘Wę la ulo a to okpokoro,

onyę owule ebile ę;

onyę ozo ya weri okwa a.’

²¹ Ya wu nwan ni onye ozo jęnkọ d'e son enyi wuru osheri. O k'a wuriri onye ohu ime ikennyę ndi hu sonni enyi ogen hu ile Di-nwonni-enyi wu Jesu gi ri ime igunrun enyi— ²² ghakworiri ogen Jonu gi ri e me mirin-Chuku d'e ru uhuhin wę gha ime igunrun enyi weri Jesu si elu-igwee. Onye hu siko d'e son enyi a shia eri ni Jesu a ghaguo onwun lihi.”

²³ Ya wę no hophu madu ebuo—Josefu lę Matiası. W'a kpọ Josefu Basabasi, a kpozikwo a Jostusu. ²⁴ Ya wę no me ekpere, si, “Di-nwonni-enyi, iyu marin obi ihian ile; dodo, ghosi enyi onye i hori ime madu ebunı, ²⁵ kenı o weri okwa lę orun onye-ozı pu-ichen hun Judasi lato jęnme ebęhu furu n'e.” ²⁶ Wę no tu mkpo, o no hanrin Matiası; wę no we ę cheni ndi-ozı pu-ichen mmanai hu.

Isi Nke Ebuo

*Mmon-nsọ A Bia Uhuohin Mmemme-Pentikosu **

¹ Ogen o gi ru uhuhin Mmemme ahun w'a kpọ Pentikosu, ndi ile kwerini ri uzọ ohu. ² Idenmizi, uzun no gha elu-igwee bia: uzunni noķę oken ufere ri a kpọni. O no jun ime ulo ebe wę nodisonme ani. ³ Ya wę no hun ihię risonme ķę ire k'o puha, e nwun ķę okun, nokwasisonme onye-onye ime wę. ⁴ Mmon-nsọ no jun ime wę ile, wę no suma asusu ndi ozo ri ichen-ichen, noķę ķę Mmon-nsọ don ye wę ikęn wę gi e ku.

* **Isi Nke Ebuo:** Pentikosu wu memme ndi Ju e me ahua-ahua (Livitikosi 23.16). Gha uhuhin Jesu gi nwunhun d'e ru uhuhin o gi lashi elu-igwee wu ihię noķę akp'ohin ogunnaı (1.3). Gha ogen Jesu gi nwunhun d'e ru uhuhin Mmemme-Pentikosu wu akp'ohin iri kwası ogunnaı.

⁵ Ogen hu, ndi Ju hun a tu egun Osolobue, hun bisonme ali ile ri enu-uwaa, ri ime Jerusalem. ⁶ Ogen we gi nu uzunni, igunrun ihian no gbakikome. O tu we enya, make ni onye-onye ime we hu a nu ke we ri a su asusu a. ⁷ O gba we nghari-nya oda-oda; we no si, “Ndi ni ile ri e ku oku ele ndi Galili? ⁸ Nani k'o don nwan me ni onye-onye ime enyi hu a nu ke we ri a su asusu ali we no mu a? ⁹ Ke ndi Patia ke ndi Media ke ndi Elamu; ke ndi bi Mesopotemia le Judia le Kapadosia le Pontusu le Eshia ¹⁰ le Frigia le Pamfilia le Ijptu le azuun Libia ndi hu nochime Sairin, le ndi obia gha Rom bia, ¹¹ (ke ndi Ju ke ndi gha ofufe ozo sonme ofufe ndi Ju); lezi ndi gha Kriti bia le ndi Arabu—enyi ile hu a nu ke we gi asusu enyi e ku oken orun a tu enya Osolobue runsome.” ¹² O tuchenme we ile enya, gba we nghari-nya; we hu a ju ibe we, “Ki wu onwan?”

¹³ Kani ndi ozo hu a mu emu, a si, “E giguwo we manya ohun ragbu enwen we!”

*Ozi Pita Zi Ogen Mmon-nsọ Gi Biakwasiguu We
(Juelu 2.28-32; Ebu-oma 16.8-11; 110.1)*

¹⁴ Kani Pita le ndi-ozu pu-ichen mmanai ndi ozo no lihi oto, Pita no wesi olu elu gwa ndi hu gbazuni oku, si, “Ndi Ju ibe m le ndi ile bi Jerusalem, ni m kowa ni onu ihien ni ri e meni; gonkenme ni m nti. ¹⁵ Manya ari a tu ndi ke onu don ri e ro, kaka—make ni okuloku itenei nke utuntun rihu a ku. ¹⁶ Mba, manya a ri a tu we. Kani, ihien ni ri e meni wu ihien hu Osolobue gi Juelu onye-amuma ku, si,

¹⁷ ‘Osolobue si,

“Ogen ikpazuun,

m jenkọ d'e hu Mmon-nsọ m kpu ihian ile.

Umụ unu ikennyẹ le umu onu ikpoho

k'e bu amuma;

ikorobia onu k'a hun ohun;

ikennyẹ-oba unu k'a ro nro.

¹⁸ Eghee, ogen hu,

m k'e hude Mmon-nsọ m kpu ndi idibo m—

ke ikennyẹ ke ikpoho,

e bu we amuma.

¹⁹ M k'a ghasisonmezikwo ihien a tu enya elu-igwere,

ghasisonme ahima elu-uwaa—

ke edeke ke okun ke enwunrun.

²⁰ Enya-anwun jenkọ d'a gba ishi,

ifon e nwunme edeke-edeke,

Uhuohin Di-nwonna-nyi kebe ru—

oken uhuhin hu nwe ogho.

²¹ Ogen hu,

onye owule hun k'a kpoku efan Di-nwonna-nyi

k'e nwon nzuopuha.” ’

²² Ndi Izrelu, gon ni m ntin! Osolobue wu onye hun zihē okennyē hu wu Jizos' onye Nazareti. O no gi e run orun-atumēnya le ahunlele le ihien ahima bu oda ebe onu ri, gi e ghosi unu ni 'ya zihē e. Unu le enwen onu a maringuo ihien ndini ohunma-ohunma. ²³ Kani, nọkē kē Osolobue hun marin ihien k'e me ihun don kwademe, we no we e che eka unu, onu no we e ye ndi ani ndi ozo hun marinleni Osolobue—we no kpoma elu-obe, kpoqbuni unu 'ya. ²⁴ Kani Osolobue no gha onwun weli e, gha iken onwun gbafuha a, make ni onwun asako eka kwodon e. ²⁵ Make ni Defidi ku oku e, si,

'M'a hun Di-nwonnini-enyi ogen ile ebe o noyeni m;
make ni o ri eka-nni m,
emehunmeko m.

²⁶ Ya hain obi gi a suo m usuo;

ya hain m gi a bu ebu.

Ehu m enwekode nsongbu,

make ni m nwe olile-enya.

²⁷ Make ni, y'a lakom to ime ili;

y'a nikọ Onye-nsọ i rehi.

²⁸ Y'e meguo m marin uzọ ndun;

i k'e me m ghoghọ ebe i ri.'

²⁹ Umune m, o furu ni m gwapu onu ni nedi enyi kani wu Defidi a nwunhugho, e li we e—ili e rikwo nwan ebeni d'e ru tanni. ³⁰ Kani, make ni o wu onye-amuma, make ni o maringuo ni Osolobue kwe e nkwa, kun enwen e, n'o jenkọ d'e tume nwa Defidi ohu eze n'o nodi ukpo ya le enwen e wu Defidi, ³¹ Defidi hun ihienni n'o d'e me. O no ku e ni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, jenkọ d'a gha onwun lihi, ni anani w'a to ime ili leni ehu a eretonime ili. ³² Osolobue a ghaguo nwan onwun weli Jesuni: enyi ile wu osheri. ³³ E wesiguo w'a onodi ogho eka-nni Osolobue; o nahanguo Chuku-Nedi Mmon-nsọ hu Nedi kwe nkwa a. O no nwan hupuha ihienni unu ri a hun, a nu. ³⁴ Make ni Defidi le enwen e aghani onwun lihi lashi elu-igwee, kani 'ya le enwen e ku, si,

'Di-nwonnini-enyi si Di-nwonnini-m,

"Nodi ali eka-nni m,

³⁵ d'e ru

mgbe m giguu ndi-inenren i

memē ihien i gi a zoma uku.” ’

³⁶ Unu ndi Izrelu ile, marin ni nwan ohunma-ohunma ni Osolobue e meole Jesuni unu kpoqbu elu obe wuru Nna le Onye-nzuopuha hu unu ri e lee enya a, hun wu Kraisti.”

³⁷ Ogen we gi nu ihien, o gbu we mgbu obi oda-oda. We no si Pita le ndi-ozu pu-ichen ndi ozo, "Umune, kini ke enyi k'e me?" ³⁸ Pita no za we, si, "Onye owule ime onu ya roghari, keni we gi efan Jizos' Kraisti me e mirin-Chuku, keni Osolobue gbaghari a njo, o k'e nwonhen oyiye hu wu Mmon-nsa. ³⁹ Make ni unu ke Osolobue kwe nkwan n'o k'e zihie Mmon-nsa—onu le umu unu le ndi ri ebe teni—onye owule Di-nwonni-enyi wu Osolobue enyi k'a kpori."

⁴⁰ Pita no gwazi we ihien ndi ozo bu oda, gi e do we eka-ntin, a rjo we, si, "Zuofuha ni enwen onu ime agboni zinleni!" ⁴¹ We no me ndi ile nabanhan ozi e mirin-Chuku. Ihien noke madu ogun-iri kwasu nnu-esa† no banye ni we uhuhin hu. ⁴² Ndinile no bu enwen we che nkuzi ndi-ozu hu pu-ichen, imegbama ihien ile, iri Oriri-nsa le ime ekpere.

Obibi Ndi Kwerini

⁴³ Egun-Osolobue hu a tu onye owule; Osolobue hu e gi ndi-ozu hu pu-ichen a runsomwe orun-atumenya le ihien-nghosi bu oda. ⁴⁴ Ndi ile kwerini hu a nogbama; o nwonzini onye weri e ni ihien o nwe wu nke 'ya suo. ⁴⁵ W'e resomwe ihien we nwon, e keyesomwe onye owule k'o don nwe mkpa. ⁴⁶ We hu e gi obi ohu e zu ime Ulo-nsa uhuhin-uhuhin; e ri Oriri-nsa ulo-ulo; a shiapu efo e gi ighoghoe e rigbama ihien-oriri iwe we, ⁴⁷ a ja Osolobue mma. Ihien we hu a suo ihian ile. Uhuhin-uhuhin, Di-nwonni-enyi hu e bucheni we ndi hun o ri a zuofuha.

Isi Nke Eto

Pita A Zufo Onye-nguro

¹ Uhuhin ohu, Pita le Jonu jenkwo Ulo-nsa ogen ekpere, ihien noke okuloku eto nke efinnai. ² O nwe okennyehi ohu dan nguro kete w'a mul'a, hun w'e buhe ebefu. Uhuhin ile ke we gi e buto a onu-mgbon ri Ulo-nsa hun w'a kpo "Onu-mgbon Ma mma," keni o hun uzofa a rjo ndi ri a banye ime Ulo-nsa ihien. ³ Ogen o gi hun Pita le Jonu ke we banyeko Ulo-nsa, o no rjoma we ihien. ⁴ Pita no bu enya tuma a. (Eri ra ke Jonu buzikwo enya tuma a.) Pita no si a, "Bu enya zinme enyi!" ⁵ Okennyehi hu no bu enya tuma we, a tu enya n'o nwe ihien we k'e ye e. ⁶ Kani Pita no si a, "Enwon m egho owule, kani, m jenkwo d'e ye i ihien m nwon: ghahani efan Jesu Kristi onye Nazareti lihi oto ni jenne ijen!" ⁷ O no kwondon e eka-nni, weli e. Ozigbo, ukualia le olu-uku a no kenren. ⁸ Okennyehi hu no tusi elu, turu oto, jenne ijen. O no son we banye ime Ulo-nsa, e jen ijen, a wusi elu, a ja Osolobue mma. ⁹ Ihian ile a hun a k'o ri e jenhunme, a ja Osolobue mma, ¹⁰ we no lepuha a ni iya wu onye hun te a

† **Isi Nke Ebuo:**⁴¹ madu nnu-uku eto

nođi anị Onu-mgbon Ma-mma a riọ urio. Ihienni me n'e no tu we enya, gba we nghari-enya.

Ozi Pita Zi Ime Ulo-nsọ

¹¹ Ebehu o nyankunma Pita le Jonu ime ebehu w'a kpo Etu-ulo Solomonu, ihian ile no gbaha d'e fihunme we make ni ihienni meni tu we ile enya o-da-oda. ¹² Ogen Pita gi hun ihienni, o no si ndi hu, "Ndi Izrelu, ki ihienni ri a tuni unu enya? Ki onu gbanị enyi ilee nọke si iken enyi mobu ezi-omume enyi ke enyi gi me okennyeni jenne ijen?" ¹³ Osolobue Ibrahim le Aziki le Jekopu, Osolobue ndi nedi enyi we kani, e yegu odibo e wu Jizos' ogho—Jizosi, hun unu we ye we, hun unu ju id'enya Paleti—osun'a ni Paleti e te kugu n'o k'a hafu a. ¹⁴ Unu a ju Onye-nsọ hu, Onye ahun ri ochan—si we hapu ni unu izighe. ¹⁵ Unu no gbu onye hun e ye ndun, kani Osolobue no gha onwun weli e. Enyi wu osheri ihienni. ¹⁶ Make ni we gi okukwe gi efan a don enya, efan a e megu okennyeni kenren—okennyeni unu a hun, okennyeni unu marin. Egher, itukwasị Jesu obi ke okennyeni gi nwan dinhin idenya unu ile.

¹⁷ Umune m, a maringho m ni amarin hain unu gi me ihienni—ke unu ke ndi-isi unu. ¹⁸ Kani enina ke Osolobue gi nwan mezu ihien ndi o gha onu ndi-amuma ile ku mbu-mbu—ni Kraisti a, Onye-nzuopuha hu o tume, k'a ta afunfun. ¹⁹ Roghari ni nwan, unu e kinhen d'e kunrun Osolobue. Unu me e, o jenkọ d'a fichanpu unu njo, ²⁰ keni ogen igba-ume ihien gi a ri mma hun uzọ gha ebe Di-nwonni-enyi ri bia, o zihelikwo ni onu Kraisti, Onye Nzuopuha hu o tume ni unu, hun wu Jizosi.

²¹ Kani, Jizosi k'a rigude elu-igwee d'e ru ogen Osolobue k'e gi donzichanrin ihien ile, nọke ke Osolobue don ku mbu-mbu ghahani onu ndi-amuma a ri nsọ. ²² Mozizi si, 'Di-nwonni-enyi wu Osolobue onu jenkọ d'a gha ime ndi nke unu wepuha ni unu onye-amuma—k'o don wefuha m. Unu k'e gonri ri ntin ihien ile onye-amuma hu k'a gwa onu. ²³ Onye owule gileni ihien o ku don, e gbupu w'a ime ndi Izrelu.' ²⁴ Ndi-amuma ndi ozọ ile e kughozi oku ihien ndini ri e me ogenni—ghakworị Samuelu d'e ru ndi amuma ndi ozọ ile sọnn'e. ²⁵ Unu ke ihien ndi-amuma ndi ahun ku ru nwan eka; unu ke Osolobue kwetoni nkwa o gi tume nkwerigbama hu o tume egbata 'ya le ndi nedi onu kani. O si Ibrahim nedi unu, 'Eka onye hu k'a gha ehụ i puha ke ndi ali ile ri elu-awa k'a gha nwe ngozi.' ²⁶ Ogen Osolobue gi wepuha odibo e, o no bu uzọ zihē ni onu ya, n'o gozi unu—ghahani ime onye-onye ime onu gha ime njo a puha."

Isi Nke Eno

E Wehe We Pita Le Jonu Ogwa Ndi-isi Nkikwama

¹ Ogen Pita le Jonu gi ri a gwa ndi hu oku, ndi nchu-egan le onye hun a ki ndi unakpa Ulo-nsọ le ndi hu ime ndi itu-Sadusi no bia d'e kunrun we. ² Ize hu e ze we oda-oda make ni ndi-ozu ahun pu-ichen ri e gi ihien we ri a kuzi banyeni Jesu a gwa ndi ahun ni ndi nwunni jenko d'a gha onwun lihi. ³ We no nwunrun Pita le Jonu. Kanị, make ni eki e gigo, we no bu we to ime unonangan d'e ru mgbe eki fon. ⁴ Kanị ndi bu oda ime ndi nu oku hu kwere-ekweri; we no me ndi hun kwere ihien nọke ikennye ogun-iri kwasị nnu mmebuo, ya wu nnu uku isen.

⁵ Eki e fon, Ndi-isi Nkikwama ile: ke ndi-isi nchu-egan ri a kinị ke ndi-isi ke ndi nkuzi-Iwu no zu ime Jerusalem. ⁶ Anasi wu onye-isi nchu-egan le Kayafasi le Jonu le Alezanda le ndi ozo hun wu ndi ikpun-ulo onye-isi nchu-egan—ndini ile ri ndi zuni. ⁷ We no wefuha Pita le Jonu ihun we, juma we, si, “Elee iken mobu efan ke unu gi me ihieni?” ⁸ Ya Pita, hun Mmon-nsọ jun ime e no za we, si, “Ndi-ndu le Ndi-isi, ⁹ omeni orun ri mma we runni onye-nguro ke we ri a juni enyi utaa tanni, a ju ke nani k'o don dnhin, ¹⁰ marin ni nwan, onu le ndi Izrelu ile, ni efan Jesu Kristi onye Nazareti, hun unu kpogbu enu-obe, hun Osolobue ghaguu nwan onwun weli, ke ehụ okennyeni wuzo ihun onu gi kenren. ¹¹ Jesuni wu

‘Omuma hu’ unu ‘ndi ri a tun ulo ju’,
hun ‘wuru guu nwan omuma gi ulo.’

¹² O nwonni onye ozo nzuopuha ri ime e, make ni o nwonni efan ozo ri okpuru elu-igwee we ye ihian hun enyi k'e gi nwon nzuopuha kari efan Jesu.”

¹³ Ogen we gi hun ke Pita le Jonu gi ri e ku e kushi iken, bu a maringuo we ni we wu ndi mmaka jenleni ozunzun, o tu we enya; o no ban we enya ni we le Jesu a wiole. ¹⁴ Kanị ebe o me ni okennye hu dnhinni turuyeni we ebegu, asazini we eka ku ihien owule hun w'e gi pa oku we. ¹⁵ Ya we no si Pita le Jonu ye ni we efe ekeru. We no tugbama iroro, si, ¹⁶ “Kini ke enyi jenko d'e gi ndini me? O weguo ihian ile bi Jerusalem enya ni ndini run orun a tu enya pu-ichen. Enyi a s'eka si n'o meni. ¹⁷ Kanị, amangbe okuni a kpokari enina, ni enyi do we eka-ntin, si we agwazile onye owule oku efanni.” ¹⁸ Ya we no kpobanzu we, gbakenme we mkpinsin eka, si we ekuzile oku efan Jesu, w'e gizile efan a kuzi onye owule! ¹⁹ Kanị Pita le Jonu no shari we, si, “Omeni o hugho mma enya Osolobue ni enyi gon onu ntin kari Osolobue, unu k'e ku; ²⁰ kanị, enyi le enwen enyi e kubehiko ihien enyi hun le ihien enyi nu.” ²¹ Ogen we gi ronguzi Pita le Jonu egun, we no hafu we ni we lama. Ahunzini we ke w'a don ye we afunfun, make ni ihian ile ri a ja Osolobue mma make ihien hu meni— ²² make ni okennyeni we gi orun-atumenyani zuo kari nwa ahua ogunna.

Ndị Kwerini A Rịọ Osolobue N'o Wepu We Egun Ẹnya

²³ Ogen we gi hatuguu we, we no laburu ndi itu-Kraisti ibe we. We no gwa we ihien ile ndi-isi nchu-egan le ndi-isi gwa we.

²⁴ Ogen we gi nu ihien, we ile no gi obi ohu wesi olu we enu, me ekpere, kpoke Osolobue, si, "Di-nwonna-eyi, Onye ihien ile ri aka a, Onye hun ke elu-igwee le uwa le ohimin le ihien ile ri ime we, ²⁵ iyu gi Mmon-nso ku oku ghahani onu nedi eyi kani

wu Defidi, hun wu odibo i*, si,
'Kini ke ndi ali ndi ozo ri e buni olulu?
Kini ke ihian ri a tuni iroro na iwi?

²⁶ Ndị-nze uwa e konrinsonmeguo agha;
ndi ri a kini e zugbamaguo

d'e bulumanị Di-nwonna-eyi le Kraisti a —Onye hun o tume.'

²⁷ Ezioku-ezioku, Herodu le Pontus' Paleti le ndi ani ndi ozo le ndi Izreli zugbama ime obodoni, bulumanị odibo-nso i wu Jizosi hun i tume. ²⁸ Ihien ile we me danye k'i don cho le k'i don kwademe e. ²⁹ Di-nwonna-eyi, lee nwan egun we ri e ron ndi idibo i; dodo wepu ndi-idibo i egun ẹnya, y'e yeni we aka ku oku i; ³⁰ y'a tinfu aka zuo ndi emu ri a ku, runsomme orun ahima le orun-atumẹnya ghahani efan odibo-nso i wu Jesu." ³¹ Ogen we gi meguu ekpere, ebegu we nodi no mehunme, Mmon-nso no jun ime we ile, egun no pu we ẹnya; we no kume oku Osolobue, e kushi e iken.

Ndị Ile Kwerini Nwe Obi Ohu

³² Ndị ile kwerini hu e gi obi ohu e bi, e ro ihien ohu; o nwonna onye weri e ni ihien o nwon wu nke 'ya suo, kama, w'e weri e ni ihien onye nwe wu nke we ile. ³³ Ndị-ozhi hu pu-ichen hu a kpa oken iken we gi ghosichanrin ni Di-nwonna-eyi wu Jesu a ghaguo onwun lihi nke-esi; Osolobue hu e yeni we aka ohunma-ohunma. ³⁴ O nwonna onye ihien a ko ime we. Makeni, ndi nwon ali mobu ulo hu e re e, e wehe egho we re e, ³⁵ e bu e a to ni ndi-ozhi ahun pu-ichen. Ndị-ozhi ahun pu-ichen e keyesomme onye-onye ke mkpa a han.

³⁶ Erira ke Josefụ me. Josefụ wu onye ebon Livai le onye ali Saiprosi. Ndị-ozhi ahun pu-ichen tu e "Banabasi" (ali efanị wu, "Onye akasi obi"). Erira ³⁷ k'o don re ani a, wehe ni Ndị-ozhi ahun pu-ichen egho e.

Isi Nke Isen

Ananayasai Le Nwunye E Wu Safaira

¹ Ya okennyehi ohu efan a wu Ananayasai le nwunye e w'a kpo Safaira nozi re ali. ² O no bu mgbube egho e to, wehe ni Ndị-ozhi

* Isi Nke Ẹnọ:25 mobu: nwa i

ahun pu-ichen hun hoduni. Nwunye e kweye n'e me ihienni o me. ³ Kanị Pita nọ si, "Ananayasa, kị Ekwensu nu n'i tu Mmonnsọ ntụ, me i bu mgbube egbo i re alị hu to? ⁴ N'i d'e re e, ele nke i ro? Ogen i gide reguu a, egbo e ele nke i? Nani k'i don ro eje-ihien nọ enina? Elekwọ ihian k'i tu ntuni, Osolobue k'i tu a!" ⁵ Ogen Ananayasa gi nū ihienni, o nọ dan, nwunhun. Oken egun nọ tuma ndi nū ihien meni. ⁶ Ikorobia nọ puha, kwama a, buru e pu, d'e li.

⁷ Ihien nọ ke mgbahunme okuloku eto a ghafeguu, nwunye e nọ banhan, kanị o marin ihien meni. ⁸ Pita nọ ju a, si, "Onueghoni ke yu le di i re alị hu?" O nọ si, "Eghee, 'ya ro." ⁹ Ya Pita nọ si a, "Kị hain unu gi kwerigbama ni onu lele Mmonnsọ Di-nwonnienyi? Le'e, ikorobia li di i lala, e ruguode we onumuzo; we jenkọ d'e bupuzi i!" ¹⁰ O nọ dantọ ehụ ukụ Pita ozigbo, nwunhun. Ikorobia ndi ahun a banhan, a hun w'a n'ọ nwunhunguo, we nọ buru e pu d'e li e nokunme di e. ¹¹ Oken egun nọ tuma ndi uka Kraisti ile le ndi ile nū ihien ndini meni.

Ndi-ozu Pu-ichen A Zuo Ndi Bu Oda Emu Ri A Ku

¹² Ogen hu, Ndi-ozu ahun pu-ichen hu a runsonme orun-atumenya le ahima ichen-ichen hun ihian ile ri a hun. Ndi ile kwerini hu e gi obi ohu a nọ ebefu w'a kpo Etu-ulo Solomonu e zu. ¹³ O nwonni onye kwerileni egun ni tu kporokporo banni we—bu ihian ile hu e ku oku we ohunma. ¹⁴ Kama, ndi bukenme oda hu e kwere ni Di-nwonnienyi nke-esi, a banni we, ke ikennyē ke ikpoho. ¹⁵ We e bufuhade ndi emu ri a ku okp'uzo, e bu we a to elu ute le ihien ndi ozọ we gi e dine, keni onyinyon Pita hun uzọ kunrunde ndi hu ime we o ghafekoni. ¹⁶ Igurun ihian hu a gha obodo ndi nohunme Jerusalem a bia, e wehe ndi emu ri a ku le ndi eje-mmōn ri e ye nsongbu. We ile hu a dnhin.

E Kpokpo We Ndi-ozu Pu-ichen

¹⁷ Ya ke onye-isi nchu-egan nọ cho ke w'e me e, ya le ndi ile ri e son n'e (ya wu, ndi we ile gba ri itu ndi Sadusi)—we nọ gi eje enya-ufu ¹⁸ nwunrun ndi-ozu ahun pu-ichen tuye ime ngan ihian ile.

¹⁹ Kanị, ime uhinhin hu, mmōn-ozu Di-nwonnienyi nọ kpopu uzọ ulo-ngan, dufuha we, si we, ²⁰ "Jenme ni d'e wuzo ime Ulo-nsọ; gwachanrin ni we oku ndun ohun ni." ²¹ Anuguu we ihienni, eki e fon, we nọ banye Ulo-nsọ d'a kuzime.

Ogen onye-isi nchu-egan le ndi ya le we wı gi bia, we nọ kporgbama ndi ile e zu Ogwa Sahedrini—ya wu ndi ile ri Ndi-isi Nkikwama ani Izrelu. We nọ zi ihian jen unō-ngan d'e wehe Ndi-ozu hu pu-ichen. ²² Kanị, ogen ndi unakpa Ulo-nsọ hu we zijen gi ru ebefu, ahunni we ndi-ozu hu pu-ichen ime ulo-ngan, we

nọ kinhen d'a gwa ndi-isi, si, ²³ “We kpokin ulo-ngan ohunma-ohunma; ndi nche turuhu onumuzo, kani ogen enyi gi kpopu uzọ, o nwonni onye ri ime e.” ²⁴ Ogen onye hun a ki ndi unakpa Ulo-nsọ le Ndi-isi nchu-ẹjan gi nu ihieni, o gba we nghari-nya, we hu a ju enwen we ihien ri e meni. ²⁵ Ya onye ohu nọ bia d'a gwa we, si, “Lee n'e, ndi hu unu buche ime unọ-ngan turuhu ime Ulo-nsọ, a kuzi we!” ²⁶ Ya ke onye hun a ki ndi unakpa Ulo-nsọ le ndi unakpa a nọ jenme d'e wehe we—kani, egun ndi ri ebegu anini we gi eka-iken me e, amamgbe w'e gi omuma magbu we.

²⁷ A ghaguu we Ulo-nsọ wehe we, we nọ bu we tume ihun ndi ri Ogwa Ndi-isi Nkikwama ahun. Ya Onye-isi nchu-ẹjan nọ juma we utaa, ²⁸ si, “Enyi a gbaguọ ni unu mkpinsi-eka, si onu e gizile efan onyeni a kuzi? Kani unu a kuzigbamaguọ Jerusalem ile ihieni, a chozi ni onu bu edeke okennyeni che enyi isi.”

²⁹ Pita le Ndi-ozii ahun pu-ichen hoduni nọ shari we, si, “Osolobue ke enyi jenkọ d'e humeni isi, ele ihian. ³⁰ Osolobue ndi nedi enyi kani weli Jesu hun unu gbu ghahani ihogbu e elu obe we gi osisi mememe. ³¹ Osolobue e wesiguọ a nwan elu, bu e che eka-nni e, ebegu ogho ri, mememe e Onye-ndu le Onye-nzuopuha, keni o ye ndi Izrelu oghere w'e gi roghari, keni o gbaghari we njo we. ³² Enyi wu ndi ri a shia eri ihien ndini, enyi le Mmon-nsọ hun Osolobue ye ndi e humen'e isi.”

³³ Ogen we gi nu ihien ndini, ize nọ zeme we oda-oda, we nọ cho ni we gbu we. ³⁴ Kani, onye ohu ime we, hun ri Itu-Farisi nọ lihi oto: efan a wu Gamalielu; onye-nkuzi Iwu Mozizi k'o wu. Ihian ile a gbaye okennyeni. O nọ si we wefuguu ndi-ozii ahun pu-ichen ezi ekerẹ.

³⁵ Ya o nọ si Ndi-isi Nkikwama ibe e, “Ikennyẹ Izrelu, lebankwo ni ihien onu cho ni unu me ikennyẹ ndini enya ohunma. ³⁶ Ogen mbu, onye ohu w'a kpo Tiodasi puha, si n'o wu oken-ihian, ihien nọ ke madu nnu nọ sonme e. Kani e gbu we e, ndi hu sonn'e nọ gbayiya; ohun a guu. ³⁷ Onwan e meguu, onye w'a kpo 'Judasii onye Galili' nọ puha ogen hu we gi gun ihian, ndi bu oda nọ sonme e. E gbuzikwo w'a, ndi son n'e a gbayiya.

³⁸ O me nke okuni ri nwan ali, ndunmodun m jenkọ d'e ye unu wu onwan: la ni ndini to! Hatu ni we! Makeni, omeni ihien we bu obi mobu ihien we ri e me gha eka ihian bia, o k'a dan. ³⁹ Kani, omeni o gha eka Osolobue bia, unu eri-eka kusii we; o ru e, onu e d'a lusonmede Osolobue ogun!”

Ya we nọ kweri ihien o ku.

⁴⁰ A kpopanhan we ndi-ozii ahun pu-ichen, we nọ fian we mkpinsi, gba we mkpinsi-eka enya, si we kubehi oku efan Jesu; ya we nọ hatu we. ⁴¹ Ndi-ozii ahun pu-ichen nọ gha Ogwa

Ndi-isi Nkikwama hu pu, a ghoghoh ni Osolobue weri we ke ndi ru ogo inarin ifenren make Efan Jesu. ⁴² Uhuohin ile, ke ime Ulo-nsọ ke ulo-ulo, we hu a kuzi, e zi ozi ni Jesu wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, akusin we kaka akp'ohu!

Isi Nke Isin

Ndi Eyemeka Esa

¹ Ogen hu, ke ndi ri e son Kraisti gi ri e buwaye oda, ndi Ju hun a su Griki (ya wu ndi te ri ali ihian) no kpeme—ni ndi Ju hun a su Hibru (ya wu ndi ri ulo) ari e keye ikpoho we di we nwun ihien runi we we gha e ke ihien-oriri hu w'e ke uhuhuhin-uhuhuhin. ² Ya ndi-ozu pu-ichen mmebu hu no kpoqbama ndi ile kwerini, si we, “O furuni ni enyi k'a nato ikuzi oku Osolobue d'e keme ihien-oriri. ³ Umune enyi, lehunme ni nwan enya ime igunrun unu, ni onu hofuha madu esa w'e ku oku we ohunma hun Mmon-nsọ jun ime we a ki we, hun marin ihien ohunma-ohunma, ni enyi ye we orunni—⁴ enyi le enwen enyi e bu enwen enyi che ime ekpere le ikuzi oku Osolobue.”

⁵ Okuni no suo ndi uka ile usuo; we no hofuha okennyeh ohu w'a kpo Stivin', hun nwon okukwe oda-oda, hun Mmon-nsọ jun ime e, a ki a; iya le Filipu le Prokorosi le Nikano le Timonu le Pamenasị le Nikolasị onye Antioku. (Nikolasị ele onye Ju, kanị o te fe ofufe ndi Ju.) ⁶ Ya we no wepuha ndini ihun Ndi-ozu ahun pu-ichen, Ndi-ozu ahun pu-ichen no me ni we ekpere, bu eka kwasi we.

⁷ Oku-Chuku hukwo a ghagbari, e ru ndi bu oda eka, ndi kwerini hu e buwaye oda ime Jerusalem; ndi nchu-ejan bu oda no gbehuto sonme Uzo Jesu.

A Nwunrun We Stivin'

⁸ Ogen hu, makeni eka Osolobue rikememe ime okennyeh hu w'a kpo Stivin', o hu a run oken orun-atumanya le ihien-ahima hun ihian ile ri a hun. ⁹ Kanị ndi hu ime ndi Ju, ndi ulo-ofufe w'a kpo “Ulo-ofufe ndi Ju weriguu enwen we”, no lihi, donsonme e. Ndin wu ndi Ju ghasonme Saịrini le Alezandria le ndi ghazi Azuun Silisia le Eshja bia. ¹⁰ Kanị a sani we eka son amamihiem le Mmon-nsọ hun Stivin' gi e ku oku se. ¹¹ We no gha azuun zi ndi we zi d'a si, “Enyi nu ke Stivin' ri e ku aru, e kuja oku Mozizi le Osolobue.” ¹² We no kpasu ndi ali le Ndi-isi le ndi nkuzi-Iwu, we no jenburu Stivin', nwunrun a, wehe e Ogwa Ndi-isi Nkikwama. ¹³ We no kpopuha ndi osheri-ntu, ndi osheri-ntu hu no si, “Okennyehi ara kujabehi oku ebeni ri nsọ le Iwu Mozizi. ¹⁴ Enyi a nuole k'o si ni Jesu onye Nazaretini jenkọ d'e tikpo ebeni, gbehuto odinali ile Mozizi tumesonmeni enyi.” ¹⁵ Ndi hu ile ri ime Ogwa hu no bu enya zime Stivin', we no hun a ni ihun e no ke ihun mmoun-ozu.

Isi Nke Eṣa

Oku Stivin' Gwa Ndi-isi Nkikwama

¹ Onye-isi nchụ-ẹjan nọ jụ Stivin', si, "Thien ndini wẹ ri e ku wu ezioku?"

² Stivin' nọ za, si, "Umune m le ndi nedi enyi, gon ni m ntin! Osolobue hun nwon ogho me nedi enyi kanj wu Ebrahim hun a ime ali Mesopotemia—ni Ebrahim d'e jen anj Haran d'e biri. ³ O nọ si a, 'Latọ ali i le ndi nke i, n'i si ali m jenko d'a ghoji i.' ⁴ Ya k'o nọ la ali ndi Kal'di to, jen d'e biri anj Haran. Ogen nedi e gi nwunhun, Osolobue nọ zihẹ e alini unu bi nwan—⁵ bu o yen'e ali owule ime e—osun'a ama-uku ohu de. O kwe e nkwa n'o jenko d'e ye 'ya le umu a iya, bu o k'e mu nwa ogen hu. ⁶ Osolobue nọ siza, 'Umu i jenko d'a wu itumunye ime ali ozo; wẹ k'e gi wẹ henrin igbon, meja wẹ orogbo ahua nnu. ⁷ Kanj m k'e ye ali hu gi wẹ henrin igbon afunfun. Omeḡuu, umu i k'a fuha, bia d'e fe m ebeni'—'ya ke Osolobue ku. ⁸ Osolobue nọ kwademe nkwerigbama, tume e egbata ya le Ebrahim. Ahima nkwerigbamanj wu ikwa-ugun. Ebrahim a mu Aziki; nke akpu-uhuohin esato, o nọ kwa a ugun. Aziki nọ mu Jekopu, Jekopu nọ mu ndi nedi enyi mmebuo hu."

⁹ "Umu Jekopu ndi ahun wu ndi nedi enyi nọ gi enya-ufu re nweṅe wẹ wu Josefụ ye ndi w'e si Ijiptu. Kanj Osolobue nọ noyen'e; ¹⁰ o nọ zuopuha a ime nsongbu e ile. O nọ m'e ni ihien e sọ Fero eze Ijiptu, yezikwo Josefụ amamihien pu-ichen ogen o gi puha ihun Fero, nke wu ni Fero nọ tume e n'o ki anj Ijiptu le ezi-le-ulo Fero ile.

¹¹ Omeḡuu, oken unwan nọ nwan muma ime ali Ijiptu ile le Kenan' ile, oken afunfun nọ bidon, d'e ru ni ndi nedi enyi wẹ ahunzini ihien-oriri. ¹² Ogen Jekopu nedi wẹ gi nu ni ihien-oriri ri ali Ijiptu, o nọ zi ndi nedi enyi wẹ jen d'e nonlwa ihien-oriri. Onwan wu nke ibuzo wẹ jen Ijiptu. ¹³ Ogen umune e gi bia Ijiptu hun me e mgbe ebuo, Josefụ nọ nwan me wẹ marin ni 'ya ro, Fero nozi marin ndi nke Josefụ. ¹⁴ Ya Josefụ nọ zi ozi si nedi e le ebon wẹ ile bia ali Ijiptu. Wẹ ile bianj wu madu isen aria ogun-enọ. ¹⁵ Jekopu nọ nwan jenme anj Ijiptu. Omeḡuu, o nọ nwunto ebehu, ke iya ke ndi nedi enyi wẹ kanj. ¹⁶ Wẹ nọ bukin wẹ ile obodo Shekem, li wẹ ye ime ili hu nọ ke okporo, hun ri Shekem, hun Ebrahim gi egbo nonnarin umu Hamo."

¹⁷ "Ogen e rume hun Osolobue e gi mezu nkwa o kwe Ebrahim, ndi nke enyi nọ bakenme uba ime ali Ijiptu. ¹⁸ Omeḡuu, Fero ozo hun marinleni Josefụ nọ kima Ijiptu. ¹⁹ Ezeni wu hun gi aghigho son ndi nke enyi, mejama ndi nedi enyi wẹ oda-oda, gi eka-iken me wẹ latọ umu wẹ mu nke ohun, keni onwan gbu wẹ. ²⁰ Ogenni ke wẹ gi mu Mozizi. Mozizi ma mma, ihien e

suo Osolobue. Ndi mun'a no gi nzuzue zun a iwe we ifon eto. ²¹ Ogen we gi nwan la a to, nwa-okpoho Fero no munrun a, zun a noke nwa-efo a. ²² We no kuzi Mozizi ihien ile ndi Ijptu marin, o no wuru oken ihian—ke oku-onu ke orun.”

²³ “Ogen o gi ri nwa ahua ogunna, o no ban a obi n'o jen d'a hun ndi nke we wu ndi Izrelu. ²⁴ O hun ke onye Ijptu ri e meja onye ohu ime we, o no no onye we ri e meja ye azuun, megwarin'a, gbu onye Ijptu hu ri e mejan'a. ²⁵ O te ro ni umune e k'a ghota ni Osolobue ri e gi e a zuopuha we, kan aghotani we. ²⁶ Eki e fon, Mozizi no hun ndi Izrelu ebuo ke we ri a lu ogun. O cho n'o gbon we: o no si, 'Ikenny, onu wu umune, ki unu ri a runi enwen onu eh?' ²⁷ Kan hun cho oku no kwan a ye usuo, si, 'Onye tume i n'i kima enyi, a hanni enyi enen? ²⁸ I cho n'i gbu m k'i don gbu onye Ijptu ahun unyanhun?' ²⁹ Ogen Mozizi gi nu ihieni, o no gbasidi Midiani d'e biri ebegu rike abiamabia, no ebegu mu ikenny ebuo.”

³⁰ “Ogen ahua ogunna gi ghafegu, mmon-ozini no bia d'e kunrun eme atu hun nokunme Ugu Sainai; ime okun ri e nwun ime aku-ofia ke mmon-ozini ahun gha gwa a oku. ³¹ Ogen Mozizi gi hun ihieni, o tu a enya, o nokunme e n'o legha a ohunma, ya o no nu olu Di-nwoni-enyi k'o gha ebegu si a, ³² 'Mme wu Osolobue ndi nedi i—Osolobue Ibrahim le Aziki le Jekopu.' Eh no mama Mozizi nni, egun anin'a lee enya. ³³ Di-nwoni-enyi no si a, 'Gbupu akpuku i, make ni ali i turu ri nsu. ³⁴ A hunchanringuo m eje-afunfun ndi nke m ri a ta ime Ijptu; a nuole m uden we ri a sun; a bialo m nwan d'a zuopuha we. Bia nwan ni m zijen i Ijptu.' ”

³⁵ “Mozizi nwen we juaju; onye nwen we si, 'Onye tume i n'i kima enyi, a hanni enyi enen?', iya ke Osolobue zi nwan d'a wuru onye-okiki le onye-nzuopuha. O zi e ghahani mmon-ozini hu o hun ime aku-ofia hu. ³⁶ Mozizi no gha ali Ijptu dufuha we —runko orun-atumenya le ihien-ahima ime ani Ijptu le Ohimin ufie le ime atu, orogbo ahua ogunna. ³⁷ Mozizini wu hun si umu Izrelu, 'Osolobue k'a gha ime ndi nke unu wepuha ni onu onye-amuma k'o don wepuha m.' ³⁸ Mozizini wu onye hu ya le Igunrun ndi nke Osolobue ahun ri ime atu ogen ahun, iya le ndi nedi enyi we le mmon-ozini ahun gwa a oku elu Ugu Sainai; o no nahan Osolobue oku ri ndun o ye e ye enyi.”

³⁹ “Kan ndi nedi enyi kan a ju n'e humekoni w'a isi; hun nke w'e gi me ihien o ku, a jude w'a; we no lakin ali Ijptu ime obi we. ⁴⁰ We no si Eronu, 'Meme ni enyi mmon ndi k'e duni enyi; make ni, enyi a marinzi ihien me Mozizini gha ali Ijptu dupuha enyi.' ⁴¹ Ogen hu ke we gi kpu nwa-efin, chuyen'e ejan; we no rime oriri, e gi ihien eka we meme a ghoghoh. ⁴² Ya ke Osolobue

nọ gbakịto wẹ azuun, ha wẹ ye ni wẹ femẹ ihien ndi ri igwere.
 Ya ke ndi-amuma de ebahun wẹ nọ de, si,
 'Euu, ikpun-ulo Izrelu!
 Mmẹ ke unu gbusonmedeni anu ndi ahun,
 chuyesonmeni ejan ndi ahun
 ime atu
 orogbo ahua ogunnai ra?
 43 Bu unu e buru uno-mmọn Moleki
 le kokise mmọn onu wu Refani,
 mmọn ndi unu kpọ
 ni unu hun uto e fe wẹ;

m k'e gi ifiri e chụ onu shikwori Babilonu*.' ”

44 “Ogen ahun wẹ gi ri a ghahunmẹ ime atu hu, ndi nedi enyi bu Odu Ashia-eri hu hun a ghosi ni wẹ le Osolobue ri. Wẹ run a ke Osolobue don gwa Mozizi, ogen Osolobue gi si a run a n'ọ ri ke hun o ghosi a. 45 Odu hu e ru eka ndi nedi enyi hun ri ogen Joshua gi wu onye-ndu, wẹ nọ bubahan a ime ali hu Osolobue kwe nkwa. Ohun mẹ ogen wẹ gi banhan d'a nafu ndi ali ndi hu Osolobue chupu ni wẹ ani. O nọ nodi ebefu d'e ru ogen Defidi. 46 Defidi nwon ewere ebe Osolobue ri; o mẹ ekpere, rijo Osolobue n'ọ ni a tun ni 'ya wu Osolobue Jekopu ebe obibi. 47 Kanị Solomonu wu onye tun ni Osolobue ulo hu.

48 Kanị Onye Hu Kachanrinni ara bi ulo wẹ gi eka tun—iya ke onye-amuma gi si,

49 ‘Osolobue si,

“Elu-igwee wu ukpo m;

uwa wu ihien m'a zoma ukụ.

Elee udi ulo k'i k'a tun ni m,

elebe ke m'a nọ zu iken?

50 Ele mmẹ memẹ ihien ndini ile?” ’

51 Unu ndi isi-iken, hun kwaleni ugun—ke ime obi ke ntin! Onu e gbondon Mmon-nso ogen ile rike ndi nedi unu don me!
 52 Elee onye-amuma ke ndi nedi unu kanị kpokpoleni? Uwe gbu ndi hun ku oku obibia Onye Ahun Ri Ochan wu Kraisti, unu e henriguo nwan ndi ren'e le ndi gbu'n'e; 53 ndi nwehen Iwu Osolobue ye ndi mmọn-ozì bia, kanị unu emen'e!”

E Gi Wẹ Omuma Magbu Stivin'

54 Ogen wẹ gi nu ihienni Stivin' ri e ku, oken onuma nọ bia wẹ, nkesini wẹ node ta n'a eka eze†. 55 Kanị, nke Stivin, Mmon-nso jun ime e, a ki a; o nọ lee enya enu-igwee, hun ogho Osolobue, hunzi Jesu k'o turu eka-nni Osolobue. 56 O nọ si, “Lee ni! M ri a hun elu-igwee k'o kpupu: m rizi a hun Nwa nke Ihan ebe o turu eka-nni Osolobue!”

* Isi Nke Ẹsa:43 M k'a chụ unu ghafekwori Babilonu.

† Isi Nke Ẹsa:54 Griki: tan'a nkwenren-eze

⁵⁷ Kani, wẹ nọ gi ẹka kụkin ntin, dọ oro ye onu, zunburu ẹ.
⁵⁸ Wẹ nọ gha ime obodo dokpunpuha a; ya wẹ nọ nwan mama a omuma—ogẹn ndi osheri hu wehen'e gi gbupusonmeguu ẹkwa wẹ, yoto wẹ uku okorobia ohu efan a wu Solu n'o lepu enya.
⁵⁹ Ogen wẹ gi ri a ma Stivin' omuma, o nọ me ekpere, si, "Di-nwonnienyi wu Jesu, nabanhan mmon m!" ⁶⁰ Ya o nọ gbu osekp, wesi olu elu, yi, "Di-nwonnienyi, agunkwole njoni yeni we!" O kuguu onwan, o nọ nwunhun.

Isi Nke Eṣatọ

Solu E Kpokpo Ndi Uka

¹ Solu hu ebegu ogen wẹ gi ri a magbu Stivin', e ye wẹ ndu wẹ gbu ẹ.

Gha uhuhin hu jenne, wẹ nọ kpokpome ndi uka ri Jerusalem oda-oda. Wẹ ile nọ gbayiya, gbashisonme egbere Judia le Sameria—wezuka ndi-ozu hu pu-ichen. ² Ikennyẹ ndi a tu egun Osolobue nọ bia d'e buru ozun Stivin' d'e li; wẹ nọ kwan ekwan ohunma-ohunma ni Stivin' a nwunhun. ³ Kani Solu hu a sukpo uka-Jesu, a gha ulo-ulo a dokpunfuha ikennyẹ le ikpoho kweri ni Jesu, e we wẹ e che ulo-ngan.

Uka E Bidon Ime Ali Sameria

⁴ Ogen hu, ndi hun gbayiani hu e zi ozioma ebe owule wẹ ru. ⁵ Filipu nọ jẹn Isi obodo Sameria, gwa wẹ banyeni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume. ⁶ Ogen igunrun ndi risonme ebegu gi nu ihien Filipu ri e ku, hunzi orun-atumenya o ri a run, wẹ nọ gonkenme ẹ ntin, ⁷ make ni eje-mmom ri ime ndi bu oda hu a puhasonme ime wẹ, yiko oro; ndi oro le ndi nguro bu oda hu a dinhin. ⁸ Oken ighoghọ nọ ri ime obodo hu.

Saimonu Hun Gi Eje-iken A Run

⁹ Ogen ahun, o nwe okennyẹ ohu ri ime obodo hu; efan a wu Saimonu. Onyeni e gi eje-iken e mesonme ihien a tu ndi Sameria ile enya; o hu a nyan isi n'o wu oken ihian. ¹⁰ Wẹ ile e gonkenme ẹ ntin, gha onye nta d'a pu onye uku, a si, "Okennyeni ya gi Iken Osolobue ahun w'a kpo 'Oken-iken.'" ¹¹ Wẹ e gon ẹ ntin make ni o tekemeke o gi iken eje-mmom e me ihien a tu enya. ¹² Kani, ogen wẹ gi kweri ihien Filipu ri e ku ebe o ri e ku oku ozioma Ali-eze Osolobue le efan Jizos' Kraisti, wẹ nọ me wẹ mirin-Chuku, ke ikennyẹ ke ikpoho. ¹³ Saimonu nwen nọ kwerizide; e meguu w'a mirin-Chuku, o nọ sonhunmeme Filipu; oken orun-atumenya le ihien ahima ndi o ri a hun Filipu ri a run hu a tu a enya oda-oda.

¹⁴ Ogen Ndi-ozu hu pu-ichen hun ri Jerusalem gi nwan nu ni ndi Sameria a nabanhanole oku Osolobue, wẹ nọ zijenni wẹ Pita le Jonu. ¹⁵ Ogen wẹ gi ru ebegu, wẹ nọ me ni ndi kwerini

ekpere keni wẹ nwonhen Mmon-nsọ — ¹⁶ (make ni o ke nwe onye Mmon-nsọ biakwasị ime wẹ ile, wẹ gihu efan Di-nwonni-enyi wu Jizosi me wẹ mirin-Chuku.) ¹⁷ Ya Pita le Jonu no bu eka kwasi wẹ, wẹ no nwonhen Mmon-nsọ.

¹⁸ Ogen Saimonu gi hun ni Ndi-ozii hu pu-ichen buhu eka kwasi wẹ, e nwehen wẹ Mmon-nsọ, o no wehe egho n'o ye wẹ, ¹⁹ si, “Yezi ni mme nwen ikenni, keni m buhu eka kwasi ihian, o nwonhen Mmon-nsọ.”

²⁰ Pita no si a, “Iyu le egho i na iwi! Make ni i ro ni k'a saeka gi egho nonrin oyiye Osolobue! ²¹ Y'a ri ime ihien ni, o nwonzikwoni ihien runi i ime e, make ni obi i ezinrinni ebe Osolobue ri. ²² Rogharikwo nwan hun i gi me eje-ihien ni, y'e me ekpere, rio Di-nwonni-enyi; ikenkwo o gbaghari i hun i gi ro iroroni. ²³ Make ni a hunole m ni eje enya-ufu gi i, ni njo kenzikwo i egbun.”

²⁴ Saimonu no si Pita le Jonu, “Dodo ni, me ni ni m ekpere, rio Di-nwonni-enyi, make ihien ni unu ku gha e me m.”

²⁵ Ogen Pita le Jonu gi shiagu ni Di-nwonni-enyi eri, ziguu ozi Di-nwonni-enyi, wẹ no lakin Jerusalem. Ke wẹ lako, wẹ hu e zisonme ozioma ime obodo mesonme ekere-ekere bu oda risonme ali Sameria.

Filipu Le Oken-Ihian Hu Gha Ali Etiopia Bia

²⁶ Ya mmon-ozii Di-nwonni-enyi no si Filipu, “Lihi, gha azuun ndidan-mirin si uzọ hu gha Jerusalem si Gaza.” (Uzonu ri ime atu.) ²⁷ Ya o no lihi, jenne; o no kunrun onye ali Etiopia hun nwe oken-okwa; oken-okporo ro—o luni nwunye*. Iya wu onye hun e donme egho le ihien ile okpoho wu eze ali Etiopia wu Kadesi nwe. O bia Jerusalem d'e fe ofufe. ²⁸ O lako nwan alako; o nodi ani ime ugbo-anyinyan a, gunko Ekukwo onye-amuma wu Azaya. ²⁹ Mmon-nsọ no si Filipu, “Jen d'e kunrun ugbo-anyinyan hu.” ³⁰ Ya Filipu no gbakunrun ugbo-anyinyan hu; o no nu ke okennyu hu ri a gun Ekukwo onye-amuma wu Azaya. O no ju a, si, “I hu nwan a ghotu ihien i ri a gun?”

³¹ Okennyu hu no za, si, “Nani ke m'e don saeka ghotu omeni o nwonni onye kowan ni m'a?” O no rio Filipu n'o nyinhen d'e du e nodi ime ugbo-anyinyan hu. ³² O ri a gun ebenu Ekukwo-nsọ no si,

“We no duru e

noke atunrun wẹ dushiko

ebe wẹ no e gbu atunrun;

o gba wẹ nkintin

noke ke atunrun wẹ ri a ko enenren

don a gba nkintin.

* **Isi Nke Esatọ:27** O nwe ikennyu ndi w'a wara, keni w'e fe ndi-nze ikpoho le ndi ozọ.

33 We nọ kpari e;
we nọ ma a ikpe—

bụ o nwonni ihien o me.

Onye jenkọ d'e kuzi oku umu a,

ebe o meni e wepuguo we ndun a enu uwa?"

34 Oken-okporo hu nọ si Filipu, "Dodo, gwa m, onye ke onye-amumanị ri e ku oku e? 'Ya le enwen e ra onye ozo?" 35 Ya ke Filipu nọ gha ebegu o ri a gun zi e ozioma Jizosi. 36 Ke we jenkọ nwan, we nọ hun mirin, oken-okporo hu nọ si, "Lee mirin ebeni! Kiri k'a han m emele mirin-Chuku?" 37 [Filipu nọ si a, "Omēni y'e gigho obi i ile kweri, we k'a saeka me i mirin-Chuku." O nọ za, si, "E kwerigho m ni Jesu Kristi wu Nwa Osolobue."]

38 Ya o nọ si onye ri a nyann'a ugbo-anyinyan hu kusi; 'ya le Filipu nọ banye ime mirin, Filipu nọ me e mirin-Chuku. 39 Ogen we gi gha ime mirin puha, idenmizi, Mmon-nsọ Dinwonni-enyi nọ juru Filipu; oken-okporo hu ahunzin'a, ya oken-okporo nọ ghoghoma, jenne nke e.

40 Nke Filipu, ebe o nọzi hun enwen e wu obodo w'a kpo Azotusu. O nọ jensonme, ziko ozioma ime obodo ile ri egbere hu d'e ru nọ puha Sizaria.

Isi Nke Itenei

Ke Solu Don Gbehuto Sonme Uzo Jesu

(Orun Ndi-Ozi 22.6-16; 26.12-18)

1 Kani Solu hukwo a ban mban, e ku n'o k'e gbuchanrin ndi ile e son Di-nwonni-enyi. Ya o nọ jeburu Onye-isi nchu-egan, 2 si a deye e ekukwo-ozu jenni ndi ulo-ofufe ndi Ju ile risonne Damas'kosi, keni, o hun onye owule hun e son Uzo-Jesu ebegu, o kenmehen we Jerusalem—ke ikennyē ke ikpoho.

3 Ogen o gi nwan jenkọ, nochimeme Damas'kosi, idenmizi, ukpe nọ gha elu-igwee nwunhunme e. 4 O nọ dan; o nọ nu olu hun si a, "Solu, Solu, ki hain i gi e kpkpo m?"

5 O nọ si, "Onye k'i wu, Di-nwonni-m?" Olu hu nọ si, "Mme wu Jizosi hun i ri e kpkpo. 6 Ka lihi nwan, ni banye ime obodo, ebegu ke we k'a nọ gwa i ihien i jenkọ d'e me."

7 Ikennyē ndi 'ya le we wi turuhu ebegu—oku anizini we ku, makeni we nu olu hu bu ahunni we onye owule. 8 Ya Solu nọ lihi oto: enya a hukwo e ti, kani o leghazini uzo. We nọ kwondon e eka, we e ban obodo Damas'kosi. 9 O leghani uzo, o rini, o rani—orogbo akpu-uhuhin eto.

10 Ogen hu, onye ohu w'a kpo Ananayasi ri ime Damas'kosi. Ananayasini ri ndi e son Uzo-Jesu. O nọ hun ohun ebe Dinwonni-enyi nọ si a, "Ananayasi!" O nọ za, si, "Di-nwonni-enyi, lee m."

¹¹ Di-nwonna-enyi no si a, “Lihi n'i j'en ogele ahun w'a kpo Streti; i ru iwe Judasi, y'a ju ukwere okennyeh ohu wu onyeh Tasosi hun w'a kpo Solu. O ri e me ekpere kikenni, ¹² o hunole ohun ebe okennyeh ohu efan a wu Ananayasi banhan, bu eka kwasi a, keni o leghamazi uzo.”

¹³ Kani Ananayasi no za, si, “Di-nwonna-enyi, ndi bu oda a gwaole m oku okennyehi le eje-ihien ile o me ndi-nsa i ri Jerusalem. ¹⁴ O ri nwan ebeni makehi onyeh-isi nchu-egan e yeole a iken n'o gi nwunrun ndi ile a kpoke efan i.”

¹⁵ Kani Di-nwonna-enyi no si a, “Jenme, makehi okennyehi ke m hori n'o wuru ihien-orun m hun k'e we efan m jenni ndi ali ndi ozo wuleni ndi Izrelu le ndi-nze le ndi Izrelu; ¹⁶ mme le enwen m jenkod'a ghosi a oken afunfun o jenkod'e gi ufiri efan m ta.”

¹⁷ Ananayasi no jenme. O ru ebeku, o no banye ime ulo ahun, bu eka kwasi Solu, si a, “Solu nwenem, Di-nwonna-enyi wu Jesu hun i hun uzo ogen i gi lala zihem—keni i leghamazi uzo leni Mmon-nsa jun ime i.” ¹⁸ Ozigbo hu, ihien noka okpukpu-azun no gha Solu enya danfuha, o no leghamazi uzo. Ya o no lihi, we no me e mirin-Chuku; ¹⁹ o riguu ihien-oriri, ndun nozi ban a.

Ya le umu-azuun Kraisti ri Damas'kosi no nodi uhuhin ole-ole.

Solu E Zi Ozioma Ime Damas'kosi

²⁰ Ozigbo, o no kume oku Jesu ime unofufe ndi Ju risonme ebeku, a si we ni, “Okennyehi wu Jesu wu Nwa Osolobue!”

²¹ O tu ke we han nun'a enya, we hu a si, “Onwan ele okennyehi te ri e kpokpo ndi hun a kpoke efanime Jerusalem? Ele ya k'o biani nwan ebeni, keni o kenmenrin we jenni ndi-isi nchu-egan?”

²² Kani Solu hu e zewaye ime ozi o ri e zi—nkesini ndi Ju bi Damas'kosi asani eka e son e do makehi o hu a ghosichanrin ni Jizosi we ri e ku oku e wu Kraisti, Onyeh Hu Osolobue Tume.

Solu A Wanahin

²³ O tebe, ndi Ju no rin'e ngo ni we gbu e. ²⁴ Kani Solu no nu ihien we romer. We hu e che nche onu-mgbon risonme obodo hu uhinhin le efinnai ni we gbu e. ²⁵ Kani ndi kweri oku e ri e sonn'e no gi ime uhinhin bu e che ime ukpali, gha oghere ri mgbon obodo hu do a ye azuun hun-ebu.

Solu A Bia Jerusalem

²⁶ Ogen o gi ru Jerusalem, o no cho n'o banyeni ndi ri e son Uzo-Jesu, kani egun e ri a tu we ile makehi ekwerini we n'o henringuo onyeh nke Jesu. ²⁷ Ya ke Banabasi no nwan we Solu jenni ndi-ozii ahun pu-ichen, kowa ni we ke Solu don hun Di-nwonna-enyi uzo, kowazini we ni Di-nwonna-enyi a gwaguo Solu oku; o gwazi we ke Solu don ku oku efan Jizosi ime Damas'kosi,

e ku e e kusi e iken. ²⁸ 'Ya le we no wima ime Jerusalem, ni we ile wu ohu. O hu e ku oku Di-nwonna-enyi, e kushi e iken. ²⁹ O hu a gwa ndi Ju te ri ali ndi ozo hun a su Griki oku *Jesu*, e son we a do—kani, we hu a cho ni we gbu e. ³⁰ Ogen ndi kweri ni Kraisti gi marin ni we ri a cho ni we gbu e, we no we e si Sizaria, gha ebenu zipu a si Tasosi.

³¹ Ya udon no rini ndi uka ri Judia le Galili le Sameria. Mmonso hu a gba we ume, we hu e zekenme, e buwaye oda, e gi egun Di-nwonna-enyi e bi.

Pita E Jen Lida le Jopa D'a Run Orun Di-nwonna-enyi

³² Ogen Pita gi ri e jensonme ebe ile d'a hun ke ndi ile kwerini no, o no jenzi d'e kunrun ndi kwerini bi obodo Lida. ³³ Ebenu k'o no hun okennyehi ohu efan a wu Enasi, hun dineni kete ahua esato enwain, make ni oro kinmin e. ³⁴ Pita no si a, "Enasi, Jesu Kristi a zuo i nwan; lihi ni gbama bedi i!" Ya o no lihi oto ozigbo hu. ³⁵ Ndi ile bi Lida le Sharonu no hun Enasi n'o lihigo, we no roghari, sonme Di-nwonna-enyi.

³⁶ Ogen hu, o nwon okpoho ohu ri obodo Jopa hun e son uzo Jesu; efan a wu Tabita. (Onu Griki Tabita wu Dokasi—ya wu "Ele.") O me ogho oda-oda, e yezikwo ni ndi igbenyehi eka ohunma-ohunma. ³⁷ Ogen hu, emu no kuma a, o no nwunhun. Ogen we gi wuguu a ehui, we no bu e dine ime mmughe ri ibe elu. ³⁸ Make ni Lida nokunme Jopa, ogen ndi hun e son uzo Jesu gi nu ni Pita ri Lida, we no zi ikennyehi ebuo d'a ri o a, si, "Dodo, biakenrin d'e kunrun enyi." ³⁹ Ya Pita no lihi, sonme we. Ogen o gi ru ebenu, we no w'e si mmughe hu ri ibe elu. Ndi ile di we nwun no fihunme Pita, a kwan ekwan, a ghosisonme e ewuru tueni le ekwa ndi ozo Dokasi kpa ogen o gi ri ndun. ⁴⁰ Pita no si we ile pu; o no gbu osekpui, me ekpere. Ya o no gbehuto, bu ihun zime ozun hu, si, "Tabita, lihi." Ya Tabita no shiapu enya. Ogen o gi hun Pita, o no nodi ali elu bedi. ⁴¹ Pita no we eka a ye e, yen'e eka lihi oto. Ya Pita no kpoo ndi-nsi ile le ikpoho ndi ahun di we nwun, we Tabita ghosi we, we no hun a n'o rizi nwan ndun. ⁴² Ihienni no kpoobaru Jopa ile, ndi bu oda no kweri ni Di-nwonna-enyi. ⁴³ Pita no nodi Jopa uhuhin ole-le-ole, iwe onyehi ohu w'a kpo Saimonu, hun a kwa akpukpo.

Isi Nke Iri

Pita Le Konelusui

¹ Ime obodo Sizaria, o nwon okennyehi ohu efan a wu Konelusui. Onyehi a ki ndi-agma ro: o ki ndi-agma ogun-isen ime itu-agma w'a kpo Itu Itali. ² Okennyehi e gichanrin obi e ile e fe ofufe; 'ya le ezi-le-ulo a ile a tu egun Osolobue. O yesonme ndi igbenyehi ri

ime ndi ali ahun ihien. O me ekpere, a kpoku Osolobue ogen ile.

³ Uhuohin ohu, ihien noke okuloku eto nke efinnai, o no hun ohun. Ime ohun ahun, mmon-ozu Osolobue no banhan, si a, "Konelusu!" ⁴ Ya Konelusu no bu enya tuma mmon-ozu hu, gi egun si a, "Di-nwonni-m, ki ro?" Mmon-ozu hu no si a, "Ekpere ile ihien ile i ri e ye ndi-igbenye e ruguo ebe Osolobue ri noke ihien w'e gi nyanhan i. ⁵ Zi we nwan Jopa d'e wehe okenye ohu efan a wu Saimonu hun w'a kpo Pita; ⁶ o ri iwe Saimonu hun a kwa akpukpo, hun iwe e ri ehuh Ohimin." ⁷ Ogen mmom-ozu hu gwa a oku gi puguu, Konelusu no kpo ndi idibo e ebuo le onye-agma ohu hun a tu egun Osolobue hun ri ime ndi e jenn'e ozi. ⁸ Ogen o gi gwaguu we ihien ile meni, o no zi we Jopa.

⁹ Eki e fon, ihien noke okuloku mmebuo nke efinnai, ogen anwun gi a ri isi, ikennyeh ahun no rumeh obodo hu. Ogen hu ke Pita gizikwo shi enu ulo d'e me ekpere. ¹⁰ Egun a gunma Pita, o no choma ihien o k'e ri. Ogen we gi ri e memeh ihien-oriri hu, idenmizi, o no nokesi uran buru e—bu ele uran. ¹¹ O no hun ke enu-igwee kpupu, hunzi ke ihien noke ekwa shiani gha elu lala rikwe si we dodon e ntin eno. ¹² Udi anu ile nwon uku eno le ndi ile a rini lezi nnunu ile e fe elu—richanrin ime e. ¹³ Ya o no nu olu si, "Pita, lihi, gbu n'i ri."

¹⁴ Kanj Pita no za, si, "Mba-o, Di-nwonni-enyi! Erituni m ihien runi mobu ihien enyi a so."

¹⁵ Olu hu no biazin'a hun me e mgbe ebuo, si, "Akpokwole ihien Osolobue meguu n'o ri ochan ihien w'a so." ¹⁶ Ihienni e mefu mgbe eto, we no weri ihien nwen ozigbo si elu-igwee.

¹⁷ Ihienni no gba Pita nghari-enya oda-oda. Ogen o gi ri e ro ihien hu o hun ke ndi-ozu hun Konelusu zi gihu ru ebuhu, turu onu-mgbon, a ju ke elebe ke iwe onye w'a kpo Saimonu ri. ¹⁸ We no wesi olu we elu, ju ke Saimonu hun w'a kpo Pita hu ebuhu.

¹⁹ Ogen Pita gi rikwo e ro ihien hu o hun, Mmon-nsu no si a, "Lee e, ikennyeh eto ri a cho i. ²⁰ Lihi nwan, n'i hidan d'e kunrun we. Etule, ka sonme we—ni mme zihwe we." ²¹ Ya Pita no buru ikennyeh ndi hu, si, "Mme wu onye ahun onu ri a cho; ki hain unu gi bia?"

²² We no za, si, "Konelusu zi enyi. Onye a ki ndi-agma ro, o ki ndi-agma ogun-isen; o wu onye ezi-omume hun a tu egun Osolobue; ndi Ju ile e ku oku e ohunma. Mmon-ozu ri nsu gwa a d'a kpo i, n'i bia iwe e keni o nu ihien i k'e ku." ²³ Ya Pita no si we banhan, o no ye we ebe we k'a ranhin.

Eki e fon, o no lihi, sonme we; ndi hu ime ndi kwerini ri Jopa no sonme e. ²⁴ Eki e fonzi, we no ru Sizeria. Konelusu hu a tu enya we, obi e konrin e elu; o kpokikomeguo ndi nke e le ndi wu ezigbo owu a. ²⁵ Ogen Pita gi bia, Konelusu no jen d'e kunrun e,

gbun'ẹ osekpụ, fe ẹ. ²⁶ Kanị Pita nọ mē ẹ lihi ọtọ, sị, “Lihi ọtọ, nị ihian mmaka kẹ m wuhụ.” ²⁷ K'o dọn rị e sọn Kọnelusu e ku, ọ banye ime ụlọ, ọ nọ hụn nị igunrun ihian a gbakikomeguo. ²⁸ Ọ nọ sị wẹ, “Ụnụ lẹ enwẹn ọnụ a maringhọ nị Iwu kwondon onye Ju k'e sọn onye alị ọzọ meko mobu jẹn iwe ẹ. Kanị Osolobue a ghosiguo m m'a kpole onye owule onye runi mobu onye wẹ k'a sọ. ²⁹ Ya haịn m gileni tu kẹ wẹ bia d'a kpo m; m rị nwan a ju, kị unu kponi m?”

³⁰ Kọnelusu nọ za, sị, “Nwene mgbeni taịnọ, m rị iwe m e mē ekpere, ihien nọ kẹ okuloku eto nke efinnai; ya okennyẹ ohu nọ wuzo m ihun idenmizi. O yi ewuru rị e gbukeni. ³¹ Ọ nọ sị, ‘Kọnelusu, Osolobue a nuole ekpere i, ọ nyanhanguo eka i rị e yeni ndi igbennye. ³² Zi nwan ozi jẹn Jopa d'a cho Saimonu hun w'a kpo Pita, ọ rị iwe Saimonu hun a kwa akpukpo, hun rị ehụ Ohimin.’ ³³ Ya m nọ zi wẹ d'a kpo i ozigbo. Y'e meke i gi bia. Enyi ile rị nwan id'anya Osolobue ebeni keni enyi gon ntin ihien ile Di-nwonnienye sị i ku.”

Ozi Pita Zi Iwe Kọnelusu

³⁴ Ya kẹ Pita nọ gwama wẹ oku, sị, “A hunguo m'a nwan nị Osolobue ara tu onye ihian wu. ³⁵ Kama, ọ nabanhan onye owule hun a tu egun ẹ, e mē ihien rị mma—a ra tu onye alị ihian wu. ³⁶ Ụnụ a maringhọ ozi o zijenni ndi Izrelu hun wu ozioma hun e wehe udon, udon hun a bia ghahani Jesu Kristi Onye nwe ihien ile lẹ ihian ile. ³⁷ Ụnụ a maringhọzi ihien ile mē ime alị ndi Ju. Ime Galili k'o gha bidon—ogẹn wẹ gi meguu mirin-Chuku ahun Jonu sị ihian ile d'e mē; ³⁸ ya wu nị unu a maringhọ kẹ Osolobue don tume Jizos' onye Nazaretị, gi Mmon-nsọ lẹ iken gbajun ẹ; lẹ k'o dọn jehunmē, e mē ihien-oma, a zuo ndi ile Ekwensu rị a lu, makei Osolobue noyen'ẹ. ³⁹ Enyi wu osheri ihien ile o mē ime alị ndi Ju, kẹ hun o mē ime obodo wẹ kanị wu Jerusalem. Wẹ nọ gbu ẹ ghahani ihogbu ẹ elu obe wẹ gi osisi mēme. ⁴⁰ Kanị hun m'ẹ akp'ohin eto, Osolobue nọ weli ẹ. Osolobue nọ nị ihian hunsomē ẹ, ⁴¹ kanị ele ihian ile—kama enyi suo, enyi ndi Osolobue hopuhaguu, nị enyi wuru osheri, enyi wu ndi sọn ẹ ri, sọn ẹ ra, k'o ghaguu onwun lihi. ⁴² Ọ nọzi sị enyi hun a nị enyi zi ihian ile ozini, gwa wẹ nị iya wu Onye hun Osolobue tume hun jenkọ d'e kin ndi rị ndun lẹ ndi nwunni ikpe. ⁴³ Ndi-amuma ile shia n'a eri nị onye owule hun kwerini n'ẹ e nwonhen mgbaghari njo ghahani efan a.”

Ndi Wuleni Ndi Ju E Nwonhen Mmon-nsọ

⁴⁴ Ebe okuni rikwo Pita onu, Mmon-nsọ nọ biakwasị wẹ ile nu oku-Chuku hun Pita rị e ku. ⁴⁵ Ọ nọ tu ndi ahun kwa ugu (ya wu ndi Ju) hun kwerini hun gha Jopa sonhen Pita enya nị Osolobue e hukpughozide ndi wuleni ndi Ju Mmon-nsọ ahun

o si o k'e ye. ⁴⁶ Makeni, we nu ke we ri a su-asusu ndi ozọ ri ichen-ichen, a ja Osolobue mma. Ya Pita no si, ⁴⁷ "Onye k'a si we emele ndini mirin-Chuku, ebe o meni e nwonhenguwo we Mmon-nsọ ke enyi don nwonhen" ⁴⁸ O no si we gi efan Jizos' Kraisti me we mirin-Chuku.

We no si a sonzi we ndi uhuhin ole-le-ole.

Isi Nke Mmanai

Pita A Kowani Ndi Ghotafie N'e K'o Jen

¹ Ya ndi-ozu ahun pu-ichen le ndi ozọ kwerini ri Judia no nu ni ndi wuleni ndi Ju a nabanhanguzi oku Osolobue.

² Kani, ogen Pita gi ru Jerusalem, ndi kwa ugun kwerini no du e kpeme, ³ si, "Ki hain i gi jen nke ndi kwaleni ugun, son we ri ihien-oriri!" ⁴ Ya Pita no gi uri-uri kowamani we ke o don me, si,

⁵ "Ebe m ri e me ekpere ime obodo Jopa; o nokesi uran buru m—bu ele uran; m no hun ohun. Ime ohun hu, m no hun ihien no ke ekwa shiani k'o gha elu-igwee lala rike si we dodon e ntin eno, o no ru ebe m ri. ⁶ Ogen m gi lekpo a, a hun m anu ri ichen-ichen nwe uku eno le anu ndi e ri anu le ihien ndi a rini le nnunu e fee elu ime e. ⁷ M no nu olu si m, 'Pita, lihi, gbu n'i ri.' ⁸ Kani, m no si, 'Mba Di-nwonni-enyi, makeni ihien runi mobu ihien enyi a so a bantu ni m onu.' ⁹ Kani olu hu a gha enu-igwee kuzi oku, za, si, 'Thien Osolobue megwu n'o ri ochan, akpokwol'a ihien w'a so.' ¹⁰ Ihienni e mepu mgbe eto, we no dori ihien hu ile shi elu-igwee.

¹¹ Ozigbo hu hura, ikenny e to we gha Sizaria zi ozi bia ni m no ru ulo ebe enyi ri. ¹² Ya Mmon-nsọ no si m sonme we, m'e tule. Ikenny isinni wu umune enyi ime Kraisti no sonmezi m, enyi no banye iwe okenny e hu. ¹³ O no gwa enyi k'o don hun mmon-ozu ohu puha, turu ime ulo a, si a, 'Zijen ihian Jopa d'e wehe Saimonu hun w'a kpo Pita. ¹⁴ O k'e zi i ozi 'yu le ikpun-ulo i ile k'e gi nwon nzuopuha.' ¹⁵ Ogen m gi kume, Mmon-nsọ no biakwasị we k'o don biakwasị enyi isi-ibuzo. ¹⁶ Ya m no nyanhan oku Di-nwonni-enyi ku: k'o don si, 'Jonu gi mirin me mirin-Chuku, kani Mmon-nsọ ke we k'e gi me onu mirin-Chuku.' ¹⁷ O me nwan ni Osolobue ye we udi oyiye ohu hu o ye enyi ogen enyi gi kweri ni Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi, onye wu mme hun m'e gi gbondon Osolobue!?"

¹⁸ Ogen we gi nu ihienni, o nwezini ihien we ku. We no ja Osolobue mma, si, "Ya wu ni Osolobue e yeguzide ndi wuleni ndi Ju oghere w'e gi gbuhoto ime njo we, nwon ndun!"

19 Ndi ụka gbayiyanị oge ukpokpo le ihien me Stivin gi me rukwori Finishia, Saiprosi le Antiokwu, ziko ozioma; kani ezini we onye owule mmani ndi Ju suo. 20 Kani, o nwegho ikennyewu ndi ali Saiprosi le Sarin' ri ime we hun ru Antiokwu, gwazikwo ndi wuleni ndi Ju oku hu, zime we ozi Di-nwonnienyi wu Jesu Kristi. 21 Eka Di-nwonnienyi noyeni we, igunrun ihian no kweri, roghari, sonme Di-nwonnienyi.

22 Oge ndi ụka ri Jerusalem gi nu a, we no zi Banabasi jen Antiokwu. 23 Oge o gi ru e, hun efoma Osolobue k'o ri orun, o no ghogho; o no dun we odun we wusonme ndi Di-nwonnienyi gi e don-enya le ndi gichanrin akpakali obi we e fe Di-nwonnienyi. 24 Banabasi wu ezigbo ihian; Mmon-nso jun ime e, a ki a; o nwon okukwe oda-oda. Oge hu, ndi bugbu enwen we oda no sonme Di-nwonnienyi.

25 Ya Banabasi no jenne Tasosi d'a cho Solu. 26 Oge o gi hun a, o no wehe e Antiokwu. Uwe le ndi ụka ahun hu e zugbama orogbo ahua; we hu a kuzi ndi bu oda. Ime Antiokwu ke we no kpoma ndi kwerini Kraisti "Kristiens'," ya wu, "Ndi Nke Kraisti."

27 Oge hu, o nwe ndi-amuma gha Jerusalem bia Antiokwu. 28 Ya ke onye ohu ime we hun w'a kpo Agabosi no lihi oto, bu amuma ghahani iken Mmon-nso, ni oken ugan k'a mugbari uwa ile. Ihienni o ku me oge Klodiosi gi wu eze-kani ri a ki Rom. 29 Ndi e son uzo Jesu no kwerigbama ni onye-onye jenk'e wehe ke eka a han, ni we zijenni ndi kwerini hun bi ime Judia. 30 Ya we no nwan tu ihien ke we don ku; we no we ihien we tu ye Solu le Banabasi jenni ndi-isi ụka ri Jerusalem.

Isi Nke Mmẹbuo

Herodu E Kpokpo Jemisi Le Pita

1 Oge hu, Herodu wu eze no nwunrun ndi hu ime ndi ụka, ken'o me we eje-ihien.

2 O giguu opia-agma gbu Jemisi nwehe Jonu, 3 o no hun ni ihienni suo ndi Ju usuo, o no nwan nwunrun Pita. (Ihienni me oge Mmemme Bredi nwonleni yisti o gi a fu.) 4 Oge o gi nwunrunguu Pita, o no bu e che ulo-ngan, we e che eka itu-agma eno ndi-agma eno-eno risonme. Herodu bu obi n'o k'e kin e ikpe id'enya ihian ile we meguu Mmemme-Nghafe hun ya le Mmemme Bredi nwonleni yisti o gi a fu wi. 5 Ya we no bu Pita to ulo-ngan; kani ndi-uka no wepuha obi we memen'e ekpere, a kpoku Osolobue banyen'e.

Mmon-ozizi E Wepuha Pita Ime Ulo-ngan

⁶ W'a kpọ a eki ke we k'e wepuha Pita, o ru ime uhinhin, Pita ri uran egbata ndi-agma ebuo. We gi egan ebuo kpoma a; o nwezi ndi-agma ri ezi ehon onumuzo unonangan ahun e che nche.

⁷ Idenmizi, mmon-ozidi Di-nwonni-enyi no fopuha ebeku; ukpe nonwun ime mmughe hu we kpokin e ye ime ulonangan. Mmon-ozidi hu no kpa Pita aka ekunkun, kpotien e, si, "Lihi oto ozigbo!" Ya egan ndi hu no gha a olu-aka danfu. ⁸ Mmon-ozidi hu no si Pita, "Kenme akpukpo-ukun i, y'e yiri akp'uku i." Pita no me ihien o ku. O nozi si Pita, "Yiri ekwa y'e yiye e elu e, y'e sonme m." ⁹ Pita no son e gha ime ulonangan pu. Pita amarin ni ihien we ri e gi mmon-ozidi ahun e me wu enya-uke, o ro no ri a hun ohun. ¹⁰ A ghafegu we itu ibuzo le nke ebuo ri e che nche, we no fuha onu-mgbon igwe hun we gha a puha ime ngan hu, banye ime obodo. Ya ke onu-mgbon hu no gi aka a gunpuni we, we no pu, puha ogele ohu. E jenzukazi we, idenmizi mmon-ozidi hu no na Pita to.

¹¹ Ya enya no fon Pita, o no si, "O weguo m nwan enya ni Di-nwonni-enyi zi mmon-ozidi e d'a zuopuha m aka Herodu le ihien ile ndi Ju te ri a tu enya a."

¹² Hun o gihu ghota ihien meni, o no si iwe Meri, nne Jonu, ebe ndi bu oda gbakikome e me ekpere. Efan Jonu wuzi Maki. ¹³ Ogen o gi du aka onu-mgbon ri ezi, odibo ohu wu okpoho hun w'a kpọ Roda no puha d'a za. ¹⁴ Ogen o gi ghota ni olu Pita ro, oken ighoghon no jun e obi, nke wuni hun o k'e gi gunpu onu-mgbon hu, o gbanzi ime ulo d'a gwa we ni Pita turu onu-mgbon. ¹⁵ We no si a, "Era ri a pu i!" Kani o hukwo e ku e ni ezioku ro. We no si, "Mmon-ozidi e ro." ¹⁶ Kani Pita hukwo a du aka. Ogen we gi nwan gunpu onu-mgbon, a hun w'a, o no tu we enya. ¹⁷ O no gi aka si we gba nkintin, o no kowa ni we ke Di-nwonni-enyi don wepuha a ime ulonangan. O nozi si, "Gwa ni Jemisi le ndi uka hoduni ihienni." Ya ke o no pu, si uzo ozo.

¹⁸ Ogen eki gi fon, oken isusu no ri ime igunrun ndi-agma te ri e che Pita nche make ihien meni, we gileni marin k'o jen.

¹⁹ Ogen Herodu gi chogu a, o hunn'a; o no jukeme ndi nche hu onu—o no si we gbu we. Ya o no gha Judia pu, si Sizaria d'a nodi.

Onwun Herodu

²⁰ Ogen hu, Herodu ri e bu ni ndi Taya le Sidonu olulu. Ya we no zgbama d'a hun a. Ebugu we uzo jen d'a hun Blastosi hun e lefu ogwa Herodu enya, keni o kwere yeni we aka. Ya we no nwan jen d'e kunrun Herodu d'a rito a ni ya le we don—makeni ani Herodu ri a ki ke ali we gha e nwehen ihien-oriri.

²¹ Uhuohin we kaye e ru, Herodu no yiri ewuru-nze e, nodi ali ukpo e, gwama ndi hu oku. ²² Ndi ahun hu e yi oro, a si,

“Oluni wu olu mmò, elee olu ihian-mmaka!” ²³ Ozigbo, mmò-ozì Osolobue nò titu Heròdù, makèni ò narìn ojija-mma hù hùn nkè o gi we e ye Osolobue. Ohòrì nò bu e ri, ò nò nwunhùn.

²⁴ Kanì oku Osolobue hù a gha ihun, ndì bu-òda hù e kweri.

Banabasi Le Solu E Kinhen Antioku

²⁵ Ogen Banabasi le Solu gi runguu ihien ahun we bia Jerusalem d'a run, we nò gha Jerusalem kinhen Antioku. Ogen hù we gi kinko, we nò weri Jonu hùn w'a kpozì Makì.

Isi Nke Mmètò

Ndi-uka E Zifu Banabasi Le Solu D'e Zi Ozioma

¹ O nwè ndì-amuma le ndì-nkuzi rì uka rì Antioku. Ndinì wu: Banabasi, Simionu (w'a kpò Onye-ogi), Lushiosì (onye alì Saïrin'), Manenì (hùn ya le Heròdù hùn rì a kinì wu owu gha alì lala) lezi Solu. ² Ogen we gi rì e fe Di-nwònni-ènyi, e bu onu, Mmò-nsò nò sị, “Wefuha nì nì m Banabasi le Solu, nì we hùn uzò d'a run orun m kpò we d'a run.” ³ Ogen we gi buguu onu, meguu ekpere, we nò bu eka kwasì Banabasi le Polu, zipu we.

Banabasi Le Polu E Zi Ozi Ime Alì Saiprosì

⁴ Mmò-nsò e zipuu Banabasi le Solu, ya we nò si Selusia, gi ugbo-mirin gha ebèhù si anì Saiprosì hùn mirin nòhunme. ⁵ Ogen we gi ru Salamisi hùn rì ime Saiprosì, we nò ku oku Osolobue ime ulò-ofufe ndì Ju risònmè ebèhù. We le Jonu wìzikwò, keni ò hùn uzò e yeni we eka.

⁶ Ogen we gi ghagbariguu alì hù mirin nòhunme d'e rukworì Pafosì, we nò kunrun onye ohu gi eje-iken a run. Onye Ju k'ò wu, onye amuma-ntu; efan a wu Ba-Jizosì. ⁷ 'Ya le Govanò rì a kinì wu Sejòs' Polosì rì. Sejòs' Polosìni wu onye nwè uche, ò nò zi we kpò Banabasi le Solu, makèni ò chò n'ò nù oku Osolobue. ⁸ Kanì onye hù e gi eje-iken a run wu Ba-Jizosì hùn w'a kpozìkwò Elimasi (makèni efan a wuzìkwò Elimasi) hù a papu oku we, a liliama n'o mè Govanò hù wefu obi e, amangbe o kwerini Jizosì. ⁹ Kanì Solu hùn w'a kpozìkwò Polu hùn Mmò-nsò jun ime e, a kì a, nò bu enya zime onye hù gi eje-iken a run, ¹⁰ sị a, “Nwa Ekwensu! Eñenren ihien ile Chuku chò k'ì wu! Ero le eje-ihien ile rì ichen-ichen jun ime i! Y'a rukpobehikò ezioku Di-nwònni-ènyi, e mè e n'ò rì kè ntu? ¹¹ Gòn nwan ntìn: eka Di-nwònni-ènyi jenkò d'e bitu ì kikenni—enya k'e kpu i ishi, y'e leghakozì uzò ekerè ogen!”

Ozigbo ahun, ebe ile nò mè Elimas' igirigi-igirigi, gba a ishi enya. Ò nò bisònmè eka, jèhunmè, a chò onye jenkò d'e kwòndon e eka, e du e. ¹² Ogen Govanò hù gi hùn ihien menì, ò nò kweri ni Di-nwònni-ènyi; nkuzi banyeni Di-nwònni-ènyi tu a enya òda-òda.

E Zi We Ozi-oma Ime Antioku Ri Pisidia

¹³ Polu le ndi ya le we wi no gi ugbo-mirin gha Pafosi jenne Pega hun ri Pamfilia. Ebehu ke Jonu hun w'a kpo Maki no la we to, lakin Jerusalem.

¹⁴ We no jenshi ihun, gha Pega si Antioku hun ri Pisidia. O ru Uhuohin Izu-iken, we no banye ime ulo-ofufe ndi Ju, ya we no nodi ali. ¹⁵ Ogen we gi gunguu Iwu Mozizi le ihien ndi-amuma de, ndi-isi uno-ofufe hu no zi ozi jenni we, si, "Umune, omeni unu nwe oku unu k'e gi gba ndini ri ebeni ume, ku ni nwan."

¹⁶ Ya Polu no lihi oto, gi aka gwa we gba nkintin, o no kume, si,

"Unu ndi Izrelu le ndi ozo a tu egun Osolobue, gon ni ntin!
¹⁷ Chuku ndi Izrelu hori ndi nedi enyi kanj, memewe we ndi uku ogen hu we gi bi ani Ijptu, ya o nozi gi icken hi-ogbe gha ali Ijptu wepuha we. ¹⁸ O no dinchanrin ihien ile we ri e me ime atu orogbo ahua ogunna. ¹⁹ Ogen o gi tikpogu ali esa ri Kenani, o no we ali we ye ndi Izrelu n'o henrin nke we. ²⁰ We no bi ebehu orogbo ahua iri-kwasi-ogunna kwasi nnu. Omeogu, o no yesonme we ndi ahun hanni we enen d'e ru ogen onye-amuma wu Samuelu. ²¹ Ogen we gi si ni we cho eze, Chuku no ye we Solu nwa Kishi, onye ebon Benjamini. Solu no ki we orogbo ahua ogunna. ²² Ogen Chuku gi napugu Solu eze, Chuku no tume eze we wu Defidi. Ihienni ke Chuku ku banyeni Defidi, 'A hunguo m'a ni Defidi nwa Jese wu udi ihian hun a suo ni m, onye hun k'e me ihien ile m cho.' ²³ Osolobue a ghagu ebon okennyeni wu Defidi wepuha ni ndi Izrelu Onyenuopuha wu Jizosi noke k'o don kwe nkwa.

²⁴ Ni Jesu d'a puha d'e bidon orun a, Jonu e zigule ndi Izrelu ile ozi we gi me mirin-Chuku we gi ghosi ni e rogharigu we. ²⁵ Ogen orun Jonu gi guma, Jonu no si, 'Onye ke unu ro ni 'ya ke m wu? Ele m Kraisti. Mba. Kanj, o nwe onye ohu lalani m memegu, erudeni m hun a topu eriri akpuku ri a uku.'

²⁶ Umune m, umu Ebrahim le ndi ozo hun a tu egun Osolobue, e zihugu ni we enyi ozioma nzuofuhani. ²⁷ Kanj, makeni ndi bi ime Jerusalem le ndi-ndu we amarin ni ya ro, makeni aghohazikwoni we oku ndi-amuma hun w'a gun Uhuohin Izu-iken ile, we no gbu e, gi e mezu oku ndi hu—bu a marin we. ²⁸ O suo n'a ni a hunni we ihien owule we gi ma a ikpe onwun, a si we Paileti 'ya gbu e. ²⁹ Ogen we gi mezugu ihien ile we de banyen'e ime Ekukwo-nsu, we no gha osisi ahun (ya wu elu obe) wetu e, bu e che ime ili. ³⁰ Kanj Osolobue no gha onwun weli e. ³¹ Orogbo akp'ohin ole-le-ole, o hu e we enwen e a ghosi ndi son e gha Galili bia Jerusalem. Ndin wu nwan ndi osheri e ebe ndi nke enyi ndi Izrelu ri.

32 Enyi wehe ni onu ozioma, hun wu ni: nkwa hu Osolobue kwe ndi nedi enyi kani, 33 a wuruguo nwan ihien o mezuni enyi wu umu we ghahani iweli Jesu—noke ke we donzikwo de e ime Ebu-oma nke ebuo, si,
'I wu Nwa m;

a ghosiguo m tanni n'i wu nwa m.'

34 O me nke oweli o weli Kraisti ime onwun, nke wu ni o nwonni k'o k'a don rehi, Osolobue ku oku e ime Ekukwo-nso, si,

'M k'e meni i ihien ndi hu ri nso
hun m kwe Defidi nkwa a.'

35 Ya hain o gi kuzi uzọ ọzọ ime ebu-oma, si,

'Y'a niko Onye-nsọ i rehi.'

36 O me nke Defidi, ogen o gi meguu uche Osolobue ogen nke e, o nwunhun, e li w'e ebe we liye ndi nedi e kani, o no rehi.

37 Kani, onye hu Osolobue weli e rehini.

38 Umune m, marin ni nwan ni we gi efan Jizosini e zi unu ozi mgbaghari njo; 39 ni onye owule kwerinin'e k'a wanahin ikpe-omuma ya le ihien ile onye ahun me wi, bu Iwu Mozizi asako eka me onu wanahin.

40 Kpachanpu ni nwan enya amamgbe ihien ndi-amuma ku gha e me unu. Ndi amuma si,

41 'Lee n'e, unu ndi emu!

Y'a tugbu onu enya
keni unu la ntikpo—

makeni m ri e me ihien

ogen nke unu,

ihien unu jenkoleni d'e kweri,

osun'a ni ihian gwa onu ya.' "

42 Ogen Polu le Banabasi gi pukọ, ndi hu no rio we ni we gwazi we ihien ndini Uhuohin Izu-iken lalani. 43 Ogen we gi gbashiagu, ndi Ju bu oda le ndi wuleni ndi Ju hun e fe ofufe ndi Ju no sonme Polu le Banabasi. Polu le Banabasi no gba we umu, si we turukemme ime efoma Osolobue meni enyi.

44 Uhuohin Izu-iken sonn'e, ebegu ile no jun, makeni ndi obodo hu ile e te d'e zuchanrin keni we nu oku Osolobue.

45 Kani, ogen ndi Ju gi hun igunrun hu, enya no fuma we. We no papuma oku Polu, kume eje-oku. 46 Kani Polu le Banabasi

no ku e, kushi e iken, si, "O te ri mkpa ni we bu'zo gwaguu unu wu ndi Ju oku Osolobue. Kani, ebe o me ni unu a jugo a, ma enwen onu ikpe ni unu efuruni ndi e nwe ndun itebite, lee n'e,

enyi k'e weri e nwan jenni ndi wuleni ndi Ju. 47 Makeni ya ke Di-nwonni-enyi si enyi me. O si enyi,
'E tumeguo m unu

ni onu wuru ukpe
ebe ndi ali ozọ wuleni ndi Ju ri,

keni unu wehe nzuopuha ebe ile ri elu uwa.' ”

⁴⁸ Ogen ndi wulen ndi Ju gi nu ihien, efo no so we usu, we no ja oku Di-nwonnienyi mma. Ndi ile hun we hoto, ni uwe k'e nwe ndun-itebite no kwere. ⁴⁹ Eriira ke oku Di-nwonnienyi don ghagbarichanrin egbere hu ile. ⁵⁰ Ndi-Ju no kpasu ikpoho we marin amarin ime obodo hu hun e son ndi-Ju e fe Osolobue bu ele we ndi-Ju le ikennyę we marin a-marin ime obodo hu, we ile no kpokpome Polu le Banabasi, chupu we egbere we. ⁵¹ Ya we no tichanfu ejan ri we uku to ni we, gi gwa we ni emeni we ohunma; ya we no gha ani hu pu, shi Ikoniom'. ⁵² Ighoghọ le Mmon-nsọ e jun ime ndi hun e son Jesu hun ri Antiokọ Pisidia.

Isi Nke Mmęto

Polu Le Banabasi E Zi Ozioma Ime Ikoniom

¹ Ihien ohu hu me ime Antiokọ ri Pisidia mezikwo ime Ikoniom. Ebehu, Polu le Banabasi banye ime ulo-ofufe ndi Ju, ku oku, nke wu ni ndi bu oda no kwere ni Jesu—ke ndi Ju ke ndi wulen ndi Ju. ² Kani, omeguzi, ndi Ju kwere ni no kpasu ndi wulen ndi Ju, wiwi we obi, we no bu lumanı ndi kwere ni.

³ We nobie ebehu, e zi ni Di-nwonnienyi ozi—e zi e, e zishi e iken. Di-nwonnienyi no gi we runsonme ihien-ahima le orun-atumęnya hun o gi ghosi ni ozi we ri e zi banyeni efoma o me wu ezioku. ⁴ Kani ndi obodo hu kebe ekebe: ndi hu a noyeni ndi Ju, ndi hu a noyeni ndi-ozı hu pu-ichen wu Banabasi le Polu. ⁵ Ogen ndi hu ime ndi Ju le ndi wulen ndi Ju le ndi-ndu we gi cho ni we meshi ndi-ozı hu pu-ichen iken, gi omuma magbu we, ⁶ ndi-ozı hu pu-ichen wu Banabasi le Polu no nu a; ya we no gbasi Likonia. We no jensonme obodo ndi ri ebehu—ke Listra ke Debe ke ali ndi nohunme ni we, ⁷ e zisonme ozioma.

Polu Le Banabasi E Zi Ozioma Ime Listra le Debe

⁸ Ime Listra, o nwe okennyę ohu hun nodi ani; o jentuni ijen makeni o wu nguro kete w'a mul'a. ⁹ Okennyę ahun hu e gon ntin ebe Polu ri e ku oku. Polu no bu enya tuma a, hun a ni o nwongho okukwe hun o k'e gi dnhin. ¹⁰ Polu no yi, “Gi uku i ebuo wuzo oto!” Okennyę hu no tusi elu, jenme ijen. ¹¹ Ogen ndi hu jun ebehu gi hun ihien Polu me, we no gi asusu Likonia yi oro, si, “Ndi mmon e gi ole udi ihian hidan d'e kunrun enyi-oo!” ¹² We no kpọ Banabasi Zeusu, kpọ Polu Hemisi—makeni 'ya wu onye e kuni. ¹³ Ulo-mmון we no e fe mmon ahun w'a kpọ Zeusu rihų mkpenren obodo hu. Ohen-mmון Zeusu no wehe oken-efin bu oda le obobo onu-mgbon obodo hu, makeni iya le igunrun hu cho ni we chuyeni ndi-ozı hu pu-ichen ejan. ¹⁴ Kani ogen ndi-ozı hu pu-ichen wu Banabasi le Polu gi nu ihien, we no doka ewuru we, yisonme oro, gbanan ime igunrun hu, ¹⁵ si,

“Ikennyẹ, kị unu rị e menị ihienni? Ẹnyi wuhụ ihian mmaka nọkẹ unu. Ẹnyi wẹhẹni onu ozioma, keni unu hun ụzọ gbehuto, la ihien ndini nwonleni-isi to pucha d'e kunrun Osolobue rị ndun, hun ke elu-igwee le uwa le ohimin le ihien ile rị ime we. ¹⁶ Ogen mbu, o hapuguo ndi ali ile rị ichen-ichen ni we bi k'o suo we. ¹⁷ Kani, o gibehini ihien-oma o rị e me a shia ni enwen e eri. O hu a gha enu-igwee e mesonme mirin e zueni unu, e yesonme unu mkpuru a ghorị ogen we, e yesonme unu ihien-oriri hun unu gi e rijun efo, e me ighoghọ e jun onu obi.” ¹⁸ Ke okuni ile Polu le Banabasi kude, o fukwo we orun ni we d'a s'eka gbondon we achuyele ni we ejan.

E Kinhen We Antiokwu Ri Siria

¹⁹ Kani ndi hu ime ndi Ju no gha Antiokwu le Ikoniom bia Listra. We no dorị igunrun hu ye azuun nke we. Ya we no ma Polu omuma, dokpunfu a ime obodo hu, e ro n'ọ nwunhuguo. ²⁰ Kani, ogen ndi kwerini gi fihunme e, o no lihi oto, banye ime obodo hu. Eki e fon, ya le Banabasi no si Debe.

E Kin We Azuun Si Antiokwu Ri Siria

²¹ Ogen we gi ziguu ozioma ime Debe, kpohaguni Jesu ndi bu oda, we no kin-azuun, si obodo Listra, gha ebegu si Ikoniom, gha Ikoniom si Antiokwu ri Pisidia: ²² meko ihien ndi rị e son Uzọ-Jesu ime obodo ndi hu gi zekenme; a gba we ume, a si we wuzo ime okukwe. A si we, “Ẹnyi k'a tariri afunfun bu oda emeni ẹnyi jenkọ d'a banye Ali-eze Osolobue.” ²³ Ogen we gi ghagbariguu uka ndi rị ebegu, tumesonmeguni we ndi-isi, we no gi ekpere le ibu-onu ha we ye eka Di-nwonna-ẹnyi hun we kwerini. ²⁴ Ya we no ghasi Pisidia pu Pamfilia. ²⁵ Ogen we gi ziguu ozioma ime Pega, we no jenme Atalja. ²⁶ Ya we no gi ugbo-mirin gha Atalja kin-azuun si Antiokwu ebe we no bu we che eka Osolobue ni we d'a runma orunni we runguu nwan. ²⁷ Ogen we gi ru Antiokwu, we no kpogbama ndi uka, gwa we ihien ile Osolobue gi we run le k'o don kpopu ni ndi ali ndi ozo ụzọ okukwe. ²⁸ We no son ndi kwerini ri ebegu ndi ekere.

Isi Nke Mmisen

Ndi-isi Uka Ri Ali Ichen-ichen E Zu Ime Jerusalem

¹ Ogen ahun, o nwe ndi gha Judia bia Antiokwu, a kuzi ndi uka, a si, “Mani onu kwa ugun gi mezu odinali Mozizi tume, unu a sako eka nwon nzuopuha.” ² Ogen Polu le Banabasi gi duguu we kpe oda-oda, songuu we do oku hu ohunma-ohunma, ya ndi uka no han Polu le Banabasi le ndi ozo ime ndi kwerini jen Jerusalem d'e kunrun ndi-ozu ahun pu-ichen le ndi-isi keni we ku okuni. ³ Ya ndi uka no zifu we. Ogen we gi jenkọ, we no banyesonme ali Finishia le ali Sameria, gwasonme we ke

ndi ani ndi ozo ri ichen-ichen wuleni ndi Ju don ri e roghari, e sonme Jesu; ozini no me ndi kwerini ghoghoda-oda. ⁴ Ogen we gi ru Jerusalem, ndi-uka le ndi-ozu ahun pu-ichen le ndi-isi no nabanhan we, ya we no gwa we ihien ile Osolobue gi we run. ⁵ Kani ndi hu ime ndi kwerini hun ri itu ndi Farisi no lihi oto, si, “We ka gwariri ndi ali ozo wuleni ndi Ju ni we k’a kwariri ungun, tizikwoni we iwu we donme Iwu Mozizi.”

⁶ Ya ndi-ozu ahun pu-ichen le ndi-isi no zugbama ni we leban okuni enya. ⁷ Ogen we gi dobe okuni, Pita no lihi oto, si we, “Umune m, unu a maringho ke Osolobue don hopuha m ime unu mbu-mbu, gi m me ndi ali ozo nu ozioma, kweri. ⁸ Osolobue hun marin obi ihian ile no shia ni we eri ghahani iye we Mmon-nsa k’o don ye enyi. ⁹ O nwonna ihien o si n’o ri ichen egbata enyi le we, make ni o chanchanpuzikwo obi we make ni we kweri ekweri. ¹⁰ Ki hain nwan unu gi a nwan Osolobue ghahani ibu oken ibu e che ndi kwerini olu; ibu hun o meni ke enyi ke ndi nedi enyi kani asani aka bu?” ¹¹ Pita no siji, “Mba! Enyi kweri ni ke enyi don nwe nzuofuha ghahani efoma Onyenweni-enyi wu Jesu ke we donzikwo nwe.”

¹² Ndi hu ile zu ebuhu no gba nkintin, e gon ntin ke Polu le Banabasi ri a gwa(zikwo) we ihien-ahima le orun-atumenya Osolobue gi we runsomme ime igunrun ndi ani ndi ozo wuleni ndi Ju.

¹³ Ogen we gi kuguu, Jemisi no si, “Umune m, gon ni m ntin. ¹⁴ Simionu* e kuguo ke Osolobue don meni ndi ali ozo efoma, keni o hun uzogha ime we wepuha ndi k’a wu nke e. ¹⁵ Ihienni le ihien ndi-amuma ku ime Ekukwo-nsa dangbama. Make ni, ime Ekukwo-nsa, ndi-amuma de, si,

¹⁶ ‘Thienni meguu,

m k’e kinhen;

m k’a tundonzi ulot† Defidi,

hun dani;

m k’ a tundonzi ihien wiwini;

m k’e me e rizi k’o ri mbu,

¹⁷ keni ndi ali ndi ozo ile hoduni

hun uzogha d’e kunrun Di-nwonna-enyi—

ke ndi ali ndi ozo ile ahun

hun m k’a kpod’a za efan m.

Di-nwonna-enyi hun me we marin ihien ndini ¹⁸ ketekete ri e ku e.’

¹⁹ Ya wu, ihien m ri e ku wu ni enyi esongbukwo ndi ani ozo ahun wuleni ndi-Ju hun ri e roghari d’e kunrun Osolobue. ²⁰ Kama, enyi k’e dejen ni we ekukwo, si we hu erile ihien owule

* **Isi Nke Mmisen:**¹⁴ Eriira ke ndi Ju don a kpod Saimonu. † **Isi Nke Mmisen:**¹⁶ Emosi 9.11 Ali-eze

wę gi rwa mmon, makeni o ru a ru; w'a gherele; w'e rile anu owule wę rukwon olu; w'e rile edeke. ²¹ Makeni, kete elee-mgbe, ndi a kuzi Iwu Mozizi akoni ime obodo owule—gha agbo d'e ru agbo; wę huzikwo a gun ni ihian ile ya ime ulo-ofufe ndi Ju ri obodo ri ichen-ichen Uhuohin Izu-iken owule.”

Ekukwo-ozu We Dejenni Ndi Wuleni Ndi Ju Ri E Son Jesu

²² Ya ndi-ozu ahun pu-ichen le ndi-isi le ndi uka ile ri ime Jerusalem no kwerigbama ni wę hanpuha ihian ime wę, ni wę son Polu le Banabasi jen Antioku. Madu ebuoni ke wę hanpuha: Judasi hun w'a kpo Basabasi le Sailasi—wę ebuo wusunme ndi-isi ndi-isi ime ndi kwerini. ²³ Wę no we ekukwo-ozu ye wę. Ihien wę de ime e wu:

“Enyi ile wu umune unu gba de ehuhuo-ozini, ke ndi-ozu ahun pu-ichen ke ndi-isi; enyi ri e dejenni umune enyi ndi wuleni ndi Ju, hun risonme Antioku le Siria le Silisia. Enyi e kele unu!

²⁴ Ebe o me ni enyi a nuguo n'o nweguo ndi gha ebe enyi ri bia d'e kunrun unu, kusonme oku ri e ye unu mmakp'ehu, e me obi erule onu ali, bu enyi ezini wę, ²⁵ enyi e kwerigbamaguo nwan hanpuha ndi k'a nokin enya enyi, ni wę sonhen ezi umune enyi wu Banabasi le Polu—²⁶ ndi hun bu ndun wę che ob'eka make ufri Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi.

²⁷ Ya ke enyi zini nwan Judasi le Sailasi, keni wę gizi onu wę gwa unu ihien ndi hu enyi de. ²⁸ Makeni o hugho Mmon-nsọ le enyi le enwen enyi mma ni enyi ebuyeko onu ibu ozo—wezuka ihien ndini ri mkpa: ²⁹ erile ni ihien-oriri wę gi rwa mmon le edeke le anu wę rukwon olu; agherele ni. Unu na ihien ndini wę to, o k'a rini unu mma. Nodi ni ohunma.”

³⁰ Ya wę no zipu wę; wę no si Antioku. Ogen wę gi kpoqbamagu ndi uka hu ile, wę no we ekukwo-ozu hu ye wę.

³¹ Ogen wę gi gunguu a, wę no ghogho makeni ozi rin'a gba wę ume. ³² Judasi le Sailasi, hun wuzikwo ndi-amuma, no gizi oku bu oda gba ndi kwerini ume, me wę zekenme. ³³ Ogen wę gi nobe ebegu, ndi kwerini no gi udon zi wę lani ndi zihę ni wę.

³⁴ [Kani Sailasi no si n'o k'a nodi ebegu.] ³⁵ Polu le Banabasi esonni ndi ahun lama, kama, wę no nodi ime Antioku. Wę le ndi ozo bu oda no nodi ebegu a kuzi, e zi ozi Di-nwonna-enyi.

Polu le Banabasi E Kebe

³⁶ A nobe wę, Polu no si Banabasi, “Bia ni enyi kin-azuun d'a hun umune enyi ime Kraisti ndi risonme obodo ile enyi no zi ozi Di-nwonna-enyi, ni enyi hun ke wę ri.” ³⁷ Banabasi te cho ni wę weri Jonu hun w'a kpo Maki. ³⁸ Kani Polu achoni ni wę weri onye na wę to ime Pamfilia, hun sonleni wę run orun wę jen d'a run. ³⁹ Wę no donkenme okuni, nke wu ni onye owule no jenne nke e. Banabasi no weri Maki, wę no chori ugbo-mirin,

buli, shi Saiprosi. ⁴⁰ Kani Polu no weri Sailasị. Ndị uka no ha a ye eka Di-nwonnị-enyi ke n'o yen'e eka. ⁴¹ O no jensonme ime Siria le Silisia, meko ndi uka risonme ebeku zekenme.

Isi Nke Mmisen

Timoti E Sonme Polu le Sailasị

¹ Polu e rugu Debe, o no si Listra. Ime Listra, o nwe onye ohu kwerini w'a kpo Timoti; nne e wu onye Ju kweri ni Jesu; kani nedi e wu onye Griki. ² Ndi kwerini ri Listra le Ikoniom e ku oku Timotini ohunma. ³ Polu cho ni Timoti sonme e; ya o no gi ifiri ndi Ju ri Listra le Ikoniom ebeku weri e d'a kwa a ugun —make ni we ile amariguu ni nedi e wu onye Griki, ele onye Ju.

⁴ We no nwan ghasonme obodo-obodo, gwako ndi uka iwu ndi hu ndi-ozī ahun pu-ichen le ndi-isi ri Jerusalem ye, a si we hunkwō a ni we e donmeharri we ile. ⁵ Ya uka ndi hu no zekenme ime okukwe, e buwaye oda uhuhin-uhuhin.

Ohun Polu Hun Ime Trasi

⁶ We no fetu Azuun Frigia le Galeshia, ebe o me ni Mmonso a siguu we ekukwole oku-Chuku ime Azuun Eshia. ⁷ Ogen we gi ru ebe we gha a banye Mishia, we no memē ni we banye ime Azuun Bitinia, kani Mmon nke Jizos' anini we. ⁸ Ya we no ghafe Mishia jenne Trasi.

⁹ Ime uhinhin ahun, Polu no hun ohun: hun ke okennyē ohu, onye Masedonia turuhu, a ri o a, si, “Bia Masedonia d'e yeni enyi eka ndo-o!” ¹⁰ Ogen o gi hunguu ohun hu, enyi no kwademe ozigbo-ozigbo ni enyi fetu Ohimin banye Masedonia, make ni enyi gi e don ni Osolobue si enyi d'e zi ndi ri ebeku ozioma.

Lidia E Roghari, Sonme Jesu

¹¹ Ya enyi no banye ugu-mirin ghaferi Trasi, shi Samotresi; eki e fon, enyi no ru Niapolisi. ¹² Enyi no gha ebeku si Filipi, obodo ri mkpa ime Azuun Masedonia. Ndi Rom keti-keti uwe bi obodo Filipi. Enyi no nobie ebeku.

¹³ O ru Uhuhin Izu-iken, enyi no gha ime obodo pu, si mkpenren iyi, ebe enyi ro ni iya wu ebe w'a no e me ekpere, enyi no nodi ali gwama ikpoho ndi gbakikome ebeku oku. ¹⁴ Okpoho ohu w'a kpo Lidia hun e son ndi Ju e fe Osolobue, hu e gon enyi ntin. Onye obodo Tiatira ro; o re ekwa ananran ni hun e nwun ufe-roni, ufe-roni. Di-nwonnị-enyi no shiapu obi e n'o gi ihien Polu ri e ku don. ¹⁵ Ogen we gi meguu 'ya le ikpun-ulo a mirin-Chuku, o no ri o enyi, si, “Omeni unu e kwerigho ni m wu onye kweri ni Di-nwonnị-enyi, bia ni iwe m d'a nodi nwan.” Nke e no bun.

A Tu We Polu Le Sailasị Ye Ime Ulo-ngan

¹⁶ Uhuoḡin ohu, ebe ɛnyi jenkọ ebe wẹ a nọdị e mẹ ekpere, ɛnyi nọ hun nwa-agboọ ohu wu igbon, hun eje-mmọn o gi a hun ụzọ rị ime ẹ. O gi ihienni a kpahani ndi nwonn'e egho oda-oda. ¹⁷ Nwa-agboonị hu e sonhunmẹ Polu le ɛnyi ndi uwe le Polu wi. O nọbe, o dọbefu oro, si, “Ndinị wu ndi-idibo Osolobue hun kachanrinni! Wẹ rị a gwa onu ke unu k'a don nwon nzuofuha.” ¹⁸ O mepu ihienni akp'ohin ole-le-ole, o nizini Polu din; Polu nọ gbewuto, si mmọn hu, “M rị e gi efan Jizosi Kraisti a si i gha ime ẹ puha!” O nọ puha ozigbo.

¹⁹ Kanị oge n di nwonn'e gi hun a ni ihien wẹ gi a kpa egho a la, wẹ nọ kwondon Polu le Saịlasi, dokpun wẹ si ime afia d'e kunrun ndi-isi okiki. ²⁰ Oge wẹ gi wegwu wẹ ru eka ndi-isi okiki, wẹ nọ si, “Ikennyẹ ndini rị e ye obodo ɛnyi nsongbu; ndi Ju ke wẹ wu, ²¹ wẹ rị a kuzisonmẹ odinali hun iwu ɛnyi ndi Rom si ɛnyi anabanhanle, ɛnyi emele.” ²² Igunrun hu nọ son wẹ bulumanị wẹ. Ndi-isi okiki nọ si wẹ gbupu wẹ ekwa, gbu wẹ mkpinsi. ²³ Oge wẹ gi gbugwu wẹ mkpinsi oda-oda, wẹ nọ tu wẹ ye ulo-ngan, si onye e du ndi-ngan chedon wẹ ohunma-ohunma. ²⁴ O nọ mẹ ihien ndi-isi si a mẹ, bu wẹ che mmughe hun richanrin ime-ime unogang. O nọ kpodon wẹ ukụ che aba.

²⁵ O ru ime abali, Polu le Saịlasi hu e mẹ ekpere, a bu ebu, a ja Osolobue mma; ndi-ngan hu e gon wẹ ntin. ²⁶ Idenmizi, oken ali-omahie nọ bidon, mahie oda-oda—nke wu ni iyeto ulo-ngan nọ mehunmẹ; ozigbo ahun, ụzọ ile nọ gunpu, egan wẹ gi kpodon onye owule a ganpuchanrin. ²⁷ Oge onye hu e du ndi ngan gi tenhin, hun a ni ụzọ ngan rị oghe, o nọ sepuha opia-agma a n'o gbu enwen ẹ, makeni o ro ni ndi ngan a gbapugwo.

²⁸ Kanị Polu nọ yi oken-oro, si, “Egbukwole enwen i! ɛnyi ile hu ebeni!” ²⁹ Ya okennyẹ hu nọ si wẹ buhe ukpe; o zunbanhan, gbu ni Polu le Saịlasi osekp, ehụ hu a ma a nni. ³⁰ Ya o nọ wepuha wẹ ezi, si, “Ndi nwonni m, k'i m'e mẹ ni m nwon nzuofuha?” ³¹ Wẹ nọ si a, “Kweri ni Di-nwonni-ɛnyi wu Jesu, i k'e nwon nzuofuha—ke 'yu ke ezi-le-ulo i!” ³² Wẹ nọ gwa 'ya le ndi ile rị iwe ẹ oku nke Di-nwonni-ɛnyi*. ³³ O nọ weri wẹ ime abali hu d'a chanchan wẹ ebe wẹ rusonmẹ ehụ, wẹ nọ mẹ 'ya le ikpun-ulo a ile mirin-Chuku ozigbo-ozigbo. ³⁴ Ebehụ k'o nọ we wẹ si ime ulo iwe ẹ, bupuha ni wẹ ihien-oriri; o hu a ghogho n'o kwerigwo ni Osolobue—'ya le ikpun-ulo a ile.

³⁵ Eki e fon, ndi-isi okiki nọ zi ndi ewuru-ogi d'a si onye hu e du ndi ngan, “Hapu ikennyẹ ndi hu ni wẹ lama.” ³⁶ Onyendu ndi-ngan hu nọ we ozi hu jenni Polu, si a, “Ndi-isi okiki zihẹ ozi, si wẹ hatu onu ni onu lama. Puha ni nwan ni unu gi udon lama.” ³⁷ Kanị Polu nọ si, “E gbugwo wẹ ɛnyi ili id'ɛnya ihian ile

* Isi Nke Mmisin:32 oku Osolobue

bụ e lebanị wẹ oku ęnya; a tųguọ wẹ ęnyi ụmụ-di-alị Rom† ye ụlọ-ngan; wẹ chọ nwan nị wẹ gi nzuzue hatu ęnyi? Mba! Wẹ gi ęka wẹ bia d'e wepuha ęnyi.”³⁸ Ndi ęwuru-ogi nọ bu okuni jęnni ndi-isi okiki. Ogen ndi-isi okiki gi nụ nị wẹ wụ ụmụ-di-alị Rom, egun nọ tuma wẹ.³⁹ Ya wẹ nọ bia d'a riọ wẹ. Wẹ nọ wepuha wẹ, si wẹ gha obodo hụ pu—a gwa wẹ, a gwadonzi.⁴⁰ Ogen wẹ gi ghaguọ ụlọ-ngan fuha, wẹ nọ si iwe Lidia. A hųngụ wẹ ndi kwerini, gbaguụ wẹ ume, wẹ nọ gha ebęhụ pu.

Isi Nke Mmęsa

Nsongbu Hun Biani Polu Wę Imę Tęsalonika

¹ Ogen Polu lę Sailasi gi ghaguụ imę Amfipolisi lę Apolonia, wẹ nọ ru obodo Tęsalonika. Ụlọ-ofufe ndi Ju ri ebęhụ.² Polu nọ jęnme ụnọ-ofufe hụ k'o don e mę ebe ile. O hụ e jęn ę Ụhụọhın Izu-iken, Ụhụọhın Izu-iken. Eriřa k'o jęn ę mgbe ęto. Hun ahun ile o ri e jęn, o hụ e gi usonron-usonron e gi ihien ri imę Ehuhuo-nsọ a gwa wẹ oku,³ a kowa nị wẹ, a ghosị wẹ nị Ehuhuo-nsọ ku ę nị Kraisti, Onye hụ Osolobue tume, k'a ta afunfun, n'o k'a ghazikwo onwun lihi. O hụ a si wẹ, “Jesuni m ri a gwa onu oku ę wụ Kraisti, Onye hụ Osolobue tume.”⁴ Ndi hụ imę wẹ nọ kweri, wẹ nọ sonme Polu lę Sailasi. Ndi Griki bu oda hun e fe ofufe ndi Ju lę ikpoho ndi wẹ marin amarın bu oda nozi kweri.⁵ Kani ęnya nọ fuma ndi Ju, wẹ nọ chorị ndi isi-mgbaka ri imę afia, wẹ nọ yeni wẹ ęka kpokikome ndi bu oda, bu isusu che imę obodo hụ. A zunban wẹ imę ụlọ iwe Jasın' d'a chọ Polu lę Sailasi, keni wẹ wepuha wẹ weye ndi alị.⁶ Kani ahunni wẹ wẹ; wẹ nọ dokpunrun Jasın' lę ndi hụ imę ndi kwerini jęnni ndi-isi obodo hụ, e yi oro, a si, “Ikennyę ndini ri e bu ụwa isi a kpoma alị a biaziole ebeni,⁷ Jasın' a na wẹ ye ụlọ! Wẹ ile ri a dan iwu eze-kani wụ Siza, e ku n'o nwe eze ozọ rini w'a kpo Jesu.”⁸ Ogen ndi obodo hụ lę ndi-isi wẹ gi nụ ihienni, obi eruzini wẹ alị.⁹ Wẹ nọ be Jasın' lę ndi ozọ nhan; a naguụ wẹ wẹ ęka mbe, ya wẹ nọ hatu wẹ nị wẹ lama.

Ndi Beria Shiapu Efo Nu Ozioma

¹⁰ Ozigbo ahun, ndi kwerini nọ gi imę uhinhin ahun zifu Polu lę Sailasi si obodo Beria. E ru w'e, ya wẹ nọ si imę ụlọ-ofufe ndi Ju.¹¹ Ndi Ju ri Beria ka obi wẹ a shiapu kari ndi ri Tęsalonika. Makeni, wẹ gichanrin obi we ile nabanhan oku hụ, e leban ęnya Ehuhuo-nsọ ụhụọhın ile keni wẹ marin ke ihien ndi hụ Polu ku wụ ezioku.¹² Ufiri ę, ndi bu oda imę wẹ nọ kweri—ke ikpoho bu oda wẹ marin amarın wulenı ndi Ju ke ikennyę bu oda wulenı ndi Ju.¹³ Kani, ogen ndi Ju ri Tęsalonika

† **Isi Nke Mmisin:37** Ogen hụ, onye anı owule a s'ęka a wuru nwa-di-alị Rom omęni ndi mu n'a wụ ụmụ-di-alị Rom mọbu n'o fe anı-eze Rom ohunma mọbu n'o gi egho nonrin ę.

gi marin ni Polu e kuole oku Chuku ime Beria, we no biazị ebęhu d'a kpasu ndi ri ebęhu. ¹⁴ Ya ndi kwerini ri ebęhu no zipu Polu si ali ri ehụ Ohimin; kanị Sailasi le Timoti no nodigwu Beria ebęhu. ¹⁵ Ndi hun dupu Polu no du e rukworị obodo Atęsi; o no zi we gwa Timoti le Sailasi biakenrin d'e kunrun e, ya we no la a to.

Ozi Polu Zi Ndi Oka-ekukwo Imę Atęsi

¹⁶ Ogen Polu gi ri e che Timoti le Sailasi ime Atęsi, izize hu e ze e makeni o hun ni ali hu ile wu mmon-mmon. ¹⁷ O no gi ifiri e, o no gwama ndi Ju le ndi wulen ndi Ju hun e fe ofufe ndi Ju oku Jesu ime ulo-ofufe ndi Ju, e son we a do a, a nozikwo ime afia a gwa ndi owule ri ebęhu oku uhuhin ile.

¹⁸ Ndi hu ime ndi hun a cho anị oku hun ri itu ndi Epikuria le itu ndi Stoiki no son e doma. Ndi hu ime we si, "Kini ke onye ita-le-okuni ri e ku?" Ndi ozo si, "O no ke si o ri e ghorommon ohun." (We ku erira makeni o ri e zi ozioma banyeni Jesu, e ku oku igha onwun lihi.) ¹⁹ Ya we no w'e jęn ogwa hu w'a kpọ Eropagosi, si a, "Kowa ni nwan enyi ihien ohunni i ri a kuzi. ²⁰ Enyi anutuni ihien ndini i ri e ku; enyi cho nwan ni enyi ghota we."

²¹ O nweni ihien ndi obodo Atęsi ile le ndi obia bi ebęhu gi nwan ogen we e me kari iku ihien ohun le inu ihien ohun.

²² Ya Polu no wuzo ihun ndi ri ogwa Eropagosi, si, "Ndi Atęsi, a hunole m'a ni unu e feke ihien we e fe efee—ke ihun ke azuun. ²³ Makeni, ogen m gi ghako ime obodo unu, m hu e lekpo ihien ndi onu e fe; m no hun ulo-mmon we deye ihienni: 'Onwan wu nke mmon hu enyi marinleni.' Ihien hu onu ri e fe, hun unu marinleni, ya ke m ri nwan a gwa unu oku e.

²⁴ Osolobue hun ke uwa le ihien ile ri ime e, Onye hun nwe elu-igwee le uwa, ara bi ime unommon we gi eka tun; ²⁵ w'a ra gi ihien gha eka ihian bia e fe e, noke si o nwe ihien ri a kon'a. Mba, makeni 'ya le enwen e wu hun e ye ihian ndun le umeren le ihien ile. ²⁶ O gha onye ohu wepuha ndi ali ile ni we bigbari elu uwa ile, o no tumesonme ni we ogen nke we le ali we k'e bi. ²⁷ O me ihienni keni we hun uzọ cho Osolobue—ikenkwo a hun w'a ebe we ri e bisonme eka a cho a—kanị, o nokunme onye-onye ime enyi anokunme. ²⁸ Makeni 'Ime e ke enyi no a ri ndun; ime e ke enyi no e jęnhunme; ime e ke enyi no a ri.' O nweghode ndi nke unu e deni hun de e, si, 'Ezie, enyi nwen wuzikwo umu a.'

²⁹ Ebe o me ni enyi wu umu Osolobue, ele hun enyi e gi e ro ni Osolobue enyi no ke goru mọbu ona (siva) mọbu omuma—ihien ndi hu we gi ako-le-uche le iroro ihian kpu. ³⁰ Osolobue fepu enya ogen ihian gileni marin a. Kanị, o siquo nwan ihian ile ri ebe ile we roghari. ³¹ Makeni, o kayegwo uhuhin o jęnko d'e gi

kin ụwa ikpe zinrinni ghahani okennyẹ ohu o tume. O meguo ihian ile mari onye okennyẹ hu wu ghahani iweli e ogen o gi nwunhungu.

³² Ogen we gi nu banyeni igha onwun weli ihian, ndi hu ime we no kpa a ye emu; kanị ndi ozo si, “Enyi cho n’i gwazi enyi oku ihienni.” ³³ Ya Polu no gha iko hu pu. ³⁴ Kanị ikennyẹ ndi hu ime we no ban n’a, kweri ni Jesu. Onye ohu ime we wu Diyonishusu onye ohu ime ndi e zu ogwa Eropagosi, ya le okpoho ohu w’a kpọ Damarisi, lezi ndi ozo we ile wi.

Isi Nke Mmesato

Polu A Run Orun Jesu Ime Korenti

¹ Ihienni e meguu, Polu no gha Atensi pu, si obodo Korenti. ² Ebehu k’o no hun onye Ju w’a kpọ Akwila, onye Azuun Pontusu, hun ‘ya le nwunye e wu Prisiia gba gha ali Itali bia ebehu nke ohun, make ni eze-kanị wu Klodiosi Siza si ndi Ju ile gha Rom pu. Ya Polu no jen d’a hun we. ³ Make ni udi orun ohu ke ya le we a run, o no du we nodi, a rungbama orun—orun w’a run wu imeme ihien we gi e memẹ odu. ⁴ Uhuohin Izu-iken ile, o hu e jen ulo-ofufe ndi Ju d’a gwa we oku, a liliima n’o me we kweri—ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju.

⁵ Ogen Sailasi le Timoti gi gha Masedonia bia, Polu no gi ogen e ile e zi ozioma, a kowa ni ndi Ju ni Jesu wu Kraisti. ⁶ Ogen we gi buluma n’a, kparime e, ya o no zinzinfu uzunzun ri a ekwa to ni we gi gwa we n’e meole we eje-ihien, si we, “Edeke onu ri unu isi! Eka m ri ochan! Gha kikenị jenme, e buru m ndi wuleni ndi Ju.” ⁷ Ya o no gha ebehu pu, si iwe okennyẹ ohu w’a kpọ Taıtiosi* Jostusu, hun wuleni onye Ju bu o fe ofufe ndi Ju. Iwe Taıtiosi ri e son ulo-ofufe hu. ⁸ Kriposi wu onye-isi ulo-ofufe hu no kwerini Di-nwonni-enyi, ‘ya le ezi-le-ulo a ile; ndi Korenti bu oda hun nu ozioma Polu ri e zi nozi kweri, we no me we mirin-Chuku.

⁹ Uhinhin ohu, Polu no hun ohun ebe Onye-nweni-enyi no si a, “Atule egun; ka kume, agbakwole nkintin, ¹⁰ make ni m noyeni i anoyeni. O nwonni onye k’e metu i eka, ru i ehụ, make ni m won ndi bu oda ime obodoni.” ¹¹ Ya o no nodi ebehu ahua ohu le ifon isin, a kuzi we oku Osolobue.

¹² Kanị ogen Galio gi wu Govano ri a kidonni ndi Rom ime Azuun Akaya, ndi Ju no kigbama, maye Polu, w’e jen ogwa Govano. ¹³ We no si Govano, “Okennyeni ri a si ihian gi uzo ozo wuleni hun Iwu ku feme Osolobue.” ¹⁴ Kanị ogen Polu gi chohu n’o kume, Galio no si ndi Ju, “Omeni oku idan iwu obodo ro mobu ni we me ihien wu eje-ihien nke-esi, nke m’e te yeni unu ndi Ju onu. ¹⁵ Ebe o me nwan ni oku ihien onye ku le efan ihian

* Isi Nke Mmesato:7 mobu: Taıtiosi

l̄e oku iwu un̄u r̄o, gi ni ̄eka on̄u leban a ̄nya; ekink̄o m̄ udi ikpe nd̄ini!” ¹⁶ Ya o n̄o chup̄u w̄e ime ̄ogwa. ¹⁷ Ya w̄e ile n̄o kw̄ond̄on Sost̄enes̄i w̄u onȳe-isi un̄o-ofufe nd̄i Ju, gbu ̄e ili ihun-ezi ̄ogwa hu, kan̄i Galio e feyed̄eni w̄e ̄nya.

Polu E kinhen Obodo Antiok̄u

¹⁸ Polu a n̄obe Kor̄enti, ya o n̄o si nd̄i kwerini r̄i eb̄eh̄u n̄odi oh̄unma, o n̄o banye uḡbo-mirin shi an̄i Siria. Iya l̄e Pris̄ila l̄e Akwila w̄i. E ru w̄e obodo Senkre, o n̄o k̄o ntutu, o gi mezu nkwa o kwe. ¹⁹ E ru w̄e Ef̄esos̄i, o n̄o na w̄e t̄o eb̄eh̄u: kan̄i ya l̄e enw̄en ̄e n̄o jenḡuu ul̄o-ofufe nd̄i Ju d'a gwa w̄e oku. ²⁰ Ogen w̄e gi si a n̄od̄izi, o n̄o ju; ²¹ kan̄i, ogen o gi puk̄o, o si, “M k'e kinhen, om̄eni uche Osolobue r̄o.” O n̄o gi uḡbo-mirin gha Ef̄esos̄i j̄em̄e.

²² Ogen o gi ru Sizar̄ia, ya o n̄o si [Jerusalem] d'e keleḡuu nd̄i uka, o n̄o kin[zi] az̄uun lasi nwan Antiok̄u.

²³ Ogen o gi n̄obe eb̄eh̄u, o n̄o pu, j̄ensonm̄e ebe r̄i ich̄en-ich̄en Az̄uun Galesh̄ia l̄e Frigia, a gba nd̄i ile kwerini um̄e.

Orun Apolos̄i Run Im̄e Ef̄esos̄i l̄e Kor̄enti

²⁴ Ogen hu, onȳe Ju ohu w'a kp̄o Apolos̄i, hun w̄e n̄o Alezandria mu n̄o b̄ia Ef̄esos̄i. Okennȳeni ma ku oku oh̄unma-oh̄unma, mar̄inzi Eh̄uh̄uo-ns̄o oda-oda. ²⁵ A kuzigūo w'a Uz̄o-Di-nw̄onni-̄enyi; o nw̄ek̄enm̄e ad̄udu o gi e zi ozi; o kuzi banyeni Jesu oh̄unma. Kan̄i mirin-Chuku Jon̄u sūo k'o mar̄in. ²⁶ O n̄o kusim̄e ik̄en ime ul̄o-ofufe nd̄i Ju. Kan̄i, ogen Pris̄ila l̄e Akwila gi nu nkuzi ̄e, w̄e n̄o weri ̄e shi us̄uo d'a k̄owan'a Uz̄o Osolobue oh̄unma. ²⁷ Ogen Apolos̄i gi cho n'o fetu si Az̄uun Akaya, nd̄i kwerini n̄o ye ̄e ndu, de eh̄uh̄uo j̄enni nd̄i kwerini r̄i Akaya si w̄e nabanhan a. Ogen o gi ru Akaya, o yek̄enm̄e ni nd̄i hun r̄i eb̄eh̄u Osolobue yegun̄i ̄eka kweri ̄eka. ²⁸ Makeni o n̄o id'̄enya ih̄ian ile za nd̄ondo ile nd̄i Ju r̄i a do, zachanr̄in a, gi Eh̄uh̄uo-ns̄o gh̄os̄ichanr̄in ni Kraist̄i hu Eh̄uh̄uo-ns̄o r̄i e ku oku ̄e w̄u Jiz̄osi.

Isi Nke Mmitenēi

Polu A N̄o Im̄e Ef̄esos̄i Run Orun Jesu

¹ Ogen Apolos̄i gi r̄i Kor̄enti, Polu n̄o ghashi akpakali, ghafe obodo bu oda, puha Ef̄esos̄i. Eb̄eh̄u k'o n̄o hun nd̄i r̄i e son Uz̄o-Jesu. ² O si w̄e, “Un̄u e nw̄eh̄engh̄o Mm̄on-ns̄o ogen on̄u gi kweri?” W̄e n̄o si, “Mba, ̄enyi e ke nutude ni Mm̄on-ns̄o r̄i a r̄i.” ³ Ya o n̄o si w̄e, “Elee mirin-Chuku k̄e w̄e m̄e nwan un̄u?” W̄e n̄o si, “Mirin-Chuku Jon̄u.” ⁴ Polu n̄o si, “Jon̄u gi mirin m̄e nd̄i roghar̄ini mirin-Chuku, a gwa w̄e kwerini onȳe hu lalan̄i ogen ya l̄e enw̄en e gi mem̄eḡuu—ya w̄u, w̄e kweri ni Jesu.” ⁵ Ogen w̄e gi nu ih̄ienni, w̄e n̄o gi efan Di-nw̄onni-̄enyi w̄u Jesu m̄e w̄e mirin-Chuku. ⁶ Ogen Polu gi bu ̄eka kwas̄i w̄e, Mm̄on-ns̄o n̄o

biakwasị wẹ, wẹ nọ suma asusu ndi ọzọ rị ichen-ichen, bume amuma. ⁷ (Wẹ ile rị ihien nọkẹ madu mmebu.)

⁸ Polu nọ jenme ulo-ofufe ndi Ju. Orogbo ifon eto, o hu e jen d'a gwa wẹ oku, e ku banyeni Ali-eze Osolobue, e kusi iken, e me e n'o we-nya, keni wẹ kweri. ⁹ Kanị oge ndi hu ime wẹ gi gba isi-akwanran, ju n'e kweriko wẹ, kujama oku Uzo-Jesu id'nya ihian ile ime unofufe hu, Polu nọ la wẹ to. O nọ weri ndi kwerini pu d'a kuzime wẹ uhuohin ile ime ulo hu onye w'a kpo Tairanosị a nodi a kuzi nkuzi. ¹⁰ O me ihienni orogbo ahua ebuo, nke wu ni ndi ile bi Azun Eshia nọ nu oku Di-nwonni-enyi, ke ndi Ju ke ndi wulen ndi Ju*.

Umu Skiva

¹¹ Osolobue gi Polu runsonme orun-atumenya pu-ichen, ¹² nke wu ni, wẹ weride ekwa wẹ gi e finchan obanje le ewuru-orun metugwu Polu ehụ jenni ndi oria, emu wẹ a la, eje-mmọn a gha ime ndi wẹ rị ime wẹ pu.

¹³ Ya ke ndi hu ime ndi Ju hun a ghahunme a chupu eje-mmọn nọ cho ni wẹ gi efan Di-nwonni-enyi wu Jesu chufu eje-mmọn: wẹ hu a si eje-mmọn ndi hu, “M gi efan Jesu hun Polu rị e ku oku e a si unu pu!” ¹⁴ Umu-ikennyē esa onye Ju ohu w'a kpo Skiva rị ndi rị e me ihienni. Skiva wu onye ohu ime ndi nchujan kanị. ¹⁵ Kanị eje-mmọn hu nọ si wẹ, “A maringho m Jesu; a maringhozi m Polu—kanị onye ke unu wu?” ¹⁶ Ya Okennyē ahun eje-mmọn hu rị ime e nọ wukwasị wẹ, kari wẹ eka, me wẹ mm'onuma, nke wuni oto ke wẹ gi gha ulo hu gbapu, wẹ le ehụ o risonme wẹ. ¹⁷ Ndi ile rị Efesosị, ke ndi Ju ke ndi wulen ndi Ju nọ nu ihienni; egun nọ tuma wẹ ile; efan Di-nwonni-enyi wu Jesu nọ nwekenme ogho.

¹⁸ Ozozị, ndi hu ime ndi kwerini nọ fuha id'nya ihian ile, koma onu eje-ihien ndi wẹ te rị a run. ¹⁹ Ndi hun te gi iken eje-mmọn a run le ndi a gwo eje-ogun nọ kponhensonme ekukwo ndi wẹ gi a run ihien ndi ahun d'a dun okun id'nya ihian ile. Oge wẹ gi gbako onu egbo ehuhuo ndi hu, o gba ihien nọ ke egbo orun akp'ohin nnu isen-kwasị-ogun-isin. ²⁰ Ya ke oku Di-nwonni-enyi nọ ghakenme ihun, weri onodi ohunma-ohunma.

Obodo Efesosị E Susuhu

²¹ Oge ihien ndini gi megwu, Polu nọ kwademe obi e ime Mmon-nsọ n'o jengwu Masedonia le Akaya n'o k'a gha ebegu jen Jerusalem. O nozi si, “M jengwu Jerusalem, m k'e ruziriri Rom.” ²² Ya o nọ zi madu ebuo ime ndi rị e yen'e eka—Timoti le Erastosị—si Azun Masedonia; iya le enwen e nọ nodizi ime Eshia ekere.

* **Isi Nke Mmitenēi:10** Griki: ndi Griki

²³ Ogen hu ke oken nsongbu gi puha ime Efesosji make Uzo-Jesu. ²⁴ O nwe okennyehi ohu w'a kpo Demetriosi hun a kpu uzun-ola-siva, e gi e a kpusonme ulo-mmoh we n'e fee mmoh w'a kpo Atemisi. Orun a e weheni ndi a kpu uzun orun oda-oda. ²⁵ Ono kpokikome ndi a kpu uzun le ndi ozoh we ile gba a run udi orun hu, si, "Ikennyehi, onu a maringho ni orunni ke enyi gi a ban ihien. ²⁶ Bu onu e gigho nwan ntin unu nu, gi enya hun ni Poluni e gigho ihienni o ri e ku, ni mmoh we gi eka memehi ele mmoh, dori ndi bu oda; ele ime Efesosji suo k'o ri e me ihienni, kani, o d'a ghagbaride Azuun Eshia ile. ²⁷ Oken eje-ihien ri e me. Elede eje-efan ihienni k'e ye orun enyini suo, kani uloku mmoh-onyenyehi uku wu Atemisi k'a wu tan ihien mmaka; ogho a, hun ihian ile ri ime Eshia le uwa ile gi e fe e, a fapu!"

²⁸ Ogen we gi nu ihienni, olulu e bume we, we no yime oro, a si, "Mmoh-uku ke Atemisi ndi Efesosji wu!" ²⁹ Ya obodo hu no susuhu; we no zunpuha, dokpunrun Gayosi le Aristakosi, ndi Masedonia we le Polu a wi e jehunme, si ebe ihian ile a no e zu. ³⁰ Polu te cho ni o jen ime igunrun hu, kani ndi e son Uzo-Jizosi anin'a.

³¹ Ke ndi hu ime ndi-isi Azuun Eshia hun wu ndi osi Polu no zijen ne ozi, rih a, y'a makwole-ama ru ebeku we no e zu.

³² Ime igunrun hu, ndi hu ime we hu e yi ihien ohu, ndi hu ime we hu e yi ihien ozoh—makehi isusu jun ime igunrun ndi ahun zuni; imerinme ime we amarin ihien we gbakikomehi.

³³ Ebe o me ni Alezanda ke ndi Ju nupuha ihun, ndi hu ime ndi ahun zuni no si Alezanda ya kume. Alezanda no gi eka gwa we gba-nkitin, choma n'o kinrin onu a idenya igunrun ahun.

³⁴ Kani hun we gihu marin n'o wu onye Ju, we no gi olu ohu yime, "Oken-mmoh ke Atemisi mmoh ndi Efesosji wu!" We ile hu e yi ihienni ihien noke oroghbo mgbahunme okuloku ebuo!

³⁵ Ogen akan-we obodo hu hun ri a kidonni ndi Rom obodo hu gi meguu igunrun hu ile gba nkintin, o no si, "Ndi Efesosji, onye wu onye ahun marinleni ni ndi obodo Efesosji ke uloku mmoh uku wu Atemisi ri eka, ni eka we ke Atemisi we kpu hun gha igwere dan rizikwo? ³⁶ Ebe o me ni w'a ra ru uka ihien ndini, o furu ni unu gba nkintin. O furuni ni onu me ihien owule unu lebanleni enya. ³⁷ Makehi, unu e weheguo nwan ndini ebeni bu o nwonni ihien we zu ime uloku-mmoh; e kujani we oku mmoh-onyenyehi enyi.

³⁸ Omeni Demetriosi le ndi orun-nka ya le we wi nwe onye we k'e kpe, enyi nweonme unu-ikpe, ndi Govano hun a kini huzi a; we jenne ebeku d'e kpe we. ³⁹ Kani, omeni o nwonghozi ihien ozoh unu ri a cho kari onwan, ya wu ni ogwa ihian ile e zu† ke we a no leban a enya. ⁴⁰ Makehi, ihienni me tanni nwon iken buhe

† Isi Nke Mmitenji:39 hun e zu mgbe eto ahua

ni enyi oku ebe ndi-okiki ri. O ru e du we enyi kpe ni enyi ri a lu ni enyi weri enwen enyi—makeni o nwonni ihien enyi k'a saeka ku ni iya buhe isusuni.”⁴¹ Ogen o gi kuguu ihienni, ya o no gbashia ndi ahun ile zuni.

Isi Nke Ogun

Polu E Jen Masedonia Le Ali Grisi D'e Zi Ozioma

¹ Ogen isusu hu gi kusiguu, Polu no zi ozi kpokikome ndi e son Uzo-Jesu; o gbaguu we ume, siguu we nodi ohunma, o no la we to si Masedonia. ² Ogen o gi ghagbariguu azuun hu ile, kuguu ihien bu oda o gi gba ndi kwerini risonme ebegu ume, o no puha ali Grisi*³; ³ o no nodi ebegu ifon eto. Ogen o gi nwan cho n'o gi ugbo-mirin lakin Azuun Siria hun Jerusalem ri ime e, ogen hu hura ke ndi Ju gi ri n'e ngo, o no gweru si n'o ghashi Masedonia lakin ya wu Siria. ⁴ Iya le ndini we wi: Sopata nwa Pairosi, onye Beria; Aristakosi le Sekondusu, ndi Tesalonika; Gayosi onye obodo Debe; le Timoti; lezi ndi Eshia wu Taikikosi le Trofimosi. ⁵ Ndin we no bu uzọ jenne Trasi d'e cheri enyi. ⁶ Ogen Mmemme Bredi Nwonleni Yisti a ghafeguu, enyi nwen no gi ugbo-mirin gha Filipi buni, hun m'e akp'ohin isen, enyi no kunrun we ime obodo Trasi; enyi no nodi ebegu izu-uka.

Polu E Jenzi Trasi

⁷ O ru uhuhin ibuzo ime izu-uka (ya wu nwan uhuhin-uka), ogen enyi gi nogbama ni enyi ri Oriri-nsọ, Polu no gwama we oku; ebe o me ni eki fonhu, o lama, o no kusonme ya wu oku d'e ru ime abali. ⁸ We donmesonme ukpe bu oda ime mmughe hu ri elu hun enyi no zu. ⁹ Okorobia ohu w'a kpo Yutikosi nodi ali enu windo. Ogen Polu gi kuberi oku, ezigbo uran no tuma Yutikosi; uran hu no buru e, o no gha windo ulo hu me we eto ime elu, dan. Ogen we gi bia d'e weli e, a hun w'a n'o nwunhuguo. ¹⁰ Polu no hidan, o no hunu, fiedon Yutikosi, si, “Atule ni egun, ni o hu ndun†.” ¹¹ Ya Polu no shi ibe elu hu enyi no e zu. Ogen o gi bebeguu bredi Oriri-nsọ, keguu a, enyi e riguu, o no kusonmezi, eki e we fon, o no jenne. ¹² We nwen no weri nwata-okennyu hu le ndun lama, obi no ruchanrin we ali.

A Gha We Trasi Si Miletusu

¹³ Enyi nwen no banye ugbo-mirin jenneguu obodo Asosi, ebe Polu jenko d'a no banye ni enyi ime ugbo-mirin hu. Enina ke Polu si ni enyi me e—makeni o cho n'o gha akpakali. ¹⁴ Mgbe o gi kunrun enyi ime Asosi, enyi le iya no wiri gi ugbo-mirin hu

* **Isi Nke Ogun:**2 Grisi wu ali ndi Griki; Azuun Akaya k'o ri. † **Isi Nke Ogun:**10 Ekukwo Ndi-nze Nke Ebuo 4.32-36

si Mitailini. ¹⁵ Enyi nọ gi ugbo-mirin gha ebẹhu pu, eki e fon, enyi nọ ru nchetari ihun obodo Kios; eki e fonzi, enyi nọ ru obodo Samosi; eki e fonzi, enyi nọ ru Miletusu—¹⁶ makeṅi Polu a kwademeguọ ni ele o k'a banye Efesosi, amangbe o gha e bie ime Eshia—o ri a huhu n'o kere n'a ru Jerusalem uhuohin Mmemme-Pentikosu—omeni o ri nfe.

Oku Polu Gwa Ndi-isi Uka Ri Efesosi

¹⁷ Polu nọ gha Miletusu zi we d'a kpo ndi-isi uka Efesosi bia d'e kunrun e. ¹⁸ Ogen we gi bia, o nọ si we, “Unu le enwen onu a maringho ke m don bi ogen ahun ile m gi ri ime igunrun onu—ghakworị uhuohin ibuzo m zo uku ye ime Eshia; ¹⁹ ke m don weluchanrin enwen m ani, gi enya-mirin fe Di-nwonnini-enyi, e dingbuchanrin nsongbu ile biani ni m make ngo ndi Ju risonme ni m. ²⁰ O nwonnini ihien owule m marin k'e yeni unu eka, e seri m isi; alatoni m ikuzi onu id'anya ihian ile le ulo-ulo, ²¹ a gwa ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju oku iroghari buru Osolobue le ikwerini Di-nwonnini-enyi wu Jesu.

²² Kani, m jenkọ nwan Jerusalem nọke onye Mmon-nsọ tu eriri ye olu sekpunko; a marin m ihien k'e kunrun ni m ebẹhu. ²³ Ihien m marinhu wu ni ime obodo owule, Mmon-nsọ ri a gwa m ni ngan le nsongbu ri e che m. ²⁴ Kani o nwonnini ihien m kpo ndun m, sukpan ni m gbaguu oso† Osolobue si enyi gba, runguu orun Di-nwonnini-enyi wu Jesu buche m eka—orun izisonme ozioma banyeni ohunma Osolobue me.

²⁵ A maringho m nwan ni o nwonnini onye owule ime unu ile m nọ ime igunrun we zisonme ozi Ali-eze hun jenkọ d'a hunzi ni m.

²⁶ M ri nwan a gwa unu n'o nwonnini onye owule ime unu edeke e ri m isi. ²⁷ Makeṅi, a gwachanringuo m onu ihien ile wu uche Osolobue, esekinni m enwen m azuun. ²⁸ Ya wu, lefu ni nwan enwen onu le igunrun atunrun hun Mmon-nsọ buche unu eka enya. O tumeguọ unu ndi-ndu keni unu du uka Osolobue, hun Osolobue gi edeke Nwa aS nwehen. ²⁹ A maringho m ni m puguu, eje-eworo k'a bia ime unu d'e ripu igunrun atunrun hu. ³⁰ Ndi hu ime onu jenkọ d'a rukpomade ezioku keni we gi e dorị ndi e son Uzo-Jizosi. ³¹ Ya wu, munrun ni enya; nyanhan ni ni ezuni m iken orogbo ahua eto, ke uhinhin ke efinnai, ebe m ri e gi enya-mirin a do onye owule eka-ntin.

³² M ri nwan e we unu e che eka Osolobue le ozi banyeni ohunma a, ozi e hun k'a s'eka me unu sue ime okukwe rike ulo

† **Isi Nke Ogun:**24 nkuzi, obibi le agungun Jesu tumeni ndi nke e 1 Ndi Korenti 9.24-27; 2 Timoti 2.5, 4.7 **§ Isi Nke Ogun:**28 edeke ya le enwen e

wę n'a runshi elu—mę unu ri ndi k'e nwehen ihien wę k'e ye ndi ile wę don nsọ.

³³ Onweni onye owule egho e mobu goru e mobu ekwa a na m enya. ³⁴ Unu le enwen onu a maringho ni m gi aka m luru ihien mme le ndi mme le wi gi bi. ³⁵ E giguọ m ihienni ile ghosi onu ihien unu e leri, n'o furu ni enyi gi irun erira e yeni ndi zeleni le ndi igbenye aka, a nyanhan oku Di-nwonni-enyi wu Jesu le enwen e ku, si, 'Iyeni ka ngozi e wehe kari inarinni.' ”

³⁶ Ogen Polu gi kuguu, ya le wę no sekpu ali, o no mę ekpere. ³⁷ Wę ile hu a kwan ekwan, a kwanshi elu, e fiedon Polu, e su e onu. ³⁸ Ihien kacharin wę a fu wu ni o si ni a hunkozi w'a; ya wę no du e d'e ru ebe ugbo-mirin ri.

Isi Nke Ohu-kwasi-ogun

Polu E Jenme Jerusalem

¹ Ogen enyi gi ghaguu ebe wę ri pu, enyi no gi ugbo-mirin jenne, ghafe ozigbo ru obodo Kosi; eki e fon, enyi no ru Rodisi; enyi no gha ebegu si Patara. ² Ebegu ke enyi no chori ugbo-mirin jenkọ Finishia, enyi no banye, jenne. ³ Enyi e ru ebe enyi no leghama ali Saiprosi, enyi no nu e ye azuun aka-ekpen enyi, ghasi ndidan-mirin ali Saiprosi nyanshi ali Siria; enyi no nwan kusi ali Taya—makeni ebegu ke ugbo ahun jenkọ d'a no butu ibu. ⁴ Enyi no chori ndi ri e son Uzọ-Jesu ri ebegu, son wę nodi izu-uka ohu. Ghahani iken Mmon-nsọ wę no si Polu ya ejenle Jerusalem. ⁵ Kani, ogen enyi le wę gi nogu, enyi no pu, jennezi ebe enyi jenkọ. Wę ile le inyenme wę le umu wę no gha ime obodo hu dupuha enyi, duru enyi d'e rukwori mkpenren mirin. Enyi ile no sekpu ali mkpenren mirin ebegu mę ekpere, ⁶ enyi no si ibe enyi nodi ohunma. Enyi no banye ugbo-mirin jenne, wę nwen nke no lama.

⁷ Ogen enyi gi ghaguu Taya pu, enyi no ru Tolemaisi; enyi no kele umune enyi ime Kraisti ri ebegu, son wę nodi akp'ohin ohu. ⁸ Eki e fon enyi no pu, enyi no ru Sizaria; ime Sizaria, enyi no shi iwe Filipu hun e zisonme ozioma d'e son e nodi. Filipu ri Madu Esa hu wę hopuha ime Jerusalem ogen mbu. ⁹ Umu Filipu eno wu igbagba e bu amuma. ¹⁰ Enyi nodi ebegu akp'ohin ole-le-ole.

Ogen hu enyi gi ri ebegu, onye-amuma ohu w'a kpo Agabosi no gha Judia bia. ¹¹ O no bia d'e kunrun enyi, weri akpukpo-ukun Polu, gi e kenne enwen e uku le aka, o no si, "Mmon-nsọ si, 'Enina ke ndi Ju ri Jerusalem k'a don kenne onye nwon akpukpo-ukunni, w'e che aka ndi wulen ndi Ju.' ” ¹² Ogen enyi gi nu ihienni, enyi le ndi ozọ ri ebegu no rima Polu make o gha e jen Jerusalem. ¹³ Polu no si, "Ki unu rife e me ihienni—a kwan ekwan, e tiwa m obi? A kwademeguọ m ni m

jenko Jerusalem—osun'a ni we jenko d'e gbu m ebenu make ufiri efan Di-nwonni-enyi wu Jesu—eledu ni we kenme m suo.”
 14 Ebe o meni enyi asani aka gbenu obi e, o nwonzini ihien enyi ku kari isi, “Uche Di-nwonni-enyi ya me.”

15 Enyi a noberi ebenu, enyi no kwademe, si Jerusalem. 16 O nwe ndi ri e son Uzo-Jesu gha Sizaria hun sonmezi enyi, weri enyi si iwe Nnasin ebe enyi k'a nodi. Nnasin wu onye ohu ime ndi ibuzo kwerini, onye ani Saiprosi k'o wu.

Ihien Ndi-isi Si Polu Ya Meni Uka Ri Jerusalem

17 Ogen enyi gi ru Jerusalem, ndi hun kwerini no nabanhan enyi ohunma-ohunma. 18 Eki e fon, enyi le Polu no wiri d'a hun Jemisi; ndi-isi uka ile rizikwo ebenu.

19 Polu e kelegu we, o no gi uri-uri kowachanrin ni we ihien ile Osolobue gi orun 'ya wu Polu me ime ndi ali ndi ozu wuleni ndi Ju.

20 A nugu w'a, we no ja Osolobue mma. Ya we no si a, “Polu nwe ne enyi, y'a hunole nwan ndi Ju madu nnu ole-le-ole kwerini; we ile nwe adudu Iwu Mozizi—w'a gi e gu egu kaka. 21 A gwaguo we we ni i ri a kuzi ndi Ju ile hun bisonme ali ndi ozu we lato Iwu Mozizi, a si we a kwazile umu we ugun, w'e donmezile omenali ndi Ju.

22 Ki enyi e me nwan? We k'a nuriri ni y'a biaguo. 23 Me nwan ihien ni enyi jenko d'a gwa i. O nwon ikennyu eno ri ebeni gi efan Osolobue kwe nkwa. 24 Weri ikennyu ndini, 'yu le uwe wiri jen d'e mezu omenali idon-nsu: y'a ku ni we uguo w'e gi kopu we ntutu. Ihian ile k'e gi e marin ni ezioku a ri ime ihien we nu ni 'ya k'i ri e me, a marizikwo we ni 'yu le enwen i e bi ke Iwu Mozizi don ku. 25 Kani, nke ndi wuleni ndi Ju hun kwerini, enyi e zizenguo ni we ekukwo-ozu gwa we ihien enyi kwerigbama we siko d'e me. Enyi si we erile ihien owule we gi ru mmun; w'e rile edeke mobu anu owule we rukwon olu; w'a gherere.”

26 Ya Polu no kweri. Eki e fon, o no weri ikennyu ndi hu d'e mezu omenali we gi e don nsu. Ogen ya le we gi mezuguu omenali idon-nsu, o no banye ime Ulo-nsu d'e me we marin akp'ohin ole idon-nsu hu siko d'a noru, we kebe chu ni onye-onye ime we ejan.

A Nwunrun We Polu Ime Ulo-nsu

27 Kani, akp'ohin esa hu e d'e zuguu, ndi hu ime ndi Ju gha Eshia bia no hun Polu ime Ulo-nsu. We no kpasu igunrun hu ile, we no kwondon Polu, 28 yime oro, a si, “Ndi Izrelu! Bia ni-o! Onwan wu okennyu hu hun e jensonme ebe ile, a kuzi onye owule, e kuja oku ndi Izrelu le Iwu enyi wu Iwu Mozizi le Ulo-nsu. Eledu ohun suo, o webanhanguozu nwan ndi wuleni ndi Ju ime Ulo-nsu, meru ebeni ri Nso!” 29 (We ku ihien ni makeni we

hun Trofimosi onye Efesosi le Polu ime obodo, we ro ni Polu e webanhangwo a ime Ulo-nsọ.)

³⁰ Obodo hu ile no susu, ihian ile no zunpuha. We no kwodon Polu, dokpunpu a, kpokinsonme onumuzo Ulo-nsọ ozigbo. ³¹ Ogen we gi ri a cho ni we gbu Polu, ozi no ru onye-isi-agma kanị a ki itu-agma ndi Rom hun ri Jerusalem ntin ni Jerusalem ile e susu. ³² Ozigbo ahun, onye-isi-agma kanị hu no werisonme ndi-agma le ndi a ki ndi-agma ogun-isen, ogun-isen hun ri okpuru e, gi oso kpotu, zunban ime igunrun ahun. A hun we ndi-agma hu, ya we no gbubehi Polu. ³³ Onye-isi-agma kanị hu no jemburu Polu, nwunrun a. O no si we gi egan ebuo kpoma a; ya o no si we, "Onye wu okennyeni? K'o me?" ³⁴ Igunrun hu hu e yi oro: ndini hu e yi ihien ohu, ndini hu e yi ihien ichen: onye-isi-agma kanị hu asazini eka chopuha ihien hun meni makeni isusu hu e hike. Ya o no si ndi-agma a we Polu si ime baraki, ebegu uwe wu ndi-agma bi. ³⁵ E jenu we nkponyi we gha e nyinban, ya ke ndi-agma hu no buru Polu makeni enya tumegunrun hu. ³⁶ Igunrun ahun hu e son we, e yi, "Gbu n'e! Gbu n'e!"

Polu E Kinrin Onu A

³⁷ Ogen ndi-agma hu gi ri a cho ni we weri Polu si ime ebegu we bi, Polu no si onye-isi-agma kanị hu, "N'i cheri ni m gwa i oku?" Onye-isi-agma kanị hu no ju a, si, "Y'a su Griki? ³⁸ Ya wu, ele 'yu wu onye Ijptu hu bulumanị ndi ri a kinị, kirị ndi ikpatan nnu iri ahun shi ime atu?" ³⁹ Polu no si, "M wu onye Ju. Tasosi ri Azuun Silisia ke we no mu m. M wu nwa di-ali Tasosi, obodo ri mkpa. Dodo, ni m gwa ndini oku." ⁴⁰ Hun onye-isi-agma kanị hu gi ye e efe n'o ku, Polu no wuzo enu nkponyi, fe eka ni we gba nkintin. Ogen we gi gbaguu nkintin, Polu no gi asusu we wu Hibru gwa we oku.

Isi Nke Ebuo-kwasị-ogun

¹ "Umune m le ndi-nedi enyi, gon ni ntin ni m kinrin onu m!" ² Ogen we gi nu k'o ri a su asusu we wu Hibru, we no gbakenme nkintin. Ya Polu no kume: ³ "M wu onye Ju. Tasosi ri ime Azuun Silisia ke we no mu m, kanị ime Jerusalem ebeni ke we no zun m. Gamalielu zun m. We zun m zunru m anị ebe Iwu ndi-nedi enyi kanị ri; m'e te dunni Osolobue ke okun leke ke onu ile don ri a dunni'a tanni. ⁴ M kpokpo ndi ri e son Uzoni, kpokpo we ru onwun. M'a kpoma ke ikennyegwe ke ikpoho egan, a tu we e ye ime ulo-ngan. ⁵ Onye-isi nchue-egan le Ndi-isi k'e ri-eka shiani m eri. M narinde we ekukwo m wekoni ndi Ju ri Damas'kosi keni m d'a kpoma ndi ri ebegu ri e son Uzoni egan, wehe we Jerusalem d'e ye afunfun."

Polu E Ku K'o Dọn Gbehuto
(Orun Ndi-Ozi 9.1-19; 26.12-18)

⁶“Ogẹn m gi jenkọ, e rumẹ m ehụ Damas'kọsị ogẹn hụ anwun gi e ru isi, ukpẹ ohu nwungbu enwẹn ẹ nọ gha elu-igwee nwunkpu m idenmizi. ⁷ A dan m, m nọ nụ olu hụn rị a sị m, ‘Solụ, Solụ, k’i rị e kpokpo ni m?’ ⁸ M nọ za, sị, ‘Onyẹ k’i wụ, Di-nwọnni-m?’ O nọ sị m, ‘Mmẹ wụ Jesu onyẹ Nazareti—hụn i rị e kpokpo.’ ⁹ Ndi hụn mmẹ lẹ wẹ wị a hūnghọ ukpẹ hụ, kanị aghotanị wẹ ihien olu onyẹ hụn rị e kuni rị a gwa m. ¹⁰ Ya m nọ sị, ‘Di-nwọnni-m, kịni kẹ m k’e m’e?’ Di-nwọnni-enyi nọ sị m, ‘Lihi otọ n’i shi Damas'kọsị—ebẹhụ kẹ wẹ k’a nọ gwa i ihien ile Osolobue keton’i i jenkọ d’e m’e.’ ¹¹ Ebe o menị asazini m ẹka legha ụzọ—makeni ukpẹ hụ e nwunkenmẹkẹ, ndi mmẹ lẹ wẹ wị nọ kwondon m ẹka, duban m ime Damas'kọsị.”

¹²“Imẹ obodo hụ, o nwon okennyẹ ohu w’a kpọ Ananayasi, hụn e fekenmẹ ofufe nọkẹ kẹ Iwu don ku. Ndi Ju ile bi ebẹhụ e ku oku ẹ ohunma. ¹³ O nọ bia d’e kunrun m, turuye ni m, sị, ‘Solụ nwene m, leghamazi ụzọ!’ Ozigbo, m nọ leghamazi ụzọ, m nọ hụn a. ¹⁴ Ya o nọ sị, ‘Osolobue ndi-ndi enyi a horiguo i n’i marin uche ẹ, n’i hụn Onyẹ hụ Rị Ochan, nuzikwo kẹ o gi olu ẹ gwa i oku. ¹⁵ Makeni i jenkọ d’a wụ osheri ẹ, hụn jenkọ d’e we ozi ẹ jenni uwa ile, a gwa wẹ ihien i hụn lẹ ihien i nụ! ¹⁶ K’i rị nwan e che!? Lihi ni wẹ m’e i mirin-Chuku, keni wẹ chanchanpu i njo i, ebe i kpokukọ efan a.’ ”

Kẹ Osolobue Dọn Kpọ Polu

¹⁷“Ogẹn m gi luaguu Jerusalem, ebe m rị ime Ulo-nsọ uhuhin ohu e m’e ekpere, idenmizi, o nọkẹ sị uran buru m bu ẹlẹ uran. ¹⁸ M nọ hụn ohun. M nọ hụn Jesu k’o rị a sị m, ‘M’e nwan n’i gha Jerusalem pu ozigbo, makeni, anabanhankọ wẹ ihien i jenkọ d’e ku banyeni m.’ ¹⁹ Ya m nọ sị, ‘Di-nwọnni-enyi, wẹ lẹ enwẹn wẹ a maringuo ni m’e jensonmẹ ulo-ofufe ile, e gbu ndi kwerini n’i ili, a tu wẹ ngan; ²⁰ a maringhozi wẹ ni m wuzo usuo a kwadon onwun osheri i wụ Stivin’, ogẹn hụ wẹ gi rị e gbu ẹ, ni mmẹ kwondon ni ndi rị e gbu n’ẹ ewuru wẹ.’ ²¹ Ya o nọ sị m, ‘Jenmẹ! M k’e zi i jen ebe teni d’e kunrun ndi alị ndi ozo wulen ndi Ju.’ ”

²² Igunrun ahun hụ e gon Polu ntin d’e ru ebe o nọ ku okuni, ya wẹ nọ yime, “Wefu ni onyẹ nọ enina ime uwani! O furuni onyẹ w’a ni rị ndun.” ²³ Wẹ hụ e yi, e fe ẹkwa wẹ, a buosi uzunzun elu. ²⁴ Ya onyẹ-isi-agma kanị hụ nọ sị ndi-agma a webanhan Polu ime ebẹhụ wẹ bi; sị wẹ fian a mkpinsin n’o hụn ụzọ ku ihien haịn ndi Ju gi rị a hi a hūnni ile, e yi ụdi oroni. ²⁵ Kanị ogẹn wẹ gi kenmeguu a ni wẹ fian ihien, Polu nọ sị onyẹ ohu turu ehụ nsue hụn a kị ndi-agma ogun-isen, “Iwu ndi Rom e kwerigho ni onu fian nwa-di-alị Rom’ ihien bu ahangbuni

w'e enen owule?" ²⁶ Ogen hun a ki ndi-agma ogun-isen gi nu ihien, o no jenburu onye-isi-agma kan hu, si a, "Ki cho n'i me? Okenny hu wukwo nwa-di-ali Rom!"

²⁷ Ya ke onye-isi-agma kan hu no jen d'e kunrun Polu, si a, "Gwa m, i wu nwa-di-ali Rom?" Polu no si a, "Eghe." ²⁸ Onye-isi-agma kan hu no si, "Egho m ku ni m d'a wuru nwa-di-ali Rom' e hiekw-o!" Kan Polu no si, "We mude m nwa-di-ali Rom." ²⁹ Ozigbo hu, ndi ile te k'a fian Polu mkpinsi, n'o ku ihien meni, no seri isi we; egun hu a tu onye-isi-agma kan hu nke make ni o hungu ni Polu wu nwa-di-ali Rom bu o te kpomaguo a egan.

E We We Polu Jen Ogwa Ndi-isi Nkikwama Izrelu

³⁰ Make ni onye-isi-agma kan hu cho n'o marin ihien ndi Ju ri kpe ni Polu, ogen eki gi fon, o no kpo Polu egan, kpozu ndi-isi nchu-ejan le ndi-isi ile. Ya o no wehe Polu, bu e tume ihun we.

Isi Nke Eto-kwasị-ogun

¹ Polu no bu enya tuma Ndi-isi Nkikwama hu, si, "Umune m, e gi ole m obi ri ochan bi elu m id'enya Osolobue d'e ru tanni." ² Ya onye-isi nchu-ejan wu Ananayasị no si ndi nokunme Polu fian a ihien onu. ³ Ya Polu no si a, "Osolobue k'a fian 'yu nwen ihien; usuo-ejan we gi ihien ochan tekin ki wu! I nodi oche ebenu e gi Iwu e kin m ikpe, bu i hu a dan Iwu ebe i no si we fian m ihien?!" ⁴ Ndi hu nochime Polu no si a, "Egun a ni kpari onye-isi nchu-ejan Osolobue?" ⁵ Polu no si, "Umune m, a marin m ni onye-isi nchu-ejan ro; make ni e deguo w'a ime Ekukwo-nso, si, 'Ekujale oku onye-ndu onu.' "

Polu E Gi Akọ Wanahin

⁶ Ogen Polu gi marin ni ndi hu ime we wu ndi itu Sadusi, ndi hu wu ndi Itu-Farisi, o no yi oro, si, "Umune, m wu onye Farisi, onye itu ndi Farisi. We ri nwan e kin m ikpe make olil'enya ni ndi nwunni jenkọ d'e lihi!" ⁷ Ogen o gi ku okuni, ndi itu-Farisi le ndi itu-Sadusi riso nme ime Ndi-isi Nkikwama hu no doma, Ogwa ahun no kebe. ⁸ (Make ni ndi itu-Sadusi a si ni ndi nwunni elihiko, a siji ni ke ndi mmon-ozị ke mmon ari. Kan, ndi Itu-Farisi kwerichanrin ni ihien etoni ri ari.) ⁹ Eregede isusu no bidon. Ndi hu ime ndi-nkuzi Iwu hun ri itu ndi Farisi no lihi oto, doma okuni, si, "Enyi ahunni eje-ihien owule okennyeni me. Onye ma ke mmon* mobu mmon-ozị gwa a oku?!" ¹⁰ Ogen isusu hu gi kenren, egun a bia onye-isi-agma kan hu ni w'e d'a dokika Polu, ya o no si ndi-agma a we jen d'e gi iken napuha we Polu, webanhan a ime ebe ahun we ndi-agma bi.

* **Isi Nke Eto-kwasị-ogun:9** Ekwọ iyi we koma ke we ri e ku ebenu.

¹¹ Ime uhinhin hu, Di-nwonna-enyi no nwonna-nyu, wuzoyeni Polu, si a, “Kwonda obi i! Makeni, k’i don shia ni m eri ime Jerusalem, erira k’i k’a don shiazị ni m eri ime Rom.”

E Rini We Polu Ngo Ni We Gbu E

¹² Eki e fon utuntun, ndi hu ime ndi Ju no zugbama, kun Osolobue, si eriko we, arako we, d’e ru ni e gbugu we Polu. ¹³ We kari madu ogunni zu izuni. ¹⁴ Ya we no jemburu Ndi-isi nchu-ajan le Ndi-isi, si we, “Enyi e kungu Osolobue, kwe nkwa ni isi wu isi—enyi eriko ihien owule d’e ru ni enyi e gbugu Polu. ¹⁵ Unu le Ndi-isi Nkikwama, zi ni nwan ozi jenni onye-isi-aga kan ndi Rom, n’o wehe ni unu Polu. Ku n’e nokesi unu cho ni unu lebankem oku e enya; enyi nwen a kwademegu ni enyi gbu e o gini d’e ru ebeni.”

¹⁶ Kani okorobia ohu nwen Polu okpoho mu nu ngoni we ri. Ya o no jemm baraki hu ndi-aga bi d’a gwa Polu. We no ni a banye d’a gwa a. ¹⁷ Polu no kpọ onye ohu ri ebegu hun ri ndi a ki ndi agha ogun-isen, ogun-isen, si a, “We okorobiani jenni onye-isi-aga kan, n’o nwon ihien o k’a gwa a.” ¹⁸ Hun a ki ndi agha ogun-isen no weri e d’e kunrun onye-isi-aga hun kan, si, “Onye-ngan hu wu Polu kpọ m, si m wehe n’i nwata-okennyeni n’o nwon ihien o k’a gwa i.” ¹⁹ Onye-isi-aga hun kan no kwonda nwata hu eka, we e si usuo, ju a, si, “K’i nwon y’a gwa m?” ²⁰ O no si a, “Ndi-ndu ndi Ju e kwerigbamagu ni we k’a si i wehe Polu Oghwa Ndi-isi Nkikwama ekile. We k’e me ke si Ndi-isi cho ni we lebankem oku e enya. ²¹ Kani, egonkwole we ntin, makeni ikenny we hun warị ofia e che e kari ogunni. E kungu we Osolobue, ni eriko we, arako we d’e ru mgbe we gbugu e; a kwademegu we nwan e che n’i kweri wehe e.” ²² Onye-ndu-aga hun kan no si a, “Agwakwole onye owule ni y’a gwagu m okuni.” Ya o no zi nwata-okenny hu la.

E We We Polu Jenni Gwanu Wu Felisi

²³ Ebegu ke onye-isi-aga hun kan no kpọ madu egu hun a ki ndi agha ogun-isen, ogun-isen, si we, “Kwademe ni ni unu jen Sizaria: weri ni ndi-aga ogun-iri e gi uku e jen, ndi-aga iri kwasị ogun-etọ ndi e gi eshin a lu agha lezi ndi-aga ogun-iri ndi e gi obo a lu agha. Kwademe ni ni unu gi okuloku itenei ukinkinni jemme. ²⁴ Kwademezi ni ni Polu eshin hun o k’e nyin, onu e du e jenni Gwanu Wu Felisi, anikwole ni ihien owule me e.” ²⁵ Ya onye-isi-aga ahun kan no de ekukwo-ozu. Ihienni k’o de:

²⁶ “Mme wu Klodiosi wu Laisasi ri e dejenni Gwanu Wu Felisi; e kele m’i. ²⁷ Ndi Ju ile kwonda okennyeni, a cho ni we gbu e. Ogen m gi marin ni nwa-di-ali Rom ro, ya m no weri ndi-aga d’a gba hu a.

²⁸ Makeni m cho ni m marin ihien hu we ri a ma n'a ikpe, m no we e jen Ogwa Ndi-isi Nkikwama we. ²⁹ A hun m'a ni oku Iwu we ke we ri a man'a a ikpe—n'o nwonni ihien o me hun w'e gi tu a ngan mobu gbu e. ³⁰ Ogen ozi gi ru m ntin ni we rin'e ngo, m no si ni m zihe n'i y'e ozigbo. A gwagwo m ndi-ikpe e we d'e kunrun i, ni we no idenya i ku ihien we si ni ya k'o me.”

³¹ Ya ndi-agma hu no me k'o don gwa we: we no gi ime uhinhin we Polu sikwori Antipatrisi. ³² Eki e fon, ndi gi uku no lakin, hapu ndi gi eshin ni we le Polu wiri. ³³ E ru we Sizaria, we no we ekukwo-ozu hu ye Govano, we Polu che ihun e. ³⁴ O gungu ekukwo-ozu hu, o no ju Polu ke onye elee Azuun k'o wu ime ali-eze Rom. Ogen o gi nu ni onye Azuun Silisia ro, ³⁵ o no si, “M k'a nu onu i ogen ndi-ikpe i e gi bia.” O no si ndi-agma chedon e ime ogwa a, ogwa hun Herodu tun ebefu.

Isi Nke Eno-kwasị-ogun

Ikpe Hun Ri Egbata Ndi-Ju Le Polu

¹ Hun me e akp'ohin isen, Ananayasi wu onye-isi nchu-egan le ndi hu ime Ndi-isi lezi oka-iwu w'a kpo Tetulosi no bia ogwa Govano. We no kpe Polu aka Govano. ² Ya we no kpopuha Polu. Tetulosi no kinme ihien we ri e kpe n'e, si,

“Onye ikpen ile rini, okiki i e weheguo ni enyi udon kete-ele-mgbe; iroro-oma y'a tu e donzimeguo ni ndi alini ihien. ³ Ogen ile le uzọ ile ke efo gi a suokenme enyi usuo make ihien ndini. ⁴ Kanị achonị m ni m rike i ogen, m ri a rifo nwan n'i me ohunma gonzi enyi ntin ke i don e me mbu, ni m be oku nke-nke.

⁵ Enyi a hunguo a ni okennyeni e yesonme nsongbu oda-oda. O ghasonme, e se isusu ebe owule ndi Ju ri enu uwa ile. O wuzikwo onye ohu ime ndi-ndu itu Onye-Nazareti ahun. ⁶ O te rizi a chode n'o meru Ulo-nsọ, ya enyi no nwundon e. [Nke enyi e te gi Iwu enyi kin e ikpe, ⁷ kanị onye-isi-agma kanị wu Laishasi no gi iken bia d'a napu enyi 'ya, si ndi ikpe e bia d'e kunrun i.] ⁸ I ju a ajuju, 'yu le enwen i k'a saeka marinkwama ihien ile enyi ri e ku ni ya k'o me.”

⁹ Ndi Ju no kwadon Tetulosi, si ni ihien ndini ile wu ezioku.

Polu E Kinrin Onu A Ihun Felisi

¹⁰ Ogen Govano gi fe aka gi si Polu ya ku nwan, ya Polu no si, “A maringuo m n'o meole ahua ole-le-ole i wu oka-ikpe alini; ya wu, efo ri a suo m usuo ikinrin onu m ebe i ri. ¹¹ I k'a saeka chopuha n'o karini akp'ohin mmebuo kete m'e jenle Jerusalem d'e fe ofufe. ¹² O nwonni onye owule we hun mme le iya ri a do ndondo ime Ulo-nsọ; o nwonni ndi we hun m ri a kpasu—ke ime unofufe ke ime obodo hu ile. ¹³ Asako we aka ghosi ni ihien we ri nwan e ku ni 'ya ke m me wu ezioku. ¹⁴ Kanị m k'a

saęka gwa ị ni ihien ohuni wu ezioku: Uzọ hu we ri e ye eje-efan ke m gha e fe Osolobue ndi nedi enyi kanị; m kweyeni ihien ile we de ime Iwu Mozizi le hun we de ime ekukwo ndi-amuma. ¹⁵ M nwon olil'anya ime Osolobue—olil'anya ohu hu hun ndini le enwen we nwon ime Osolobue: ni ke ndi ezi-omume ke ndi njo jenkọ d'a gha onwun lihi. ¹⁶ Ufiri e ke m gi a nwan iken m ogen ile, igi hun a ni obi m ri ochan ebe Osolobue le ihian ri."

¹⁷ "O teguo m biademę Jerusalem; ya m nozi nwan bia ni m ye ndi nke m ihien ndi w'e gi yeni ndi igbennye eka, leni m hun uzọ chu-ęjan. ¹⁸ Iya ke m ri nwan ke we hun m ime Ulo-nso: o me nke omenali idon-nso, a riguo le m uchan ogen we gi hun m; o nwonni igunrun mme le we wi; o nwonzikwoni isusu rini. ¹⁹ Kanị o te nwongho ndi Ju gha Azuun Eshia bia ri ebegu, k'o furu nwan we le enwen we bia ebeni d'e ku onu we id'anya i, omeni o nwon ihien we si ni 'ya ke m me! ²⁰ Mobu ya judele ndini ri ebeni ke elee eje-ihien ke we hun ni ya ke m me ogen m wuzo ihun Ogwa Ndi-isi Nkikwama, ²¹ mmani ihien ohuni m yi oro ku ke m wuzo ihun we: 'Unu ri e kinkwo m ikpe tanni makeni m kweri ni ndi nwunni jenkọ d'e lihi!'"

²² Kanị Govanọ wu Felisi, hun marinchanringuu banyeni Uzọ-Jesu, no bu ikpe hu si ihun, si we, "Unu jenkọ d'e cheri ni onye-isi-agma kanị wu Laịsiasị bia m kebe han ni unu enen." ²³ O no si onye-isi agha hun a ki ndi agha ogun-isen ya hun a ni we kwondon Polu, ka we e yen'e efe ekere, a ni ndi owu a a bia d'a hun a, e ye e ihien ri a mkpa.

Polu A Gwa Govanọ le Nwunye E Oku-Chuku

²⁴ O mepu akp'ohin ole, Felisi le nwunye e wu Drusila no bia. Drusila wu onye Ju.

Felisi no zi we kpọ Polu. We no gonme e ntin k'o ri a gwa we oku ikweri ni Kraistị wu Jizosi. ²⁵ K'o don ri e ku oku ezigbo obibi Chuku cho le ikwondon-enwen-ihian le Okinkin-ikpe lalanị, egun no tuma Felisi. O no si, "I k'e jeme guu, m nwon efe a kpọzi m'i." ²⁶ O huzi a tu enya ni Polu jenkọ d'e ye e eghe; o hu e gi ufiri e e zisonme we d'a kpọ Polu mbu-le-ebu, e son e e ku oku. ²⁷ Ahu ebu a ghafegu, Poshosi wu Festosi no henrin Govanọ, nokin enya Felisi. Makeni Felisi choko ni ndi Ju ku n'e ohunma, ya o no la Polu to ime ngan.

Isi Nke Isen Kwasị Ogun

Polu A Si We We Oku E Jenni Eze-kanị Wu Siza

¹ Hun me e akp'ohin eto Festosi bia d'a kima Azuun ahun, o no gha Sizaria jen Jerusalem. ² Ebegu ke ndi-isi nchu-ęjan le ndi-isi ndi Ju no kinghosi a oku Polu, rịo a ³ n'o me ohunma zihę ni we Polu Jerusalem. Makeni e riguo we ngo we e gi gbu Polu uzọ,

o lalani. ⁴ Festosi no za we, si, “Sizaria ke we buto Polu, bu m kinko ebeku egwa. ⁵ Ya wu, ndi isi unu we sonme m jen Sizaria, ni we le okennyehu hu d'e kin, omeni o nwon eje-ihien owule o me.” ⁶ Ogen Festosi gi songuu we nodi—o nokarin akp'ohin esato mobu iri—o no si Sizaria. Eki e fon, we no bia ogwa a. O no nodi elu Oche Okinkin-ikpe, zi we d'e wehe Polu. ⁷ Ogen Polu gi puha, ndi Ju hu gha Jerusalem' bia no fihunme e, kinme eje-ihien bu-oda jogbu enwen e we si ni 'ya k'o me, bu asani we aka ghosi ni ezioku ro. ⁸ Kani Polu no kin onu a, si, “Adanni m iwu ndi Ju mobu iwu Ulo-nsu mobu iwu eze-kani wu Siza.”

⁹ Kani Festosi cho n'o meyen ndi Ju, ya o no juma Polu, “Y'a chogho ni jen Jerusalem, ni we no id'anya m kin i ikpeni ebeku?”

¹⁰ Polu no si, “Ogwa eze-kani wu Siza tumekem ri hunni, ebe furu we k'a no kin m ikpe. O nwonni eje-ihien owule m me ndi Ju—'yu le enwen i a maringho ohun ohunma-ohunma. ¹¹ Omeni m me eje-ihien hun w'e gi gbu m, ari m a cho uzọ m'e gi wanahin onwun. Kani, omeni o nweni ihien w'e kwondon aka ime ihien ndi we si ni 'ya ke m me, o nwonni onye jenkọ d'a saaka bu m che we aka. We ni m jenni eze-kani wu Siza n'o gi aka a kin m ikpe!”

¹² Ogen Festosi le ndi a dun a odun gi tugbamagu iroro, ya Festosi no si Polu, “Y'a siguo we we i jenni eze-kani wu Siza; Siza ahun k'i buruko.”

E Wehe We Polu Ihun Eze Wu Agiripa Le Okpoho W'a Kpo Benaisi

¹³ Akp'ohin ole-ne-ole a ghagu, eze hun ri a ki ndi Ju wu Agiripa le (okpoho w'a kpo) Benaisi no bia Sizaria d'a si Festosi anua. ¹⁴ Ogen ahun we gi nodi ebeku akp'ohin ole-le-ole, uhuhin ohu, Festosi no wepuha ni eze hu oku Polu, si, “O nwon okennyehu ohu Felisi lato ime ulo-ngan; ¹⁵ ogen m gi ri Jerusalem, ndi-isi nchu-egan ndi Ju le ndi-isi ndi Ju no wepuha oku e, si m ma a ikpe. ¹⁶ Kani, m no si we ni enyi ndi Rom' a ra we onye we kpe ye ndi kpen'e, bu 'ya le ndi kpen'e e ke turu kin elee-m elee-i, o hun oghere kinringuu onu a.

¹⁷ Ogen we gi nwan zu ebeni, e tuhu ni m ogen owule, kama, eki e fon, m no zi we kpo ogwa, nodi ali elu Oche Okinkin-ikpe, zi we wehe okennyehu. ¹⁸ Ndi kpe n'e no lihi oto kinme, kani ele udi eje-ihien m ro ni ya ri e se ke we kin. ¹⁹ Kama, we no kinsomme oku ofufe hun we le Polu ri a do le oku okennyehu ohu w'a kpo Jizosi, hun nwunhunguni, kani Polu hu e ku e e kushi iken n'o ri ndun. ²⁰ Amarinzi m ihien m k'e me gi chofuha ani oku ndini, ya m no ju Polu k'o chogho n'o jen Jerusalem, ni we no ebeku kin e ikpe banyeni ihien ndini we si ni 'ya k'o me. ²¹ Kani ogen Polu gi si enyi na a to ebeni d'e ru ni eze-kani wu

Siza e gi eka a leban oku e enya, ya m no si we kwondon e d'e ru mgbe m saeka zi e jenni Siza.”²² Agiripa no si Festosi, “Nke o suo m ni m gi ntin m nu onu okennyeni.” Festosi no si a, “Ekile y'a nu onu a.”

²³ Eki e fon nwan, Agiripa le Benisi no gi oken ogho ndi-nze banhan ime-ulo uku hu, we le ndi-isi-agma kanile ndi we marin amarin ime obodo hu wi banhan. Festosi no zi ndi orun a d'e webanhan Polu, we no webanhan a. ²⁴ Festosi no si, “Eze wu Agiripa le ihian ile ri ebeni, lee ni okennyeni ndi Ju ile ri e kpe eka m, ke ime Jerusalem ke ebeni, e yi oro, a si n'o furuzini n'o ri ndun. ²⁵ Kani ahunni m njo o me hun we e gi ma a ikpe onwun. Kani, hunni o si enyi we e jenni eze-kani wu Siza, e kwerigho m ni m jenkod'e zi e jenn'e. ²⁶ Bu ahunni m nwan ihien m'e kwondon eka hun m'e gi dejenni nna m wu Siza ekukwo banyen'e. Agiripa, iya hain m gi nwan wepuha a ebeni unu ile ri, tumadu ebe yu le enwen i wu eze ri, keni m hun ihien m k'e kwondon eka de ya wu ekukwo-ozu, enyi jugu a ajuju. ²⁷ Makeni, o jogbu enwen e ni m zi onye-ngan jenni eze-kani bu o nweni ihien m hun ku ni iya ke we si ni ya k'o me.”

Isi Nke Isin-kwasi-ogun

Polu E Kinrin Onu A Ebe Agiripa Ri

¹ Agiripa no si Polu, “I nwon iken kinrin onu i.” Ya Polu no tinpu eka, kinme enina:

² “Eze wu Agiripa, m weri e ni m nwe isi-oma ebe o me ni ihun i ke m jenkod'a no kinrin onu m tanni banyeni ihien ile ndi Ju ri e ku ni ya ke m me; ³ makeni y'a maringuo omenal ndi Ju ile le ihien ndi hun e se ni we oku, marin a ru ali. Dodo, nwe nwan ndidi gon m ntin.

⁴ Ndi Ju ile a maringho ke m don bi gha ali lala, ke ime ali m ke ime Jerusalem. ⁵ Omeni we te k'e ku ezioku, a maringuo we ketekete ni m te wu onye itu-Farisi, itu kachanrin e ze ime ofufe enyi le ni m'e bi obibi ndi Itu-Farisi. ⁶ Kani we ri nwan ebeni e kin m ikpe makeni m ri e lee enya ihien hun Osolobue kwe ndi nedi enyi we kani nkwa; ⁷ ihien hu* ikpunulo mmebuo ndi nke enyi ri e lee enya a, e gi ufiri e e fekenme Osolobue ukinkin le efinnai. Eze, olil'enyanani m nwon wu eje-ihien hu ndi Ju sikwo ni ya ke m me! ⁸ Ki hain o gi a fukenme unu ndi ri ebeni orun ikweri ni Osolobue e weli ndi nwunni?”

⁹ “Ezioku-ezioku, mme le enwen m te ro n'o furu ni m me ihien owule m k'e gi gbondon efan Jizosi onye Nazaret. ¹⁰ Ohun ke m me ime Jerusalem. Ogen hu, m'a narin ndi-isi nchu-egan iken, a tu ndi kwerini Jesu e ye ime ulo-ngan; eledede ohun suo,

* **Isi Nke Isin-kwasi-ogun:7** Nkwa Hu hun

wę chọ nị wę ma wę ikpe-ọnwun, e biye m ẹka. ¹¹ Imęrinme oęen, m'a ghasonme unọ-ofufe ile, e ye wę afunfun, a lili ma nị m mę wę ku aru ghahani ikuja oku Jesu. Olulu wę bu m ọda-oda, nke wu nị m'a chụ wę e rude obodo ndi ri ani ọzo d'e kpokpo wę.”

Polu A Kowa K'o Dọn Gbehuto
(Orun Ndị-Ozi 9.1-19; 22.6-16)

¹² “Ebe m nọ a chụ wę ẹri ra, m nọ narin ndi-isi nchụ-ẹjan ikęn lę ẹkukwo jęnkọ Damas'kosi.

¹³ Eze, e ru m ụzo, oęen anwun gi a ri isi, ya m nọ hun ukpe nwunnahin ęnya-anwun k'o gha enu-igwee nwunhunme mme lę ndi 'me lę wę wi. ¹⁴ Ęnyi ile nọ dan. Ya m nọ nu olu gi asusu Hibru si m, 'Solu, Solu, k'i ri e kpokpo ni m? I ri a ruhu enwen i ẹhu nọke okęn-efin ri a gba ẹgbe di-nwonn'e uku.' ¹⁵ M nọ si, 'Di-nwonn-m, onye k'i wu?' Ya Di-nwonn-ęnyi nọ shari m, 'Mme wu Jesu hun i ri e kpokpo. ¹⁶ Kani, lihi n'i turu oto. Ihięn hain m gi me i n'i hun m wu keni m tume i n'i wuru odibo m lę osheri hun jęnkọ d'a gwa ndi ọzo ihięn ndi i hun lę ihięn ndi m jęnkọ d'a ghosi i. ¹⁷ M k'a gbapuha i ẹka ndi nke i—ya wu ndi Izrelu, gbapuha i ẹka ndi ali ndi ọzo hun m ziko i d'e kunrun. ¹⁸ M ziko i d'a shiapu wę ęnya, keni wę hun ụzo gha ime ishi gbehuto si ime ukpe; gha okpuru Ekwensu puha d'e kunrun Osolobue; keni Osolobue gbaghari wę njo, ye wę onodi ime ndi hun wę don nsọ, ndi ahun wę don nsọ makeni wę kweri ni m.' ”

Polu E ku Oku Orun A

¹⁹ “Eze wu Agiripa, ufiri ę, apani m oku ihięn m hun ime ohun hu gha elu-igwee bia. ²⁰ Kani, m nọ zime ozi hu ime Damas'kosi. E ziguu m ndi ri Damas'kosi ya, m nọzi zi ę ime Jerusalem lę ẹgbere Judia ile, e zizi m ndi ali ndi ọzo ya, a si wę gha ime njo wę gbehuto, buruhe Osolobue, memę ihięn k'a ghosi ni e gbehuto guo wę. ²¹ Ufiri ihięn ni ke ndi Ju gi kwodon m ime Ulo-nsọ, a chọ nị wę gbu m. ²² Kani d'e rukwo nwan tani, Osolobue hu e yeni m ẹka; ya ke m gi wuzo ebeni a shia ęri, a gwa ke onye uku ke onye nta okuni; ihięn ohu hu ndi-amuma lę Mozizi ku n'o jęnkọ d'e me ke m ri e ku oku ę, o nwonn ihięn ọzo: ²³ ni Kraisti k'a tari ri afunfun; n'o k'a wuru onye ibuzo k'a gha onwun lihi; ni, nọke onye ibuzo gha onwun lihi, o jęnkọ d'e wehe ni ke ndi ali ęnyi ke ndi ani ndi ọzo ozi ukpe.”

²⁴ Hun Polu gi ri e kin onu a ęnina, Festosi nọ weshi olu elu, yi, “Era ri a pu i, Polu! Okęn-ẹkukwo i marin ri a pu i ęra!”

²⁵ Kani Polu nọ si, “Festos' ikpen ile rini, ęra ari a pu m! Onye owule ęnya don k'a marin ni m ri e ku ezioku. ²⁶ Eze wu Agiripa lę enwen ę a maringuo ihięn ndini! Obi ru m ali igwapu a oku, e gigho m'a don n'o nwonn ihięn w'a kon'a ime ihięn ndini,

makeni onwan e meni nzuzue. ²⁷ Eze wu Agiripa, y'e kwerigho ihien ndi-amuma ku? A maringho m ni y'e kwerigho.”

²⁸ Agiripa no si Polu, “I cho n'i me m wuru onye nke Kraisti ozigbo-ozigbo?”

²⁹ Polu no shari, si, “Thien m ri a rjo Osolobue wu onwan: k'o me egwa-o, k'o meni egwa-o, ni edede yu suo, kani, ke iyu ke ndi ozo ile ri e gon m ntin tanni hun uzo ri ke mme—wezuka egan ndini we kpoma m!”

³⁰ Ebeku ke eze le Govano wu Festosi le Benisi le ndi ozo we le we gba ri oche no lihi oto. ³¹ Ogen we gi puko, we hu a si ibe we, “O nwonna ihien okennyeni ri e me hun w'e gi gbu e mobu bu e che ime ulo-ngan.” ³² Agiripa no si Festosi, “Nke w'a hatu okennyeni ye omeni ele hun o si we we oku e jenni eze-kani wu Siza.”

Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun

E Gi We Ugbo-mirin Buru Polu Jenme Rom

¹ Ogen we gi kubepu a ni enyi k'e jen Itali, we no we Polu le ndi hu ime ndi-ngan che eka onye-isi-agma w'a kpo Julosi, hun a ki ndi-agma ogun-isen ime itu-agma-uku ndi Rom' ahun w'a kpo “Itu Eze-Ogostosi.” ² Enyi ile no banye ugbo-mirin gha Adramitum bia, hun ri a kwademe n'o jensonme ali ri ichen-ichen ri Azuun Eshia risonme ehụ Ohimin hun we no a banye ugbo-mirin. Ugbo hu no buru enyi. Enyi le Aristakosi onye Tesalonika hun ri Azuun Masedonia wi. ³ Eki e fon, enyi no ru Sidon'. Julosi no gi eka ri mma son Polu, ni a jen d'a hun ndi owu a ni we ye e ihien ri a mkpa. ⁴ Enyi no gha ebeku buli si ohimin, a ghasonme ehụ ali Saiprosi—makeni ufere enyi kunrun ri e bukin enyi azuun, o nini enyi gbasonme ahanmahan ohimin. ⁵ Ogen enyi gi ghafegu ehụ ali Silisia le Pamfilia, enyi no fuha Mira hun ri Azuun Lisia. ⁶ Ebeku ke onye-isi ndi agha hu no hun ugbo-mirin gha Alexandria jenko Itali, ya o no bu enyi ile che ime e.

Ijen A Fuma Orun

⁷ Enyi no gbama ekere-ekere akp'ohin ole-ne-ole—o fukemkeke enyi orun ni enyi d'e ru Nidosi. Ogen ufere gileni ni enyi jenshi ihun ib'eka ahun, enyi no ghasonme mkpenren Samonu hun ri ali Kriti. Mirin nohunme ali Kriti. ⁸ Enyi hu a gha mkpenren-mkpenren, kani o fukemkeke enyi orun oda ni enyi d'e ru ebe w'a kpo “Ebe-Richanrin-Ugbo-Mma”, hun nochime Lasia. ⁹ Makeni enyi e riguo ogen oda-oda, nke wu ni ndi Ju e buguode onu ahun w'e bu*—ya wu, ogen eje-ebi gi a kpo

* **Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun:9** ib'eka Septemba le Octoba

ohimin hụ e ruguṛe, ẹnị sị nị ẹnị jẹnmezi, ijẹn jẹnko d'a jo njo, Polu nọ dụn wẹ odun, si,

¹⁰ “Ekele m unu ile; a hunguṛe m'a nị ẹnị jẹnko d'a banye eje-onodi omeni ẹnị jẹnmezi, ihien bu oda jẹnko d'e huzikwo; eledede ibu le ugbo suo, kani kezi ndun ẹnị.” ¹¹ Kani onye-isi-agma ahun gi ihien onye-isi ugbo le onye nwon ugbo ku don kari oku Polu. ¹² Ebe o me ni ebeni ugbo-mirin a nodi a ri mma hun w'a nodi ogen winta, udu mirin-oyi-ochan hun a kpu okpukpu, ndi ka oda no kwere no ka mma ni ẹnị jẹnme. Wẹ ri a tu ẹnị nị, ikenkwo, wẹ k'a saeka ru Finik'si d'a nodi ebeku ogen mirin-oyi-ochan hu. Finik'si wu ebe ugbo e ziento ali Kriti, o bu ihun zime ib'eka ndidan ẹnị-anwun.

Eje-ebi A Kpoma

¹³ Ogen ufere reberebe hun a gha azuun ndidan-mirin a bia gi femẹ, wẹ no ro ni a hun wẹ ihien wẹ ri a cho; wẹ no tofu ugbo hu ebe wẹ lime e, ghasonme usuo-usuo ehụ ali Kriti. ¹⁴ Kani o ke me-eme, oken ufere hun a kpokenmeni no kpoma. “Not-ista” ke w'a kpo ufere hu, make ni o gha azuun ugu e feshi azuun owuwa-ẹnị-anwun. O gha ib'eka Kriti fehe. ¹⁵ O no kpokenme ugbo hu, o nizini wẹ gbehuto ugbo hu zime ufere hu. Ya ẹnị no la ugbo toni ufere hu, o no buru ẹnị jẹnme!

¹⁶ Ẹnyi no kuban azuun ndidan-mirin ali ohu me ekere w'a kpo Koda hun ri etintinnai Ohimin ahun. Ohun e zueme ugbo hu ekere. Ẹnyi no lili ma wezuhan ugbo-nta ri ugbo hu ebe w'a no saeka dobanhan a, kani o fu ẹnị orun oda-oda. ¹⁷ Wẹ no dobanhan ugbo-nta hu ime ugbo. Ebeku ke wẹ no gi eriri kenhunme ugbo, kenkenme e. Make ni egun ri a tu wẹ amangbe w'a sunkunma ejan ubom-Ohimin ri mkpenren Setisi†, wẹ no gbatopu eriri wẹ gi kenme igwe hu nyinni w'a kpo drag'anko, nu igwe hu ye ime mirin—make ugbo hu ghazi a gbakennin. Ya ufere no buru wẹ le ugbo jẹnme. ¹⁸ Ebi hu a kpokenme ẹnị, e buhunme ẹnị, nke wu ni, ogen eki gi fon, wẹ no tuma ibu e ye ime mirin. ¹⁹ Hun m'e akp'ohin eto, o no ru hun wẹ gide gi eka wẹ kpon ihien wẹ gi a run orun ime ugbo-mirin ye ime mirin. ²⁰ Ogen o gi me ni ẹnị ahunni ke ẹnị-anwun ke kokise akp'ohin ole-ne-ole, bu ebi rikwo a kpokenme ẹnị, ẹnị enwenzini olil'ẹnị nị ẹnị jẹnko d'a hun isi puha.

Polu A Nọ Imẹ Nsongbu Hu Kasi Wẹ Obi

²¹ Make ni w'e ke ri ihien-oriri kete-ele-mgbe, Polu no turu oto ime igunrun wẹ, si, “Ikennyẹ, nke onu e gon m ntin nodi Kriti. Omeni unu te gon m ntin, iwini ile e ke ti nwan. ²² Kani, m ri nwan a rijo unu, kwondon ni obi unu make ni o nwonni onye owule ime unu jẹnko d'a nwunni—ugboni suo jẹnko d'a

† **Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun:17** hun ri mkpenren ani Libia

na iwi. ²³ Makēni mm̄on-ozī Chuku bja d'e kunrun m hūn uhinhin—Chuku ahūn m wū nke ẹ, Chuku ahūn m rī e fe. ²⁴ O sī m, 'Polu! Atule ẹgun, i k'e tururiri ihun Siza. Ozozī, Osolobue e meḡuon'i ohunma donmen'i ndi 'yu le we rī ime ụgbọ, anwunko we.' ²⁵ Kwonkenme ni nwan obi unu, ikennyē, makēni m nwon okukwe ime Osolobue n'o jenkō d'a rī ke we don gwa m. ²⁶ Kanī ụgbonī k'a zunbanriri akpakali, kusī."

²⁷ Ime uhinhin hūn m'ẹ akp'ohin mm̄eno, oḡen ebiri-mirin hū gi buko ụgbọ ẹnyi elu Ohimin Adria†, o ru ihien nọke etintinnai abali, o nọ rī ndi a run ime ụgbọ ke sī alī rī nsue. ²⁸ Ya we nọ gi eriri we kenmēye igwe lele ke mirin mihan, we nọ hūn n'o k'e luepu ogwe-nku ẹno; a gbaberi we, we nọ lelezi ẹ, we nọ hūn a n'o minruzini ẹrira, n'o k'e luepu ogwe-nku ẹto suo. ²⁹ Makēni ẹgun rī a tu we nī ẹnyi jenkō d'a sunkunma omuma, we nọ gbatopu eriri ankō§ ẹno rī ibe azuun hūn we gi e lime ụgbọ hū, nī, ikenkwo o hūn uzọ zudon ali; we hū e me ekpere nī eki fon *keni we legha uzo*.

³⁰ Kanī, ndi a run orun ime ụgbọ hū nọ wetu ụgbọ-nta ye ime mirin, choma nī we gi nzuzue gha ime ụgbọ pu, gi ụgbọ-nta ahūn wanahin; we hū me ke sī we rī a gbatopu ankō rī ihun ụgbọ. ³¹ Ya ke Polu nọ sī Kaptin hū le ndi-agma a, "Mani ikennyeni nōdi ime ụgbonī, onu ile k'a nwun." ³² Ya ke ndi-agma hū nọ bepū eriri we gi kwondon ụgbọ-nta hū, mirin nọ buru ụgbọ-nta hū.

³³ Uz'utuntun biri-biri, Polu nọ rīo we ri ihien-oriri, sī, "Tanni me ẹ akp'ohin mm̄eno unu rī ẹnina, obi eruni unu ani, unu e rini ihien-anaī. ³⁴ Dodo ni nwan, ri ni ihien-oriri, o k'e yeni unu ẹka rī ndun wanahin, makēni o nwonni onye owule ime unu jenkō d'e tuhu ke akpu ntutu ohu rī a isi." ³⁵ Oḡen o gi kuguu onwan, o nọ weri bredi, ye Osolobue ekele id'anya we ile, beri, rime. ³⁶ Ya ndun nọ ban we ile, we le enwen we nọ rime ihien-oriri. ³⁷ (Ẹnyi ile rī ime ụgbọ hū rī madu ẹno ariā oḡun-mm̄eno.) ³⁸ Oḡen we ile gi rijunchanringuu ẹfo, we nọ tu oka-witi hodu ime ụgbọ ye ime mirin make ụgbọ gha a nyinzi.

Ugbọ Hū E Tikpochanrin

³⁹ Eki e fon, we nọ legha alī ihun—bū ndi hū a marin alī o wū, kanī we nọ hūn ngugu-mirin—ebe mirin nọ tu onu hi ogbe. Ejan rī mkpenren ngugu-mirin ahūn. Ya we nọ bu obi nī we k'a nyanban ụgbọ ebẹhū, omēni o k'a nī we me. ⁴⁰ We nọ tofu ankō ndi hū ye ime mirin. Ebẹhū ke we nōzi tolulua eriri ndi hūn kwondonsomme amala we gi a nyan ụgbọ ahūn, we nọ se eriri gi wesi ẹkwa rī ibe ihun hūn ufere gi e bu ụgbọ enu,

† **Isi Nke Eṣa-kwaṣi-ogun:**²⁷ Iya ke w'a kpō nwan Ohimin Mediterenia.

Nke Eṣa-kwaṣi-ogun:²⁹ igwe me onu suen-suen-suen we gi e zudon ali

zime ni ufere *keni ufere hun uzọ e bushi ugbo hu ihun*. We nọ nyanrin ugbo hu don ihun ngugu-mirin hu keni ugbo we kusị mkpenren e. ⁴¹ Kani, ibe ihun ugbo hu nọ zunban ebe jogbu enwen, sunkunma ejan, to ebefu; ebiri-mirin nọ kpukpọpuma ibe azuun a. ⁴² Ndi-agma hu te nọ cho ni we gbukwama ndingan hu, amamgbe w'e gu mirin pu akpakali, wanahin.

Onye Owule A Wanahin

⁴³ Kani, make ni Kaptin ndi-agma hu cho n'o zuopuha Polu, o nini we me ihien we ro. Kama, o si ndi saeka gu mirin we buzo tuban ime mirin gusi akpakali; ⁴⁴ si ndi hoduni we sonme we, ndi hu ime we e kwondon ibe-osisi, ndi ozo e kwondon ibe ihien ndi ozo gha ugbo hu kpagipuha. Eri ra ke onye owule me ru ali mmaka; o nwonni onye nwunhuni.

Isi Nke Eṣato-kwaṣi-ogun

Ihien Polu Me Ime Ali Mota

¹ Ogen enyi gi hunguu isi fuha, enyi nọ marin ni efan ali hu mirin nohunme wu Mota. ² Ndi ali hu nọ me ni enyi efoma puchi: gi ifiri mirin ri e zueni le oyi ri a tuni fiye ni enyi okun nyanma, nabanhan enyi.

³ Polu nọ kpari nkun. Ogen o gi ri e bu we e che okun hu, uwowo okun hu nọ chupuha agwo, agwo hu nọ fifiri Polu eka. ⁴ Ogen ndi ani hu gi hun agwo hu k'o konrin e eka, we nọ si ibe we, "Ezie-eze, okennyeni wu izighe. Osun'a n'o wanahinguo ohimin, eje-ihien o me hukwo e son e, o niko a ri ndun." ⁵ Polu nọ fe agwo hu ye ime okun hu, agwo hu a run'a eh. ⁶ We nọ tuma enya ni eh Polu fun mobu n'o dan idumuzi, nwunhun. E cheberi we, we nọ hun a n'o nwonni ihien me n'e, we nọ kuhuto onu, kume n'o wu mmon.

⁷ Onye-isi ali hu wu okennyehi ohu w'a kpo Pobliosi. Iya nwon ali ndi nokunme ebe ahun enyi ri. O nọ nabanhan enyi, lee enyi obia akp'ohin eto. ⁸ Ogen ahun, nedi Pobliosi dine edine, emu ri a ku a: eh-okun ri e nwun e; o rizikwo a nyun—a nyunde edeke. Polu nọ jen d'a hun a, me n'e ekpere, bu eka kwaṣi a, o nọ dinhin. ⁹ Onwan e meguu, ndi ozo ile emu ri a ku ime ani hu nọ bia, o nọ zuochanrin we ile. ¹⁰ We nọ mesonme ihien bu-oda gi ye enyi ogho. Ogen enyi gi cho ni enyi pu, we nọ bu ihien ile ri enyi mkpa cheni enyi ime ugbo-mirin.

Enyi A Gha Mota Si Rom

¹¹ Ogen ifon eto gi ghafeguu, enyi nọ banye ugbo-mirin ohu hun nodi Mota ogen mirin-oyi-ochan, jenme. Ugboni gha Alezandria bia, efan we deye e we gi marin a wu "Ejime", efan mmom ebuo ahun we marin amarin. ¹² Enyi nọ kuban obodo Sirakusu, nodi ebefu akp'ohin eto. ¹³ Enyi nọ buli, gha ebefu

si Regionu. Eki e fon, ufere no gha azuun ndidan-mirin fehe, bushime enyi ihun; nkesini ogen eki gi fonzi hun me e akp'ohin ebuo, enyi no ru obodo Putioli. ¹⁴ Enyi no hun ndi kwerini ri ebehu. We no si enyi d'e du we nodi izu-uka. Enina ke enyi don ru Rom. ¹⁵ Ogen ndi kwerini ri Rom gi nu ni enyi bia abia, we no ghakwori ebe we ri bia d'e kunrun enyi Afia Apiosị le ebehu Odu Uku Eto hu w'a nodi e ri, a ra, ri. Ogen Polu gi hun we, o no kele Osolobue, ndun no ban a.

Ihiẹn Polu Me Ime Rom

¹⁶ Ogen enyi gi ru Rom, we no ni Polu biri nke e, ya le onye-agma hun e che n'e. ¹⁷ Hun m'e akp'ohin eto, o no kpọ ndi-ndu ndi Ju ri ebehu. Ogen we gi biaguu, o no si we, "Umune m, o nwonni ihien m me ndi nke enyi, etikponi m omenali ndi nedi enyi, kanị a nwunrun we m ime Jerusalem, we m ye ndi Rom. ¹⁸ Ndi Rom a juguu m ajuju, we no cho ni we hatu m, make ni o nwonni ihien owule m me hun w'e gi ma m ikpe onwun. ¹⁹ Kanị, ogen ndi Ju gi ju, si w'a hatule m, o nwonni ihien ozo hodu ni m me wezuka isi we we m si ogwa eze-kanị wu Siza—eleni m nwon ikpe m k'e kpe ndi ali m. ²⁰ Ya hain m gi si ni m cho ni m hun unu, gwa onu oku, me onu marin ni oku olil'anya ahun enyi ndi Izrelu ile nwe ke m gi ri ime eganni."

²¹ We no si a, "Enyi e nwehentuni ehuhuo-ozu owule gha Judia bia banyeni i; o nwonzikwoni nwehe enyi owule ime ndi ri a gha ebehu a bia hun kujatu oku i. ²² Kanị, enyi cho ni enyi nu ihien i ri a kuzi: make ni, o me nke itu Jizosi onye Nazaretini, enyi a maringho ni we ri e kuja oku e ebe owule." ²³ We no kaye uhuhohin we jenkọ d'a bia d'e kunrun e.

O ru uhuhohin hu, we no ruhe ebehu o ri. Gha utuntun d'e ru enyasi, o hu a gwa we oku Ali-eze Osolobue, a liliima n'o gi ihien Ekukwo-nsọ ku me we kweri ni Jesu—ke ihien ri ime Iwu Mozizi ke ihien ndi-amuma ku. ²⁴ Ndi hu ime we no kweri ihien o ku, kanị ndi ozo a ju n'e kweriko we.

²⁵ We we no dosonme ndondo. Ni we d'a lama, Polu no kuzi oku ohu: o si, "Ezioku ke Mmon-nsọ ku ogen o gi gwa ndi nedi unu kanị oku ghahani onu onye-amuma wu Azaya, si,

²⁶ 'Jen d'e kunrun ndini, d'a gwa we, si,

"unu k'a nu, kanị
unu aghotako;

onu k'e lee ile,
kanị onu ahunko
ihien unu ri e lee.

²⁷ Make ni obi ndini arizi a ghota;

ntin we e kinguo;

a nyunmaguo we enya,

amangbe w'e gi enya we legha uzọ,

gi ntịn wẹ nụ ihiẹn,
gi obi wẹ ghọta, gbehuto,
a zuọ m wẹ.” ’

²⁸ Marịn nị nwan nị e ziguọ wẹ ozi nzuọpụhanị gha ẹka Osolobue bia jenni ndị alị ndị ọzọ; wẹ k'e gọn ntịn!”

[²⁹ Oge n o gi kuguu ihienni, ndi Ju hu no donsonme ndondo lama.]

³⁰ Pọlụ bi nke ẹ ebẹhụ ọrọgbọ ahua ẹbụọ; ọ hụ a nabanhan ke wẹ han rị a bia d'a hunn'a; ³¹ ọ hụ e zi ozi Alị-eze Osolobue, a kuzi banyeni Di-nwọnni-ẹnyi wu Jesu Kristi, e kusi ẹ ikẹn, o nwọnni onye gbondonn'ẹ.

Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni Ndi Rom

¹ Mmẹ wu Polu de ekukwo-ozini. M wu igbon Jizos' Kraisti. Osolobue kpọ m, tumẹ m onye-ozu pu-ichen make Ozioma Osolobue.

² Oziomanị wu banyeni ihien hun Osolobue kwe nkwa a edei ime Ehuhuo-nsọ ghahani ndi-amuma a. ³ Oziomanị wu banyeni Nwa a wu Jizosi Kraisti Di-nwonna-enyi—hun bia nọke ihian; ebon Defidi ke we mu a ye; ⁴ Osolobue gi iken Mmon-nsọ a ghosizikwo n'ọ wu Nwa Osolobue ghahani igha onwun weli e.

⁵ Make ufiri efan Osolobue, Osolobue e meguoni enyi efoma ghahani Nwa a ni wu Jesu Kristi Di-nwonna-enyi; o yeguozị enyi orun ndi-ozu pu-ichenni ghahan'a, keni enyi hun uzọ duhe ndi ali ndi ozo ile wuleni ndi Ju d'e kwerin'e, humen'e isi; ⁶ kezi unu le enwen unu, makeni we kpozikwo onu d'a wuru nke Jesu Kristi. ⁷ M ri e dejenni ndi ile ri Osolobue obi hun ri Rom, ndi we kpọ d'a wuru ndi-nsọ. Efoma le udon gha eka Osolobue Nedi enyi le Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi a bia ya rini unu.

Polu A Kpanmin Osolobue

⁸ Nke ibuzo, m ri a kpanmin Osolobue m ghahani Jesu Kristi make unu ile, makeni we ri e ku oku okukwe unu ime uwa ile. ⁹ Osolobue, hun m gi obi m ile e fe ghahani izisonme ozioma Nwa a, wu osheri m ni m'a nyanhan unu ogen ile ime ekpere m. ¹⁰ M gha e me ekpere, m'a riosonme Osolobue n'o beye ni m oghere ni m saeka bia nwan d'a hun onu—omeni uche e ro. ¹¹ Makeni unu ri a da m—makeni m cho ni m yebeye unu ngozi ime-mmom, keni unu zekenme. ¹² Mba, keni mmẹ le unu hun uzọ gi okukwe enyi gbatarị ibe enyi ume.

¹³ Umune m, m cho ni unu marin n'o teke m choma ni m bia d'a hun unu. (Kani we eke ni m bia.) M ri a cho ni m bia, keni m gha ime unu kpohazini Osolobue ihian ke m don me ime ani ndi ozozị wuleni ndi Ju. ¹⁴ M gi ihian ile ugwo: ke ndi wa-enya ke ndi waleni enya, ke ndi jen ulo-ehuhuo ke ndi jenleni— ¹⁵ ya hain o gi a du m ni m bia d'e zizikwo unu ndi ri ime Rom' Ozioma.

Iken Ri Ime Ozioma

¹⁶ Ifenren ozioma ari e me m, makeni ya wu iken Osolobue gi a zuopuha onye owule kwerini, ndi Ju wu ibuzo, o son ndi wuleni ndi Ju. ¹⁷ Makeni, ozioma ya nwe a ghosi ke Osolobue don e me ihian a wuru onye ri ke Osolobue cho: o me e ghahani okukwe onye ahun—gha mbidon d'e ru njendemẹ. O nohu

ke Ehuhuo-nsọ don ku e, si, “Onye ri ke Chuku cho ghahani okukwe k'a ri ndun.”

Ikpe Hun Ma Ihian Ile

¹⁸ Iwe-le-onuma Osolobue a gha elu-igwee e hukwasị njo ile le ihien ile rileni mma hun ndi-eje e me, ndi hun gi eje-ihien we e me e gbondon ezioku.

¹⁹ Makeni, ihien ihian k'a saeka marin banyeni Osolobue we we enya, makeni Osolobue le enwen e e meguo n'o we we enya. ²⁰ Makeni, kete Osolobue e kele uwa, iken-itebile Osolobue le ihien o gi wuru Osolobue a fuhachanringuo ifon. Osuon'a ni ele we ihien we e legha enya, we e gi ihien ndi hun Osolobue ke a ghota we, a hun ke we no. Ya wu, o nwonni ihien ndi no erira k'e kin, dodo arikonu we ya, kaka! ²¹ Makeni, osuon'a ni a maringuo we Osolobue, eyeni we e mgbaye run'e, akpanmini w'a. Kama, iroro we a wuru ihien olal'iwu, uche we hun ghazileni a run a gbaguo ishi. ²² Ebe we ri e ro ni we marin ihien, e henrin we ndi-nzuzu; ²³ hun nke w'e gi fe Osolobue hun ghaleni a nwun, ye e ogho run'e, e fesomme we ihien we kpụ akpụ—ke ndi no ke ihian hun a nwunni ke ndi no ke anu ri ichen-ichen, ke anu ndi nwe uku-enọ ke nnunu ke ihien ndi hun a rin!

²⁴ Osolobue no gi ifiri eje-ihien ndi ahun ri a gun we ime obi la we toni imesomme ihien ru unyin—we le ibe we no gi ehụ we mesomme ihien-ifenren; ²⁵ we no gi ntụ nokin enya ezioku Osolobue, fesomme ihien Osolobue ke, a kpo ni we isi-ali hun nke w'e gi fe Osolobue hun wu Onye-okike hun richanrin mma jenrin ejen! Isee.

²⁶ Ufiri onwan, Osolobue no la we toni egun ihien-ifenren, nke wu ni ikpoho we e gi ime-mgba ikpoho-le-ikpoho ihian ghaleni e me, nokin enya ime-mgba ikennyel-le-ikpoho hun o me ni ya ke ihian e me. ²⁷ Erira ke ikennyel we gizikwo lato ime-mgba we le ikpoho hun ihian e me, egun ison ikennyel ibe we e me mgbahụ a gungbu we: ikennyel le ikennyel ibe we hu e metari ihien ifenren—a narinzikwo afunfun furu eje-ihien we ri e me.

²⁸ Makeni ndini ju ni eyeko we Osolobue onodi we marin run'e, Osolobue no la we toni uche we ahun runi keni we mesomme ihien furuleni. ²⁹ Udi ihien ile jo-njo e jun ime we, ya le eje-omume, enya-uku, iwe, enya-ufu, igbu-ochu, ikpe, ndufie le ero; e henrin we ndi-oghele, ³⁰ ndi-nkuto, ndi ize Osolobue e ze; w'a kpari ihian, a pache, a nyan isi, e ropuhasomme eje-ihien rituleni, e nupu-isi okpuru ndi munu we. ³¹ E nwe we uche, w'a ra gi we don enya, efo a joka we, w'a ra me ebere.

³² A maringho we ni iwu Osolobue wu ni ndi hun e me udi ihien ndini k'a nwun, kani we huzi e me we—eledede ni we e me we suo, we huzi e ye ndi ozo ri e meni we ndu.

Isi Nke Ebuo

Okinkin-ikpe Osolobue Zin-ezin

¹ Ya wu, y'e nwonkwọ ihien i k'e kin—onye owule i wu! Makeni, ebe i no ma ndi ozọ ikpe, i ri a mazikwo enwen i ikpe. Makeni, iyu hun ri a ma we ikpe riziikwo e me ihien ndi hu i gi ri a ma we ikpe. ² Enyi a maringho ni Osolobue wu onye ezioku ebe o no ma ndi me udi ihien ndini we ikpe. ³ Kani, iyu nwen, onye owule i wu, hun e mezi ihien ndi hu i gi a hangbu ndi ozọ enen, i ro n'i k'a wanahin okinkin-ikpe Osolobue? ⁴ Ra i ri e lelia oken efoma a le nkintin o ri a gba i le ndidi e? Y'a marin ni Osolobue ri e meni i efomani keni i hun uzọ roghari? ⁵ Kani, ebe i n'a kpokin obi i, a ju ni y'e roghariko, i ri e kpontọ ni enwen i afunfun, e cheni afunfun, hun we jenkọ d'e ye i Uhuohin iwe-le-onuma, uhuohin hu Osolobue k'e gi han enen ahun zinrinni.

⁶ Osolobue k'a ku onye owule ugwo ke onye-onye don run. ⁷ Nke ndi hu e mesonme mma, makeni we ri a cho ogho le mgbaye le ndun nwonleni ogugu, Osolobue k'e we ndun itebite ye we. ⁸ Kani, Osolobue k'e hu iwe-le-onuma a kpu ndi hun a cho nke-we nke-we, a ju ezioku, e son eje-ihien. ⁹ Eje-ufu le nsongbu k'a rini onye owule hun e me eje-ihien, ndi Ju wu ibuzo, o son ndi wulen ndi Ju.

¹⁰ Kani Osolobue k'e we ogho le ikpen le udon ye ke we han hun e me ihien ri mma, ndi Ju wu ibuzo, o son ndi wulen ndi Ju. ¹¹ Makeni Osolobue ara gbeyeni onye owule.

¹² Ndi wulen ndi Ju enwon Iwu Mozizi; kani we me njo, a na we iwi, osuon'a ni enwon we Iwu Mozizi. Ndi Ju nwon Iwu Mozizi; we me njo, e gi we Iwu Mozizi kin we ikpe, ma we ikpe. ¹³ Makeni ele ndi a nu ihien Iwu ku ke Osolobue e kuni ohunma, kani, ndi e me ihien Iwu ku. ¹⁴ Omeni ndi hu wulen ndi Ju, hun nwonleni Iwu Mozizi, e gi omume we me ihien Iwu hu cho, e nwegho we iwu ime obi we, osuon'a ni enwon we Iwu hu ke ndi Ju don nwe e. ¹⁵ We ri e gi omume we a ghosi ni ihien Iwu cho a wuruole ihien we deye ime obi we. Ihori we hu a shia ni we eri: mgbe ndi hu iroro we a ma we ikpe, mgbe ndi hu o kuyeni we. ¹⁶ Erija k'o jenkọ d'a ri Uhuohin ahun Osolobue k'e gi gi ihien zueri ime obi ihian kin ihian ikpe ghahani Jesu Kristi, noke ke Ozioma hun m ri e zi don ku e.

Ndi Ju Le Iwu Mozizi

¹⁷ Kani, i si ni i wu onye Ju; e gi Iwu Mozizi e don enya, a nyan isi ni egbata yu le Osolobue a rika mma; ¹⁸ a nyan isi ni y'a maringho uche Osolobue, marin ihien ka mma—n'e gigo we Iwu Mozizi zun i; ¹⁹ i si ni i wu onye e du ndi enya-ishi, n'i wu ukpe ndi ri ime ishi, ²⁰ ni i wu onye a dun ndi nzuzu odun

le onye a kuzi umueka—n'i nwon amamihiyen le ezioku zu oke ime Iwu Mozizi. Ele ya?

²¹ Ya wu, iyu hun a kuzi ndi ozo, i hu a kuzi enwen i? I hu a si, “Ezunle ohin.” Kani yu nwen, i hu e zun? ²² I hu a si, “agherele;” Kani yu nwen, i hu a ghere? I hu a si, “Aruale mmon, ni eje-ihien ro.” Kani yu nwen, y'e jen unon mmon d'e zun ihien rin'a? ²³ Iyu hun gi Iwu Osolobue a nyan isi, i hu a dan ya wu Iwu— e gi e a fa Osolobue? ²⁴ Ehuhuo—nsọ si, “Ufiri unu ndi Ju ke ndi ali ndi ozo gi e kutọ Osolobue.”

Ikwa-ugun Le Ife-Osolobue

²⁵ Ikwa-ugun a bangho erere —omeni i hu a gbaye Iwu Osolobue. Kani, omeni y'e nupu-isi okpuru Iwu hu, ya wu ni ugun i kwa elezi ugun nke-esi. ²⁶ Ya wu, omeni ndi kwaleni ugun e me ihien Iwu ku, e weriko we we noke ndi kwa ugun —o suo n'a ni akwanni we? ²⁷ Ya wu ni ndi kwaleni ugun nke ehụ, bu we hu e donme Iwu hu, k'a shiagbu unu eri—make ni onu a dan Iwu hu, osuon'a ni unu ke we detun'e, osuon'a ni unu a kwaguo ugun. ²⁸ Make ni, ele ihien enya e legha ke ihian gi a wuru onye Ju; ezigbo ugun ele hun we kwa ehụ, w'e legha enya. ²⁹ Mba. Kani, ezigbo onye Ju wu hun wu onye Ju ime obi; ezigbo ikwa-ugun wu hun we kwa ime obi—ihien ime-mmon le Mmon—nsọ ro, ele ihien ehụ le mkpuru-oku we dehụ ime. Udi ihian no enina k'a narin ija-mma we eka Osolobue ele eka ihian ibe e.

Isi Nke Eto

Ki Ndi Ju Gi Ka Ndi Ozo Mma?

¹ Ki ndi Ju gi nwan ka ndi ali ndi ozo mma? Elee erere ke ikwa-ugun banzi? ² O bukekwo! Nke ibuzo wu ni Osolobue bu oku gha a onu puha che eka ndi Ju.

³ Kani, omeni o nwegho ndi ri ime we wuleni ndi we gi e don enya, ni enyi gi ohun si ni Osolobue ele onye we e gi don enya?

⁴ Mba, kaka! Osolobue wukwo onye ezioku, o suo n'a ni ihian ile wu ndi-ntu. O nohu ke Ekukwo—nsọ don ku e, si,
“We k'a hun a

ni ihien i ku wu ezioku;
we kin i ikpe, i k'e ri enen;
i han enen,

w'e k'a hun ni enen i han wu ezioku.”

⁵ Kani, o me nwan ni eje-omume enyi a ghosi ke Osolobue mehan onye ezi-omume, ki enyi e ku nwan? Ni enyi si nwan ni Osolobue me njo omeni o ye enyi afunfun? (M ri e ku e hu ke ihian don e ku.) ⁶ O nwonna k'o don me! Make ni, omeni Osolobue wu onye njo, nani k'o k'a don kin uwa ikpe?

⁷ Kani, omeni ntụ m ke ezioku Osolobue gi a fuhachanrin ifon,

e wẹhẹn'ẹ ọghọ, kẹ w'a mazinị m nwan ikpe nị m wụ onyẹ-njọ?
⁸ Kị haịn ẹnyi gileni sị, “Nị ẹnyi mēsọnmẹ nwan njọ keni ihien rị
 mma hun ụzọ a pụha ifon?” (Ya kẹ ndi rị e kutọ nị ẹnyi sị nị 'ya
 kẹ ẹnyi e ku.) Wẹ furu ndi w'a ma ikpe.

Onwọnni Onyẹ Rị Kẹ Osolobue Chọ

⁹ Kị mezi? Ẹnyi ndi Ju ka ndi hun wụleni ndi Ju mma? Kaka
 akp'ohu! Ẹnyi e kuguol'a nị njọ rị a kị ihian ile—kẹ ndi Ju kẹ
 ndi wụleni ndi Ju. ¹⁰ Ẹrira kẹ Ẹhuhuo-nsọ don ku ẹ, sị,

“O nwọnni onyẹ rị kẹ Osolobue don chọ,
 o nwọndeni kaka akpụ onyẹ ohu;

¹¹ O nwọnni onyẹ a ghotani,
 o nwọnni onyẹ a chọ Osolobue.

¹² Wẹ ile a kpahuguo;
 wẹ ile e henringuo ihien-eti;
 o nwọnni onyẹ e me efoma,
 o nwọndeni kaka akpụ onyẹ ohu.

¹³ Oku a gha wẹ ẹkpiri a pụha rị kẹ
 ishin gha ili rị oghe a pụha;

wẹ gi ire wẹ e dufie,
 ẹdide agwo kẹ
 oku rị wẹ ụgb'onu wụ.

¹⁴ Ikpọ-iyi lẹ eje-okun jun wẹ onu.

¹⁵ Ụkụ a kereka wẹ igbu-ochu.

¹⁶ Ebe owule wẹ jen,
 wẹ lẹ ntikpo lẹ nsongbu wi.

¹⁷ Amarintudeni wẹ ihien ezigbo udon wụ.

¹⁸ Egun Osolobue aride wẹ ẹnya.”

¹⁹ Ẹnyi a maringho nị ihienni ile Iwu ku, nị ndi rị okpuru Iwu
 k'ọ rị a gwa, keni onu owule gba nkintin, ken'o wezikwo ihian
 ile rị ụwa ile ẹnya nị wẹ ile jenkọ d'a kọ nị Osolobue kẹ wẹ jen.

²⁰ Makeni, “O nwọnni onyẹ Osolobue k'e kuni ohunma makeni o
 n'e me ihien Iwu chọ,” makeni Iwu kẹ wẹ gi e me ihian a marin
 nị ihian e meguo njọ.

Kẹ Ihian A Don Rị Kẹ Chuku Chọ

²¹ Kani Osolobue a ghosiguo ụzọ ihian gi a rị ochan—bu ele
 ghahani Iwu Mozizi. Kani, kẹ ime Iwu Mozizi kẹ ime ihien
 ndi-amuma ku, Ẹhuhuo-nsọ a shiaguo eri nị ya wụ ụzọ kẹ ihian
 gi a rị ochan.

²² Ụzonị hun gha ẹka Osolobue bia, hun wẹ e gi rị ochan, wụ
 ikwerini Jizos' Kraisti.

Onyẹ owule kwerini, Osolobue e weri ẹ n'ọ riguo ochan—o
 tuni onyẹ wẹ wụ. Makeni, o nwọnni ihien rị ichen ime ihian ile,
 kaka, ²³ makeni ihian ile e meguo njọ, gha ime ogho Osolobue
 danfu. ²⁴ Ya wụ nị efoma *Osolobue* sụọ kẹ Osolobue gi nwan

e kuni ihian ohunma—ihien-ofe ro. O me e ghahani igbarini we ghahani Kraisti wu Jizosi. ²⁵ Makeni, Osolobue we Jesu ye, gi e henrin ejan we gi e wepu njo ihian le iwe-le-onuma Osolobue hun njo te k'e buheni ihian. Onwun Jesu nwun, ya wu edeke Jesu, ke Osolobue gi me e.

Okukwe ke we gi e nwehen ihienni Jesu me. Osolobue me onwan n'o gi ghosi ni ya le enwen e wu Osolobue wukwo onye ezi-omume—ndidi e k'o gi fepu njo ihian mesonme mbu enya— ²⁶ makeni o kwademe n'o k'e gi ogenni ghosi n'o wu onye ezioku, n'o nwonni onye o gbeyeni. Osolobue gi uzoni a ghosi ni 'ya le enwen e wu onye ezioku, n'o hughozikwo mma n'o nabanhan onye owule kwerini Jesu, kpọ onye hu onye ri ochan.

Osolobue Sọ Mę E, Ihian A S'eka Nyan Isi

²⁷ Kini ke ihian e gizi nwan nyan isi? O nwonni, kaka akp'ohu! Makeni, ele orun le ugwo-orun ke we gi e me e; mba, okukwe le ihien-ofe we e ye onye kwerini ro—'ya hain ihien we e gi nyan isi gizileni ri a. ²⁸ Makeni, enyi gi e don ni ghahani okukwe ke Osolobue gi e kuni ihian ohunma, ele ime ihien Iwu cho. ²⁹ Makeni, Osolobue wu ohu sọ. Ra Osolobue ndi Ju sọ rode? Elezi nke ndi wuleni ndi Ju? Eghęę, o wuzikwo nke ndi wuleni ndi Ju, ³⁰ ebe o me ni Osolobue wu ohu sọ. Ya wu, o k'e gi ifiri okukwe nabanhan ndi Ju, kuni we ohunma, gizikwo ifiri okukwe nabanhan ndi ali ndi ozo, kuni we ohunma.

³¹ Enyi ride nwan e gi oku okukweni a kagbu Iwu Mozizi ra? Mba, kaka; enyi ri e gide e a kwadon e.

Isi Nke Eno

Ebrahim Le Okukwe

¹ Ime oku okukweni, ki enyi k'e ku banyeni Ebrahim wu nedi enyi nke anu-ehu? Nani k'o jen?

² Omeni ihien hun Ebrahim run ke Osolobue gi kun'e ohunma, nke o nwon ihien o gi nyan isi, kani ele ebe Osolobue ri k'o k'a no nyan ya wu isi. ³ Ki Ehuhuo-nsọ ku? O si, "Ebrahim' kweyeni Osolobue, Osolobue no gi ifiri e gun a yen'e, kpọ a onye ri uchan."

⁴ Lee e nwan: onye run orun, a ku w'a ugwo-orun a. W'a ra si ni we "ye" e ihien-ofe, kama, w'a si ni ihien o run ro, ni we ku a ugwo-orun.

⁵ Kani nke ndi hun gichanrin okukwe don enya, ele orun, e kweyeni we Osolobue hun a si onye njo n'o riguo nwan ochan, okweyeni we kweyeni Osolobue k'o gi e kuni we ohunma, a kpọ we ndi ri ochan. ⁶ Onwan wu ihien Defidi ri e ku ogen o gi

ku oku ighoghọ hun riji onye hun Osolobue weri e n'ọ wu onye ri ochan—bu o nwonni orun oma owule o run: o si,

⁷ “Ngọzi arikakwo ni
ndi hun Osolobue gbaghari eje-ihien ndi we me,
ndi hun o ficanpu njo we;

⁸ ngọzi arikakwo ni
onye hun Di-nwonni-enyi jenkoleni
d'a gun ni njo a!”

⁹ Onye nwede nwan ngọzi hu Defidi ku oku e? Ndi hun kwa ugun suo ra ke ndi kwaleni ugun?

Enyi e kugwo a ni ufiri okukwe Ebrahim ke Osolobue gi kpo a onye ri ke Osolobue cho. ¹⁰ Elee onodi ke Osolobue node gun ihienni yen'e? Ebe o kwaguu ugun ra ebe o keleni kwa ugun? Ele k'o kwaguu ugun, kanj k'o keleni kwa. ¹¹ Osolobue no gi ikwa ugun ye e ahima, gi ghosi n'o ri-ochan, ya wu n'o rigwole ochan ghahani okukwe k'o keleni kwa ugun—keni Ebrahim wuru nedi ndi ile kwerini kwaleni ugun; keni Osolobue gi ifiri okukwe we kpozikwo we ndi ri ochan. ¹² Ebrahim wuzikwo nedi ndi hun kwa ugun, ndi hun o me ni ele ni we kwa ugun suo, kama, we nwonzikwo udi okukwe ohu hu Ebrahim nedi-enyi nwon n'o d'a kwa ugun.

Okukwe Ke We Gi E Nwonhen Ihien Osolobue Kwe Nkwa A

¹³ Ogen Osolobue gi kwe Ebrahim' le umu a nkwa ni uwa k'a wu nke we, o kuni ni idonme Iwu ke Ebrahim mobu umu a e gi nwehen e, kama, ni igi okukwe henrin ndi ri ochan ke w'e gi nwehen e.

¹⁴ Make ni, omeni ndi hun e donme Iwu ke Osolobue e ye ihien o kwe nkwa a, ya wu o nwonni ihien okukwe wu—nkwa Osolobue enwon ihien o wuzi; ¹⁵ make ni iwe-le-onuma Osolobue ke Iwu e wehe we dan a; kanj ebe Iwu rileni, w'a ra dan iwu.

¹⁶ Ya wu, okukwe ke we gha e nwehen ihien ahun Osolobue kwe nkwa a, keni nkwa hu hun uzọ wuru ihien-ofe hun Osolobue e ye ndi ile wu umu Ebrahim'—ele ndi we ye Iwu suo, kanj ke we han nwe okukwe ke Ebrahim' don nwe.

Make ni Ebrahim' wu nedi ndi ile nwe okukwe, ¹⁷ (noke ke Ehuho-nsọ don ku e, si, “E megwo m'i wuru nedi ndi ani ri ichen-ichen bu oda.”) O wu nedi enyi ihun Osolobue, onye hun o gi don enya; Osolobue hu hun e me onye nwunni a rizi ndun, hun e gi oku-onu a e me ihien rituleni n'o ri. ¹⁸ Ebrahim' no kweri, kwerikenme, a tu enya ni nkwa Osolobue jenkọ d'e me—osun'a n'o nwonni ihien ozo o kwodon eka. Ya k'o gi henrin “Nedi ndi ali ichen-ichen bu-oda,” noke ke Osolobue don gwa a mbu n'o k'a ri, si a, “Eri ra ke umu i k'e buhan oda.”

¹⁹ Okukwe Ebrahim ebeluani, osuon'a n'ọ nyanhangho ni ehu a anwunhuguo (make ni o wu ihien nọke nwa ahua ogun-isen ogen hu), osuon'a n'ọ nyanhanghozi ni Sara nwunye e wu agan; ²⁰ o nini obi-ebu nu e d'a ru nkwa Osolobue uka; kama o zekenmede ime okukwe e, a ja Osolobue mma. ²¹ O kwerikenme ni Osolobue k'a s'eka me ihien Osolobue kwe nkwa a. ²² Ya hai Osolobue gi "gun a yen'e, kpo a onye ri ochan."

²³ Ele Ebrahim suo ke we de ni oku hu, ni, "We no gun a yen'e." ²⁴ Kani, we dezikwo ni enyi nwen ya; make ni we jenko d'a gun a yeni enyi ni enyi a riguo ochan—enyi ndi hun kwerini Osolobue, Onye ahun gha onwun weli Di-nwonni-enyi wu Jesu. ²⁵ Osolobue gi ifiri njo enyi we Jesu ye n'ọ nwun, gizi ifiri enyi gha onwun weli e—keni Osolobue hun uzo kuni enyi ohunma.

Isi Nke Isen

Enyi Le Osolobue E Donguo Nwan!

¹ Ebe o me nwan ni Osolobue e gigu o ifiri okukwe enyi kuni enyi ohunma, ya wu ni enyi le Osolobue e donguo ghahani Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi— ² onye hun Osolobue gha eka a gi ifiri okukwe enyi webanhan enyi ime onodini o me efoma ye enyi, efomani hun enyi wuzo nwan ime e.

Enyi ri nwan a nan make ni enyi nwon olil'anya ni enyi jenko d'a banye ogho Osolobue!

³ Enyi a nanzikwo a nan ime nsongbu ndi hun a biasonmeni enyi, make ni enyi a maringho ni nsongbu e wehe ndidi; ⁴ ni idisonme ndidi e me ihian a gunsomme agungun ri mma; ni igunsomme agungun ri mma e buhe olil'anya— ⁵ bu olil'enyani ekpuyeko enyi, make ni Osolobue nwe ihien-osusu o jenni enyi oda-oda—o huguo ihien-osusu o nwe ebe enyi ri ye ime obi enyi ghahani Mmon-nsọ a o ye enyi.

⁶ Make ni, ogen o gi richanrin mkpa, ogen hu ndun gileni ri enyi, Kraisti no nwun ni enyi ndi njo onwun.

⁷ O fuka orun ni ihian k'e gide ifiri onye ri mma nwun onwun—o suokwo n'a ni, ikenkwo, ihian k'e ri-eka rikin obi, gi ifiri onye rikemme mma nwun onwun. ⁸ Kani Osolobue a ghosiguo enyi ke o nwehan ihien-osusu enyi. Nani k'o don me e? Ebe enyi rikwo ime njo, ya ke Kraisti no nwunni enyi onwun! ⁹ Ebe o me nwan ni Osolobue e gigu o ifiri onwun Jesu nwun, ya wu, ifiri edeke e, kuni enyi ohunma, enyi jenko nwan d'a wanahinchanrin iwe-le-onuma Osolobue ghahani 'ya wu Jesu. ¹⁰ Make ni, omeni ogen enyi gi wu ndi-inenren Osolobue, o gi onwun Nwa a donzi egbata enyi le ya, ya wu ni, hunni enyi le iya donguo, o k'e gi ndun Nwa a me enyi wanahinchanrin!

¹¹ Eledede ohun suo, kani, enyi huzi a nan ime Osolobue ghahani Di-nwonna-enyi wu Jizos' Kraisti, onye hun Osolobue ghaguu nwan eka a donzi egbata enyi le Osolobue.

Adam' Le Kraisti

¹² Ya wu, ke njo don gha eka okennyeh ohu wu Adam' banhan ime uwa, njo no wehe onwun, erirazi ke onwun don ru ihian ile eka makeni ihian ile me njo. ¹³ Eghee, njo ri ime uwa ni we d'e ye Iwu Mozizi; kani, ebe iwu rileni, w'a ra si ihian "Lee njo i me." ¹⁴ Kani, o suokwo n'a ni o ri erira, onwun hukwo a kichanrin ihian ile, gha ogen Adam d'e ru ogen Mozizi—ke ndi hun danleni iwu owule Osolobue kpo efan ke Adam don dan iwu Osolobue kpo efan.

Adam wuchanrin ihien we e leri enya a kowa onye hu keleni bja ogen hu—hun wu Kraisti.

¹⁵ Kani, we ebuo ele ohu. Ihien Osolobue ye ofe anoni ke njo Adam. Onwun ke njo okennyeh ohu hu wu Adam' buheni ndi bu oda. Kani, Osolobue gha efoma okennyeh ohu hu wu Jesu Kristi me men i ndi bu oda ohunma, ye we ihien-ofe—ele onwun.

¹⁶ Ozozu, ihien Osolobue ye ofe anoni ke ikpe-omuma hun njo okennyeh ohu hu wu Adam' buhe. Makeni, okinkin-ikpe ke we gi son akpu njo ohu, we no ma ihian ikpe. Kani Osolobue gi ihien-ofe son njo bu oda ihian mesonme, kun'e ohunma.

¹⁷ Omeni ifiri njo okennyeh ohu ahun wu Adam' me ke onwun gi ghaha eka a kima, kini k'e me ndi nabanhan oken-efoma Osolobue le ihien-ofe o ye hun wu iri-ochan? Ya wu ni we k'e nwon ndun, elezi onwun—we k'a ri ndun, ki hun we kpo okiki—ghahani okennyeh ohu hu wu Jesu Kristi.

¹⁸ Ya wu, ke akpu njo ohu hu Adam me don buheni ihian ile ikpe-omuma, erira ke akpu ihien ri mma ohu Kraisti me don nwan e me Osolobue e kuni ihian ohunma, e we ndun e ye e. ¹⁹ Makeni, eka ohu hu ndi bu oda gi henrin ndi njo makeni okennyeh ohu hu wu Adam nupu isi, ya ke Osolobue sikow nwan d'e gi me ndi bu oda wuru ndi ri ochan ebe Osolobue ri makeni okennyeh ohu hu wu Jizosi hume isi.

²⁰ Iwu Mozizi rubanhan d'e me ni ihian danwaye iwu, gi e marinwaye ke we mehan ndi-njo. Kani ebe ime-njo no ba uba, ebegu ke efoma Osolobue no bakaride uba— ²¹ keni o hun uzo me ni erira njo don gi onwun ki ke efoma Osolobue k'a don nwan gi ikuni ihian ohunma le ikpo we ndi ri k'o cho ki—gi erira me ihian nwehen ndun-itebile ghahani Di-nwonna-enyi wu Jizos' Kraisti.

Isi Nke Isin

Nwunnahin Njo, N'i Rini Osolobue Ndun

¹ Kị ẹnị k'e ku nwan? Nị ẹnị mesonme nwan njo keni efoma *Osolobue* hun uzọ a bawaye uba? ² Mba nu! Nani ke ẹnị, hun nwunnahinguu njo e don to ime njo e bi? ³ Ra unu amarin ni ndi ile we buguu che ime Jesu Kristi ghahani ime we mirin-Chuku, ni e buguo we we che ime onwun Jesu Kristi nwun?

⁴ Ya wu, e giguọ we mirin-Chuku we me ẹnị ligbama ẹnị le Jesu, gi e me ẹnị wuru ndi son e nwun, keni ẹnị nwen hun uzọ lihi, bimezikwo ndun ohun, rike ke we don gha onwun weli Jesu ghahani iken ahun Nedi ẹnị wu *Osolobue* gi nwe ogho.

⁵ Ebe o me ni ẹnị le ya a wuguo ohu enina ghahani onwun a, ẹnị le iya k'a wuzikwo ohu ghahani igba onwun lihi k'o don gha onwun lihi, ⁶ makeni ẹnị a maringho ni ya le onye hun ẹnị te wu ke we kpogbu enu-obe hu, keni we hun uzọ nafu eje-ihian ahun ẹnị te wu iken, amamgbe njo gha a kizi ẹnị ke igbon. ⁷ (Makeni onye hun nwunhunni a wanahinguo njo, njo e nwonzi iken ebe o ri.)

⁸ O me nwan ni ẹnị e songuo Kraisti nwunhun, ẹnị kweri ni ẹnị k'e sonzikwo a rizi ndun— ⁹ makeni ẹnị a maringho ni hunni Kraisti ghaguu onwun lihi, o nwunkozi; onwun enwezi iken ebe o ri. ¹⁰ Makeni, onwun o nwun, njo k'o nwunnahin; mgbe ohuni suo k'o nwun, o nwunkozi. Ndun o ri e bi kikenni, *Osolobue* k'o ri e bi n'e. ¹¹ Erirazikwo, unu le enwen onu k'e weririri enwen onu noke ndi nwunnahinguu njo le ndi no ime Kraisti wu Jizosi a ri ni *Osolobue* ndun.

¹² Ya wu, anikwole ni nwan njo a ki ehụ unu, e me unu a gbaye eje-ihien ndi hun a gunsomme ehụ unu; ¹³ ewekwole ni mkpamkpa-ehụ onu yeme njo n'o gi henrin ihien-orun o gi e me eje-ihien. Ka wechanrin ni enwen onu ye *Osolobue* noke ndi hun we ghaguu onwun weli hun ri ndun; onu e wechanrin mkpamkpa-ehụ onu ile ye *Osolobue* noke ihien-orun o gi e me ihien o cho. ¹⁴ Njo akiko unu—makeni unu arizi e bi okpuru iwu kani okpuru efoma *Osolobue* ke unu ri e bi.

Ndi-kwerini Wu Igbon Iri-ochan

¹⁵ Kị ẹnị e mezi nwan? Nị ẹnị mesonme nwan njo makeni okpuru efoma *Osolobue* ke ẹnị ri elezi okpuru Iwu? Kaka akp'ohu! ¹⁶ Unu amarin ni onye unu hatu enwen unu yeni ni ya ke unu a gbaye, iya ke unu wu igbon e? Omeni njo ro, ohun k'e buhe onwun; omeni ihume-isi ro, ohun k'e me unu wuru ndi ri ochan. ¹⁷ Kani, ekele ya rini *Osolobue*, ni, o suokwo n'a ni unu te wu igbon njo, unu e giguọ nwan obi unu ile gbaye ihien ri nkuzi hu unu nwonhen; ¹⁸ a gbapuhaguu we unu eka njo, unu no henrin igbon iri-ochan. ¹⁹ (M ri e ku e hu ke ihian e ku ken'o ni unu ghoha.) Eka ohu hu unu gi we mkpamkpa-ehụ unu ye ihien-uru le eje-obibi noke igbon—hun unu te gi ri e bi

eje-obibi, e biwaye, gizi ni nwan ẹka ohu hu we mkpamkpa-ehu unu ye ezi-omume, keni unu ri nsọ.

²⁰ Ogen hu unu gi wu igbon njo, onwonni ugwo owule unu gi ezi-omume hun unu e gi gbaye e. ²¹ Elee erere ke unu nwonhen ime ihien ndi hu unu e me ogen ahun—hun ri nwan e me unu ifenren? Onwun, ya ke ihien ndi hu buhe! ²² Kani, hunni o me nwan ni Osolobue a gbafuhaguo unu ime njo, unu e henrin igbon Osolobue, erere unu e nwehen wu ni unu ri a ri nsọ. Ihien onwan k'e buhe wu ndun itebite. ²³ Make ni, ugwo-orun njo wu onwun, kani, ihien Osolobue e ye ofe wu ndun itebite hun ri ime Jesu Kristi Di-nwonni-enyi.

Isi Nke Eṣa

Ihien We Gi Olulu Di-le-nwunye Kowa

¹ Umune m, unu amarin ni ebe ihian ri ndun suo ke Iwu no a ki a? (A maringho m ni m ri e de ni ndi marin Iwu.) ² Ya k'o gi meni okpoho nwon di k'a luriri di e hu, kasi a me ni di e ahun hu ndun. Kani, di e nwunhun, iwu di-le-nwunye egizi e. ³ Ya wu, omeni ya le okenny e ozọ a suoma mobu luma bu di e hukwo ndun, we k'a kpo a onye zo-uku-ye-ofia; kani omeni di e a nwunhinguo, iwu hu egizi e. O luma okenny e ozọ, o zoni uku ye ofia.

⁴ Umune m, erira k'o rizi ni unu. Make ni unu wu mkpamkpa-ehu hu Kraisti gi nwunhun, unu le iya gba nwunhun; ya wu, unu a nwunnahinguo Iwu Mozizi, keni we hun uzọ we unu ye onye ozọ luru, onye hu Osolobue gha onwun weli, keni enyi banni Osolobue erere, min'a mkpuru. ⁵ Make ni, ogen hu enwen enyi gi ri a ki enyi, eje-ihien ndi ahun Iwu kpotiensonme ri orun ime mkpamkpa-ehu enyi, a runpuha ihien onwun gi e gbu. ⁶ Kani, enyi e nweringuo nwan enwen enyi, enyi arizi okpuru Iwu Mozizi, make ni enyi a nwunguo—nwunnahin ihien hun te gi enyi mbu, keni enyi hun uzọ gi uzọ ohun ahun Mmon-nsọ a ki femo Osolobue, elezi uzọ akan, uzọ ahun Iwu hu we de e de a ki.

Iwu Le Njo

⁷ Kini ke enyi k'e kuzi nwan? Ni enyi si nwan ni Iwu Mozizi wu njo? Mba nu! Make ni, emeni ele Iwu, m'e ke marin ihien njo wu. Omeni Iwu asini, "Anile ihien owule na i enya," m'e ke marin ihien o wu ni ihien a la ihian enya. ⁸ Kani njo no hun ihien ahun Iwu ku tudon, gi e kpotienchanrin ihien olila-enya ri ichen-ichen ime m. Ya wuni, omeni ele Iwu, njo wu ihien nwunni.

⁹ M te hu ndun ke iwu keleni biani m; kani, ogen ihien hu Iwu ku gi bia, njo no tulua— ¹⁰ m no nwunhun. Iwu hun nke e ye ndun no weheni m onwun! ¹¹ Njo no hun ihien ahun Iwu

ku tūdọ́n, gi ẹ́ dufie m, gi ẹ́ gbu m. ¹² Ya wu, Iwu lẹ́ enwẹ́n ẹ́ rị́ nsọ́; ihien hụ́ Iwu ku rị́zịkwọ́ nsọ́, rị́ mma ẹńya Osolobue, rị́ mma nke-esi.

¹³ Ya wu nị́ ihien hụ́n rị́ mma buheni m ọ́nwuń? Kaka akp'ohu! Njọ́ ya mẹ́ ẹ́. O nọ́ puhachanrịn ifon nị́ njọ́ wu njọ́ —makeni o gi ihien rị́ mma buheni m ọ́nwuń. Ya wu, e giguọ́ wẹ́ ihien hụ́ Iwu ku ghosị́ kẹ́ njọ́ nọ́—nị́ njọ́ a jọ́ka njọ́.

Ndun Ari Ihian

¹⁴ Enyi a maringhọ́ nị́ Iwu wu ihien ime-mmọ́n, kanị́ mmé nwẹ́n wu ihian-mmaka hụ́n nwọnleni Mmọ́n-nsọ́—hụ́n njọ́ rị́ a kichanrịn kẹ́ igbọ́n o ñon enon. ¹⁵ M'a ra ghota ihien m rị́ e mẹ́. Makeni, m'a ra mẹ́ ihien m chọ́ nị́ m mẹ́, kama, ihien hụ́n e ze m ize, ya kẹ́ m'e mẹ́. ¹⁶ Ebe o mẹ́ nwan nị́ ihien hụ́n m chọ́leni nị́ m mẹ́ kẹ́ m'e mẹ́, ya e mẹ́ m e kweri nị́ Iwu hụ́ rị́ mma nke-esi. ¹⁷ Ya wu nwan nị́ ẹ́lezi mmé rị́ e mẹ́ ẹ́, kanị́, njọ́ hụ́n rị́ imé m rị́ e mẹ́ ẹ́. ¹⁸ Makeni, a maringhọ́ m n'o nwonni kaka akpu ihien ohu rị́ mma hụ́n rị́ imé m, ya wu imé mmé wu ihian-mmaka. Makeni, m'a chọ́ nị́ m mẹ́ ihien rị́ mma, kanị́, m'a ra saeka mẹ́ ẹ́. ¹⁹ M'a ra mẹ́ mma hụ́n m chọ́ nị́ m mẹ́, kanị́ eje-ihien hụ́ hụ́n m chọ́leni nị́ m mẹ́ kẹ́ m'e męsọ́nme. ²⁰ O mẹ́ nwan nị́ m'e męsọ́nme ihien m chọ́leni, ya wu nị́ ẹ́lezi mmé rị́ e mẹ́ ẹ́—njọ́ hụ́n rị́ imé m rị́ e mẹ́ ẹ́.

²¹ Ya wu, a hunguọ́ m'a nwan n'o nwé iwu rị́ ọ́rụn imé m, a kị́ m, hụ́n o gi e mẹ́ nị́ m chọ́ nị́ m mẹ́ mma, eje-ihien suọ́ kẹ́ m'a sa ẹ́ka e mẹ́.

²² Ezie, Iwu Osolobue a suọ́ m asuọ́, a suọ́ru m akpakali obi. ²³ Kanị́, a hụ́n m iwu ichen rị́ ọ́rụn imé ẹ́hụ́ m, a lụ́sọ́n Iwu ahun rị́ m mma ọ́gụn; iwu ichen ahun rị́ a kị́nị́ m e mẹ́ m a gbaye njọ́ hụ́n rị́ mkpamkpa ẹ́hụ́ m a rụn.

²⁴ Ewu, uya e gbuẹ́ m! Onyé k'a gbapuha m ẹ́ka ẹ́hụ́ nị́ rị́ e buheni m ọ́nwuń?!

²⁵ Ekele ya rị́nị́ Osolobue n'o jenk'e mẹ́ ẹ́ ghahaní Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi!

Ya wu, o mẹ́ uche m, m wu igbọ́n Iwu Osolobue; kanị́, maké njọ́ hụ́n rị́ imé m, m wu igbọ́n njọ́.

Isi Nke Eṣatọ

Ndun Mmọ́n-nsọ́ Rị́ A Kị́

¹ Ya wu, o nwonni ikpe-omuma ọ́wulẹ́ rị́ nị́ ndị́ hụ́n rị́ imé Kraistị́ wu Jizosị́. ² Makeni, ikẹ́n iwu ahun Mmọ́n-nsọ́ gi a kị́, e ye ndun, hụ́n rị́ imé Jesu Kristi, a gbapuhaguọ́ ẹńyi ẹ́ka ikẹ́n iwu ahun njọ́ gi a kị́ e buhé ọ́nwuń. ³ Makeni Osolobue e meguọ́ nwan ihien hụ́ Iwu Mozizi saleni ẹ́ka mẹ́, hụ́n Iwu saleni ẹ́ka mẹ́ makeni ikẹ́n arị́ imé ihian. Osolobue e meguọ́ a ghahaní igi ifiri njọ́ zihẹ́ Nwa a n'ọ́ wurú ihian nọ́kẹ́ ẹńyi ndị́-njọ́, ọ́ nọ́zị́

nwan ma njo ri ime ihian ikpe ghahani ima ya wu Nwa a ikpe. ⁴ Osolobue me onwan keni ihien ndi ahun ri Osolobue mma enya hun Iwu cho hun uzọ mezu ime enyi ndi hun rizileni e bi ke ihian-mmaka, kani ke Mmon-nsọ don cho.

⁵ Ndi hun ri e bi ke ihian-mmaka e ro iroro ke ihian-mmaka, e me ke ihian-mmaka; kani ndi hun e bi ke Mmon-nsọ don cho e ro iroro ke Mmon-nsọ, e me ihien Mmon-nsọ cho. ⁶ Iro-iroro le ime ihien ke ihian-mmaka e buhe onwun, kani, iro-iroro le ime ihien ke Mmon-nsọ don cho e ye ndun le udon. ⁷ Makeni, onye hun e ro ke ihian-mmaka ara kweyeni Osolobue kaka, ara gbaye Iwu Osolobue; ezie, o sako aka gbaye e. ⁸ Ndi hun e bi ke ihian-mmaka a saeka me efọ sọ Osolobue usọ.

⁹ Kani, nke unu nwen, unu a ri e bi ke ihian-mmaka. Mmon-nsọ ya ri a ki unu—omeni ezie ro ni Mmon Osolobue ri ime unu. Bu, onye owule nwonleni Mmon Kraisti ele nke Kraisti. ¹⁰ Kani, omeni Kraisti ri ime unu, ezie ro ni ehụ unu a nwungo make njo, kani mmon unu ri ndun makeni unu e henringo ndi ri ke Osolobue cho.

¹¹ Omeni Mmon onye hun gha onwun weli Kraisti bi ime unu, onye hun gha onwun weli Kraisti, me n'o rizi ndun, siko d'e mezikwo ni ehụ unu hun a nwunni ri ndun—ghahani Mmon a hun bi ime ndun unu.

¹² Umune m, ya wu nwan ni o nweni ugwo enyi gi ihian-mmaka ahun enyi te wu hun enyi e gi bi k'ọ cho. ¹³ Makeni, unu bime ke ihian-mmaka, unu k'a nwunri. Kani, unu ghaha Mmon-nsọ gbupu eje-ihien ndi hun ehụ e me, unu k'a ri ndun. ¹⁴ Makeni ke we han Mmon Osolobue ri e du, uwe wu unu Osolobue. ¹⁵ Makeni mmon hun Osolobue ye unu ele nke igbon, hun unu e gi tumazi egun, kani Osolobue ye unu mmon hun o gi munrun unu, Mmon ahun e me enyi a hi Osolobue, "Baba! Baba Nedi m!" ¹⁶ Mmon-nsọ le enwen e a shia eri, a gwa mmon enyi ni enyi wu umu Osolobue nke-esi. ¹⁷ O me nwan ni enyi wu umu, ya wu ni enyi wu ndi ihien nedi we k'e ru aka, ndi ihien nedi enyi wu Osolobue k'e ru aka—ndi we le Kraisti gba nwe ihien Osolobue, omeni enyi e son Kraisti ta afunfun a, keni ogho a hun uzọ ruzikwo enyi aka.

Ogho Hun Lalani Ni Enyi

¹⁸ E gigho m'a don ni afunfun enyi ri a ta ogenni enwon ihien o wu ebe ogho ahun jenko d'a biani enyi ri.

¹⁹ Oghoni hain ihien ile Osolobue ke gi nwan e che, e chekenme, ni Osolobue ghosi ndi wu umu a. ²⁰ Makeni Osolobue bu ihien ile o ke eke toni uya; eleni ihien we ke eke cho n'o ri ime uya, kani, makeni Osolobue hun bu e toni uya cho n'o ri erira, makeni o nwegho ihien o bu obi: ²¹ o bu obi ni omegu, o wepuhazikwo ihien ndi ozo ile o ke ime egbun we ri,

amamgbewe Ɔghazị e rehi, e sọn Ɔwẹ umu Osolobue Ɔweri enwẹn Ɔwẹ, sọn Ɔwẹ nƆwerin ogho. ²² Makeni Ɔnyị a maringho ni ihien ile Osolobue ke hu a sun uden noke okpoho ime ri e me—d'e rukwo ogenni. ²³ Elede ihien-okike suo ri a sun uden; Ɔnyị nwen hun nwonhengude Mmon-nsọ hun wu ihien ibuzo Osolobue gi a gho si ni ogho ahun ile lalachanrin, Ɔnyị huzikwo nwan a sun uden, ke Ɔnyị don ri e che ni Osolobue murunchanrin Ɔnyị, n'o wepuha ehụ Ɔnyị ime uya, gi e henrin hun ghaleni e rehi.

²⁴ Ihienni Ɔnyị ri e lee Ɔnya a ke Osolobue gi ifiri e zuofuha Ɔnyị. Ɔnyị e ke nwehen e, nke Ɔnyị a tubehi Ɔnya a—makeni ilee-Ɔnya ihien, bu y'a hungu a, elezi olil'Ɔnya. Onye ime Ɔnyị a hungu ihien e lemezi Ɔnya a? ²⁵ Kani, emeni Ɔnyị e ke hun ihien Ɔnyị ri e lee Ɔnya a, Ɔnyị e gi ndidi e che e.

Eyemeka Mmon-nsọ

²⁶ Mmon-nsọ huzikwo e yeni Ɔnyị eka ebe o meni Ɔnyị e zuni oke.

Ɔnyị amarin ihien Ɔnyị k'a rịo ime ekpere, kani Mmon-nsọ le enwẹn e gi isun-uden a riodonni Ɔnyị ebe Osolobue ri; o gi isun-uden ahun e ku ihien onu ghaleni a saeka e ku. ²⁷ Osolobue hun e legha obi Ɔnyị marin ihien Mmon-nsọ ri a rịo, makeni Mmon-nsọ a riodon ni ndi-nsọ ke Osolobue don cho.

²⁸ Ɔnyị a maringho ni Osolobue e gi ihien ile le onodi ile a run, a runpuhani ndi ahun ihien e a suo ihien ri mma, ndi ahun o kpọ make ihien cho n'o me. ²⁹ Osolobue a maringwole Ɔwẹ mbu-mbu n'o d'a kpọ Ɔwẹ. O maringwo Ɔwẹ, o no hoto Ɔwẹ n'o jenkọ d'e me Ɔwẹ ni Ɔwẹ ri ke Nwa a, keni Nwa a wuru nwa-ibuzo ime umu bu oda. ³⁰ Ndinị o hoto k'o kpọ; o kpogwu Ɔwẹ, o no kuni Ɔwẹ ohunma, ya o no nwan we ogho ye Ɔwẹ.

Ihien-osusuo Osolobue Nwe Hun Ri Ime Jesu Kristi

³¹ Ebe o me ni ihien ndini no enina, ke Ɔnyị k'e ku nwan? O me nwan ni Osolobue ri azuun nke Ɔnyị, onye k'a saeka nu Ɔnyị ogun? ³² Omeni Osolobue anoni Nwa a ye azuun, kama, o gi ifiri Ɔnyị ile we e ye, o yechanrinko Ɔnyị ihien ndi ozo ile—cheni Nwa a? ³³ Onye k'a sa nwan eka ma ndi hun Osolobue hori ikpe—ebe o me ni Osolobue le enwẹn e ri e kuni Ɔwẹ ohunma?

³⁴ Onye k'a ma Ɔwẹ nwan ikpe—ebe o me ni Jesu Kristi ri nwan eka-nni Osolobue a riodonni Ɔnyị!? Jesu Kristi hun nwunhunyi; elede onwun suo k'o nwun, kama, Osolobue ghazide onwun weli e. ³⁵ Onye k'a sa nwan eka wepu Ɔnyị ime ihien-osusuo Kraisti nwe ebe Ɔnyị ri? Ni nsongbu saeka me e? Ra afunfun? Ra ukpokpo; ra unwun le egun; ra ahunni ekwa je; ra eje-onodi; ra opia-agma Ɔwẹ gi e gbu ihian hun ³⁶ Ekukwo-nsọ gi si, "Ifiri i

ke onwun gi a kpọ Ɔnyị ihun ogen ile; Ɔwẹ e me Ɔnyị ke atunrun

wę dukọ d'e gbu.”

³⁷ Mba nų, o nwọnni hųn k'a sa-ęka!! Imę ihien ndini ile, ęnyi wų ndi-mmęri ka ndi-mmęri ile, ghahani onye ahųn nwe ihien-ọsusuọ ęnyi! ³⁸ Makeni, o wegụọ m ęnya ni ke ọnwun ke ndun, ke ndi mmon-ozị ke eje-mmọn ndi ri a kinị, ke ihien ri ogenni ke ihien ri ihun, ke iken ile rinị; ³⁹ ke ihien jen elu ke ihien mi mgbugbu, ke ihien ọzọ ọwule we ke eke—o nwọnni hųn k'a saęka wefu ęnyi ime ihien-ọsusuọ Osolobue nwe ebe ęnyi ri, ihien-ọsusuọ a hųn ri ime Kraisti wų Jizosi Di-nwọnni-ęnyi!

Isi Nke Itenei

Osolobue Le Ndi-Izrelu

¹ M ri e ku ezioku id'ęnya Kraisti, ari m a tu ntụ—ihori m ri a gho ni m id'ęnya Mmon-nsọ ni ari m a tu ntụ, ni ² oken ękwan jun m obi, ni ogen ile ke obi gizikwo a cho n'ọ gbawapu m ³ ebe m n'e ro ndi ali m! Nke ọ ri m ni Osolobue bu m onu—wepude m ime Kraisti—omeni ohun ke we e gi nwon nzuopuha.

⁴ M ri e ku oku ndi Izrelu: uwe ke Osolobue gi henrin umu; uwe k'ọ gho si ogho a; uwe k'o ye nkwerigbama ahun o kwademe; uwe k'o ye Iwu hu; uwe k'o tumeni ofufe hu ri ime Iwu; uwe nwehen nkwa ndi hu Osolobue kwe; ⁵ Ebrahim le ndi-nedi mbu hu we marin amarin wu ndi nke we; ebon we ke we muye Kraisti rike ihian—Kraisti, hun wu Osolobue hun ihian ile le ihien ile ri okpuru e, hun richanrin mma jenin ejen! Isee.

⁶ Eleni ihien oku Osolobue ku banyeni ndi Izrelu a ghazini. Mba. Makeni, ele ndi Izrelu ile wu ndi Izrelu nke-esi. ⁷ Elezikwo ndi ile gha ehụ Ebrahim puha wu umu a nke-esi, makeni, Osolobue si Ebrahim, “Eka Aziki ke umu we jenkọ d'a kpo umu i k'a gha bia.” ⁸ Onwan gho si ni ele umu we mu ke ihian don a mu nwa wu umu Osolobue, kanị, umu we mu ghahani nkwa hu Osolobue kwe, uwe ke we a gunye ni we wu umu nke-esi. ⁹ Makeni, ogen Osolobue gi kwe ya wu nkwa, ihien o ku wu: “Mgbeni akan-ile, m k'e kinhen, Sara a mu okennyę.”

¹⁰ Elede ohun suo. Makeni, ogen Ribeka gi ri ime ejime, nedi ohu ke we nwon, hun wu Aziki nedi ęnyi; ¹¹ kanị, ni we d'a mu we, ke we keleni me ihien owule—ke mma ke njo—Osolobue no gwa Ribeka oku, igi gho si ni omeni Osolobue cho n'o me ihien, o gi eka a a hori ihian, a kpo a— ¹² ni ele ihien we run k'o gi a hori we. Ihien Osolobue gwa Ribeka wu, “Hun kanị siko d'e fe hun-nta.” ¹³ O rihu ke we don de e ime Ehuhuo-nsọ, si, “M nwe ihien-ọsusuọ jenni Jekopu; kanị, enwen m ihien-ọsusuọ jenni Iso.”

¹⁴ Ni ęnyi si nwan n'o nwon onye Osolobue e gbeyeni? Mba, kaka! ¹⁵ Makeni ọ si Mozizi, “Onye owule m cho ni m me

omikēn ẹ kẹ m k'e mẹ omikēn ẹ; onyẹ ọwụlẹ m chọ nị m mẹ ebere ẹ kẹ m k'e mẹ ebere ẹ.”¹⁶ Ya wụ ẹlẹ ihien ihian chọ mọbụ ihien ihian run kẹ wẹ gi e mẹ ẹ, kanị omikēn Osolobue sụo.¹⁷ Imẹ Ehubuo-nsọ, Osolobue si eze alị Ijiptu wụ Fero, “M tumẹ i eze keni m gi i ghosị ikēn m, keni m gizikwọ a mẹ ẹfan m ghagbari ụwa ile.”¹⁸ Ya wụ nwan nị onyẹ ọwụlẹ Osolobue chọ n'ọ mẹ omikēn ẹ kẹ o mẹ omikēn ẹ, kanị ndi ọ chọ nị wẹ gba isi-akwanran, o mezikwọ wẹ gba isi-akwanran.

Iwe-lẹ-ọnuma Osolobue Lẹ Omikēn E

¹⁹ Kanị unu k'a si m, “Omēni enina k'o mẹ, ki haizị Chuku gi a koriani enyi wụ ihian? Onyẹ gbondontu uche Chuku?”²⁰ Kanị, iyū wụ ihian-mmaka, onyẹ k'i wude nwan i gi a shiagwari Osolobue? Nị ihien wẹ kpụ akpụ juma onyẹ kpun'a, “Kị haizị i gi kpụ m enina?”²¹ Elẹ ọkpụ-ite nwẹ ku ihien o k'e gi ọkpukpụ-urua kpụ? O nwẹ ikēn igi ẹ kpụ ite wẹ gi ẹ mẹ ihien-oghọ, o nwezikwọ ikēn gi ya wụ ọkpukpụ-urua kpụ ite wẹ gi e gbu anị.

²² Kini rị a omēni Osolobue gi oken ndidi sọn ndi hun ọ kwademeguū toni ntikpọ, keni ọ ghosị iwe-lẹ-ọnuma a, mezikwọ ihian marin ikēn ẹ? ²³ Kini rị a, omēni o mẹ ẹ keni o we oken oghọ a ghosị ndi ọ chọ n'ọ mẹ ni omikēn, ndi ọ kwademeto n'ọ k'e ye oghọ,²⁴ ya wụ enyi, ndi ahun ọ kpọ—hun o mẹ ni ẹlẹ ime ndi Ju sụo k'ọ gha kpọri enyi kanị kẹ ime ndi Ju kẹ ime ndi wulen ndi Ju.²⁵ Onwan k'o ku ime Ekukwo-nsọ, ime ehuhuo Hozia, si,

“Ndi wulen ndi nke m

kẹ m k'a kpọ 'Ndi nke m.'

Alị hu te rileni m obi kẹ m k'a kpọ

'alị hu rị m obi.'

²⁶ Ebe ohu ahun wẹ nọ si wẹ,

'Unu ẹlẹ ndi nke m'

kẹ wẹ k'a nozi kpọ wẹ

'umu Osolobue ahun rị ndun.' ”

²⁷ Nke ndi Izrelu, Azaya gi wẹ yi oro, si,

“Osun'a nị ndi Izrelu buhan ọda

kẹ ejan rị mkpenren iyi,

ndi k'e nwon nzuofuha ime wẹ ebuko ọda,

²⁸ makeni,

Di-nwonni-enyi siko d'e yekenrin ndi alị hu afunfun hu o ku,

ye wẹ ya ru alị!”²⁹ Erira kẹ ya wụ Azaya kuzikwọ mbu, si,

“Omēni Osolobue Hun-nwon-ikēn-ile e te mēni ni wẹ gbuhodu nị enyi umu, nke enyi a riguo kẹ Sodom, nke enyi a nọ kẹ Gomora.”

³⁰ Kẹ enyi k'e kuzi nwan? Nị ndi wulen ndi Ju, hun te rileni a chọ kẹ w'a don rị ochan, a riguo nwan ochan—iri-ochan wẹ gi okukwe nwehen;³¹ bu ndi Izrelu, hun rị a lu nị wẹ gi idonme

Iwu rị ọchan, asani ẹka rị ọchan. ³² Kị haịn wẹ gilẹni sa ẹka? Makeni egini wẹ okukwe chụ a, kama, wẹ mẹ ẹ kẹ sị ihien wẹ rụn kẹ w'e gi rị ọchan—ya wẹ nọ kpogburu “omuma-mkpogburu ahun,” kpogburu— ³³ rikẹ kẹ wẹ don de ẹ ime Ekukwo-nsọ, sị, “Lee ẹnya,
e butogwo m omuma ime Zayonu
hun k'e mẹ ihian kpogburu;
nkume hun k'e mẹ wẹ dan.
Kani,
o kpuyekọ ndi kwerini n'e.”

Isi Nke Iri

Ekpere Polu E Meni Ndị Izrelu

¹ Umune m, ihien hun a gun m egun le ihien m'a rịo Osolobue ime ekpere n'o meni ndi ali m wu ni wẹ nwe nzuopuha. ² M k'a saeka shia ni wẹ eri ni ihien Osolobue a du wẹ adu, kani, amamihiyen aria. ³ Makeni, ifiri ni amarin wẹ uzọ ahun Osolobue gi e mẹ ihian a rị ọchan bu wẹ hu a nwan ni wẹ mẹ ẹ uzọ nke wẹ, eweni wẹ enwen wẹ che uzọ hu Osolobue gi e mẹ ihian a wuru onye rị ọchan. ⁴ Makeni Kraisti wu isi-njendeme Iwu, keni onye owule hun kwerini hun uzọ henrin onye rị ọchan ghahani ikwerini Kraisti.

Onye Kweri, O Wanahin

⁵ Nke iri-ọchan ghahani idonme Iwu, lee ihien Mozizi de banyen'e: “Onye owule hun e donme ihien ndini Iwu ku wu onye k'e gi wẹ rị ndun*.” ⁶ Kani, nke iri-ọchan ghahani okukwe, ihien Ekukwo-nsọ ku wu, “Ajukwole ni enwen unu kẹ ‘Onye k'e jen nwan elu-igwee?’ (Ya wu, keni o d'e wehe Kraisti) ⁷ mọbu ‘Onye k'e jen nwan ani-mmọn’ (ya wu, keni o d'a gha ime onwun weli Kraisti.)” ⁸ K'o sị ihian me? O sị, “Oku Osolobue rị unu nsue—o rị unu ugb'onu, rị unu ime obi.” Elee oku ro? Oku-okukweni ẹnyi rị e kusunme: ⁹ ni, i gi onu i ku ẹ ni Jesu wu Di-nwonn-i, y'e kweri ime obi i ni Osolobue gha onwun weli ẹ, i k'e nwon nzuopuha. ¹⁰ Makeni, ihian gi obi ẹ kweri, o wuru onye rị ọchan; o gi onu a ku ẹ n'o kwerigho, Osolobue a zuopuha a. ¹¹ Makeni, Ehuhuo-nsọ sị, “O kpuyekọ onye owule kwerini n'e.” ¹² Makeni ẹka ohu kẹ Osolobue gi e son onye owule, kẹ ndi Ju kẹ ndi wulen ndi Ju. Nna ohu ahun wu Nna ihian ile. O hu ngozi ẹ e kpu onye owule kpokun'e, e hukpu wẹ ya oda-oda. ¹³ Makeni Ehuhuo-nsọ sị, “Onye owule kpoku ẹfan Onye-nwonn-ẹnyi k'e nwon nzuopuha.”

¹⁴ Kani, nani kẹ w'a don kpoku onye wẹ keleni kweri ni? Nani kẹ w'a don kweri ni onye wẹ keleni nutu banyeni?

* **Isi Nke Iri:5** Livitikosi 18.5

Nani ke w'a don nu banyen'e omeni o nweni onye zi we ozi banyen'e? ¹⁵ Nani ke w'a don zi ya wu ozi omeni e zipuni we ndi-ozu d'e zi ya wu ozi? Ya ke Ehuhuo-nsọ gi si ni "Obibia ndi-ozu hun e wehe ozioma a rika mma, ijen we a rika mma." ¹⁶ Kani, ele ihian ile kweri ozioma. Azaya le enwen e si, "Di-nwonnienyi, onye kweri ozi enyi zi?"

¹⁷ Ya wu, ihien ihian nu k'o gi e nwe okukwe; ihien w'a nu nwehen okukwe wu ozi banyeni Kraisti.

¹⁸ Kani, m ri a ju ke ndi Izrelu anuni ya wu ozi? Ezie, a nugo w'a. O rihu ke Ehuhuo-nsọ don ku, si, "Olu we a puole, o ruole uwa ile; ihien we ri e ku e ruguo njendemu uwa."

¹⁹ M rizi nwan a ju ke ndi Izrelu aghotani? Nke ibuzo, Mozizi le enwen ku ni Osolobue si, "M k'e gi ndi nwonleni ihien we wu, me enya fuma unu ufu; m k'e gi ani ndi nzuzu kpasu unu iwe."

²⁰ Azaya no rikin obi kude hunni Osolobue ku, ni, "Ndi rileni a cho m, uwe hun m; e we m enwen m ghosi ndi ghaleni a ju ukwere m."

²¹ Nke ndi Izrelu, Azaya ku ni Osolobue si, "M shiafu aka m ke uhuhohin han keni m nabanhan ndi nnupu-isini, ndi isi-ikenni."

Isi Nke Mmanaj

Omiken Osolobue Gi E Son Ndi Izrelu

¹ Ni m ju nwan ajuju, "Osolobue a jugo ndi nke e wu ndi Izrelu?" Mba, kaka! Makeni, mme le enwen m wuzikwo onye Izrelu, nwa Ebrahim, onye ikpun-ulo Benjamini. ² Osolobue ajuni ndi nke e, hun o hoto gha isi mbidon lala!

Unu anyanhanni ihien Ehuhuo-nsọ ku ebehu Elaija no ri e kpe ndi Izrelu aka Osolobue? Ke Elaija don si, ³ "Di-nwonnienyi, e gbuchanringuo we ndi-amuma i, tikpopusonme ebe ndi w'a no a chuyen'i ejan. Mme suo hodu, bu we ri nwan a cho ni we gbu m!" ⁴ Kani, kini ke Osolobue za a? Osolobue si a, "E butoguo ni m enwen m madu nnu-uku esa (madu ogun-iri kwasị nnu-mmesa) hun gbutuleni ni mmọn Baa osekpụ."

⁵ Erira k'o rikwo nwan; o nwonghozi ndi buleni oda hoduni hun Osolobue gi efoma a hoto. ⁶ O me nwan ni efoma k'o gi me e, ya wu elezi ifiri orun ihian run—nke o me ni efoma elezi efoma.

⁷ Kini me nwan? Ndi Izrelu ahunni ihien we ri a lugbu enwen we, a cho; kani ndi ahun buleni oda Osolobue hori suo wu ndi

hunn'a—Osolobue a kpokin obi ndi hoduni, ⁸ rike ke Ekwukwo-nsọ don ku, si,

“Osolobue no me we amarinzile

ihien we ri e me;

me enya we eleghale uzọ;

me ntin we anule ihien—

d'e rukwo nwan tanni.”

⁹ Defidi si,

“Thien-oriri we ya wuru onyan,

onyan we gi nwundon we,

ya wuru omuma hun e me we a kpogburu;

ya wuru ihien we gi megwari we.

¹⁰ Enya ya kpu we ishi,

amangbe w'e legha uzọ;

we hieto jenin ejen!”

¹¹ A ju m nwan ajuju: ke ndi Ju kpogburu, we dangungwon adangungwon? Mba, kaka! Kama, makeni we me njo, nzuofuha a biagunoni ndi ali ndi ozo, keni enya fuma uwe wu ndi Ju. ¹² O me nwan ni njo ndi Ju, ndi Izrelu, weheni uwa eregede ihien ri mma—ni edan we dan weheni ndi wuleni ndi Ju eregede ihien ri mma, ihien ka oda apuhako ogen we gi wekinhen we, ogen nke we e gi richanrin mma?

Ke Nzuopuha ndi Wuleni Ndi Ju Ri

¹³ M ri nwan a gwa unu ndi wuleni ndi Ju. Ebe o me ni m wu onye-ozu pu-ichen Osolobue ebe ndi wuleni ndi Ju ri, m'e mekenme oku orun m, ¹⁴ ikenkwo ni m saeka gi uzoni me enya fukem me ndi ali m, keni m seka zuopuhade ndi hu ime we. ¹⁵ Makeni, omeni iju we togbo ke uwa le Osolobue gi don, kini ke inabanhanni we k'e wehe nwan? O meko igha onwun rizi ndun?!

¹⁶ Omeni hun we bu uzọ beri ye Osolobue hugho nsọ, ya wu ni ogbe bredi we gha beri e rizikwo nsọ; omeni mkpogun osisi ri nsọ, agala ndi rin'a huzikwo nsọ.

¹⁷ Omeni we kwapusunme agala olivu we kun akun, we unu wu agala olivu-ofia cheni ndi hoduni d'e son we ri erere ri olivu hu, ¹⁸ eleniakwole ni agala ndi hu mobu nyanma ni we isi. Kani, unu nyanma isi, nyanhankwo ni ni ele unu bu mkpogun osisi ahun, mkpogun ya bu unu.

¹⁹ Kani i k'a si, “Eghee, ifiri m ke we gi kwapu agala ndi ahun nu, keni o beyeni m uzọ.” ²⁰ Ezioku ro. Kani, we kwapu we makeni ekwerini we, bu unu nwen we buche ebuche ri ebenu makeni unu kweri ekweri. Ka egikwole n'e pacheme, kama, gikwo ni egun e bi! ²¹ Makeni, omeni Osolobue ahatuni ndi Ju hun wu ezigbo agala osisi hu, o hatukokwo unu-o!

²² Ebeni ke enyi no hun efoma Osolobue le eka-iken e: o gi eka-iken e son ndi hun danpuni; kani, o gi efoma e son unu

ndi kwerini—kasi a me ni unu nodihukwo ime efoma a. Kani, omeni unu anodisonmeni, o siko d'a kwapuzikwo unu nwen.
²³ Nke ndi Ju hu we kwapu makeni ekwerini we, we kweri, Osolobue k'e we we che osisi hu—makeni o k'e ri-eka me e.
²⁴ Omeni Osolobue gha osisi olivu-ofia kwari unu, me ihien we ghaleni e me, we unu che olivu we kun akun, ya wu n'o k'a kade Osolobue nfe iwekinzi agalaba ndi we kwapu che osisi hun we gha kwafu we.

Omiken Suo Ke Osolobue Gi A Zuofuha Ihian

²⁵ Umune m, m cho ni unu marin eziokuni mini, ghota a ohunma—amamgbe unu gha e ro ni unu a rika mma, pacheme. Ndi hu ime ndi Izrelu a wuruguo nwan ndi isi-akwanran; kani Izrelu agbasomeko isi-akwanran jennin ejen—o k'a toruhu ogen ndi wulen ndi Ju hun k'a bia d'e kunrun Osolobue k'e gi zu onu. ²⁶ Erirazikwo, ndi Izrelu ile jenkwo nwan d'e nwon nzuopuha, noke ke Ehuhuo-nsọ don ku, si,
 “Onye-nzuopuha k'a gha obodo Zayonu bia;

o k'e wepu njo ime igunrun umu Jekopu.”

²⁷ “Onwan wu nkwerigbama hun k'a ri egbata mme le we, ogen m k'e gi wefu njo we.”

²⁸ Ebe ozioma ri, ndi Ju wu ndi inenren Osolobue make unu. Kani, o me nke ohori, ndi ihien we a suo Osolobue ke we wu—make ndi nedi we kani hun o hori. ²⁹ Makeni Osolobue ara gbहतो obi e banyeni oyiye o ye le oku o kpọ.

³⁰ K'o don me ni unu ndi hun te wu ndi nnupu-isi okpuru Osolobue e nwonhenguo nwan omiken aka Osolobue makeni ndi Ju nupu isi, ³¹ erira k'o donzi me ni we nwen a wuruguo nwan ndi nnupu-isi, keni omiken Osolobue me ni unu wuru uzo we e gi nwonhenzikwo omiken aka Osolobue. ³² Makeni, Osolobue a gunguo ihian ile ye ndi nnupu-isi, keni o hun uzo me ni ihian ile omiken.

Ija-mma Ya Rini Osolobue!

³³ Euu! Osolobue e mekenmeke odafin!
 Amamihiyen e le ako-le-uche e
 e mike!

W'a ra saeka ghota iroro o tu!

W'a ra saeka ghota ke o me! ³⁴ Makeni Ehuhuo-nsọ si,

“Onye marin uche Di-nwonnini-enyi?

Onye a dun a odun?

³⁵ Onye yetu e ihien owule,
 hun o gi kukin e ya?”

³⁶ Eghe! Makeni, ihien ile gha aka a bia; ihien ile a ri ghahan'a; ihien ile a rizikwo n'a.

Ojja-mma ya rin'a jennin ejen! Isee.

Isi Nke Mmēbuo

Obibi Furu Ndị E Fee Osolobue

¹ Umune m, m gi nwan ifiri omiken Osolobue meni enyi a riu unu, we ni ehụ unu ye Osolobue nọke ejan ri ndun we chuyen'e, ejan ri nsọ, ejan hun a sọo n'a—onwan wu ezigbo ofufe hun furu unu k'e fe. ² Akirinle ni obibi uwanị, kama, ni ni Osolobue gbanwon unu ghahani igbehutochanrin iroro unu. Me n'e keni unu hun uzọ marin ihien wu uche Osolobue, hun ri Osolobue mma, hun a sọo a usuo, hun zu oke.

³ Ghahani oyiye Osolobue gi efoma ye m, m si onye owule ime unu: ewerile enwen i kari ke i han, ka donrin enya lele enwen i, ni marin ke Osolobue yehan i okukwe, ohun k'a gwa i ke i han, gwa i ihien i k'a kpọ enwen i.

⁴ Ke onye-onye ime enyi don nwe ehụ ohu hun nwe mkpamkpa-ehụ bu oda bu mkpamkpa ndi hu ile a ra run ihien ohu, ⁵ erira k'o ri ime Kraisti. Enyi ndi ri ime Kraisti bu oda, kani, enyi ile wu ehụ ohu. Onye-onye ri ime ehụ Kraisti hu wu nke ndi ozọ ile. ⁶ Enyi nwesonme oyiye ri ichen-ichen ke Osolobue don yesonme enyi. Omeni oyiye ihian wu izi ozi Osolobue si a zi le ibu-amuma, y'a me e ke okukwe e han. ⁷ Omeni oyiye ijen-ozu ro, ya jenne ozi; omeni nkuzi ro, ya kuzime nkuzi; ⁸ omeni igi oku-Chuku a kpotien obi ihian ro, ya mememe e; omeni iyeni ndi nwonleni aka ro, y'a ha aka ohunma-ohunma; omeni okiki ro, ya runshi iken; omeni ime omiken ro, ya gi ighoghọ e me e.

Ihien-osusuo

⁹ E nweni ihien-osusuo gha akpakali obi puha. Izize eje-ihien ya e ze onu; e kwonkenme ni ihien ri mma. ¹⁰ Ihien ibe onu ya suoma unu oda-oda nọke umune; e ye ni ibe unu ogho kari enwen unu. ¹¹ Anikwole ni adudu unu benua, ka e zekenme ni ime-mmom, a runni Di-nwonni-enyi orun. ¹² A ghoghọ ni make olil'enya unu nwon; e nwon ni ndidi ime nsongbu unu; wuru ni ndi we gi e don enya ebe ime-ekpere ri. ¹³ E son ni ibe unu e yeni ndi nke Osolobue ihien ri a ko aka. A nabanhan ni ndi-obia.

¹⁴ A gozi ni ndi ri e kpokpo ni unu; a gozi ni, abukwole ni onu. ¹⁵ Son ni ndi ri a ghoghoni ghoghọ, unu e son ndi ri a kwanni kwan. ¹⁶ E gi ni obi ohu e bi. Apachekwole ni, ajukwole ni ison ndi onodi we lua ali a kpa mobu irun orun ndi lua ani w'a kporia. Erole ni ni unu ka ndi ozọ mkpa a ri.

¹⁷ Emegwarikwole ni onye owule eje-ihien. Donrin ni enya a hun a ni unu e me ihien k'a ri ihian ile mma enya. ¹⁸ Lilimakeme ni y'e me ihien ile furu ni me hun udon e gi ri egbata 'yu le onye owule. ¹⁹ Ndi owu m, e megwarile ni; ka la ni

mmēgwari tọ ni Osolobue, makeni Ekwowo-nsọ si, “Di-nwonnienyi si, ‘Mmē k'e mēgwari; mmē k'a kụkin.’ ”²⁰ Kama, “Omēni egun ri a gun enenren i, y'e ye e ihien-oriri; omēni egun ihien-orira ri a gun a, y'e ye e ihien o k'a ra. Makeni i gha e mē e, i ri a buo ikeke-okun a buoye e isi*.”²¹ Anile eje-ihien meri i, ka gi ihien-oma meri eje-ihien.

Isi Nke Mmētọ

Ihume Ni Ndi-okiki Isi

¹ Ihian ile we hume ni ndi-okiki isi. Makeni, o nwonna okiki rini hun Osolobue tumeleni. Osolobue ya tume okiki ile rini. ² Ya wu, onye owule nupu ni ndi-okiki isi ri e nupu isi okpuru ihien Osolobue tume. Ndi e me erira ri e weheni enwen we afunfun. ³ Makeni, egun ndi ri a kini ara tu ndi e me ihien ri mma—ndi e me eje-ihien ke egun w'a tu. Y'a chogho nwan ni egun onye ri a kini tubehi i? Meme nwan ihien ri mma. O k'a ja i mma. ⁴ Makeni odibo Osolobue k'o wu—o n'a run orun make orinimma i. Kani, i me eje-ihien, egun e ya tumakwo i, makeni opia hu o bu o gi e ye afunfun, o bukwo'n'a mmaka! Odibo Osolobue k'o wu, iya ke Osolobue gi e ye ndi e me eje-ihien afunfun. ⁵ Ya wu, ihume ni ndi okiki isi ri mkpa. Ele make we gha e ye i afunfun suo, kama, make obi i ghazikwo a ma i ikpe.

⁶ Ya haizikwo unu gi a ku ugwo-isi: makeni ndi ri a kini wu ndi-idibo Osolobue hun e gichanrin ogen we ile a ki. ⁷ Ku ni nwan onye owule ihien unu gi e: omēni ugwo-isi ke i gi, y'a ku ugwo-isi; omēni egwo-ali mobu egwo ndi ozọ w'a na ro, y'a ku a; omēni mgbaye ke i gi we, y'e ye we mgbaye; omēni ogho ro, y'e ye we ogho.

Ugwo Enyi Gi Ihian Ile

⁸ Eghee, kupu ni onye owule ugwo unu gi we—mmani ihien-osuso, w'a ra gibehi ugwo ihien-osuso. Makeni, onye owule nwe ihien-osuso ibe e e mezugwo Iwu. ⁹ Ihien ndi hu Iwu ku: “Agherele; egbulu ochu, ezulu ohin; anile ihien owule la i enya” le ihien ozọ owule Iwu ku ke we wegbama ime iwuni hun si, “Ihien ibe i ya suo i ke ihien enwen i don a suo i.”¹⁰ Onye nwe ihien-osuso ihian asaeka me e eje-ihien; ya wu nwan ni onye nwe ihien-osuso ibe e e mezugwo Iwu.

Obibi Ndi Ri Ime Ukpe

¹¹ E bi ni nwan enina makeni unu a maringwo ogen enyi ri ime e: ni ogen e rugwo unu e gi gha uran tenhin, makeni ogen nzuofuha enyi a rigwo nsue kari k'o ri oruru-ali hu enyi gi kweri.

* **Isi Nke Mmēbụọ:20** mobu: ...ifenren e megbu e.

¹² O teguọ ọhịjị gba; eki e d'e fọn. Nị ęnyi mębehi ni nwan ihien ndi ahun wu ihien ishi, ęnyi e yiri ęwuru-agma ndi wu nke ukpe gi a lu ọgun. ¹³ Nị ęnyi e bi ni ọhunma ke ndi ri e bi oge eki gi ri enu. ęnyi esonko ni we e jen eje-mmemme mọbu a ra manya a tu; ęnyi aghereko ni mọbu bime eje-obibi; ęnyi emeko ni ndi ikpe mọbu ndi ęnya-ufu. ¹⁴ Kama, yiri ni Di-nwonn-ęnyi wu Jesu Kristi nọke ęwuru; erozile ni ke unu a don me eje-ihien ndi hun a gun ęhu unu ęgun.

Isi Nke Mmęto

Amale Ni Ibe Unu Ikpe

¹ A nabanhan ni onye kweri ni Jesu hun okukwe e keleni ze, kanị, ęlekwo hun unu e gi e son e hu a do ihien onye kweri le ihien o kwerileni:

² O nwe ndi kweri ni ihian furu n'o ri ihien ile, kanị onye hun okukwe e zeleni e ri mkp'ehuhuo suo. ³ Onye hun e ri ihien ile y'e leliale onye ghaleni e ri ihien ile; onye hun a so nsọ ya amale onye hun e ri ihien ile ikpe, make ni Osolobue a nabanhanguo a. ⁴ Onye k'i wu i gi a ma odibo onye ozo ikpe? Nna a k'e ku k'o turugho k'o turuni. Kanị o k'e turu, make ni Di-nwonn-ęnyi k'a saeka me n'o turu.

⁵ Onye ohu weri e ni uhuhin ohu ka nsọ a ri kari uhuhin ndi ozo; kanị onye ozo weri e ni uhuhin ile wu ohu. Onye-onye ya kwonkenme hun we e ęnya. ⁶ Onye hun weri e ni uhuhin ohu ka mkpa gi ifiri Di-nwonn-ęnyi e me erira. Onye hun e ri ihien ile gi ifiri Di-nwonn-ęnyi e ri, make ni o ye Osolobue ekele make ihien-oriri hu. Onye hun a soni gi ifiri Di-nwonn-ęnyi a so—e ye Osolobue ekele. ⁷ O nwonn onye owule ri ime ęnyi hun ri ni enwen suo ndun; o nwonzikwoni onye owule hun a nwunni enwen e suo. ⁸ Omeni ęnyi ri ndun, ęnyi ri ni Onye-nwonn-ęnyi ndun; omeni ęnyi a nwunhun, ęnyi nwunni Onye-nwonn-ęnyi. Ya wu, osuon'a ni ęnyi ri ndun mọbu ni ęnyi nwun a nwun, ęnyi wu nke Onye-nwonn-ęnyi. ⁹ Onwan hain Kraisti gi nwun, nwunguu, rizi ndun: keni o hun uzo wuru Nna ndi ri ndun le ndi nwunni.

¹⁰ Iyü nwen, ki hain nwan i gi a ma nwe ne i ime Kraisti ikpe? Ki hain i gi e lelia nwe ne-i-ime-Kraisti? ęnyi ile k'e turu ihun Osolobue n'o kin ęnyi ikpe. ¹¹ Make ni Ehuhuo-nsọ si,

“Di-nwonn-ęnyi si,

‘Ebe o me ezie ni m ri ndun,

onye owule k'e sekpu ni m;

onu ile k'e ku e ni mme wu Osolobue!’ ”

¹² Ya wu nwan ni, onye owule ime ęnyi siko d'a koni Osolobue k'o don bi.

Emekwọlẹ Ni Ibe Ụnụ Dan

¹³ Ya wu, ni ẹnị mabehi ni nwan ibe ẹnị ikpe. Kama, ni ẹnị kwademẹ obi ẹnị ni ẹnị ebutokoni nwene ẹnị ime Kraịstị omuma kpogburu mobu bu uke che ne.

¹⁴ Rike onye nke Di-nwonnị-ẹnị wu Jesu, o we m ẹnị ọhunma-ọhunma n'o nwonnị ihien-oriri owule rileni ochan; kanị omeni ihian e weri ihien-oriri owule n'o ru aru, ya wu ni o ru aru ebe onye hu ri. ¹⁵ O me nwan ni ihien y'e ri ri e ye nwene i nsongbu, ya wu ni y'a rizi e gi ihien-osusuo e bi. Egikwọlẹ ihien-oriri y'e ri tikpo onye Kraịstị nwunni onwun! ¹⁶ Kpanchanpukwo ẹnị, amangbe ihian a kpo ihien-oma i eje-efan. ¹⁷ Makeni Ali-eze Osolobue ele ihien-oriri le ihien-orira, kanị obibi Chuku cho, udon le ighoghọ hun Mmon-nsọ e ye. ¹⁸ Onye owule ri e gi uzoni e fe Kraịstị, ihien onye hu a suo Osolobue usuo, ndi ozo e kuzi oku e ọhunma.

¹⁹ Ni ẹnị lili ma nwan e mesonme ihien ndi hun e wehe udon le hun ẹnị e gi e me ibe ẹnị a gha ihun ime okukwe.

²⁰ Egikwọlẹ ifiri ihien-oriri tikpo orun Osolobue. Ezioku-ezioku, o nwonnị ihien-oriri runi, kanị eje-ihien k'o wu ni ihian e ri ihien owule k'e me onye ozo dan. ²¹ O ka mma ni y'e erini anu mobu ra manya mobu me ihien ozo owule hun k'e me nwene i ime Kraịstị dan.

²² Ya wu, ihien owule i kweri banyeni ihien ndini, ya ri egbata 'yu le Osolobue. Ngozi wu nke ndi ahun ghaleni e gi ihien we kweri n'o hughọ mma a ma enwen we ikpe. ²³ Kanị, omeni ihian gi obi-ebuọ e ri ihien o ri e ri, ikpe a maguo a, makeni o rini e gi okukwe e ri e—makeni ihien owule ihian me bu ele okukwe k'o gi me e wu njo.

Isi Nke Mmisen

A Chozikwo Ni Orinimma Ndi Ozo

¹ O furu ni ẹnị ndi zeni ime okukwe e di ndi zeleni ebe we noleni me ọhunma, ele ime ihien a suo ni ẹnị. ² Ni ẹnị e me ni ihien a suo ibe ẹnị hun k'a rini we mma, keni ẹnị hun uzọ ẹnị e gi me we sue ime okukwe. ³ Makeni Kraịstị emedeni k'o suo ya le enwen e; kama, o mehụ ke Ekukwo-nsọ don ku, ebehu we de, si,

“Mkpari hu we kpari i,
mme gi isi buru e.”

⁴ We de ihien ile we deye ime Ehuhuo-nsọ keni we gi e kuzi ẹnị, keni ẹnị hun uzọ gi umẹ hun Ekukwo-nsọ a gba ẹnị lezi idin-ndidi wuru ndi nwon olile-ẹnị.

⁵ Osolobue hun e ye ndidi le nkasi-obi, ya yeni onu eka e gi obi ohu e bi—k'o furu ime Kraịstị wu Jizosi, ⁶ keni onu ile hun

uzo gi olu ohu e weheni Osolobue hun wu Nedi Di-nwonn-enyi wu Jizosi Kraisti ogho.

A Nabanhan Ni Ihian Ile

⁷ A nabanhan ni nwan ibe onu ke Kraisti don nabanhan unu, keni unu hun uzo e weheni Osolobue ogho. ⁸ Make ni Kraisti bia d'a runni ndi Ju keni o ghosi ni Osolobue wu onye ezioku, ghahani imezu nkwa Osolobue kwe ndi nedi we kani; ⁹ o biazikwo ken'o me ndi ali ndi ozo wuleni ndi Ju ja Osolobue mma make omiken Osolobue. Eri ra ke we don de e ime Ehuhuo-nsọ, si,

“Make ufiri e, m k'a ja i mma ebe ndi ali ndi ozo wuleni ndi Ju ri; m k'a bu ni efan i ebu ija-mma.”

¹⁰ O siji, “Ndi ali ndi ozo hun wuleni ndi Ju, son ni ndi nke Osolobue ghoghọ.”

¹¹ O siji, “Ani ndi ozo ile wuleni ndi Ju, ja ni Di-nwonn-enyi mma; ali ile, bun i n'a ebu ija-mma.”

¹² Osolobue gizi Azaya si, “Mkpogun Jese k'a puha—Onye ahun hun jenkọ d'e lihi, kima ndi ali ile; iya ke ndi wuleni ndi Ju k'e gi don enya.”

¹³ Osolobue, onye hun olile-nya gha eka a abia, ya gi ighoghọ le udon ile gbajun unu ke unu don ri e gi e e don enya. Y'a me e, keni unu nwe olile-nya, nwe e oda-oda, ghahani iken Mmon-nsọ.

Iken Polu Gi E De

¹⁴ Umune m, o weguo m enya ni mma-mma jun ime unu, ni amamihi en jun ime unu, ni unu k'a sazikwo eka kuzi ibe unu. ¹⁵ Kani, o nwegho ihien ndi m ku ndun-ndun ime ehuhuo-ozini, keni m nyanhanzini unu we. M'e kushi iken make eka Osolobue hun ri ime ndun m, ¹⁶ hun o gi tume m onye a runni Kraist' wu Jizosi ime igunrun ndi ali ndi ozo wuleni ndi Ju. M ri nwan a run ke onye nchu-egan ghahani izisonme ozioma Osolobue. M ri a run keni ndi ani ndi ozo hun uzo wuru ihien we ye Osolobue hun Osolobue a nabanhan, oyiye Mmon-nsọ don nsọ. ¹⁷ Ya wu, o furu nwan ni m'a nyan isi banyeni ihien Jizos' Kraisti gi m run ime ihien Osolobue. ¹⁸ Ekukode m ihien owule kari ihien Kraisti gi m run ime igunrun ndi ali ndi ozo wuleni ndi Ju, hun o gi me we wuru ndi e hume ni Osolobue isi. O gi oku-onu m le ihien m run me e, ¹⁹ le iken o gi ihien-ahima le orun-atumenya kpa, lezi ghahani iken Mmon nke Osolobue—nke wu ni e zichanringuo m ozioma Kraisti ghakwori Jerusalem d'e ru Ilairikom. ²⁰ Ihien m'a chokenme wu ni m'e zi ozioma ebe we keleni nutu efan Kraisti, amangbe m'a tunyezi ebe onye ozo tunmaguu. ²¹ Kama, m ri e me n'o ri ke Ehuhuo-nsọ don ku, ni,

“Ndi we gwatuleni banyen'e k'a hun;

ndi nütuleni banyen'e k'a ghota.”

Polu A Tu Iroro Ijen Rom

²² Ifiri e ke m gileni sa eka bia d'a hun unu ogen ile m gi cho ni m bia.

²³ Kani, hunni o me nwan n'o nwezini ebe hoduni m k'a no run orun azuunni ile bu o mepuguo ahua ole-le-ole m choma ni m bia d'a hun unu, ²⁴ a kwademegu m ni m k'a bia m jenkoni Speni. M bu e obi ni m k'a banhan d'a hun unu m jenkoni, keni unu ye ni m eka m jenkoni ebegu—mme le unu noguu ekeru.

²⁵ Kani, m jenko nwan Jerusalem kikenni d'e yeni ndi nke Osolobue ri ebegu eka. ²⁶ Makeni ndi kwerini risonme Azuun Masedonia le Akaya e wepuhaguobi, shiapu efotu ndi igbenye ri ime ndi nke Osolobue ri Jerusalem ihien. ²⁷ Uwe gi uche we me ihien. Ezioku-ezioku, o furughu, makeni we gi ndi kwerini ri Jerusalem ugwo. Makeni, omeni ndi wuleni ndi Ju e songuo uwe wu ndi Ju kerin ngozi ime—mmon we, o furu ni ndi wuleni ndi Ju gizi ihien uwanu we nwe yeni we eka.

²⁸ M runggu ogboni, wegugu ihien ile we tu ye we, m k'e jen Speni; m jenkoni a banhan m d'a hun unu. ²⁹ Ogen m'e gi bia d'a hun unu, a maringho m ni m k'e gichanrin ngozi Kraisti bia.

Polu A Riu We Ekpere

³⁰ Umune m, m ri e gi efan Di-nwonna-enyi wu Jizos' Kraisti le ifiri ihien-osusuo gha eka Mmon-nsu bia hun enyi nwe jenni ibe enyi a riu unu ni unu son m mekenme ekpere, unu a riokenme ni m Osolobue. ³¹ A riu n'a n'o gbapuha m eka ndi kwerileni hun ri ime ali Judia; a riuin'a ni ndi nke Osolobue ri ime obodo Jerusalem nabanhan ihien m jenko ebegu d'e meni we, ³² keni m gi ighogho bia d'e kunrun unu, omeni Osolobue a chogho, e son m unu nodiguu—gi e zu iken, ndun a banzi m. ³³ Osolobue, onye hun e ye udon, ya noyeni unu ile. Iseu.

Isi Nke Mmisin

Polu Ekele Ndi Ri Ichen-ichen

¹ Nabanhan ni nwenen-enyi-okpoho wu Fibi, hun wu onye ohu ime ndi-orun uka ri Senkre; o lala d'a hun onu. ² M si unu gi efan Di-nwonna-enyi nabanhan a k'o furu ni ndi nke Osolobue a nabanhan ihian. Yeni n'e eka owule o cho ni unu yen'e, makeni ya le enwen e e yepukani ndi bu oda eka, ke mme nwen.

³ Kele ni Prisilia le Akwila, ndi mme le we gba a run orun Kraisti Jizosi. ⁴ Oku m te k'e gbu we. Ele mme suo ri e kele we, ke ndi uka ile risonme ali ndi wuleni ndi Ju ri e kele we. ⁵ Kelezi ni uka hun a no iwe we e zu. Kele ni ezi owu m wu Epenetos. Iya wu onye ibuzo kwerini Kraisti ime Azuun Eshia. ⁶ Kele

ni Meri, hụn rụnkenmę ni ụnụ ọrụn. ⁷ Kele ni Andronikosị lę Juniasị, ndị Ju ibe m kę wę wụ, mmę lę wę wị nọ ụnọ-ngan. Wę wụ ndị w'a gbaye imę ndi-ozu pụ-ichęn, uwę bu m ụzọ wuru ndi nke Kraistị.

⁸ Kele ni Amplayatosị, ezi nwęnę m imę Di-nwọnni-ęnyi. ⁹ Kele ni Ọbanosị wụ onyę-ọrụn ibe ęnyi imę ọrụn Kraistị lę ezi ọwụ m wụ Stakisi. ¹⁰ Kele ni Apelesị, hụn wę e ku oku ę ọhụnma imę Kraistị. Kele ni ezi-lę-ulo Aristobulosị. ¹¹ Kele ni Herodionu, hụn mmę lę iya wụ onyę alı ohu. Kele ni ndi hụn kwerini Di-nwọnni-ęnyi imę ezi-lę-ulo Nasisosị.

¹² Kele ni Traifina lę Traifosa, ikpoho ndi hụ a rụnkenmęni Di-nwọnni-ęnyi ọrụn. Kele ni ezi ọwụ m wụ Pesisu, hụn rụnkenmęni Di-nwọnni-ęnyi ọrụn. ¹³ Kele ni Rufosị, hụn Di-nwọnni-ęnyi hori, ya lę nne ę hụn e mę mmę lę enwęn m kę nwa a ogeń ile. ¹⁴ Kele ni Asinkritosị lę Flegonu lę Hemisi lę Patrobasi lę Hemasi lę umunę ndi ọzọ imę Kraistị wę ile ri ebęhu. ¹⁵ Kele ni Filologusu lę Julia. Kele ni Neriusu lę nwęnę-e-okpoho. Kele ni Olimpasi lę ndi nke Osolobue ile hụn wę ile ri ebęhu.

¹⁶ Dide ni ibe ụnụ ndide ri nsọ.

Ndi ụka Kraistị ile e zi ekele.

Oku Ikpazuun

¹⁷ Umunę m, dodo, ọ ri ęka ụnụ, kpachanpu ni ęnya make ndi e buhe nkebe, e mę okukwe ụnụ uke ebe wę n'a kuzi ihien wulenı ezioku ahun ndi kuzini ụnụ kuzi ụnụ. Gba ni ni wę ọsọ! ¹⁸ Make ni ndi e mę ihien ndini a ri e fe Nna ęnyi wụ Kraistị; kanı wę ri e fe ęfọ wę lę ihien a gunni wę. W'e gi ọnu-oma lę oku a sọ ọsọ e dufie ndi marinlenı ihien.

¹⁹ Ihian ile a nuguọ kę ụnụ don ri e humę isi. Ufiri ę, ęfọ ri a sọ m ọsọ banyeni ụnụ. M cho ni ọnu a wụ ndi marin ihien ebe imę ihien ri mma ri, ụnụ a wụ ndi marinlenı ihien ebe imę eje-ihien ri. ²⁰ O biekọ Osolobue hụn e ye udon a zokpukpo Ekwensu ye okpuru uku ụnụ.

Efoma Di-nwọnni-ęnyi wụ Jizosị ya nọyeni ụnụ.

²¹ Timoti, hụn mmę lę ya wı a rụn ọrụn e zi ekele ụnụ, ęriira kę Lushosı donzi zi ekele ụnụ. Jasın lę Sosipata, ndi Ju ibe m, e zizi ekele ụnụ. ²² Mmę wụ Tetiosı, hụn de ękukwo-ozini gi ęfan Di-nwọnni-ęnyi e zi ekele ụnụ. ²³ Gayosı, hụn m ri iwe ę, hụn ụka nọ iwe ę e zu, e zi ekele ụnụ. Erastosı, hụn e donmęni obodoni egho lę nwęnę ęnyi wụ Kwotus' e zi ekele ọnu.

²⁴ [Efoma Di-nwọnni-ęnyi wụ Jizos' Kraistı, ya nọyeni ọnu ile. Iseę.]

Ojja-mma Ya rinı Osolobue!

²⁵ Ojja-mma ya rinı Osolobue! Iya wụ onyę hụn k'a saęka gi ihien ri imę oziomanı m ri e zi hụn wę gi a masonmę okwa banyeni Jesu Kristi, mę ụnụ zekęnmę. Oziomanı lę okwanı ri

e ku oku ihien-mini hun te zueri edei. ²⁶ Kani, e wepuhaguo w'a nwan ifon; we ri nwan e gi ihien ndi-amuma desonme ime Ehuho-nsọ e me ndi ali ile a marin a; Osolobue hun ri ndun jenin ejen ya ye iwu si we me erira, keni ndi ani ile hun uto kweri, gi okweri hu we kweri humen'ẹ isi.

²⁷ Eghẹ, ojja-mma ya rin Osolobue! Osolobue hun ya sọ marin ihien ile! Ya rin'a jenin ejen ghahani Jizos' Kraisti! Ise.

Ehuhuo-Ozi Ibuzo Polu Dejenni Ndi Kọrẹnti Ndi Kọrẹnti, Nke Ibuzo

¹ Mmẹ wu Polu de Ekukwo-ozini, mmẹ lẹ nwene ẹnyi wu Sostenesi. Kraisti wu Jizosi kpo m, tumẹ m onye-ozu e pu-ichen makeni uche Osolobue ro. ² Ẹnyi ri e dejenni ndi uka Osolobue hun ri obodo Kọrẹnti; ndi Osolobue don nsọ ime Jesu Kristi; ndi we kpo d'a wuru ndi-nsọ. Ẹnyi ri e dejenni uwe lẹ ndi ile ri ebe owule, hun a kpoku efan Nna-ẹnyi wu Jesu Kristi—Nna ẹnyi lẹ we. ³ Efo ma lẹ udon hun gha eka Osolobue Nedi ẹnyi lẹ Nna ẹnyi wu Jizos' Kraisti bia ya noyeni unu.

Ngọzi Hun Ri Ime Kraisti

⁴ Ogen ile ke m gi e gi ifiri unu a kpanmịn Osolobue, make ihien ile o gi gozi onu ime Kraisti wu Jizosi. ⁵ Makeni, ime Kraisti, unu e nweguo oyiye bu oda uzọ ile—ke oyiye iku-oku ke udi amamihiyen ile ri ichen-ichen—⁶ ke o donzi ri a puha ifon ni ozi Kraisti e weriguo onodi ime unu. ⁷ Ya wu, oyiye Mmonso akoni unu, ke unu don ri e che obibia Nna-ẹnyi wu Jizos' Kraisti.

⁸ Nna ẹnyi wu Jizos' Kraisti k'e mezikwo unu turu d'e ru njendeme, make unu gha e nwon nkoriani Uhuohin Nna-ẹnyi wu Jesu Kristi. ⁹ Osolobue hun kpo unu d'e son Nwa a wu Jizos' Kraisti Nna-ẹnyi meko wu onye we e gi don ẹnya.

Ikpe Le Nkebe Ime Uka!

¹⁰ Umune, m gi efan Nna-ẹnyi wu Jesu Kristi a riu unu, ni unu ile e kweyeni ibe unu, amangbe nkebe gha a ri ime igunrun unu, kama, ni unu e nwe obi ohu, a chu ihien ohu.

¹¹ Umune m, m ri e ku onwan makeni ndi hu ime ndi ikpunulo Klo a gwaole m ni ikpe le nkebe ri ime igunrun unu.

¹² Ikpe le nkebe m ri e ku wu ni ndi hu ime unu ri a si, "Polu ke m'e son;" ndi hu si "Apolosi ke m'e son;" ndi hu si, "Kefasi wu Pita ke m'e son;" ndi hu si, "Kraisti ke m'e son."

¹³ Kraisti kebe ekebe? Polu ya nwunni unu onwun? Ra efan Polu ke we gi me unu mirin-Chuku?

¹⁴ A kpanminkwo m Osolobue n'o nwonni onye m me mirin-Chuku ime unu mmanị Krisosi le Gayosi — ¹⁵ ya wu, o nwonni onye owule k'a si ni we gi efan m me unu mirin-Chuku. ¹⁶ (Eghee, e meghozikwo m ndi ikpunulo Stefanasi mirin-Chuku. Wezuka ndini, anyanzini m ke o nwongho onye ozo m me mirin-Chuku) ¹⁷ Makeni, ele mirin-Chuku ke Kraisti zi m d'e me; kama, o zi m d'e zi ozioma; ele nke onye

ma donye oku, amangbe o no ke si elezi iken gha onwun Kraisti welua enwen e ali nwun elu obe ke we gi a run a.

Kraisti Wu Iken Le Amamihien Osolobue

¹⁸ Makeni, ozi banyeni onwun Kraisti nwun elu obe wu ihien nzuzu ebe ndi lakotitkpo ri; kanj ebe enyi ndi Osolobue ri a zuopuha ri, iken Osolobue k'o wu. ¹⁹ Makeni Ehuhuo-nsọ si, "M k'e wiwi amamihien ndi marin ihien; m k'e budan akole-uche ndi nwon uche."

²⁰ Elebe ke onye hu marin ihien ri? Elebe ke oka-ehuhuo ri? Elebe ke onye hun kacharin ali-oku amarin ri? Osolobue e meguni ni amamihien uwanj wuru ihien nzuzu?! ²¹ Makeni, ebe o me ni uwa asanj aka gi amamihien we marin Osolobue ebe o no gi amamihien e e me ihien, o suo Osolobue n'o gi nzuzu ri ozi enyi ri e zi zuopuha ndi hun kwerini.

²² Ndi Ju si we k'a hunri orun-atumenya pu-ichen we kebe kweri; ndi elu Griki si mmanj ya le amamihien we dangbama, ekweriko we. ²³ Kanj enyi hu e zisonme ozi Kraisti hun we gi obe kpoqbu: ebe ndi Ju ri, ihien atu-nya we e lenja a kpoqburu ro; ebe ndi wulenj ndi Ju ri nzuzu ro. ²⁴ Kanj, nke ndi Osolobue kpo, ke ndi Ju ke ndi wulenj ndi Ju, Kraisti wu iken Osolobue le amamihien Osolobue. ²⁵ Makeni, "nzuzu" nwen gha aka Osolobue bja ka amamihien ihian; "ndun-ogugu" nwen gha aka Osolobue bja ka iken ihian.

²⁶ Umune m, lekpọ ni ihien unu wusonme ogen Osolobue gi kpo unu: ndi bu oda ime unu ele ndi uwa a kpo ndi marin ihien; ndi bu oda ele ndi-uku; ndi bu oda ele umu-nze. ²⁷ Kama, Osolobue hori ihien ndi ahun wu nzuzu enya uwa, keni o gi we gbe ifenren ye ndi marin ihien ihun; o hori ihien ndi hun zeleni, keni o gi we gbe ifenren ye ndi zeni ihun. ²⁸ Osolobue hori ihien ndi hu lua ali, hun w'e lenja elu uwanj, le ihien ndi hu nwonleni ihien we wu ime uwanj, keni o gi we wetu ihien ndi hu ri mkpa ali. ²⁹ Osolobue me erira make onye owule gha a nyann'a isi. ³⁰ Osolobue me unu gi nwan ri ime Kraisti wu Jizosi e bi. O meguo Kraisti wuru amamihien enyi—amamihien hun gha aka Osolobue bja, makeni Kraisti k'o gi me enyi wuru ndi ri ochan, don enyi nsọ, gbafuha enyi. ³¹ Erira ke Osolobue gi me n'o ri ke Ehuhuo-nsọ don ku, si, "Onye owule k'a nyan isi, ya gi ihien Di-nwonni-enyi me suo nyan isi."

Isi Nke Ebuo

Iken Osolobue, Ele Amamihien Ihian

¹ Umune m, ogen m gi bja d'e zi unu ozi Osolobue, ekuni m oku ke onye ma ku, ekuni m nke ndi marin ehuhuo mobu ndi

wakęnmę ęnya. ² Makęni m kwademe obi m ni ekuko m ihien ozọ, emekọ m oku ihien ozọ owule ime igunrun unu wezuka Jesu Kristi leni we kpogbu ya wu Jesu Kristi elu obe. ³ M bi ke onye nweleni ihien o wu ogen ahun, a kpachanpu ęnya ohunma-ohunma, e gi ehụ-omuma-nni e bi. ⁴ Ebe m no e ku oku le ebe m no gwa unu oku-Chuku, ekuni m ke ndi marin ihien, ekuni m hun k'a suo ihian usuo ntin, o kweyeni m. Kama, m hu e ku, a ghosi unu ni aka Mmon-nsọ le ikęn e ri a. ⁵ M me erira keni unu gi ifiri ikęn le aka Osolobue rin'a kweri, sonme Jesu, ele ifiri amamihien ihian.

Amamihien Osolobue

⁶ Kanj, ęnyi e ku oku rike ndi marin ihien ebe ndi ka-ehụ ime okukwe ri, kanj ele amamihien eluni—mọbu nke ndi ri a ki ogeni hun lakọ iwi. ⁷ Mba, ęnyi ri e ku oku amamihien Osolobue, ya wu, ihien ahun mini hun Osolobue kwademe n'o d'e kede uwa n'o k'e gi e ye ęnyi ogho. ⁸ Imę ndi ri a ki uwanj, o nwonni hun ghota ihien; makęni, omęni we te ghota a, we e ke kpogbu Nna nwe ogho ile. ⁹ Kanj, nọke ke Ehuhuo-nsọ don ku,

“Ęnya ahuntuni,

ntin anutuni,

ihian erotuni

ihien Osolobue kwademe ni

ndi o nwe ihien-osusuo we.”

¹⁰ Chuku a ghosiguo ęnyi ihien ndini ghahani Mmon-nsọ a. Makęni, Mmon-nsọ a maringuo ihien ile, ke ihien nzuzue ri Osolobue obi.

¹¹ Onye marin ihien ile ihian ri e ro wezuka mmon ri ime e? Eri k'o gizi wuru n'o nwonni onye marin obi Osolobue mmanj Mmon Osolobue. ¹² Bu ele mmon nke uwanj ke ęnyi nwehen, kanj ya wu Mmon hun gha ebe Osolobue ri bia, keni ęnyi hun uzọ marin ihien ile hun Osolobue shiapu efo ye ęnyi ofe. ¹³ Ihien ndini we Osolobue ye ęnyi ke ęnyi e ku nwan; ęnyi ara gi oku we gi amamihien ihian kuzi ęnyi ku we, kama, ęnyi e gi oku Mmon-nsọ kuzi ęnyi e ku we; e gi oku gha aka Mmon-nsọ bia a kowa ihien ime-mmōn hun gha aka Mmon-nsọ bia.

¹⁴ Onye hun nwonleni Mmon-nsọ ara nabanhan ihien gha aka Mmon Osolobue bia, makęni we wu ihien nzuzu ebe o ri. O saaka ghota we, makęni Mmon-nsọ suo e me ihian a ghoha we. ¹⁵ Onye nwon Mmon-nsọ a ghotachanrin ke ihien ile no, kanj o nwonni onye hun a saaka a ghota ya le enwen e. ¹⁶ Ya ke Ehuhuo-nsọ gi si,

“Onye marin obi Di-nwonni-ęnyi?

Onye k'e ri-eka dun a odun?”

Kanị, ẹnyi e nwọngọ obi Kraịstị hụn ẹnyi gi a marin obi Di-nwọnni-ẹnyi.

Isi Nke Ẹtọ

Ndị-uka Rị A Zuọ Ẹka-nke!

¹ Umunę, asanị m ẹka gwa unu oku ke ndi nwe Mmon-nso; kama, m gwa unu oku ke ihian mmaka, leke ndi wu umu-ndu ime Kraistị. ² Eran ke m ye unu, ele ihien-oriri zeni; make ni unu e runi ogo e ri ihien-oriri zeni. Unu e ke rukwo nwan ogo e ri n'e, ³ make ni echen ke unu rikwo e bi ke ndi nwonleni Mmon-nso, ke ihian-mmaka. Eghęe, ebe o me ni ẹnya-ufu le ikpe ri ime igunrun unu, unu anoni ke ndi nwonleni Mmon-nso? Ele agungun ihian-mmaka ke unu ri a gun? ⁴ Omeni ihian a si, "Polu ke m'e son;" ibe e si, "Apolosi ke m'e son," ele unu no nwan ke ihian-mmaka? ⁵ Ki Apolosi wude? Ki Polu wude? Ndi-idibo unu gha ẹka we kweri ke we wuhu—onye-onye ime we runhu ogbo Di-nwonnii-ẹnyi ye e run: ⁶ mme kun; Apolosi gba a mirin; kanị, Osolobue wu onye me e sue. ⁷ Ya wu ni, ke onye hun kunni ke onye hun gba mirin e nwon ihien o wu—Osolobue suo, hun e me e e sue, iya ri mkpa. ⁸ Onye hun kunni le onye hun gba mirin bu ihien ohu obi a run. Onye-onye k'a narin ugwo a k'o don run. ⁹ Make ni, ndi-orun Osolobue ke ẹnyi wu; ẹnyi ri a rungbama. Unu wu ugbo Osolobue, unu Osolobue ri a tun. ¹⁰ Ghahani ẹka Osolobue hun ri ime ndun m, e gbeugo m iyeto nọke okaa-ulo; onye ozọ ri nwan a tunye elu e. Onye-onye kpachanpukwo ẹnya k'o don a tunye elu iyeto ahun.

¹¹ Make ni onwonnii onye owule k'a sa ẹka gbe iyeto ozọ kari hun rini, hun wu Jesu Kristi.

¹² Ke goru ke ihian gi ri a tunye enu iyeto hu-o, ke ola-o, ke omuma ndi hun a koni-o, ke osisi-o, ke irurue-okponkun-o, ke achara-okponkun-o— ¹³ ke orun ihian no jenkọ d'a puha ifon, make ni Uhuohin hu lalani jenkọ d'e wepuha a ifon: we k'e gi okun ghosi k'o ri; okun hu k'e lele ke orun onye-onye run ri. ¹⁴ Omeni ihien ihian run turuhukwo, o k'a narin ugwo-orun a. ¹⁵ Kanị, o dunpu okun, ihien siko d'e hunahin onye ahun, kanị ya le enwen e k'e nwon nzuopuha, bu o k'a no ke onye we gha ime okun lofuha.

¹⁶ Unu amarin ni unu wu Ulo-nso Osolobue?! Unu a marin ni Mmon Osolobue bi ime unu?! ¹⁷ Onye owule meru Ulo-nso Osolobue, Osolobue k'e tikpo a, make ni Ulo-nso Osolobue ri nso—bu ya wu Ulo-nso ke unu wu. ¹⁸ Edufiekwole ni enwen unu! Omeni unu ri e ro ni onu marin ihien ime uwanị, wurukwo ni ndi-nzuzu, keni onu wuru ndi marin ihien nke-esi. ¹⁹ Make ni, amamihien uwanị wu nzuzu ẹnya Osolobue. Ya me Ehuhuo-nso gi si,

“Ọ nwundon ndi marin ihien ime ero we.”

²⁰ Ẹhuhuo-nsọ siji,

“Di-nwonn-enyi a maringuo ni iroro ndi marin ihien wu ihien olal'iji.”

²¹ Ya wu, egizile ni nwan ihian a nyan isi, make ni ihien ile wu nke unu: ²² ke Polu-o, ke Apolosi-o, ke Kefasi wu Pita-o, ke uwa ile-o; ke ndun-o, ke onwun-o; ke ihien ri ogenni-o, ke ihien ri ihun-o, we ile wu nke unu; ²³ unu wu nke Kraisti; Kraisti wu nke Osolobue.

Isi Nke Ẹnọ

Ndi-orun Kristi

¹ Ya wu, o furu ni ihian e weri enyi ke ndi-idibo le ndi-orun Kraisti le ndi we busonme ihien-mini banyeni Osolobue che aka. ² Ihien w'a cho aka onye we bu ihien che aka wu k'o furugho onye we gi e don enya. ³ O me nke m, o nwekeni ihien o wu ebe m ri ni unu mobu ogwa ihian-mmaka owule ri e kin m ikpe; m'a ra kinde enwen m ikpe enina. ⁴ Ezie, obi m ri ochan—o nwonn-ije-ihien m marin m me. Kanj, ohun aghosini ni o nwonn-ije-ihien m me; Di-nwonn-enyi ya e kin m ikpe. ⁵ Ya wu, eke hanle ni enen ebe ogen keleni ru. Cheriguu ni ni Di-nwonn-enyi bia. O jenko d'e wepuha ihien zueri ime ishi ifon. O k'e kpuchanrin ihien ri obi onye owule oghe. Ogen hu, onye owule a narin ojija-mma run'e aka Osolobue.

⁶ Umune m, e giguu m mme le Apolosi kowa ihien ndini ile make orinimma unu, keni unu mumarin enyi ali oku ahun hun si, “Emeghafele ihien we de ime Ekukwo-nsọ,” make unu gha e gi onye ohu a nyan isi, e lenja ibe e.

⁷ Onye gwa i ni ihien ri ichen ri egbata 'yu le ibe i? Kiji k'i nwon hun Osolobue yeleni i? Omeni o ye y'e e ye, ki i ri e gin'e a nyan isi nọke si ele ihien we ye i e ye ro?

⁸ Unu e me ke si efo e junguole unu! Unu e me ke si unu e hinguole odafin! Unu e me ke si unu e hinguole ndi-nze, bu aka enyi aria! K'o ri m, unu e hinguole ndi-nze nke-esi, keni enyi son unu ki! ⁹ Make ni, o ri m ke si Osolobue e wegua enyi wu ndi-ozu pu-ichen che azuun, leke ndi we ma ikpe onwun we dupuko d'e gbu idenya ihian ile. Make ni, enyi a wuruguo ihien uwa ile a gba ile, ke ndi mmon-ozu ke ihian. ¹⁰ Enyi wu ndi nzuzu make Kraisti, kanj unu a marinka ihien ime Kraisti! Enyi ri anunua, kanj unu ze e ze! We hu a gbaye unu, kanj we hu e lelia enyi! ¹¹ Echen ke egun ihien-oriri le ihien-orira a gunkwo nwan enyi; ekwa ara zu enyi ukun; w'e meshi enyi iken; ulo aria. ¹² Eka enyi ke enyi gi a luru d'e ru ni ehua a gboro enyi. We kpai

enyi, enyi a gọzi wẹ; wẹ kpokpo enyi, enyi e din ẹ; ¹³ wẹ kuto enyi, enyi e gi ọnu-oma sọn wẹ; ẹnya ụwa, enyi e hęnringwo ẹfifia mmaka lẹ unyin w'a chanpu—d'e rukwo tanni.

¹⁴ Ari m e de ihienni keni ifenren me unu, kama, m gi ẹ a dun onu odun nọke umu m ri m obi. ¹⁵ Eghẹe, o sọo n'a ni onu nwon ndi-ndu nnu-uku ole-le-ole ime Kraisti, unu e nwe nedi bu oda, make ni m henrin nedi unu ime Kraisti wu Jizosi—ghahani ozioma m zi unu. ¹⁶ Ifiri ẹ, m ri nwan a dun unu odun: kinrin ni m nwan. ¹⁷ Ya haịn m gi zilani unu Timoti, ezi nwa m, hun m gi e don enya ime Onye-nwonnienyi. O k'a nyanhan ni unu ke m'e me ihiẹn ime Kraisti, nyanhan ni unu ya ke m'a kuzi ẹ ime uka ile ri ebe ile.

¹⁸ Ndị hu ime unu a pachemegwo nwan make ni wẹ ri e ro ni abjako m. ¹⁹ Kani m lala egwa, omeni Di-nwonnienyi a chogho. M bia, a hun m iken ndini ri a pachen nwon, ele oku-onu wẹ sọo. ²⁰ Make ni, Ali-eze Osolobue ele oku-onu oku-onu, iken ke wẹ gi a marin a. ²¹ Elee hun ka unu mma? Ni m wehe mkpinsi ra ni m gi ihiẹn-osuswo lẹ ẹka-anunua bia?

Isi Nke Isen

Onye Uka Ghereni

¹ E kughode w'a ni ughere ri ime igunrun unu, udi hun ndi a rua mmọn ghaleni a gherede—ebe okennyẹ no na nedi ẹ nwunye! ² Bu unu hu a honron! Ele ezigbo ekwan nke unu a kwanma, chupu onye ahun me ihienni ime igunrun onu?!

³ Ya wu, osuon'a ni ari m ebegu unu ri elee-m, elee-i, m hu a ime-mmọn; a hangbugwole m okennyẹ me ihienni enen rike si m hu ebegu. ⁴ Unu gihu efan Nna enyi wu Jizosi gbakikome—mme nwen k'a rizi ebegu ime-mmọn, iken Nna enyi wu Jizosi k'a rizikwo ebegu—⁵ unu e we onyeni che ẹka Ekwensu ni wẹ hun uzọ tikpo ehụ a, keni mmọn a hun uzọ nwon nzuopuha Uhuopin Nna enyi wu Jesu Kristi. ⁶ Isi unu ri a nyan ari mma! Unu amarin ni wẹ buchehu ekere yisti, o ghaghama ogbe hu ile wẹ gi e memẹ bredi, fuchanrin a? ⁷ Wepu ni nwan yisti akan, keni unu wuru ogbe ohun yisti rileni—hun unu wu nkesi. Make ni e gbugwo wẹ Kraisti wu Ebulu-nghafe enyi, gi ẹ chu ejan Mmemme-Nghafe. ⁸ Ya wu, ni enyi gi nwan bredi hu yisti rileni, hun wu ishlapu-efo lẹ ezioku, me ya wu mmemme, ele yisti akan hun wu iwe lẹ eje-obibi.

⁹ E degwo ni m unu ehuhwo-ozu mbu, si unu lẹ ndi-ughere emekole. ¹⁰ Elekwo ndi uwanị kwerileni hun a ghereni mobu ndi enya-uku mobu ndi a tunarin ihian ihiẹn wẹ mobu ndi a rua mmọn ke m ri e ku. Omeni uwe ke m te ri e ku, ya wu ni unu k'a gha ime uwanị pu. ¹¹ Kani, m ri nwan e deni unu, a si unu esonle onye owule kpo enwen ẹ onye-kwerini meko,

omęni ọ ghęrę aghęrę mọbụ nị o nwe ęnya-uku mọbụ nị ọ ruammon mọbụ nị ọ kpari ihian, a kpọ iyi mọbụ nị ọ ra manya a tu, mọbụ nị ọ tunarin ihian ihien e. Unu le udi ihian no erira erigbamadele. ¹² Elee hun biri mme le ihanni ndi ri ogbe enen? Ele ndi ri ime uka ke unu k'a hannı enen? ¹³ Osolobue ya nwe kin ndi ri ogbe ikpe: "Chupu nı nwan eje-ihian hu ime igunrun unu.*"

Isi Nke Isin

Ewejenle Ndi Uka Ibe I Ogwa

¹ Onye owule ri ime unu hun ya le ibe e ri e se oku, o ru egun a ni a we oku ahun jen eka ndi kwerileni, hun nke o gi jenburu ndi kwerini? ² Unu a marin ni ndi-kwerini, ya wu ndi-nso, jenko d'a hannı uwa enen? Omęni onu k'e kin uwa ikpe, ki wuni onu a saeka donzi oku mehu ekere? ³ Unu amarın ni ęnyi jenko d'e kin ndi mmön-ozı ikpe? O ri wuzı ikpe mmaka ri ime uwanı! ⁴ O me nwan ni unu nwön ikpe no erira, ki unu e bun'e e jenni ndi hun oku ri ime uka gbasharileni? ⁵ M ri e ku ihienni keni ifenren me unu! Ya wu ni o nwönni onye marin ihien ime unu, hun k'a s'eka donzi oku ri egbata ndi-kwerini— ⁶ hun onye kwerini gi e wejen ibe e eka ndi-kwerileni?!

⁷ Ezie, ni ikpe rıde ime igunrun unu ghosi ni e merichanringuole we unu. Ibe i me i njo, y'a ra wefu ęnya? We megbu i, y'a ra gba nkintın? ⁸ Hun nke unu e gi me erira, unu le enwen unu hu e mede ibe unu eje-ihien, e megbude we —ke ndi-uka ibe unu!

⁹ Unu a marin ni ndi e me eje-ihien abanyeko Ali-eze Osolobue? Anikwole ni we dufie unu! Ndi-ughere le ndi a ruammon (*ndi e fe ihien ozo*) le ndi hun a zo-uku-eye-ofia le ndi a na nwunye ihian le ikennyę hun ikennyę ibe we a gba le ikennyę hun a gba ikennyę ndi ahun, le ¹⁰ ndi-ohin le ndi ęnya-uku le ndi-manya le ndi a kpari ihian, a kpọ iyi le ndi a tunarin ihian ihien e abanyeko Ali-eze Osolobue. ¹¹ Ihien ndini ke ndi hu ime unu te wu, kanı Osolobue no chanchan unu; o no don unu nso; o no gi ifiri efan Jizos' Kraıstı wu Nna ęnyi kuni unu ohunma ghahani Mmon Osolobue ęnyi.

Gba Ni Ni Ughere Osọ

¹² "M nwön iken me ihien owule m cho ni m me"—kanı, ele ihien ile e ye eka. "M nwön iken me ihien owule m cho ni m me"—kanı emeko m igbon ihien owule. ¹³ "Ihien-oriri wu nke efo; efo wu nke ihien-oriri." Kanı, Osolobue k'e tikpo we ebuo.

Ehu ele nke ughere, kanı, nke Di-nwönni-ęnyi ro; Di-nwönni-ęnyi wuzikwo nke ehü. ¹⁴ Osolobue gi iken e gha onwun weli

* **Isi Nke Isen:**13 Ditörönömi 17.7

Onye-nwọnni-ẹnyi; o k'e welizikwọ ẹnyi nwẹn. ¹⁵ Ụnụ amarin ni ẹhụ unu wuchanrin mkpamkpa ẹhụ Kraistị? Ni m gi nwan mkpamkpa ẹhụ Kraistị henrin mkpamkpa ẹhụ igbaraja? O meko! ¹⁶ Ụnụ amarin ni onye ya le igbaraja gba ranhin le igbaraja e henringuo ẹhụ ohu? Make ni, ime Ehuhuo-nsọ, we si, "We ẹbuo e henrin ẹhụ ohu." ¹⁷ Kani, onye hun we enwen e cheni Di-nwọnni-ẹnyi le Di-nwọnni-ẹnyi e henringuo ohu ime-mmọn. ¹⁸ Gbakwo ni ni ughere oso! Njo ndi ozo ile ihian e me ele ime ẹhụ, kani, onye hun ghereni me ẹhụ a njo. ¹⁹ Ra unu amarinde ni ẹhụ unu wu Ulo-nsọ Mmọn-nsọ hun ri ime unu, Mmọn-nsọ hun unu gha ẹka Osolobue nwonhen, ni ele unu nwon enwen unu? ²⁰ We non unu e non. E gi ni nwan ẹhụ unu e ye Osolobue ogho.

Isi Nke Eṣa

¹ Ni ẹnyi leban nwan ihien ndi hu unu de ẹnya.

Olulu Di-le-nwunye

"O hugho mma omeni okennyẹ ebuni ukwu tukwasị okpoho."

² Kani, make ni ughere jun uzo ile, okennyẹ owule ya luru nwunye; okpoho owule ya luru di. ³ Di k'a gha e me ni nwunye e ihien run'e ime olulu di-le-nwunye; nwunye ya e mezikwo ni di e erira. ⁴ Make ni, ele nwunye k'e ku ihien o k'e gi ẹhụ a me, di e nwe ku; erirazikwo, ele di k'e ku ihien o k'e gi ẹhụ a me, nwunye e nwe ku. ⁵ Egile ni ẹhụ unu a jo ibe unu ẹfo, mmani unu kwerigbama ni unu ye efe ekerẹ oge, keni onu hun uzo bu enwen onu che ime ekpere. Omeḡu, onu a noḡbamazi, amamgbe Ekwensu a nwan onu, make ni unu a saeka kwondonsomme enwen unu. ⁶ Kani m rihu e ku e n'o ni me, ele iwu ke m ri e ye; ⁷ k'o ri m, ihian ile ri ke mme. Kani, onye-onye nwon oyiye nke e, hun gha ẹka Osolobue bia—hunni nwe nke e, hunni nwe nke e.

⁸ Nke ndi keleni lu le ndi hun di we mobu nwunye we nwun, m si we n'o hugho mma ni we nodi nke we—noke mme. ⁹ Kani, omeni asako we ẹka kwondon enwen we, we luru—make ni o ka mma ni ihian luru di mobu nwunye kari ni egun ime-mgba hu e gbu e.

¹⁰ Nke ndi luguni, iwu m ri e ye we wu onwan (kani ele mme ri e ye we ya, Di-nwọnni-ẹnyi ro): nwunye ajukwole di e mobu kpechan a. ¹¹ (Kani o ju di e to mobu kpechan a, y'a lule onye ozo. Hun nke o gi luru onye ozo, ya le di e suokin.)

Di e kpechankwole nwunye e mobu ju a.

¹² Nke ndi ozo, lee ihien m si we me (mme ri e ku onwan, ele Di-nwọnni-ẹnyi): omeni okennyẹ wu onye itu-Kraistị nwon nwunye hun kwerileni ni Kraistị, bu nwunye e e kwerigho n'o son e e bi, y'e kpechan'l'a mobu ju a. ¹³ Omeni okpoho wu

onye itu-Kraịstị nwọn di hụn kwerilęni ni Kraịstị, bu di e e kwerigho n'o sọn e e bi, y'e kpechanl'a mọbu ju a. ¹⁴ Makęni di hụn kwerilęni ni Kraịstị a wuruole onye we don nsọ make ifiri nwunye e *hun kwerini Kraịstị*; nwunye hụn kwerilęni a wuruole onye we don nsọ make ifiri di e hụn kwerini. Omęni ele erira, umu unu e ke ri nsọ, kanị we hu nwan nsọ.

¹⁵ Kanị omęni hụn kwerilęni ni Kraịstị a ju hụn kwerini Kraịstị, ya ri erira. O ri erira, o nwonni iwu gi hụn kwerini, makęni udon ke Osolobue kpọ ni ęnyi.

¹⁶ Nwunye, y'a maringho ke ęka i ke w'a gha zuopuha di i? Di, y'a maringho ke ęka i ke w'a gha zuopuha nwunye i?

Nodi Onodi I Ri Ke Osolobue Kpo I

¹⁷ K'osilerị, onye-onye ya bime obibi Di-nwonni-ęnyi keye e; we nodi ke we no ogen Osolobue gi kpọ we; ebe okuni ri, onwan ke m'a kuzi ime uka Kraịstị ile.

¹⁸ Omęni ihian a kwaguo ugun ni Osolobue d'a kpobanhan a ime Kraịstị, y'a chokwole n'o wepu apa ugun o kwa; omęni ihian akwanị ugun ni Osolobue d'a kpobanhan a ime Kraịstị, y'a chole n'o kwa ugun. ¹⁹ Ikwa-ugun enwonni ihien o wu; akwanị-ugun enwonni ihien o wu; ihien ri mkpa wu ime ihien Osolobue ku. ²⁰ Onye-onye ya nodi onodi o ri ogen Chuku gi kpobanhan a. ²¹ I wu igbon ogen o gi kpobanhan i? Anile ohun songbu i; kanị omęni y'a hūn uzọ y'e gi weri enwen i, ye e weri enwen i. ²² Makęni, omęni ihian wu igbon ogen we gi kpobanhan a ime Di-nwonni-ęnyi, onye weriguu enwen e k'o wu ime Di-nwonni-ęnyi. Erirazikwo, onye hūn wulen igbon ogen we gi kpobanhan a wu nwan igbon Kraịstị. ²³ Osolobue non unu enon; awurulen igbon ihian.

²⁴ Umune m, nodi ni nwan onodi owule unu ri ogen Osolobue gi kpobanhan unu e fe Osolobue.

Ndi Nwonleni Di Mọbu Nwunye

²⁵ Ni ęnyi ku nwan nke ndi lulen di mọbu nwunye. O nwonni ihien Di-nwonni-ęnyi si m ku banyeni onwan, kanị m ri e ku uche m, nọke onye furu we gi e don ęnya ghahanị efoma Di-nwonni-ęnyi. ²⁶ Ke ihien ri ogeni, e rogho m'a n'o furu ni unu nodi ke unu no.

²⁷ Omęni i nwon nwunye, achole ni ju a mọbu kpechan a; omęni y'e nwonni nwunye, achole ni luru. ²⁸ Kanị, i luru nwunye, y'e menị njo; okpoho keleni lu di luru di, o menị njo.

Kanị, ndi luni jenko d'e nwon nsongbu ime ndunni—nsongbu ahun ke m choko ni m napu unu. ²⁹ Umune m, ihien m gi e e ku wu ni ogen hoduni ehizini; gha kikenni jenme, ndi hūn nwonde nwunye we bime nọke si enwon we; ³⁰ ndi ri a kwanni, we bime nọke si a ri we a kwan; ndi ri a ghoghoni we bime nọke

sị a rị wẹ a ghoghọ; ndị hụn e ñonni, wẹ bime nọkẹ sị o nwonni ihien wẹ nwe; ³¹ ndị hụn gi ihien uwa e bi, wẹ ewerile ẹ kẹ sị ọ rika mkpa, w'e gile ẹ don-nya. E bi ni erira makeni uwanị rị ogenni ghafekọ aghafeko.

³² Achonị m nị unu e rogbu enwen unu. Okennyẹ hụn gileni nwunye e ro ihien Di-nwonni-enyi, o ro k'o don mẹ ihien ẹfọ gi a sụọ Di-nwonni-enyi usuo. ³³ Kanị onye hụn nwon nwunye e ro ihien uwa, o ro k'o don mẹ ihien ẹfọ gi a sụọ nwunye ẹ usuo— ³⁴ erira kẹ obi ẹ e kebe. Okpoho mọbu nwa-agbọ hụn nwonleni di e ro ihien Di-nwonni-enyi, o ro k'o don donmẹchanrịn ẹhụ a lẹ mmọn a nsọ; kanị okpoho hụn nwon di e ro ihien uwa, o ro kẹ o don mẹ ihien ẹfọ gi a sụọ di ẹ usuo. ³⁵ M rị e ku ihienni keni ọ rị nị unu mma, ẹlẹ ni m gi ẹ gbondon unu, kanị, keni unu hụn ụzọ bi k'o furu, buchandrịn obi unu che ebe Di-nwonni-enyi rị.

³⁶ Kanị, omeni ihian rị e ro ni ọ rinị e mēme onye hụn wẹ ẹbuo kutọ nị wẹ k'a lụ ohunma, bu o temeguo hụn okpoho mọbu nị hụn okennyẹ a sakozị ẹka din—ọ rị hụn okennyẹ nị wẹ luma, ya mē ihien hụ ọ cho, wẹ luma, ẹlẹ njo.

³⁷ Kanị onye hụn kwademeguu obi ẹ n'ọ luko, n'ọ luko okpoho hụ ya lẹ iya kutọ, bu ọ rinị a dụ a n'ọ luma a—kama, ọ hụ a sa ẹka e kwondon enwen ẹ—onye ahun e meghozikwo ohunma omeni ọ lunị. ³⁸ Ya wu, onye hụn lunị mē ihien rị ma, kanị onye hụn luleni mē ihien ka mma.

³⁹ Okpoho nwon di k'a luriri di ẹ, ka sị a mē ni di ẹ ahun hụ ndun. Kanị di ẹ nwunhun, o nwon iken luru onye sụọ n'a—ka sị a mē ni onye nke Di-nwonni-enyi k'ọ nurun. ⁴⁰ O mē uche m, ọ nodi k'ọ rị, ya kẹ ọ k'a ka a mma. Onwan wu uche m,—kanị e rogho m'a nị mme lẹ enwen m nwonzikwo Mmọn Osolobue.

Isi Nke Ẹsatọ

Ihien-oriri Wẹ Gi Rua Mmọn

¹ Nị enyi ku nwan nke ihien-oriri wẹ gi rua mmọn.

Enyi a maringhọ nị, “Enyi ile marin ihien” bu imarin-ihien e mē ihian a honron mmaka, kanị, ihien-osusuo kẹ wẹ gi e mē ihian e sue hụn wu usue nke-esi.

² Onye owule rị e ro nị o nwonghọ ihien ọ marin eke marin ihien o furu n'ọ marin. ³ Kanị, onye hụn nwe ihien-osusuo jenni Osolobue, ya wu onye Osolobue marin.

⁴ O mē nwan nke iri ihien-oriri wẹ gi rua mmọn, enyi a maringhọ nị, ime uwa ile, o nwonni ihien mmọn wẹ kpụ akpụ mọbu hụn wẹ koma wu, enyi a maringhọzi nị Chuku ohu sụọ rị—ozọ a rị a. ⁵ Ikenkwo o nwonghọ ihien ndi w'e fe nọkẹ sị wẹ wu Chuku bu ẹlẹ wẹ Chuku—kẹ ndi rị elu-igwee kẹ ndi rị elu uwa. (Ezioku-ezioku, mmọn w'e fe barahị a barahị; ndi w'a

kpọ “nna” barahizikwo a barahị.) ⁶ Kanị, nke ẹnị wu nị Chuku ohu sọọ rị; iya wu Nedi ẹnị; ihien ile gha ẹka a a-bia; iya ke ẹnị rị a rị nị ndun. Nna ohu rizi, ya wu Jesu Kristi; Osolobue ke ihien ile ghahan'a; ẹnị rị a rị ghahan'a.

⁷ Kanị, ele ihian ile nwe amamihienni. Makeni, o nwegho ndi o me ni irua-mmọn a mumaringuo, nkesini, we rihu ihien-oriri we gi rua mmọn, e weri w'e ke ihien we gi rua mmọn, obi we a ru, gbume we mgbu—makeni obi we ezeni. ⁸ Bu ihien-oriri ara me ẹnị nochime Osolobue: ele ẹnị ka njo omeni ẹnị erini, ele ẹnị ka mma omeni ẹnị ri.

⁹ Ya wu, kpachanfu nị nwan ẹnị amamgbe unu e memẹ nị onu e weriguo enwen onu, meghafe e oken, o henrin ihien umune onu zeleni k'a kpogburu. ¹⁰ Makeni, omeni onye nke Kraistini, hun obi e zeleni, a hun iyu, hun si n'i marin ihien, ebe i rị ulo-mmọn e ri ihien-oriri, o kpokinko obi ri ihien-oriri we gi rua mmọn? ¹¹ Ya wu, onyeni zeleni, onye itu-Kraisti ibe i, hun Kraisti gi ifiri e nwun, e gi ifiri “amamihien i ni” na iwi. ¹² Unu gha e me umune unu njo enina, a han we e me ihien obi we zeleni gi a rusonme, Kraisti ke unu rị e me njo.

¹³ Ya wu, omeni ihien m'e ri k'e me nwenen m danye ime njo, erikozị m anu ahun m'e ri, amamgbe m'e me nwenen m dan.

Isi Nke Itenei

Ihien Ru Onye-ozu Pu-ichen

¹ Ele mme nwon enwen m? Ele onye-ozu pu-ichen ke m wu? Ahunni m Jesu wu Nna ẹnị? Unu ele ihien m runpuha ime orun m rị a runni Di-nwonna-ẹnị? ² Osuon'a nị ele m onye-ozu pu-ichen ẹnị ndi ozo, m wu onye-ozu pu-ichen ebe unu rị! Nị unu rị ime Onye-nwonna-ẹnị a ghosiguo nị m wu onye-ozu pu-ichen ime Di-nwonna-ẹnị.

³ Ihienni ke m rị a za ndi hun rị e kin m ikpe.

⁴ Ẹnyi eruni ndi we k'e yeriri ihien-oriri le ihien-orira? ⁵ Ẹnyi enwe iken iluru onye kwerini keni ẹnị le iya a wihunme—leke ke ndi-ozu pu-ichen ndi ozo le umune Onye-nwonna-ẹnị le Kefasi (wu Pita) don e me? ⁶ Ra we memeni mme le Banabasi sọọ ya nị ẹnị k'e giriri ẹka ẹnị nurun ihien ẹnị e gi e bi? ⁷ Elee onye-agma gi ihien e a lu agha? Onye a run ugbo vaini hun ghaleni e ri mkpuru gha ime e puha? Onye e du anu hun ghaleni a ra mirin-eran we gha anu hu wepuha?

⁸ M ride nwan e ku ihienni nọke ihian mmaka ra? Ele enina ke Iwu Osolobue ku e? ⁹ Ime Iwu Mozizi, we de si, “Ekenmele oken-efin onu o gha a zopuha mkpuru oka-witi.” Efin ke Osolobue ride e ro ra? ¹⁰ Ele ifiri ẹnị k'o gi ku e? Iya-nu, ifiri ẹnị ke we gi de e. Makeni, onye rị a kun oka le onye rị a kukponi furu nị we e me e, e nwon olile-ẹnị nị o nwegho

hụn k'e ru wẹ ẹka. ¹¹ Omęni ęnyi a kungwo ihien ime-mmọn ime igunrun unu, o hiki omęni ęnyi a ghonarin unu ihien uwan unu nwe? ¹² Omęni unu hu e ye ndi ọzọ ri a run ọrun Osolobue ihien ndini runi we, ele ęnyi k'o te furu ni unu ka e ye?

Kani ęnyi a doni unu ihien ndini runi ęnyi, kaka! Hun nke ęnyi e gi me erira, ęnyi no dingbuchanrin ihien owule—hun nke ęnyi e gi bu uke cheni ozioma Kraisti. ¹³ Unu amarin ni ndi hun a run ọrun ime Ulo-nsọ gha Ulo-nsọ e nwonhen ihien w'e ri? Unu a marin ni we e keye ndi a run ọrun ebe w'a no a chu ejan ihien we gi chu ejan? ¹⁴ Erirazikwo, Di-nwonni-ęnyi ti iwu, ni ndi ri e zi ozioma k'a gha ozioma e nwonhen ihien we gi e bi.

¹⁵ Kani, adotuni m kaka akpu ihien ohu ime ihien ndini ile runi m. Arideni m nwan e de ihienni keni unu meni m we. O kade m mma ni m nwunhun anwunhun kari ni ihian a napu m ihienni m gi a nyan isi.

¹⁶ Kani, anyankọ m isi ni m ri e zi ozioma, makeni iwu ro ni m k'e ziri ri a. Nsongbu k'a ri ni m omęni ezini m ozioma! ¹⁷ M wefuha obi m ile run ya wu ọrun ozioma, ugwo-ọrun rini m; omęni ewepuhani m obi m ile run a, ọrun we ye m run ro, m k'a runri ri a.

Eka-ọrun Le Ugwo-ọrun

¹⁸ Ki wuzi nwan ugwo-ọrun m? Ugwo-ọrun m wu ni m'e zi ozioma ofe, m'a ra do we ye m ihien runi m noke onye ri e zi ozioma.

¹⁹ Ezie ro ni mme nwon enwen m; ni ari m okpuru ihian. Kani, e gigo m enwen m henrin odibo ihian ile—keni m hun uzo wehezini Kraisti ndi bu oda.

²⁰ M ru ebe ndi Ju ri, e bime m ke onye Ju, keni m hun uzo wehe ndi Ju d'a marin Kraisti; m ru ebe ndi hun ri okpuru Iwu ri, e henrin m onye ri okpuru Iwu. (Elekwọ ni mme le enwen m ri okpuru Iwu.) M'e me e keni m hun uzo wehe ndi hun ri okpuru Iwu d'a marin Kraisti. ²¹ M ru ebe ndi rileni okpuru Iwu ri, e bime m rike onye rileni okpuru Iwu, keni m hun uzo wehe ndi rileni okpuru Iwu d'a marin Kraisti. (Elekwọ ni iwu Osolobue a ri a ki m, kani m ri okpuru iwu Kraisti.) ²² M ru ebe ndi zeleni ri, e henrin m onye zeleni, keni m hun uzo wehe ndi zeleni d'a marin Kraisti.

E henringwo m ihien ile ri ichen-ichen ebe ndi ile ri ichen-ichen ri, keni m gi uzo owule rini zuopuha ndi hu ime we.

²³ Ifiri ozioma ke m gi e mesonme ihien ndini ile, keni Osolobue e keye m ngozi rin'a. ²⁴ Unu amarin ni we gha a gba oso we gi a do onu, a zuo ihien ohu, ndi hun a do onu e bu oda, kani onye ohu suo e nwehen ihien we ri a zuo. Gbakwo ni nwan hun unu e gi nwehen ihien ahun unu ri a chu.

²⁵ Onyẹ ọwụlẹ hụn a dọ ọnu ime egumegu, a napụsonmẹ enwẹn ẹ ihien ile ri ichen-ichen. W'e mecharin ihienni ile keni wẹ gi okpu onyẹ-mmẹri ahun wẹ ri dọ tu wẹ ugon—okpu mmẹri hun e wiwini. Kani, ẹnyi ri e me nke ẹnyi ni ẹnyi hun ụzọ nwonhen hun ghaleni e wiwi. ²⁶ Ya wu, m'a ra gba ọsọ kẹ onyẹ marinleni ihien o chuko; m'a ra dọ ikpa kẹ onyẹ ri a dọ ufere. ²⁷ Mba! M'e meshi ẹhu m iken, e gi ẹ e henrin igbon m—amangbe m'e ziguu ndi ọzọ ozioma, mme nwẹn a wuru onyẹ wẹ ju, ni agbani m ohunma.

Isi Nke Iri

Gba Ni Ni Irua-mmọn Oso

¹ Umunẹ m, m cho ni unu marin ihien me ndi nedi ẹnyi wẹ kani, marin a ohunma-ohunma. Wẹ ile kẹ orukpu hu du; wẹ ile ghafechanrin Ohimin-Ufie hu; ² wẹ ile henrinsonmẹ ndi e son ụzọ Mozizi ghahani mirin-Chuku ahun wẹ me wẹ—orukpu hu du ni wẹ lẹ Ohimin hu wẹ ghafe kẹ wẹ gi me wẹ mirin-Chuku. ³ Wẹ ile ri ihien-oriri ohu ahun hun gha ime-mmọn bia; ⁴ wẹ ile razikwo ihien ohu ahun hun gha ime-mmọn bia—makeni wẹ ra mirin hun gha omuma hu sonkonị wẹ puha, hun gha ime-mmọn bia. Omuma hu wu Kraisti. ⁵ Kẹ ihien ndini ile meni, imerinmẹ wẹ emeni ihien sọ Osolobue usuo ẹfo, wẹ no nwuntosonmẹ ime atu.

⁶ Ihien ndini wẹ meni no wuru ni ẹnyi ihien-nghosi wẹ gi a dọ ẹnyi ẹka-ntin, amangbe eje-ihien gha a na ẹnyi ẹnya k'o don la wẹ. ⁷ Emekwole ni ndi a ruu mmọn kẹ ndi hu ime wẹ—hun wẹ de ime ẹhuhuo-nsọ, ni

“Ndi hu no nodi ani,

e ri, a ra;

wẹ no lihi oto, tenmẹ egu,

mesonmẹ ihien wẹ gi a ruu mmọn.”

⁸ Ẹnyi agherekokwo ni kẹ ndi hu ime wẹ don me, hun madu nnu-uku ẹto-kwasị-ogun (madu ogun-iri kwasị nnunaị ariā nnu-ogun-ẹto) gi nwunhun akp'ohin ohu; ⁹ Ẹnyi a chokokwo ni ihien ri Di-nwonni-ẹnyi ọnu kẹ ndi hu ime wẹ don me, agwo no tagbu wẹ; ¹⁰ edenwinnwinkwole ni kẹ ndi hu ime wẹ don me, mmọn-ozị ahun etikponi no gbupu wẹ.

¹¹ Ihien ndini me ni wẹ wusonmẹ ihien nleri. Wẹ detu ihien ndini igi dọ ẹnyi ẹka ntin—ẹnyi ndi ri e bi ogen ikpazuunni ihien ile e gi mezuchanrin. ¹² Ya wu, onyẹ hun ri e ro n'o wuzoke, ya kpachanpukwo ẹnya amangbe o dan. ¹³ O nwonni onwunwan biani unu hun ghaleni a biani ihian. Osolobue wu onyẹ wẹ gi e don ẹnya, o niko onwunwan k'a kari unu ẹka biani unu. Kama, onwunwan bia, o k'a ghosi unu kẹ unu a don me ẹ, keni unu sa ẹka meri ẹ.

¹⁴ Ifiri ọnwani, umune m, gba ni ni irua-mmọn ọsọ! ¹⁵ Ndi nwe uche ke m ri a gwa oku; gi ni eka unu lele ihien m ri e ku. ¹⁶ Mkpu ohu ahun enyi e ye Osolobue ekele, a rarisonme, ele mmeko ke enyi ile le edeke Kraisti ri e meko? Bredi ahun enyi e ye Osolobue ekele, e keru, ele mmeko ke enyi ile le ehụ Kraisti ri e meko? ¹⁷ Ebe o me ni bredi ohu soro, ya wu ni ehụ ohu ke enyi wu, osuon'a ni enyi bu oda—make ni enyi ile gba e ri bredi ohu hu. ¹⁸ Ro ni k'o ri ndi ali Izrelu: we ile hun e ri ihien we gi chu ejan e songuoni we me ihien we ri e me ebe ahun we no a chu ejan? ¹⁹ Kini ke m ri nwan e ku? M gi e nwan ri e ku ni ihien-oriri we gi ru mmọn nwon ihien o wu mọbu ni mmọn nwon ihien o wu? ²⁰ Mba. Kama, m ri e ku ni eje-mmọn ke ndi a ru mmọn a chuye ni ejan w'a chu, ele Osolobue. Achoni m ni unu le eje-mmọn meko. ²¹ Unu asako eka a rari ihien ri mkpu Di-nwonnienyi, a rarizikwo ihien ri mkpu eje-mmọn. Unu asako eka e ri okwa ihien-oriri Di-nwonnienyi, e rizi okwa ihien-oriri eje-mmọn. ²² Kini? Enyi rida nwan a cho ni enyi me enya fuma Osolobue ufu ra? Enyi ka a e ze?

Bu Enya Zinme Hun K'e Ye Osolobue Ogho

²³ We si, "Ihien owule ihian cho n'o me ya me e" Kani, ele ihien ile ihian e me e ye eka. We si, "Ihien owule ihian cho n'o me ya me e." Kani, ele ihien ile e me okukwe ihian e sue. ²⁴ Onye owule y'a choma orinimma ndi-ozo, ele nke e.

²⁵ Ri ni ihien owule we re odun anu, ajusonmela ni onu—make obi gha e gbume ihian mgbu; ²⁶ ri ni make ni Ehuho-nsọ si, "Uwa le ihien ile rin'a wu nke Di-nwonnienyi." ²⁷ Onye wuleni onye itu-Kraisti kpo i oriri, bu y'a choghọ n'i jen, i ru e, ri ihien owule we ye i, ajusonmela onu hun obi e gi gbume ihian mgbu. ²⁸ Kani, omeni ihian a si i, "We gi ihieni ru mmọn," erile e nwan—make ufiri onye hu gwa n'i le make obi gha e gbume ihian mgbu, make ni, ["uwa le ihien ile rin'a wu nke Osolobue."] ²⁹ M si, "Make obi gha e gbume ihian mgbu." Obi onye ahun ke m ri e ku, ele nke i.

I k'a si, "Ki we ri e gini obi ri e gbu onye ozo mgbu a gba m nju m gi me ihien m marin ni ele eje-ihien? ³⁰ Omeni e meguo m ekpere, kelegu Osolobue, ni m d'e rime e, ki we ri e gini ihien m ri e kuto m, bu e yeguhọ m Osolobue ekele ni m d'e rime?" ³¹ Ke oriri ke orira ke ihien ozo owule unu e me—e mecharin ni we ile uzo o k'e gi weheni Osolobue ogho. ³² Ebikwole ni obibi e me okukwe onye owule uke, ke ndi Ju ke ndi ali ndi ozo ke ndi uka-Osolobue. ³³ E bi ni hu ke mme: m'a lili ma uzo ile ni m'e me ihien a soro onye owule. Make ni ele orinimma m ke m ri a cho, kani orinimma ihian ile, keni we hun uzo nwe nzuopuha.

Isi Nke Mmanaj

¹ Eson ni nzom'okụ m kẹ m don e son nzom'okụ Kraịstị.

Ikpume-isi Ogen Ofufe

² M rị a ja unu mma unu gi a nyanhan m ime ihien ile, e donmęchanrın omęnalı ndi itu-Kraıstı ndi hu kẹ m don gwasonme unu ni 'ya kẹ we e me ę.

³ Kanı, m cho ni unu ghota ni Kraıstı wu onye-isi okęnyę ọwule, di wu onye-isi nwunye ę, Osolobue wu onye-isi Kraıstı.

⁴ Okęnyę ọwule kpume isi ę e me ekpere mọbu e zi ozi Osolobue si we zi ri e budan onye-isi ę. ⁵ Kanı, okpoho ọwule bu isi-oghe e me ekpere mọbu e zi ozi Osolobue si we zi ri e budan onye-isi ę ebe o no bu isi-oghe, make ni ya le ikpunpu ntutu wu ohu. ⁶ Make ni, omęni okpoho ekpumekọ isi ę, ya kofu nwan ntutu ę. Kanı, omęni ihien-ifenren ro ni okpoho ko ntutu ę mọbu kpunpu a, ya kpume ę.

⁷ Okęnyę efuruni n'o kpume isi ę ebe o me ni o yi Osolobue, o wuzikwo ogho Osolobue; kanı okpoho wu ogho okęnyę.

⁸ Make ni, aghani we okpoho memę okęnyę, kama, we gha okęnyę memę okpoho; ⁹ eginı we ifiri okpoho ke okęnyę, kama we gi ifiri okęnyę ke okpoho. ¹⁰ Ya hai n o gi me ni okpoho k'e nweriri ihien ri a isi o gi a ghosı ni o nwongho onye o ri okpuru ę—make ifiri ndi mmon-ozı.

¹¹ Kanı, ime Di-nwonnı-ęnyi, okęnyę ri okpoho mkpa, okpoho ri okęnyę mkpa. ¹² Make ni, k'o don me ni okęnyę kẹ we gha memę okpoho, erira k'o don me ni okpoho kẹ we gha a mufuha okęnyę. Bu ihien ile gha ęka Osolobue bia. ¹³ Gi ni ęka unu lele ihien ni: o hugho mma ni okpoho e bu isi-oghe e mejenni Osolobue ekpere? ¹⁴ We k'a gwazi unu a gwa ni ntutu okęnyę ruke o wuru n'a ihien-ifenren? ¹⁵ Kanı, nke okpoho ru, ogho a ro, make ni we ye ę ntutu n'o gi e kpume.

¹⁶ Kanı, onye cho n'o doma ihien ni, ęnyi enwe uzọ ozọ ęnyi gi e me ę—kẹ ęnyi kẹ ndi uka Osolobue.

Oriri-nsọ

(Mat 26.26-29; Mak 14.22-25; Luk 22.14-20)

¹⁷ Imę ihien ndini m jenkọ d'e ku, a jako m onu mma. Make ni, iko unu a ra wehe ihien oma, kama, eje-ihien k'o wehe.

¹⁸ Nke ibuzọ, a nuguo m ni onu zu ozuzu uka, ni nkebe a risonme ime unu. O nwongho ihien hai n m gi gi ę don. ¹⁹ W'a ru uka a, ihien ri ichen k'a ri ime unu, hun we e gi marin ndi ri e me ihien ri Osolobue mma. ²⁰ Kanı, ihien ahun unu e ri, unu zu, ęlekwo Oriri-nsọ Di-nwonnı-ęnyi. Kaka! ²¹ Make ni, o ru ogen oriri hu, onye-onye e rime nke ę, echeko we ndi ozọ, nke wuni onye ohu e buru ęgun, kanı ibe ę e gıguo manya rajunchanrın ęfo, o hu a tude we! ²² Kını! Unu enwon ulo unu

a nọ ri, ra? Ra unu rị e legberị ụka Osolobue, e gbe ifenren e ye ndi nwonleni ihien owule ihun? Kini ke m k'a gwa nwan unu? Ni m gi e jama unu mma? Emeko m'a!

²³ Makeni, ihien m nwonhen aka Di-nwonni-enyi, ya ke m kuzi unu: ni uhinhin hu we re e, ni we d'e we e ye, Di-nwonni-enyi wu Jesu no weri bredi; ²⁴ o yegu Osolobue ekele, o no bebe e; o no si, "Onwan wu ehụ m, hun we gi ifiri unu ye; e me ni onwan e gi e a nyanhan m." ²⁵ Eriira k'o mezikwo ogen we gi riguu ihien-oriri enyasi ahun: o weri mkpu manya hu, o no si, "Mkpuni wu nkwerigbama ohun hu we gi edeke m biye aka. E me ni ihienni—ogen owule unu gi a ra a unu gi e a nyanhan m." ²⁶ Ya wu ni, d'e ru mgbe Di-nwonni-enyi bia, ogen owule unu gi e ri bredini, a rari ihien ri mkpuni, unu ri a nyanhan onwun Di-nwonni-enyi.

²⁷ Ya wu nwan ni onye owule ri bredi Di-nwonni-enyi mobu rari ihien ri mkpu Di-nwonni-enyi uzo furuleni ri e me ehụ le edeke Di-nwonni-enyi njo. ²⁸ Ya wu ni onye owule k'e lekpo guu enwen e, o kebe ri bredi hu mobu rari ihien ri ime mkpu hu. ²⁹ Makeni, onye hun ri bredi hu mobu rari ihien ri ime mkpu hu bu o gbayeni ehụ Nna-enyi, ri e riri ikpe-omuma, a rari ikpe-omuma, e che enwen e isi. ³⁰ Ya hain ndun gileni ri ndi bu oda ime unu, emu hu a ku ndi bu oda, o nweguode ndi ranhinni, ya wu, ndi nwunhunni. ³¹ Kani, omeni enyi te buzo lekpo guu enwen enyi, Di-nwonni-enyi eke ma enyi ikpe, ye enyi afunfun enina. ³² Kani, Di-nwonni-enyi kin enyi ikpe, ye enyi afunfun, o ri e ye enyi afunfun k'e yeni enyi aka, amamgbe enyi e son uwa narin ikpe-omuma.

³³ Umune m, unu zu nwan ni unu ri, e che ni ibe unu. ³⁴ Omeni egun gi ihian, ya riguu ihien-oriri iwe e, amamgbe izu onu gha e buhe ikpe-omuma.

Banyeni ihien ndi hoduni, m bia, a gwa m unu ihien unu jenkọ d'e me.

Isi Nke Mmębuo

Oyiye Mmon-nsọ E Yesonme

¹ Umune m, ni m ku nwan nke oyiye Mmon-nsọ. M cho ni onu ghotu a ohunma. ² Unu a maringho ni ke onu keleni kweri, we dufie unu, teri unu d'e femę mmon ndi rileni ndun ghadeleni e ku oku. ³ Ifiri e, m cho n'o we unu enya ni o nwonni onye gi iken Mmon Osolobue e ku hun k'a si, "Jesu ari mma." O nwonzikwoni onye k'a saeka si, "Jesu wu Di-nwonni-enyi" sukpan ni Mmon-nsọ me e n'o ku erira.

⁴ Oyiye ri udi ichen-ichen, kani Mmon-nsọ ohu ahun e ye we ile. ⁵ Orun w'a run hun we gi e fe Nna-enyi ri udi ichen-ichen, kani Nna ohu hu ke w'a runni we. ⁶ Ihien we gi iken Osolobue

e me ri ichen-ichen, kanị Osolobue ohu ahun suo ri orun ime onye owule, e me we ile.

⁷ Mmon-nsọ e yesonme onye-onye ime enyi oyiye, keni onye hu gi e yeni ndi aka ile aka. ⁸ Osolobue gha aka Mmon-nsọ ye onye ohu oyiye o gi a dun odun, o ghazi aka Mmon-nsọ ohu hu ye onye ozo oyiye o gi ku oku ihian e gi marin ihien o marinleni. ⁹ O ghazi Mmon-nsọ ohu hu ye onye ozo okukwe, ghazi ya wu Mmon-nsọ ye onye ozo oyiye izuo-emu le oria, ¹⁰ yezi onye ozo oyiye irun orun-atumenya, ye onye ozo oyiye izi ozi Osolobue si we zi, ye onye ozo oyiye o gi a marin udi mmon ri orun, yezi onye ozo oyiye isu-asusu ri ichen-ichen, yezi onye ozo oyiye isuhuto ihien onye suni ku. ¹¹ Mmon-nsọ ohu hu, iya nwe e me ihien ndini ile; o keyesonme onye-onye oyiye o cho n'o keye we.

Ehu Ohu, Bu Mkpamkpa Bu Oda

¹² Ehu ohu suo ke ihian nwe, kanị mkpamkpa-ehu bu oda ri ime e. Kanị, ke mkpamkpa ndi hu buhanle oda, ehu ohu suo ke we wu. Eriira k'o rizikwo ehu Kraisti. ¹³ Makeni, Mmon-nsọ ohu hu ke we gha gi mirin-Chuku we me enyi bu enyi ile che ime ehu ohu—ke ndi Ju ke ndi ali ndi ozo wulen ndi Ju; ke ndi wu igbon ke ndi wulen igbon; we no me enyi ile rarisonme Mmon-nsọ ohu ahun.

¹⁴ Ezie, ehu ele mkpamkpa ohu suo, kanị mkpamkpa bu oda ro. ¹⁵ Uku ihian si, “Makeni ele m aka, ele m nke ehu,” ele ohun k'e me e awuzile mkpamkpa-ehu. ¹⁶ Omeni ntin si, “Makeni ele m enya, ele m nke ehu,” ele ohun k'e me e awuzile mkpamkpa-ehu. ¹⁷ Omeni ehu ile wu enya-enya, k'o k'e gi nu ihien? Omeni ehu ile wu ntin-ntin, k'o k'e gi nu ishin? ¹⁸ Mba, ezioku ri n'a wu ni, Osolobue e gigo aka a donmesonme mkpamkpa owule ri ehu k'o don cho a. ¹⁹ Omeni we ile wu mkpamkpa ohu, elebe nke ehu a ri? ²⁰ Kanị, k'o ri wu ni mkpamkpa-ehu bu oda, kanị ehu ohu suo ro. ²¹ Enya e ri-aka si aka, “O nwonni ihien m gi i e me!” Isi e ri-aka si uku, “O nwonni ihien m gi i e me!” ²² Kama, mkpamkpa-ehu ndi hu nokesi we ka anuna rikemede mkpa nkesini omeni ari w'a, ehu ezuni oke. ²³ Mkpamkpa-ehu ndi ahun enyi e weri ni enwon we ogho ke enyi e yede ogho pu-ichen; mkpamkpa ndi hun furuleni enya e legha ke enyi kade ohunma e donzi, amangbe we a hun we ke we ri.

²⁴ Kanị mkpamkpa-ehu ndi ahun nwe ogho achokani udi ndonzini. Enina ke Osolobue donme ehu—o we ogho kanị ye mkpamkpa ndi hu noka si arini we mkpa—²⁵ make nkebe gha a ri ime ehu, kama, ni mkpamkpa owule hun uzo e gi aka ohu e lepu ibe we enya. ²⁶ Omeni mkpamkpa ohu nwon nsongbu, we ile e buru nsongbu hu; o bo mkpamkpa ohu, we ile e son e ghogho.

27 Ụnụ ile wụ ẹhụ Kraịstị. Onye-onye ime ụnụ wụsonme mkpamkpa rịn'a.

28 Ime ndi ụka, Osolobue e tumesonmeguo ndi ri ichen-ichen: nke ibuzo wu ndi-ozu pu-ichen; hun me e ebuo wu ndi-amuma le ndi e zi ozi Osolobue si we zi, hun me we eto wu ndi-nkuzi; ndi ozo wu ndi a run orun-atumenya, ndi a zuo emu, ndi e yeni ndi ozo aka, ndi nwe oyiye iki-okiki le ndi a su asusu ri ichen-ichen. 29 Ihian ile wu ndi-ozu pu-ichen? Ihian ile wu ndi-amuma le ndi Osolobue e zi ozi? Ihian ile wu ndi-nkuzi? Ihian ile a run orun-atumenya? 30 Ihian ile nwon oyiye izuo-emu? Ihian ile a su asusu ri ichen-ichen? Ihian ile a suto we? 31 A nwankenme ni nwan ni unu nwonhen oyiye ndi hu ka mkpa a ri. Kanị, ni m ghosi unu uzo ahun kachanrineni.

Isi Nke Mmęto

Ihien-osisuo

1 Omeni m'a su asusu ile —ke nke ihian ke nke ndi mmon-ozu—bu e nwon m ihien-osisuo, m wuhu egogo mabu okpokoro-ogbogoro ri a zun uzun!

2 O mezikwo ni m nwon oyiye m gi e bu-amuma, e zini Osolobue ozi, nwezikwo oyiye m gi a ghota ihien ile mini le hun m gi a marichanrin ihien ile; o mezikwo ni m nwonchanrin okukwe ile—nwede hun m k'e gi saeka bupu ugu onodi a—bu enwon m ihien-osisuo, o nwonni ihien m wu!

3 Osun'a ni m wechanrin ihien ile m nwon ye ndi igbenye, o suokwon'a ni e kweride m ni we kpo m okun make okukwe m—ikenkwo e gi m'e nyan isi—kanị, omeni e nwon m ihien-osisuo, o banko ni m erere owule!

4 Ihien-osisuo nwe ndidi; ihien-osisuo e me efoma; a ra we iwe-anya; a ra nyan isi; a ra pache.

5 Ihien-osisuo a gbaye ihian; a ra cho nke e suo; a ra bukenrin olulu; ihien-osisuo a ra a gunto eje-ihien we e me e. 6 Eje-ihien a ra suo ihien-osisuo usuo—ezioku ke o ghoghoni.

7 O nwonni ihien a guu ihien-osisuo ndun, a ra kweribehi ni ihien ri mma k'a gha ime ihian puha, a ra nwebehini ihian olile-anya, ndun ndidi ara guu a.

8 Ihien-osisuo k'a to jenin ejen. Kanị, nke ibu-amuma le zini Osolobue ozi, ogen e k'a ghafe; o me nke asusu ichen-ichen, ogen we k'a ghafe; o me nke amamihien, ogen e k'a ghafe.

9 Ogeni, enyi amarinzuni; amuma enyi e bu le ozi enyi e zini Osolobue ezuni. 10 Kanị, ogen hun zu oke e gi bia, e bu we hun zulen oke che usuo. 11 Ogen m gi ri nwata, m'e ku ke nwata, m'e ro iroro ke nwata, m'a tu iroro ke nwata. A kaguu m ehụ, m no na obibi nwata to. 12 Ogeni enyi a hun bishi-bishi

riķę onyę rị e lee ughegbe* rịlęni mma. Kani, o ru oęę hu, ęnyi lę iya k'a huntari, elee-m, elee-i; kikeņni, ęnyi amarinzuni, kani oęę hu, m k'a marinchanrin ihien ile ke Osolobue don marinchanrin m.

¹³ Ihien eto hun a toni wu: okukwe, olil'ęnya lę ihien-osusu. Kani, hun kachanrinni wu ihien-osusu.

Isi Nke Mmęto

Oyiye Asusu Lę Igi Oyiye Yeni Ndi-uka Eka

¹ Lili ma ni nwan ni unu e nwon ihien-osusu leni unu a chokenme oyiye Mmon-nso—tumadu igi asusu ihian ri a ghota e zini Osolobue ozi. ² Make ni, onye hun ri a su asusu “ire”, asusu we rileni a ghota, ri a gwa Osolobue oku, ele ihian k'o ri a gwa, make ni, o nwonni onye ri a ghota n'a. O n'e gi iken Mmon-nso e ku ihien-mini. ³ Kani, onye hun gi asusu we ri a ghota e zini Osolobue ozi ri a gwa ihian oku, oku hun k'e me okukwe we sue, gba we ume, kasi we obi. ⁴ Onye hun a su asusu we rileni a ghota ri a gba enwen e ume. Kani, onye hun gi asusu we ri a ghota e zini Osolobue ozi ri a gba ndi uka ume.

⁵ K'o ri m, unu ile a su asusu “ire” ri ichen-ichen. Kani hun m ka a cho wu ni unu e gi asusu we ri a ghota e zini Osolobue ozi. Onye hun gi asusu we ri a ghota e zini Osolobue ozi ka onye hun ri a su asusu “ire” we rileni a ghota—sukpan ni ihian suhuto ihien ahun o ku ye asusu we k'a ghota, keni o gba ndi uka ume.

⁶ Umune m, lee n'e nwan: omeni m bia ebe onu ri, ni a suma m asusu “ire” onu rileni a ghota, nani ke m'e don yeni unu eka, wezuka ni m gi asusu unu k'a ghota gwa unu oku? Ikenkwọ e gi m ya wu asusu unu a ghota gwa unu ihien Osolobue ghosi m, mobu a gwa m unu oku unu e gi marin ihien unu marinleni; ikenkwọ e zi m unu ozi Osolobue si zi; ikenkwọ a kuzi m unu ihien?

⁷ Erira k'o rizide ihien ndi hu rileni ndun we gi a ku egu—noke ekpiri mobu ubo: omeni eyeni we olu we ęnya, nani ke ihian e don ghota ihien onye ri a kponi we ri e ku? ⁸ Opi we gi a kpoqbama ndi jenko agha ye olu we ghotaleni, onye k'e konrin agha? ⁹ Erira ke nke unu rizikwo: unu gi asusu ozọ hun we rileni a ghota ku oku, nani ke we e don marin ihien unu ri e ku? Ya wu ni ufere ke unu ri a gwa oku.

¹⁰ W'a ra ru uka a, olu ichen-ichen bu oda ri enu uwa, bu o nwonni hun nwonleni ihien we gi e e ku. ¹¹ O me nwan ni aghotani m olu ahun, m k'a wu otumunye ęnya onye ri e gi e e ku oku, ya lę enwen e a wuru otumunye ęnya m. ¹² Erira k'o

* **Isi Nke Mmęto:12** Igwe we finchanchanrin ohunma ke we gi e henrin ughegbe oęę ahun.

rị ebe ụnụ lę enwęn ụnụ rị: ebe oyiye Mmọn-nsọ rị a dụn ụnụ, liliima nị nwan nị ụnụ e nwękęnmę wę, nị ụnụ e gizikwọ wę a gba ndi-uka ume, e mę uka a gha ihun.

¹³ Ya wụ, onyę gi asusun wę rileni a ghota ku oku, ya mę ekpere n'o nwon ikęn suhuto ihien o ku ye asusun ndi o rị a gwa oku k'a ghota. ¹⁴ Makeni, m gi asusun m marinleni mę ekpere, mmọn m hu e mę ekpere, kanị, uche m ari a ghota, o nwonni ihien uche m rị a run. ¹⁵ Kị m'e mę nwan? M k'e gi mmọn m mę ekpere, kanị, m k'e mezikwọ ekpere m k'a ghota. M k'e gi mmọn m bu ebụ, kanị m k'a buzikwọ ebụ m k'a ghota. ¹⁶ Omeni elę erira, i giguu mmọn i ja Osolobue mma, nani kę ogbori a don nwan si "Iseel!" gi kweyeni ekele ahun i kele Osolobue, ebe o meni onyę hu amarin ihien i rị e ku? ¹⁷ Ikenkwọ y'a jagugho Osolobue mma nke-esi, kanị o nwonni kę ojija-mma i don yeni okukwe hun-ebọ eka sue.

¹⁸ A kpanmin m Osolobue nị mme ka ụnụ ile asusun "ire" ichen-ichen a su. ¹⁹ Kanị, ime ozuzu ndi-uka, o ka m mma nị m ku mkpuru-oku isen m ghota, hun ndi ozo k'a ghota, o ban nị wę erere, kari nị m gi asusun "ire" wę ghotalen ku mkpuru-oku nnu ole-le-ole. ²⁰ Umunę m, erole ni iroro kę umueka! Kama, ebe njo rị, a wụ nị umueka, kanị, o mę nke iroro, e ro ni iroro kę ndi ka-ehu. ²¹ Imę Ehuhuo-nsọ, wę de e nị Di-nwonni-enyi si,

"Ndi asusun ozo,

le onu itumunye

kę m k'e gi gwa ndini oku;

kanị elę wę k'e gonzikwọ m tan ntin."

²² Ya wụ, ndi kwerileni kę wę gi asusun-ire a ghosi eka Osolobue, elę ndi kweriguni; kanị, ndi kweriguni kę wę gi "Osolobue si" a gwa oku, elę ndi kwerileni.

²³ Ya wụ, o mę nwan nị ndi uka ile zu, ihian ile a suma asusun ire, nị onyę marinleni enya ihien ndini mobu onyę kwerileni a banhan, o kuko nị era rị a pu ụnụ? ²⁴ Kanị, omeni ihian ile gi asusun w'a ghota e zini Osolobue ozi, onyę hun kwerileni mobu onyę marinleni enya ihien ndini banhan, ihien ihian ile rị e ku a mama a ikpe, o juma enwęn e nju. ²⁵ Ihien rị a obi k'a puha ifon, bu o nweni onyę o gwa ihien owule. O k'a kponi Osolobue isi-ali, ye Osolobue ogho, si, "Ezioku-ezioku, Osolobue rị ime igunrun unu!"

Igi Usoron E Mę Ihien Imę Uka

²⁶ Kini furu nwan enyi k'e mę, umunę m? Unu zu, onyę-onyę nwe ihien o k'a s'eka mę: ikęnkwo ebụ ro; ikęnkwo nkuzi ro; ikęnkwo ihien Osolobue ghosi ihian k'o cho n'o ku; ikęnkwo ozi wę jenkọ d'e gi asusun ndi ozo zi ro; ikęnkwo wę jenkọ d'a suhuto oku ye asusun wę k'a ghota. E mę ni ihien ile k'o k'a don yeni ndi

ile rị ụka ẹka, gba wẹ ume. ²⁷ Omęni ihian k'e gi asusu ndi ozọ zi ozi, ya wuru madu ẹbuo—o kari-ẹka, madu ẹto. Wẹ ku ẹ onye-ohu onye-ohu. Kani onye siko d'a suhutonị k'a riri a. ²⁸ Kani, omęni onye k'a suhutonị ari a, ndi te k'a suni wẹ gba nkintin ime ụka; wẹ gwama enwen wẹ le Osolobue oku ime obi wẹ.

²⁹ Nke ndi hun k'e gi asusu w'a ghotu zini Osolobue ozi, madu ẹbuo mobu ẹto wẹ ku—ndi hoduni wẹ gonme ntin, e leban ihien wẹ ri e ku ęnya.

³⁰ Omęni Osolobue a ghosi onye nodi ali ihien, onye ri e ku oku ya kusi.

³¹ Unu ile k'a sa nwan ẹka e zi ozi Osolobue si unu zi—onye ohu, onye ohu—keni onye owule munrun ihien, a gba wẹ onye owule ume.

³² Ozozu, mmon onye amuma le onye e zini Osolobue ozi ri okpuru onye ahun—o k'a saeka gba nkintin. ³³ Makeni Osolobue ele Chuku isusu, kani Chuku udon le usonron k'o wu.

Rike ke ęnyi don e me ẹ ime ụka ndi-nsọ ile, ³⁴ ikpoho wẹ gba nkintin ime ụka ile. ęnyi ara ni wẹ ku oku. Wẹ we enwen wẹ che okpuru. Iwu e kughosi erira. ³⁵ Omęni wẹ nwon utaa, wẹ ru unọ a ju wẹ di wẹ ya, makeni ihien ifenren k'o wu ni okpoho k'e ku oku ime ụka.

³⁶ Ra ẹka unu ke oku Osolobue ghade bidon? Unu sọ k'o ru ẹka?

³⁷ Onye owule si n'o wu onye-amuma le onye e zini Osolobue ozi, n'o ze eze ime mmon, ya ku ezioku ni ihienni m ri e de ni unu wu ihien Onye-nwonni-ęnyi si wẹ e me. ³⁸ Onye owule si ni ele ezioku, weri n'e ni 'ya nwen ele ihien ahun o si ni 'ya k'o wu.

³⁹ Umune m, igi asusu wẹ k'a ghoha bu amuma le izini Osolobue ozi ya duma unu; k'a sikwole ni w'a sule asusu "ire".

⁴⁰ Kama, e gi ni usonron e me ihien ile, e me ẹ n'o na ęnya.

Isi Nke Mmisen

Ndi Nwunni Jenko D'a Rizi Ndun

¹ Umune m, m cho nwan ni m nyanhan ni unu ozioma hun m zi unu, hun unu nabanhan, hun unu turu nwan ime ẹ; ² ozioma ahun Osolobue gi ri a zuopuha unu—omęni unu e kwonkenmegho ozi hu m zi unu—mmani unu kwerihu nke olal'iji.

³ Makeni, ihienni rikenme mkpa ime ihien ndi ru m ẹka ri ihien ibuzo m me n'o ruzikwo unu ẹka: ni Kraisti gi ufiri njo ęnyi nwun nọke ke Ehuho-nsọ don ku e ẹde; ⁴ ni wẹ li ẹ; ni, nke akp'ohin ẹto, Osolobue nọ weli ẹ—nọke ke Ehuho-nsọ don ku e ẹde; ⁵ ni Kefasi (wu Pita) hun a; uwe Mmębuo wu ndi-ozu puichen nọzi hun a.

⁶ Omęguu, ihien kari madu ogun-isen kwasi nnu ime ndi kwerini nọgbamani nọ hun a. Imerinme we hukwo nwan ndun, kani ndi hu ime we a ranhinguo—ya wu, a nwunhinguo we. ⁷ Omęguzi Jemisi nọ hun a; omęguzi ndi-ozu pu-ichen ile nọ hun a. ⁸ Nke ikpazun ime we ile, mme nwen nozi hun a: mme hun nọ ke nwa we mu ogen furuleni. ⁹ Ezioku-ezioku, ime ndi ozi pu-ichen ile, onwonn onye m han ke 'ya. Erudeni m onye w'a kpo onye-ozu pu-ichen, makeni m kpokpo uka Osolobue. ¹⁰ Kani, m wu nwan ihien m wu ghahani efoma Osolobue, bu efoma hu o meni m alani iwi. Kaka! Mme runkaride onye owule ime we. Kani, ele ni mme run—kama, aka Osolobue hun ri ime ndun m run a. ¹¹ Ya wu, osuon'a ni mme zi mobu ni uwe zi, onwan wu ihien enyi e zi; onwan wu ihien unu kweri.

Osolobue E Weli Ndi Nwunni Eweli

¹² O me nwan ni ozi enyi wu ni Osolobue gha onwun weli Kraisti, kini ke ndi hu ime onu ri e kuni ni Osolobue e weliko ndi nwunni? ¹³ Omeni Osolobue ara weli ndi nwunni, ya wu ni o welini Kraisti—ya wu ni Kraisti aghani onwun lihi; ¹⁴ omeni Osolobue ewelini Kraisti, ya wu ni ozi enyi zi enweni ihien o wu, okukwe onu enwonzikwoni ihien o wu. ¹⁵ Ya wuzi ni enyi rida nwan e buokin Osolobue onu—makeni enyi e kuguo ni Osolobue a ghaguo onwun weli Kraisti—bu o welin'e, omeni ara weli ndi nwunni. ¹⁶ Omeni Osolobue ara weli ndi nwunni, ya wu ni o welini Kraisti, ¹⁷ omeni Osolobue ewelini Kraisti, ya wu ni okukwe unu wu ihien la iwi, ya wu ni unu rikwo nwan ime njo unu. ¹⁸ Ya wu ni ndi hun ri ime Kraisti ogen we gi nwunhun, ndi ranhinguo, a laguo iwi. ¹⁹ Omeni iri-ndun enu-uwani suo ke enyi gi ri e nwon olil'enya ime Kraisti, ya wu ni nke enyi kacharin njo ime ihian ile ri uwa.

²⁰ Kani, ezioku rin'a wu ni Osolobue a ghaguo onwun weli Kraisti, gi e henrin ihien-ugbo ibuzo* o wepuha ni enwen e ime ndi nwunni, gi e ghosi ke ndi hoduni k'e jen.

²¹ Makeni, ebe o me ni aka onye ohu ke onwun ghaha bia, igha onwun lihi a ghaguozikwo aka onye ohu bia. ²² Makeni, k'o don me ni ihian ile a nwun onwun makeni we le Adam wu ohu, erira k'o donzi me ni ihian ile k'a gha onwun lihi makeni we le Kraisti wu ohu. ²³ Kani, o ru onye o lihi, o ru onye o lihi: Kraisti wu onye ibuzo, mkpuru-ibuzo; o biazu, ndi nke e e lihi. ²⁴ Ohun meguu, njendemegue ogen e ru, hun Kraisti jenkọ d'e gi we Ali-eze che aka Chuku-Nedi—o merichanringuu okiki ile le onye owule ri a kini le onye owule iken owule ri aka a. ²⁵ Makeni, Kraisti k'a kiriri d'e ru mgbe o buguu ndi-inenren e ile che okpuru

* **Isi Nke Mmisen:**²⁰ Ihien-ugbo ibuzo mobu Mkpuru ibuzo wu hun we wepuha ime ihien ugbo, gi ye Osolobue oyiye, we kebe ghorima hun hoduni. O nokin enya hun hoduni; k'o ri ke we ri.

uku a. ²⁶ Eñenren ikpazuun o k'e tikpo wu onwun. ²⁷ Makeni, "Osolobue e buguọ ihien ile che e okpuru uku." Ya ke Ehuhuo-nsọ ku. Kani, omeni Ehuhuo-nsọ si ni "ihien ile ri okpuru uku a" o wechanrin enya ni Osolobue, hun bu ihien ile che e okpuru uku ari ihien o bu che e okpuru.

²⁸ Osolobue buguọ ihien ile che okpuru ya wu Nwa a, ogen hu, Nwa a le enwen e a bia d'a rizikwo okpuru Osolobue hun bu ihien ile che e okpuru—keni Chuku wuru ihien ile enya onye owule, wuru onye ihien ile ri okpuru e.

²⁹ Omeni Osolobue ara weli ndi nwunni, kini ke ndi ahun ri e mefu ni ndi nwunni mirin-Chuku k'e me? Omeni Osolobue ara weli ndi nwunni, ke ihian ri e mepuni ni we mirin-Chuku? ³⁰ Ki enyi ri ni nwan e buni enwen enyi e che ihien onwun gi a kpo enyi ihun ogen ile? ³¹ M'a nwunde uhuhin ile ma! Ezioku rochanrin umune m—k'o don wuru ezioku ni m gi unu a nyan isi make ihien Kraisti wu Jesu Nna enyi me ime ndun unu. ³² Emeni olil'enya ihian-mmaka suo, olil'enya ndunni suo, ke m gi kweri luson eje-anu ndi hu ogun ime ali Efesosi, elee erere k'o banni m?

O me nwan ni Osolobue ara weli ndi nwunni,
 "Ni enyi ri nwan;
 ni enyi ra—
 makeni o ru eki,
 enyi a nwunhun!"

³³ Anikwole ni we dufie unu! "Eje-ogbo e wiwi ezi-omume!"

³⁴ Tengin ni nwan nwonrin uche; unu e mebehi njo—ni ndi hu ime unu amarin Osolobue. Kaka! M ri e ku onwan keni ifenren me unu.

Ehu Ndi-nwunni Sikọ D'e Gi Lih

³⁵ Kani, ikenkwo ihian k'a juma ke "Nani ke Osolobue e don weli ndi nwunni? Elee udi ehụ ke we k'e gi bia?" ³⁶ Onye-nzuzu! Ihien i kunye ani ara ri ndun, pu, wezuka n'o nwunhunguu anwunhun. ³⁷ Ozozu, i gha a kun ihien, ele ehụ o jenko d'e gi puha ke y'a kunye, mkpuru gba-oto ke y'a kunye: ikenkwo mkpuru oka-witi mobu mkpuru ihien ozo. ³⁸ Kani Osolobue e ye e ehụ hu Osolobue cho; o ye udi mkpuru owule ehụ nke e. ³⁹ Ehụ ihien ile ele udi ohu: nke ihian wu udi ohu; anumanu nwon udi ozo; nnunu nwon udi ozo; azun nwonzikwo udi ozo. Onye le udi a, onye le udi a. ⁴⁰ O nwongho ihien ndi ri elu-igwere, nwezikwo ihien ndi ri elu-owa; kani ogho ihien ndi ri enu-igwere wu udi ichen, ogho ihien ndi ahun ri elu-owa wu udi ichen. ⁴¹ Enya-anwun nwon ogho nke e; ifon nwon ogho nke e; kokise nwonzikwo ogho nke e, kokise ichen-ichen nwon ogho ichen-ichen.

⁴² Ẹrira k'o jenkọ d'a ri ogeṅ Osolobue k'e gi weli ndi nwunni: ehụ we li wu hun e rehini, kanị hun o k'e weli ara rehi; ⁴³ we li e ebe o nwonleni ogho, kanị hun o k'e weli k'e nwe ogho; we li e ebe o kenrenleni, kanị hun o k'e weli k'e nwe iken; ⁴⁴ ihien we li wu ehụ ihian-mmaka, kanị ehụ ime-mmọn we e legha k'o k'e weli† Omeni ehụ-mmaka ri a ri, ya wu ehụ ime-mmọn rizikwo a ri. ⁴⁵ Ẹrira ke we de e ime Ekukwo-nsọ, si, "Onye ibuzo, hun wu Adam, no henrin ihian ri ndun," Adam ikpazuun e henrin Mmon hun e ye ndun.

⁴⁶ Kanị ele hun ime-mmọn bu ụzọ bia, kama, hun wu ihian-mmaka bu ụzọ bia, n'o d'e ru onye ime-mmọn hu. ⁴⁷ Onye ibuzo hu gha uwanị bia, onye we gi ejan memere ro; hun-ebọ gha elu-igwee bia. ⁴⁸ Ke onye hu we gi ejan memere ri, erira ke ndi hun we gi ejan memere ri; ke onye hun gha enu-igwee bia ri, erira ke ndi hun wu nke elu-igwee rizikwo. ⁴⁹ Ke enyi don nwon nwan ehụ hun yi onye nke ejan, erira ke enyi k'a donzi nwon ehụ hun yi onye nke elu-igwee.

⁵⁰ Umune m, onwan wu ihien m ri a gwa unu: ehụ-le-edeke asako eka banye Ali-eze Osolobue; ihien a nwunni abanyeko hun ghaleni a nwun.

⁵¹ Gon ni ntin: ni m gwa unu ihien-mini: ele enyi ile k'a nwun (ranhin), kanị, enyi ile jenkọ d'e nwonhuto! ⁵² O k'e me idumuzi: ozigbo-ozigbo, ime ntabe-enya ohu, hun we gihu gbu opi ikpazuun hu! Makeni, ogeṅ opi hu e gi han, ndi nwunni k'e gi ehụ ghaleni a nwun lihi; enyi ndi hun ri ndun e nwonhuto. ⁵³ Makeni, ehụ enyini hun e rehini k'e nwonhutoriri henrin hun ghaleni e rehi; ehụ enyini hun a nwunni k'e nwonhutoriri henrin ehụ hun ghaleni a nwun.

⁵⁴ Ogeṅ ehuni e rehini e gi henringuu ihien ghaleni e rehi, ehuni a nwunni e henringuu hun ghaleni a nwun, o wuru ni ihien ahun we de ime Ehuhuo-nsọ e mezuguo: ni "E meriole we onwan, nke e a guguo!"

⁵⁵ Euu onwan!

Elebe ke mmeri i ri nwan?

Euu onwan!

Elebe ke ihien i gi e gbu ri nwan?"

⁵⁶ Ihien onwan gi e gbu wu njo; iken njo wu Iwu.

⁵⁷ Kanị ekele ya rini Osolobue, hun e ye enyi mmeri hu ghahani Nna enyi wu Jesu Kristi! ⁵⁸ Ya wu, ezi umune m, wuzokenme ni nwan; emehunmele ni; a runwaye ni orun Dinwonna-enyi—ebe o me ni onu a maringho ni orun unu run ime Dinwonna-enyi alako iwi.

† **Isi Nke Mmisen:**⁴⁴ ehụ ime-mmọn hun w'e legha enya. Luk 24.33-46; Ndi Filipi 3.21

Isi Nke Mmisiin

Ihięn Wę Tụ Nị Ndị Nke Osolobue

¹ Nị ęnyi ku nwan oku ihięn wę rị a tųnị ndị nke Osolobue rị Jerusalem. Mę ni ihięnni m gwa ¼ka ndị rịsonmę Galeshĩa mę; ² ¼hu¼hịn ibuzọ ọwụlę imę izu-¼ka, onye-onye imę ọnu y'a gha ihięn Osolobue ye ę e wepuha, e dọnmę—amamgbe m'a bĩa ¼nu a tuma ihięn. ³ M bĩa, e we m ęhu¼hu¼-ozı ye ndị ọnu hanpuha, e zi m wę bu oyiye ¼nu shi Jerusalem. ⁴ Omęni ọ huọghọ mma nị mmę lę enwęn m jęn, e sọnjęn wę m.

Ihięn Pọlu Chọ N'o Mę

⁵ M siko d'a bĩa d'a hụn ¼nu—m ghagbari¼u Masedonia—makęni m bu ę obi nị m k'a ghaha Masedonia. ⁶ Ikenkwọ e sọn m ¼nu nọye mọbu a nọdichanrindę m oęęn oyi*; kęni ¼nu hụn ¼zọ yeni m ęka ijęn m—ebe ọwụlę m jęnkọ d'a chọ nị m jęn. ⁷ Oęęnni, achọnị m nị m hụnhu ¼nu ghafe. Makęni, m chọ nị, m bĩa, a nọye m—omęni Di-nwọnni-ęnyi a nị m.

⁸ Kanị m k'a nọdị imę Efesosi d'e ru oęęn Mmęmmę-Pentikosu, ⁹ nị ezigbo oghere m'e gi rụnpuha ihięn a fuhaguonị m—osun'a nị ndị ọdakin buzikwọ ọda.

¹⁰ Omęni Timoti a biaghọ, ¼nu e mękwọ obi ru ę alị imę igunrun ¼nu, makęni ọrun Nna-ęnyi ohu ahụn m rị a rụn k'ọ rị a rụn. ¹¹ Ya wu, onye ọwụlę y'e legberikwọl'a. Hụn n'a n'o gi udon la, kęni ọ bĩa d'e kunrun m—nị m rị a tų ęnya ya lę umunę ęnyi ndị hu. ¹² Nke nwęnę ęnyi wu Apolosı, a rịokęnmęguọ m'a n'o sọnhęn umunę ęnyi ndị ọzọ hu d'a hụn ¼nu, kanị o ke chọ n'ọ bĩa. Kanị, ezigbo oghere puhan'a, o k'a bĩa.

Oku Ikpazun

¹³ Dọnrin ni ęnya; turukęnmę ni imę okukwe ¼nu; atulę ni egun; zekęnmę ni. ¹⁴ Gi ni ihięn-osusuo e mę ihięn ile ¼nu e mę.

¹⁵ Umunę, ¼nu a maringuo nị ikpun-ulo Stęfanasi wu ndị ibuzọ kwerini Jesu imę Azun Akaya. Ozọ wu n'e buchanringuo wę enwęn wę che irunni ndị nke Osolobue ọrun. ¹⁶ M rị a sị ¼nu hụn a nị ¼nu e mę ihięn ọwụlę ndị nọ ęrira sị ¼nu mę hụn k'e yeni wę ęka rụn ọrun hu—kę uwę kę ndị ile e sọn wę a rụn ọrun hu, a runshi ę ikęn.

¹⁷ Obibia Stęfanasi lę Fotunatosı lę Akayatosı bĩa hu a suo m. A nokinguo wę ęnya ¼nu nwęn rileni ebeni. ¹⁸ Wę gba mmọn m umę, gbazikwọ nke ¼nu. A gbaye ni nwan ndị nọ ęnina.

¹⁹ Uka ndị risonmę Azun Eshĩa e zi ekele ¼nu. Akwila lę Priska† lę ¼ka hụn e zu iwe wę e kele ¼nu ọhunma-ọhunma imę

* **Isi Nke Mmisiin:6** oęęn winta † **Isi Nke Mmisiin:19** mọbu: Prisiļa

Nna-ẹnyi. ²⁰ Umunẹ ẹnyi ile rị ebeni e zi ekele. Dide ni ibe ụnụ odide rị nsọ.

²¹ Mmẹ wụ Pọlụ gi ẹka m de ekeleni. ²² Ịbụ-ọnụ ya rịni onyẹ ọwụlẹ ihien Di-nwọnni-ẹnyi ghaleni a sọ!

Di-nwọnni-ẹnyi, bia!

²³ Ẹfoma Di-nwọnni-ẹnyi wụ Jizọsị ya nọyeni ụnụ.

²⁴ M nwẹ ihien-ọsụsọọ jenni ụnụ ile ime Jesu Kristi.

Ehuhuo-Ozi Nke Ebuo Polu Dejenni Ndi Kọrẹnti Ndi Kọrẹnti, Nke Ebuo

¹ Mmẹ wu Polu de Ekwkwọ-ozini. M wu onye-ozì pu-ichèn nke Kraistì wu Jizosì ghahani uche Osolobue. Mmẹ lẹ Timoti nwene enyi gba de e. Ndi uka Osolobue ri alì Kọrẹnti ke enyi ri e dejenni Ehuhuo-ozini, uwe lẹ ndi nsò ile hun we ile gba ri Azuun Akaya*.

² Efoma lẹ udon hun gha eka Osolobue Nedi enyi lẹ Di-nweni-enyi wu Jizos' Kraistì bia ya rini unu.

Polu E Ye Osolobue Ekele

³ Ojija-mma ya rini Osolobue hun wu Osolobue lẹ Nedi Di-nwenni-enyi wu Jizos' Kraistì. Nedi omiken k'o wu, Osolobue hun nkasi-obi ile gha eka a a bia. ⁴ Iya wu onye a kasi enyi obi ime nsongbu enyi ile, keni enyi saeka e gi nkasi-obi hun Osolobue ye enyi nwen a kasi ndi ozò ri ime nsongbu owule obi. ⁵ Makeni, ke enyi don a ta oken afunfun make ifiri Kraistì, erira ke Osolobue donzikwo a kasi enyi obi oda-oda ghahani Kraistì.

⁶ Omeni nsongbu ri a biani enyi, o hu a biani enyi keni we gi e kasi onu obi, keni unu gizikwo a nwe nzuopuha; omeni we ri a kasi enyi obi, we ri e gi e kasi unu obi ebe unu no e wetu obi alì e dingbu udi afunfun ohu hu enyi ri a ta. ⁷ Ya wu, olil'anya enyi nwon banyeni unu turukwem. Makeni, enyi a maringho ni ke unu don e son enyi a ta afunfun ke unu donzi e son enyi a narin nkasi-obi.

⁸ Umune m, enyi cho ni unu marin ni enyi ta oken afunfun ke enyi ri Azuun Eshia: we songbu enyi oda-oda, karide hun enyi lẹ enwen enyi saeka din—nke wu ni enyi erozini ni enyi k'a hun isi. ⁹ Ezie, o te ri enyi ke si a maguo we enyi ikpe-onwun. Kani, onwan me keni enyi gi Osolobue don enya, Osolobue hun e weli ndi nwunni—hun nke enyi e gi gi enwen enyi don enya.

¹⁰ Iya gbapuha enyi ime eje-onodi hu te k'e gbuni enyi. O k'a ri a gbapuha enyi. Iya ke enyi ri e lee enya n'o k'a gbafuhazi enyi—¹¹ unu gha e son ndi ozò e gi ekpere e yeni enyi eka, keni ndi bu oda hun uzò gi ufiri enyi a kpanmin Osolobue, make ihien ri mma o gi efoma meni enyi ghahani ekpere ndi bu oda me.

Ihien Haij Polu Gizileni Jen Korinti

¹² Ihien enyi gi a nyan isi wu onwan: ni obi enyi ri a shiani enyi eri ni enyi gi obi ri ochan lẹ ezioku Osolobue bi obibi enyi

* **Isi Nke Ohu:1** Akaya lẹ Grisi e d'e me ihien ohu.

ime uwa, tumadu egbata enyi le unu; ni enyi egini amamihien uwa bi, kanị eyemekaka Osolobue. ¹³ Makeni, enyi ara deni unu ihien owule kari hun unu a gun, o ni unu ghota; kanị m ri e lee enya ni unu k'a ghotacharin enyi, ¹⁴ ke unu don nwan ghota enyi ekerere. Eghee, unu a ghota guo ni unu k'a saeka gi enyi nyan isi Uhuohin Nna enyi wu Jizosi k'a bia—noke ke enyi nwen k'a don saeka gizikwo unu nyan isi.

¹⁵ Makeni onwan we m enya hain m te gi kwademe ni m k'a biaguzi d'a hun unu, keni o wuru ni unu ngozi mgbe ebuo. ¹⁶ M te cho ni m bia d'a hun unu m jenkoni Masedonia le m kinkozini, mme le unu nodiguu, unu e yeni m eka m jenkoni Judia.

¹⁷ Ogen m gi tu iroroni, m ri eroshi-azuunni, eroshi-azuunni? Ra m'a tu iroro ke ndi uwa hun a si, "eghee, eghee" le "mba, mba" mgbe ohu? ¹⁸ Kaka! Ebe o me ezie ni Osolobue wu onye-ezioku, oku enyi a gwa unu e metuni "eghee le mba" nke onye e ku ebuo. ¹⁹ Makeni Nwa Osolobue wu Jesu Kristi, hun mme le Sivanosi, hun w'a kpozi Sailas, le Timoti zi unu ozi e, ele onye a si "eghee," a si "Mba;" kama, ihien ri ime e ogen ile wu "eghee." ²⁰ Makeni, ime e ke nkwa Osolobue ile no e mezucharin, a wu "eghee." Ya hain enyi gi a si "Isee" ghahani iya wu Jesu Kristi, e gi e ye Osolobue ogho. ²¹ Osolobue le enwen e wu onye hun e me enyi le unu e turukeme ime Kraisti; iya tumee enyi, ²² ye enyi ahima a ghahani iwe Mmonso a che ime obi enyi, gi e henrin mbiye ihien ile o k'e meni enyi.

²³ Kanị, m ri a kpoku Osolobue n'o shiagbu m eri omeni ele ezioku ke m ri e ku ni ihien hain m gileni biazị Kọrẹntị wu ni a choni m ni m bia a jughoma m unu. ²⁴ Ari m e gi e e ku ni enyi nwe e ku ihien unu gi okukwe unu e me. Ele 'ya—ihien rin'a wu ni enyi le unu gba a run keni unu nwehen ighoghohun k'a biani unu makeni unu turu ohunma ime okukwe unu.

Isi Nke Ebuo

¹ Ya ke m gi kwademe obi m ni abiakozu m ijen k'e buheni unu ufu. ² Makeni, m me unu ihien ufu, onye k'a gbazi m nwan ume? Ele ndi hun m meguu ihien ufu? ³ M de ni onu ehuhuo-ozu hu m de, amamgbe m'a bia, unu nwen, hun nke e me m ghoghohu, e me m ihien k'a fu ni m. Makeni, a maringho m onu ile ohunma-ohunma, ni, m ghoghoma, unu ile k'a ghoghoma. ⁴ Ekwan le obi ri a gbawani m ke m gi de ya wu ekukwo-ozu. E deni m'e n'o fu unu, kanị m de e ni unu marin ni unu ri m obi oda-oda.

Gbaghari Ni Nwan Onye Ahun Me Njo

⁵ Omeni o nwon onye me ihien ufu, ele mme suo k'o me e, kanị o nwongho k'o gi me ezioku ni unu ile k'o me e. M si ni "o

nwegho k'o don me ezioku” make ni achoni m ni m benyeni oku.
⁶ Udi afunfunni ndi ka oda buche aka ye onye no enina e higu. ⁷ Gbaghari n'a nwan, unu a roko a obi, amamgbe o sukurughafe oken, ndun okukwe a guu a. ⁸ Ya wu, dodo, o ri aka unu, ghosizi n'a n'o ri unu obi.

⁹ Lee ni ihien hain m gi de ya wu ehuhuo-ozu: m de e ni m gi e lele onu, gizi e marin ke onu k'e mechannin ihien ile m si unu me.

¹⁰ Onye owule unu gbaghari, a gbaghari m'a. Ihien m gbaghari—omeni o nwogho ihien m gbaghari—m gbaghari make ufiri unu id'anya Kraisti, ¹¹ keni enyi gi e gbondon Ekwensu, amamgbe o tunarin enyi ihien ri mma—make ni enyi a maringho ero e.

Nwene i?

¹² Ogen m gi ru ali Trasi d'e zi ozioma Kraisti, m no hun ni Di-nwonni-enyi a kpopuguo uzo m'e gi run'a orun ebegu. ¹³ Kani, obi eruni m ali, make ni ahunni m Taitosi wu nwene m ime Kraisti ebegu. Ya m no si we nodi ohunma, m no jenne Masedonia.

Imeri Ghahani Kraisti

¹⁴ Kani ekele ya rini Osolobue—make ni, Osolobue hu e yesonne enyi mmeri ogen ile ghahani onye-mmere ahun wu Kraisti—rike ndi ri e sonhunme onye-mmere, e gi enyi e zisonme ozi Kraisti ebe owule enyi jen, noke ishin-oma ri e kungbamani. ¹⁵ Make ni, ebe Osolobue ri, ishin Kraisti ke enyi wu—ke ebe ndi ri e nwon nzuopuha ri ke ebe ndi lako iwi ri. ¹⁶ Ebe ndi ahun lako iwi ri, enyi ri e shin ishin hun e gbuni; ebe ndi we ri a zuopuha ri, enyi ri e shin ishin hun e ye ndun. Onye k'a sa nwan aka me ihien ndini? ¹⁷ Enyi anoni ke ndi bu oda hun e ghoru oku Osolobue leke si ibu-afia ro; kama, rike ndi ri ime Kraisti, enyi e ku oku-Chuku rike ndi-ezioku le ndi Osolobue zi, rike ndi ri id'anya Osolobue e ku.

Isi Nke Eto

Ndi-orun Nkwerigbama Ohunni

¹ Enyi a jamazide nwan enwen enyi mma ra? Enyi ride nwan ndi ahun a cho onye e deye we ehuhuo biani unu keni unu kwere nabanhan we ra? Enyi ride nwan ndi ahun a cho ni unu deye we ehuhuo we e gi nabanhan we ra? ² Mba! Unu le enwen unu wu ehuhuo-ozu enyi, hun we deye ime obi enyi, hun ihian ile marin le hun ihian ile a gun. ³ Ihien we a hun ebe unu ri a ghosi ni unu wu ehuhuo-ozu Kraisti de, hun o gha aka enyi zihe. Ele hun we gi peni de, kani hun we de ghahani Mmon-nso Osolobue—Osolobue hun ri ndun; ele hun we deye

ibe omuma—rike Iwu mbu ahun, kani hun we deye ime obi ihian.

⁴ Eriira ke obi ruhan enyi ali ebe Osolobue ri ghahani Kraisti. ⁵ Eleni enyi le enwen enyi nwe iken me ihien owule hun enyi e gi si ni o nwon ihien gha aka enyi a bia. Osolobue ya e me enyi gi e nwon iken e me ihien owule enyi e me. ⁶ Osolobue ya me enyi gi saeka wuru ndi-orun hun ma run orun ime nkwerigbama ohunni. Nkwerigbama ohunni ele nke Iwu we de ede, kani nke ime-mmom. Make ni hun we de e gbu egbu, kani Mmom-nsọ e ye ndun.

Nkwerigbama Akan Le Nke Ohun

⁷ O me nwan ni ofufe mbu hu gi ogho bia, ofufe hun e gbuni, hun we kayesonme ihien rin'a elu omuma, nke wu ni ndi Izrel' asani aka lee Mozizi enya ihun make ni ogho ri n'a ri e gbuke— ogho hun fapukoni— ⁸ ogho ofufe hunni we gha aka Mmom-nsọ e fe akariko a nwan, kari a ohunma-ohunma?

⁹ Omeni ofufe hu hun we gha a ma ihian ikpe e nwongho ogho, ya wu ni ofufe hunni, hun we gi a kpo ihian onye ri ochan k'a ka a ogho e nwon, ka a ohunma-ohunma!

¹⁰ Ezioku ri n'a wu ni ihien hun te nwon ogho mbu enwonzi nwan ogho, kaka—make ni hun ka ogho e nwon e kpumegu a.

¹¹ O me nwan ni nkwerigbama mbu hu le ofufe rin'a, hun we buguu nwan che usuo, gi ogho bia, ya wuni nke ohunni hun k'a to jenin ejen ka a ogho e nwon ohunma-ohunma!

¹² Ebe o me nwan ni enyi nwon udi olile-enyani, enyi e ku, ekushi iken. ¹³ Enyi anoni ke Mozizi hun gi ekwa kpume ihun, amamgbe ndi Izrel' a hun ebe ogho ahun ri e gbukeni no fapuchanrin. ¹⁴ Ezie, we kpume nghota we ogen hu. D'e rukwo nwan tanni, we gha a gun mobu e gon ntin ke we ri a gun Ehuhuo-nkwerigbama akan hu, ekwa hu huzikwo ebehu—make ni ime Kraisti suo ke we no e wepu ya wu ekwa.

¹⁵ Ezie, ezie, d'e rukwo nwan tanni, ogen owule we gi a gun Iwu Mozizi, ekwa hu e kpumechanrin uche we. ¹⁶ Kani, ihian buruhe Di-nwonni-enyi, o wepu a ekwa hu kpume uche e ¹⁷“Di-nwonni-enyi” ahun we ri e ku oku e wu Mmom-nsọ: ebe owule Mmom Di-nwonni-enyi ri, ebehu ke ihian no e weri enwen e.

¹⁸ Enyi ile, hun we kpupuguu ekwa hu ihun, ri nwan e legha ogho Di-nwonni-enyi noke onyinyon ri ime ughegbe; we hu e nwonhuto enyi ni enyi hun uzọ ri ke ihien ahun enyi ri e legha, e nwe ogho hu, e nwe waye e. Ihienni gha aka Di-nwonni-enyi, hun wu Mmom-nsọ, a bia.

Isi Nke Eno

Ndi-ozu Nke Ukepe

¹ Ya wu, ebe o me nwan ni Osolobue e meguoni enyi omiken ye enyi orunni, ndun ara gu enyi. ² Enyi a juguo ihien-ifenren ndi hu ihian e zueme, juzikwo ime-ero le itu-ntu ye ime oku Osolobue. Eghete! Kama, enyi hu e kuchanrin ezioku k'o no, e gi e e wepuha enwen enyi a ghosi ihian ile idenya Osolobue, keni ndi ile e ku ezioku hun uzo e lele ke enyi no.

³ Omeni echen ke ozioma enyi ri e zi zueri, ndi ri a la iwi suo k'o zuerini. ⁴ Nke we wu ni mmun hun ri a ki uwanj e keninguo uwe ndi kwerileni enya, amangbe w'e legha ukpe ozioma ogho Kraisti; Kraisti, hun o me ni onye hunn'a a hunguo Osolobue. ⁵ Makeni ele ozi enwen enyi ke enyi ri e zi; enyi ri e zi ozi ni Jizos' wu Kraisti wu Di-nwonnienyi, ni enyi le enwen enyi wu idibo unu make ifiri Jizosi. ⁶ Makeni Osolobue ohu hu hun si, "Ukpe ya nwunme ebe ishi ri" ya nwun nwan ime obi enyi hun enyi gi nwe iken legha ogho Osolobue ihun Kraisti.

Ihien Ri Mkpa W'e Buche Ime Ihien E Tikponi

⁷ Kanj Osolobue buche orun oziomanj ri oken mkpa ime enyi—enyi hun wu ite-ayogbe hun e tikponi, keni o we enya ni ikenni pu-ichen enyi gi a run a wu nke Osolobue—n'o ghanj aka enyi bia. ⁸ W'e songbu enyi uzo ile, kanj asanj we aka bjangbu enyi; ihien ndi hun a gba enyi nghari-enya hu a, kanj ndun ara guu enyi; ⁹ we e kpokposonme enyi, kanj Osolobue a junj enyi to; w'a kutu enyi, kanj enyi ara nwun. ¹⁰ Ihien ehj enyi a hun ogen ile e me ihian a hun onwun Jesu nwun, keni, ihian gha a hun ni enyi hukwo ndun, e gi w'e marin ni Jesu ri ndun. ¹¹ Makeni, hunni enyi ri ndun, ihien onwun gi a kpo enyi ihun a bia ni enyi ogen ile make ufiri Jizosi, keni ihian gi ehj enyini hun a nwunhunni a hun ni Jizosi ri ndun. ¹² Ya wu ni onwun ri orun ehj enyi, kanj, ndun k'o ri a runfuha ime unu.

¹³ Kanj ebe o me ni enyi nwon agungun okukwe ohu ahun we ku oku e ime Ekukwo-nsq, si, "M kweri ekweri, ya hajj m gi ku ihien m ku," enyi nwen kwerezikwo ekweri, ya hajj enyi gi ri e ku oku-Chuku enyi ri e ku. ¹⁴ Makeni, enyi a maringho ni Osolobue hun gha onwun weli Nna enyi wu Jesu jenko d'e welizikwo enyi k'o don weli Jesu, webanhan enyi le unu ebe 'ya le enwen e ri.

¹⁵ Ezie-ezie, ihienni ile wu n'o rinj unu mma, keni ndi efoma Osolobue ri e ru aka hun uzo e buwaye oda, ekele ri a bianj Osolobue a bawaye uba.

Igi Okukwe E Bi

¹⁶ Ya wu, ndun aguko enyi. Osuon'a ni ehj enyi ri a kpo nkun, enyi hu e nwonwaye ndun ohun ime-mmun uhuhin-uhuhin. ¹⁷ Makeni, ekere afunfunni enyi ri a ta ogenni, hun ghaleni e bie, ri nwan a kwademe enyi a tonj ogho itebite hun we ghaleni a

saęka e ku ke ọ han. ¹⁸ Ẹgheę, make ni ęnyi arị e lee ihien ęnya e legha, kanị ihien ęnya ghaleni e legha; make ni ihien ęnya e legha k'a ghari, kanị ihien ęnya ghaleni e legha k'a to jęnrin ejen.

Isi Nke Isen

¹ Make ni ęnyi a maringho ni omeni e tikpo we ehụ ęyini, oduni ęnyi bi ime e ime uwanị, ęnyi e nwongho ulo hun Osolobue tun, hun we gileni eka tun, hun ri elu-igwee, ulo hun k'a to jęnrin ejen. ² Ime oduni ęnyi ri kikenni, ęnyi hu a sun-uden, ọ hu a gun ęnyi oda-oda ni we yime ęnyi ehụ ęnyi hu—ulo ęnyi hu, hun ri elu-igwee— ³ hun o me nwan ni ęnyi yiriguu a, ęnyi e meko ndi gba oto. ⁴ Make ni, hunni ęnyi rikwo ime oduni, ime ehuni, ęnyi hu a sun uden make ni ibu ri a nyin ęnyi. Eleni ęnyi cho ni ęnyi gba oto, kanị, ęnyi cho ni we yimezi ęnyi hun-ebọ ahun, keni ndun luefu hun a nwunni—weri onodi a. ⁵ Onye hun kwademe ęnyi toni onwonhutonị wu Osolobue. O yeguo ęnyi Mmon-nso nọke mbiye, gi gho si n'o k'e me e.

⁶ Ya wu, obi e ru ęnyi ali ogen ile, osuon'a ni ęnyi a maringho ni omeni ęnyi ri ime uloni wu ehụ ęnyi, ęnyi arị ebe Di-nwonni-ęnyi ri, ⁷ make ni ihien ęnyi kweri banyeni Kraisti ke ęnyi gi e bi obibi, ele ihien ęnya ęnyi ri e legha. ⁸ Ẹgheę, obi e ru ęnyi ali, nke wu ni ọ kade ęnyi mma ni ęnyi gha ime ehuni pu, laburu Di-nwonni-ęnyi d'a nodi ulo ęnyi hun ri ebe ọ ri. ⁹ Ifiri e, ęnyi a lili ma ni ęnyi e me ihien a suo a usuo efo ogen ile—ke ęnyi ri ndun ime ehuni wu ulo ęnyi ke ęnyi arị. ¹⁰ Make ni ęnyi ile k'a puha ihun Oche-okink'ikpe Kraisti n'o kin ęnyi ikpe, keni onye-onye hun uzọ narin ugwo-orun ihien ọ run k'ọ ri ime ehuni—ke mma ke njọ.

Orun Iwekinhen Ihian Ebe Osolobue Ri

¹¹ Make ni ęnyi a tu egun Di-nwonni-ęnyi, ya hai n ęnyi gi a lili ma ni ęnyi me ndi ozọ kweri; kanị Osolobue a maringho ęnyi le enwen ęnyi ohunma-ohunma; e gigho m'a don ni unu nwen a maringhozikwo ęnyi ime obi onu.

¹² Elekwọ ni ęnyi rizi a gwa onu ni ęnyi a rika mma! Mba. ęnyi ri e ye onu ihien k'e me onu gi ęnyi nyan isi, keni unu saęka za ndi gi ihien ęnya e legha a nyan isi hun nke we gi gi ihien ri ihian obi nyan isi.

¹³ Make ni, omeni ęnyi e me ke ndi uche we zulenị, ifiri Osolobue ro; omeni ęnyi e me ke ndi uche we zu, ifiri unu ro. ¹⁴ Ihien-osusuo Kraisti nwe jenni ihian ya ri e nu ęnyi, make ni o wegwo ęnyi ęnya ni, ebe o me ni onye ohu a nwunguoni ihian ile onwun, ya wu ni ihian ile a nwunguo. ¹⁵ O nwunni ihian ile onwun, amamgbe ndi ri ndun gha e bizini enwen we, kama, ni

wẹ e bini onyẹ hụ gi ifiri wẹ nwunhụn, Osolobue e gi ifiri wẹ weli ẹ.

¹⁶ Ẹnyi arizi nwan e gi ẹnya-ihian e lee ihian. O sụn'a ni ẹnyi te gi ẹnya-ihian e lee Kraisti mbu, ẹnyi ara gizi ẹ e lee ẹ. ¹⁷ Ya wu, onyẹ owule ri ime Kraisti a wuruole onyẹ wẹ kedonzi; ihien akan a gharigu, lee ẹ, ihien ile e henringu nke ohun!

¹⁸ Ihienni ile gha ẹka Osolobue bia, onyẹ hun donzi ẹgbata ẹnyi le iya, wekinhen ẹnyi ebe o ri ghahani Kraisti; o no nwan ye ẹnyi orun iwekinhen ndi ozo ebe o ri. ¹⁹ Ya wu ni Osolobue ri ime Kraisti, e donzi ẹgbata ya le ndi uwa; ara gizi njo wẹ son wẹ. O weguo nwan ozi ya wu idonzi-ẹgbata che ẹnyi ẹka zisonme. ²⁰ Ya wu ni ndi-ozu Kraisti ke ẹnyi wu, Osolobue gi ẹnyi e ku onu a; ẹnyi gi nwan ẹfan Kraisti' e ku: dodo, o ri ẹka unu, "Kinhen ni d'e kunrun Osolobue!" ²¹ Osolobue gi ifiri ẹnyi gi Kraisti hun meleni njo owule henrin onyẹ me njo, keni ẹnyi hun uzo henrin ndi ri ochan.

Isi Nke Isin

¹ Nọke ndi wẹ le Osolobue gba a run, ẹnyi ri nwan a gwa unu oku: dodo, o ri ẹka unu, anile ni efoma Osolobue hun unu nabanhangu la iwi. ² Make ni Osolobue si,

"Hun o gihu ru ogen furu ni,
m no nu olu unu;
o ru uhuhin nzuopuha,
m no yeni unu ẹka."

Lee n'ẹ, kikenni wu ogen hu furuni! Tanni wu uhuhin nzuopuha!

³ Ẹnyi ari e me onyẹ owule uke, amangbe ihian a hun ihien w'e gi koriani orun ẹnyi ri a run ni Osolobue. ⁴ Mba. Kama, ime ihien ile, ẹnyi a ghosichanri ni ẹnyi wu ndi-orun Osolobue: ghahani idin oken ndidi—ime nsongbu, ime afunfun le ebe o no ri ke si ihien ile e wiwichanringu ni ẹnyi; ⁵ wẹ hu e gbu ẹnyi ili, e gbu ẹnyi mkpinsin; w'e bu ẹnyi e che ime ulo-ngan, w'a kpu ẹnyi e gbu; ẹnyi a run oken-orun, e chu-uran, e bu egun. ⁶ Ozozu, ẹnyi hu e donme obi ẹnyi ochan, e nwe amamihien, e nwe ndidi, a ri nsọ ime-mmọn, e nwe efoma, e nwe ihien-osusuo ibe ẹnyi hun gha akpakali-obi fuha. ⁷ Ozozu, ẹnyi e ku ezioku, ẹnyi a ghosi iken Osolobue, ihien-ogun Osolobue cho suo ke ẹnyi gi a lu, iya suo ri ẹnyi ẹka-nni, ri ẹnyi ẹka-ekpen. ⁸ Wẹ hu a gbaye ẹnyi, e legberizikwo ẹnyi; w'e ku oku ẹnyi ohunma, e kujazikwo oku ẹnyi; w'e me ẹnyi ke si ẹnyi ele ihien ẹnyi si ni iya ke ẹnyi wu; kan iya ke ẹnyi wu. ⁹ Ẹnyi no ke ndi wẹ marinleni, kan a maringuo wẹ ẹnyi; ẹnyi no ke ndi ri a nwunni, ka lee n'ẹ nwan, ẹnyi hu ndun! W'e ye ẹnyi afunfun, kan ẹnyi anwunni. ¹⁰ Ihien ekwan e mesonme ẹnyi, kan, ẹnyi a ghoghọ ogen ile; ẹnyi no ke

ndi igbennyẹ, kani ẹnyi e me ndi bu oda a wuru idafin; ẹnyi no ke ndi nwonleni ihien owule, kani ihien ile wu nke ẹnyi.

¹¹ Ẹnyi a shiapuguo ni onu ndi Kọrẹnti ẹfo! Unu a hunchanringuo k'o ri ẹnyi obi. ¹² Ẹnyi ari e zuemeni unu ẹfo—kani unu e zueme nke unu. ¹³ M ri nwan a rio unu noke umu m: me ni ni m ke m don meni unu: shiapuchanrin ni nwan ẹfo.

Donme Ni Ulo-nsọ Osolobue Nso

¹⁴ Anile ni we kpagbama unu le ndi kwerileni ntutu ohu. Elee mmeko ke ezi-omume le eje-obibi nwede? Elee mmeko ke ukpe le ishi nwede? ¹⁵ Elee ogen ke Kraisti le Ekwensu gide kwerigbamama? Kini ride egbata onye kwerini le onye kwerileni? ¹⁶ Elee ogen ke Ulo-nsọ Osolobue le mmọn gide nweme mmeko?

Ẹnyi wu Ulo-nsọ Osolobue, Chuku hu ri ndun—noke ke Osolobue don ku e, si,

“ M k'e biri ime ndun we,
e jenhunme ime igunrun we.
M k'a wuru Chuku we,
a wuru we ndi nke m. ”

¹⁷ “Di-nwonni-ẹnyi si,
gha ni nwan ime igunrun we puha,
unu a nodi azun ichen;
emetukwole ni ihien owule ru unyin aka:
ogen ahun ke m'e gi nabanhan unu;
¹⁸ a wuru m nedi onu,
onu a wuru umu-m-ikennyẹ le umu-m-ikpoho,
Iya ke Di-nwonni-ẹnyi Hun-nwon-iken-ile ku.”

Isi Nke Ẹsa

¹ Ndi ri m obi, ebe o me nwan n'o kwesomęguo ẹnyi nkwa ndini we, ni ẹnyi chanchan nwan enwen ẹnyi, chanpu ihien owule hun e meru ehụ le ime-mmọn, e gi egun Osolobue a hun a ni ẹnyi richanrin nsọ.

Nke We Ke Polu Ri E Ro

² Nabanhan ni ẹnyi ime obi onu; o nwonni onye ẹnyi me eje-ihien; o nwonni onye ẹnyi wiwi; o nwonni onye ẹnyi tunarin ihien e. ³ Ari m e ku onwan ni m gi ma unu ikpe, makeni e kuole m'a mbu ni unu ri ẹnyi obi—nke wu ni ẹnyi k'a saeka son unu nwun, ẹnyi k'a sazikwo aka son unu ri ndun. ⁴ M'e gi unu a nyan isi oda-oda; m'e gi unu a dukemę aka obi; unu a gba m umę oda-oda; ime nsongbu ẹnyi ile, m'e gi ifiri unu e nwe ighoghọ oda-oda.

⁵ Makeni, ke ogen ẹnyi gi rufe Masedonia, ehụ ẹnyi e ezuni iken kaka; we kpokpo ẹnyi azun ile—oku-le-uka fihunme ẹnyi, egun hu a tu ẹnyi ime obi ẹnyi. ⁶ Kani Osolobue, hun a kasi ndi ndun guchanrin obi no gi obibia Taitosi kasi ẹnyi obi. ⁷ Eledę

ọbija a sọọ kasi enyi obi, kani, nkasi-obi hun ya le enwen e nwe make ihien o hun ebe unu ri, kasizi enyi obi. Make ni, o gwagho enyi ke m don ri a da unu! Ke eje-ihien hu meni don wute unu! Ke m rihan unu obi! Ya ke m no ghoghokenme.

⁸ Ifiri e, osuon'a ni ihien m de ime ehuhuo-ozu ahun a fughu unu, akwanzini m mmani—(kani e te kwangho m, make ni m hun a ni e giguom ya wu ehuhuo m de me unu ihien ufu—osuon'a ekere ogen soro.) ⁹ M ri nwan a ghoghoh. Ari m a ghoghoh n'o fughu unu, kani, n'o fughu unu hun unu gi roghari—ya wu ni unu a nigho a fu unu udi hun Osolobue cho. Ya wu ni enyi a runi unu ehuhuo, kaka. ¹⁰ Make ni ihien futu ihian ke Osolobue don cho, o me ihian gbehuto obi, bihuto aka, o wehe nzuopuha. Mmani ara ri a! Kani ihien futu ihian ke o don a fu ndi uwa, o buhe onwun. ¹¹ Unu ahunni nwan ke ime ihien ri mma ri a du unu make ni ihien ni fu unu ke Osolobue don cho?! Unu ahunni nwan k'o rihan unu mkpa ighosi ni enya unu eruni ihien meni! Lee k'o ri e zehan unu ize! Lee k'o tuhan unu enya! Lee ke m ri a dahan unu! Lee oken adudu o buhe! Lee afunfun unu ye onye hun mefieni! Unu a ghosichanringuo ni aka unu a ri ihien meni.

¹² Ya wu, osuon'a ni m de ni unu ehuhuo hu, ele ifiri onye me eje-ihien mobu onye we meja ke m gi de e. Kama, m de e n'o we unu enya id'enya Osolobue ni enyi ri unu obi nke-esi. ¹³ Onwan a kasiguon enyi obi.

Eledu obi soro k'o kasi enyi; kama, ighoghoh Taotosi mede enyi ghoghokenme, make ni, unu ile e meguo nwan obi ru e ali! ¹⁴ Eghee, unu anini ifenren isi m gi unu nyan ebe o ri me m. Isi enyi nyan ebe Taotosi ri e me nwan ezioku noka ke ihien ile enyi gwa unu mbu don wuru ezioku. ¹⁵ Ifiri e, ihien unu ri nwan a sokenme e—o gha a nyanhan ke unu ile don hume isi, a nyanhanzi egun le ehuhuo-omuma-nni unu gi nabanhan a. ¹⁶ M ri nwan a ghoghoh—make ni m gichanrin unu don enya.

Isi Nke Ɛsatọ

Kẹ Ndị Uka Dọn E Ye

¹ Umune, enyi cho nwan ni unu marin efoma Osolobue me ni uka risonme Azuun Masedonia: ² osuon'a ni we ri ime oken nsongbu, cheni igbenye-mgbeleke we wu, oken ighoghoh we nwe ime Di-nwonni-enyi anini onodi we gbondon we, we no ye, ye oda-oda! ³ Mmeh ri a shiani we eri ni we wefuha obi ye ke we nwonhan, yekaride ke we nwonhan! ⁴ We rikokenme enyi, enyi dodo me ohunma bu we cheni ndi ri a tu ihien ni we ri a tunni ndi nke Osolobue; ⁵ kani, we yekaride ke enyi tu enya a: e buguu we uzo we enwen we ye Di-nwonni-enyi, ya we no nwan gi ifiri uche Osolobue we enwen we ye enyi.

⁶ Ya haịn nwan ęnyi gi sị Taiťosị, hụn bidon orun-eyemekani, ya d'e yeni nwan onu eka runfu a. ⁷ Ya wu, ke unu don nwan e me ohunma ime ihien ile—ke okukwe ke iku-oku ke imarin-ihien ke adudu ri mma ke ihien-osusuo hun ri egbata ęnyi le unu, erira ke ęnyi chozi ni unu me ohunma ebe orun-eyemekani ri.

⁸ Ele ni m ri e ye iwu, kama, m choko ni m ghosi unu adudu ndi ozo nwon, gi e chopuha ke ihien-osusuo unu nwe wu ezigbo e. ⁹ Make ni, unu a maringho ke Onye-nwonni-ęnyi wu Jesu Kristi mehan efoma: ni, k'o mele odafin ru, o gi ufiri unu henrin ogbenye keni unu gha ogbenye o dan wuru idafin.

¹⁰ Ndunmodun m ime ihien ni wu onwan: o furu ni unu runchanrin nwan orun-eyemekani unu bidon akan-ahun. Unu bu uzo runma a; elede ohun suo, unu k'o bude uzo duma ni unu me e. ¹¹ O ruguo ni: runchanrin n'a nwan; gi ni nwan ihien unu nwon runchanrin a k'o don du unu ni unu run a isi-ibuzo hu. ¹² Make ni, omeni ihian wepuha obi e ile ye ihien, ihien o nwe ke we e lee ęnya a narin a ya, ele ihien o nwonleni.

¹³ Ele ni m cho n'o ri ni ndi ozo nfe, o wuru ni unu ibu. Kama, n'o wuru ahanmahan: ¹⁴ hunnii unu nwon nwan oda bu mkpa gi we nwen, nke unu a ban ni we; o ruzi, oda we nwon e wehe ni onu ihien ri onu mkpa—o wuru ahanmahan. ¹⁵ Erira ke we de e ime Ehuhuo-nso, ni

“Nke onye hun kponrin oda ehikeni;

nke onye hun kponrin ekere emekeni ekere.”

Taiťosị Le Ndị Hun Ya le We Wi

¹⁶ Ekele ya rini Osolobue hun bu adudu ohu hu m nwe make orinimma onu che obi Taiťosị. ¹⁷ Elede n'o kweri aririọ ęnyi riu a suo, kani, ebe o me ni kikenni k'o k'a du, o k'e gi uche e bia d'a hun unu. ¹⁸ ęnyi zila 'ya le nwenę-ęnyi hu ndi ile kwerini marin ohunma-ohunma make ni o zisonme ozioma. ¹⁹ Elede ni ndi ile kwerini marin nwenę ęnyi hu suo, kani uka ile kwerigbamade, tumę e n'o son ęnyi, ęnyi gha e jensonme a run orun-eyemekani ęnyi gi e ye Di-nwonni-ęnyi le enwen e ogho, a ghosizi ni ęnyi cho n'o rini umunę ęnyi mma.

²⁰ ęnyi bu obi ni ihian ahunko ihien w'e gi koriani ęnyi make oiyeni hi-ogbe ęnyi ri a na, ²¹ make ni, o rika ęnyi mkpa ni ęnyi run a hun ri mma, ele ęnya Di-nwonni-ęnyi suo, kani ęnya ndi ozozu.

²² ęnyi zilazi nwenę ęnyi ozo cheni we, nwenę ęnyi hun ęnyi leleguu mgbe ole-le-ole hun a ni o nwongho adudu ihien bu oda—kikenni k'o kazi adudu hu e nwon kari mbu, make ni obi rukemę e ali ebe unu ri.

²³ O me nke Taitosi, onye mme le iya a wi le onye mme le 'ya gba a run orun enyi gi e yeni unu aka ro; nke umune enyi ndi ozọ hu 'ya le uwe wi, we wu ndi-ozu pu-ichen ri a nokin enya uka ichen-ichen, e weheni Kraisti ogho. ²⁴ Ya wu, gi ni nwan oghereni ghosi ndini we ni unu nwe ihien-osuso we, keni ndi uka ile hun uzọ gi e don, a hun we ihien enyi gi e gi unu a nyan isi.

Isi Nke Itenei

Ihien We Tunj Ndi Uka Ri Jerusalem

¹ O rikani mkpa ni m de ni unu ihien owule banyeni ihien we ri a tunj ndi kwerini ri Jerusalem. ² Make ni, a maringho m ni ihien ni hu a du unu. Adudu unu hain m gi gi unu nyan isi ebe ndi Masedonia ri, si we ni ndi ri Akaya a kwademe ole kete akan-ahun; adudu onu a kpasuguo ndi bu oda ime we. ³ Kani m zila ni unu umune-enyi ndini, amangbe isi enyi gi unu a nyan a wuru ihien-mmaka oge ni. Kama, m cho ni unu kwademe, e che—ke m don gwa we ni unu k'e me; ⁴ omeni unu akwademeni, ndi Masedonia sonhen m hun a ni unu eke kwademe, ifenren e megbu enyi ime ihien ni—o ri wuzi unu le enwen unu. ⁵ Ya hain o gi ri m mkpa ni m zi umune enyi ndi hu, ni we bu uzọ biaguo d'e kunrun onu d'a kwademe chanrin ihien ile gbashari oyiyeni hi-ogbe onu kwe nkwa a, m kebe bia; keni o hun uzọ wuru oyiyi unu wepuha obi unu ye, eleni we waye unu ya olu.

⁶ Ihien rin'a wu hunni: onye hun kunleni oda jenko d'a ghoru hun buleni oda; onye hun kun oda jenko d'a ghorizikwo hun bu oda. ⁷ Onye-onye ya ye ihien owule ri a obi, y'e meyele e elele; y'e yele noke si we wa a ye e olu—make ni onye a shiapu efo e ye ke ihien e a suo Osolobue. ⁸ Osolobue k'a saeka yesonme unu ihien ile ri mma, ye unu ya oda-oda, keni unu hun uzọ e nwechanrin ihien ile ri unu mkpa, hunzi uzọ e ye oda ogen owule orun ri mma gi fuha. ⁹ Erira ke Ehuho-nsọ don ku e, si,

“O buoyesonme ndi-igbenye ihien

oda-oda;

o k'e mesonme ihien Chuku cho

jenrin ejen.”

¹⁰ Osolobue, hun e ye ihian mkpuru o k'a kunye le ihien-oriri o k'e ri, k'e ye unu mkpuru unu jenko d'a kun; o k'e me e sue, me e mi mkpuru oda-oda; o k'e me onu ghoru mkpuru hun wu ime ihien Chuku cho, ghoru a oda-oda. ¹¹ O k'e me onu wuru ndi-idadin uzọ ile, keni onu hun uzọ a hakenme aka. Enyi nwen k'e me e ru ndi bu oda aka. Erira ke iha-ekani k'a don weheni Osolobue ekele. ¹² Make ni, ihien ni unu ri e wepuha obi unu e me sikọ d'e ye ndi nke Osolobue ihien ri we mkpa; kani

elẹ ọhun sọ, o k'e mezikwo ndi bu ọda e kelesonme Osolobue. ¹³ Ụnu k'e gi ọrun-eyemekani weheni Osolobue ogho, makeni o k'a ghosị ndi bu ọda, hun k'e ri erere e, ni unu hu a gbaye ozioma Kraisti ahun unu kweri nke-esi, ni ya hain unu gi ye we le ndi ozo ọda. ¹⁴ Ihiẹn unu k'a sọkenme we; we k'a gha e me ni unu ekpere make efoma Osolobue me ni unu ebe o no me unu sa eka meni we ihienni.

¹⁵ Ekele ya rinị Osolobue make oyiye e hun onu ghaleni a saeka a kowa!

Isi Nke Iri

Polu A Kowa Orun A

¹ Mmẹ wu Polu ri a rịo unu; m ri e gi nwayo, e gizi eka-alulua Kraisti, a rịo unu. Mmẹ hun we si ni m'e welua enwen m ali omeni mmẹ le unu nodi elee-m, elee-i, kani m ghahu ebe onu ri pu, a ganma m onu, kushime iken! ² M ri a rịo unu, anikwole n'a wuru ni, m bia, a gwapu m ndi hu ri e ro ni enyi ri e bi ke ndi-ua oku, a hun w'a ni egun ari m enya. ³ Makeni, osuon'a ni enyi bi ime uwa rike ihian, enyi ara lu agha ke ndi-ua don a lu. ⁴ Makeni, ihiẹn-ogun enyi ele nke ndi-ua, kama, ihiẹn-ogun enyi nwonsomme iken Osolobue, hun we gi e tikposomme ebe zeni le ihiẹn ndi hu zeni. Enyi e tikposomme atumiroro-le-ndondo ⁵ le ihiẹn owule hun e bushi enwen e elu, hun e gbondon ihian amarinle Osolobue; enyi a nwundon iroro owule, me e n'o humeni Kraisti isi. ⁶ Enyi a kwademeguọ hun enyi e gi gi afunfun son nnupu-isi owule, omeni onu nwen e humechanrin isi uzọ ile.

⁷ E leban ni ihiẹn enya ohunma: omeni o weguo unu enya ohunma-ohunma ni unu wu nke Kraisti, nyanhankwo ni ni ke unu don wu nke Kraisti ke enyi donzi wu nke e. ⁸ Di-nwonni-enyi ye m iken m'e gi du unu: iken m'e gi me unu sue ime okukwe—ele idotu unu. Ya wu, o sọ n'a ni m'e gikezi iken ahun a nyan isi, ohun emeko m ifenren. ⁹ Achoni m n'o no ke si m gi ehuhuo-ozu m e ron unu egun. ¹⁰ Makeni, o nwe ndi a si, "Ehuhuo-ozu Polu e ze eze, ele we ihiẹn we gi e gu egu; kani, i hun ya le enwen e k'o no, o zeni, o nwonden ihiẹn we gi oku-onu a e me!" ¹¹ Ndi ri e ku enina we marinkwo ni ihiẹn ohu hu enyi ri e de ebe enyi ri uzọ ozo ke enyi jenkọ d'e me enyi bia ebegu.

¹² Enyi esonkoko ndi ahun ri a ja enwen we mma ma-usue. Makeni, we gha e gi ibe we e lele enwen we, e gi ibe we a ma enwen we, we ri a ghosị ni aghotani we. ¹³ Kani o me nke enyi le enwen enyi, enyi a nyanghafeko isi oken. Ihiẹn ri ogbo Osolobue keye enyi run ime ọrun izi-ozoma sọ ke enyi k'e gi nyan isi. Ogbo hu rufe ebe unu ri. ¹⁴ Ya wu ni enyi arunghafeni

ogbo ẹnyi oge ẹnyi gi wehẹni unu ozioma—hun o me ni ẹnyi wu ndi ibuzo bia ebẹhu teni unu ri d'e zi unu ya wu ozioma Kraisti. ¹⁵ Ẹnyi ari a nyanghafa isi oken—ya wu ẹnyi ara gi orun ndi ozoro run a nyan isi. Olil'ẹnya ẹnyi wu ni okukwe unu k'a gha e suewaye, ken i ẹnyi hun uzoro e nwonwaye oghere ẹnyi e gi run orun ime igunrun unu; ¹⁶ ẹnyi a hun uzoro gha ali unu si ali ndi ozoro d'e zi ozioma. Oge hu, oku igi orun ndi ozoro a nyan isi arikozi.

¹⁷ Ehuhuo-nsosị,

“Onye k'a nyan isi

ya gi ihien Di-nwonni-ẹnyi me nyan isi.”

¹⁸ Makeni, ele onye hun a ja enwen e mma ke we e ku oku e ohunma, kani onye hun Osolobue ja mma.

Isi Nke Mmanai

Polu Le Ndi-ozipuchienu Ntu

¹ Koro ri m unu e din m ni m zuzu ekere. Dodo ni, nwon ni ni m ndidi! ² Ẹnya ri a fu m make onodi unu, udi ẹnya-ufu hun gha eka Osolobue bia. Unu wu nwa-agbo m kwe okennyehu ohusoro nkwa ni m jenkoro d'a luye e ya. Okennyehu ahun wu Kraisti. M kwe nkwa ni m jenkoro d'e we onu ye e ebe onu keleni marin okennyehu. ³ Kani, egun ri a tu m ni we jenkoro d'e dufie onu, nokeru ke Ekwensu don gi ero dufie Ivu, me unu e fezile Kraisti ofufe ezioku le hun rulen: ⁴ makeni unu a nabanhankazi onye owule bia d'e zime unu ozi Jesu ozoro hun wulen hun ẹnyi zi unu ozi e; ara fu unu orun inabahan mmoro ozoro mọbu ozioma ozoro hun wulen hun unu gha eka ẹnyi nwehen. ⁵ Kani, o weni m ẹnya n'o nwegho ke ndini unu a kpo “oken ndi-ozipuchienu” don ka m. ⁶ Ikenkwo a ma m ku oku; kani, a maringho m ihien—ẹnyi e gigo uzoro ile ghosi unu onwan ime onodi ile.

⁷ M me njo m gi welua enwen m ali zi unu ozioma Osolobue ofe, keni Osolobue gi e busi unu elu? ⁸ Oge m gi ri a runni unu orun, uka ndi-ozoro ye m ihien, a narin m we bu ele we ke m gi e a runni, o no ke si m ri e zunarun we ihien we—keni m hun uzoro runni unu. ⁹ Ke m ri ime igunrun unu, oge ihien gi ri a fu m orun, ebuyeni m onye owule ibu, makeni umuneh ẹnyi gha Masedonia bia wehẹni m ihien ile ri m mkpa. Ya wu, mme si n'a wuko m ibu ebe unu ri. Eriira k'o jenkoro d'a risonme: awuko ni m unu ibu. Kaka! ¹⁰ Makeni ezioku Kraisti ri ime m, m ri e ku e n'o nwonni ihien jenkoro d'a saeka napu m ihien ni m gi a nyan isi ime Azun Akaya ile! ¹¹ Ki hai nwan? Makeni enwe m ihien-osusoro unu? Mba. Osolobue a maringho ni m nwe ihien-osusoro unu!

¹² M jenkoro d'e mesonme ihien ni m ri e me, amangbe ndi hu ri a nyan isi ni we wu ndi-ozipuchienu a hun oghere hu we

chọkọ hụn ihian e gi si ni ęnyi lę wę wu ohu. ¹³ Ndinę ęlę ndi-ozu pu-ichęn nke-esi; ndi-ndufie kę wę wu. Wę ri a za ndi-ozu pu-ichęn Kraistę e gi ę e kpumę ihun. ¹⁴ Onwan ęlę ihien a tu ęnya! Makeni, kę Ekwensu lę enwen ę e medę kę si o wu mmon-ozu ukpe! ¹⁵ Ya wu ni ęlę ihien a tu ęnya omeni ndi-orun a hu e me kę si wę wu ndi a run ihien ri mma. Wę jenko d'a narin ugwo-orun furu ihien wę ri e me.

Afunfun Polu Ta Makeni O Wu Onye-ozu Pu-ichęn

¹⁶ Ni m kuzi ę, erokwole ni ni m wu onye-nzuzu! Kani, omeni iya kę unu ri e ro, weri ni m nwan rike onye-nzuzu, keni m hun uzọ nyan isi ekere.

¹⁷ Ele Di-nwonn-ęnyi si m ku ihienni m cho ni m gi nyan isi—kani, m ri e kuhu rike onye-nzuzu. ¹⁸ Ebe o me ni ndi bu oda hu e gi ihien ihian-mmaka a nyan isi, mme nwen jenko d'e mezikwo erira. ¹⁹ Unu lę enwen unu a marinka ihien! Iye ndi-nzuzu efe, a nabanhan wę, a suoka unu. ²⁰ Unu a nabanhanka onye owule hun e me unu kę igbon, mobu hun e rigbu unu mobu hun a tunarin unu ihien onu mobu hun e me kę si o rika mkpa mobu hun a made unu ora! ²¹ Osun'a ni ifenren m ro, ni m ku ę: obi ęnyi ezeruni erira.

Kani, ihien owule wę nwe egun ni wę gi nyan isi, egun k'a nizikwo m gi ihien ahun nyan isi; (m ri e ku kę onye nzuzu.) ²² Wę wu ndi Hibru? Ya kę mme nwen wuzi. Wę wu ndi Izrelu? Ya kę mme nwen wuzi. ²³ Wę wu ndi-orun Kraistę? M ri e ku rike onye isi zulen oke: mme ka wę onye-orun Kraistę a wu, mme ka orun a run, mme ka ngan e jen, mme kę wę ka mkpinsin a fian—mgbe ole-le-ole kę wę fianpu m mkpinsin. Onwun a kposonmezi m ihun. ²⁴ Mgbe isen kę ndi Ju fianpu m ube-mkpinsin ohu-aria-ogunna wę ahun.

²⁵ Mgbe eto kę ndi Rom fianfu m mkpinsin. A maguo wę m omuma mgbe ohu. Mgbe eto kę ugbo-mirin m ri ime ę tikpopu. A nogho m elu mirin uhuhin ohu gbe-gbe-gbe—uhinhin lę efinnai, ibe osisi suo kę m hun kwodon eka elu mirin ahun. ²⁶ M'a risonme uzọ-ijen; eje-ihien a kposonme m ihun elu-iyi; ohin a kposonme m ihun; eje-ihien ndi ali m k'e me m a kposonme m ihun; eje-ihien ndi ali ndi ozọ k'e me m a kposonme m ihun; eje-ihien a kposonme m ihun ime obodo—ihian jun, a kposonmezi m ihun ime atu—ihian rileni; eje-ihien a kposonme m ihun elu-ohimin; nsongbu ndi kpo enwen wę ndi kwerini bu ekwerini wę a kposonme m ihun. ²⁷ M'a rungbu enwen m; m'a ta afunfun; m'e chusonme-uran; m'e busonme egun ihien-oriri lę ihien-orira; ihien-oriri a kosonme m; m'a risonme onodi oyi gi a tu m; ekwa a kosonme m. ²⁸ Wezukade ihien ndi ozọ ile, uhuhin ile kę m gi e bu ibu

iroro orinimma uka ile. ²⁹ Onye ke ndun guu, hun ndun ogugu a guleni mme nwen ndun? Onye ke we me dan ime okukwe, o noleni fukem m?

³⁰ Omeni m k'a nyanriri isi, ihien ndi hun a ghosi ni ndun ari m ke m'e gi nyan isi. ³¹ Osolobue a maringho ni ele m ri a tu ntu—Osolobue, hun wu Osolobue le Nedi Di-nwonna-enyi wu Jesu—ojija-mma ya rin'a jenin ejen! ³² Ime obodo Damas'kosi, Govano ki okpuru eze Aretasi buto ndi-nche onu-mgbon obodo hu, keni o nwundon m, ³³ kani we no gi ukpali gha oghere ri mgbon hu wetu m, m no wanahin a.

Isi Nke Mmẹbuo

Ihien Osolobue Ghosisonme Polu

¹ O ri mkpa ni m nyansonme isini—osun'a ni o nweni erere o ban. Ni m ku nwan oku ohun le ihien ndi hun Di-nwonna-enyi ghosi m.

² A maringho m onye nke Kraisti ohu, hun we weri shi elu-igwee nke eto ahua mmenon ghan—ke ime-ehu k'o me k'o gha ime ehụ pu, a marin m; Osolobue ya marin. ³ A maringhozi m ni we weri onyeni—amarin m k'o ri ime ehụ ra o gha ime ehụ pu, Osolobue ya marin—⁴ w'e shi ali Izu-iken wu Paradaisi, o no nu ihien ndi we ghaleni a gwa ihian, ihien ndi we ghaleni a ni ihian e ku.

⁵ M k'e gi nwan onye no enina nyan isi, egiko m mme le enwen m nyan isi; ihien ndi hun a ghosi ni ndun ari m suo ke m'e gi nyan isi. ⁶ Kani, o mede ni m cho ni m nyan isi, ele ya wu ni m wu onye-nzuzu, makeni ihien m k'e ku wu ezioku. Kani, emeko m'a, make ihian gha e ro ni m wu ihien owule kari ihien we hun m me le hun we nu m ku—⁷ makeni ihien ndini m hun a puka ichen. Kani, igi gbondon m amangbe m'e gi ifiri ihien ndini pu-ichen m hun pacheme, Osolobue no bu nsongbu che m ehụ—rike ebe we no kpọ ogun ye ihian ehụ. Nsongbuni wu onye-ozu Ekwensu. We we e che m ehụ n'o hun uzọ a lu m, amangbe m'a pacheme. ⁸ Mgbe eto ke m riu Di-nwonna-enyi banyeni ihienni, n'o me e hapu m. ⁹ Kani Di-nwonna-enyi no si m, “Mba; eyemeka m e higuọ i, makeni ebe ndun noleni ri ihian ke iken m no a puhachanrin ifon.” Ya wu, m gi nwan ighoghọ a nyan isi ni ndun ari m, keni iken Kraisti hun uzọ risonme ime m. ¹⁰ Ya wu, make ufiri Kraisti, o hugho m mma ni ndun ari m; ni w'a kpari m, ni m'a ta afunfun, ni we e kpokpo m le ni odakin ri ichen-ichen a biani m. Makeni, ogen owule ndun gileni ri m ya ke m gi e kenren.

Orinimma Ndi Kọrẹnti Ri Polu Obi

¹¹ E meguo m ke onye-nzuzu! Unu haịn m gi me e! Unu te furu hun e kuni m ohunma—make ni o nwonni ke ndini unu ri a kpo oken ndi-ozu pu-ichen don ka m mkpa a ri, osun'a ni o nwonni ihien m wu.

¹² Ogen m gi ri ime igunrun onu, m tu-udon runchanrin ihien bu oda we gi a marin ezigbo onye-ozu pu-ichen: ke ihien-ahima ke ihien a tu enya ke ihien a ghosi iken Osolobue. ¹³ Ki we me ni uka ndi-ozo hun we meleni ni onu, wezuka ni ebuyeni m unu ibu iye m ihien m'e gi bi? Dodo ni, gbaghari ni m njo m me hun m gileni buye unu ibuni!

¹⁴ Lee n'e, a kwademeguo m nwan ni m lala d'a hun unu nke mgbe eto. M bia, anako m unu ihien owule, emeko m ibu. Make ni, unu ke m cho, ele ihien unu. Eghee, make ni ele unu a kpatoni ndi mu ni we ihien, ndi muni we nwe a kpatoni we. ¹⁵ O k'a sogbude m igi ihien ile m won yeni unu aka—gizide ndun m. O me nwan ni m ri a nwe waye ihien-osusuo unu, unu k'e belua nwan ihien-osusuo unu nwe ebe m ri?

¹⁶ Unu nwe iken si, "Osun'a ni ezie ro ni y'e buyeni enyi ibu, y'e megho enyi ero, dufie enyi, teri enyi." ¹⁷ Nani ke m don me e? M gide nwan ndi m ziheni unu tunarin onu ihien onu ra? ¹⁸ Mmẹ riọ Taiṣoṣi n'ọ bia d'a hun unu; m nọ zizikwo nwene- enyi hun-ebọ hu chen'e. Taiṣoṣi a tunarinni unu ihien unu. Ra o tunarinde unu atunarin? Ele agungun ohu hu ke enyi gun? Ele usonron ohu ke enyi gi run?

¹⁹ Unu rida e ro ni enyi gi ihien ni ile enyi ri e ku e kinrin onu enyi ebe unu ri ra? Mba. Enyi ri e ku nọke ndi ri ime Kraisti; enyi ri e ku rike ndi ri id'anya Osolobue. Ndi ri m obi, enyi ri e me ihien ile enyi ri e me ni enyi gi e yeni unu aka sue ime okukwe.

²⁰ Egun ri a tu m ni ikenkwo, m bia, ahunko m unu ke m don cho, unu nwen ahunko m ke unu don cho; egun ri a tu m ni, ikenkwo, ikpe le enya-ufu le eje-olulu jenkọ d'a ri; ni ndi hu ime unu k'a choma nke-we, nke-we; ni nkuto, oku-azun, mpache le isusu jenkọ d'a ri. ²¹ Egun ri a tu m, ni, ikenkwo Osolobue m e welua m ali ebe unu ri—ogen m'e gi biazu, ikenkwo a kwanma m ekwan make ndi bu oda me njo mbu, hun keleni gbَهُtọ obi we banyeni ihien ndi hu ru unyin we me le ughere le ihien- ifenren ile we mesonme.

Isi Nke Mmẹtọ

Mkpinsin-eka Le Ekele Ikpaazuun

¹ Onwan k'e me e mgbe eto m lala d'a hun unu: "Osheri madu ebuo mobu eto ke we siko d'e gi gi ikpe owule don." ² A gbaguo m ndi hu me njo mbu le ndi ozo hoduni mkpinsin-eka—ke m bia hun me e mgbe ebuo; m rizi nwan a gba we ya hunni m

rilẹni ebẹhụ, ni, m bịa, egikọ m ẹka alulua sọn onye ọwụlẹ—³ ebe o mę ni unu cho ni m ghosi onu ni Kraisti ri ime m e ku nke-esi. Kraisti a ra gi ẹka-alulua e sọn onu—mba! O gi iken e mę ihien ime onu. ⁴ Osuon'a ni we kpogbu e elu-obe nọke onye nwonlẹni iken, o huzi nwan ndun ghahani iken Osolobue. Ime e, enyi nwen nke rizikwo ke ndi nwonlẹni iken; kani, o mę nke ẹka enyi k'e gi sọn unu, enyi k'e sọn e gi iken Osolobue bi, gi iken Osolobue hu sọn unu.

⁵ Lekpo ni enwen unu, ni unu marin ke unu hu ime okukwe. Lele ni enwen unu. Unu amarin ni Jizos' Kraisti ri ime unu? Unu a maringho nu—sunkpan ni unu a danguo nlele hu.

⁶ M nwon olil'enyi ni unu k'a hun a ni enyi nwen adanni nlele hu. ⁷ Kani, enyi hu e mę ekpere a rio Osolobue, amangbe unu e mę ihien ọwụlẹ rilẹni mma—ele keni we si ni enyi puha ohunma, ni enyi a runka orun ime igunrun unu, kama, keni onu mehü ihien ri mma—osuon'a ni enyi no ke ndi dan nlele hu. ⁸ Makeni, enyi a saeka mę ihien ọwụlẹ e gbondon ezioku, kama, ihien a kwadon ezioku suo ke enyi e mę.

⁹ Enyi a ghoghọ aghoghọ omeni enyi ezeni bu onu e zegho. Ekpere enyi wu ni unu zuchanrin oke. ¹⁰ Ya hain m gi deni unu ihien ndini ogenni m keleni bia ebahun unu ri, amangbe m'a bia, e gi m iken hu Di-nwonnienyi ye m gi du unu gi ẹka-iken sọn unu—iken hun o ye m gi mę unu sue, ele hun m'e gi tikpo unu.

¹¹ Nke ikpazuun, umune m, ghoghoma ni; [nodi ni ohunma!] Bihuto ni ẹka; a gba ni ibe unu umę; e nwon ni obi ohu; e gi ni udon e bi. Unu mę enina, Osolobue hun udon le ihien-osusuo gha ẹka a bia k'a noyeni onu.

¹² Dide ni ibe onu odide ri nsọ. Ndi nke Osolobue ile e zi ekele unu.

¹³ Efo ma Di-nwonnienyi wu Jesu Kristi le ihien-osusuo Osolobue le mmeko ri ime Mmon-nsọ ya noyeni onu ile.

Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni Ndi Galeshja

¹ Mmẹ wu Polu de ekukwo-ozini. M wu onye-ozu pu-ichen—ele hun ihian zi mobu hun ndi-okiki wu ihian tume—kani hun Jesu Kristi le Chuku-Nedi hun gha ime onwun weli Jesu Kristi tume. ² Mmẹ le umune enyi ime Kraisti ndi mmẹ le we ri ebeni gba de e. Enyi dejenni uka ri ichen-ichen risonme Azuun Galeshja ya.

³ Efo ma le udon hun gha eka Osolobue Nedi enyi le Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi bia ya rini onu.

⁴ Nna enyi wu Jizos' Kraisti we ndun a ye make ifiri njo enyi, keni o gba puha enyi ime eje-agboni ri ogenni, igi mezu uche Osolobue enyi wu Nedi enyi. ⁵ Ogho ya rini Osolobue Nedi enyi jenrin ejen! Isee.

Ozioma Ozo Aria

⁶ O tu m enya ni unu a latomakenrinkezi onye hun gi ifiri efo ma Kraisti kpo unu, nabanhanma “ozoma ozo”. ⁷ Ele ni ozoma ozo ri ari, kani o nwongho ndi ri e ye unu nsongbu, e me obi eruzile unu ali, a cho ni we rukpo ozoma Kraisti. ⁸ Kani, osuon'a ni enyi le enwen enyi mobu mmon-ozu ghade enu-igwee bia e zime unu “ozoma” ozo hun wuleni hun enyi zi unu, onye ahun ya wuru onye we bu onu—ya la ntikpo jenrin ejen! ⁹ Ke enyi don ku mbu, m rizi nwan e ku e: omeni onye owule ri e zi onu “ozoma” ozo wuleni hun onu nabanhanguu mbu, ya wuru onye we bu onu: ya la ntikpo jenrin ejen!

Jesu Tume M, Ele Ihian

¹⁰ M ride nwan a cho ni ihian kuni m ohunma ra Osolobue? Ra a chomaguo m nwan ni m me n'o suo ihian? Omeni echen ke m rikwo a cho ni m me n'o suo ihian, ya wu ni ele m igbon Kraisti.

¹¹ Umune m, m cho ni unu marin ni ozoma m zi aghani eka ihian bia; ¹² amunnarinni m ihian ya; ele ihian kuzi me. Kama, Jesu Kristi le enwen e we e ghosi m.

¹³ W'a ra ru uka a, unu a nuguo ke m don bi mbu, ogen m gi ri e fe ofufe ndi-Ju le nke Iwu Mozizi: ke m don kpokpokem me uka Osolobue, cho ni m tikpo a. ¹⁴ Ime ofufe enyi wu ndi Ju, mmẹ ka ndi isi-otu m bu oda ofufe e fe ogen ahun. M'e mekenme oku omenali ndi nedi enyi we.

¹⁵ Kani, ogen o gi suo Osolobue, hun gi efo ma a hoto m, kpo m—ke m ride efo nne m, ¹⁶ o no me m marin Nwa a, keni m zi ndi ani ndi ozo wuleni ndi Ju ozi banyeni ya wu Nwa

a. Ogen o gi me e, ejenni m d'e kunrun ihian n'ọ gwa m ihien ọwule mọbu buche ni m ihien ọwule. ¹⁷ Ejendeni m Jerusalem d'e kunrun ndi bu m uzọ wuru ndi-ozị pu-ichen, kama, m nọ shi Arebja ozigbo. O meguu, m nọ gha ebegu kinhenzi Damas'kosi. ¹⁸ Ahu eto a ghafegu, m nọ shi Jerusalem d'a hun Kefasi wu Pita; m nọ son e nodi akp'ohin mmisen. ¹⁹ O nwonni onye ozọ m hun ime ndi-ozị pu-ichen hodun, wezuka Jemisi nwenę Di-nwonni-enyi.

²⁰ M ri a gwa unu, id'ęnya Osolobue, ni ihienni m ri e de ni unu wu ezioku, ele ntu!

²¹ Omegu, m nọ jen Azun Siria le Silisia. ²² Ndi uka Kraisti hun risonme egberę Judia e ke marin m omarin-ęnya ogen ahun.

²³ We nu a hu a nu ni we si ni "Onye ahun te ri e kpokponi enyi mbu rizi nwan e zisonme ozi okukwe ahun o te cho n'o tikpo!"

²⁴ We nọ gi ifiri m ja efan Osolobue mma.

Isi Nke Ebuo

Pita, Jemisi le Jonu Nabanhan Polu Anabanhan

¹ O mepu ahua mmenọ, m nọ shizi Jerusalem. Mme le Banabasi wi ogen ahun, m nozi weri Taitosi. ² M jen ebegu makeni o nwon ihien Osolobue ghosi m; m nọ kowa ni we ozioma hun m ri e zi ebe ndi wulen ndi Ju ri. Kani m me e usuo—egbata mme le ndi we weri ni we wu ndi-isi suo—amamgbe o wuru ni m ri a gba osọ olal'iwı mọbu ni hun m gbafu a laguo iwi, o wuru ni orun m la iwi. ³ Awadeni we ikwa-ugun ye Taitosi mme le iya wi olu, osuon'a ni ele onye Ju, ni onye Grika ro—⁴ kani oku ikwa a ugun e te puhagho make ndi hun gi nzuzue rubanhan, e me ke si we wu ndi kwerini. We bia d'a hundele udi inwonrin-enwen hu enyi nwon ime Kraisti, keni we wezi enyi che ime igbon. ⁵ Kani, enyi ekweyeni ni we kaka akpu-ohu, makeni enyi chokenme ni enyi chodon ni unu ezioku ri ozioma, keni unu marin a k'o richanrin.

⁶ Nke ndi hun nọ ke si we wu ndi-ndu—o nwonni ihien ohun we buche ni m. (Ihien ọwule we wu enwon ihien o wu ebe m ri, makeni Osolobue ara gbeyeni ihian.) ⁷ Mba. Kama, o wede we ęnya ni Osolobue e yegu m orun igbashia ozioma ebe ndi kwaleni ugun ri, ya wu ndi ali ndi ozọ wulen ndi Ju, k'o don ye Pita orun igbashia n'a ebe ndi kwa ugun ri, ya wu ndi Ju. ⁸ (Makeni onye ohu hu gi Pita a run orun onye-ozı pu-ichen ime igunrun ndi Ju, ndi kwa ugun, iya gizikwo mme nwen a run orun onye-ozı pu-ichen ime igunrun ndi wulen ndi Ju, ya wu ndi kwaleni ugun.) ⁹ Ogen Jemisi le Pita le Jonu, ndi hun we weri nọke ndi-isi, gi hun ni eka Osolobue ri ime m, we nọ na mme le Banabasi eka, nabanhan enyi, ni enyi le we wu ohu. We nọ kweri n'ọ hugho mma ni mme le Banabasi jenne d'a

rụnma ime ndi wuleni ndi Ju, ya wu ndi kwaleni ugun, uwe le enwen we a rụnma ime ndi Ju, ya wu ndi kwa ugun. ¹⁰ Ihiyen ohu suo ke we sihu enyi me: enyi a nyanhankwo ndi-igbenye, hun a duzikwoni m.

Polu A Jugbo Pita Ime Antioku

¹¹ Kani, ogen Kefasi wu Pita gi bja Antioku, m jugbo a elee-m, elee-i, makeni o mēfie hun we hun enya ogen ahun. ¹² Makeni, ke ndi ahun Jemisi zihē kelēni bja ebēhu, Pita e sōn ndi wuleni ndi Ju e ri ihiyen-oriri. Kani, ogen ndini gi biagu, Pita nō noye nkō, o duzini ndi wuleni ndi Ju ri, makeni o ri a tu egun ndi ri itu ndi hun a kwadon ikwa-ugun. ¹³ Ndi Ju ndi ozo ri ebēhu nō sōn e mēme ihunnai ahun, nke wu ni e dufiede we Banabasi le enwen e. ¹⁴ Ogen m gi hun a ni ihiyen we ri e me le ezioku ri ozioma a dangbamani, m nō nō id'enya we ile si Pita, "Onye Ju ke i wu, kani i ri e bi ke ndi wuleni ndi Ju, y'a ra bi ke ndi Ju. Nani ke i donzi nwan a cho ni i wa obibi ndi Ju ye ndi wuleni ndi Ju olu?"

Okukwe Suo

¹⁵ M nozi si Pita, "Nke enyi le enwen enyi, ndi Ju mu enyi, enyi ele ndi hun w'a kpo 'ndi wuleni ndi Ju, ndi ome-njo.'

¹⁶ Bu enyi a maringho ni ele idonme Iwu ke Osolobue gi e kuni ihian ohunma, kani ikwerini Jesu Kristi, gi e e don enya. Ifiri e, enyi le enwen enyi e kweriguo ni Jesu Kristi, keni Osolobue kuni enyi ohunma, makeni enyi kwerini Kraisti, gi Kraisti e don enya, ele makeni enyi e donme Iwu Mozizi. Makeni, Osolobue ekukoni onye owule ohunma makeni onye ahun e donme Iwu. ¹⁷ Kani, o me nwan ni, ebe enyi nō ri a cho ni Osolobue kuni enyi ohunma makeni enyi ri ime Kraisti, a hun w'a ni enyi le enwen enyi wu ndi njo, ya wu Kraisti a kwadon njo? Kaka! ¹⁸ O me nwan ni a tndonzime m ihiyen m tikpo, ya wu m ri a ghosi ni m dan Iwu ogen m gi tikpo a. ¹⁹ Eghē, makeni, e gigo m ihiyen ri ime Iwu nwunnahin Iwu, keni m hun uzo rini Osolobue ndun. ²⁰ A kpo buguo we mme le Kraisti enu obe Kraisti. Elezi mme ri ndun, Kraisti ya ri ndun ime m. Ndu nni m ri nwan e bi ime ehū, m ri e bi e ghahani okukwe m nwe ime Nwa Osolobue, hun nwe ihiyen-qsusuo m, we enwen e ye make ufiri m. ²¹ Emekō m efoma Osolobue wuru ihiyen na iwi—makeni, omeni ezie ro ni ihian donme Iwu, Osolobue e gi e kun'e ohunma, ya wu ni onwun Kraisti nwun la iwi!"

Isi Nke Eto

Iwu ra Okukwe?

¹ Euu ndi Galeshja, ndi-nzuzu! Onye me onu ihienni? Bu id'enya unu ke we nō ghosichanrin ni we kpo gbu Kraisti elu

obe. ² Ihiyen ohuni sọọ kẹ m chọ ni m marin: gwadẹle ni m, nani kẹ unu don nwehen Mmon-nsọ? Unu nwehen ẹ ghahani idonme Iwu ra ghahani ikweri ozioma unu nu? ³ Erira kẹ unu e zuzuhan? Eka Mmon-nsọ kẹ unu gha bidon; onu ri nwan a lili ma ni onu gi iken unu—iken ihian—mẹchanrin a? ⁴ Ni m judẹle unu: afunfun nei ile unu ta wu nke olal'iwu? Ra o laguode iwi nke-esi? ⁵ Osolobue hun e ye unu Mmon-nsọ a, a run orun atu-nya ime igunrun unu, o ye unu ya make ni unu ri e donme Iwu Mozizi ra make ni unu hu a nu e kweri ihien unu nu?

⁶ Nke Ebrahim, Ehuhuo-nsọ si ni “O kweyeni Osolobue, Osolobue no gun a yen'e, kpọ a onye ri kẹ Osolobue chọ.” ⁷ Gi ni onwan marin ni ndi hun wu ezigbo umu Ebrahim wu ndi kwerini. ⁸ Ekukwo-nsọ e kutoguo a ni Osolobue jenkọ d'e gi ifiri okukwe ndi wulen ni ndi Ju kuni we ohunma; o si ni Chuku zi Ebrahim ozioma edei, si, “Ndi ani ile jenkọ d'e nwehen ngozi ghahani i.” ⁹ Ya wu, ndi hun kwerini k'e son Ebrahim hun kwerini wuru ndi we gozi agozi.

¹⁰ Ndi hu gi idonme Iwu e don enya a wuruole ndi we bu onu. Make ni, Ehuhuo-nsọ si, “Onye owule hun ghalen e donme ihien ile we de ime ehuhuo Iwu, e henringuo onye we bu onu!” ¹¹ O weguu nwan enya n'o nwonni onye owule hun Osolobue jenkọ d'e kuni ohunma make ni o donme Iwu. Onwan wu ezioku, make ni, Ehuhuo-nsọ si ni, “Okukwe kẹ onye ri kẹ Chuku chọ k'e gi ri ndun,” ¹² bu ele okukwe kẹ Iwu gi a run, make ni, Iwu le enwen ẹ e kuguo ni, “Onye hu hun ri e donme ihien ndini ile Iwu ku k'e gi ri ndun make ni o ri e donme we.”

¹³ Kraisti gbafuha enyi ime abumonu Iwu ghahani igi ifiri enyi henrin onye we bu onu. Make ni, Ekukwo-nsọ si ni, “Onye owule we hogbu elu osisi a wuruole onye we bu onu.” ¹⁴ O gbafuha enyi keni ngozi Osolobue gozi Ebrahim hun uzọ biani ndi ali ndi ozọ ile hun wulen ni ndi Ju, ghahani Kraisti wu Jizosi, keni enyi hun uzọ gi okukwe nwonhen Mmon-nsọ hun Osolobue kwe nkwa a.

Iwu Le Nkwa Osolobue

¹⁵ Umune m, ni m gi ihien w'e me uhuhin ile kowa ihien: madu ebuo kwerigbamahu banyeni ihien owule, biyegu a eka, o nwonni onye owule k'a saeka kagbu ẹ mọbu we ihien owule chen'e. ¹⁶ Ogen Osolobue gi kwe nkwa hu, o kwe Ebrahim le nwa a ya wu nkwa, Ehuhuo-nsọ asini “Umụ i” ya wu, hun kari onye ohu; kani o si “nwa i” ya wu ohu sọ—hun wu Kraisti. ¹⁷ Ihiyen m gi ẹ e ku wu ni Osolobue e biyegu nkwerigbama hu eka, tume ẹ; ya wu ni Iwu we webanhan ogen o gi mepu orogbo ahua iri-kwasị-ogun kwasị nnu as'eka kagbu nkwerigbama hun Osolobue biyegu eka le nkwa o kwe ime nkwerigbama ahun. ¹⁸ Make ni, omeni idonme Iwu

ke we gi e nwonhen ihien Osolobue kwe nkwa a, ya wu ni elezi n'o kwe nkwa hain we gi e nwehen e. Kani, ezioku-ezioku, Osolobue ye Ebrahim ya ofe igi mezu nkwa a.

Ki Hain Nwan We Gi Ye Iwu Hu?

¹⁹ Ki wuzi nwan mkpa Iwu hu ri? We webanhan a ni ihian e gi e a marin njo le mmefie, a marinzi njo we le mmefie we, d'e ru ogen nwa ahun, onye hu we kwe ya wu nkwa e gi bia. We gha eka ndi mmon-ozu tumu ya wu Iwu, we e ye ukọ ye we. ²⁰ Kani w'a ra cho ukọ ebe onye ohu suo no e me ihien. Osolobue gi eka a me ihien e ogen o gi kwe Ebrahim nkwa ahun.

²¹ Ari m'e ku ni Iwu wu enenren nkwa Osolobue. Kaka akp'ohu! Makeni, omeni we te ye iwu hun a saeka e ye ihian ndun, nke o wuru ni, ezioku-ezioku, onye donme e, o wuru onye ri ochan. ²² Kani Ehuho-nsọ e kuguo a ni ihian ile ri ime egbun njo, ku e hun we enya, keni o wuru ni uzọ ohu suo ke we gi e nwehen ihien Osolobue kwe nkwa a. Uzọ ohu hu wu ikweri ni Jesu Kristi, gi Jesu Kristi e don enya: onye kwere, o nwehen e. ²³ Ke enyi kelenu kwere ni Kraisti, Osolobue bu enyi donme okpuru Iwu, kpokin enyi ye, nọke ndi ngan, e che ogen okukwe e gi bia. ²⁴ Ya wu, Osolobue tumu Iwu n'o wuruni enyi onye bu mkpinsin e lepu enyi enya, d'e ru ni Kraisti a bia, keni, o ru, o gi okweri enyi jenko d'e kwere ni Kraisti kuni enyi ohunma. ²⁵ Kani, hunni enyi kweriguu nwan, enyi arizi okpuru onyenlepu-enya.

²⁶ Unu ile wu umu Osolobue ghahani okweri unu kwere ni Kraisti wu Jizosi, ²⁷ makeni, onu ile, hun we buguu che ime Jesu Kristi ghahani ime onu mirin-Chuku, e yiriguu Kraisti. ²⁸ Ya wu ni o nwonzi ihien ri ichen egbata ndi Ju le ndi wuleni ndi Ju; egbata igbon le onye nwon enwen e; egbata ikennyu le ikpoho: enyi ile wu ohu ime Kraisti wu Jizosi. ²⁹ O me nwan ni enyi wu nke Kraisti, ya wu ni enyi wu umu Ebrahim, ni enyi k'e nwonhen ihien Osolobue kwe nkwa n'o k'e ye.

Isi Nke Eno

Unu E Nweringuo Enwen Unu!

¹ Ihien m ri e ku wu ni, ebe nwa ahun jenko d'e nwonrin ihien nedi e kelenu ru ogo, o rihu ke igbon, ihien ichen arı a, osuon'a ni ihien ile wu nke e. ² O risonme okpuru ndi e du n'e le ndi e lepu a enya d'e ru ogen hu nedi e kaye. ³ Eriira k'o ri enyi ke enyi kelenu ru ogo, ya wu ke enyi kelenu kwere, enyi wusonme igbon ihien ndi hun a ki obibi ri ime uwanı. ⁴ Kani, mgbe ogen gi zu, Osolobue no zihe Nwa a; okpoho mu a; we mu a ye okpuru Iwu. ⁵ Osolobue zihe e n'o hun uzọ gbari ndi

ri okpuru Iwu, keni enyi henrin umu Osolobue, umu Osolobue ru ogo umu. ⁶ Makeni unu wu umu, Osolobue no zihę Mmon nke Nwa a ye ime obi unu; Mmon ahun ri nwan ime enyi ile a hi, “Baba! Baba-Nedi m!” ⁷ Ya wu nwan ni y’elezi igbon; nwa ke i wu. Ebe o me ni nwa ke i wu, Osolobue k’e keye i ihien e.

E Kinle Ni Azuun Ime Egbun

⁸ Mgbe mbu, ogen unu keleni marin Osolobue, unu wu igbon mmon ndi hu furuleni w’e fe, unu e fe we e fe. ⁹ Kani hunni unu maringuu Osolobue—mba, hunni Osolobue maringuu unu, kini ke unu kinkozini azuun d’e kunrun mmon ndi ahun le ihien ndi hu ndun guu? Unu cho ni unu henrinzi igbon we? ¹⁰ Unu e mesonme mememe we gi a nyanhansonme uhuhin le ifon le ogen le ahua ri ichen-ichen! ¹¹ Egun unu rikwo a tu m, ni ikenkwo orun ile m run ebe onu ri a laguo iwi!

¹² M ri a rio unu umune m, ri ni ke mme, makeni a riguo m ke unu. Unu emeni m njo. ¹³ Unu a maringho ni emu ri a kuni m ogen ahun wu ihien weheni m oghere m gi zi unu ozioma isi-ibuzo ahun. ¹⁴ Kani, osuon’a ni ehụ hun ri e songbuni m wuru ni unu ibu le ihien-nlele, unu elegberini m, unu ajuni m; kama, unu nabanhan m nọkẹ si m wu mmon-ozu Osolobue, nọkẹ si m wu Kraisti le enwen e. ¹⁵ Ki mezi ighoghọ hu ile unu nwe ogen hu?! M k’a s’eka shia eri ni, omeni o ri nfe, nke unu e te gwe m akpuru-enya unu, omeni o te k’e yeni m eka! ¹⁶ Ke m henrinni enenren onu makeni m gwa unu ezioku?

¹⁷ Ndi ahun ri nwan a liliima ni we dori onu, kani ele ihien ri mma ke we bu obi! Ihien we bu obi wu ni we wepu onu ebe unu ri, keni unu buchanrin obi unu che ebe we ri. ¹⁸ O hughokwo mma ibu obi e che ihien enina, e mekenme oku e—omeni ifiri ihien ri mma ro, omeni w’e me e ogen ile—ele mme le unu nodihu suo.

¹⁹ Umu m hun ri m obi, ime unu e memezi m, oku unu a kpmazi m, d’e ru ni unu e sonmechanrin Kraisti. ²⁰ K’o te ri m, m ri nwan ebe unu ri kikenni, keni m hun uzọ gbehuto olu, makeni obi eruzini m ali ebe unu ri!

Ihien Polu Gi Sara Le Haga Ghosi

²¹ Gwadele ni m, unu ndi choko ni unu ri okpuru Iwu, unu anuni ihien Iwu Mozizi ku? ²² We de e ime Iwu ni Ebrahim mu ikennyę ebuo: Haga, nne ohu wu igbon; Sara, nne hun-ebu nwe enwen e, ele igbon. ²³ We mun’a hun nne e wu igbon ke ihian don a mu nwa; kani we mun’a hun nne e nwe enwen e ghahani nkwa Osolobue kwe.

²⁴ Enyi k’a s’eka gi ihien ndini ghosi ihien: ikpoho ebuoni nokin enya nkwerigbama ebuo. Ohu wu hun we no elu Ugu Sainai meme. Ohun ke Haga nokin enya a; o mu umu, a wuru we igbon. ²⁵ Haga nokin enya Ugu Sainai, hun ri ime atu ali Arebia.

Ọ ghosị obodo Jerusalem hụn rị ogenni, makeni Jerusalem le ndi rin'a wu igbon kikenni. ²⁶ Kani Jerusalem hu hūn rī enu-igwee nwon enwen e, ele igbon. Iya wu nne enyi. ²⁷ Makeni Ehuhuo-nsọ si,

“Ghohoma nwan!

Iyū wū agan,
hūn mūtuleni nwa!

Kwankpoma ebu! Yime oro!

Iyū, hūn marintuleni ufu-nwa!

Makeni, umu okpoho hu we jutọ,

a kariguo

nke okpoho hu ya le di e bi!”

²⁸ Umune m, unu wu umu Osolobue ghahani nkwa hu o kwe, nọke ke Aziki don wu. ²⁹ Kani, o ri nwan k'o ri ogen hu: ogen ahun, nwa we mu ke ihian don a mu nwa kpokpo hūn we mu ghahani Mmon nke Osolobue. ³⁰ Kani, kini ke Ehuhuo-nsọ ku? O si, “Chupu igbon hu le nwa a; makeni nwa igbon hu esonko nwa okpoho hūn nwon enwen e keru uku.”

³¹ Umune m, ya wu ni enyi ele nwan umu igbon-okpoho hu, kama, umu okpoho hūn nwe enwen e ke enyi wu.

Isi Nke Isen

Unu E Weriguokwo Enwen Unu!

¹ Kraisti gbafuha enyi keni enyi wuru ndi nwe enwen we. Wuzokenme ni nwan ke ndi weriguu enwen we! Anikwole ni we kpomazi unu egan igbon!

² Gon ni ntin! Mme wu Polu ri a gwa onu ni onu ni we kwa onu ugun, ya wu ni o nwonni erere Kraisti k'a ban ni unu.

³ M ri a gwazi okenny e owule hūn k'a ni we kwa a ugun ya kwademekwo nwan n'o donmeharin Iwu ile. ⁴ Onye owule ri nwan e donme Iwu, e gi e e ro ni Osolobue ri e kun'e ohunma, a ghaguokwo ime Kraisti pu; o ghaguokwo ime efoma Osolobue danpu. ⁵ Kani, okukwe le iken Mmon-nsọ ke enyi nwen gi ri e chekenme ohunma ahun Osolobue jenkọ d'e kuni enyi, hūn enyi ri a tu enya a. ⁶ Makeni, ime Kraisti wu Jizosi, ikwa-ugun le akwan-ugun enwonni ihien o wu. Ihien ri mkpa wu okukwe hūn gi ihien-osusuo a ghosi n'o hu a.

⁷ Unu te ri a gba-osọ ohunma! Onye bu uke che ni unu, unu gizileni e son ezioku? ⁸ Elekwo Osolobue hūn kpọ onu dunye onu udi odunyeni! ⁹ O rihu ke we don e ku e, “Eker e yisti suo ke w'e buchehu, o ghagbari flawa bredi hu ile.” ¹⁰ Kani, makeni a maringho m ihien Di-nwonni-enyi k'a saeka me ime ndun onu, obi ru m ali ni unu eroko ihien ichen, sonme nkuzi ozo. Onye hu ri e nuhunmeni unu—onye owule o wu—k'a narinri afunfun rin'a.

¹¹ Umunę m, omęni echen ke m rikwo a kuzi ni ikwa-ugun ri mkpa, ki hainzi we gi e kpokpo m? Omęni ezioku ro ni m ri a kuzi ni ikwa-ugun ri mkpa, ya wu ni ozi m ri e zi banyeni obe Kraisti e ke gha e buhe oku. ¹² K'o ri m, ndi hu ri e ye unu nsongbu e jęn d'a warade enwen we, eledę ikwa-ugun suo!

Anile Enwen I Ki I

¹³ O me nke unu umunę m, Osolobue kpo unu d'e weri enwen unu. Kani, egikwole ni ni onu e weriguo enwen onu memę k'o ri onu, rike ihian-mmaka; ka gi ni ihien-osusuo e fetari ibe unu. ¹⁴ Makeni, we wegbamacharin Iwu ile che ime akpu iwu ohu hun wu "Thien ibe i k'a suoriri i ke ihien enwen i don a suo i." ¹⁵ Kani, omęni unu hu a tagbu ibe onu e ri, kpachanfukwo ni nwan enya, amamgbe onu e gbupu ibe onu!

Mmon-nso Le Ihian-mmaka

¹⁶ M si unu, a ni ni nwan Mmon-nso a ki unu, make unu gha e me ke ihian-mmaka. ¹⁷ Makeni, ihien ihian-mmaka a cho ele ihien Mmon-nso a cho; ihien Mmon-nso a cho ele ihien ihian-mmaka a cho. We ebuo a luson ibe we ogun, nke wu ni, y'a saeka me ihien i cho. ¹⁸ Kani, omęni Mmon-nso ri e du unu, ya wu ni unu arizi okpuru iwu.

¹⁹ Ihien ihian-mmaka e me puhacharin ifon; we wu ihien ndini: ughere, ibi obibi rileni ochan, ime ihien-ifenren, ²⁰ iruammon, ibu-nshi le igi iken eje-mmon a run, idu-enenren, ikpe, enya-ufu, eje-olulu, icho nke-i nke-i, nkebe, izuo eka-nke, ²¹ iwe-enya, igbu-ochu, ira-manyu tu, eje-mmemme le ihien ndi ozo no erira. M ri nwan a gba unu mkpinsin-eka ke m don gba unu ya mbu, ni ndi hun e me ihien ndi no erira a banko Ali-eze Osolobue.

²² Kani, ihien Mmon-nso a mipuha wu: ihien-osusuo, ighogho, udon, ndidi, efoma, ime-mma, iwu onye we gi e don enya, ²³ ime-juu, ikwondon-enwen-ihian. Onye me ihien ndini adanni iwu owule. ²⁴ Ndi hun wu nke Kraisti wu Jizosi a kpogbuguo ihian-mmaka we te wu le ihien a gunn'a le ihien a suon'a enu obe Kraisti. ²⁵ Ebe o me ni Mmon-nso e ye enyi ndun, ni enyi e bi ni nwan ke ndi Mmon-nso ri a ki. ²⁶ Ele hun enyi e gi a pache mabu a kpasu ibe enyi iwe mabu e we ni ibe enyi iwe-enya.

Isi Nke Isin

E Bu Ni Ibu Ibe Unu

¹ Umunę m, onye me njo, unu ndi ri e bi ke Mmon-nso cho, gi ni nwayo wekinhen e. Ka kpachanpukwo ni enya amamgbe onwunwan a biazikwo ni unu nwen. ² E bu ni ibu ibe onu. Unu gha e me e, ya wu ni onu hu e mezu iwu Kraisti. ³ Onye ri e ro n'o nwongho ihien o wu bu o nwonna ihien o wu ri e dufie

enwen e. ⁴ Onye-onye ya lele ihien o ri e me. Omeni o hugho mma, ya honron make ihien ri mma o me, ka y'e gile enwen e tuni onye ozo, ⁵ makeni onye-onye furu n'o buru ibu e.

⁶ Ndi we ri a kuzi oku-Chuku furu ni we keye ndi ri a kuzi ni we oku-Chuku ihien-oma owule we nwon. ⁷ Edufiekwole ni enwen onu: Osolobue anikokwo onye owule megbu e; ihien onye kun k'o k'a ghorj. ⁸ Omeni ugbo we kunye e wu ime-ihien a suo ni we, we k'a gha ugbo hu ghorj ntikpo; omeni ugbo ime-ihien a suo Mmon-nsa ke we kunye e, we k'a gha ebegu ghorj ndun-itebite. ⁹ Ya wu, ndun ime ihien ri mma y'a gukwole enyi. Makeni, omeni enyi anini ndun guu enyi, ogen ru, enyi jenkod'e ri erere e. ¹⁰ Ya wu, ni enyi gi ni nwan oghere ile enyi nwe e me ni onye owule ohunma, tumadu ndi hun ri ikpun-ulo okukwe.

Mkpinsin-eka Ikpazuun Le Ekele

¹¹ LEE NI AKPURU-ekukwo NDI NI NO JAGBO-JAGBO M GI eka M DENI onu. ¹² Ndi hun ri a cho ni we gi ihien enya e legha du eka obi, uwe ri nwan a cho ni we wa ikwa-ugun ye unu olu. We ri e me e amangbe we e gi ifiri obe Kraisti kpokpo we. ¹³ Ke ndi hun kwa ugun le enwen we aride e donme Iwu, bu we hu a cho ni unu kwa ugun keni we gi ihien ri unu ehun nyan isi: ni unu e donmeguo omenali hun w'e legha enya. ¹⁴ O bughari m! Egiko m ihien owule nyan isi, wezuka obe Nna enyi wu Jesu Kristi. E giguwe we obe hu kpogbu uwani—o wuru ihien nwunni ebe m ri, gizikwo obe hu kpogbu m—a wuru m ihien nwunni ebe uwa ri. ¹⁵ Ke ikwa-ugun ke akwani-ugun arini mkpa, kaka! Ihien ri mkpa wu ni we kedonzi ihian. ¹⁶ Udon le omiken ya rini ke we han gi usonronni e bi—uwe wu ndi Izrelu Osolobue nke-esi!

¹⁷ Gha ogenni e jen, onye owule egizile oku ikwa-ugun ye m nsongbu, makeni apa ehun we rusonme m make ufiri Jesu husonme m ehun.

¹⁸ Umune m, efoma Onye-nwonna-enyi wu Jesu Kristi ya noyeni unu ime-mmom. Isee.

Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni Ndi Efesosị

Ekele

¹ Mmẹ wu Polu de Ekwkwọ-ozini. M wu onye ozi pu-ichen Kraistị wu Jizosị ghahani uche Osolobue. M ri e dejenni ndi nke Osolobue ri Efesosị, ndi we gi e don-nya ime Kraistị wu Jizosị. ² Efoma le udon, hun gha aka Osolobue Nedi enyi le Onyenwonnienyi wu Jesu Kristi bia, ya noyeni unu.

Ngozi Enyi Nwon Ime Kraistị

³ Ekele ya ri ni Osolobue, onye hu wu Osolobue le Nedi Onyenwonnienyi wu Jesu Kristi, n'o yeole enyi ngozi ime-mmom ile ri elu-igwee makeni enyi ri ime Kraistị.

⁴ Ni Osolobue d'e kede uwa, o hotogwole enyi ime Kraistị, makeni o nwe ihien-osusu ebe enyi ri—keni enyi wuru ndi ri nso, nwonleni nkoriani enya Osolobue. ⁵ O no kwademe ni, o ru, o munnun enyi ye ikpun-ulo a ghahani Jesu Kristi—makeni o sugho a, makeni uche e ro. ⁶ O me e keni we gi e ja Osolobue mma make oken efoma o me, hun o hukpu enyi ghahani ezi Nwa a! ⁷ Makeni enyi ri ime Kraistị, enyi a wuruole ndi we gi edeke e gbari—ya wu ni Chuku a gbaghariguo enyi njo; ifiri oken efoma a k'o gi me e. ⁸ O gi amamihien le nghota a ile me ni enyi oken efomani. ⁹ O no nwan me enyi marin ihien o bu obi, hun o te zueme; ihien hun o kwademe ketekete n'o jenkọ d'a runfuha ime Kraistị. O meguo enyi marin a makeni o sugho a n'o me erira. ¹⁰ Ihienni o bu obi wu ni, ogen zu, o wegbama ihien ile che okpuru Kraistị—ke ihien ri elu-igwee ke ihien ri enu-uwu.

¹¹ Makeni enyi ri ime Kraistị, ihien Osolobue e ruguo enyi aka—makeni Osolobue, hun e me ihien ile hun o me n'o gi e mezu uche e, gi aka a hoto enyi ketekete n'o gi enyi mezu uche e. ¹² O me e keni enyi ndi ibuzo tukwasị Kraistị obi hun uzọ wuru ihien we gi ifiri e a ja Osolobue mma n'o nweke ogho.

¹³ Ke unu le enwen onu, onu henrinzikwo ndi nke Kraistị ogen onu gi nu oku hu wu ezioku, kweri—oku ahun wu ozioma ahun unu gi nwehen nzuopuha. Unu e kweriguu ni Jesu, Osolobue no bu Mmon-nso o kwe nkwa a che ime ndun unu, gi e ye unu ahima a—gi ghosi ni unu wu nke e. ¹⁴ Mmon-nso ke Osolobue e bu uzọ e ye; iya ke Osolobue gi a ghosi ni enyi jenkọ d'e nwonhenchanrin ihien ile o kwe nkwa—o ru ogen ahun Osolobue k'e gi werichanrin enyi—enyi ndi o gbariguu. Onwan k'e wehe ni Osolobue ojija-mma n'o nweke ogho.

Ekpere Pọlu Mę Ni Ndi Kwerini

¹⁵ Iya haịn o gi mę ni, kete m'a nule oku okweri unu kwerini Di-nwonn-enyi wu Jesu le ihien-osusuo unu nwon ebe ndi nke Osolobue ile ri, ¹⁶ akusituni m iye Osolobue ekele make ufiri unu. M hu a nyanhan unu ogen ile m gha e mę ekpere. ¹⁷ M'a riọ Nedi hun nwe ogho, hun wu Osolobue Onye-nwonn-enyi wu Jesu Kristi, n'o ye unu mmon imarin-ihien; ya ghosisonme unu ihien—ke unu don ri a marinwaye e ohunma. ¹⁸ M'a riọ a onwan keni enya ime-mmon unu shiapu, unu a hun uzọ marin ihien ahun o buto o gi ifiri e kpọ unu, marin ke ihien o kwademe o jenkọ d'e ye ndi-nsọ a hihan ogbe, marinzi kwọ k'o nwehan ogho; ¹⁹ onu a ghotazi ke iken o gi a run orun ime enyi ndi kwerini han, iken hun we ghaleni a sa eka e ku k'o han, hun han ke iken o gi wuru Osolobue. ²⁰ Ya wu iken k'o ghosi ogen o gi gha onwun weli Kraisti, m'e nodi ani eka-nni e ime elu-igwee; ²¹ nke wuni Kraisti kachanrin okiki ile le iken ile ri ichen-ichen le ihien ile w'a gbaye agbaye le efan le nzere ile—elede ndi ri ogenni suo, kani kezị ndi ride ogen hun lalani. ²² Osolobue e wegwo ihien ile che e okpuru ukwu, tumę e Onye-isi uka, Onye ihien ile ri okpuru e. ²³ Uka wu ehụ a; ime uka ke ihien ile banyen'e ri; ya le enwen e wu onye hun ri ebe ile, hun e mę ihien ile e zu oke.

Isi Nke Ebuo

Wę Gha Onwun Wepuha Enyi Shi Ndun

¹ Ogen mbu, onu wu ndi nwunni, make njo le mmebie ² unu ri e mesonme. Ogen hu, unu e son eje-uzo ndi uwa, e son onye hun iken eje-mmon ri elu ri okpuru e, mmom hu hun ri nwan orun ime igunrun ndi hu e nupu-isi okpuru Osolobue. ³ Ezie, enyi ile te ri e bi ke we, e mę ihien owule a suo ehụ enyi le obi enyi, e bi k'o ri enyi; e mę ihien owule gunni enyi le ihien owule la enyi enya. Iwe-le-onuma Osolobue te rizikwo e che enyi nọke ndi ozo ile. ⁴ Kani, makeni Osolobue e meke onye-omiken, makeni o nwe oken ihien-osusuo ebe enyi ri— ⁵ ke ogen hu enyi te gide wu ndi nwunni make njo enyi, o no gha onwun wepuha enyi, me enyi son Kraisti rizi ndun.

Efoma Osolobue ke unu gha nwe nzuopuha.

⁶ O ghaguu onwun weli enyi, o no wesi enyi elu k'o don weshi Kraisti, me enyi son Kraisti nodi ani ime elu-igwee—makeni enyi ri ime Kraisti. ⁷ Osolobue me onwan n'o gi efoma hun o mę ni enyi ime Kraisti me elu ile lalani marin efoma a—hun we ghaleni a sa eka e kuchanrin k'o han. ⁸ Makeni, efoma ke Osolobue me ni unu zuopuha unu ghahani okukwe unu, ele unu gi eka unu me e, ihien Osolobue ye unu ofe ro— ⁹ ele make ihien ihian run, amamgbe ihian e gi e nyan isi. ¹⁰ Ihien

Osolobue me enyi wuru ke enyi wu. Osolobue ya ke enyi ye ime Kraisti wu Jizosi, keni enyi hun uzọ e mesonme ihien oma ndi hu o kwademeto ni enyi ketekete ni uwe ke enyi k'a gha e mesonme.

Enyi Ile Wu Ohu Ime Kraisti

¹¹ Nyanhan ni ni ogen mbu unu wu ndi ali ozo—ebe ehụ ri; unu, hun ndi Ju a kpo “ndi kwaleni ugun,” a kpo enwen we “ndi kwa ugun”—o suo n'a ni ugun we ri e ku oku e wuhu nke ehụ suo, ihien eka ihian e meme. ¹² Nyanhan ni ni, ogen hu, unu enwon Kraisti; ogen ahun, itumunye ke unu wu ebe ikpun-ulo ile ri Izrelu ri. Unu e te ri ime nkwerigbama Osolobue tumē egbata ya le ndi nke e le nkwa ndi o kwesonme ime e. Ogen hu, unu bi enu uwa bu unu e nwon olil'anya, unu enwon Osolobue ime ndun unu.

¹³ Kani, makeni unu ri ime Kraisti wu Jizosi, e giguwe we nwan edeke Kraisti, ya wu ndun a, wezuhan unu hun te ri ebe teni. ¹⁴ Makeni, Kraisti le enwen e wu udon enyi—makeni o meguo ndi Ju le ndi ali ndi ozo wuru ohu, o giguwe ehụ a le onwun a titu mgbon hun te ri egbata we, ihien hu te ri egbata we, e buhe enenren. ¹⁵ O giguwe onwun ahun o nwun kagbu Iwu le umu-iwu le odinali rin'a. O me e keni o ke agbo ohun, we ile a wuru ohu ime e, o gi we nokin enya azuun ebubuho hun te rini, gi uzọ ahun wehe udon egbata we—o mekozi ndi Ju le ndi wuleni ndi Ju, kani ndi kwerini Kraisti.

¹⁶ Kraisti me e keni o gizi erira wekinhenni Osolobue azuun ebubuho hu ime ehụ ohu, ghahani onwun o nwun elu obe; o gi uzọ ni gbupu iwe ri egbata we, wehe udon.

¹⁷ Ya Kraisti no bia d'e zi ihian ile ozi udon hu—ke unu ndi ani ndi ozo hun ri ebe teni ke ndi Ju hun ri nsue. ¹⁸ Ghahani Kraisti, enyi ile a sa nwan eka a gha Mmon-nsọ ohu a banhan ebe Nedi enyi wu Osolobue ri, ke ndi Ju ke ndi ali ozo.

¹⁹ Ya wu, unu ndi kwerini hun wuleni ndi Ju elezi itumunye; unu elezi ndi ali ozo. Unu e songuo ndi nke Osolobue, ndi nsọ, wuru umu di-ali Ali-eze, wuruzikwo ndi ikpun-ulo Osolobue. ²⁰ Osolobue a tunguo unu rike ulo ye elu iyeto hun wu ndi-ozipu-ichen le ndi-amuma. Adansu hun gi ya wu ulo wu Jesu Kristi le enwen e. ²¹ Iya gi azuun ile ri unu hu; ghahan'a ke ulo gi ri e jenwaye elu d'a wuru Ulo-ofufe ri nsọ ime Di-nwonni-enyi. ²² Ime Kraisti, we hu a tun onu le enwen onu, a tunshi unu enu ime-mmom d'a wuru ebe obibi ime-mmom hun Osolobue e bi ghahani Mmon-nsọ.

Isi Nke Eto

Orun Polu Ime Ndi Ali Ozo

¹ Ozioma Kraistị wụ Jizosini m rị e zi unu ndi wuleni ndi Ju hun we gi beye ni unu oghere ke mme wu Polu gi rị ime ngan. ² A maringho m ni unu a nuguo ni Osolobue ye m orunni o gi a ghosi efoma a run make orinimma unu; ³ unu a nuguozị k'o don ghosi m ya wu ihien, hun te zuerini, me m ghota a. Iya ke m benitan unu nke-nke ime ehuhuo-ozini. ⁴ Unu gun a, unu k'a hun ke m ghotahan ihienni mini, ke m ghotahan Kraistị. ⁵ Osolobue aghosini ndi mbu ya k'o don nwan ghosi ndi-ozị pu-ichen nsọ a le ndi-amuma nsọ a ya ogenni ghahani Mmon-nsọ. ⁶ Ihien nzuzueni wu ni, ghahani ikweri ozioma, ndi ani ndi ozo a riguzi ndi ihien Osolobue e ru aka, wuruzikwo mkpamkpa ime ehụ ohu ahun, rizikwo ndi we ile gba nwe ihien Osolobue kwe nkwa n'o k'e me ni ndi rị ime Kraistị wu Jizosi.

⁷ E henringuo m onye-orun oziomanị ghahani oyiye hun Osolobue me efoma ye m, hun iken e gi rị orun ime ndun m. ⁸ Osuon'a ni ahandeni m ke onye hun kachanrin ntin e me ime ndi-nke Osolobue, Osolobue e ye m oiyeni keni m wejenni ndi ali ndi ozo ozi ihien ndi ahun jun ime Kraistị, hun nwonleni oken, ⁹ leni m ghosi ihian ile ke Osolobue hun ke ihien ile don a runpuha ihien ahun o roto ketekete, zueme.

¹⁰ Ihien Osolobue bu obi wu n'o gi uka me amamihien Osolobue hun nwe ihun rị ichen-ichen fon ndi-okiki le ndi ile nwe iken hun rị enu-igwere enya.

¹¹ Iya wu ihien ke Osolobue bu obi edei; o mezuguo a nwan ghahani Kristi wu Jesu Onye-nwonni-enyi. ¹² Make ni enyi rị nwan ime Kraistị wu Jizosi, egun ari a tu enyi ibanye ebe Osolobue rị—ebe o me ni enyi kwerini Jizosi.

Dikenme Ni Nwan

¹³ Ya wu, m rị nwan a rịo unu: anikwole afunfun m rị e gi ifiri orinimma unu a ta guu unu ndun; ezie, ihien k'e wehe ni unu ogho ro.

Ighota Ihien-osusuo Kraistị

¹⁴ Make onwan, m rị e gbu nwan osekpụ ihun Nedi enyi, ¹⁵ onye hun ezi-le-ulo ile rị elu-igwee le uwa gha aka a nwehen efan we. ¹⁶ M rị a rịo a n'o gi ihien ile o nwon, hun o gi nwe ogho, ye unu iken, hun k'e me unu zekenme ime obi unu ghahani Mmon-nsọ a. ¹⁷ M rizi a rịo a ni unu wuru ndi Kraistị birichanrin ime obi we make ni unu hu e gi oku e e don, unu a gbasonme nkogun, e wuzowaye ime ihien-osusuo— ¹⁸ keni unu saeka son ndi nke Osolobue ile ghota ke ihien-osusuo Kraistị shiahan, k'o suehan, k'o jehan elu le k'o mihan; ¹⁹ unu a ghota ya wu ihien-osusuo a, hun we ghaleni a ghotachanrin— keni ihien ile rị ime Osolobue hun uzo jun ime onu.

²⁰ Nke Osolobue, Onye hun k'e ri-eka gi iken e ri orun ime enyi runkarị ihien ile enyi k'a saeka riọ mọbu ro, runkarị a ohunma-ohunma, ²¹ ogho ya rin'a—ke ime uka a ke ghahani Kraistị wu jizosị d'e ru agbo ile, jenrin ejen. Isee.

Isi Nke Eno

Kę Mkpamkpa Ehu Ile Don Wuru Ehu Ohu

¹ Mmę, hun wu onye-ngan make ni m ri e jenni Di-nwonnienyi ozi, ri nwan a riọ unu ni unu bi obibi furu okpukpo Osolobue kpo onu. ² E wenuachanrin ni enwen unu ali ogen ile; e me ni juu; e gi ni ndidi e son ibe unu. E gi ni uzoni a ghosi ihien-osusu onu nwe. ³ Lili ma ni uzọ ile ni udon risonme egbata onu, e kengbama unu, keni unu e gi e e chedon iri-ohu hu hun gha eka Mmon-nsọ a bia. ⁴ Ehu ohu le Mmon-nsọ ohu ri, nọke k'o don me ni olile-enya ohu ke Osolobue kpo unu d'e nwon. ⁵ Nna ohu ro; okukwe ohu ro; mirin-Chuku ohu ro. ⁶ Osolobue ohu ro—hun wu Nedi ihian ile, hun wu Nna ihian ile, hun gi ihian ile a run, hun rizikwo ime ihian ile.

⁷ Kani we yesonme onye-onye ime enyi oyiye ichen-ichen nọke ke Kraistị don cho n'o ye e. ⁸ Ya ke Ekwkwo-nsọ gi si, “Ogen o gi lashi elu,

o weri ihien hu ken ihian egbun che ime egbun,
o no ye ndi ihian oyiye ichen-ichen.”

⁹ (Ogen Ekwkwo-nsọ gi si, “O lashi elu,” k'o gi nwan “O lashi enu” e ku? Ya wu n'o buzo hidanguu, shi ebegu kachanrin e mi ime ani. ¹⁰ Ya wu ni onye ohu hu hidanni wuzikwo onye hun lashi elu, ghafechanrin elu-igwere, keni o hun uzọ gi enwen e mejunkwama ihien ile.) ¹¹ Iya yesonme oyiye ndini: o nwe ndi o ye oyiye iwu ndi-ozu pu-ichen, ye ndi ozọ oyiye iwu ndi-amuma le ndi e zi ozi Osolobue si we zi, ye ndi ozọ oyiye iwu ndi e jenhunmeni e zi ozioma, ye ndi ozọ oyiye iwu ndi ukochuku le ndi-nkuzi. ¹² O yesonme oyiye ndini n'o gi we a zun ndi-nke Osolobue ile ni we d'a run orun Kraistị leni o gi we e me ehụ Kraistị wu uka a gha ihun rike ulo we n'a tunshi elu. ¹³ O me e d'e ru ni enyi ile a wuru ohu ebe okukwe le imarin Nwa Osolobue ri, wuru ndi ka ehụ, sueruchanrin ogo Kraistị, nochanrin ke 'ya. ¹⁴ O me e make enyi gha a wuzi umeka, ndi ebi e bushi ihun-le-azuun, ndi nkuzi owule e buhunme ke ufere e buhunmesonme ihien, ndi ihian gi nkuzi ero le aghigho e dufie. ¹⁵ Kama, ni enyi a wuru ndi a gwa ibe enyi ezioku, e gi ihien-osusu e me e, enyi ile e gi e e sue; enyi e gi erira suekunrun Kraistị, hun wu isi ehuni, richanrin ke 'ya. ¹⁶ Iya wu Kraistị gi ehụ. Make ni, iya me ehụ ile gi nyangbamachanrin ohunma-ohunma ghahani akwanran ile rin'a. Iya rizi e me

mkpamkpa ọwụlẹ a sa ẹka a run ọrun run'ẹ ọhunma, hun ẹhu ile gi a ri iken, e sue, e nwewaye ihien-osisuo.

Obibi Ohun Hun Ri Ime Kraisti

¹⁷ Ya wu, m ri e gi efan Di-nwonni-enyi a gba unu mkpainsin ẹka, a gbashi unu 'ya iken: ebizile ni ke ndi hun ghaleni e fe Osolobue, ndi iroro we nwonleni isi. ¹⁸ Uche we a gbaguo ishi. Enwon we ndun Osolobue makeni o nwonni ihien we marin ebe ezioku ri, obi we kpokinziwo akpokin. ¹⁹ Makeni, ifenren arizi we enya; e wechanringuo we enwen we ye ihien-ifenren le ihien ile ru unyin ri ichen-ichen, a rizi we a sa ẹka e kwondon enwen we.

²⁰ Kani, ẹlekwọ erira ke we kuzi onu banyeni Kraisti! ²¹ Eghẹe, unu a nuguo banyen'e, unu a muguo ezioku hun ri ime Jesu.

²² Unu a muguo ni unu jenkọ nwan d'a ma eje-obibi hu unu te ri e bi tuhu—onye hu unu wu mbu hun rehiguu ihun le azuun, hun ihien olila-enya dufieguu. ²³ Mmon onu le uche unu k'a wuriri nke ohun; ²⁴ unu e yiri onye ohun hu, hun we gi udi Osolobue ke—hun ri ke Osolobue don cho nke-esi, ri nsọ nke-esi. ²⁵ Ya wu, atuzile ni ntụ! Kama, a gwa ni ibe unu ezioku, makeni enyi le ibe enyi wu ehụ ohu. ²⁶ Olulu nwe iken bu i, ka anil'a han i me njo. Olulu y'e bulẹ i ni eki gi. ²⁷ Eyele ni Ekwensu efe.

²⁸ Onye e zun ohin y'e zunzile. Kama, ya runma ọrun nwonleni nkoriani, e gi e e bi, e yezikwo ni ndi mkpa kwondon ẹka. ²⁹ Anile ni eje-oku puha unu onu, kani, oku hun a gba ihian ume, ban n'a erere ime onodi o ri—keni oku unu hun uzọ e yeni ndi hun ri e gon ntin ẹka. ³⁰ Emekwole ni ihien k'a fu Mmonnsọ Osolobue, makeni iya ke we gi yime onu ahima Osolobue, make uhuhin hu Osolobue k'a gbafuha ndi nke e. ³¹ Wepu ni iwe ile, olulu ile, onuma ile, oro ile, nkuto ile le eje-ihien ile ihian gi e son ibe e. ³² Kama, e gi ni efoma le omiken e son ibe onu, a gbaghari ibe unu ke Osolobue don nwan gbaghari unu ghahani Kraisti.

Isi Nke Isen

Obibi Umụ Ukpẹ

¹ Ebe o me ni unu wu umu Osolobue hun ri a obi, kinrin n'a nwan—e bi ni nwan ke iya. ² E gi ni ihien-osisuo e bi—noke ke Kraisti don nwe ihien-osisuo enyi, gi ifiri enyi we ndun a ye, noke oyiye le ejan hun e shin ohunma hun Osolobue nabanhan.

³ Noke ndi nke Osolobue, anikwole ni we nude oku ughere mobu ihien owule ru unyin mobu enya-uku ime igunrun unu.

⁴ Anile ni oku ihien-ifenren mobu oku-nzuzu mobu oku owule ru unyin puha unu onu. Kama, e gi ni onu unu e yesonme

Osolobue ekele. ⁵ Marinkwo ni ni o nwonni onye owule hun a ghereni mobu onye rileni ochan mobu onye enya-uku (hun wuzi irua-mmom) jenko d'a ban Ali-eze Kraisti le Osolobue! ⁶ Anikwole ni onye owule gi oku nwonleni isi dufie unu, makeni, ufiri ihien ndini ke iwe-le-onuma Osolobue gi a biani ndi nnufu-isi. ⁷ Ya wu, esonkwole ni we meko kaka!

⁸ Makeni unu te ri ime ishi, kani hunni unu wuruguu nwan nke Di-nwonni-enyi, onu wu ukpe. E bi ni nwan ke umu ukpe — ⁹ makeni mkpuru ukpe a mi wu ihien ile ri mma, ihien ile kuru-oto le ihien ile wu ezioku.

¹⁰ Liliima ni ni onu a chopuha ihien hun k'a suo Di-nwonni-enyi usuo.

¹¹ Esonle ni we e me ihien ndi hu w'e me hun wu nke ishi, hun ghaleni a ban erere, ka e kpu ni we oro. ¹² Ihien ndi nnufu-isi e me nzuzue e mede ifenren okuku! ¹³ Kani, we wepuha ihien owule ebe ukpe ri, a hun we k'o no — ¹⁴ makeni ukpe nwunkpuhu ihien, o henrin ukpe. Ya hain Ehuhuo-nsa gi si, "Onye-uran, tenhin!

Gha onwun lihi,
keni Kraisti nwunkpu i."

¹⁵ Kpachanpu ni nwan enya ke unu don e bi; ebile ni ke ndi marinleni ihien, ka e bi ni ke ndi marin ihien. ¹⁶ Egile ni oghere owule unu nwe gupu egu, makeni ogeni jo njo. ¹⁷ Awukwole ni nwan ndi-nzuzu, ka ghota ni ihien wu uche Di-nwonni-enyi. ¹⁸ Arakwole ni manya tu, makeni ihien-ifenren ro ni manya ri a ki ihian; ka a ni ni Mmom-nsa e jun ime ndun unu, a ki unu ogen ile — ¹⁹ unu e gi ebu ri ime ekukwo Ebu-oma le ebu-ofufe le ebu ndi ozo ri nso a gwa enwen unu oku, a bu ni Di-nwonni-enyi ebu a suo usuo ime obi unu; ²⁰ e gi efan Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi e ye Chuku-Nedi ekele ogen ile make ihien ile.

Egbata Di Le Nwunye

²¹ E welua ni ni ibe unu isi ali, e gi e a gbaye Kraisti. ²² Nwunye, e welua ni di i isi ali ke y'e me ni Di-nwonni-enyi. ²³ Makeni, di wu isi nwunye e noka ke Kraisti don wu isi uka — uka, hun wu ehụ Kraisti — hun Kraisti wu onye-nzuopuha a. ²⁴ Ya wu, nwunye k'e weluariri ni di e isi anị ime ihien ile ke uka don e wenua ni Kraisti isi ali.

²⁵ Di, nwe ihien-osusuo nwunye i ke Kraisti don nwe ihien-osusuo uka, gi ifiri e we ndun a ye — ²⁶ ken'o gi mirin hu wu oku-Osolobue chanchan a, don e nso, ²⁷ keni o gi enina wefuha ni enwen e uka hun nwon ogho, hun nwonleni ntupo, hun seleni aliji — hun nwonleni ihien owule no erira, uka ri nso, nwonleni ihien we gi korian'a. ²⁸ Erirazikwo, di furu n'o nwe ihien-osusuo nwunye e ke o don nwe ihien-osusuo ehụ ya le enwen e. Onye nwe ihien-osusuo nwunye e nwe ihien-osusuo

enwen e. ²⁹ Makeni, o nwonni onye ize ehụ a e ze. Mba. Kama, ihian a zun ehụ a, e memẹ e ohunma—nọkẹ kẹ Kraịstị dọn e me ụka— ³⁰ makeni enyi wụ ụka wụ mkpamkpa ehụ a. ³¹ “Onwan haịn okennyẹ k’e gi latọ nedi e le nne e, banni nwunye, we ebuo e henrin ehụ ohu.” ³² Ihienni e miki; m gi e e ku banyeni Kraịstị le ụka. ³³ K’osilerị, di owule ya nwe ihien-osisuo nwunye e k’o dọn nwe ihien-osisuo enwen e; nwunye owule y’a gbaye di e.

Isi Nke Isin

Umụ Le Ndi Mu Ni We

¹ Umụ, e humeni ni ndi muni unu isi ke Onye-nwonni-enyi dọn ku e, makeni onwan wu ihien furu ni unu me. ² “Gbaye nedi i le nne i.” Onwan wu iwu ibuzo we kwe nkwa chen’e, si, ³ “keni o ri ni mma, y’e nwon isi-nka elu uwa.”

⁴ Nedi le nne, akpasule ni umu onu iwe, amamgbe ndun a guu we, ka e gi ni ozunzun le nkuzi Di-nwonni-enyi kwadon a zun we.

Ndi Idibo Le Ndi We Ri Okpuru We

⁵ Ndi wu idibo mobu igbon, e gi ni egun le ehụ omuma-nni e humeni ndi onu ri okpuru we isi. E gichanrin ni obi unu ile e me e, nọkẹ si Kraịstị ke unu ri a gbaye. ⁶ Ekekwo id’anya we suo—ebe unu n’a cho ni we ja unu—kama, e gi ni akpakali obi unu e me ya wu uche Osolobue—rike igbon Kraịstị. ⁷ A shiapuni efo a run orun unu—nọkẹ si unu ri a runni Di-nwonni-enyi ya, ele ihian. ⁸ Makeni unu a maringho ni Di-nwonni-enyi jenkọ d’a ku onye-onye ugwo ihien-oma owule o me—ke igbon ro ke onye nwon enwen e ro.

⁹ Ndi ihian ri okpuru we, e mezikwo ni we erira. Eronzile ni we egun. Unu a maringho ni unu le we nwon Nna ohu hun ri enu-igwee—bu ara gbeyeni ihian.

Ekiken-agma Onye Nke Osolobue

¹⁰ Nke ikpazuun, zekenme ni ime ihien Di-nwonni-enyi; nwenkenme ni iken e ahun hi ogbe. ¹¹ Yiri ni ihien-agma Osolobue ile, keni unu saeka turu, gbondon ero Ekwensu ile.

¹² Makeni, ele ihian (nwe ehụ le edeke) ke enyi le we ri a do, eje-mmọn ichen-ichen ke enyi le we ri a do: ndi-isi we le ndi-okiki we le eje-mmọn ndi hun a ki ishini gba elu-ụwa le eje-iken ime-mmọn ndi ri elu-igwere.

¹³ Konrin ni nwan agha! Weri ni nwan ihien-agma Osolobue ile, keni unu hun ụzo saeka turu ogen eje-uhuohin e gi bia; keni unu saeka mecharin ihien ile furuni, bu unu turuhukwo ebe unu turu.

¹⁴ Turukenme ni nwan! Unu e gi ezioku kenme ukun nọkẹ akpukpo onye-agma gi e kenme ukun; unu e yiri ime-ihien-Chuku-cho nọkẹ ewuru igwe ahun onye-agma gi e chedon obi.

¹⁵ Yiri ni adudu izi-ozoma hun e wehe udon uku, gi n'e henrin akp'uku, n'oke akp'uku onye-agma; ¹⁶ ime ihienni ile, buru ni okukwe, n'oke ikpan onye-agma, hun onu e gi saeka e gbondon uta ile ri e nwun okun hun Eje-onye hu ri a gba; ¹⁷ weri ni nzuopuha Osolobue zuopuha unu kpuru rike okpu onye-agma, gi gbondon isi onu; unu e weri oku-Chuku hun wu oia-agma Mmon-nsọ, kwondon.

¹⁸ E me ni ekpere n'oke ke Mmon-nsọ don cho ogen ile; unu e gi udi ekpere le arifo owule e son ihien ile. Munrun ni enya ebe ekpere ri, anileni ndun guu unu; e me ni ni ndi nke Osolobue ile ekpere. ¹⁹ E mezikwo ni ni mme nwen ekpere, keni m shiapu onu ni m zi ozioma, Osolobue e ye m ihien m siko d'e ku; o wepu m egun enya, e kusi m'e iken; e me m we marin ihien ri ime ozioma— ²⁰ m yi nwan egan makeni m ri e zi ya wu ozioma rike onye-nnokin enya Kraisti. E me ni ni m ekpere ni m hun uzo e kushi e iken k'o furu ni m'e ku e.

Ekele Ikpazuun

²¹ Ezi nwenen enyi wu Taikikosi, hun wuzikwo onye-orun we gi e don enya ime Nna-enyi k'a gwachanrin unu ihien ile, keni unu marin k'o ri m le ihien m ri e me. ²² Iya ke m zilani ni unu ya —ni unu marin ke enyi ile no, ken'o hun uzo kasizikwo unu obi. ²³ Udun Chuku-Nedi le Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi ya rini ndi nke Kraisti ile—'ya le ihien-osusuo hun okukwe ri ime e. ²⁴ Efo ma Osolobue ya rini ke we han nwe ihien-osusuo ghaleni a nwun anwun jenni Onye-nwonna-enyi wu Jesu Kristi.

Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni Ndi Filipi

¹ Polu le Timoti de ekukwo-ozini. Enyi wu igbon Kraisti wu Jizosi. Enyi ri e dejenni ndi ile ri ime Kraisti wu Jizosi, ndi nke Osolobue, hun ri Filipi ya—uwe le ndi-isi we le ndi-orun uka we. ² Efoma le udon hun gha aka Osolobue Nedi enyi le Nna enyi wu Jesu Kristi bia ya rini unu.

Polu E Me Ni We Ekpere

³ M'e ye Osolobue m ekele ogen ile m gi a nyanhan unu; ⁴ ogen ile m gi e me ni unu ile ekpere, m'e gi ighoghoe e me e, ⁵ make ni onu hu e yeni m aka ime orun ozioma—ghakworu uhuhuin-ibuzo hu onu nu a d'e ru nwan ogeni. ⁶ O wegho m enya ni Onye hu hun bidon orun-omanime unu, k'a gha e me e e zu oke d'e ru Uhuohin Kraisti wu Jizosi k'e gi bia. ⁷ O furugho ni oku unu a ri m enina, make ni unu ri m obi ogen ile! Eghoe, make ni mme le unu e keyetari ibe enyi ihien Osolobue gi gozi enyi—ke ebe m ri ime ngan, ke ebe m ri a kwandon ozioma, e me ihien o gi e werichanrin onodi. ⁸ Osolobue wu osheri m ni unu a da m oda-oda—udi odida hun gha aka Kraisti wu Jizosi bia.

⁹ Ekpere m wu ni ihien-osusuo unu nwe k'a gha e me unu e nwe amamihien le nghoha, e nwe, e nwe waye—¹⁰ keni unu hun uzoe sa aka a hori ihien ka mma suo—unu a wuru ndi nwonleni ntupo mobu nkoriani Uhuohin Kristi k'e gi bia, ¹¹ make ni o ru a hun w'a ni ndun unu a mijunguo mkpuru ri mma Chuku cho, hun gha aka Jesu Kristi a bia. Onwan k'e wehe ni Osolobue ogho le ojija-mma.

Jesu Ri Ime ME Bi

¹² Umune m, m cho ni unu marin ni ihien meni m e yeguo ni ozioma aka ghagbari nke-esi. ¹³ O meguode ndi ile ri ogwa eze-kani wu Siza le ndi ozoe ile marin ni ifiri Kraisti ke m gi ri ngan.

¹⁴ Ngan m ri e meguozi obi rukemende ndi itu-Kraisti ibe enyi bu oda ani ime Di-nwonni-enyi, w'e kushi nwan oku-Osolobue iken kari ke w'e ku e mbu—egun arizi we enya.

¹⁵ Ndi hu ime we gi iwe-enya e zi ozi Kristi—e gi e a do onu. Kani, ndi ozoe bu ihien ri mma obi e zi e. ¹⁶ Ndi hu bu ihien ri mma obi e zi e gi ihien-osusuo e zi ya wu ozi Kraisti, make ni a maringuo we ni Osolobue me we bu m che ime nganni make ichedon le ikwandon ozioma. ¹⁷ Ndi hu gi iwe-enya e zi e gi ozi we ri e zini Kristi a cho nke we, o rini a gha we akpakali obi a

pūha; wẹ rị a chọhụ nị wẹ we afunfun cheni afunfun m rị a ta ime nganni m rị.

¹⁸ Kani o nwonni ihien o wu! Hun ka m mkpa, hun m gi a ghoghọ, wu nị wẹ hu e gi uzọ ile e zi ozi Kraisti, ke wẹ bu ihien rị mma obi e zi e ke wẹ bu eje-ihien obi.

Egheę, m k'a gha a ghoghọ, ¹⁹ makeņi a maringwo m nị wẹ k'a hatu m—ghahani ekpere unu le eyemeka Mmon-nsọ Jesu Kristi. ²⁰ M nwekenme olile-enya nị egiko m egun me ihien ifenren e gi me m; kama, nị m k'e kuzi oku e kikenni, kushizi e iken—ke m don e ku e mbu—gi ehụ m buli Kristi elu—ke ghahani irin'a ndun, ke ghahani inwunn'a onwun.

²¹ O me nke m, m rị ndun, m rị nị Kraisti; m nwunhun, erere ro. ²² Kani, m rị ndun ime ehuni, a runpuha nị m Kraisti mkpuru: amarinzi m nwan hun m k'a hanrin! ²³ M ri e roshi azunni, e roshi azunni: k'o rị m, a la m uwanı to d'e du Kristi nodi—makeņi ohun ka mma. ²⁴ Kani, m rị ndun, iya k'a ka unu eka e yeni.

²⁵ Makeņi o weguo m enya nị m rị ndun k'a ka unu eka e yeni, a maringwo m nị m k'a nodi, runsonme ihien m rị a run ebe unu ile rị, keni unu hun uzọ a gha ihun ime okukwe, a ghoghọ ime okukwe. ²⁶ Ya wu nị wẹ k'a hatu m, a biazı m d'e kunrun unu—obibia m a wuru nị unu ihien unu e gi nyankenme isi oda-oda ime Kristi wu Jesu.

²⁷ Ka bisonme ni obibi furu ozioma Kristi, keni o wuru nị, ke m bia d'a hun unu ke abiani m—nị ntin ke m gihu nu ukwere unu, e gi me don nị unu gi mmon ohu wuzo, le ni onu gi obi ohu a luni uzọ-Kraisti hun rị ime ozioma ogun; ²⁸ e gizikwo m'a don nị unu eginı egun ndi-inenren unu belua okukwe unu kaka akp'ohu. Ohun k'a ghosi wẹ nị wẹ k'a la ntikpo, ghosizikwo wẹ nị unu nwen k'e nwe nzuofuha. Osolobue ya jenkọ d'a han a me erira. ²⁹ Makeņi, Osolobue e yeguo unu ezigbo oghere ife Kraisti, ele ghahani ikwerini n'e suo, kani ghahazikwoni ita n'a afunfun. Iya ke unu rị nwan a ta n'a— ³⁰ makeņi unu e shimeguo nwan onwun ohu hu unu hun ke m rị e shi mbu— unu a nuguozı nị m rikwo nwan e shi e.

Isi Nke Ebuo

Welua Nı Enwen Unu Alı Ke Kraisti

¹ Omeni iwu ndi nke Kristi a gba ume; omeni ihien-osusuo e me ihian a roko ibe e obi; omeni enyi ile hu e meko ime Mmon-nsọ; omeni ihian e me ni ibe e efoma, a nı k'o rı ibe e e metu a obi— ² me ni nwan nı ighoghọ m zu oke. Me n'e ghahani iro ihien ohu, inwontari ihien-osusuo, ikwerigbamanı, ichu ihien ohu. ³ Emekwole ihien owule n'i gi e chori nke i suo mobu nı wẹ hun i. Ka e welua nı enwen unu alı, e ye ibe unu ogho kari

enwen unu. ⁴ Onye-onye ime unu k'a rizikwo a cho orinimma ibe e, ele nke ya le enwen esuo.

⁵ A gun ni agungun ohu hu Kraisti wu Jizosi gun:

⁶ Osuon'a ni Osolobue k'o wuchanrin,
o medeni ni 'ya le Osolobue han.

⁷ Kama,
o no bu ihien o wu che usuo,
wuru odibo;

wu no mu a ihian.

O wuruguu nwan ihian,
⁸ o no wenua enwen e ali, e hume isi,
d'e ru ebe o no kwere ni we gbu e—
kweride hun we gi kpogbude e enu obe!

⁹ Ifiri onwan,
Osolobue no weli e, bushichanrin a elu,
bu e che onodi kachanrinni,

ye e efan
hun kachanrin efan ile.

¹⁰ Nke wuni,
we kpohu efan Jesu/Jizosi,
ihien ile ri enu-igwee le elu-uwu le okpuru uwa

k'e gbu osekpuru.

¹¹ Onu ile k'e ku e
ni Jesu Kristi wu Nna—
oghoo e gi e biani Chuku-Nedi.

Chuku Ri Orun Ime I, Runma Nwan

¹² Ifiri e, ndi ri m obi, ke unu don a gbaye m ogen ile, e me ihien m gwa unu, ogen mme le unu gi ri uzoo ohu, e mekenmezide e hunni m rilen'a, mesonme ni nwan erira: e gi ni egun le ehoo-omuma-nni e bi, e me ihien ile Osolobue e gi zuopuha unu. ¹³ Makeni Osolobue ya ri orun ime onu ogen ile, e me onu a sa eka a hori ni uche e ke unu k'e me, e mezikwo unu e me ya wu uche e.

¹⁴ E me ni ihien ile we si unu me—edenwinwinle ni; adole ni, ¹⁵ keni unu wuru ndi nwoleni nkoriani, ndi eka we ri ochan, umu Osolobue obibi we nweleni ntupo—osuon'a ni we bi ime igunrun eje-agbo runi enya rileni uzoo ohu; no ni ime igunrun we e nwun, e ke ime uwan ke kokise. ¹⁶ Makeni, unu kwonkenme oku hun e ye ndun, a hun m ihien m'e gi nyan isi Uhuohin Kraisti k'a bia, ni oso m gba le orun m run alan iwi.

¹⁷ Ya wu, osuon'a ni we ri nwan e hupu ndun m ke manya, e hu e e kpu okukwe unu hun wu ejan unu chuyeni Osolobue, efu ri a suo m usuo; m ri e son unu a ghoghoo! ¹⁸ Efo ya suozikwo unu usuo, unu e son m ghoghoo.

¹⁹ M ri e lee enya ni Di-nwonna-enyi wu Jizosi k'a ni m ziheni unu Timoti egwa, keni m nu ozi unu, ndun a ban m. ²⁰ Enwon m onye ozo hun ri ke Timoti, hun gichanrin akpakali obi e a cho orinimma unu. ²¹ Ndi ile hoduni e ro nke-we, nke-we, ele nke Jesu Kristi! ²² Kani, o me nke Timoti, unu le enwen unu a maringuo mkpa o ri; unu a maringuo ni o son m a run orun ozioma ke nwa don e son nedi e a run. ²³ M bu e nwan obi ni m ziheni unu iya egwa—m maringuhu ke ihien k'a ri ni m ebeni. ²⁴ Obi ru m ani ime Di-nwonna-enyi ni mme le enwen m k'a biazikwo egwa.

²⁵ K'osileri, e roguo m no ri mkpa ni m ziheni unu Epafroditosi. Nwene m k'o wu ime Nna-enyi; o wuzikwo onye-orun le onye-agma ibe m. Onye-ozu unu ro, hun unu zihie, hun ri a runni unu ghahani iyeni m aka. ²⁶ M zila a makeni unu ri a da a oda-oda, o fuka a ni onu nu ni emu ku a. ²⁷ Ezioku-ezioku, emu ku a oda-oda, o te d'a nwunde! Kani, Osolobue no me omiken e—kani ele iya suo k'o me n'e, o mezikwo ni mme nwen ya, amamgbe ekwan m a waye.

²⁸ O ri nwan a dukeme m ni m zihenzi e, keni unu hun a, efu a suo unu usuo—uhue m e belua. ²⁹ Gi ni nwan ighogho nabanhan a ke enyi e me ime Di-nwonna-enyi; a gbaye ni ndi no ke iya—³⁰ makeni orun Kraisti e d'a napu a ndun a, o buzide ndun a che ob'eka ebe o ri e yeni m aka unu saleni aka yeni m makeni ebe unu ri e teke.

Isi Nke Eto

¹ Umune m, m gini d'e mekin, m si unu, e nwon ni anwinrin ime Di-nwonna-enyi.

Ndun idezini unu ihien m deguni unu mbu aguko m—makeni o k'e cheme unu.

Nato Ihien I Gi E Don Enya Ogen Mbu

² Kpachanfu ni enya ebe nkite ndi hu ri! Kpachanfu ni enya ebe we ri makeni eje-ihien ke we ri e me; eghee, kpachanfu ni enya ebe ndi hu e bekiha ihian ehuru ni we ri a kwa ungun ri!

³ Makeni, enyi wu ndi hun kwa ezigbo ungun: enyi ndi ri e fe Osolobue ofufe ime-mmom ghahani Mmom-nsu; ndi gi Kraisti wu Jizosi e don enya, a nyan isi; ndi ghaleni e gi ihien enya e legha e don enya—⁴ osuon'a ni mme nwen e nweghuzikwo ihien enya e legha hun nke m'e gi don enya, gi e nyan isi. Eghee, emeni ndi ozo enwongho ihien we wu rike ihian hun w'e gi nyan isi, mme ka we e nwe: ⁵ We kwa m ungun ke m ri nwa akp'ohin esato; m wu nwa-di-ali Izreli—onye ikpun-ulọ Benjamini; onye Hibru keti-keti—onye-Hibru ndi-Hibru mu. O me nke idonme Iwu Mozizi, m te wu onye-Farisi, ⁶ o me nke adudu, m kpokpo

uka Kraistị; nke iri-ochan ghahani idonme Iwu Mozizi, ahunni we ihien owule w'e gi koriani m.

Ihien Ahun Kachanrin Mma W'e Nwe

⁷ Kani, e giguu m nwan ifiri Kristi gun ihien ile te wu erere ebe m ri ye ihien la iwi. ⁸ Elede ihien ndi hu so—e weriguu m ihien ile noka ihien na iwi, makeni onweni ihien we wu ebe ihien kachanrin we ile mkpa ri, hun wu imarin Kraist' Jizosi wu Di-nwonna-m—hun m giguu ifiri e ni ihien ile la. Kani, m weri we ile ke nsin, keni m kwonkenme Kraisti, ⁹ risonme ime e. Ele nke onye ri ochan enya enwen e makeni o n'e donme Iwu Mozizi, kama, rike onye ri ochan makeni o kweriguoni Kraisti, e gi Kraist' e don enya—iri-ochan ahun gha aka Osolobue a bia, hun we gi okukwe e nwehen. ¹⁰ M cho ni m marin Kraisti le iken hu o gi gha onwun lihi, son e ta afunfun o ta, son e nwun onwun o nwun, ¹¹ ken'o nweke ke m'e me ri ndi k'a gha onwun lihi.

Lilima Ni

¹² Eleni e nwonhenguole m ihien ndini mobu ni e zuchanringuole m oke. Kama, m'a lilima a chu a, keni m nwehen e—keni m nwundon ihien hu Kristi wu Jesu gi ufiri e nwundon m, gi m henrin nke e. ¹³ Umune, ari m'e ro ni e ruguu m'a. Mba! Kama, ihien ohuni ke m'e me: m'a zo ihien ndi hun m ranguu mbu—nu we ye azuun, a nwankenme ni m kunrun ihien ri ihun. ¹⁴ M'a lilima, e buchanrin ihun e zime ebe m gbako, keni m nwonhen ihien hun Osolobue jenkod'e ye enyi, hun o gi ifiri e kpọ enyi oku elu-igwee o kpọ enyi ghahani Kraisti.

¹⁵ Ya wu, enyi ile ka-ehu ime mmọn furu nwan ni enyi e nwon udi agungunni. Kani, omeni ihian ri e ro ichen, Osolobue k'e me e n'o ghota ihien. ¹⁶ Ka ni enyi kwonkenme hun enyi nwehenguu.

Ndi We K'e Leri

¹⁷ Umune m, son ni ndi ozo a kinrin m; leri ni obibi ndi hu e lerini enyi. ¹⁸ Makeni, ndi bu oda e bi ke ndi-inenren obe Kraisti. A gwaole m unu ya mgbe ole-le-ole mbu; m gi nwan enya-mirin a gwazi unu ya. ¹⁹ We shiko ntikpo; efo we wu Chuku we; ihien nke e me we ifenren k'e we gi a nyan isi; ihien-ua ihien-ua ke we e ro.

²⁰ Kani, o me nke enyi, enyi wu umu-di-ali enu-igwee; enyi ri nwan a tu enya Onye-nzuopuha wu Nna-enyi wu Jesu Kristi, hun gha ebehu lala. ²¹ O k'e nwonhuto ehụ enyi ndini zeleni, hun a nwunni, memewe ni we no ke ehụ a hun nwe ogho; o k'e me e ghahani iken hu o gi saeka e bu ihien ile e che okpuru e.

Isi Nke Ẹnọ

¹ Umunẹ m ri m obi, hun ri a danị m, unu wu ighoghọ m le ihien we k'e gi tu m ugọn! Ndi ihien we a sụọ m, wuzo ni nwan ime Di-nwonnini-enyi erira!

Ndunmodun

² Yodia, dodo! Sintike, dodo! Unu ebuo, dodo ni, e gi ni obi ohu e bi—noke ndi ri ime Di-nwonnini-enyi. ³ Eghẹ, 'yu wu onye-orun ibe m furu we gi e don enya, m ri a riọ i ni yeni ikpoho ndini eka, makeni e songuo we m luni ozioma ogun—uwe le Klementi le ndi ozo ile mme le we gba a run orun—hun efan we ri ime Ehuhuo nke ndun.

⁴ A ghoghọ ni ime Di-nwonnini-enyi ogen ile! E kuzi m'e: a ghoghọ ni!

⁵ Ihian ile we gi eka ri mma unu gi e son ihian marin unu; Di-nwonnini-enyi lala egwa. ⁶ Ehuele ni uhue ihien owule, ka e me ni ekpere ime onodi owule; e gi ni aririọ le ekele a gwa Osolobue ihien ri unu mkpa. ⁷ Ogen hu, udon Osolobue k'a banhan obi unu—udon e, hun ihian ghaleni a ghota—o k'e chemẹ obi unu le uche unu ime Kristi wu Jesu.

⁸ Umunẹ m, igi mekin, m si unu, e bu ni obi e che ihien owule wu ezioku, ihien owule w'a gbaye, ihien owule furuni; ihien owule nweleni nkoriani, ihien owule a sụọ ihian usuo efo, ihien owule we gi a ja ihian; omume owule richanrin mma, ihien owule furu w'a ja mma. ⁹ E mesonme ni ihien ndi hun unu munarin m, ihien ndi hu unu gha eka m nwehen, ihien ndi unu nu onu m le ihien ndi unu hun m eka. Unu me we, Osolobue udon k'a nyeni unu.

Unu E Meke!

¹⁰ A ghoghokakwo m ime Onye-nwonnini-enyi ni unu e giguọ nwan ogenni nyanhan, ghosizi ni unu hu e ro m. Ezie, unu hu a cho ni unu yeni m eka, kanu unu ahunni oghere unu e gi me e. ¹¹ Ele ni ihien ri a fu m orun ke m gi ri e ku ihien ni. Mba, makeni a murunguo m ke m don a ni ihien m nwe e jun m efo. ¹² A maringho m ihien o wu ni ihien ri a ko ihian, marinzikwo ihien o wu ni ihian nwe oda. A muguo m ihien rin'a—nke wu ni obi e ru m ali ebe owule le ogen owule: ke m rijun efo ke m bu egun; ke e nwonke m ke enwe m enwe. ¹³ M k'a saeka me ihien ile ghahani Kraisti, Onye hun e ye m iken.

¹⁴ K'osileri, unu e meke unu gi yeni m eka buru nsongbu m.

¹⁵ Unu ndi Filipi a marinchanringuo k'o me ogen hu enyi gi zime ozioma ebe unu ri—ni o nwonni uka ozo gi ihien we nwe yeni m eka gi son m run ogen m gi gha Masedonia pu kari unu sụọ. ¹⁶ Ke ogen m gide ri Tesalonika, eledẹ mgbe ohu sụọ ke unu zihẹ ni m ihien ogen mkpa gi kwondon m.

¹⁷ Eleni m chokọ ihien unu k'e ye m. Kaka akp'ohu! M ri a cho ni we gun orun-oma unu yeni unu keni o wehe ni unu erere. ¹⁸ Osolobue a kucharinguo m ihien ile furu ni m! E nwoncharinguo m ihien ile ri m mkpa—nwonkaride! Hunni Epafroditosi weheguu ni m ihien ile unu ye e biani m, efo e junguo m. Oyiye e shintu Osolobue ohunma k'o wu! Ejan Osolobue a nabanhan ro, ejan hun a suo a usuo. ¹⁹ Ezioku-ezioku, Osolobue m jenkọ d'e yechanrin unu ihien owule ri unu mkpa. O k'e yehan unu ya ke aku-le-uba o gi nwe ogho han ime Kristi wu Jesu. ²⁰ Ogho ya rini Osolobue wu Nedi enyi jenin ejen. Isee!

Ekele Ikpazuun Le Ngozi

²¹ Kele ni ndi-nsọ Kraist' Jizos' ile. Umune enyi ime Kraisti hun mme le we ri ebeni e zi ekele unu. ²² Ndi-nsọ ile e zi ekele, tumadu ndi ri ogwa eze-kani wu Siza.

²³ Efo ma Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi me ya noyeni mmon unu.

Ekukwo-Ozi Polu Dejenni Ndi Kolosi

¹ Mmẹ wu Polu de ehuhuo-ozini. M wu onye-ozu pu-ichen Jesu Kristi, makeni uche Osolobue ro. Mmẹ le Timoti nwene enyi gba de e.

² Ndi nke Osolobue ri Kolosi, umune furu we gi e don enya ime Kraisti, ke enyi dejenni e. Osolobue wu Nedi enyi ya me ni unu efoma, ya ye unu udon.

Polu E Kele Osolobue Make Okukwe We

³ Ogen ile ke enyi gi a kpanmin Osolobue wu Nedi Onye-nwonna-enyi wu Jesu Kristi, enyi gha e me ni unu ekpere.

⁴ Eghere, makeni, enyi a nugo oku okukwe unu nwe ime Kraisti wu Jizosi le ihien-osusuo unu nwon ebe ndi nke Osolobue ile ri—⁵ makeni unu ri e lee enya ihien hu Osolobue donme ni unu elu-igwee. Unu a nugo banyeni ihienni ri elu-igwee le olile-enyan we gi e son e. Unu nu a ogen we gi gwa unu oku hu wu ezioku unu nu—hun wu ozioma. ⁶ Ya wu ozioma e rugo unu aka. Ozioman hu a mi mkpuru, e sue, a ghagbari uwa ile. Erira k'o gizi nwan ri a mi mkpuru ime unu le enwen unu kete uhuhin hu unu nu a, uhuhin hu unu ghota efoma Osolobue me nke-esi.

⁷ Epafasi hun wu ezi igbon-Kraisti ibe enyi wu onye hun zi unu ozioman. Onye-orun furu we gi e don enya k'o wu ime Kraisti. O n'a run n'o rini unu mma, o n'a nokin enya enyi ebe unu ri. ⁸ O gwaguo enyi ke unu nwehan ihien-osusuo hun ri ime Mmon-nso.

⁹ Kete enyi a nul'a, enyi eke mebehikwo ni nwan unu ekpere, enyi eke riobehikwo Chuku n'o me unu marin uche e ohunma-ohunma, nwe amamihien le nghota ime-mmon, nwe we mmagi-mmagi. ¹⁰ Ya dodo me e keni unu e bi obibi furu Dinwonna-enyi, obibi hun a suo n'a, e junchanrin a efo uzọ ile—a mipuha mkpuru hun wu orun oma ile ri ichen-ichen, a marin Osolobue, a marinwaye.

¹¹ Ya gi iken e hi-ogbe, hun o gi nwe ogho, me unu wuru ndi zeni; ya kwademe unu keni unu saeka gi agungun ri mma le ighoghọ dingbuchanrin ihien ile. ¹² Ya mezi unu a sa aka a kpanmin Nedi-enyi, hun me nwan unu ri ndi nwon ihien o kwademeni ndi nke e, ndi-nso a, makeni we ri ime ukpe.

¹³ O ri erira makeni o zupuhaguo enyi okpuru iken ishi, we enyi che Ali-eze ezi Nwa a, ¹⁴ ezi Nwa a, hun o giguu nwan edeke e gbafuha enyi, gbaghari enyi njo—makeni enyi ri ime ya wu Nwa a.

Onye Kristi Wụ

¹⁵ Ẹnya hụn Nwa a nị wụ Kraịst' a hụngụọ Osolobue wẹ ghaleni e legha; iya wuzikwo Ibufo, Onye-isi hụn ihien ile wẹ ke eke ri okpuru e. ¹⁶ Makeni, eka a ke Osolobue ghaha ke ihien ile ri elu-igwee le uwa—ke ndi w'e legha ke ndi wẹ ghaleni e legha; ke ukpo ile ke okiki ile; ke ndi-isi eje-mmom ke ndi-okiki wẹ. Osolobue ke ihien ile ghaha n'a; iya k'o ke ni wẹ ile.

¹⁷ O ri ari nị ihien owule d'e bidon; iya gi ihien ile. ¹⁸ Iya wu isi uka hụn wu ehụ a. Iya wuzi isi-mbidon; iya wu onye-ibuzo lihini ime ndi nwunni—we ile k'o gi wuru onye-ibuzo le onye-isi ihien ile. ¹⁹ Makeni, o sọ Osolobue usuo n'o me nị ihien ile o gi wuru Osolobue ri ime ya wu Kraisti. ²⁰ O suozikwo Osolobue n'o ghaha eka a wekinhen ni enwen e ihien ile o ke—ke wẹ ri elu-awa ke wẹ ri elu-igwee—ghahani edeke o gba elu-obe e, ndun a hun o ye, hun o gi me ni udon ri.

²¹ Mgbe mbu, egbata unu le Osolobue ari mma; iroro unu le iya adangbamani—unu e bisonme eje-obibi. ²² Kani o giguonwan ehụ o gi bi elu-uwani donzi egbata unu le Osolobue, ghahani onwun o nwun. O me erira keni unu wuru ndi o jenko d'e wepuha ihun e—ndi nwele ni ntupo le nkoriani. ²³ Onwan k'e me—omeni unu e wuzoghọ ohunma, omeni unu e turukeme ime okukwe, omeni unu aghani ime olile-eyia hu ri ozioma unu nu pu—ozio ma hun wẹ ziguu ndi ile ri okpuru elu-igwee*. Orun Oziomani ke wẹ tumeme wu Polu d'a run.

Orun Polu Noke Onye-orun Uka Kraisti

²⁴ Oghoghọ ke m'a ghoghọ make afunfun m ri ta nị unu—m gi nwan ehụ m a tapu nị Kristi afunfun hoduni wẹ k'a tani ehụ a wu uka. ²⁵ Osolobue wu onye hun gi m henrin onye-orun uka; o tumeme d'a run n'o rini unu mma. Orun hu wu igwachanrin ihian ile oku Osolobue k'o don ku e—²⁶ me wẹ marin ihien hu Osolobue zueme ketekete, hun agbo ile ghani marinleni—kani o kpupuguo a nwan ghosi ndi nke e.

²⁷ Chuku me e makeni o cho n'o me ndi nke e marin ke ya wu ihien-mini mehan oken ihien-oghọ, me wẹ marin nị ndi wulen ndi Ju rizi ndi o kwademe n'e. Ihien ahun mini wu ni: omeni Kraisti ri ime unu, leme ni enya nị unu jenko d'e nwe ogho ahun lalani.

²⁸ Oku Kraistini ke enyi ri nwan a ghahunme e kusonme; enyi ri e gi amamihien ile Osolobue ye enyi a do onye owule ekantin, a kuzi onye owule. Enyi ri e me ihien ndini nị enyi me onye owule wuru onye ka-ehụ ime Kristi—keni enyi hun uzo wepuha wẹ ihun Osolobue. ²⁹ Onwan ke m gi ri a rungbu enwen m, e shi

* **Isi Nke Ohu:23** Ebeni ri e ku oku hun meguni, ele hun keleni me ogen ahun.

onwun, ghahani iken hu ile hi-ogbe hun Kraisti gi ri orun ime m.

Isi Nke Ebuo

¹ M cho ni unu marin ke m don ri a luni unu le ndi ali Laodishia le ndi ile keleni huntu m elee-m, elee-i. ² M ri a lu ni m kasi we obi; ni we gi ihien-osusuo wuru obi ohu, a hun we uzọ ghotacharin ihien Osolobue—obi e rucharin we ali; a marin we ihien ahun mini banyeni Osolobue. Ihien ahun mini wu Kraisti le enwen e. ³ Ime Kraisti ke Osolobue zueme amamihien le nghota ile.

⁴ M ri e ku onwan amamgbe we e gi oku rigbu enwen e mma dufie unu. ⁵ Makeni, m hu a hun ke unu don ri e gi usonron-usonron e bi, a hunzi ke unu don turukenme ime okukwe unu ime Kristi—o hu e me m a ghoghọ; m hu a hun a makeni, osuon'a ni ari m ebe unu ri elee-m elee-i, m hu ebegu ime-mmOn.

Igi Kraisti Zu Oke

⁶ Ebe o me ni unu a nabanhanguo Jesu Kristi nọke Dinweni-unu, e bisonme ni nwan obibi unu ime e; ⁷ gba ni nwan nkpogun ime e, unu a tun ndun unu ime e ke we don a tun ulo, e wuzo ohunma ime okukwe—ke we don kuzi unu ya—a kpanmin Osolobue ohunma-ohunma ogen ile.

⁸ Hun n'a nwan n'o nwonni onye gi oken imarin-ihien nwonleni-isi dufie unu, nwundon unu, dofu unu ime okukwe. Makeni, o nwegho ndi ri a kuzi ihien no erira. Nkuzi ihian le usonron mmon le iwu ichen-ichen gi a han ihien e me k'o me elu uwan ke we ri a kuzi. Ele enya Kristi gi e lee ihien ke we ri a kuzi. ⁹ Kani, ehụ Kraisti ke ihien ile Osolobue gi wuru Osolobue richarin. ¹⁰ Ifiri onwan, unu a wuruguo nwan ndi zu oke, hunni unu ri ime Kraisti—makeni unu ri ime onye hu ndi-okiki ile le okiki ile ri okpuru e.

¹¹ Ime Kristi, a kwaguo we unu ugun ime-mmOn—hun wu nke ezigbo e. Ele hun we gi eka kwa, kama, hun Kraisti le enwen e a kwa, hun wu ibepu onye hu enyi te wu. ¹² Makeni ogen we gi me unu mirin-Chuku, we gi e ligbama unu le Kristi. Ogen we gi wefuha unu ime mirin, we gizi e weligbama unu le Kraisti. Onwan me ghahani okukwe unu nwon hun unu gi gi iken Osolobue, onye hun gha onwun weli Kraisti, don enya.

¹³ Unu te wu ndi nwunni; unu te bi ime mmefie; unu te wu ndi we kwaleni ezigbo ugun wepu onye njo we wu. Kani, Osolobue no me unu son Kraisti ri ndun—ogen o gi gbaghari enyi njo ile enyi me. ¹⁴ O no kagbu Iwu ahun we de ede hun we gi a ghosi ni enyi gi ugwo lezi umu-iwu hu ile rin'a ri a ma enyi ikpe, kpoma a elu-obe Kraisti, gi erira bu e che usuo. ¹⁵ O no

napu ihien ile ri a kini le okiki ile iken we, gbe ifenren kpu we ihun id'anya ihian ile, gi ihien o me elu obe hu merichanrin we.

¹⁶ Ya wu, anikwole ni nwan onye owule gi oku ihien-oriri le ihien-orira ma unu ikpe, mobu oku mmemme owule mobu Mmemme ifon-ohun mobu udi Uhuohin-nsọ ri ichen-ichen we gizi e zu iken. ¹⁷ Ihien ndini ile wuhu onyinyon ihien lalani—ezigbo e wu Kristi.

¹⁸ Anikwole ni onye owule hun e meghafe oku imeshi ehụ iken oken mobu onye e me oku ife ndi mmon-ozigbi e ma unu ikpe. O mekenme oku ohun o hun le ihien o marin—kani ihien nweleni erere o ban o ri e ro ri e bu e hu isi makeni Mmon-nsọ ari a ki iroro e. ¹⁹ O kwondonzini Kristi, hun wu isi ehụ—hun e ye ehụ ile ihien-oriri, a zun a, e gi akwanran rin'a e kwondonsome mkpamkpa ile rin'a; e me e n'o hun uzo e sue udi usue hun gha aka Osolobue a bia.

Idu Kristi A Nwun Le Idu E E Bi

²⁰ O me nwan ni unu e songuo Kraisti nwunhun, unu a nwunahinguo mmon le iwu a han ihien e me k'o me elu uwan. Ki hain nwan unu gi e bi noka si unu wu nke uwan? Ke unu a gbayeni omenal ndini we? ²¹ “Ekwondone!” “Adamine!” “Emetule aka!”? ²² Omenal ndini nwe ebe w'a runru a runbehi we, makeni we wuhu iwu le nkuzi ihian-mmaka. ²³ Ezioku-ezioku, i hun ndi e son iwu le usonron ndini, o no ke si a marinka we ihien—tumu ke we don a wa omenal ri ofufe e ye enwen we olu, e welua enwen we ali hun wulen nke ezigbo e, e meshi ehụ we iken. Kani, ihien ndini wu ihien la iwi, makeni, w'a ra yeni ihian aka e kwondon enwen e amangbe o mesome eje-ihien a gun n'a.

Isi Nke Eto

¹ O me nwan ni unu e songuo Kraisti gha onwun lihi, choma ni nwan ihien ndi hun ri elu—ebehu Kristi nodi ali azuun ekanni Osolobue. ² Bu ni obi unu che ihien ndi ri elu, ele ihien ndi ri uwa. ³ Makeni, unu a nwunguo; e buguo we ndun unu che ime Kraisti zueme ime Osolobue. ⁴ Ogen Kraisti hun wu ndun unu jenkọ d'e gi puha, unu nwen k'e sonzi e gi ogho puha.

Ndun Akan Le Ndun Ohun

⁵ Gbu ni nwan egun ihien-uwa hun ri ime unu a run orun—ke ughere ke obibi ru unyin ke ihien-onina-enya ke egun ihien rileni mma ke enya-uku (hun wuzikwo ifee-mmon.) ⁶ Ifiri ihien ndini we ke iwe-le-onuma Chuku gi lalani ni ndi e nupu ni ozioma isi. ⁷ Unu e te son we e bi erira ogen mbu ahun unu le we gi wu ohu.

⁸ Kani, unu siko nwan d'e wepuriri ihien ile no erira—olulu, onuma, iwe, nkuto le igi onu unu e ku oku owule ru unyin.

⁹ Atukwole ni ibe unu ntu, make ni unu a gbupuguo ndun-akan le obibi e leke ewuru. ¹⁰ Unu e yiriguo ndun ohun—ndun ohun hun ri a marinwaye Onye hun ken'e, a riwaye ke iya. ¹¹ Ime ndun ohunni, w'a ra tu onye ihian wu: o nwonzini ihien noke ndi Ju le ndi wulen ndi Ju; mobu ndi kwa ugun le ndi kwaleni ugun mobu ndi ri ime ofia le ndi waleni enya mobu igbon le onye nwe enwen e. Kraisti suo—ya wu ihien ile; Kraisti ya ri ime we ile.

¹² Rike ndi Chuku hori, ndi ri nso, ndi ri a obi, yiri ni nwan omiken, efoma, iwelua-enwen-ihian-ali, ime-juu le ndidi. ¹³ E gi ni ndidi e son ibe unu; onye nwe e meja ya gbaghari a: unu k'a gbaghariri ibe unu ke Di-nwonna-enyi wu Kraisti don gbaghari unu.

¹⁴ Hun kadeni, yiri ni ihien-osuso, make ni iya e kengbama ihien ndini ile, a rungbama we hun a na enya. ¹⁵ E gi ni udon ahun Kraisti e ye a marin ime obi unu ihien unu jenko e me ime igunrun unu—make ni, ezioku-ezioku, iya ke Osolobue kpo unu d'e nwon noke ndi ri ehuhu. A kpanmin ni Osolobue. ¹⁶ Ni ni oku Kristi biri ime unu, nin'a junchanrin ime unu. E gi ni amamihien le ako-le-uche ile unu nwon a kuzi ibe unu, a gwa we ni we e me ihien ri mma. E gi ni obi ekele a busonme ni Osolobue ebu ri ime ekukwo Ebu-oma le ebu-ofufe le ebu ndi ozo ri nso. ¹⁷ E gi ni efan Di-nwonna-enyi wu Jesu e me ihien owule—ke omume ke oku-onu—e ye Chuku Nedi ekele ghahani Di-nwonna-enyi wu Jesu.

Obibi Furu Ndi Ri Ichen-ichen

¹⁸ Nwunye, e bu enwen i e che okpuru di i, make ni erira k'o furu n'i bi—noke onye nke Di-nwonna-enyi.

¹⁹ Di, nwe ihien-osuso nwunye i; egile iwe e son e.

²⁰ Umụ, e hume ni ni ndi muni unu isi ime ihien ile, make ni ya ke Di-nwonna-enyi cho ni unu e me noke ndi nke e.

²¹ Ndi nedi, ahanle ni umu unu enya, amamgbe ndun a guu we.

²² Ndi-idibo le igbon, a gbaye ni ndi unu ri okpuru we ime onodi owule. Ele we rihu ebuhu e lee unu, unu e memem ni we ja unu mma. Ka gi ni akpakali obi unu e me e, make egun Di-nwonna-enyi. ²³ Ihien owule we si unu run, gi ni obi unu ile run a, noke si unu ri a runni Di-nwonna-enyi ya, ele ihian. ²⁴ Nyanhankwo ni ni Di-nwonna-enyi gjenko d'e ye unu ihien hu o donme ni ndi nke e noke ugwo-orun. Kristi wu Di-nwonna-enyi ke unu wu igbon e—iya ke unu ri a runni. ²⁵ Ndi ri e me eje-ihien k'a narin ugwo eje-ihien we me—o nwonna onye k'a pun'a.

Isi Nke Eno

¹ Ndi ihian ri okpuru we, e gi ni eka ri mma e son we, emegbule ni we. Nyanhankwo ni ni unu le enwen unu nwonzi Nna unu ri okpuru e hun ri elu-igwee.

Ndunmodun

² E me ni ekpere ogen ile; e we ni enya e ru ali ebe ekpere ri; e gi ni ekele e me e.

³ E mezikwo ni ni enyi ekpere, keni Chuku kpopu ni enyi uzọ enyi e gi ku oku-Chuku, ni enyi hun uzọ e kusonme oku ihien ahun mini banyeni Kristi—hun we gi ifiri e we m che ime nganni m ri. ⁴ E me ni ni m nwan ekpere, keni m saeka a kowa a hun w'a ghotā—k'o furu ni m e me.

⁵ E gi ni uche e son ndi kwerileni; anile ni oghere owule unu nwon nahin unu. ⁶ Oku-onu unu ya wuru hun e ye eka, a suo ke nnu, keni unu sa eka a shiari onye owule oku ohunma.

Ekele Ikpazuun

⁷ Ezi nwene enyi wu Taikikosi hun furu we gi e don enya jenko d'a gwachanrin unu ke m ri—odibo ibe enyi ime Onye-nwonni-enyi k'o wu. ⁸ Ya hain m gi zila ni unu ya, keni o gwa unu ke enyi no, gba unu ume. ⁹ Iya le ezi nwene enyi wu Onesimosi hun furu we gi e don enya, hun wuzi onye ali unu, wi lala. We k'a gwachanrin unu ke ihien ile no ebeni.

¹⁰ Aristakosi onye-ngan ibe m e kele unu. Maki nwa-nwene Banabasi e kelezi unu. (Enyi a gwatogu unu nabanhan Maki—omeni o bia ebehu.) ¹¹ Jizosi, hun w'a kpozi Jostusu, e kelezi unu. Madu etoni suo wu ndi Ju, ndi kwa ugun, ime ndi mme le we wi a run orun Ali-eze Osolobue—we e me ndun a ban m.

¹² Epafraasi hun gha obodo unu bia, hun wuzi odibo Jesu Kristi, e kele unu. Epafraasi e shi onwun oda o gha e me ni unu ekpere. O riosonme Osolobue n'o me unu wuzo nokene ndi ka-ehu, ndi marin ihien we ri e me ebe ihien owule wu uche Osolobue ri. ¹³ M k'a saeka shian'a eri n'o luka ni unu—unu le ndi ri Laodishia le Hirapolisi. ¹⁴ Dokita wu Luku hun ihien e a suo enyi e zi ekele; Demasi e zizikwo ekele.

¹⁵ Kele ni ni m umune enyi ime Kraisti hun ri Laodishia, unu e kele nwene enyi okpoho wu Nimfa le uka hun e zu iwe e.

¹⁶ We gunguu ni unu ehuhuo-ozini ime uka unu, hun n'a ni we gunzi ni ndi uka ri Laodishia ya. Hunzikwo n'a ni unu gun nke ndi uka Laodishia ime igunrun unu.

¹⁷ Si ni Akiposi, “Hunkwo a n'i runchanrin ogbo we keye i ime orun Di-nwonni-enyi.”

¹⁸ Ni m gi eka m de nwan ekele m: Mme wu Polu e kele.

Azokwole ni ni m ri ngan!

Ohunma Osolobue me ya nanyi unu.

Ekukwo-Ozi Ibuzo Polu Dejenni Ndi Teshalonika Ndi Teshalonika, Nke Ibuzo

¹ Polu le Sivanosi* le Timoti de ehuhuo-ozini. Enyi dejenni uka Teshalonika hun ri ime Osolobue Nedi enyi le Di-nwonnienyi wu Jesu Kristi ya. Efoma le udon ya rini unu.

Ezigbo Okukwe Ndi Teshalonika

² Ogen ile ke enyi gi a kpanmin Osolobue make unu ile, a kpo efan onu ogen ile enyi gha e me ekpere. ³ Make ni, ogen ile ke enyi gi a nyanhan unu ebe Osolobue enyi wu Nedi enyi ri. Enyi a nyanhan orun onu ri a run make ni onu kweri ekweri le ihienoma ile onu ri e me make ihien-osusuo onu nwe, lezi ke unu don wuzokenme make ni unu nwe olile-enya ebe Di-nwonnienyi wu Jesu Kristi ri.

⁴ Umune enyi hun ri Osolobue obi, enyi a maringho ni Osolobue a horiguu unu nke-esi. ⁵ Make ni, ozioma enyi zi unu egini oku-onu suo biani unu, kama, o gizi iken le ihien Mmonso e me bia; o no rucharin unu akpakali obi, wechanrin unu enya ni ezioku k'o wu.

Elede ohun suo: unu a maringuzi ke enyi don bi ogen enyi gi ri ime igunrun unu. Enyi bi erira ken'o rini unu mma. ⁶ Unu ile no kinrin enyi le Onye-nwonnienyi, gi ighoghohun gha aka Mmonso bia nabanhan oku-Chuku—o suon'a n'o weheni unu afunfun oda-oda. ⁷ Nke wu ni unu no henrin ihien ndi kwerini risonme Masedonia le Akaya e leri. ⁸ Make ni, oku Onye-nwonnienyi a ghaguo aka unu ghagbari—elede ime Masedonia le Akaya suo, a nuchanringuo we banyeni okukwe unu nwe ime Osolobue ebe ile—nke wu ni orizini mkpa ni enyi kume e. ⁹ Make ni, we hu e ku oku enyi; we hu e ku ke onu don nabanhan enyi ogen enyi gi bia d'e zi onu ozioma. We hu e kuzi ke onu don gha ifee-mmom gbehuto d'e fema ezigbo Osolobue hun ri ndun, ¹⁰ e che Nwa a hun k'a gha elu-igwee bia. Nwa a, hun o gha onwun weli—ya wu Jesu, Jesu hun a zuofuhani enyi, amangbe iwe-le-onuma Osolobue hun lalani e kunrun enyi.

Isi Nke Ebuo

Orun Polu We Run Ime Tesalonika

¹ Umune, unu le enwen unu a maringuo ni ijen enyi bia ebe unu ri alani iwi. ² Unu a maringho afunfun enyi ta ime Filipi le ke we don gbe ifenren ye enyi ihun ebenu ni enyi d'a

* **Isi Nke Ohu:1** Saịlasi

bịa Teshalonika d'e zi unu ozioma. Kanị, osuon'a ni we kpokpo enyi oda, ndun aguni enyi, egun atuni enyi—makeni enyi ri ime Osolobue enyi—enyi nọzi zi unu ozioma Osolobue.

³ Enyi ezini ozioma ni enyi gi e dufie ihian mobu ni enyi choko ihien zinleni mobu ni enyi gi e tunarin ihian ihien e. ⁴ Mba! Kama, ke Osolobue don weri enyi ke ndi furu o gi e don enya, bu onun izi-ozoma che enyi aka, erira ke enyi e kuzi oku ke ndi furu we gi e don enya. Enyi ara ku n'o soso ihian—kama, enyi e ku n'o soso Osolobue hun e lele obi enyi.

⁵ Osolobue wu osheri enyi, kanị unu le enwen unu a maringhokwo—ni enyi eginu oku a souni we gi e dufie ihian bia, enyi egizikwoni enya-uku bia—gi ihien ozo kpuru ihun! ⁶ Enyi emeni ni ihian ja enyi mma—ke unu ke ndi ozo. ⁷ Osuon'a ni enyi nwon iken si unu ye enyi ihien runi enyi nọke ndi-ozu puchi en Kristi, enyi emeni erira. Kama, enyi gun agungun umueka ime unu, e gi aka-alulu e son unu nọke ebe nne-omumu ri a zun umu a. ⁸ Makeni unu ri enyi obi oda enina, enyi no kwademe ni ele ozioma Osolobue soso ke enyi k'e ye unu, kama, ni enyi k'e yezikwo unu enwen enyi, makeni o soso enyi asoso—makeni unu a riguo enyi obi oda-oda!

⁹ Umune, unu a nyanhangho ke enyi don a run onun, a rungbu enwen enyi ogen hu. Enyi a run ke uhinhin ke efinnai, amangbe enyi gha a wuru ni onye owule ibu ime unu ebe enyi ri e zi unu ozioma Osolobue.

¹⁰ Unu wu osheri enyi; Osolobue wuzikwo osheri—ni enyi meson unu ndi kwerini omume ri nsọ, ri mma enya Osolobue le omume nwonleni nkoriani. ¹¹ Unu a maringho ni enyi gi aka nedi gi e son umu a son onye owule ime unu: ¹² a dun onu odun, a gba onu ume, a rio onu—ni unu e bi obibi furu Osolobue hun kpọ unu d'e son e nodi ime Ali-eze e le ogho a.

¹³ Enyi a kpanminzikwo Osolobue ogen ile, ni, ogen unu gi nabanhan oku-Osolobue unu nu onu enyi, unu anabanhan'a ke oku ihian, kama, onu nabanhan a ke ihien o wu nke-esi—oku Osolobue; ya wu oku-osolobue ri nwan onun ime ndun onu ndi kwerini.

¹⁴ Umune, nke unu rizi ke nke ndi uka risonme Azuun Judia, ali ndi Ju—makeni, udi afunfun ohu hu unu ta aka ndi ali unu ke we le enwen we ta aka ndi Ju. ¹⁵ Ndị Ju, hun gbu Dinwonnienyi wu Jesu Kristi le ndi-amuma, chufuzikwo enyi. W'e mesonme ihien ghaleni a soso Osolobue; a luson onye owule—¹⁶ ghahani igbondon enyi ezile ndi ani ozo ozi we k'e gi nwon nzuori! Erira ke w'e me ogen ile hun we gi e mejun mkpu njo we ile. Kanị, iwe-le-onuma Osolobue e kunrunguo we nwan ikpazuunni.

Ke We Dahan Polu We!

¹⁷ Umune, o me nke enyi, ekere ogen ahun enyi le unu gileni hun, obi enyi hukwo ebe unu ri; kani, makeni enyi ahunni unu elee-m, elee-i, o te ri enyi ke si enyi wu unu we lato. Ya ke unu no dama enyi, dama enyi oda-oda! ¹⁸ Enyi te cho ni enyi biazid'a hun unu—tumadu mme nwen wu Polu: a nwangho m mgbe ole-le-ole ni m bia—kani Ekwensu gbondon enyi.

¹⁹ Eghere, ki wuzi nwan olile-nya enyi? Ki wuzi nwan ighoghoh enyi? Ki we k'e gi tu enyi ugon? Onye ke enyi k'e gi nyan isi ihun Di-nwonna-enyi wu Jesu ogen o k'e gi bia? Ele unu? ²⁰ Ezie, unu wu ogho enyi le ighoghoh enyi!

Isi Nke Eto

O Rini Uka Mma, Ndun A Ban Ndi-isi We

¹ Mgbe enyi gileni nwan sazi aka din e, enyi no si ni osuon'a ni enyi suo k'a nodi Atensi, enyi a nodi. ² Enyi no gweru zi Timoti nwen enyi hun enyi le iya gba a runni Osolobue orun izisonme ozioma Kraisti d'a gba unu ume, me unu zekemme ime okukwe unu—³ amamgbe ukpokpo ndini gha e mehunme onye owule ime unu. Unu le enwen unu a maringho ezioku-ezioku ni ukpokpo ndini wu okeri enyi ime Kraisti. ⁴ Ezioku-ezioku, enyi gwato unu ya ogen enyi le onu gi ri uzohu, ni we jenko d'e kpokpo enyi. Unu le enwen onu a maringho n'o meole nwan erira. ⁵ Make ukpokponi biani ni unu, asazini m aka din. M no zi ozi, ni m marin ke okukwe unu no, makeni egun ri a tun m ni, ikenkwo, onye-onwunwan a nwanugo unu, ihien enyi run a la iwi.

⁶ Kani, Timoti a ghaguo nwan ebe unu ri lua; o wehguo ni enyi ozi ri mma banyeni okukwe unu le ihien-osusu unu nwe. O kuguzi ke unu don a nyanhan enyi ohunma-ohunma, kuzikwo ni enyi hu a da unu—ke unu don a da enyi.

⁷ Umune, ya wu ni e giguo we nwan okukwe unu gba enyi ume ime nsongbu le ukpokpo enyi ile. ⁸ Ndun a banguo nwan enyi—ebe o me ni unu turuhu ime Di-nwonna-enyi.

⁹ Euu, nani ke enyi a don saeka kelegu Osolobue make unu, make ighoghoh ile enyi ri e nwon ebe Osolobue ri make owuzo unu wuzo ime Kraisti? ¹⁰ Enyi e meshi ekpere iken uhinhin le efinnai ni enyi le unu huntari enya, keni enyi hun uzohu ye unu ihien owule ri a koni unu ebe okukwe unu ri.

Ekpere Polu We Meni We

¹¹ Chuku enyi wu Nedi enyi le enwen e ya dodo duhe enyi nwan ebe unu ri, iya le Di-nwonna-enyi wu Jizosi! ¹² Di-nwonna-enyi ya mezikwo ihien-osusu unu bawaye uba egbata onu le ibe onu le egbata onu le ndi ozo ile—rike ke ihien-osusu enyi nwon ebe unu ri gi a bawaye. ¹³ Ya me obi unu zekemme ebe iri-nsu

rị, amamgbe unu gha e nwon nkoriani ihun enya Chuku Nedi enyi oghen hu Di-nwonna-enyi wu Jesu le ndi nke e, ndi nsọ a, k'e gi bia.

Isi Nke Eno

Obibi Hun A Sọ Osolobue

¹ Umune enyi, igi mekin, enyi gi efan Di-nwonna-enyi wu Jizos' a rifo unu: bisonme ni obibi hu unu munarin enyi ni 'ya a sọ Osolobue usọ—obibi ahun unu ri nwan e bi; bikenme ni erira.

² Make ni, unu a maringuo iwu enyi gisonme efan Di-nwonna-enyi wu Jesu ye unu.

³ Make ni, uche Osolobue wu ni unu ri nsọ; ni unu juchanrin ughere; ⁴ ni onye-onye ime unu marin k'o don kwondon ehu a, donme e nsọ, me e nwe mgbaye; ⁵ ele hun ime-mgba e gi lagbu e enya leke ndi hun marinleni Osolobue; ⁶ ni ihian eweriko ihien nwen e mobu megbu nwen e ime ihien ni. Enyi a gwaguo unu ya mbu, gba unu mkpinsin-eka, ni Di-nwonna-enyi e megwarikwo udi ihien ndini ile. ⁷ Make ni, ele obibi ru unyin ke Osolobue kpo enyi d'e bi, kan obibi ri ochan.

⁸ Ya wu, onye owule ju n'o giko iwu ndini bi, ele iwu ihian k'o ju, kan nke Osolobue, bu Osolobue nwen e ye unu Mmon-nsọ a.

⁹ O me nke inwetari ihien-osusuọ nọke umune ime Kraisti, o rini mkpa ni we deni unu ihien owule. Make ni, Osolobue e gigo eka a kuzi unu inwe ihien-osusuọ ibe unu.

¹⁰ Ezie ro ni unu hu e nwe ihien-osusuọ ndi ile kwerini ri Azuun Masedonia. Kan, enyi ri a rifo unu, umune, ni unu e mekenme erira, ¹¹ ni unu a chokenmezi ni ni unu e bi obibi me juu, e bu enya e zime orun unu, e gi eka unu a luru—rike ke enyi don gwa unu mbu. ¹² Unu e gi e me ndi kwerileni a gbaye obibi unu, gi e hun ni o nwonna ihien a koni unu.

Obibia Jesu

¹³ Umune, enyi cho ni unu marin ihien k'e me ndi ri uran (ndi nwunni), make unu gha a kwan ke ndi hu nwonleni olile-enya don a kwan. ¹⁴ Make ni, ebe o me ni enyi kwere ni Jesu nwun, lihizi, erira ke enyi gizi kwere ni Osolobue k'e wekinhen ya le ndi hun kwerini n'e hun ri uran (ndi nke e nwunhunni).

¹⁵ Ni enyi gwa unu onwan make ni oku Di-nwonna-enyi ro: enyi ndi hun ri ndun, hun keleni nwunhun oghen Di-nwonna-enyi k'e gi bia, ebukoni ndi hu ri uran uzọ d'e kunrun Di-nwonna-enyi.

¹⁶ Make ni, o ru oghen hu, Di-nwonna-enyi k'e gi oken olu ku oku; we k'a nu olu onye-isi ndi mmon-ozii; opi Osolobue k'a han—Di-nwonna-enyi wu Kraisti a gha elu-igwee hidan; ndi nke Kraisti hun ranhingu ni e buguu uzọ gha onwun lihi. ¹⁷ Oghen hu, we k'a juru enyi ndi hoduni, ndi rikwo ndun, cheni we ime

orukpu, enyi e shi elu d'e kunrun Di-nwonnienyi ime-elu—erira ke enyi k'a don buru Di-nwonnienyi d'e son e nodi jennin ejen. ¹⁸ E gi ni nwan oku ndini a kasi ibe unu obi.

Isi Nke Isen

Kwademe Ni Obibia Jesu

¹ Kani, umune—o me nke ogen le udu o k'e gi me—o rini mkpa ni we deni unu ihien owule. ² Make ni, unu le enwen unu a maringwo ohunma-ohunma ni Uhuohin hu Di-nwonnienyi k'e gi bia, o k'a bia idenmizi ke ohin a bia ime abali. ³ Ogen hu we k'e gi ri a si, “Udon a riguo! Nsongbu arizi a!” ya ke ntikpo k'e gi kunrun we idenmize, noke ebe ime no memehu okpoho! Mwanahin arikozu a!

⁴ Kani nke unu, umune, onu ari ime ishi, hun Uhuohin hu e gi kunrun onu idenmize noke ohin. ⁵ Make ni, umu ukpe le ndi e bi ebe eki ri enu ke unu wu; enyi ele umu ukinkin mobu umu ishi. ⁶ Ya wu, enyi aranhinko ni ke ndi ozo; kama, ni enyi munrun ni enya, ni enyi donrin enya. ⁷ Make ni, uhinhin ke ndi a ranhin uran gi a ranhin; uhinhin ke ndi a ra manya a tu gizi a ra a tu. ⁸ Kani, ebe enyi wu ndi e bi ebe eki ri elu, ni enyi donrin ni nwan enya; ni enyi yiri okukwe le ihien-osusuo ke ewuru igwe onye-agma gi e gbondon obi e, enyi e yiri olile-enya nzuopuha noke okpu onye-agma gi e gbondon isi e. ⁹ Make ni, Osolobue etumeni enyi d'a narin afunfun iwe-le-onuma a; kama, o kpo enyi d'e nwonnin nzuopuha ghahani Di-nwonnienyi wu Jesu Kristi. ¹⁰ Make ni, Di-nwonnienyi wu Jesu Kristi nwunni enyi onwun ken enyi hun uzo son e ri ndun—ke enyi ri ndun ogen o gi bia ke enyi a nwunhuguo.

¹¹ Ya wu, a gba ni nwan ibe unu uwe—ke unu don ri e me; e yeni ni ibe unu aka ni w'e sue—ke unu don ri e me.

Ndunmodun Ikpazuun Le Ekele

¹² Kani, umune, enyi ri a riu unu ni unu gbaye ndi ri a runshi orun iken ime unu, hun e lepu onu enya ime Di-nwonnienyi, a dun onu odun. ¹³ E nwe ni ihien-osusuo we, e gi ifiri e e ye we mgbaye kachanrinni—make orun we ri a run. Udon ya risonme egbata onu le ibe onu.

¹⁴ Umune, enyi ri a dun unu odunni: a gba ni ndi nodi mmaka mkpinsi-eka; a kasi ni ndi-ujobi; e yeni ni ndi zelani aka—ka gi ni ndidi e son onye owule. ¹⁵ Hun n'a n'o nwonnin onye owule ime unu e gi njo a ku njo, kama, a cho ni ni unu e me ni ibe unu le ndi ozo ile ihien ri mma.

¹⁶ A ghoghohi ni ogen ile. ¹⁷ E me ni ekpere ogen ile. ¹⁸ E ye ni ekele ime onodi owule, make ni onwan ke Osolobue cho aka unu ime Kristi wu Jesu.

¹⁹ Etinyunle ni ihien Mmon-nso ri e me. ²⁰ Eleliale ni amuma le ozi ihian si Osolobue si a zi— ²¹ kama, e lele ni ihien ile, unu e kwonkeme hun ri mma. ²² Gba ni ni udi eje-ihien owule oso.

²³ Osolobue le enwen e, hun udon gha aka a bia, ya dodo donchanrin ihien ile ri ime ndun unu nso: ya donmechanrin mmon unu le umen-dun unu le ehun onu ohunma—amangbe onu gha e nwon nkoriani ogen Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi k'e gi bia. ²⁴ Onye hun kpo onu furu we gi e don enya, o jenko d'e me e!

²⁵ Umune, e me ni ni enyi ekpere!

²⁶ Dide ni umene enyi ile odide ri nso.

²⁷ M ri e gi efan Di-nwonna-enyi a si onu gunni ndi ile kwerini ehuhuo-ozini.

²⁸ Efo ma Onye-nwonna-enyi wu Jesu ya noyeni unu.

Ehuhuo-Ozi Nke Ebuo Polu Dejenni Ndi Teshalonika Ndi Teshalonika, Nke Ebuo

1 Polu le Sivanosi le Timoti de ehuhuo-ozini. Enyi ri e dejenni uka Teshalonika hun ri ime Osolobue Nedi enyi le Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi ya. ² Efoma le udon hun gha aka Chuku Nedi le Nna enyi wu Jesu Kristi bia ya rini unu.

Osolobue E Donmeka Unu

³ Umune, o furu efuru ni enyi gi ifiri unu a kpanmin Osolobue ogen ile, makeni okukwe onu ri e sue oda-oda, ihien-osisuo onye-onye ime onu nwe ebe ibe e ri rizikwo a bawaye. ⁴ Ya hain enyi le enwen enyi gi e gi unu a nyan isi ime uka Osolobue ile ri ichen-ichen. Enyi gi unu a nyan isi make owuzo unu wuzo le okukwe unu to e nwon ime ukpokpo ile we ri e kpokpo unu le nsongbu ile unu ri e dingbu.

Okinkin-ikpe Kraisti Wela

⁵ Ihien we ri e me unu ri a ghosi ni okinkin-ikpe Osolobue wela furu efuru. We gizi nsongbu ndini we e me unu a wuru ndi ru ogo ibanye Ali-eze Osolobue hu unu ri a tani afunfun. ⁶ Ezioku ro, makeni, o furughu ni Osolobue we afunfun yegwari ndi ahun ri e ye unu afunfun, ⁷ me unu ndi ri a ta afunfun zu iken—mezikwo enyi nwen zu iken. O jenko d'e me e ogen Di-nwonna-enyi wu Jesu k'e gi gha enu-igwee bia—'ya le ndi mmon-ozie e hu kin-akwanran.

⁸ We k'e gi okun ri e nwnni bia; we k'e megwari we ile marinleni Osolobue le ndi hun humeleni ni ozioma Di-nwonna-enyi wu Jesu isi. ⁹ Ndin k'a narin afunfun hun wu ntikpo itebite; we k'a gha ebe Di-nwonna-enyi le iken o gi nwe ogho ri wepu we— ¹⁰ o ru Uhuohin hu—Uhuohin ahun o k'a bia keni ndi nsu a ye e ogho, keni we ile kwerini jazikwo a mma n'o makazi. Unu le enwen unu k'a rizi ime we, makeni unu kweri oku e hun enyi gwa unu.

¹¹ Ya hain enyi gi e menun unu ekpere ogen ile—a riu Osolobue enyi n'o me unu wuru ndi k'a ghosi ni oku o kpo unu alan iwi; enyi a riuozi a n'o gi iken e runzuchanrin ihien-oma owule unu kwademe obi ni unu k'a run—le orun owule unu gi okukwe a run— ¹² keni we gi ifiri ihien we ri a hun ebe unu ri ye efan Di-nwonna-enyi wu Jesu ogho, gizi ifiri Jesu ye onu ogho—ghahani efoma Osolobue le Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi.

Isi Nke Ebuo

Onye Ahun Hun A Danchanrin Iwu Ile

1 Dodo ni umune, o me nke obibia Onye-nwonna-enyi wu Jesu Kristi le owegbama we jenkod'e wegbama enyi ile d'e kunrun e, ² anile ni obi nahinkenrin onu; anile ni obi gbakama onu make amuma mobu oku-onu mobu ekukwo-zi owule— we si n'ogha aka enyi bia—hun si ni Uhuohin Di-nwonna-enyi a biagu.

³ Anikwole ni onye owule gi uzogwule dufie unu: Uhuohin hu abiakommani oken nupu-isi hu biagu, e wefuhagu we Onye hu a danchanrin iwu ile—Onye hu a danchanrin iwu ile hun ntikpo rizikwo e che ya le enwen e. ⁴ O k'a gha a luson mmom le iyi owule le ihien owule w'e fe efe ogun; o k'e weshi enwen e elu ni iya kachanrin we ile, nke wu ni o k'a banyede ime Ulo-nsog Osolobue, weri ocho, kpo enwen e Osolobue.

⁵ Unu anyanhanzini ni m gwa unu ihien ndini ogen mme le unu gi ri uzoghu? ⁶ Ya wu, unu a maringho ihien gin'e—we gileni ke wepuha a, ni we ri e che ni ogen e rugu we kebe wepuha a.

⁷ Makeni iken hu e buhe idan-iwu a rigule nwan orun, gi nzuzue a run ihien o ri a run; o ke puha ifon. Kani, o k'e zuerihu d'e ru ni e wepu we onye hu ri e gbondonn'e. ⁸ Ogen hu, e wepuha we Onye hu a danchanrin iwu ile—hun Di-nwonna-enyi wu Jizosi k'e gi uzun gha a onu puha tikpogu. Di-nwonna-enyi k'e gi ogho ya le enwen e wu Di-nwonna-enyi gi bia gbu e la iwi.

⁹ Obibia Onye hu a danchanrin iwu ile k'a wu aka-orun Ekwensu. O k'e gi iken ile ri ichen-ichen le ihien-ahima le orun-atumanya ichen-ichen we gi e dufie ihian bia, ¹⁰ ya le udi eje-ndufie ile ri ichen-ichen o k'e gi son ndi hun lakod ntikpo, makeni anini we ezioku weri onodi ime obi we, ezioku hun nke a zuopuha we; ¹¹ Osolobue k'e gi ifiri n'a juguogwe ezioku ziheni we oken ndufie ahun we jenkod'e dufie we, hun k'e me we kweriyeni ntutu. ¹² Osolobue k'e me ekeni we gi e ma we ikpe, uwe ile gileni ezioku don, kama, eje-ihien a ka we a sugo.

We Hoto Unu Keni Unu Nwe Nzuofuha

¹³ Kani, nke unu, umune enyi, onu ndi Di-nwonna-enyi bu obi, enyi k'a gha e gi ifiri onu e ye Osolobue ekele ogen ile. Makeni, Osolobue hotog unu isi-mbidon noked mkpuru-ibuzo, keni unu nwe nzuopuha, ghahani odidon-nsog Mmon-nsog le ikwerini ezioku. ¹⁴ Onwan hain Osolobue gi nwan kpo unu ghahani ozioma enyi zi unu; keni unu nwehen ogho Onye-nwonna-enyi wu Jesu Kristi. ¹⁵ Umune, wuzokenme ni nwan!

Unu e kwonkenme odinali ndi hun enyi kuzi unu—ke hun enyi gi onu kuzi ke hun enyi gi ekukwo-ozu kuzi.

¹⁶ Onye-nweni-enyi wu Jesu Kristi le enwen e le Osolobue wu Nedi enyi hun gi ihien-osusu o nwe ebe enyi ri meni enyi ohunma ye enyi nkasi-obi itebite le olile-enya ri mma, ¹⁷ dodo kasi nwan onye-onye ime unu obi, me obi unu zekenme, ebe oku-onu le orun owule ri mma ri.

Isi Nke Eto

E Me Ni Ni Enyi Ekpere

¹ Umune, nke ikpazuun rin'a wu onwan: e me ni ni enyi ekpere, ni oku Di-nwonna-enyi hun uzọ ghagbari egwa; ni we e ye e ogho ebe ile—ke unu don ye e ogho. ² E mezikwo ni ni enyi ekpere ni Osolobue gba pua enyi eka ndi eje-obi le ndi ejehian, make ni ele jhian ile kwerini Osolobue.

³ Kani, Di-nwonna-enyi furu onye we gi e don enya; o k'e me unu zekenme, chedon onu—make Eje-onye hu gha e me onu ihien owule. ⁴ Make ni enyi a maringhozi ihien Onye-nweni-enyi k'a saeka me, obi ru enyi ali ni unu ri e me ihien ndi enyi si unu me, ni unu k'e mesonme we.

⁵ Di-nwonna-enyi ya dodo du obi unu ile ni unu ghotu ihien-osusu Osolobue nwe le oken-ndidi Kraisti, e nwezikwo we.

Akuto pukwole Ni Eka

⁶ Umune, enyi gi nwan efan Onye-nweni-enyi wu Jizos' Kraisti e ye unu iwuni: unu le onye Itu-Kraisti owule kutopu eka hun nke o gi bi ke enyi don gwa unu akpakwole. ⁷ Make ni unu le enwen unu a maringho ni o furu ni unu kinrin enyi. Enyi akuto puni eka ogen enyi le unu gi ri uzọ ohu; ⁸ enyi anarinni onye owule ihien-oriri bu enyi akuni ugwo. Enyi a run orun a rungbu enwen enyi uhinhin le efinnai, amamgbe enyi a wuruni onye owule ime unu ibu. ⁹ Elekwo ni o runi enyi; mba, ihien runi enyi ro. Kani, enyi me erira keni enyi ghosi unu ihien unu e leri e bi. ¹⁰ Ke ogen enyi gide ri ime igunrun unu, enyi ye unu iwuni: “Onye ju n'o runko, y'e rile.”

¹¹ Kani, enyi a nugo ni ndi hu ime unu kutofu eka, e busonme eka e che orun rulen we; o nwonna ihien w'a run. ¹² Enyi gi efan Onye-nweni-enyi wu Jesu e ye ndi no erira iwu, a dun we odun: we nwe ihien eka kuma we; we gi eka we a luru ihien we e gi bi.

¹³ Umune, ndun ime ihien ri mma y'a gukwole unu.

¹⁴ Onye owule gbayeleni ihien ni enyi ri nwan e deni unu, unu a koma a enya, gban'a oso—keni ifenren me e. ¹⁵ Ewerikwole n'a ke enenren, ka a gba n'a mkpinsin-eka ke nwenen unu.

Oku Ikpazuun

¹⁶ Di-nwọnni-enyi lẹ enwẹn ẹ, onyẹ hụn udon gha ẹka a abia, ya ye onu udon ogen ile lẹ uzọ ile. Di-nwọnni-enyi ya noyeni onu ile.

¹⁷ *Mmẹ wu Polu gi ẹka m e de ekeleni. Onwan wu mbiye-ẹka m, enina ke m'e biye ekukwo-ozu m ile ẹka.*

¹⁸ Efo ma Nna enyi wu Jesu ya rini onu ile.

Ekukwo-Ozi Ibufo Polu Dejenni Timoti Timoti, Nke Ibufo

¹ Mmẹ wu Polu de ekukwo-ozini; m wu onye-ozini pu-ichen Kraisti Jizosi. Osolobue wu Onye-nzuopuha enyi le Kristi wu Jesu onye enyi gi don enya tumem. ² M ri e dejenni Timoti wu nwa m esi ime okukwe. Efo ma le omiken le udon hun gha aka Chuku-Nedi le Jesu Kristi Nna enyi bia ya rini i.

Mkpinsin aka Banyeni Eje-nkuzi

³ Nodi nwan Efesosi ke m don gwa i ogen m gi jenko Masedonia, keni i gwa ndi hu ri a kuzi ihien wuleni ezioku w'a kuzizile ihien ndi hu we ri a kuzi; ⁴ w'e gonzile ntin akiko nwonleni isi le itu-mpupu ihien hun w'e tusonme hun nweleni njedenme—makeni ihien ndini e me ihian a masonme omuma nweleni ali hun nke o gi yeni ihian aka bi obibi okukwe hun Osolobue cho. ⁵ Ihien hain i k'e gi gwa we erira wu ni ihian hun uzo gi ihien-osusuo e bi—ihien-osusuo hun gha obi ri mma le ihori ri mma le okukwe gha akpakali obi puha. ⁶ O nweole ndi lato ihien ndini, kpahu, sonme oku nwonleni isi. ⁷ We cho ni we wuru ndi nkuzi Iwu Mozizi, bu aghotani we ihien ndi we ri e ku mobu ihien ndi we ri e ku oku we—e ku, a du aka obi.

⁸ Enyi a maringho ni Iwu ri mma—omeni ihian a maringho gi e me ihien we gi ifiri e ye Iwu. ⁹ O furu ni ihian ghota ni ele ifiri ndi ezi-omume ke we gi ye iwu. Kama, we gi ifiri ndi a dan iwu le ndi e nupu-isi ye e, uwe le ndi ghaleni e fe Osolobue le ndi e me njo, ndi e me ihien runi le ndi e lelia ihien ri nsq, ndi e gbu nedi we mobu nne we le ndi izighe. ¹⁰ We yezi e make ndi ughere, make ikennyehun e meson ikennyehun mgbale ikpoho hun e meson ikpoho mgbale, ndi e re ihian le ndi e non ihian, ndi-ntu, ndi a shia eri-ntu le ndi e me ihien ndi ozo owule we le ezigbo nkuzi ghaleni a dangbama. ¹¹ Ezigbo nkuzini ri ime ozioma hun Osolobue, Onye hu richanrin mma, buche m aka.

Ikele Chuku Makeni O Me Ebere Nabanhan Enyi

¹² M ri a kpanmin Kraisti wu Jizosi Di-nwonni-enyi hun ye m ikem m gi ri a run orun, makeni o weri m noke onye o gi don-enya, we m orun, ¹³ osuon'a ni m te kutu a, kpokpo ndi nke e, gi aka-iken son we. Kani o no me ebere m, makeni amarin m ihien m ri e me ogen ahun, m'e ke kwerizikwo ogen ahun. ¹⁴ Di-nwonni-enyi no gi aka ri mma son m, me ni m omiken oda-oda, wezi okukwe le ihien-osusuo ri ime Jizosi ye m oda-oda. ¹⁵ Okuni wu ezioku hun furu w'a nabanhanhanrin: ni,

“Kraistị wu Jizosị bia ime ụwa d'a zuo ọpuha ndi njo”—hun o me ni mme kachanrin njo ime uwe ile.

¹⁶ Kani, ufiri e ke Osolobue gi meni m omiken, mme hun kachanrin njo e me, keni Kraistị wu Jizos' hun uzọ gi m ghosichanrin ndidi zu oke, gi m me ihien nleri, keni ndi ozo, hun k'e kweri n'e gi e marin ni we le enwen we jenkọ d'e nwon ndun itebite.

¹⁷ Eze Itebite ke Osolobue wu! Eze Ghaleni a nwun! Onye we ghaleni e legha enya! Chuku ohu suo rin! Mgbaye le ogho ya rin'a jenin ejen! Isee.

Gi Oku Osolobue Le Ihori Ri Mma Lunị Osolobue Ogun

¹⁸ Timoti nwa m, m ri e ye i iwu ndini nọke ke amuma ndi we busonme banyeni i mbu don ku, keni i saeka gi ihien we ku ime amuma ndi ahun lu ogun hu ri mma, ¹⁹ e kwonkenme okukwe le ihori ri mma. O nweguọ ndi lato ihori we, sukpopu okukwe we. ²⁰ Himenosị le Alezanda ri ime we. E weguo m we ebuo ye Ekwensu n'o me we ihien, keni we marin kubehi aru.

Isi Nke Ebuo

Ife Ofufe Ime Uka

¹ Igi bidon nwan, m si onu a risonmeni ni ihian ile Osolobue; e meni ni we ekpere; a riodonni ni we; e gi ni ifiri we a kpanmin a, ² e mezini ni ndi-nze le ndi ile ri isi-okiki ya, keni enyi hun uzọ e bi obibi me juu, e gi udon e bi, e bi obibi ndi e fe Osolobue, e yetari mgbaye. ³ Makeni udi ekpereni ri mma, wuzikwo ihien a suo Osolobue wu Onye-nzuo ọpuha enyi usuo, ⁴ makeni Osolobue cho ni onye owule nwon nzuofuha, marinzikwo ezioku.

⁵ Makeni,

Osolobue ohu suo ri;

Onye ohu suo rizikwo

hun e wegbama Osolobue le ihian.

Onyeni wu Kraist wu Jizosị

hun wuzikwo ihian;

⁶ hun we enwen e ye,

keni o wuru ihien w'e gi gba ọpuha ihian ile—

Osolobue a shiaguo eri banyeni ihienni ogen furuni.

⁷ We tume m onye e zisonme ozi ihienni le onye-ozu pu-ichen le onye a kuzi ndi ani ndi ozo wulen ndi Ju okukwe le ezioku. M ri e ku ezioku, aru m a tu ntu!

⁸ Ya wu, m cho ni ikennyu ri ebe owule hun a ni we e me ekpere. We gha a kishi aka ekpere elu, ya wurukwo aka ri nsọ, ekekwo hun we gi iwe le ndondo meru.

⁹ M chozikwo ni ikpoho e gi uche e ken ekiken: w'e yile ihien e me ifenren, w'e yi ihien furuni. Ekiken we y'e mele icho ntutu

mma, mọbu iyi goru mọbu ihien-mma mọbu ekwa ndi nanranni. ¹⁰ Kama, w'e gi orun-oma e kon ekiken—k'o furu ni ikpoho ndi ri e fe Osolobue, a tu egun e, e me.

¹¹ We gha a kuzi, ikpoho w'a gba-nkintin, e gon ntin ihien we ri a kuzi, we wechanrin enwen we che okpuru. ¹² M si okpoho* y'a kuzile; y'a kilẹ okennyẹ; y'a gba nkintin. ¹³ Makeni Adam' ke we buzọ ke ni we d'e ke Ivu; ¹⁴ e dufieni we Adam', kama, okpoho ke we dufie, o no wuru onye njo. ¹⁵ Kani Osolobue jenkọ d'a zọfuhā ikpoho amangbe isi we a to nsongbu ri omumu nwa, ka si a meni e bisonmegho we ime okukwe, ihien-osusuo le iri-nsọ, e kwondon enwen we.

Isi Nke Eto

Ndi-isi Uka

¹ Okuni w'e ku wu ezioku, ni, “Onye orun onye-isi uka n'a du, orun ri mma k'o cho no run.”

² Ya wu, onye-isi uka k'a wuriri onye nwonleni nkoriani. O k'a wuriri onye nwon nwunye ohu suo; onye e kwondon enwen e; onye nwon uche; onye nwon mgbaye. O k'a wuriri onye ma nabanhan ndi obia; onye ma kuzi ³ O meko onye-manyā mọbu onye eka-iken, kani onye e me nwayo; ele onye-ikpe mọbu onye egho a suo. ⁴ O k'a wuriri onye hun e ri-eka a ki ikpun-ulọ a ohunma, a hun a ni umu a hu e hume isi, a gbaye ihian uzo ile. ⁵ Makeni, omeni ihian a sani eka ki ikpun-ulọ a, nani k'o don lepu uka Osolobue enya? ⁶ O wuko onye roghari nke ohun, onye sonme uzo Kraisti nke ohun, amangbe o honronma bu o nwonni ihien o marin, ikpe ma Ekwensu a ma a. ⁷ O k'a wuriri onye ndi ri ogbe e ku oku e ohunma, amangbe o danban onyan Ekwensu, fa.

Ndi-orun Uka

⁸ Erirazikwo, ndi-orun uka k'a wuriri ndi ghaleni e gi ihien we buche we eka e gu egu; awuko we ndi irenai; awuko we ndi oken-manyā mọbu ndi egho ri enya. ⁹ We k'a wuriri ndi e kwonkenme ihien ndi ahun mini ri ofufe-Kraisti, wuruzikwo ndi ghaleni e me ihien obi gi e gbu we mgbu. ¹⁰ We k'e buriri uzo leleguu we. Omeni enwon we nkoriani, we runma ni uka.

¹¹ Erirazikwo, ikpoho we k'a wuriri ndi nwon mgbaye; awuko we ndi-nkuto. We k'a wuriri ndi enya don, ele ndi oken-manyā; we k'a wuriri ndi w'e gi e don enya ime ihien ile.

¹² Ndi-orun uka k'a wuriri ndi nwon nwunye ohu suo; ndi a ki umu we le ikpun-ulọ we ohunma. ¹³ Ndi hun run orun-ukani ohunma k'e wehe ni enwen we ezigbo efan, ya wu orun k'e

* Isi Nke Ebuo:12 nwunye ihian

męzikwo obi rukęmę wę alı imę okweri wę kwerini Kraısti-Jizosı.

Okukwe Enyi Emike!

¹⁴ M bu ę obi ni m lala d'a hun i ęwa. Kanı, m ri e de ni i ihien ndini ¹⁵ keni, omeni m bie d'a bja, n'i marin k'o furu ni ihian e bi imę ikpun-ulo Osolobue, uka Osolobue, Osolobue hun ri ndun. Uka a ni wu iyeto le iden hun gi ezioku.

¹⁶ W'a ru uka a, ihien ahun enyi kweri e mike; ihien ahun mini wu banyeni:

Onye* ahun gi ehụ puha;

o no ghosi ni iya ro nke-esi

ghahani Mmon-nsọ;

ndi mmon-ozı a hungho a.

Ihian e zisonmeguo ozi ę alı ichen-ichen;

e kweriguo ni w'a imę uwa.

O gi ogho lashi elu-igwee.

Isi Nke Eno

Eje-nkuzi

¹ Mmon-nsọ e kupuguo a n'o ru ogen ikpazuun, o nwe ndi k'a lato okukwe-Kraısti, sonme mmon ndi hun e dufienu le ihien eje-mmon ri ichen-ichen a kuzisonme, ² ebe we n'e son nkuzi ndi-ntu le ndi ihunnai ihori we nwunguu noka si we gi igweokun dagbu e. ³ We k'a kuzime ihian w'a lule di-le-nwunye. O nweghozi ihien-oriri ndi we k'a si we soma, ihien-oriri Osolobue ke keni ndi hun kwerini, hun marin ezioku, hun uzo e ri, e ye e ekele. ⁴ Ihien ile Osolobue ke ri mma, o nwonna hun w'a ju, ka si a me ni we gi ekele narın a, ⁵ make ni oku Osolobue le ekpere e don ę nsọ.

Ezigbo Odibo Jesu Kristi

⁶ I gwa umune enyi imę okukwe ihien ndini we, ya wu ni i wu ezigbo onye-orun Kraısti-Jizosı, hun we gi ihien ndi ri imę okukwe-Kraısti le ezigbo nkuzi hu i ri e son zun.

⁷ Lato ilu ndi ahun nwele ni erere o ban ebe ihien Osolobue ri, hun ndi marınle ni ihien gi e don. Kama, e gi ihien Osolobue a zun enwen i. ⁸ Make ni, w'a si, "Erere huoghọ izun ehụ ihian, kanı igi ihien Osolobue a zun enwen ihian ke erere ka a ri uzo ile, make ni w'e ri erere ę imę ndunni le imę ndun lalani."

⁹ Ezioku ro, o furu ni we nabanhan a ohunma-ohunma. ¹⁰ Ya haın enyi gi a rungbu enwen enyi, a lugbu enwen enyi, make ni enyi gi Osolobue ri ndun don-ęnya, Osolobue hun wu Onyenuopuha ihian ile—tumadu ndi kwerini.

* **Isi Nke Eto:16** Ndi Kolosi 1.26-27; 2.2

¹¹ A gwa wẹ nị wẹ k'e meriri ihien ndini, a kuzi wẹ ya. ¹² Anikwole onye owule legber'i n'i wu nwata. Ka wuru onye ndi kwerini e leri oku-onu a, obibi e, ihien-osusu a, okukwe e le k'o donme obi e ochan. ¹³ M gini d'a bia, hun a nị i hu a gunpuha Ekukwo-nsọ ebe ihian ile ri, e gi oku-Chuku a kpasu mmọn wẹ, a kuzi wẹ oge nile. ¹⁴ Alatokwole oyiye hun ri ime i, hun Osolobue ye i oge hu wẹ gi bu amuma banyeni i, ndi-isi uka no bu eka kwasi i.

¹⁵ Hun a nị i hu e me ihien ndini ile; wechanrin enwen i che ime wẹ, keni ihian ile hun a nị i hu e me wẹ ohunma, a runpuha ihien rin'a. ¹⁶ E leban enwen i le nkuzi i enya; e mesonme ihien ndini wẹ. Makeni, i gha e me wẹ, i siko d'a zuofuha ke enwen i ke ndi ri e gon i ntin.

Isi Nke Isen

Eka W'e Gi E Sọn Ndi Ri Ichen-ichen Ri Uka

¹ Aganle okennyẹ-oba, ka gi mgbaye gwa a oku leke onye ri a gwa nedi e oku; a gwa ikennyẹ ri ibe ani oku leke umune-ikennyẹ; ² a gwa ikpoho-oba oku leke onye ri a gwa nne e; a gwa ikpoho ri ibe ali oku leke umune-ikpoho—ka donmēchanrinkwo enwen i ochan.

³ E lepu ndi di wẹ nwun hun nweleni eyemeka nke-esi enya, n'i gi e tu nị wẹ uya. ⁴ Omeni okpoho di e nwun e nwongho umu, mobu umu-oye, ndini wẹ murungude ke wẹ don a run ihien furu nị wẹ runni ndi ezi-le-ulo wẹ, e gi eka wẹ ri e yeni ndi muni wẹ a kukinbelua wẹ ugwo, makeni iya a sọ Osolobue. ⁵ Nke okpoho di e nwun hun wu ogbennyẹ nke-esi, hun nwonleni onye owule, o k'a ri e gi Osolobue e don enya, e mesonme ekpere, a riọ Osolobue uhinhin le efinnai. ⁶ Kani, hun ri e bi obibi ehụ-ufu anwunhugwole—osun'a nị o ri ndun. ⁷ Hun a nị y'e yezi wẹ iwu ndini amamgbe wẹ a wuru ndi nwon nkoriani. ⁸ Onye owule ghaleni e lefu ndi nke e enya, tumadu ikpun-ulo a, a jugwo okukwe-Kraisti, onye ahun ka onye kwerileni njo.

Ikpoho Di Wẹ Nwun Hun Uka Jenko D'e Lepu Enya (Orun Ndi-Ozi 6.1; 9.36-39)

⁹ Okpoho di e nwun hun ruguu ahua ogun eto mobu kari sọ ke wẹ jenko d'a gunye ikpoho di wẹ nwun hun uka jenko d'e lepu enya; o k'a wuriri onye lukarileni di ohu. ¹⁰ O k'a wuriri onye wẹ gi orun oma o runsonme marin: ya wu, n'o zungho umu; n'o nabanhangho ndi obia; n'o fegho ndi-nke Osolobue, chanchanpu wẹ unyin uku; n'o yeghoni ndi ri nsongbu eka; n'o gigho enwen e kwani orun oma uzọ ile.

Ikpoho Di Wẹ Nwun Hun Keleni Ka Egedi

¹¹ Ka ekwerile gunye ikpoho di we nwun hun keleni ka egedi. Makeni, ihien a gun ehụ nwe iken ban egbata we le Kraisti, a choma we ni we luru di. ¹² Ogen hu ikpe a ma we makeni e tikpogu we nkwa ibuzo we kwe.

¹³ Wezukade ohun, o ru, a munrun we aka-nkutofu, a gha unu-unu. Eledede aka-nkutofu suo, a si si-si-si, e busonme aka e che orun rulen we, e kusonme ihien furulen ni we ku. ¹⁴ Ufiri onwan, ndunmodun m wu: ikpoho di we nwun hun keleni ka egedi we luru di, we mu umu, we e lepu ikpun-ulo we enya—amangbe enenren a hun oghere o gi kuja oku enyi. ¹⁵ Makeni, ndi hu ime ikpoho ndini we a kpahugolu, sonme Ekwensu.

¹⁶ Okpoho owule kweri ni Jesu hun ndi di we nwun wu ndi-igbenye nke-esi ri ikpun-ulo we, ya yeni we aka, make uka gha e bu oken ibu—keni uka hun uzọ saeka e yeni ndi ahun di we nwun hun nweleni onye e yeni we aka nke-esi aka.

Eka We Gi E Son Ndi-isi Uka

¹⁷ Ndi-isi uka ri a ki ohunma ru w'e ye ogho le ugwo-orun furu w'e ye ndi-isi—uzo ebuo, tumadu ndi ri a gbakemme ebe iku oku-Chuku le ikuzi n'e ri. ¹⁸ Makeni, Ekukwo-nsọ si, “Ekenmeme efin onu ebe o ri a zokpo aka,” sizi, “Onye-orun e furughu hun w'a ku ugwo-orun a.”

¹⁹ We kinghosi i ihien owule banyeni onye-isi, egikwole e don, mmani madu ebuo mobu eto puha osheri. ²⁰ Nke ndi hun e mesonme njo, jugbo we id'anya ihian ile, keni egun hun uzo tuma ndi hoduni.

²¹ M ri a gba i mkpinsin-eka id'anya Osolobue le Kraisti wu Jizosi le ndi mmun-ozu nsọ: e donme iwu ndini; egbeyekwole ni onye owule; elekwole ihian enya ihun.

²² Ahuhukwole bu aka kwasị onye owule tume e onye orun-uka, bu y'e leban n'a enya ohunma. Kpachanfu enya amangbe y'e bi aka ye njo ndi ozọ me; donme enwen i ochan.

²³ Arazile mirin suo, kama, a rari ekere manya make ufiri efo i le make emu hun a ku n'i mbu-le-ebu.

²⁴ Onwe ndi njo we a puhachanrin ifon, a ma we ikpe we kebe kinme we ikpe, kanị nke ndi ozọ, njo we a ra fuha ifon egwa, kanị o hu e son we, we kinguu we ikpe o puha ifon. ²⁵ Eriara ke orun oma donzikwo a puhachanrin ifon. Osuoden'a n'o ke puhachanrin ifon, o zueriko jeninrin ejen.

Isi Nke Isin

¹ Ndi ile wu igbon mobu odibo aka ihian we weri ndi we ri okpuru we ni e rugho we ogo mgbaye, a gbayechanrin we—make ihian gha e kuto efan Osolobue le ihien enyi ri a kuzi. ² Emeni ihian ri e fe onye kwerini, y'e benwakwole mgbaye o ye e makeni we wu umune ime okukwe. Kama, ya fedee e kari,

makèni onyè rì e ri erere ọrùn a wu onyè kwerini lẹ onyè rì Osolobuẹ obi.

A kuzi wẹ ihien ndini, e nu wẹ e mẹ wẹ.

Eje-nkuzi Lẹ Ihien E Buhen'e

³ Onyè ọwulẹ hun a kuzisonmẹ ihien ọzọ wuleni ezioku, onyè hun ghaleni e kweye ni oku ndi hu zu oke Onyè-nweni-enyi wu Jizos' Kraisti ku lẹ nkuzi furu ofufe Osolobuẹ, ⁴ rihu a pache; o nwonni ihien o marin. Adudu ido-ndondo lẹ iru-uka mkpuru-oku wu nsongbu e. Eje-aduduni e buhe iwe-nya, ikpe, nkuto, inyonsomẹ-ihian onyinyon rileni mma ⁵ lẹ idosomẹ ndondo—hun o meni o nwẹ ndi e men'e. Uche ndi no erira arị mma; ezioku a nahingwo wẹ. Wẹ rì e ro ni ife Osolobuẹ wu ọzọ wẹ gi e nwẹ erere. [Esonkwolẹ ndi no erira a kpa.]

Ezigbo Aku-lẹ-uba

⁶ Ifedẹ Osolobuẹ wu erere hi-ogbe nke-esi omeni ihian a ni ihien o nwẹ jun e ẹfo. ⁷ Makèni, o nwonni ihien enyi wẹhẹ ime uwa, o nwonzikwoni ihien ọwulẹ enyi jenkọ d'e weri ime e enyi pukoni. ⁸ Ya wu, o mehụ ni enyi e nwongho ihien-oriri lẹ ẹkwa*, ya jun enyi ẹfo. ⁹ Kani, ndi rì a cho ni wẹ hi ọdafi a danbansomẹ ime onwunwan; egun rì ichen-ichen nwonleni isi a nwundon wẹ ke onyan—egun rì ichen-ichen hun a ru ihian ehụ, a do ihian e ye ime iwi lẹ ntikpo. ¹⁰ Makèni, ẹkpiri-egho wu mkpogun udi eje-ihien ile gha a suepuha. O nwegho ndi ghaguu ime okukwe kpahu ebe ihie-ọdafi n'a du wẹ, mesomẹ ihien bu ọda obi gi e gbusomẹ wẹ mgbu.

Ndunmodun Rini Onyè-ọrùn Osolobuẹ

¹¹ Kani, iyu wu onyè nke Osolobuẹ, na ihien ndini ile to. Chuma ezi-omumẹ Osolobuẹ cho, ife-Chuku ohunma, okukwe, ihien-osuso, ndidi lẹ ime-juu. ¹² Lu ezigbo ogun ahun okukwe enyi cho, y'e kwonkenmẹ ndun itebite hun Osolobuẹ gi ufiri e kpo i, hun i gizi ifiri e no id'anya ndi bu ọda ku e n'i kwerichanrin ni Jizosi. ¹³ Ihun enya Osolobuẹ hun e ye ihien ile ndun lẹ Jizos' Kraisti hun no id'anya Pontus' Paleti ku ezioku, kwerichanrin n'ọ wu Onyè o wu†, m si i ¹⁴ donmechanrin iwuni; enwonkwolẹ ntupo mobu nkoriani ebe i n'e donmẹ e d'e ru obibia Onyè-nweni-enyi wu Jesu Kristi. ¹⁵ Obibia Jesu, hun Osolobuẹ jenkọ d'e mẹ n'o mezu ogen furuni. Osolobuẹ, Onyè hun richanrin mma, Onyè ya suo wu Eze nke-esi, Eze ndi-nze lẹ Nna ndi-nna; ¹⁶ Iya suo wu onyè ghaleni a nwun; Onyè hun bi ime ukpe wẹ ghaleni a saeka a nokunmẹ; Onyè ihian leghatuleni bu asako wẹ ẹka legha a! Mgbaye lẹ okiki itebite ya rin'a! Isee.

Ihien Wẹ K'a Kuzi Ndi-idadin

* **Isi Nke Isin:8** lẹ ebe enyi e buche isi † **Isi Nke Isin:13** Jọn 18.33-37

¹⁷ Nke ndị wu ọdafin ime ndunni, gba we mkpịnsin ẹka, si we a pachele mobu gi akụ-le-uba don ẹnya, akụ-le-uba hun ghaleni a to. Ka we gi Osolobue don ẹnya, iya wu onye hun e yesonme ẹnyi ihien ile, e yekwasi, keni ẹfo hun uto a suo ẹnyi usuo. ¹⁸ Si we mesonme mma, a wu ọdafin ebe irun orun-oma ri; we a ha-eka, we wuru ndi a cho ni we yebeye ndi ozo ihien— ¹⁹ e gi uto ni e donmetoni enwen we akụ-le-uba wu akụ-le-uba nke-esi, e gi e gbetoni enwen we ezigbo iyetọ make oge hun lalani, keni we hun uto kwodon ndun hun wu ndun nke-esi.

²⁰ Euu, Timoti, kwonkenmekwo ihien we buche i ẹka-o; latokwo oku ndi ahun nweleni erere o ban ebe ihien Osolobue ri le oku rijunleni ẹfo we ri a kpo, “Amamihien” bu ẹle ya. ²¹ Make ni, o nwegu ndi ghagu ime okukwe-Kraisti kparu, ebe we n'e son ya wu ihien.

Efoma Osolobue ya ri ni unu ile.

Ekukwo-Ozi Nke Ebuo Polu Dejenni Timoti Timoti, Nke Ebuo

¹ Mmẹ wu Polu de ekukwo-ozini. M wu onye-ozu pu-ichen Kraisti wu Jizosi makeni uche Osolobue ro. We tumẹ m onye-ozu pu-ichen d'a run ọrun w'e gi me nkwa Osolobue gha—nkwa ahun o kwe n'o k'e ye ndun ime Kraisti wu Jizosi. ² M ri e dejenni ezi nwa m wu Timoti: efoma, omiken le udon, hun gha aka Chuku Nedi le Kraisti wu Jizosi Di-nwonni-enyi bia ya rini i.

Polu E Kele Osolobue, O Gba Timoti Ume

³ M ri a kpanmin Osolobue, hun m gi obi ri ochan e fe nọke ke ndi nedi m kanị don gi obi ri uchan fe e. M'a kpanmin a m gha a nyanhan i oge ile ime ekpere m—ke uhinhin ke efinnai.

⁴ M gha a nyanhan enya-mirin i, o hu a ri m ni m hun i, keni ighogho jun m obi. ⁵ M ri a nyanhan okukwe i hun gha akpakali obi i puha; okukwe ohu hu hun bu uzọ ri ime nne-i-kanị wu Loisi le nne i wu Yunisi, hun m marin n'o rizikwo nwan ime i. ⁶ Ufiri e, m ri a nyanhan ni ni funwun oyiye Osolobue hun ri ime i, hun Osolobue ye i oge m gi bu aka kwasi i. ⁷ Makeni, Osolobue eyeni enyi mmọn egun, kama, mmọn iken le ihien-osusuo le ikwondon-enwen-ihian k'o ye enyi. ⁸ Ya wu, emekwole nwan ifenren iku oku Onye-nwonni-enyi, emezikwole ifenren mmẹ nwen hun gi ifiri e ri ime ngan. Kama, gi iken Osolobue ye i tari afunfun nke i hun ozioma e gi gha ihun.

⁹ Osolobue wu onye zuopuha ni enyi, kpọ enyi oku ri nsọ. Ele ọrun-oma enyi run haun o gi kpọ enyi, kanị makeni erira k'o cho n'o me e lezi make ifiri efoma a hun o me ni enyi ime Kraisti wu Jizos' ni uwa d'e bidon— ¹⁰ o no nwan me e n'o puha ifon oge ni ghahani obibia Onye-nzuofuha enyi wu Kraist' Jizosi bia ime uwa. Kraisti wu Jizosi e meriguọ onwun, napu a iken. O giguọ Ozioma wepuha ndun le ibi-jenrin-ejen ifon.

¹¹ Ufiri oziomanị k'o gi tumẹ m onye e zisonme ozi, onye-ozu pu-ichen le onye-nkuzi, keni m d'e zisonme e, a run ọrun rin'a; ¹² ifiri e ke m gizikwo ri a ta afunfun enina. Kanị ifenren ari e me m, makeni a maringho m onye m gi don enya; a maringhozi m n'o k'a saaka chedon ihien hun m buche e aka, d'e ru Uhuohin hu.

¹³ Sonme udi nkuzi ahun zu oke i nu onu m; e gi okukwe le ihien-osusuo hun ri ime Jesu Kristi e son e. ¹⁴ Chedon ihien-oma ahun we buche i aka; me e ghahani eyemeka Mmọn-nso hun bi ime enyi.

15 Y'a maringho ni ndi ile ri Azuun Eshia a gbakitogu m azuun; Figelosi le Homojinisi a gbaguozide m to.

16 Osolobue ya me ni ezi-le-ulo Onesiforos' omiken, make ni Onesiforos' a gbaka m ume! Ifenren egan m e meden'e. 17 Kama, o ruhu Rom, o no chosonmede m d'e ru n'o hun m. 18 Di-nwonni-enyi ya me ni Onesiforosi nwehen omiken aka a Uhuohin hu! Iyu le enwen i a maringho aka ile o yeni m ime Efesosi.

Isi Nke Ebuo

Onye-agma Kraisti Furuni

1 O me nke i nwa m, gi efoma hu Osolobue meni enyi ime Kraisti wu Jizosi e zekenme. 2 Weri ihien ndi hu i nu onu m id'enya ndi bu oda kuzi ndi furu we gi e don enya, hun jenkod'a saaka kuzizi ndi ozoye.

3 Tari afunfun noke ezigbo onye-agma Jesu Kristi. 4 O nwonni onye-agma hun e kon aka e ye oku-elu; make ni onye-agma k'e meriri ihien a suo onye-isi agha o ri okpuru e usuo efu. 5 O nwonni onye a do-onu egumegu e merini mmani o songho iwu rin'a. 6 Onye-ugbo hun a runshi orun iken iya e bu'zo e ri erere ihien o runpuha. 7 Romi ihien m ri e ku; Di-nwonni-enyi k'e me i ghota ihien ile.

8 Nyanhan Jizosi wu Kraisti hun Osolobue gha ime onwun weli, hun we muye ikpun-ulo Defidi—ohun wu ozioma m ri e zi. 9 Ufiri e ke m gi a ta afunfun d'e ru nwan ebe we no kpoma megan noke onye-ohin—kani oku Osolobue ari egan.

10 Ya wu, m'e gi ufiri ndi Osolobue hori e dingbuchanrin ihien ile, keni we sazikwo aka nwonhen nzuopuha hun ri ime Kraisti wu Jizosi le ogho itebite rin'a. 11 Ihienni w'e ku wu ezioku:

“Omēni enyi e songuo a nwunhun,
enyi k'e sonzikwo a ri ndun;

12 omēni enyi e din ndidi,
enyi k'e sonzikwo a ki;

omēni enyi a ju a,
o k'a juzikwo enyi;

13 enyi wubehi ndi we gi e don-enya,
ya le enwen e k'a wusonme onye we gi e don-enya,
make ni o sako aka ju enwen e.”

14 Nyanhan ni we ihienni; gi efan Osolobue gbakenme we mkpinsi-eka. Si we adozile akpuru-oku, ni ara ye aka, kama, o wiwihu ndi a nun'a.

Onye-orun Hun A Suo Osolobue

¹⁵ A lili ma n'i y'a gho si n'i wu onye Osolobue kwado; onye-orun nwele ni ihien owule ifenren e gi me e, hun marin enya oku-Osolobue, oku ahun hun wu ezioku, a kuzi e ohunma. ¹⁶ Lato oku nwonle ni-isi hun ghaleni e yeni ihian aka fe Osolobue, make ni o me ihian a latokenme ihien Osolobue. ¹⁷ Ihien ndi ri ime e ri a kuzi a bagbama noko ete ri a bani. Himenosi le Filetosi ri ime ndi no erira. ¹⁸ Madu ebuoni a ghaguo ime ezioku pu, make ni we ri e ku ni Osolobue e weligwole ndi nwunni. O nwe ndi we gi ihien ni e wiwi okukwe we. ¹⁹ Kani iyeto Osolobue turukwo ebe o ri; ihien we deye e wu: "Di-nwonni-enyi a maringwo ndi wu nke e" le "Onye owule hun a kpoku efan Di-nwonni-enyi ya la njo to."

²⁰ Ime ulo hi-ogbe, w'a hun udi aria ichen-ichen—ele aria we gi goru le hun we gi ola kpu suo, kani ke hun we gi osisi tu le hun we gi urua kpu rizikwo ari. O nwe aria we gi e me ihien ogho, nwezikwo ndi we gi e me ihien-mmaka. ²¹ Erirazikwo, ke we hanle chanchanpu eje-ihien ndini m rutu aka ime obibi we k'a wuru aria nwe ogho; wuru aria we donme ichen, hun onye nwe uno gi e me ihien, aria w'e gi me ihien ile ri mma.

²² La ihien ndi ahun a nasomme ikorobia enya to; y'a chusonme ezi-omume, okukwe, ihien-osusuo le udon, yu le ndi hun gi obi ri-ochan a kpoku Di-nwonni-enyi. ²³ Adole ndondo nwonle ni isi hun ndi marinle ni ihien we ri e ku a do—y'a maringho ni ikpe k'o buhe—²⁴ bu odibo Di-nwonni-enyi awuko onye-ikpe; kama, o siko d'e giriri efoma e son onye owule, wuru onye a saeka a kuzi, e nwon ndidi, ²⁵ e gi nwayo a kowa ni ndi ghaleni e kweye n'e ebe we no ghotafie. Osolobue nwon iken me we gbehuto, bia d'a marin ezioku, ²⁶ [meme uche Osolobue;] wanahin onya Ekwensu te gi kwondo we, hun we gi e me uche Ekwensu.

Isi Nke Eto

Ogen Ikpazuun, O K'a Fu Orun Ife Osolobue

¹ Kani, ghot a onwan ohunma-ohunma, ni ogen ikpazuun, ogen ihien gi e zekenme k'a bia. ² Make ni ihian k'a wu ndi enwen we ka we a suo, ndi egbo a suo, ndi a nyan isi, ndi mpache, ndi-mkpari, ndi e nufu isi okpuru ndi mu ni we, ndi ohunma-ogodan, ndi e me ihien runi. ³ We k'a wu ndi efo-njo, ndi oku ghaleni a guu efo, ndi-nkuto, ndi ghaleni e kwondo enwen we, ndi obi we ri azuun, ndi ihien ri mma ghaleni a suo; ⁴ We k'a wu ndi hun e bu ihian mbu-azuun, ndi a si "ihien cho n'o me ya me", ndi e ro enwen we kari ihien we wu, ndi ihien a suo usuo ka mkpa kari Osolobue. ⁵ We k'a wu ndi e mezuchanrin omenali ri ime ofufe Osolobue, kani iken w'e gi bi obibi rin'a a ri ime ndun we. La ndi no erira to. ⁶ Ndi hu ime we wu ndi e

gi ero a rubansonme ikpun-ulọ d'e dufie ikpoho obi we zeleni, ikpoho obi ri e gbu mgbu make njo ndi we me, ikpoho egun ihien ri ichen-ichen ri e buhunme, ⁷ Ikpoho w'a to a kuzi, kani w'a ra saeka munrun ezioku. ⁸ Ke Janesi le Jambresi don papu oku Mozizi, erira ke ndini uche we rileni mma, danpuguu ime okukwe-Kraisti, don a papu ezioku. ⁹ Kani, o bieko a kusi we we, makeni nzuzu we k'a puha ihun ihian ile nọke nke madu ebuo hu wu Janesi le Jambresi.

Ndunmodun Ikpazuu

¹⁰ Nke i, ya hunguọ nwan nkuzi m, obibi m, ihien m ri a chu, okukwe m, ndidi m, ihien-osusuọ m, ke m don wuzo, ¹¹ ukpokpo ile we gi ifiri okukwe m kpokpo m le afunfun ile m ri a ta. Ya maringho ihien ile m hun ime Antioku, ime Ikoniom le ime ali Litra. Ya maringho oken ukpokpo hun m din; kani Di-nwonni-enyi no gbapuhachanrin m ime we ile. ¹² Ezie, we k'e kpokporiri ke we han cho ni we bi obibi ndi e fe Osolobue ime Kraisti wu Jizosi. ¹³ Kani ndi eje-ihian le ndi ndufie jenko d'a gha a jowaye njo; we k'a gha e dufie ndi ozo, ndi ozo hu e dufie we.

¹⁴ Kani iyu nwen, mesonme ihien hun i mu, hun i kwerikenme, makeni y'a maringho onye i mumarin a; ¹⁵ y'a maringhozi Ekukwo-nsọ —gha ehụ nwa-ndu i lala, Ekukwo-nsọ hun k'a saeka kuzi i ihien y'e gi nwon nzuopuha ghahani ikwerini Kraisti wu Jizosi. ¹⁶ Ihien ile ri ime Ekukwo-nsọ gha onu Osolobue puha; we e gi e a kuzi, a jugbo, e wekinhen ihian ebe o no fie uzọ, a zun ihian ozunzun we gi e me ihien Osolobue cho, ¹⁷ keni onye nke Osolobue wuru onye we zun ohunma, hun we kwademe to ni orun-oma ile.

Isi Nke Eno

¹ M ri a gbakenme i mkpinsin-eka idenya Osolobue le Kraisti wu Jizosi hun jenko d'e kin ndi ri ndun le ndi nwunni ikpe; m rizi a gba i ya make ifiri obibia Kraisti le Ali-eze e, a si i, ² e ku oku-Chuku; e kusunme e ogen ile—ke onodi ri mma ke onodi jo-njo; a gwapu ihian eje-ihien we me, a jugbo, a kasi obi, e gichanrin ndidi le nkuzi e me e. ³ Makeni ogen lala hun ihian jenkozileni d'e gi kweri din ndidi nusunme ezigbo nkuzi. Ebe ntin we n'a chosonme no nu ihien a souni we, we k'a chorisonme ndi nkuzi k'a kuzi we ihien we cho ni we nu. ⁴ We k'a gbakito ezioku azuun, sonme ilu. ⁵ Kani, iyu nwen, donrin enya e leban ihien ile enya; e dingbu afunfun; a run orun onye e zisonme ozioma. Mechanrin ihien ile orun i cho.

⁶ O me nke m, we ri nwan e hupu m nọke manya we gi a chu ejan; ogen m'e gi lama e ruguo. ⁷ A luguọ m ezigbo ogun hu! A bgaguọ m oso hu! E songuo m uzọ okukwe hu! ⁸ Gha kikenni

jẹnme, ihien hoduni nwan wu okpu onye me ihien Chuku cho hun ri e che ni m, hun Onye-nwonni-enyi, Oka-Ikpe ahun ghaleni a tu ntu, jenkọ d'e ye m Uhuohin hu, gi tu m ugón. Ele mme suo k'o k'e ye e, kani ndi ile buchanrin obi we che obibia a.

Polu E Ku Oku Enwen E

⁹ Nwankenme n'i bia d'e kunrun m egwa, ¹⁰ ni Demas' a laguo m to shi Tesalonika—makeni ihien unani ri a suo a; Kresens' e shiguo Galeshia; Taitos' e jenneguog Damashia. ¹¹ Luku suo son m nodi. Cho Maki n'i wehe e i lalani, makeni o wu onye e yekemne ni m eka oda.

¹² E ziguo m Taikos' shi Efesosi. ¹³ I lalani, wehe ewuru hu w'e yiye elu e hun m lato eka Kaposi ime Trasi; wehezi ekukwo ndi hu, tumadu ndi hun we gi akpukpo-anu mememe.

¹⁴ Alezanda hun a kpu uzun kopa mekenme m eje-ihien. Nna enyi jenkọ d'a ku a ugwo ihien o me. ¹⁵ Iyú le enwen i k'a kpachanpukwo n'a enya make ogun ile hun o luson ozi enyi.

¹⁶ Ogen we gi kpo m ikpe ibuzo, o nwonni onye puha d'e kuye ni m, ihian ile la m to. W'e gile e ma we ikpe! ¹⁷ Kani Di-nwonni-enyi noyeni m anoyeni; o no ye m iken, keni m hun uzo ziru ozioma ali, zi e n'o ruchanrin ndi ani ndi ozo ile wuleni ndi Ju ntin; m no hun isi wanahin onu eworo. ¹⁸ Di-nwonni-enyi jenkọ d'a gbafuha m make eje-ihien owule gha a ru m ehú, o zuo m, keni m hun uzo banye Ali-eze e hun ri elu-igwee. Ogho ya rin'a jennrin ejen! Isee.

Ekele Ikpazuun

¹⁹ Kele Priska le Akwila le ikpun-ulo Onesiforos. ²⁰ Erastos. esonni ndi ozo, o nodi Korenti; m la Trofimosi to ime Miletusu makeni emu ri a ku a. ²¹ Nwankenme n'i bia ogen oyi gini d'e ru. Yubulosi le Pudensi le Lainosi le Klodiosi le umune enyi ile e zigho ekele.

²² Di-nwonni-enyi ya noyeni mmon i. Efo ma Osolobue ya noyeni onu.

Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni Taitōsì

¹ Mmẹ wu Polu de ehuhuo-ozini. M wu igbon Osolobue; m wuzikwo onye-ozì pu-ichèn Jizos' Kraistì. Orun m wu ikwadon okukwe ndi hu Osolobue hori, ken'o gha ihun, le ime ihian marin ezioku ahun k'e me we femẹ Osolobue k'o furu. ² M ri a run keni we nwehen ihien ahun enyi ri e lee enya a: ndun itebite ahun Osolobue ghaleni a tu ntu kwe nkwa a ni ogen d'e bidonde, ³ o ru nwan ogen o tume, o no nwan wepuha ihien o ku ifon ghahani ozini ya wu Osolobue Onye-nzuopuha-enyi ye m zisonme.

⁴ M ri e dejenni Taitōsì, hun wu ezigbo nwa m ime okukwe enyi. Efoma le udon, hun gha aka Osolobue Nedi enyi le Kraistì wu Jizosì Onye-nzuopuha enyi a bia, ya rin'i.

Orun Taitōsì K'a Run

⁵ Ihien hain m gi na i to ali Kriti wu n'i hun uzò donkwama ihien ndi hoduni le n'i hun uzò tumesonme ndi-ndu uka ime obodo owule ke m don gwa i.

Ndi-isi Uka

⁶ Onye-isi uka k'a wuriri onye nwonleni nkoriani. O k'a wuriri onye nwon nwunye ohu suo; onye umu a wu ndi kwerini—ndi hun o me ni o nwonni onye k'a s'eka kpọ we ndi e me ihien-ifenren le ndi isi-iken.

⁷ Ebe o me ni onye-isi uka e lefu orun Osolobue enya, o furuni n'o nwon nkoriani. O wuko onye ghaleni a ni ndi ozọ e kuye mobu onye e bukenrin olulu mobu onye-manya mobu onye eka-iken mobu onye e gi enya-nai a cho egho.

⁸ Kama, o k'a wuriri onye ma nabanhan ndi obia; onye ihien ri mma a suo; onye e leban ihien enya, e gi uche e me ihien; onye kuma enwen e oto; onye ri nsọ, onye e kwondon enwen e.

⁹ O k'a marinri enya nkuzi ahun furu w'a tukwasì obi hun ri okukwe enyi, marin ke we don a kuzi e, keni o saeka gi nkuzi zu oke a kpasu obi ndi ozọ, e gi e a ghozikwo ndi hun a papu nkuzi ahun ni we ri e mefie.

¹⁰ Make ni ndi ri a gba isi-akwanran ebe ezigbo-nkuzi ri le ndi e ku mpụ le ndi-ndufie bu oda, tumadu ndi hun a kwadon ikwa-ugun.

¹¹ O furu ni we kpukin we onu! Make ni, we ri e gi ihien ahun furuleni we gi ifiri egho a kuzi a sukposonme ikpun-unọ.

¹² Onye Kriti ibe we hun e deni e kugud'a, si, "Ndi Kriti wu ndi-ntu; ezigbo eje-anu ke we wu, ndi oken ihien-oriri, ndi ghaleni e ri-eka a run ihien owule." ¹³ Ihien ni o ku wu ezioku.

Gi ifiri ẹ a jugbo wẹ ọhunma-ọhunma, keni wẹ hun ụzọ turu ọhunma ime okukwe, ¹⁴ gọnbehi ilu ndi Ju ntin, mēbehi ihien ndi gbakitoguu ezioku azuun si wẹ e mē.

¹⁵ Ndi rulen e weri ẹ ni ihien ile ri uchan, kani, nke ndi runi, hun kwerileni, ihien ile ru-aru ebe wẹ ri: ke uche wẹ ke ihori wẹ ruchanrindę aru. ¹⁶ Wẹ si n'a maringho wẹ Osolobue, kani wẹ e gi ihien w'e mē a ghoji n'a marin w'a. Wẹ wu ihien izize; wẹ a gba isi-akwanran; o nwonni orun-oma wẹ furu irunni.

Isi Nke Ebuo

Ihien Wẹ K'a Kuzi Ndi Ri Ichen-ichen

¹ Kani iyu nwen, i k'a kuziriri ihien ya le nkuzi kuru-oto wu ohu.

² Kuzi ikennyę-oba w'e bukenrinle olulu; wẹ wuru ndi ghaleni e gi ihien wẹ buche wẹ eka e gu egu, ndi e kwondon enwen wẹ, ndi zeni ime okukwe le ihien-osusuọ le ndidi.

³ Kuzizikwo ikpoho-oba ni wẹ e bi obibi furu ndi ri nsọ e bi; wẹ e mēle ndi-nkuto, w'e mēle igbon manya; kama, wẹ wuru ndi a kuzi ndi ozo ihien ri mma— ⁴ keni wẹ s'eka e mē ikpoho ri wẹ ebe ali munrun ke w'a don nwe ihien-osusuọ di wẹ le umu wẹ, ⁵ wuru ndi e kwondon enwen wẹ, ndi e donmę enwen wẹ, ndi ma bi obi-ulo, ndi efoma, ndi e we enwen wẹ e che okpuru di wẹ—amangbe ihian e kutọ oku Osolobue.

⁶ Erirazikwo, kuzi ikorobia ni wẹ wuru ndi e kwondon enwen wẹ.

⁷ Gi enwen i henrin ihien wẹ e leri ebe orun-oma owule ri. Ebe nkuzi i ri, wuru onye ezioku le onye ghaleni e gi nkuzi e gu egu. ⁸ E gi oku kuru-oto nwonleni nkoriani a kuzi, keni ifenren mē ndi inenren makeni ahunni wẹ eje-ihien wẹ e gi kuja oku enyi.

⁹ Kuzi ndi-idibo le ndi ri okpuru ihian wẹ e humeni ndi wẹ ri okpuru wẹ isi; si wẹ a lilima ni wẹ e mē ihien a suọ ndi hu wẹ ri okpuru wẹ. W'a shiagwarile wẹ oku. ¹⁰ W'e zunle wẹ ohin. Kama, wẹ ghosichanrin ni wẹ wu ndi furu wẹ gi e donęnya ogen ile, keni wẹ gi obibi wẹ e mē nkuzi Osolobue Onyę-nzuofuha enyi a wuru ihien a la enya.

¹¹ Makeni, efoma Osolobue hun e wehe nzuofuha a puhagunni ihian ile. ¹² Efoma hu a kuzi enyi iju obibi rileni mma enya Osolobue le ihien-olila-enya uwan, igi uche e bi, ibi obibi kuru-oto le itu egun Osolobue—hunni enyi ri eluni, ¹³ ke enyi don ri e che oken-ngozi ahun enyi ri e lee enya a, hun wu obibia Osolobue uku enyi wu Jizosi Kraisti Onyę-nzuofuha enyi jenkọ d'e gi ogho bia. ¹⁴ Jizosi Kraisti gi ifiri enyi we enwen ẹ ye, n'ọ gbafuha enyi ime njo ile, keni o gi ẹ chanchanpuhani

enwen e ndi k'a wu nke e, don we nso, a wuruchanrin we ndi ihien ri mma a du omume.

¹⁵ Ya wu, ihien ndini ke i k'a gha a kuzi we, a gba we ume, a jugbo we. E mecharin we ile rike onye oku richarin eka. Anikwole onye owule legberi i.

Isi Nke Eto

Obibi Onye Itu-Kraisti

¹ Nyanhan ni we ni we e we enwen we e che okpuru ndi-ndu le ndi-okiki, we e hume isi; we kwademe ni we e me ihien owule ri mma. ² Gwa we ekutole onye owule, we e mele oku, we wuru ndi e me juu le ndi e ye onye owule mgbaye. ³ Make ni, enyi nwen te wuzikwo ndi-nzuzu, ndi nnupu-isi; eje-ihien ndi a gunni enyi le ihien a suo usuo ri ichen-ichen te dufiezikwo enyi, kwondon enyi ke igbon. Enyi e te e me ibe enyi eje-ihien, e we iwe-nya, ize enyi hu e ze ihian, enyi hu e zetari ize ibe enyi. ⁴ Kani, ogen efoma le ihien-osusuo Osolobue Onye-nzuopuha enyi gi bia, ⁵ o no zuopuha enyi, ele ifiri ihien ri mma enyi mesonme, kani, make omiken e. O no chanchan enyi ghahani imudonzi ni enyi le ime enyi wuru ndi ohun ghahani Mmon-nso ⁶ hun o ghaha eka Jesu Kristi Onye-nzuofuha enyi hukpu enyi ohunma-ohunma. ⁷ Ya wu, hunni o giguu nwan efoma a kuni enyi ohunma, enyi e henringuo umu a hun nwe olile-nya ghaleni e me ntu: n'o k'e keye enyi ndun itebite. ⁸ Onwan wu ezioku. M cho ni y'e ku ihien ndini, e kushi we iken, keni ndi hun kweriguu ni Osolobue donrin enya e mesonme ihien ri mma.

Ihien ndini a rika mma, w'a ban ni ihian ile erere.

⁹ Kani, lato ndondo nzuzu le itu-mpupu ihien hun w'e tusonme le ndondo le ikpe banyeni Iwu Mozizi, make ni oku ndi hu wu ihien la iwi, o nwonni erere ri ime we.

¹⁰ O me nke onye e kebeni, do a eka-ntin nke ibuzo, y'a dozi a ya nke ebuo; o tokwo e me ihien ahun o me, y'a la a to—'yu le iya enwezile mmeko, ¹¹ make ni ya maringho ni uche onye no erira a ruguo, ni ome-njo k'o wu; o giguo njo o ri e me ma enwen e ikpe.

Mmekin

¹² Ozigbo m zihē n'i Atemasi mobu Tajikosi, y'a nwan iken i ile ni bia Nikipolisi d'e kunrun m, make ni a kwademe guo m obi m ni m k'a nodi ebegu ogen oyini lalani.

¹³ Me ihien ile i k'a s'eka me n'i yeni Oka-iwu wu Zenasi le Apolosi eka we jenkonijen we; hun a n'o nwonni ihien koni we. ¹⁴ Ndi nke enyi we munrun imesonme ihien ri mma, keni we saeka e ye eka ogen owule ezigbo mkpa gi puha; w'e bile obibi ghaleni a ban erere.

15 Ndi ile mme le we ri ebeni e zi ekele. Kele ndi ile ihien
enyi a sọọ make okukwe enyi.

Efoma Osolobue ya rini onu!

Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni Filemọnu

¹ Mmẹ wu Polu de ehuhuo-ozini. M wu onye-ngan make ufiri Jizos Kraisti. Mmẹ le Timoti nwene-enyi gba de e. Iyü wu Filemọnu ezi onye-orun ibe enyi ke enyi ri e dejenne—iyü ² le uka hun a no iwe i e zu le Afia nwene-enyi-okpoho le Akiposi onye-aga ibe enyi. ³ Efoma le udon hun gha eka Chuku Nedi enyi le Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi bia ya rini onu.

Ihiyen-osusuo Le Okukwe Filemọnu Nwe

⁴ Filemọnu, m'a kpanmin Osolobue m ogen ile m gi a nyanhan i ime ekpere m. ⁵ Make ni, m hu a nu n'i nwe ihien-osusuo jenni ndi nsọ ile le ni i kwerichanrin ni Di-nwonni-enyi wu Jizosi. ⁶ Ekpere m wu ni okweri enyi le 'yu kweri ni Jesu jenko d'e duzi i ni y'a ghotawaye ihien ile wu nke enyi ime Kristi.

⁷ Ezigbo nwene m, ihien-osusuo i nwon e meguo m ghogho oda-oda, o gbaguozu m ume oda-oda—make ni Osolobue e giguozu i gba ndi nsọ ume.

Polu A Riodonni Onesimosi

⁸ Make ufiri onwan, osuon'a ni ime Kraisti ni m nwon iken ye i iwu ni me ihien furu n'i me, ⁹ o ka m mma ni m gi ufiri ihien-osusuo riu i a riu. Mmẹ wu Polu, hun wu egedi, hun ri a nokin enya Jizos' Kraisti, hun rizikwo ime ngan make ifiri Jizos' Kraisti, ri nwan a riu i. ¹⁰ M ri a riu i make nwa m wu Onesimosi, hun m wuru nedi e ime nganni m ri.

¹¹ O nwonni erere o ban ni mbu. Kani o banguo nwan erere nke-esi—ban ni, banzikwo ni m.

¹² M zikinla ni iya azuun—ya wu, mkpuru obi m ke m zila ni. ¹³ O te ri m ni m si a nodi ebeni m ri, keni o nokin enya unu, e jenni m ozi hunni m ri ngan make ufiri ozioma. ¹⁴ Kani, achoni m ni m me ihien owule bu a gwani m'i—keni ohunma i wuru ihien gha akpakali obi i puha, ele ni we wa a ye i olu.

¹⁵ Ikenkwo we napu i ya ekere keni i nwehenzi e, o wuru nke i jenin ejen— ¹⁶ elezi noke igbon, kani noke nwene i, hun ri i obi—hun ka igbon. Ohun k'o wu, tumadu ebe m ri; kani, ebe i ri k'o kad'a wu—ke ebe anu-ehu ri ke ime Di-nwonni-enyi.

¹⁷ Ya wu, omeni y'e werigho m noke onye 'yu le iya gba a run, nabanhan a noke si mmẹ ro.

¹⁸ Omeni o nwe eje-ihien o me i mobu n'o gi i ihien owule, gun a yeni m—m k'a ku a. ¹⁹ Mmẹ wu Polu gi eka m e de onwan: *eghe, gun a yeni m; m k'a ku a*. Ele mmẹ nwon gwazi i ni i gi m ugwọ enwen i.

²⁰ Eghẹẹ nwẹnẹ m, ni m gide ẹfan Di-nwọnni-ẹnyi ri oghoni ẹka i. Gi ifiri Kraịstị gba m umẹ.

²¹ M ri e deni i ihienni makeni a manringho m n'i k'e humẹ-isi—a manringho m n'i k'e mekaride ihiẹn m gwa i.

²² Ozozi, kwademe ni m mmughe obia a nodi, makeni m ri a tu ẹnya ni Osolobue k'a za ekpere onu, mme le unu a hun uzo nodiji.

Ekele Ikpazuun

²³ Epafrasi e kele i. Mme le Epafrasi gba ri nwan nganni make ifiri Kraist wu Jizosi. ²⁴ Ndi orun ibe m wu Maki le Aristakosi le Demasi le Luku e kelezikwo i. ²⁵ Efo ma Di-nwọnni-ẹnyi wu Jesu Kristi ya noyeni mmọn unu.

Ehuhuo-Ozi We Dejenni Ndi Hibru

Osolobue E Kuguo Nwan Oku Ghahani Nwa a

¹ Ogen mbu, Osolobue gi uzọ ri ichen-ichen gwasonme ndi nedi enyi we oku ghahani ndi-amuma. ² Kani, ogen ikpazunni, o gwaole enyi oku ghahani Nwa a. Iya ke Osolobue yechanrin ihien ile. Eka Nwa a ni ke Osolobue gha ke uwa ile le ihien ile rin'a. ³ Iya ke we gi a hun ke ogho Osolobue no. Enya hun n'a a hunguo Osolobue*. O gi oku e hu hun nwon iken hi-ogbe e kwondon uwa ile. Ogen o gi chuguu ejan we gi a chanchanpu njo, o no nodi ali azun eka-nni Osolobue, Onye hun kachanrin ihien ile ogho e nwon, ⁴ make ni iya ka ndi mmon-ozu, ka we ohunma-ohunma; noke ke efan (nzere) o nwe don ka nke we.

Nwa Osolobue Ka Ndi Mmon-ozu

⁵ Eghere; make ni, elee mmom-ozu ke Osolobue situ,
“Nwa m ke i wu;
a ghosiguo m tanni ni wu nwa m” mabu siji,
“M k'a wuru nedi e,
o wuru nwa m.”?

⁶ Ogen Osolobue gide wehe Nwa-ibuzo a hu ime uwa, o si,
“Ndi mmom-ozu Osolobue ile, fe ne.”

⁷ Nke ndi mmom-ozu, ihien Osolobue ku wu ni
“Chuku me ndi mmom-ozu e e henrin ufere;
o me ndi idibo e e henrin okun ri e nwunni.”

⁸ Kani, nke Nwa a, ihien Osolobue ku wu,

“Euu, Osolobue!

Ukpo i no a ki

k'a to jenrin ejen;

ezi-omume wu okpo i

hun i gi a ki Ali-eze i.

⁹ Ihien furuni wu ihien a souni i;

njo e ze i ize.

Iya hain Osolobue—Osolobue i—

gi hukpu i uden-ighoghoh,

tume i,

ye i onodi

hun kachanrin nke ibe i.”

¹⁰ Osolobue siji Nwa a,

“Di-nwonna-enyi,

iyu ke uwanu ogen mbidon;

eka i memem igwere

* **Isi Nke Ohu:3** Jon 14.9

le ihien ndi ri n'a.

11 We k'e wiwi,
kani i k'a riferi;
we k'a fafu rike ekwa.

12 I k'a fuma we rike ekwa, wepu we;
gi ozọ nokin enya we,
ke we don e yihuto ewuru.

Kani, yu nwen egbehutoko;
ndun i enwonko ogugu.”

13 Elee mmọn-ozị ke Osolobue situ,
“Nodi ali eka-nni m ebeni,
d'e ru mgbe m giguu ndi inenren
i memẹ n'i ihien i gi a zoma uku”?

14 Kiji ke ndi mmọn-ozị wude? Ele mmọn ndi e jen ozị ke we wu; mmọn ndi Osolobue zihẹ d'a run orun make orinimma ndi jenko d'e nwon nzuofuha?

Isi Nke Ebuo

Nabanhankwo Ni Oken Nzuofuhani!

1 Ya wu, enyi k'e kwonkenmeriri ihien enyi nu, amamgbe enyi a kpahu. 2 Makeni, omeni ozị mbu hu, Iwu ahun, we gha eka ndi mmọn-ozị ye ndi nedi enyi ogen Mozizi wukenme ihien we gi don enya, nke wu ni onye owule nupu isi okpuru e mobu dan iwu rin'a a narin afunfun furuni, 3 nani ke enyi k'a don nwan wanahin omeni enyi e lejia oken nzuofuhani no enina? Nzuofuhani Di-nwonni-enyi le enwen e bu uzọ zime ozị e; hun ndi gha onu a nu a shia eri, ghosi enyi ni ezioku k'o wu, 4 Chuku le enwen e nozi shia eri ni ozị we wu ezioku, ghahani oken-ihien ri ichen-ichen o mesonme—ke ihien ahima o gi ghosi ni eka a k'o gha bia ke orun atumenya ke hun o gi ghosi iken e. O shiaghozikwo eri ghahani oyiye Mmon-nsọ o yesonme k'o don cho.

Jesu Wu Onye-nzuofuha Zu-oke

5 Ele ndi mmọn-ozị ke Osolobue tume ni we k'a ki uwa hun lalani, hun enyi ri e ku oku e. Kaka! 6 O nwonghode ebe we no ku oku e ime Ehuhuo-nsọ, si,
“Kiji ke ihian wude nwan
i gi e ro e?

Ki ihian mmaka wude
i gi e lepu a enya?

7 Y'e meole ndi mmọn-ozị kari a
ekerẹ ogen;

8 y'e giguọ ogho le mgbaye kpume e.”

O me nwan ni Osolobue “e buguọ ihien ile che e okpuru uku”, ya wu ni o nwonni ihien rileni okpuru uku a. Bu enyi hu

a hun a ni ihien ile eke ri nwan okpuru ihian. ⁹ Mba. Ihien enyi ri a hun wu ni Jizosi, hun Osolobue me “ndi mmon-oziki kari a ekere ogen,” “e kpuruguo nwan ogho le mgbaye rike okpu-eze.” Osolobue me “ndi mmon-oziki kari a ekere ogen” keni o nwundonni ihian ile onwun make ifiri efoma Osolobue: “O kpuruguo nwan ogho le mgbaye rike okpu-eze” makeni o nwun ya wu onwun.

¹⁰ Osolobue me ihien furuni. Eka a ke ihien ile gha bia; ihien ile wuzikwo nke e. Makeni o cho n'o zuofuha ndi bu oda, webahan we ebe o ri, keni we wuru umu a, son e nwe ogho a, o no gi afunfun kwademe onye hun o gi bidon ya wu nzuofuha, me e ru ogo onye-nzuofuha.

¹¹ Ke onye hun e don we nsu wu Jesu ke ndi o ri e don nsu a wuruguo nwan umu onye ohu. Iya hain ifenren gileni e me e o gha a kpo we umune e. ¹² O si,

“M siko d'a gwa umune m oku efan i;
enyi gbakikome,
m siko d'a ja i mma.”

¹³ O siji,

“M k'e gi e don enya,” sizikwo,
“E lee mme le umu Osolobue ye m.”

¹⁴ Ya wu, ebe o me ni umu a ndi hu wu ihian nwon ehule-edeke, ya le enwen no son we wuru ihien ohu hu, keni o nwunhun, gi onwun a tikpo iken onye hun gi iken onwun, ya wu Ekwensu. ¹⁵ O me e keni o gi uzoni topu ndi hun egun onwun ri a ki rike igbon kete w'a mule we. ¹⁶ Makeni, o wu ihien wechanrin enya ohunma-ohunma ni ele ndi mmon-oziki k'o bia d'e yeni eka, kani umu Ebrahim. ¹⁷ Ya hain Osolobue gi me e n'o richanrin ke enyi wu umune e uzo ile, keni o hun uzo wuru onye-isi nchu-ejan hun nwe omiken le hun furu we gi e don enya ime orun Osolobue, n'o hun uzo chuni ihian ejan w'e gi wepu njo we le afunfun njo te k'e buhe. ¹⁸ Makeni enya hun a ihien ogen we gi nwan a, o sa nwan eka e yeni ndi hun we ri a nwan eka.

Isi Nke Eto

Jizosi Ka Mozizi

(Ditoronomi 18.18-19; Luk 9.33-36)

¹ Umune m ri nsu we kpo mme le we oku elu-igwee, e rokwo ni nwan Jizosi, hun wu onye ozi pu-ichen Osolobue gi wehe okukweni enyi ri ime e, hun wuzikwo onye-isi nchu-ejan rin'a, ² hun ghosi n'o furu onye we gi e don enya ebe Osolobue hun tumen n'e ri, noke ke Mozizi don ghosi ni iya wu Mozizi furu onye we gi e don enya ime ulo Osolobue ile. ³ Kani, o furu ni we ka Jesu ogho e ye kari Mozizi, noke ke onye tun ulo don ka

ulo ogho e nwon. ⁴ (Makeni ulo owule nwon onye run n'a, kanị Osolobue ya run ihien ile). ⁵ Ezie, Mozizi run ohunma ime ulo Osolobue ile; kanị o runhu ohunma ke odibo, hun we zi d'e ku oku ihien ndi Osolobue jenkọ d'e ku omegu. ⁶ Kanị, Kraisti run ohunma nọke Nwa hun ulo Osolobue ri eka. Enyi wu ulo Osolobue—o mekwọ ni obi e rusonme enyi ali gisonme olile-enyani enyi nwon e don enya.

Y'e Kwerini, Ya wu ni Y'e Nupuwo Isi

⁷ Ya wu, nọke ke Mmon-nsọ don ku,

“Unu nu olu Osolobue tanni,

⁸ etikinkwole ni obi unu—

ke ndi nedi unu don me

ogen ahun we gi nupu isi;

ke we don me

uhuhuhun hu we cho ihien ri m onu ime atu.

⁹ Ndi nedi unu no no ebegu cho ihien ri m onu,

m no ghosi we iken m

orogbo ahua ogunna—

¹⁰ makeni iwe agbo hu we m.

M no si,

‘Ogen ile ke obi we gi a kpahu,

w'e ke marin ke m'e me.’

¹¹ M no gi iwe kun enwen m, si,

‘Abanyeko we d'e zu iken ahun m kwademe!’ ”

¹² Umune m, kpachanpukwo ni nwan enya amamgbe o gha e nwon onye owule ime unu hun nwon eje-obi, obi hun kwerileni, obi hun k'a gha ebe Chuku hun ri ndun ri pu.

¹³ Kanị, e gi ni oku-Chuku a kpotien obi ibe unu uhuhuhun-uhuhuhun, hunni “tanni” ahun we ku oku e ime Ehuhuo-nsọ keleni ghafe, amamgbe o gha e nwon onye njo dufie, me e n'o kpokin obi e. ¹⁴ Makeni enyi le Kraisti k'a risonme omeni enyi e kwonkenme obi-erumali ahun enyi gi bidon d'e ru njendem.

¹⁵ Nọke ke we don ku e ime Ehuhuo-nsọ:

“Unu nu olu Osolobue tanni,

e tikinkwole ni obi unu,

ke ndi nedi unu don me

uhuhuhun hu we nufu isi.”

¹⁶ Elee ndi wu ndi ahun nu olu e nupu isi? Ele ndi hu ile Mozizi gha ali Ijptu dupuha? ¹⁷ Elee ndi ke ize we ze Osolobue orogbo ahua ogunna? Ele ndi ahun me njo? Ele we nwuntosonme ime atu? ¹⁸ Elee ndi k'o kunni enwen e ni abanyeko we d'e zu iken ahun o kwademe? Ele ndi hu nupu isi? ¹⁹ Enyi a hunguwo a nwan ni abanyeni we makeni ekwerini we.

Isi Nke Eno

Izu-iken Osolobue Kwademe Ni Ndi Nke E

¹ Ya wu, hunni nkwa ahun o kwe—ni enyi jenkọ d'a banye d'e zu icken hu o kwademe—keleni ghari nwan, ni enyi gikwo ni egun kpachanpu enya, make o gha enwe onye ri ime unu hun furuleni n'o banye d'e zu icken ahun.

² Make ni, enyi a nughọ ozioma ke we don nu a, kanị ozi we nu abanni ni we erere, make ni ari we ndi gi okukwe nabanhan a. ³ Enyi ndi hun kwerini k'a banye d'e zu icken hu nọke ke Osolobue don ku ime Ehuhuo-nsọ, si,

“Nọke ke m don gi iwe kun enwen m, ku,

‘Abanyeko we d'e zu icken ahun m kwademe!’ ”

Osolobue ya kuzi oku izu-ikenni, osuon'a n'o runchanringu orun a kete o tunle iyeto uwa. ⁴ O nwongho ebe o no ku oku uhuhin nke esani ime Ekwkwo-nsọ, si, “Hun me e akpu-uhuhin esa, Osolobue no zu icken orun ile o run.” ⁵ O nozi nwan ku hunni enyi ri e leban enya ebeni, si,

“Abanyeko we d'e zu icken ahun m kwademe.”

⁶ Ebe o me ni oghere ihian e gi banye d'e zu icken hu huzi a, bu ndi hu bu uzọ nu ozioma abanyeni make ni we nupu isi, ⁷ Osolobue no kayezi uhuhin ozọ, kpọ a “**tanni.**” O no ku e ime Ehuhuo-nsọ ghahani Defidi—ebehu enyi rutu eka n'o si,

“Unu nu olu e **tanni,**
etikinkwole ni obi unu.”

⁸ Make ni, omeni Joshua e te dubanguo we d'e zuru icken ahun, Osolobue e ke kumezi oku uhuhin ozọ.

⁹ Ya wu nwan ni izu-icken orun hukwo e che ndi nke Osolobue, ¹⁰ make ni, onye banye d'e son Osolobue zu icken, o zu icken orun a, nọke ke Osolobue don zu icken orun a. ¹¹ Ni enyi nwankenme ni nwan, keni enyi banye d'e zu icken hu, amangbe o gha e nwon onye danpuni ghahani inupu-isi—udi hun ndi mbu nupu.

¹² Make ni, Oku Osolobue ri ndun; o run orun; o tu nkọ, tukari opia-agma onunai owule—o zubanchanrin ime d'e rude umen-ndun le mmon, d'e rude oken-ehu le umi-okpukpu. O ru ime obi ihian d'e lele iroro e le ihien o bu obi—ku ke we hu mma ra ari we mma. ¹³ Ebe Osolobue ri, o nwonni ihien zuerini. Egher, ihien ile gba otọ enya onye hu enyi jenkọ d'e ye mgbako, o hunchanrin ihien ile ke we no.

Jizosi Wu Oken Onye-isi Nchu-egan Enyi

¹⁴ Ebe o me ni enyi e nwongho oken onye-isi nchu-egan wu Jizosi Nwa Osolobue, hun ghafegu elu-igwere, banye ebe Osolobue ri, ni enyi kwonkenme nwan ihien hu enyi si ni ya ke enyi kweri. ¹⁵ Make ni onye-isi nchu-egan enyi ele hun marinleni ni enyi e nwon icken, kanị hun we nwanguu uzọ ile nọke enyi,

bụ o menị njo. ¹⁶ Nị ẹnị wefu nwan egun, bịa ukpo efoma Osolobue, keni ẹnị nwehen omiken, nwonhenzikwo eyemeka a—oghen o gi ri ẹnị mkpa.

Isi Nke Isen

¹ We a gha ime igunrun ihian a hori onye owule hun jenk'a wu onye-isi nchu-ejan, e tume, keni o nokin enya we ebe ihien Osolobue ri, e ye Osolobue oyiye, e gi ifiri njo a chu ejan. ² O maringuo ke we don e gi eka alulu a e son ndi marinleni ihien le ndi-mmefie makeni o runahinzikwo ya le enwen e arunahin. ³ Iya hain o gi me ni o k'a gha a churiri ejan make njo ya le enwen e le njo ndi hu. ⁴ Ihian ara ye enwen e okwani le ogho rin'a. Osolobue suo ya a kpo ihian, e ye e ya. Erira k'o don kpo Eronu. ⁵ Erirazikwo, ele Kraisti ye enwen e okwa le ogho onye-isi nchu-ejan—Osolobue ya tume e, Osolobue hun si a,

“Nwa m k'i wu;

a ghosiguo m tanni n'i wu nwa m.”

⁶ Ebe ozo ime Ehuhuo-nsọ, o siji,
“Onye nchu-ejan k'i wu jennin ejen—
udi nke Mekizedeki.”

⁷ Ogen Jizosi gi ri elu uwani, o me ekpere, a rio Osolobue aririo; e gi oken-ekwan le enya-mirin a kpoku Osolobue hun k'a saeka zuopuha a ime onwun, Osolobue no nu ekpere e makeni o lachanrin enwen e toni Osolobue. ⁸ Osuon'a ni nwa a ro, afunfun ke Osolobue gi zun a, o ta afunfun, humechanrin isi. ⁹ O giguu a nwan zu oke, ruchanrin ogo, o no wuru onye hun zuopuha itebite gha eka-a a biani onye owule k'e humen'e isi — ¹⁰ makeni Osolobue e tumegu a onye-isi nchu-ejan, udi nke Mekizedeki.

Nkuzi Ibuzo Ri Ime Ofufe Kraisti

¹¹ Ihien enyi cho ni enyi ku banyeni onwan bu oda, kanj o fuka orun okowa, makeni unu arizi a s'eka a ghota. ¹² Egh ee, makeni, o te furu nwan ni unu ri a kuzi ndi ozo, kanj unu e henringuozu ndi we k'a kuzimezi ihien ibuzo ri oku Osolobue! Unu e henringuozu ndi we k'e ye mirin-eran ele ihien-oriri zeni! ¹³ Makeni onye owule ri a ra eran wuhu ogbori ebe oku ihien Osolobue cho ri, makeni nwata k'o wuhu. ¹⁴ Kanj, ihien-oriri zeni wu nke ndi ka ehụ; nke ndi hun zunguu enwen we ghahani imesonme ihien we ri a mu d'e ru ni a marin we ihien ri ichen ime njo le mma.

Isi Nke Isin

Ni Enyi Jeshi Ni Ihun Ime Okukwe

¹ Ya wu, ni enyi la ni nwan nkuzi ibuzo ndini w'a kuzi banyeni Kraisti, hun enyi muguu to, jeshi ihun, keni enyi hun

uzo ka ehu ime okukwe. (Ele hun enyi e gi gbemezi iyeto, kuzimezi banyeni iroghari mebehi ihien ndi ahun ghaleni e ye ndun, le ikwerini Osolobue ² le nkuzi banyeni udi mirin-Chuku ri ichen-ichen le ibu aka kwasị ihian le igha onwun lihi le okinkin-ikpe itebite.) ³ Eghee, enyi siko d'e jenshi nwan ihun —emeni Osolobue e kwerigho. ⁴ Makeni, asako we aka me ndi hun latogu okukwe we ni we gbehutozi obi we, kwerizi: ndi hun o me ni Osolobue e te shiapuguo we enya; a danminguo we oyiye elu-igwee; Mmon-nsọ e ruguo we aka; ⁵ a daminguo we oku Osolobue, hun a n'o rika mma; a hunguo we iken ogen hu hun lalani— ⁶ bu a lazikwo we Osolobue to!

Asakozị we aka wekinhen we d'e gbehutozi obi we, makeni we ri a kpoqbuzi Nwa Osolobue elu obe, e gbe ifenren e ye e ihun ebe ihian ile ri, e gi e e me enwen we.

⁷ Ali hun a ra mirin hun e zueyesonmen'e, e gi e me ihien we kun e sue, a banni ndi kun n'a erere, ngozi k'o narin aka Osolobue. ⁸ Kani, o pume ogun le ekirika, o banni erere owule, lehu ni Osolobue e d'a bu a onu, okun we k'e gi la iwi 'ya ri e che e.

⁹ Kani, umune enyi ri enyi obi, osun'a ni enyi ri e ku enina, obi ru enyi ali ni nke unu jenkọ d'a ka mma; ni nke unu k'a wu nzuofuha le ihien ndi rin'a. ¹⁰ Makeni, Osolobue ara megbu ihian; o zoko orun unu run le ihien-osusuo unu gi ifiri efan a ghosi ghahani iyeni ndi nke e aka—hun unu rikwo nwan e me. ¹¹ Kani, enyi chokenme ni onye owule ime unu kwonkenme adudu ohu hu d'e ru njendeme, keni ihien unu ri a tu enya a hun uzo mezu; ¹² amamgbe unu a lama nzunzun ime okukwe onu; kama, ni unu e son nzom'oku ndi hun gi okukwe le ndidi nwonhen ihien ndi hun Osolobue kwe nkwa a.

Osolobue K'e Mezuriri Nkwa O Kwe

¹³ Ogen Osolobue gi kwe Ebrahim nkwa, ebe o me ni o nwonni onye ka Osolobue, Osolobue no kun enwen e, si, ¹⁴ “Ezioku-ezioku, m jenkọ d'a gozi i ohunma-ohunma, me umu i ba uba.” ¹⁵ Ebrahim no gichanrin ndidi cheri; o meguu, o no nwonhen ihien hu Osolobue kwe e nkwa. ¹⁶ Ihian e kun ihien kani we; ihian kunhu ihien we e kun gi ghosi ni k'o don ku e k'o ri, oku e bi. ¹⁷ Erirazikwo, ogen Osolobue gi cho n'o ghosi ndi o kwe nkwa n'o gbehutoko ihien o bu obi, o no kun enwen e yen'e, gi e ghosi n'o siko d'e meriri a: ¹⁸ keni o gi ihien ebuo hun ghaleni e gbehuto —ya wu nkwa a le okunkun ahun o kun enwen e—, hun a ghosi ni Osolobue asaeka tu ntu, gbakenme enyi ndi gbabon ni n'e ume, keni enyi hun uzo kwonkenme olile-enya hu o si enyi nwon. ¹⁹ Olile-enyani wu agbun zeni, hun furu we gi e don enya, hun k'e kwondon enyi, che enyi—agbun hun we gi lime ume-ndun enyi. Olile-enyani

e we ɛnyi a ghafe ɛkwa mgbɔnbepu hu, e weban ɛnyi ime-ime ebɛhu Osolobue ri; ²⁰ ebɛhu Jesu buruguu ni ɛnyi uzɔ banye make ufiri ɛnyi—make ni o wuruguo onye-isi nchu-ajan jɛnrin ejen, udi nke Mekizedeki.

Isi Nke Eṣa

Kɛ Mekizedeki No (Jenesisi 14.17-20)

¹ Mekizedekini wu eze ali Salem; o wuzikwo onye nchu-ajan Osolobue, Chuku Ahun Kachanrinni. O kunrun Ebrahim ke Ebrahim kinla, ogen Ebrahim gi meriguu ndi-nze hu agha, o no gozi Ebrahim. ² Ebrahim no kebe ihien ile o bulua agha uzɔ iri, we uzɔ ohu ye Mekizedeki. Nke ibuzo, efanni wu Mekizedeki wu “Eze Ihien-Chuku-cho”. Ozozu, Mekizedekini wuzikwo eze ali **Sale**m, ya wu “Eze **Udo**n,” make ni Salem wu Udon. ³ O nwe nedi; o nwe nne; o nwonni ndi we si ni uwe mu a. O nwe mbidon; o nwe ogugu. O nohu ke nwa Osolobue. O wu onye nchu-ajan jɛnrin ejen. ⁴ Lee k'o mehan oken-ihian! Nke wu ni Ebrahim nedi-ɛnyi kanu le enwen e kebede ihien ile o bulua ime agha hu, ye e uzɔ ohu ime uzɔ iri!

⁵ Lee nwan: nke umu Livai wu ndi nchu-ajan, Iwu Mozizi si we a narin umu Izrelu ibe we uzɔ ohu ime uzɔ iri. Ya wu, we a narin ndi nke we uzɔ-ohu-ime-uzɔ-iri, osuon'a ni we ile wu umu Ebrahim. ⁶ Kanu, okennyeni wu Mekizedeki ele onye ebɔn we, bu o narin Ebrahim' uzɔ ohu ime uzɔ iri, gozide e—o gozide onye nwen Osolobue le enwen e kwe nkwa! ⁷ Onye owule a maringuo ni onye kanu ya nwe a gozi ibe e.

⁸ Nke umu Livai, ndi hun a narin uzɔ-ohu-ime-uzɔ-iri wu ihian mmaka, hun o me ni, omegu a nwunhun we. Kanu, udi nke Mekizedeki, onye hun a narin ni wu onye hun Ehuhuo-nsɔ ku n'o hu ndun. ⁹ Ya wu, ɛnyi k'a saziɛka eka si ni Livai le enwen e, hun umu a a narin uzɔ-ohu-ime-uzɔ-iri ghaha eka Ebrahim ku Mekizedeki uzɔ-ohu-ime-uzɔ-iri, ¹⁰ make ni Livai rikwo ehun nedi e kanu wu Ebrahim ogen hu Mekizedeki gi bia d'e kunrun Ebrahim.

Jesu Wu Onye Nchu-ajan, Udi Nke Mekizedeki (Ebu-oma 110.4)

¹¹ Ya wu, omeni udi ajan ebɔn Livai a chu—ajan ahun ya le Iwu hu we ye we wi bia, te nwon iken o gi e me ihien n'o zu oke ke Osolobue don cho, ki hain nwan o gi ri Osolobue mkpa ikumezi oku onye nchu-ajan ozɔ—udi nke Mekizedeki, elezide udi nke Eronu?

¹² We wepu udi ajan le ndi nchu-ajan rini, ni e webanhan we udi ozɔ, we k'e webanhanziriri iwu ohun hun ya le udi ohun hu wu ohu.

13 Jesuni, hūn ihien ndini ri e zin eka, wu onye ebou ozo, bu o nwontuni onye ebou hu run orun rike onye nchu-ajan. 14 Make ni, o we enya ni Onye-nwonna-enyi wu onye ebou Juda, bu Mozizi a kponi ya wu ebou efan ogen o gi ku oku ndi nchu-ajan. 15 Ihien o gi wekenmede enya wu ni, ezioku-ezioku, udi onye nchu-ajan ozo, hūn no ke Mekizedeki a puhaguo nwan. 16 Ele ebou hu Iwu Mozizi kpo efan ke Onye nchu-ajan ozoni gha puha; ya wu, ele ebou o gha bia k'o gi wuru onye-isi nchu-ajan, kama, o wu a make iken o nwon hūn o gi a ri ndun jenin ejen. 17 Make ni ihien Ehuho-nsu ku banyen'e wu, "I wu onye nchu-ajan jenin ejen, udi nke Mekizedeki."

18 Ya wu, Osolobue a kagbuguo Iwu mbu, make ni ndun a ri Iwu hu, make ni Iwu hu asani eka me ihien hūn ri mkpa— 19 make ni Iwu mbu hu e meni ihien owule n'o zu oke. Kama, Osolobue e webanhanguo nwan uzo ohun, olile-enya ohun, hūn ka mma, hūn enyi e gi s'eka nokunme Osolobue.

20 Osolobue kun enwen e gi biye ihien ni eka. O kunni ihien owule ogen o gi tume ndi nchu-ajan mbu hu ndi, 21 kanj o kun enwen e tume Jizosi onye nchu-ajan. Make ni Osolobue si a, "Di-nwonna-enyi e kunguo enwen e, o gbehutoko obi e.

O si,

'I wu onye nchu-ajan jenin ejen, udi nke Mekizedeki!'

22 Ihien ichenni hain nwan Jizosi gi wuru onye obi gi e ru enyi ali ni nkwerigbama ohunni ka mma. 23 Ihien ozo ri ichen rizikwo: ndi nchu-ajan mbu hu bu oda make ni onwun a nini onye owule ime we runsomwe ya wu orun. 24 Kanj, ya nwen awubehiko onye nchu-ajan make ni o ri a-ri jenin ejen. 25 Ya wu n'o k'a saeka zuopuhacharin ndi hu ghaha eka bia d'e kunrun Osolobue, zuopuhacharin we d'e ru njendeme, make ni o ri ndun jenin ejen, a riodonni we ebe Osolobue ri. 26 Onye-isi nchu-ajan no enina e furugho enyi: onye-isi nchu-ajan hūn ri nsu, hūn meleni njo, hūn nwonleni ebe o no ru, hūn ya le ndi-njo wulen ohu, hūn we busiguu elu, ye e onodi kacharinni ime elu-igwee. 27 O noni ke ndi-isi nchu-ajan ozo hu; o rini mkpa n'o k'a chusonme ejan uhuohin-uhuohin: o giguu ifiri njo a chu ejan, o gi ifiri njo ndi ozo chu. O chuguo ejan mgbe ohu, chucharin a—ogen hu o gi we enwen e ye. Iya wuzikwo ejan ikpazuun.

28 Iwu Mozizi e tume ihian-mmaka zulen oke ni we wuru ndi-isi nchu-ajan; kanj Osolobue e giguu oku o ku tume Nwa Osolobue hūn zu oke jenin ejen n'o wuru onye-isi nchu-ajan.

Osolobue kun enwen e yeni oku ahun o ku; o ku ya wu oku osuon'a ni Iwu Mozizi a riguole.

Isi Nke Ẹsato

*Onye Nchu-egan Ohun Le Nkwerigbama Ohun
(Jerimaya 31.31-34; Mat 26.28)*

¹ Isi-oku ri ihienni enyi ri e ku wu ni enyi nwon nwan udi onye-isi nchu-egan hun ri oche eka-nni ukpo Osolobue ime elu-igwee, ebeku ogho kachanrinni ri — ² hun ri a run Ebeku Kachanrin Nso ime Odu-ofufe hu wu nke ezigbo e hun ri elu-igwee, Odu-ofufe hu hun Osolobue le enwen e meme, ele hun ihian gi eka meme.

³ Ihien hain we gi e tume onye-isi nchu-egan owule wu keni o yesonme oyiye, a chusonme ejan. Ya wu ni o k'e nweziriri ihien onye nchu-eganni enyi ri e ku oku e ye. ⁴ Omeni elu-uwa k'o ri, o ke wu onye nchu-egan kaka—ebe o me ni ndi nchu-egan hun a chu ejan ke Iwu Mozizi don ku hu a.

⁵ Ebeku we no e fe ofufe hun ri elu-uwa yihu nke ezigbo e hun ri elu-igwee eyi, onyinyon e ro. Make ni, ogen hu Mozizi gi jenk'o d'a run Odu-ofufe hu, Osolobue no gba a mkpinsi-eka, si a, "Hunkwo a ni i run ihien ile n'o yi hun we ghosi i elu-ugu."

⁶ Kani, Jesu e nwehengwo orun ka nke we mma, ebe o me ni o wu onye e donzi egbata ime nkwerigbama hun ka nke we mma—nkwerigbama Osolobue tume, kwesonme nkwa ka mma.

⁷ Make ni, omeni ya wu nkwerigbama ibuzo zuchanrin oke, o k'e nwon mkpa o ri ni Osolobue k'e webanhan nke ebuo.

⁸ Kani Osolobue hun ihien rileni mma ime ndi nke e, make ni ya wu nkwerigbama ibuzo ezuchanrinni oke, 'ya hain o gi si, "Di-nwonni-enyi si,

'Lee e,
ogen lala,

hun m k'e gi tume nkwerigbama ohun
egbata mme le ndi Izrelu le Juda;

⁹ o rik'o ke nkwerigbama hu
mme le ndi nedi we kani nwon,
uhuhin hu m kwodon we eka
gha ali Ijptu dupuha we.

Make ni edonmeni we
nkwerigbama m—

'ya hain
m gi la we to.'

Ya ke Di-nwonni-enyi ku.

¹⁰ 'Di-nwonni-enyi si, onwan wu nkwerigbama hu
hun m jenk'o d'e tume
egbata mme le ndi Izrelu,

o meguu:

m jenkọ d'e bu iwu m ri ichen-ichen
che ime uche we,
de we ye ime obi we.

M k'a wu Osolobue we,
a wuru we ndi nke m.

¹¹ Elezi hun ihian k'a kuzime ibe e,

mọbu gwama ibe e,

“Marinkwo Onye-nwonna-nyeni.” Kaka!

Makeni,

we ile jenkọ d'a mari m;

gha onye kacharin nti ime we
d'e ru onye kacharinni.

¹² Makeni,

m k'e me ni we omiken,

gbahari we eje-ihien ndi we me;

a nyanhankozị m njo ndi hun we mesonme.' ”

¹³ Huni o ri nwan e ku oku nkwerigbama ohun, ya wu n'o meguo nke mbu wuru nwan ihien-akan; bu omeni ihien wu ihien-akan bu o hu a kawaye egedi, ya wu ni ogen e e d'a guu.

Isi Nke Itenei

Kę We E Fee Ofufe Mbu Ahun

¹ Nkwerigbama nke ibuzo hu nwon umu iwu ndi son n'e hun we gi e fe Osolobue, nwezikwo ebe w'a no e fe ofufe hun ri eluwani.

² Odu-ofufe ahun we run nwon mmughe ebuo. Ime mmughe nke ibuzo ke teburu le obu-ukpe ahun ri; ogbe bredi ndi ahun w'e donme elu teburu ogen ile rizikwo ebegu. W'a kpo mmugheni “Ebe ri nsọ.” We gi ekwa gbombepu mmugheni ihun le azuun. ³ We ghafe ekwa mgbombepu hun ebo—ya wu, hun ri egbata mmughe ebuoni, a banye we mmughe hun me ebuo, hun w'a kpo “Ebe Kacharin nsọ.” ⁴ Ebeni ke ihien hu we gi goru mememe, hun we no elu e a dun nsensi okun, ri. Ekpeti-nkwerigbama hu rizikwo ebeni. We gi osisi run a, gi goru nyankwama ehụ a ile, ke ime e ke azuun a. Ime e ke mkpu goru hu we buche ihien ahun we risonme ime atu hun we kpo mana ri; okpo Eronu ahun gboringi le ibe omuma ebuo hu we kaye Iwu iri ahun Osolobue ye Mozizi rizikwo ebegu. ⁵ Elu ekpetini ke ndi mmon-ozie ebuo we kpu ri. Ihien w'a kpo ndi mmon-ozie ebuoni wu cherobim. Uwe a ghosi ni ogho Osolobue ri ebegu. We shiafu nku we elu ekpeti ahun. Ihien w'a kpo elu ekpeti ahun wu Oche-omiken.

Kani, enyi a s'eka kuru ihien ndini ali kikenni.

⁶ Enina ke we donmesonme ihien ndini we. Ndi nchu-egan a banyesonme mmughe nke ibuzo ogen ile d'a run orun rini ni we, hun we gi e mezu omenali ofufe. ⁷ Kani, onye-isi nchu-egan suo a banye mmughe hu me e ebuo. Mgbe ohu suo k'o banye e ahua. O banyekoni, o k'e giriri edeke anu, hun o jenko d'e gi chu ejan. O chu ya wu ejan make njo ya le enwen e le njo ndi Izrelu kpachanpuleni enya me. ⁸ Mmon-nsọ gi ihien ndini a ghosi ni omeni echẹn ke we rikwo e fe ofufe Odu-ofufe ibuzo hu, uzọ we gha a banye Ebe ahun ri nsọ nke-esi e ke puha. ⁹ We gi ihienni a kowa ogenni enyi ri ime e. Onwan ri a ghosi ni oyiye w'e yesonme le ejan ile w'a chuyeni Osolobue ime ofufe mbu ahun asaeka me obi ndi ri e fe ofufe hu ri ochan. ¹⁰ Make ni oyiye le ejan ndini we wuhu oku ihien-oriri le ihien-orira ichen-ichen le nchanchan ri ichen-ichen we gi e don ihien nsọ. Ihien ndini ile wuhu omenali enya e legha, hun Osolobue tumę ni we ni w'e mesonme d'e ru ogen o k'e gi tumę ihien ohun hun zu oke.

Ke We E Fee Ofufe Ohun

¹¹ Kani, Kraisti a biaguo nwan nọke onye-isi nchu-egan d'e wehe ihien oma ndi hu rituleni. O banyeguo Odu-ofufe hun kani, hun ka a oke e zu, hun we gileni eka memę, ya wu, hun we gileni ihien uwanı we ke eke memę. ¹² O giguo nwan mgbe ohu banyechanrin Ebe Kachanrin Nso. Ekwwo edeke ewu le nwa oken-efin k'o gi banye, kani, edeke ya le enwen e, gi e wehe nzuofuha itebite.

¹³ Make ni, omeni ifekpu we hu edeke ewu le oken-efin le ntun nwa-efin we dun okun ke onye rileni uchan (onye me ihien Iwu a so) gi a rizi uchan, a nabanhanzi w'a, ¹⁴ ya wu ni edeke Kraisti jenko d'a sa eka chanchan obi enyi ohunma-ohunma, chanchanpu ihien ndi ghaleni e ye ndun hun enyi e mesonme, chanchanpuchanrin a, keni enyi hun uzọ fe Osolobue ri ndun make ni ndun Kraisti hun nwele ni ntupo ke Kraisti gi chuyeni Osolobue ejan, ghahani Mmon-nsọ itebite. ¹⁵ Ya wu ni Jizosi wu onye e wegbamani ime nkwerigbama ohun. Iya k'o wu keni ndi hu we kpọ oku hun uzọ nwonhen ihien hu k'a to jeninrin ejen Osolobue kwe nkwa a. We k'e nwehen e, ebe o me ni o nwonguo onye nwunhunni hun we gi ndun a gba puha we, make njo we mesonme okpuru nkwerigbama ibuzo hu gha e ri isi we.

¹⁶ Make ni, ihian kuguu ke we k'a don ke uku e, we siko d'a ghosiguu ni onye hu a nwunhuguu, we kebe gi ihien o ku runma orun. ¹⁷ Ihian nwunhuguu suo ke uku e o ke no a pa ire. Egiko w'a run orun ebe o ri ndun.

¹⁸ Ya hai nkweregbama mbu hu gileni bidonde bu edeke anu we gbu egbu ari a. ¹⁹ Make ni, ogen Mozizi gi gwachanringuu

ndị hụ ihien ile Iwu hụ sị wẹ e mę, ya ọ nọ weri ẹdeke nwa-efin [lẹ ewu] wẹ gbu lẹ mirin, gi ẹnẹnren anụ e nwun ufie-ufie lẹ ukun ẹfifia w'a kpọ haisopu derisonmę ẹdeke lẹ mirin hụ, fekpusunmę ke Ehuhuo-Iwu hụ lẹ enwen ẹ ke ndi Izrelu ile—²⁰ a sị wẹ, “Hunni wu ẹdeke wẹ ri e gi e tumę nkwerigbama hụ hun Osolobue kwademę ni unu.”²¹ Eriazikwo ke Mozizi don fekpusunmę Odu-ofufe hụ lẹ aria ile wẹ gi e fe ofufe.²² Ezioku-ezioku, okpuru Iwu Mozizi, o d'a wuru ni ẹdeke ke wẹ gi e don ihien ile nsọ: omęni egbuni wẹ anu—omęni ẹdeke aria, mgbaghari njo ariko.

Ejan Kraisti E Wepu Njo

²³ O mę nwan ni omęnali ndi hụ ile ri mkpa igi don Odu-ofufe ri uwa nsọ—bu onyinyon mmakalaka ro, ya wu ni ejan ka ndi hụ mma ke nke ezigbo ẹ ri elu-igwee cho.²⁴ Makeni, ele Ebehu wẹ gi ẹka memę wẹ nọ e fe ofufe—hun wuhu onyinyon nke ezigbo ẹ ke Kraisti banye, kama, ọ banyeguọ nwan elu-igwee lẹ enwen ẹ, weri onodi ebe Osolobue ri make orinimma ęnyi.²⁵ Elekwọ hun o k'e gi gi enwen ẹ chusunmę ejan, a chu, achudonzi rike ke onye-isi nchu-ejan ri elu-uwa don e mę, e gi ẹdeke wuleni nke ẹ a banye Ebehu Kachanrin Nso ahua-ahua.²⁶ Omęni nke Jizosi ri erira, nke ọ hụ a nwun anwudonzi kete w'e kele uwa! Kani, ezioku wu n'ọ biaguọ nwan mgbe ohuni sọ ọgugu-ogęni, d'e wepuchanrin njo ghahani igi enwen ẹ chu-ejan.

²⁷ K'o don wuru ni ihian a nwunhun mgbe ohu, ohun meguu, okinkin-ikpe e son ẹ,²⁸ erira k'o donzi wuru ni hunni Osolobue gigu Kraisti chu ejan mgbe ohu sọ chuchanrin a, hun Kraisti gi buru njo ndi bu oda, Kraisti lalazi hun mę ẹ mgbe ẹbuo—elezi oku njo k'ọ lalani, kama, ọ lala d'a zuopuha ndi hun ri e lekemę ęnya a.

Isi Nke Iri

Jizosi E Giguọ Ejan Ohu Hụ O Chu Chuchanrin Ejan Ile

¹ Ebe o mę ni ihien ri ime Iwu Mozizi wuhu onyinyon ihien ri mma lalani, ele ezigbo ẹ; ya wu ni ejan hụ w'a chusunmę ahua-ahua asako nwan ẹka chanchanfu njo ndi a bia d'e fe Osolobue, mę wẹ zu oke.² Omęni o te sa ẹka a chanchanpu njo, nke ndi hun e fe ofufe a chubehi ejan. Makeni, nke njo wẹ a wuru ihien wẹ chanchanpu mgbe ohu hụ, chanchanpuchanrin a, obi e ke gha e gbuzi wẹ mgbu.³ Kani, ejan ndi hụ w'a chu a nyanhansonmę ni ndi ri a bia d'e fe ofufe njo wẹ ahua-ahua, a nyanhan ni wẹ ni w'e mesonmę njo,⁴ makeni ẹdeke oken-efin lẹ ewu asaeka wepu njo.⁵ Ya haın ogen Kraisti gi bia ime uwa, ọ sị,

“Ke ejan-o, ke oyiye-o, o nwonni hun i cho;

kama, ẹhụ k'i kwademēni m.

⁶ Kẹ oyiye wẹ dụn ọkụn-o kẹ oyiye w'e ye makẹ ifiri njo-o, o nwōnni hụn a sụọ ị ụsụọ.

⁷ Ya m nọ sị 'Lee ẹ, Osolobue, a bịaọlẹ m d'e mẹ uche i—nọkẹ kẹ wẹ dụn de banyeni m ime Ẹkukwo-nsọ.' ”

⁸ Nke ibuzọ, ọ sị, “Kẹ ẹjan-o, kẹ oyiye-o, kẹ oyiye wẹ dụn ọkụn-o, kẹ oyiye w'e ye makẹ ifiri njo-o—o nwōnni hụn ị chọ, o nwōnni hụn a sụọ ị ụsụọ” (ọsụon'a nị Iwu sị w'e mesonmẹ ihien ndini). ⁹ Ya ọ nọzi sị, “Lee ẹ, a bịaọlẹ m d'e mẹ **uche** i.”

Ya wụ nị o buguọ nke ibuzọ che ụsụọ keni o tume hụn mẹ ẹ ẹbuọ. ¹⁰ Iya wụ **uche** Osolobue kẹ Kraistị mẹ nwan, hụn wẹ gi nwan dụn ẹnyi nsọ ghahani ẹjan Kraistị gi ẹhụ a chụ, chụ a mgbe ohu, chuchanrin a.

¹¹ Onye nchụ-ẹjan ọwule a run ọrun a uhuohin-uhuohin, a chusonmẹ udi ẹjan ohu hụ—ẹjan hụn ghaleni asaeka e wepu njo. ¹² Kani, nke Kraistị wụ nị ogen o gi giguu ifiri njo chụ ẹjan ohu hụ o gi chuchanrin ẹjan ile, ọ nọ nodi ali ẹka-nni Osolobue. ¹³ Kete mgbe hụ, ọ ri e che mgbe Osolobue k'e gi gi ndi inenren ẹ memẹ n'ẹ ihien o gi a zoma ukụ a, ¹⁴ makeni o giguọ ẹjan ohu mẹ ndi hụ o dụn nsọ wuru ndi zu oke jenrin ẹjen. ¹⁵ Mmọn-nsọ rizi kwọ a shia eri o gi a gho si ẹnyi ni ihienni wụ ezioku. O bu ụzọ sị,

¹⁶ “Di-nwōnni-ẹnyi sị,

‘Onwan wụ nkwerigbama hụn m jenkọ e tume ẹgbata mẹ lẹ wẹ ogen hụ:

m jenkọ e bu iwu m che ime obi wẹ,

m k'e de wẹ ye ime uche wẹ.’ ” ¹⁷ Ọ nọ sịzi, “Anyanhankọzi m njo wẹ lẹ mmefie wẹ.”

¹⁸ Ya wụ, ebe wẹ nọ gbaghariguhụ njo ndini wẹ, w'a ra chuzi ẹjan wẹ gi e wepu njo.

Ni Ẹnyi Nokunmẹ Osolobue

¹⁹ Umune m, ẹnyi e nweguọ nwan ihien obi gi e ru ẹnyi ali a banye Ebe Osolobue ri makẹ ihien edeke Jizosi mẹ. ²⁰ Eghee, makeni Jizosi a kwaguọ nị ẹnyi ụzọ ohun hụ ri ndun ghahani ẹhụ a, ya wụ onwun a, hụn o gi dowapu nị ẹnyi ẹkwa mgbonbepu hụ. ²¹ Ozozị, ẹnyi nwon oken onye nchụ-ẹjan hụn ulọ Osolobue ri ẹka a. ²² Ifiri ihien ndini wẹ, nị ẹnyi gi ni nwan obi ẹnyi ile lẹ obi erumali ndi gi ya wụ onye nchụ-ẹjan dụn ẹnya buruhe Osolobue. Nị ẹnyi bịa nwan makeni o giguọ edeke ẹ fekpu obi ẹnyi, chanchanfu ihien ile obi te gi a ma ẹnyi ikpe, gi mirin nwunni wuchanpu ẹnyi ẹhụ.

²³ Nị ẹnyi kwonkenmẹ ni nwan olile-ẹnya hụ ẹnyi nwon—makeni Osolobue hụn kwe ẹnyi nkwa furu onye wẹ gi e dụn ẹnya. O k'e mēzu nkwa a.

²⁴ Nị ẹnị a chọsonmẹ ni ụzọ ẹnị e gi e mę ibe ẹnị e nwe ihien-osisuọ, a runzikwọ orun ri mma. ²⁵ Eļe hun ẹnị e gi a lato ison ibe ẹnị a gbakikome ke ndi hu ime ẹnị don e me. Kama, ni ẹnị a kasi ibe ẹnị obi, tumadu hunni ẹnị ri a hun ke uhuhin Di-nwonni-ẹnị ri a riwaye nsue.

²⁶ Makeni, omeni ẹnị a kpachanpu ẹnịa to njo e me, ebe ẹnị maringuu ezioku, o nwonzini ejan owule hoduni hun we jenkọ d'a chu gi wepu njo. ²⁷ Kama, ihien k'a gha e che onye ahun wu ikpe-omuma hun a tu egun le oken okun hun jenkọ d'a dunpuchanrin ndi-inenren Osolobue. ²⁸ Makeni, ebe o me ni onye owule dan Iwu Mozizi, e gbu w'e, emeni we omiken e—madu ebuo mobu eto shiahu eri n'o me ihien hu, ²⁹ nani k'i ro ni afunfun furu we k'e ye ndi legberi Nwa Osolobue k'a johan njo—ndi lenia edeke nkwerigbama hu we gi don we nsọ, kpasu Mmon-nsọ we gha men'e efoma iwe? ³⁰ Makeni ẹnị a maringho Osolobue, onye hun si, “Mme nwe e megwari; m k'a kukin ugwo;” sizi, “Di-nwonni-ẹnị jenkọ d'e kin ndi nke e ikpe.” ³¹ Ihien a tu egun k'o wu ni ihian danye aka Osolobue hun ri ndun.

Nyanhan Ni Ke Unu Don Bidon

³² Ka nyanhankwo ni oruru-ali hu unu gi kweri, ogen hu we gi shiapuguu unu ẹnịa; nyanhankwo ni ke unu don dingbuchanrin eje-afunfun bu oda biani ni unu; ³³ ke we don kparisonme unu, kpokposonme unu, ke unu don sonde ndi ozo we ri e me erira ta afunfun. ³⁴ Eghęe, unu a tade ni ndi ri ulongan afunfun ogen hu; ogen we gi napu unu ihien unu, unu e gide ighoghọ din e, makeni unu a maringho ni unu le enwen unu nwon hun ka mma le hun k'a to jenrin ejen.

³⁵ Etuhukwole ni obi-erumali hu unu nwon ime Di-nwonni-ẹnị, makeni ugwo-orun rin'a e hikekwọ ogbe. ³⁶ Makeni, o rika mkpa ni unu din ndidi, keni unu hun uzọ mesonme uche Osolobue, gi e nwonhen ihien hu o kwe nkwa a. ³⁷ Nọke ke Ekukwo-nsọ don ku,

“O hodu ekerę,
onye hun lalani a bia—
o bieko.

³⁸ Kani,
okukwe ke onye nke m hun ri ke m cho
k'e gi e bi.

O gbakin azuun,
ihien e asuoko m.”

³⁹ Kani, ẹnị a ri ndi hun a gbakin-azuun, gi erira tuhu; kama, ẹnị ri ndi k'a gha e nwon **okukwe**, Osolobue e gi ifiri e zuopuha we.

Isi Nke Mmanaj

Okukwe

¹ Kì wụ nwan **okukwe**? Okukwe wụ igi ẹ dọn n'i k'e nwonhen ihien i ri a tu ẹnya a; igi ihien dọn, bu y'a rin i e leghan'a.

² Ufiri okukwe ndi mbu ahun nwe ke Osolobue gi kunni we ohunma. ³ Okukwe ke ẹnyi gi a ghot a ni oku-onu ke Osolobue gi ke uwa, ya wu ni we gha ihien ẹnya ghaleni a legha memem ihien ndi hu ẹnya e legha. ⁴ Ebelu nwe okukwe: iya k'o gi chuyeni Osolobue ẹjan ka nke Keni mma. Iya hain Osolobue gi ku ni Ebelu ohunma, kpọ a onye ri ke Osolobue dọn cho, shia n'a eri ni oyiye o ye ri mma. Make ni o nwe okukwe k'o gi wuru ni osun'a n'o nwunhugwo o hukwo e ku oku*. ⁵ Enoku nwon okukwe: iya hain Osolobue gi weri ẹ shi elu-igwee ebe o ri ndun. O nwunhunn i. A cho w'a, ahunzini w'a, make ni Osolobue e werigwo a. Make ni, ni Osolobue d'e weri ẹ, Ekukwo-nsọ e kuol'a ni "o me ihien a sọ Osolobue."

⁶ Bu ihian as'eka me ihien a sọ Osolobue, mman i o nwegho okukwe. Make ni, onye owule bia d'e kunrun Osolobue k'e giriri a dọn n'o ri ari, n'o kuzikwo ndi a chokenmen'e ugwo. ⁷ Nua nwon okukwe. Ifiri ẹ, ogen Osolobue gi gwatọ a ni ihien metuleni jenkọ d'e me, o no gi ẹ dọn, gi egun Osolobue run ugbo-mirin pu-ichen, hun Osolobue gi nwan zuopuha ezi-le-ulo ya wu Nua. Ihienni Nua me ke ikpe gi ma uwa. Nua no gi ẹ wuru onye ri ke Osolobue dọn cho, wuru a make ni o nwe okukwe.

⁸ Ebrahim nwon okukwe. Iya hain o gi kweri ogen Osolobue gi kpọ a, si a shi ebe o jenkọ d'e ye ẹ, o no jenne bu o marin ebe o jenkọ. ⁹ Okukwe k'o gi kwashi ali hu Osolobue kwe ẹ nkwa d'e biri ke otunmuye—e bisonme ime odu. Eri a ke Aziki le Jekopu, ndi rizikwo ndi Osolobue kwe ya wu nkwa, bisonme ime odu. ¹⁰ Ebrahim me eri a make ni o bu obi le ẹnya zinme obodo ahun nwon iyeto hun k'a toni, obodo ahun Osolobue gi ẹka a rofua, tun.

¹¹ Okukwe ke Ebrahim gi saeka mu nwa, osun'a n'o kagwo egedi oda-oda; osun'a ni Sara le enwen ẹ wu agan. Make ni, Ebrahim gi ẹ dọn ni Chuku hun kwe nkwa, furu we gi e dọn ẹnya, n'o jenkọ d'e mezu nkwa a. ¹² Ya okennyẹ ohuni ehụ a nwunhugwo ebe imu-nwa ri no mu umu bukenme oda—noke kokise ri elu-igwere, noke ẹjan ri mkpenren ohimin hun we ghaleni a saeka a gungu.

¹³ Ndin i ile kwondon okukwe nwun, bu w'e ke nwonhen ihien ndi hu Osolobue kwe we nkwa, kan i, e lechegoni we ihien ndi hu, gi ighoghọ nabanhan we. We kwerezikwo ni we

* **Isi Nke Mmanaj:4** Jenesisi 4.10

wu itumunye ime uwani, e kuzikwo a. ¹⁴ Ndi e ku enina ri a ghosi n'o nwonguwo ali enya we ri hun wu nke we. ¹⁵ Omeni ali hu we gha puha ke we te ri e ro, efe te hu a w'e gi kin-azuun. ¹⁶ Kani, we ri a cho ali hun ka mma, ya wu, nke elu-igwee. Ya hain ifenren gileni e me Osolobue iza Osolobue we, make ni, ezioku-ezioku, o nwegho obodo o kwademeni we.

¹⁷ Make ni Ebrahim nwon okukwe, ogen Osolobue gi lele e, o no bia d'e gi Aziki chu ejan. Onye nwen we kwe nkwa ndi hu no memere n'o gi akpu nwa a ohu chu ejan! ¹⁸ Nwa nwen we gwa a oku e, si, "Eka Aziki ke umu we jenkwo d'a kpo nke i k'a gha bia." ¹⁹ Ebrahim gi e don ni Osolobue k'a saeka weli onye nwunni. Ke ihien ile don me, o richanrinhu ke ebe o no gha ime onwun nwehenzi Aziki nke-esi.

²⁰ Aziki nwon okukwe. Iya hain o gi gozi Jekopu le Iso— kusonme ihien k'e me ime ndun we ihun.

²¹ Jekopu nwon okukwe: o d'a nwun, o no gozi onye-onye ime umu Josefụ ebuo, gi okpo a wuzo, hulua isi, fe Osolobue. ²² Josefụ nwon okukwe: ogen o gi jenkwo d'a nwun, o no ku oku opupu umu Izrelu jenkwo d'a gha Ijiptu pu, gwa we ke we k'e me okpukpu a.

²³ Ndi mu Mozizi nwon okukwe. Ya hain we gi zueme Mozizi gha ogen we gi mu a d'e ru ifon eto, make ni we hun a ni o wu nwa pu mma oda-oda, atuni we egun iwu hu eze ye.

²⁴ Mozizi nwon okukwe: ogen o gi suepuha, o no ju w'a kpol'a nwa nwa-okpoho Fero, eze ali Ijiptu. ²⁵ O hanrin n'o ka mma ni ya le ndi nke Osolobue wiri ta afunfun kari ime Osolobue njo ebe o n'a cho n'o ri-uba, iri-uba hun ghaleni a to. ²⁶ O gi e don ni mkpari le nlegberi hun gi ifiri Kraisti biani ihian wu aku-le-uba hun ka aku-le-uba ri Ijiptu. O me erira make ni o bu enya zinme ugwo-orun lalani. ²⁷ Make ni o nwe okukwe, o no gha Ijiptu pu; egun atun'a ni iwe jenkwo d'e we eze wu Fero. O leni enya azuun, kama, o dinsonme leke si o ri e legha Osolobue, onye ahun we ghaleni e legha enya. ²⁸ Okukwe k'o gi me Mmemme-Nghafe le Ifesonme edeke ye onumuzo, hun o gi me ni mmon-ozu hu ri e gbu umu ikennyu ibuzo ndi Ijiptu e gbuni umu ikennyu ibuzo ndi Izrelu.

²⁹ Okukwe ke ndi Izrelu gi ghafe Ohimin-Ufie leke si we ghako akpakali. Kani, ogen ndi Ijiptu gi cho ni we nwen ghafe, mirin no rukpume we, we no ragbu enwen we.

³⁰ Okukwe ndi Izrelu nwe ke ugba Jeriko gi dan ogen we gi jenhunmeguu a akpu-uhuohin esa. ³¹ Okukwe igbaraja hu wu Rehabu nwen hain o gileni son ndi hun nufu isi la ntikpo— make ni o gi ifiri okukwe e gi udon nabanhan ndi Izrelu hu gi nzuzue bia d'e lele ali we wu Jeriko.

³² Kị m k'e kuzi nwan? Oge arịa, nke m'e te kume oku Gidionị le Barakị le Samsinị le Jefta; oku Defidi le Samuelu le ndi-amuma mbu-mbu—³³ ndini ile nwon okukwe—gi e meri ali ri ichen-ichen; gi e ki okiki zinrinni; gi e nwonhen ihien Osolobue kwe we nkwa a; gi e kpukinsonme eworo onu; ³⁴ gi e tinyun oken-okun; gi e wanahin ogbugbu we te k'e gi ophia-gha gbu we; gi e nwonhen iken ebe ndun guguu we; gi e kpa iken agha; gi e chuziza ndi-gha ndi ali ozo. ³⁵ Ikpoho ndi hu ime we nwe okukwe, Osolobue no gi e welini we ndi nke we nwunhuguni.

Nke ndi ozo wu ni we gi ifiri okukwe we meshi we iken oda-oda, kanị a ju we w'a hatule we, hun nke w'e gi tuhu okukwe we, makeni we nwun, we k'e lihizi ri ndun ka mma.

³⁶ A kpa we ndi ozo ye emu make okukwe we, gbu we mkpinyin; e kende we ndi hu ime we egbun, tu we ye ulo-ngan—make okukwe we. ³⁷ E gi we omuma magbu ndi hu ime we; a kpowa we ndi hu ime we uzo ebuo; e gi we ophia-gha gbu ndi hu ime we.

Akpukpo atunrun le akpukpo ewu suo ke w'a hun e yi, e nwe we ihien owule mobu ndi e yeni we aka; e kpokpo we we; e meja we we! ³⁸ Uwanị efuruni ndi no erira! W'a wahunme ime atu le elu-ugu le ime okporo le onu ndi risonme ali.

³⁹ Ezie, we ku oku ndini ile ohunma make okukwe we, kanị, o nwonni onye owule ime we hun nwonhen **ihien ahun** Osolobue kwe nkwa a. ⁴⁰ Makeni, Osolobue kwademeni enyi ihien ka mma, hun o gi me ni ezuko we oke bu enyi a ri a.

Isi Nke Mmēbuo

Ni Enyi Sonme Nzomuku Kraisti
(Mat 11.28-30)

¹ Ya wu, ebe o me nwan ni igunrun ndi osheri han enina fihunme enyi leke ogbo*, ni enyi lato nwan ihien owule hun a nyindanni enyi, natozikwo njo ahun e mesonme enyi uke. Ni enyi dikenme, gba ononi Osolobue ketoni enyi, ² bu enya zinme Jizosi, hun wu mbidon le ogugu okukwe enyi; hun gi ifiri ighoghohun ri e che n'e dingbu obe hu, legberi ifenren rin'a. O nodiguo nwan ali aka-nni ukpo Osolobue.

³ Rokpo ni onyeni dingbu ihien ahun ile aka ndi-njo—amamgbe ndun a guu unu mobu unu e tuhu okukwe unu. ⁴ Ogunni unu ri e che njo, unu e ke cherude e ebe o no napu unu ndun unu. ⁵ Unu a zogode oku nkasi-obini Osolobue ku, hun o gi a gba unu ume noke umu a ra? O si, "Nwa m, elegberile afunfun Di-nwonni-enyi gi a zun i;

* Isi Nke Mmēbuo:1 Griki: orukpu

anilẹ ndun guu i ebe o ri a jugbo i;
 6 make ni,
 afunfun ke Di-nwonna-enyi gi a zun
 onye o bu obi;
 onye hun o nabanhan noke nwa a
 k'o fian mkpinsin.”

⁷ E digbu ni nwan afunfun, e weri e noke ozunzun. Osolobue gi e a ghoji ni umu a ke unu wu nke-esi. Elee nwa ke nedi e ghaleni e ye afunfun ebe o n'a zun a? ⁸ Omeni eyeni we unu afunfun we gi a zun nwa ke we don e ye onye owule wu nwa nke-esi, ya wu ni unu ele umu nke-esi. ⁹ Ebe o me ni enyi a gbayegho ndi nedi enyi ri elu uwanigogen we gi e ye enyi afunfun we gi zun enyi, o furuni ni enyi wepuha obi enyi bu enwen enyi che okpuru Nedi enyi nke ime Mmon wu Osolobue, keni enyi hun uzọ nwon ndun? ¹⁰ Ndi nedi enyi e yegho enyi afunfun ekere ogen ebe we n'a zun enyi ke we marinhan, kani ya le enwen e wu Osolobue gi afunfun a zun enyi keni o rini enyi mma nke-esi, keni enyi son e ri nsọ. ¹¹ Afunfun w'e ye ihian we gha a zun a ra suo usuo ogen hu ihian gi ri ime e, ufu k'o fu. Kani, omegu, o mipuha ni ndi we gi e zun mkpuru, hun wu udon le ibi ke Chuku cho.

Ndunmodun Le Eka-ntin

¹² Gbakenme ni nwan eka, unu a gbakenmezikwo mkpu-uku ndi ahun ri a ma nni. ¹³ Kwa ni ni nwan oku unu uzọ zinrinni, keni uku rileni iken hun uzọ dnhin, amangbe o kwapu.

Ajukwole Ni Eyemeka Osolobue!

¹⁴ A lili ma ni ni udon a ri egbata unu le onye owule le ni unu a rizikwo nsọ, make ni onye rileni nsọ ahunko Onye-nwonna-enyi.

¹⁵ Hun n'a n'o nwonna onye efoma Osolobue fie; ni ize arini ime igunrun unu, buhe nsongbu, meru ndi bu oda—erira mkpogun don e suepuha. ¹⁶ Hunzikwo n'a ni o nwonna onye ri a ghereni, mobu onye noke Iso—hun nwonnleni ihien o kpo ihien Osolobue, hun gi ifiri okwa ihien-oriri ohu repu onodi nwa-ibuzo o wu. ¹⁷ Unu a maringho ni omegu, o no cho ni o nwonhen ngozi hu, kani a ju w'a; o sani eka gbehuto ihien, osuon'a n'o gi enya-mirin cho ngozi hu.

¹⁸ Make ni, ele ihien we a saeka e metu eka ke unu bia d'e kunrun—noke ke umu Izrelu don bia Ugu Sainai; ele oken okun ri e nwnni le ishi le ebe we no a kwan “okokoko!”; ele oken ufere ri a kponi. ¹⁹ Ele olu opi ri a hannu le olu ri e ku ihien o me ni ndi nun'a no rioma ni asa we eka nuzi— ²⁰ make ni obi we asani eka bu iwu o ti: ni, “Ihien owule ehụ a metu ugu hu, we magbu e, osuon'a ni anu ro!” ²¹ Ihien ile we ri a hun a

wukęnmękę ihien egun, nke wu ni, Mozizi le enwen e nọde si, “Egun ri a tu m, ehụ ri a ma m nni!”

²² Mba! Ugu Zayonu ke unu bia, obodo uku Osolobue ri ndun, Jerusalem hun ri elu-igwee; unu bia d'e kunrun igunrun ndi mmọn-ozu we ghaleni a sa eka a gun; unu bia d'e kunrun ndi ri e me mmemme, a ghoghọ. ²³ Unu a biaguọ d'e kunrun igunrun umu ibuzo Osolobue, hun we deye efan we elu-igwee. Unu a biaguọ d'e kunrun Osolobue hun wu oka-ikpe ihian ile. Unu a biaguọ d'e kunrun ndi bi elu ke Osolobue don cho hun Osolobue meguu nwan mmọn we zu oke. ²⁴ Jizosi ke unu bia d'e kunrun, onye hun e wegbama Osolobue le ihian ime nkwerigbama ohun. Unu a biaguọ d'e kunrun edeke-nfesomme ahun hun ri e ku ihien ka mma kari mmegwari ahun edeke Ebelu si we megwari, makeni onwan si gbaghari.

²⁵ Hunkwo n'a nwan ni unu apani oku Osolobue, onye ahun ri a gwa unu oku ogeni. Makeni, omeni awanahinni we ogen hu we gi pa oku Mozizi hun no elu-uwani ogen ahun a do we eka-ntin, enyi asakokwo eka wanahin kaka, omeni enyi a pa oku Osolobue hun gha elu-igwee a do enyi eka-ntin. ²⁶ Ogen hu, uwa ke olu e zinzin; kani, ogeni, o kweguọ nkwa, si, “M k'e zinzinzi ihien ile: elezi uwa suo ke m siko nwan d'e zinzin, m k'e zinzinzi kwọ elu-igwere ile le ihien rin'a.” ²⁷ Okuni o ku: “M k'e zinzinzi” ri a ghosi ni Osolobue siko d'e wepu ihien ndi hu we a sa eka e zinzinfu, ya wu ihien we ke eke, keni o hun uzọ hodụ hun we ghaleni a saeka e mehunme. ²⁸ Ebe o me nwan ni enyi ri e nwonhen ali-eze hun we ghaleni a saeka e mehunme, ni enyi gi nwan ekele le egun le ehụ-omuma-nni fe Osolobue ofufe furu hun o nabanhan; ²⁹ makeni ezioku-ezioku, Chuku enyi wu okun hun e bu ihien e ri.

Isi Nke Mmęto

Obibi Hun A Suo Osolobue Usuo

¹ E nwe ni ihien-osusuo umune unu ime Kraisti ogen ile. ² Egikwole ni inabanhan ndi obia gu egu—makeni, o nwonguo ndi gi enina nabanhan ndi mmọn-ozu, lee we obia—bu a marin we ni ndi-mmọn ozi ro. ³ A nyanhan ni ndi ri ulo-ngan nọke si unu le we ri ulo-ngan; a nyanhan ni ndi we ri e meshi-iken nọke si unu ke we ri e meshi iken. ⁴ Gbayekenme ni olulu dile-nwunye; ke di ke nwunye ewiwikwole enwen e, meru elu-ukpo we*—makeni Osolobue jenkọ d'a ma ndi ughere ikpe. ⁵ Anikwole ni eghe a suo unu; a ni ni ihien unu nwon e jun unu efo. Makeni, Osolobue e kuole, si, “Ahapuko m unu mọbu la unu to.” ⁶ Ya wu, enyi k'a saeka du eka obi, si,

* **Isi Nke Mmęto:4** Di esonle okpoho ozo; nwunye esonle okenny eozo.

“Di-nwọnni-ęnyi wu onye e yeni m ęka,
egun atukọ m;
ki ihian k'a saęka me?”

⁷ Nyanhan ni ndi-ndu unu, hun gwa unu oku Osolobue; lekpo ni ihien ndun we runpuha; kinrin ni okukwe we. ⁸ Ke Jizosi Kraisti ri unyanhun k'o ri tanni; o k'a ri erira jenrin ejen. ⁹ Awukwole ni ndi we gi nkuzi ri ichen-ichen e dufie; make ni o rika mma ebe o no me ni eyemeka Osolobue ke obi gi ru ihian ali, ni ele idonmesonme iwu ihien-oriri—iwu ihien-oriri hun bantuleni ni ndi e donme ni we erere. ¹⁰ Ukpo nchu-ejan nke ęnyi wu udi hun o me ni ndi nchu-ejan hun a run ime Odu-ofufe akan hu efuruni ni we ri ihien ri n'a.

¹¹ Onye-isi nchu-ejan Ofufe-akan hu e webanhan edeke anu we gi chu-ejan njo ime Ebehu Kacharin Nso, kanu w'e bu anu hu e shi ebe ihian bileni d'a dun okun. ¹² Ya hain Jizosi gileni no ime obodo nwunhun, kama we gha ime obodo wepu a d'e gbu, keni o hun uzọ gi edeke e don ndi ihian nso. ¹³ Ni ęnyi gha nwan ime obodo pu, buru e ebehu ihian bileni—d'e son e narin ihien ifenren we me e, ¹⁴ make ni ęnyi e nwon obodo owule hun k'a toni elu uwani ęnyi ri; kama, ęnyi ri a tu ęnya obodo hu lalani. ¹⁵ Ni ęnyi ghama ni nwan ęka Kraisti a ja Osolobue mma ogen ile, make ni ebe Osolobue ri, ohun wu ejan ęnyi ri a chuyen'e—mkpuru o ri a ghoru ugb'onu ndi ri e fen'e, a kpoku efan a.

¹⁶ Hun n'a ni unu hu e me mma le ni unu e keye ibe unu ihien unu nwon, make ni udi ejanni a suo Osolobue usuo.

¹⁷ E hume ni ni ndi-ndu unu isi; e bu ni enwen unu e che okpuru we. Make ni, we ri e lepu ume-ndun unu ęnya. We jenko d'e ye Osolobue mgbako banyeni unu. Hun n'a ni we gi ighoghọ ye ya wu mgbako, ele ęnya-mirin, make o gha a jo unu njo.

¹⁸ E me ni ni ęnyi ekpere. Make ni, ęnyi a maringho ni obi ęnyi ri ochan, ni ęnyi a chozikwo ni ęnyi e bi obibi nwe ogho ime ihien ile ęnyi ri e me. ¹⁹ M ri a rikeme unu, me ni ihieni, keni we hun uzọ wekinhen m ebe unu ri ęgwa.

Ekpere

²⁰ Osolobue e ye udon; iya gha onwun wekinhen Di-nwọnni-ęnyi wu Jesu, oken onye-ndu atunrun ahun we gi edeke e (ya wu onwun a) biye nkwerigbama itebite hu Osolobue tume ęka; ²¹ ya dodo yecharin unu ihien ile ri mma hun unu e gi me uche e. Ya dodo me e, keni ihien a suon'a hun uzọ e me ime ndun ęnyi ghahanu Jesu Kristi. Ogho ya rinu Jizos' Kraisti ogen ile jenrin ejen! Iseę.

²² M ri a ri o unu umune m, dodo, nabanhan ni oku nkasi-obini m de ni unu, n'o suekeni.

²³ M cho ni unu marin ni a hatuguo we nwe ne enyi wu Timoti—n'o ghaguo ulo-ngan puha. Mmeme 'ya jenkọ d'a wi m lalanị d'a hun unu, omeni o biaghọ egwa.

²⁴ Kele ni ndi-ndu unu ile le ndi-nsọ ile. Ndi hun gha Itali bia ri ekele unu. ²⁵ Efo ma Osolobue ya rinị unu ile. Isefe.

Ekukwo-Ozi Jemisi De

¹ Mmẹ wu Jemisi de ehuhuo-ozini. M wu igbon Osolobue le Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi. M ri e dejenni ndi ikpun-ulo mmebu alì Izrelu, hun risonme alì ndi ozo ri ichen-ichen ya; e kele m onu!

Afunfun, Okukwe Le Amamihen

² Umune m, ogen owule udi onwunwan ri ichen-ichen gi a biani unu, weri ne ni ihien unu e gi ghoghoro—³ make ni unu a maringho ni we lele okukwe unu, o weheni unu ndidi. ⁴ Ni ni nwan ndidi runchanrin orun a, keni unu hun uzọ wuru ndi ka ehụ, zu oke, nwonneni ebe we no a la azuun.

⁵ Onye owule ri ime unu hun marinleni ihien o k'e me, ya me ekpere rio Osolobue hun a shiapu efọ e ye ihien—o k'e ye e amamihen. ⁶ Kani, ya gikwo okukwe rio; y'e gikwole obi ebuo, kaka. Make ni, onye obi-ebuo nohu ke ebiri-mirin ohimin hun ufere ri e nu, e nuhunme. ⁷ Onye no erira y'e rokwole n'o k'e nwonhen ihien owule eka Di-nwonna-enyi, ⁸ make ni onye obi-ebuo k'o wu; ime ihien ile o me, a ra sa eka kwademe obi e, me ihien owule.

Egbeyele Ni Onye Owule

⁹ Onye owule kwerini bu o wu ogbenneye, ya ghoghoma ni Osolobue e bushiguo a elu; ¹⁰ hun wu odafin ya ghoghoma ni e wetuguo w'a ani. Make ni, ndi-idafin jenkọ d'a ghafe ke obobo ofia: ¹¹ anwun wahu, efifia ri ofia e shinwun, obobo e a danfu, mma a aguu! Erira k'o rizi ni ndi-idafin, we k'e shinwun ebe we ri e bi elu we.

Onwunwan

¹² Onye owule gi ndidi son onwunwan k'a narin ngozi, make ni, o fuha ohunma, Osolobue e gi ndun ahun o kwe ndi ihien e a suo nkwa a tu onye ahun ugon mmeri.

¹³ Onwunwan bia ni ihian, y'a sikwole, "Osolobue ri a nwan m." Make ni, eje-ihien ara gun Osolobue egun omume; ya le enwen e ara nwanzikwo ihian. ¹⁴ Ni onwunwan biani ihian wu ni eje-ihien la a enya, gunma a. ¹⁵ Ihien olila-enya kwonkenmeguu ihian, o mupuha njo; njo karaguu, o mu onwun.

¹⁶ Umune m, anikwole ni we dufie onu. ¹⁷ Make ni, ihien ile we shiapu-efo ye le ihien owule zu oke we e ye eye gha elu igwee, eka Osolobue, bia. Osolobue wu Nedi hun e ye ukpe ile rini hun ghaleni e bi ekanai—a ra gbehuto, ara yebe ukpe,

yeme ishi. ¹⁸ Iya kwademe obi e, shiapu efọ mudonzi enyi, ghahani oku e hun wu ezioku, keni enyi wurun'a mkpuru-ibuzo o gha ime ihien ile o ke ghori.

Inu Oku-Chuku Le Igi E Bi

¹⁹ Umune m ri m obi, marin ni onwan: onye owule ya a nukpo oku; y'e kukeririle oku; y'e bukeririle olulu— ²⁰ make ni olulu ihian ara runpuha ihien Osolobue cho. ²¹ Wepu ni nwan ihien ile ru unyin le eje-ihien ile unu ri e gi e mekarị enwen onu; onu e welua enwen unu ali, nabanhan oku Osolobue we kunye ime obi unu, hun k'a s'eka zuopuha ume-ndun unu. ²² Kani, e gikwo ni ya wu oku Osolobue e bi; awukwole ni ndi a nu onunu sọ, hun ri e dufie enwen we. ²³ Make ni, onye owule hun a nu oku-Chuku bu ara gi e bi nohu ke onye gihu ughegbe lee enwen e. ²⁴ Eghẹ. Make ni, o leghahu enwen e, gha ebegu pu, o zo ke o no ozigbo. ²⁵ Kani, nke ndi hun e leban enya iwu hu zu oke wu oku Osolobue, hun e me ihian e nwonrin enwen e, omeni w'e dikenme, mesonme ihien o cho—ni emeni we ndi a nu, a zo ihien we nu, kani ndi e gi e e bi, Osolobue k'a gozi we make ni we ri e gi e e bi.

²⁶ Onye hun si n'o ri e fe Osolobue bu ara kwodon ire e, ri e dufie enwen e; ofufe e wu ihien-eti. ²⁷ Ezigbo ofufe zu oke, rulen aru enya Osolobue Nedi enyi wu hunni: ilepu ndi wonleni nne mobu nedi le ndi di we nwun enya ebe we ri a ta afunfun—lezi idonme enwen ihian make uwa gha e meru a.

Isi Nke Ebuo

Egbeyeleni Ihian

¹ Umune m, ebe o me nwan ni unu kweri ni Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi, Di-nwonni-enyi nwe ogho, ni unu wuruzi ndi e gbeyeni ihian?

² Omeni onye yi ekwa-oma nanranni, yisonme ola-eka goru, a banhan ebe onu ri e zu, ni ogbenye yi ekwa rileni mma kaka a banhanzikwo ebegu, ³ onu a gbaye hun ken ekiken ri mma, si a, “Dodo, nodi ali ocheni ri mma,” si hun ogbenye, “Wuzo ebegu,” mobu “Nodi ebeni ukwu m ri”— ⁴ ohun a ghosiguoni ni unu e gbeyeni ihian ime igunrun unu, ni unu e gi obi zinrinleni e me ihien unu? ⁵ Umune m ri m obi, gon ni ntin! Osolobue a horiguoni ndi-igbenye? Eghẹ, o horiguoni ndi-igbenye ime uwan ni we wuru ndi-idafin ime okukwe, wuruzikwo ndi k'a banye Ali-eze hu o kwe ndi nwe ihien-osusu a nkwa. ⁶ Kani, unu e legberi ndi-igbenye! Ele ndi-idafin a kpangbu unu? Ele we a dojen unu ogwa? ⁷ Ele we e kutu efan Onye hu richanrin mma hun unu ri a za?

⁸ Omēni unu e donme iwu hu Eze ye ke we don de e ime Ekukwo-nsọ, iwu hu hun si, “Thien ibe i ya sọọ i ke i ihien i don a sọọ i”—unu e meguo ihien ri mma. ⁹ Kani, omēni unu e gbeyeni ihian, unu ri e me njo, ikpe a maole unu make ni unu ri a dan iwu. ¹⁰ Make ni, onye donmechanrin iwu ile—dan ohu, ikpe a maol'a nọke onye danchanrin iwu ile. ¹¹ Make ni, Osolobue ohu hu hun si, “Agherele,” iya sizikwo, “Egbule ochu.” Ya wu, omēni y'e gbu ihian, y'a danchanringuo iwu hu ile—osun'a ni y'a ghereni.

¹² Ya wu, ke iku-oku ke omume, e mechanrin ni we ke ndi we k'e gi iwu hu e me ihian e nwonrin enwen e kin ikpe. ¹³ Make ni, onye owule meleni ebere, we jenkoni d'e kin e ikpe, emekoni w'a ebere. Ebere y'e meri ikpe-omuma.

Okukwe Le Orun

¹⁴ Umune, elee erere k'o ban ni si ni i nwon okukwe, omēni y'e gin'e run orun? Ni okukwe ahun saeka zupuha i? ¹⁵ Omēni ekwa ezuni onye nke Kraisti ibe unu ukun mobu ni ihien o k'e ri uhuhin hu a ri a, ¹⁶ onye ohu ime unu a si a, “Ijen ewere-o! Oyi atukwole-i-o! Rijunkwo efo-o!”—kani, y'e yen'e ihien ehụ a cho. Elee erere k'o ban?

¹⁷ Ya wu, okukwe nodini bu eginu we run orun a nwunhuguo.

¹⁸ Kani, ihian k'a si, “Onye le nke e ro: nke i wu okukwe, nke m wu orun.”

Aziza m wu, “Ghosidele m ke onye owule e gi saeka nwon okukwe nke-esi bu orun ari a. Mmē nwen, m jenkọ d'e gi orun m ghosi i okukwe m.”

¹⁹ Y'e nwongho okukwe nu—hun i gi kweri ni Osolobue ohu sọọ ri, ele iya? Y'e meke-o! Kani, eje-mmōn kwerizikwo ekweri!—ya ke egun gi a tu we, ehụ hu a ma we nni!

²⁰ Onye-nzuzu! I cho ni we ghosi i ni okukwe nodini bu y'e gin'e run orun a nwunhuguo? ²¹ Ele ihien nedi enyi wu Ebrahim run ke Osolobue gi kun'e ohunma—ogēn hu o gi wehe nwa a wu Aziki, n'o gi e chu-ējan elu ukpo nchu-ējan hu? ²² Y'a hun a? Okukwe e le orun a rungbama; ihien o me ke okukwe e gi zu oke. ²³ Erira ke ihien hu Ehuho-nsọ ku don mezu, ni, “Ebrahim kweye ni Osolobue, Osolobue no gun a yen'e, kpọ a onye ri ke Chuku cho, kpọ a owu a.”

²⁴ Y'a hun a nwan ni ihien onye run ke Osolobue gi e kun'e ohunma—ele okukwe sọọ!

²⁵ Ele erira ke Osolobue gizi gi ihien igbaraja hu wu Rehabu me kun'e ohunma—ogēn hu o gi nabanhan ndi hun Joshua zi d'e gi nzuzue lele ali Jeriko, zume we, yeni we eka ghashi uzo ozọ wanahin? ²⁶ Ya wu, k'o don me ni ehụ ihian mmōn rileni a nwunguo, erira k'o donzi me ni okukwe orun rileni a nwunguo.

Isi Nke Ẹtọ

Izun Ire

¹ Umunę m, emeḷe ni ndi-nkuzi, ndi-nkuzi, makeṅi ọṅu a maringho ni ẹka we k'e gi kin ẹnyi ndi-nkuzi ikpe k'a ka e ze. ² O runahinsomme ẹnyi ile arunahin. Onye ọwule oku-ọṅu ghaleni arunahin e zugwo oke, o k'a sazikwo ẹka kwondonchanrin ẹhu a ile.

³ Ẹnyi kenme ẹshin ọṅu ken o hume ni ẹnyi isi, ẹnyi k'a saeka ki ẹhu a ile. ⁴ Lezide ugbo-mirin: ọsuon'a ni e hika we ogbe, ọsuon'a ni oken ufere suo nwon e bu we—sterin mehu ekere ke onye a nyan n'a gi a fi a e shi ebe ọwule o cho. ⁵ Eriira ke ire ririkwo—mkpamka-ẹhu me ntin ro, kanj o kukari enwen e!

Lezide nwan ke okun me ekere a dunfu egboko! ⁶ Ire wu okun nke-esi. Ire nohu ke ebe we no bu njo han ke uwa ile che ẹnyi ẹhu! O ruchanrin ẹhu ile unyin! O bu ndun i ile e che ime okun! Okun ire gi a dun gha okun-mmom a bia.

⁷ O nwonni udi anu ọwule hun a kpa ani, hun a ri ari, hun ri ime ohimin mobu nnunu hun ihian keleni zun mobu hun o me ni ihian asako ẹka zun a. ⁸ Kanj, o nwonni onye ọwule wu ihian hun k'a sa ẹka zun ire. Eje-ihien ghaleni e zu iken k'o wu. Eje-nshi hun e gbu ihian ya jun ime e. ⁹ Ya ke ẹnyi gi a ja Onye-nwonni-ẹnyi le Nedi ẹnyi mma; iya ke ẹnyi gizikwo a bu ihian we ke udi Osolobue ọṅu! ¹⁰ Onu ohu hu ojija-mma gha a puha ke ibu-ọṅu ghazi a puha! Umunę m, o furuni n'o ri enina. ¹¹ Ni isi-mirin ohu gha ọṅu ohu a gbapuha mirin ri mma hun a suo usuo le hun e lu ilu? ¹² Umunę m, ni osisi figi mi mkpuru olivu? Ni osisi grepu mi mkpuru figi? Mba! Ya wu ni mirin hun a suo nnu-nnu a s'eka wefuha hun a suo ohunma.

Amamihien Nke Osolobue Le Nke Ekwensu

¹³ Onye marin ihien nke-esi ime igunrun ọṅu? Onye nwe nghota? Ya gi obibi ri mma o ri e bi le k'o don e welua enwen e ali ghosi ni ihien o ri e me gha ezigbo amamihien a bia. ¹⁴ Kanj, omeni eje ẹnya-ufu le icho nke-i nke-i ri i obi, ezumekwole ezioku rin'a, a nyan isi ni y'a maringwo ihien, makeṅi ntụ k'i ri a tu.

¹⁵ Ekekwo enu-igwee ke udi amamihien hu gha bia! Nke uwa ro; nke ihian-mmaka ro, ẹka Mmon-nsọ ari; nke Ekwensu ro. ¹⁶ Makeṅi ebe ọwule ẹnya-ufu le icho nke-i nke-i ri, ebenu ke we no a hunzi isusu le udi eje-ihien ile ri ichen-ichen.

¹⁷ Kanj, nke amamihien ahun gha elu-igwee bia—nke ibuzo wu ni o nwonni kaka eje-ihien ọwule rin'a; udon k'o cho, a ra me iken-iken; o lee k'o ri ndi ozọ; ebere le mkpuru ri mma jun ime e; a ra gbeye ni ihian; ihunna ari a. ¹⁸ Ndi-udon marin ke we don e gi udon a kun mkpuru, o mipuha ezi-omume.

Isi Nke Ẹnọ

Awule Owu Uwa

¹ Elebe kẹ ikpe risonme ime igunrun unu gha a bia? Elebe kẹ ogun risonme ime igunrun onu gha a bia? Ele ihien ndi ahun a gungbuni unu ri ime unu a lu agha? ² Unu cho ihien ni unu enwonhenni ihien unu cho, unu e gbume ochu. Ihien na unu enya, ni unu asani aka nwehen e unu e kpeme ikpe, luma ogun.

Unu enwon makeni unu ara rio. ³ Unu rio unu ara nwonhen—makeni ihien unu bu obi ari mma: unu ri a rio hun unu e gi me ihien a suo ni unu. ⁴ Ndi obi we rileni uzọ ohu! Unu amarin ni iwu owu uwa wu iwu enenren Osolobue? Ya wu, onye cho n'ọ wuru owu uwa o henrin enenren Osolobue. ⁵ Ra unu ri e ro ni Ekukwo-nsọ enwon ihien o ri e ku ogen o gi si ni “Enya a fu Mmon hun Osolobue we che ime enyi ufu omeni enya enyi ri uzọ-ebuo?”

⁶ Kani Osolobue e yecheni aka, e yecheni iken; ya hain Ehuhuo-nsọ gi si, “Osolobue a nokin onye-mpache uzọ, kani, o yeni onye e welua enwen e ali aka.” ⁷ Ya wu, bu ni nwan enwen unu che okpuru Osolobue. Che ni Ekwensu ogun, o k'a gbanị unu oso. ⁸ Nokunme ni Osolobue keni Osolobue nokunme unu. Kwopu ni aka unu, ndi njo! Chanchanpu ni obi unu, ndi obi-ebuo! ⁹ Goo ni! Kwan ni! Enya-mirin ya gba unu! Emu unu ya henrin ekwan, unu a na ighoghọ unu to, sukuru!

¹⁰ Wenua ni enwen unu ali ebe Di-nwonni-enyi ri keni o bushi unu enu.

Ekutole Ni Ibe Unu

¹¹ Umune m, ekujakwole ni oku onye Itu-Kraisti ibe unu, makeni onye owule kuja oku onye Itu-Kraisti ibe e mobu kin e ikpe ri e kutọ Iwu Osolobue ye, e kin Iwu Osolobue ikpe. I gha e kin Iwu ikpe, y'elezi onye e donme Iwu—y'a wuruguo oka-ikpe! ¹² Onye ohu suo ri hun e ye Iwu, onye ohu hu wuzikwo Oka-ikpe; iya a sa aka a zuopuha, iya a sazikwo aka e tikpo. Onye k'i wu nwan i gi e kin onye Itu-Kraisti ibe i ikpe?

Kpachanpu Ni Enya Banyeni Inyan-isi

¹³ Lee ni enya, unu ndi hun a si, “Tanni mobu ekile, enyi k'e jen alini mobu ani-nei; enyi k'a no ahua ebegu—zun afia, kpa eghe”— ¹⁴ bu unu amarin ihien eki k'a mu! Ki wu ndun i? O nohu ke igirigi hun a puha, o nohu ekere, o fopu! ¹⁵ Ihien furu unu k'e ku wu, “Omeni uche Di-nwonni-enyi ro, enyi k'a ri ndun, me ihienni mobu ihien-nei.” ¹⁶ Kani, hun nke unu e gi e ku erira, unu hu a pache, a nyan isi. Udi inyan-isi ile no enina wu njo.

¹⁷ Ya wu nwan ni onye owule marin ihien furu o k'e me bu o men'e, e meole njo.

Isi Nke Isen

Ndi-idadin, Kpachanfu Ni Enya!

¹ Ụnụ ndi-idadin, gón ni ntin: kwanmakwo ni ekwan; e gokwo ni—make nsongbu hun lala ni ni onu!

² Aku-le-uba onu e wiwiguo! Ekiika e ripuguo ekwa unu!

³ Goru unu le ola onu a gbaguo nchara! Ncharani we gba k'a shiagbu unu eri; o jenkó d'e ripu uru ri unu ehú ke okun don e ri ihien. Unu a kpatoguo aku-le-uba ime uwani ruguo njendeme. ⁴ Gón ni ntin! Egho-orun ndi sun ni unu ofia, hun onu gi mmegbu ju ni onu akuko ugwo ri nwan a kwan! Ekwan ndi ghoni unu ihien-ugbo e ruguozí Nna nwón ikén ile ntin! ⁵ Unu e biguo obibi ehú-ufu le iri-úwa elu uwani. Unu a zunguo akp'obi unu toni uhuhin ogbugbu. ⁶ Unu a maguo ndi nwónleni ihien we me ikpe, gbu we—bu o nwónni ihien we ju unu!

Din Ndidi

⁷ Umune m, e nwón ni nwan ndidi d'e ru ni Di-nwónni-enyi a bia. Lee ni ke onye-ugbo e che mkpuru ihien o kunye ali hun rikemé e mkpa, e din ndidi ni mirin ibuzo le mirin ikpazuun zueyeguú a ohunma-ohunma. ⁸ Unu nwen k'e nwónzikwo ndidi erira, kwonkenme obi unu—makeni obibia Di-nwónni-enyi a riguo nsue.

⁹ Umune m, edenwinwinkwoleni ni ibe onu, make Osolobue gha a ma onu ikpe—makeni Oka-ikpe e ruguo onumuzo, o d'a banhan! ¹⁰ Umune m, leri ni agungun ndi-amuma hun gi efan Di-nwónni-enyi ku oku ogen mbu, keni unu gi e marin ke unu a don dingbu afunfun. ¹¹ Ezie, enyi a ja ndi din ndidi mma. Unu a nughó ke Jobu don din ndidi; unu a hughozí udi obi Di-nwónni-enyi nwe, ni Di-nwónni-enyi e meke onye-efoma le onye-ebere.

Ekunle Iyi

(Mat 5.33-37)

¹² Hun ka mkpa umune m, ekunle ni ihien owule, kaka! Ke elu-igwee ke enu-úwa ke ihien ozó owule—ekunle ni hun owule. Kama, omeni eghee ro, si ni hu “eghee;” omeni mba ro, si ni hu “mba” amamgbe ikpe-omuma a rini unu.

Ekpere

¹³ O nwe onye nwe nsongbu ime unu? Ya me ekpere. O nwegho onye ri a ghoghoni? Ya bu ebu ija-mma. ¹⁴ O nwe onye emu ri a ku ime unu? Ya kpó ndi-isi úka ni we men'e ekpere, gi efan Di-nwónni-enyi hu uden kpu e. ¹⁵ Ekpere we gi okukwe me k'a zuo onye emu hu, Di-nwónni-enyi e weli e; omeni onye hu me njo, o gbaghari a ya.

¹⁶ A gwa nị nwan ibe ọnụ njọ ọnụ mę, e męni ni ibe ụnụ ekpere—kęni ụnụ hụn ụzọ dịnhin. Ekpere onyę rị e bi kę Chuku chọ gi akpakali obi ę mę nwọn ikęn, ọ rụnkẹnme ọrụn.

¹⁷ Elaija wụ ihian hụn nọ kę ęnyi. Kani, ọsụon'a n'ọ wụ ihian, oğen o gi mękẹnme ekpere amangbe mirin gha e zue—mirin ezueni ọrọgbọ ahụa ętọ lę ifon isin, ali ahunni mirin! ¹⁸ O nọ męzi ekpere, elu-igwere nọ ye mirin, ali nọ mi mkpuru a.

¹⁹ Umunę m, omęni o nwọn onyę ọwụlę ime ụnụ gha ime ezioku kpahu, nị onyę ọzọ e wekinhęn ę azuun; ²⁰ hụn wekinhęn ę azuun ya marin nị onyę hụ wekinhęn onyę-njọ rị e huni azuun k'a zuopuha ume-ndun onyę njọ hụ ęka onwun, kpumę njọ bu ọda.

Ehuhuo-Ozi Ibufo **Pita** **De** **Pita, Nke Ibufo**

¹ Mmẹ wu Pita hun wu onye-ozu pu-ichen Jesu Kristi de ehuhuo-ozini jenni ndi nke Osolobue rileni uo, hun risonme ali ichen-ichen ri Azuon Pontusu le Galeshia le Kapadosia le Eshia le Bitinia— ² ndi Chuku Nedi hoto hun Mmon-nso don nso—keni we hun uzọ humeni Jizosi Kraisti isi, leni we wuru ndi we fekpu edeke e—a ri we ochan. Efoma le udon ya ri ni onu mmagi-mmagi.

Olile-nya Hu Ri Ndun

³ Ojija-mma ya ri ni Osolobue, hun wu Chuku le Nedi Onye-nwonni-enyi wu Jizos' Kraisti! O giguọ oken omiken e mudonzi enyi, mu enyi ye ime olile-nya ohun ri ndun. O me ihienni ebe o no gha onwun weni Jizosi. ⁴ O meguo enyi wuru nwan ndi k'e nwehen ihien ndi hun o donmetoni enyi, ihien ndi hun ghaleni e rehi mobu a ruhu mobu a fapu. O buguo ihien ndini toni unu ime elu-igwee. ⁵ O gi nwan iken o gi wuru Osolobue e cheme unu, ghahani okukwe onu, keni nzuofuha hu o kwademegu, hun lalani ogugu-ogen, hun uzọ ru onu aka.

Osolobue Gi Afunfun E Lele Okukwe

⁶ Ihienni Osolobue me ri nwan e me unu a ghoghọ—osun'a ni we ri nwan e gi afunfun ri ichen-ichen e lele unu ekere ogen, ⁷ igi ghosi ni okukwe unu wu nke ezigbo e. Eriira ke we e gi okun e lele goru makeni o ri mkpa—goru hun e wiwini! Bu okukwe unu ka goru mkpa a ri, ka a ohunma-ohunma! Ya wu, o rika mkpa ni we lele okukwe unu, keni ogen Jizosi k'e gi bia, a ja we unu mma, yezikwo unu ogho le mgbaye; ⁸ Jizosi hun ihien e ri a suo unu—osun'a ni unu e ke leghatu e; unu kwerin'e—o sun'a ni unu ari nwan e legha a kiken. Ohun e me unu a ghoghọ oda-oda—oken ighoghọ onu ghaleni a saeka a kowa! ⁹ Unu a ghoghọ enina makeni unu hu e nwonhen erere ri okukwe unu—ya wu, we hu a zuopuha ume-ndun unu.

¹⁰ Nke nzuopuhani, ndi-amuma hun Osolobue gi ku oku efoma hun jenkọ d'e ru onu aka te chokenme ali a, donrin enya leban a enya ebe we n'a cho ni we ghoha a. ¹¹ We hu a ju enwen we ihien Mmon Kraisti ri ime we ri e ku oku e ogen o gi gwato we afunfun Kraisti k'a ta le ogho k'e son n'e—a ju enwen we onye o ri e ku le ogen o gi jenkọ d'e gi me. ¹² Osolobue no ghosi we ni ele ifiri we le enwen we ke we gi e ku ihien ndi ahun

wę ku, kanị, ifiri ụnụ. Ụnụ a nụguo nwan ihien ndị hụ. Onụ ndị ahun wẹhēni ụnụ ozioma kẹ ụnụ gha nụ wẹ. Ikẹn Mmọn-nsọ ahun Osolobue gha enu-igwee zihę kẹ wẹ gi zi ụnụ ya wụ ozioma. Ndị mmọn-ozị nke a chokade nị wẹ leghade ihien ndini!

Wẹ Kpọ Ụnụ D'e Bi Obibi Rị Nso

¹³ Ya wụ, kōrin ni nwan orun ime obi ụnụ, e dōrin ęnya e bi; buchanrin nị olile-ęnya ụnụ che ngozi hụ Jesu jenkọ d'e gi ęfoma a wẹhēni ụnụ—ogēn o k'e gi bia. ¹⁴ Lẹkẹ ezigbo umu hūn e humę isi, emezilę nị ihien ndi hū te rị a gūn ụnụ ogēn ụnụ kelēni marin Jizosi. ¹⁵ Kama, obibi ụnụ ya richanrin nsọ uzọ ile nokę kẹ Osolobue hūn kpọ ụnụ dōn rị nsọ. ¹⁶ Makēni Ẹkukwo-nsọ si, “Ri nị nsọ, makēni mme nwēn rị nsọ.”

¹⁷ Ebe o mę ni Osolobue hūn ghalēni egbeyeni onyę owulę kẹ ụnụ a kpọ Nedi ụnụ—Osolobue hūn e gi ihien onyę-onyę mę e kin ę ikpe—gikwo nị nwan egun ę bichanrin ogēni hōdunị ụnụ k'e bi elu-uwani ụnụ wụ itumunye.

Kẹ Wẹ Dōn Gbapuha Ẹnyi

¹⁸ Ụnụ a maringwo kẹ Chuku dōn gbapuha ụnụ ime obibi-eti hū ụnụ gha ęka ndi muni ụnụ nwēhēn; nị ęlę ihien e wiwini rikę egħo ọna (siva) mōbū goru—kẹ wẹ gi gbari ụnụ, ¹⁹ kanị, ędeke hūn rikēnmę mkpa—ędeke Kraisti, hūn rị kẹ nwa-ebulu ęhū a zu oke nwōnlēni orusi. ²⁰ Osolobue a hōtōguo a nị Osolobue d'e ke uwa, o ru ogēn ikpazunni, o nō nwan wepuha a ifōnrin-ifōn makę orinimma ụnụ.

²¹ Ụnụ a ghaguo nwan ęka Kraisti bia d'e gi Osolobue dōn ęnya, Osolobue hūn gha onwun weli Kraisti, ye Kraist' ogħo. Ya wụ nị Osolobue kẹ ụnụ kwerini; Osolobue kẹ ụnụ rị e lee ęnya.

Onyę Wẹ Gbafuha Nke-esi E Nwẹ Ezigbo Ihien-osusuo

²² Hūnni ụnụ chanchanguu nwan umę-ndun onu ghahani igbaye ezioku Osolobue, ihien onu ile kwerini k'a sa nwan ęka a sūtari ibe onu. Ya wụ, gi ni nwan akpakali-obi ụnụ e nwę ihien-osusuo ibe ụnụ. ²³ Ụnụ a wuruguo ndi wẹ mudonzi. Ẹlę mkpuru wẹ gha a mu ihian hūn a nwunni kẹ Osolobue gha mundonzi ụnụ, kama, mkpuru ghalēni a nwun kẹ wẹ gha mu ụnụ. Mkpuru ahun wụ oku Osolobue—oku rị ndun, hūn a to jēnrin ejen. ²⁴ Makēni, Ẹhuhuo-nsọ si,

“Ihian ile nōhū kẹ ęfifia;
ogħo ile ihian nwōn nōhū kẹ obobo ęfifia.
Ẹfifia shinwun, obobo a danpu!

²⁵ Kanị, oku Onyę-nwōnni-ęnyi
jenkọ d'e turu jēnrin ejen!”

Oku hū wụ ozioma hū wẹ zi ụnụ.

Isi Nke Ebuo

Omuma Hu Ri Ndun Le Ebon Hu Ri Nso

¹ Ya wu, wepu ni nwan udi eje-ihien ile ihian gi e son ibe e, ero ile, ihunnai, iwe-anya le nkuto ile. ² Rike umu we mu nke ohun, a ni ni ekpiri mirin-eran ime-mmom hun ri ochan a do unu —keni unu hun uzọ a ra a, e gi e e sue ime nzuopuha unu, d'e ru isi e, ³ o me nwan ni ezioku ro ni unu a danminguo efoma Di-nwonna-enyi, hun a ni Di-nwonna-enyi ri mma.

⁴ Unu a biaguo nwan d'e kunrun e: omuma hun ri ndun—hun ihian ju; kani omuma we hori ahori, ri oken mkpa, k'o wu anya Osolobue. ⁵ Ime e, onye-onye ime unu wuzikwo omuma ri ndun. Noke omuma ndi ri ndun, o hu e gi unu a tun ulo ime-mmom, keni unu hun uzọ wuru ndi nchu-ejan ri nso, hun gha eka Jizosi Kraisti a chu ejan ime-mmom hun Osolobue a nabanhan.

⁶ Makeni, Ehuho-nsọ e kuguu a, si,
“Lee n'e, m ri e buto omuma ime obodo Zayonu,
omuma gin'e;
omuma m hori ahori, rikenme mkpa.
Ifenren emeko onye hun kwerini n'e.”

⁷ Ya wu, omuma hu ri unu mkpa oda-oda—unu ndi kwerini; kani nke ndi hun kwerileni—
“Omuma ndi ri a tun uno jutọ,
a wuruole hun gi ulọ!”

⁸ O wuruoguzi

“Omuma w'a kpogburu;
nkume a han we a dan.”

Makeni agbayeni we oku hu, ya hain we gi kpogburu—ke we don deto ni we ya.

⁹ Kani, unu nwen wu agbo Chuku hori ahori; ndi nchu-ejan Eze; ebon ri nsọ; ndi nke Osolobue—keni onu hun uzọ e me onye owule a marin oken orun ri ichen-ichen Osolobue runsomme, Osolobue hun kpopuha onu ime ishi bu unu che ime ukpe e rigbu enwen e mma. ¹⁰ Ogen mbu, unu “ele ndi nke Osolobue”, kani, unu a wuruole nwan ndi nke e; mbu, “omiken e eruni unu eka”, kani omiken e e ruguo nwan unu eka.

Enyi Wu Igbon Osolobue

¹¹ Ndi ri m obi, m ri a rio unu noke ndi obia le ndi rileni ani we, gbala ni ni egun ndi hun a gusunme ihian hun a lusun ume-ndun unu agha. ¹² E bi ni obibi kuru-oto ime igunrun ndi ali ndi ozo ri ichen-ichen kwerileni; keni, osuon'a ni we e kuja oku unu noke si unu e me eje-ihien, we k'a gha a hun obibi-oma unu —e gi w'e ye Osolobue ogho ogen o k'e gi bia.

A Gbaye Ni Ndi Ri A Kini

¹³ Gi ni ifiri Di-nwonna-onyi e hume ni ndi ile ri a kiji isi—ke eze, hun wu onye-isi ndi okiki, ¹⁴ ke ndi Gowanọ ri Azuun ichen-ichen a ki—nọke ndi eze zi d'e ye ndi e me eje-ihien afunfun, a ja ndi me ihien ri mma mma. ¹⁵ Makeni uche Osolobue wu ni unu gi ime ihien furuni kpukin ndi-nzuzu ri e ku ihien we marinleni onu; ¹⁶ e me n'e ke ndi wulen igbon makeni unu e nwenringuo enwen unu; ka egikwole ni inwonnin-enwen unu kpu enya, e me eje-ihien, ka bi ni ke ndi wu igbon okpuru Osolobue. ¹⁷ A gbaye ni ihian ile; e nwe ni ihien-osusuo ndi Itu-Kraist' ibe unu; a tu ni egun Osolobue; a gbaye ni eze.

E Leri Ni Afunfun Kraisti Ta

¹⁸ **Ndi wu idibo mọbu igbon**, e weluchanrin ni enwen unu ali ebe ndi unu ri okpuru we ri, a gbaye we uzo ile—ele ndi efoma le ndi aka-aluluwa suo, kani ke ndi aka-iken. ¹⁹ Makeni, ihien w'e gi ja i mma ro omeni y'e meni eje-ihien, e ye we i afunfun furuleni ni we ye i bu y'e gi ifiri Osolobue dingbu ufu a. ²⁰ Ki wu erere i n'i dingbu ili we gbu i, omeni eje-ihien i me ke we gi gbu i ya wu ili? Kani, omeni y'a ta afunfun makeni i me ihien ri mma, bu y'e digbu e, Osolobue k'e gi ifiri e gozi i. ²¹ Ya ke we kponi unu; makeni Kraisti tazikwo ni onu afunfun, lato ni onu ihien unu e leri, keni onu hun uzo e son nzom'uku a. ²² O metuni njo;

oku-ndufie aghatun'e onu puha.

²³ Ogen we gi kpari e,

o kparigwarini we;

ogen o gi ta afunfun,

o nyanni isi n'o k'e me ihien owule.

Kama,

o no we enwen e

kwani Osolobue,

onye hun a han ezigbo enen.

²⁴ Kraisti le enwen e gi ehụ a buru njo onyi, bu e shi elu obe osisi ahun, keni onyi gi ehụ a nwunnahin njo, gi ndun onyi mememe ihien Osolobue cho. Ehụ we rusonme e ke onyi gi nwe nzuori.

²⁵ Unu te ri a kpahu ke atunrun, kani onu e kinhenguo nwan, buru onye hun e du ume-ndun unu rike anu, e chema e.

Isi Nke Eto

Di Le Nwunye

¹ **Nwunye**, mezikwo erira. E humeni di i isi, keni, osuon'a ni o nwegho ndi di kwerileni oku Osolobue, e gi we omume nwunye we dobanhan we ime Osolobue—bu o nwonna oku we gwa we; ² makeni di i k'a ri a hun ke i don ri e bi ohunma, e gi egun Osolobue e bi.

³ Anilẹ ni mma unu wuru nke ehun—mma icho ntutu mma le iyi goru le iyi ekwa ma mma. ⁴ Ka ni ni mma unu wuru hun ri ime obi, mma ahun ghaleni a fapu—mma ime-juu le agungun omehen—hun rikememkpa enya Osolobue. ⁵ Enina ke ikpoho ri nsọ hun gi Osolobue e don enya don cho enwen we mma mbu-mbu ghahani ihume ni ndi di we isi. ⁶ Erira ke Sara don gbaye Ebrahim, a kpo a “nna-m.” Unu wu umu a ikpoho o mekwọ ni unu e mesonme ihien ri mma, ni unu anini egun ihien k'e meni unu kusi unu.

⁷ **Ndi di**, erira k'o rizikwo ebe onu ri. Di, gi uche e son nwunye i—a nyanhan ni okpoho ka alulua a ri; e ye e ogho makeni o nwezikwo ndun ohun hun Osolobue e ye ofe ke yu nwen don nwe. E me ni enina make odakin owule gha a ri ekpere unu.

Ita Afunfun Makeni I Me Ihien Ri Mma

⁸ Nke ikpazun, **unu ile**, a wu ni ohu ime mmon; onodi ibe onu ya e metu unu; a ni ni ihien ibe unu a suo unu rike umune; e nwe ni obi alulua; e wenua ni enwen unu ali ime obi unu. ⁹ Emegwarikwole ni ihian eje-ihien mobu kpo gwarị we iyi. Hun nke unu e gi megwarị we, gi ni ngozi ku we ugwo, makeni ngozi ke Osolobue kpọni onu, iya k'o cho eka unu. ¹⁰ Makeni Ehuho-nsọ si,

“Onye cho ndun,
onye cho ni elu e ri mma,
ya wefu eje-ihien ire e;
ya wepuzikwo oku-ndufie ugb'onu a.

¹¹ Ya gbakito eje-ihien azun—
mesonme ihien ri mma;
ya choma udon,
chusonme e.

¹² Makeni,
enya ri mma ke Di-nwonn-enyi e lee
ndi e me ihien o cho,
ntin a rizikwo ekpere we.

Kani,
eje-enya k'o lee
ndi e me eje-ihien.”

¹³ Onye k'a sa nwan eka me unu ihien owule omeni unu wu ndi e me ihien ri mma? ¹⁴ Kani, osun'a ni unu ta afunfun makeni unu me ihien Osolobue cho, ya wu ni ndi Osolobue gozi ke unu wu. Atule ni nwan egun we; emehunmele ni. ¹⁵ Ka yechanrin ni Kraisti onodi run'e ime obi unu nọke Di-nweni-unu, unu a kwademe oge ile ni onu a kowanị onye owule k'a ju unu ihien hain unu gi nwon olile-enya unu nwe. ¹⁶ Ka e gi ni nwayo le mgbaye e me e. E donme ni obi unu ochan, keni ifenren me ndi hun e kuto omume oma unu ri e me ime Kraisti.

17 Makẹni ọ ka mma ni ihian gi ifiri ihien ri mma o me ta afunfun, omeni uche Osolobue ro, kari ni ihian gi ifiri eje-ihien o me ta afunfun. 18 Makẹni, Kraistị gi ifiri njo tazikwo afunfun, nwun; mgbe ohu k'ọ nwun, ọ nwunkozi, Onye ri ọchan hun nwunni ndi njo onwun—keni ọ hun uzọ wehe ẹnyi ile ebe Osolobue ri. We gbu e, ọ nwunhun ke ihian don a nwun, kani Chuku no me e ri ndun ime-mmọn. 19 Ogen o gi ri ime-mmọn, ọ no jẹn d'e zi ndi-mmọn ri ime ngan ozi oma— 20 ndi hun gileni oku-Chuku we gwa we don ogen mbu, ogen mbu ahun Osolobue gi ri e din ndidi e che; ogen hu Nua gi ri a tun ugbo-mirin hu. Ndi we gi ya wu ugbo-mirin zuopuha ebuni oda, ya wu, we ri madu esato suo; mirin ahun ke we ghaha zuopuha we. 21 We gi onwan gwato ẹnyi ke mirin-Chuku hun we gha nwan a zuopuha unu kikenni no. Ele ni w'e gi mirin-Chuku a wupu unyin ri ihian ehụ, kama, ihian gi e a ghosi Osolobue ni o gi obi e ile bia d'e kunrun e. O zuopuha unu makẹni Jesu gha onwun lihi. 22 Jesu Kristi a lashiguo nwan elu-igwee; ọ nodi nwan eka-nni Osolobue; ndi mmọn-ozii ile le okiki ile le iken ile ri nwan okpuru e.

Isi Nke Ẹtọ

Obibi Ndi We Gbehutoquu

1 Ebe o me ni Jizosi narin afunfun nọke ihian, gun ni nwan agungun ohu hu o gun, unu e konrin ime obi onu. Makẹni, onye gi ifiri Kraistị kpachanpu ẹnya narin afunfun ime ndunni a jūguo njo— 2 a ra bizi n'o me ihien ndi hun a gun ihian, kama, o bi ndun a hoduni enu-uwu ke Chuku don cho.

3 Ogen unu tuhu ogen mbu ebe unu ri e mesonme ihien ndi hun a suo ndi ghaleni e fe Chuku usuo e higuo. Rike we, unu te ri e bi obibi ifenren ogen hu, eje-ihien a gunsomme unu; unu a ra manya a tu, e me eje-mmemme, e jẹn ogo manya, onu a ruu mmọn onu a marinzi hun unu ruako.

4 O tuka we nwan ẹnya ni unu arizi e son we e bi obibi ahun na iwi—we hu e gi e e kuja oku unu. 5 Kani we jenkọ d'e ye Osolobue mgbako—Osolobue hun ri nwan e che ni ogen ru n'o kin ndi ri ndun le ndi nwunni ikpe.

6 Onwan hain we gi zizikwo ke ndi nwunni ozioma, keni we hun uzọ ri ndun ime-mmọn rike Osolobue, osuon'a ni a nariguo we ikpe-omuma, nwun ke ihian.

Ke We Don A Run Orun Osolobue

7 Ihien ile e d'e ru njendeme; e kwondon ni nwan enwen unu, a wu ndi ghaleni e gi okukwe we e gu egu. E me ne make odakin gha a ri ekpere unu. 8 Hun kachanrin mkpa, e nwe ni ihien-osusuo ndi Itu-Kraist' ibe unu ogen ile, makẹni

bja, unu e nwehen okpu-eze ogho ahun ghaleni a fapu hun o k'e gi tu unu ugon.

⁵ Erirazikwo, unu ndi ri ibe ali, ndi hoduni, e humeni ni ndi-isi isi.

Unu ile, e welua ni enwen unu ali ebe unu le ibe unu ri e me ihien. Makeni, Ehuhuo-nsọ si,

“Osolobue a nokin onye-mpache uzọ,
kani,

o me ni onye e welua enwen e anị efoma,
e yen'e eka.”

⁶ Ya wu, wenua ni nwan enwen unu ali che okpuru Osolobue hun nwe iken hi-ogbe—keni ogen ru, o bushi unu elu—⁷ unu e bu mkpa ile unu nwe kwasi a, makeni orinimma unu ri a obi.

⁸ E donrin ni enya; e che ni nche—makeni enenren onu wu Ekwensu ri aghahunme nọke eworo ri e denni, a cho onye o k'a nwun ri. ⁹ Chekenme n'e nwan ogun! E turukenme ni ime okukwe onu—ebe o me ni unu a maringho ni ndi Itu-Kraisti ibe unu ile ri uwa ri a tazi udi afunfun ohu hu. ¹⁰ Kani, unu taguu afunfun ekerere ogen, Osolobue hun e mechanrin efoma ile, hun kpo unu d'e du e nwonrin ogho-itebite ahun ri ime Jizos' Kraisti, k'e donzichanrin ni unu ihien, me unu turu, me unu ze, me unu nodichanrin ohunma, obi e ruchanrin unu ali.

¹¹ Iken ile wu nke e jenin ejen! Isee.

Ekele Ikpazuun

¹² Sivanosi*, ya yeni m eka de ehuhu-ozini me ekerere; nwenen enyi m weri n'o furu onye we gi e don enya k'o wu. M de e keni m gi e gba unu ume, gizi e ku ni onwan wu ezigbo efoma ahun Osolobue me ni ihian; turukenme ni ime e.

¹³ Uka ahun ri Babilonu, hun we hori ke we don hori unu, e zigho ekele unu. Nwa m wu Maki e keleghozikwo onu. ¹⁴ Dide ni ibe onu odide ihien-osusuo.

Udon ya ri ni unu ile hun ri ime Jizos' Kraisti.

* **Isi Nke Ise**n:12 Iya wu Sailasị.

Ehuhuo-Ozi Nke Ebuo **Pita** **De** **Pita, Nke Ebuo**

¹ Mmẹ wu Simionu hun w'a kpọ Pita de ehuhuo-ozini. M wu igbon Jizos' Kraisti; m wuzikwo onye-ozini e pu-ichen. M ri e dejenni ndi Osolobue ye okukwe ohu hu rikememkpa hun enyi le enwen enyi nwon—okukwe hun we nwonhen makeni Jesu Kristi wu Osolobue enyi le Onye-nzuofuha enyi ri ochan. ² Efoma le udon ya rini onu mmagi-mmagi—ebe unu n'a marin Jizos' Kraisti wu Onye-nweni-enyi le Osolobue enyi amarinwaye.

Ghosi Ni Ni Osolobue Kpo Unu

³ O giguu iken o gi wuru Chuku ye enyi ihien ile ri enyi mkpa hun enyi e gi bi elu le hun enyi e gi fe Osolobue; omarin enyi marin ya wu Jesu, onye hun kpọ enyi d'e son e nwe ogho a, son e ri ochan hu o ri, ke enyi gha nwehen ihien ndini; enyi gha a marinwaye e, enyi hu e nweyaye ihien ndini o ye enyi. ⁴ Ogho a ahun le ochan ahun o ri k'o gi nwan kwesonme enyi oken nkwa ndi hun o kwesonme enyi, nkwa ihien w'a cho acho ri ichen-ichen hun o cho ni enyi nwerin. O me e keni onu gi ihien ndi hu o kwe nkwa a bia d'a ri ke Osolobue, e bi ke iya, ebe unu no wanahinguu uru ri ime uwa le ihien oila-enya hun e buhen'e.

⁵ Ufiri onwan, liliima ni nwan uzọ ile ni unu we iri-mma cheni okukwe unu; unu e we imarin-ihien che ni iri-mma unu. ⁶ Wezi ni ikwondon-enwen-ihian che ni imarin-ihien. E nwe ni ezigbo-ndidi e che ni ikwondon-enwen-ihian; unu e we itu-egun Osolobue e cheni ezigbo-ndidi. ⁷ E gi ni obi-nwene e son ibe unu ndi kwerini—unu e we ohun che ni itu-egun Osolobue. E nwezi ni ihien-osusuo hun ghaleni e tu e cheni obi-nwene.

⁸ Makeni, omeni unu nwe ihien ndini ile ime ndun unu, e nweyaye we, unu awuko ndi marin Onye-nweni-enyi wu Jesu Kristi bu w'a ra mi n'a mkpuru, w'a ra runpuha n'a ihien owule. ⁹ Kani, o me nke onye hun nwonleni ihien ndini, o rini e leghakenme uzọ, enya-mpin k'o wu. O zogu ni a chanchanpuguu w'a njọ mbu.

¹⁰ Liliima ni nwan uzọ ile, umunem, ni unu ghosi ni Osolobue kpọ unu nke-esi le ni o hori unu nke-esi. Makeni, unu me e, o nwonni oge unu e gi dan! ¹¹ Unu siko d'e gi e ru ogo ndi we k'a nabanhan ohunma-ohunma ime Ali-eze itebite Jesu Kristi—Di-nwonni-enyi le Onye-nzuofuha-enyi.

Pita We Gi Enya Hun Ogho Kraisti

¹² Ya wu, m cho nwan ni m'a nyanhan ni unu ihien ndini ogen ile—osun'ani unu a maringwole we; osun'a ni unu e turugwo ohunma ime ezioku hu we weheni unu. ¹³ E rogho m'a n'o hugho mma ni m'a nyanhan ni unu ihien ndini we, hunni m rikwo ndun ime ehuni. ¹⁴ Make ni, a maringwo m ni ogen m'e gi nwunhun, gbupu ehuni, a rigwo nsue, rike ke Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi don ghosi m. ¹⁵ Eghoe, m k'a nwankenme uzọ ile gi hun a ni onu k'a sa eka a nyanhan ihien ndini we, m ghagwu ehuni pu—m nwunhungwu.

¹⁶ Make ni ele akiko ndi ma ko akiko mema ke enyi sonko ogen enyi gi gwa onu oku iken le obibia Nna enyi wu Jizos' Kraisti. Mba; enyi gi enya enyi hun ogho a. ¹⁷ Chuku-Nedi ye Jizos' ogho le ikpen ogen hu o gi gha elu-igwee gi olu e ku oku. Olu ahun le Ogho ahun Kachanrinni wi bia ebe Jizosi ri. Olu ahun si, "Onwan wu ezi Nwa m; ihien e a suoka m!" ¹⁸ Enyi le enwen enyi gi ntin enyi nu ke oluni gha elu-igwee bia ogen ahun enyi le iya gi ri elu ugu-nsọ hu.

¹⁹ Enyi gi e nwan marin ni ihien ndi-amuma ku ime Ehuhwo-nsọ wu ezioku furu w'e gi don enya. Ya wu, o ka unu mma ni unu gi we e don—noke ukpe-eka ri e nwun ime ishi—gi we don d'e ru mgbe eki e gi fon, hun ukpe Onye ahun wu Kokise-utuntun e gi time ime obi unu.

Ke Ihien Ri Ime Ekukwo-nsọ Don Bia.

²⁰ Ka ghoha ni onwan rike ihien ibuzo: ni, o nwonna ihien owule we ku mobu de ime Ehuhwo-nsọ hun we gi uche ihian ku mobu hun we gi uche ihian a kowa; ²¹ make ni, o nwonna ihien owule ri ime Ehuhwo-nsọ hun gha uche ihian puha. Kama, Mmon-nsọ 'ya nu ndi hun kuni, we no ku ihien gha ebe Osolobue ri bia.

Isi Nke Ebuo

Ndi-amuma-ntu Le Ndi nkuzi-ntu

¹ Kanị ndi-amuma-ntu puhazikwo ime ndi Izrel' ogen mbu hu. Eriira ke ndi nkuzi-ntu k'a donzi ri ime unu. We k'e gi nzuzue webanhansonme nkuzi-ntu hun e buhe ntikpo, jude Di-nwonna-we, hun nonni we—onwan ke we k'e gi buhekenrin ni enwen we ntikpo.

W'e Dufie Ihian, A Tunarin Ihian Ihien E

² Kanị, ndi bu oda k'e son we bime eje-obibi ifenren ahun we ri e bi. Ihian sikọ d'e gi ifiri we kutọ Uzọ-ezioku. ³ Enya-uku we k'e me we e gi onu-oma e dufie unu, a tunarin onu ihien onu. Ikpe-omuma le afunfun we buto ni we edei hu a—o nodituni mmaka; ntikpo Osolobue jenkọ d'e tikpo we a ranhintuni uran!

Osolobue A Maringwo Ye Onye-onye Ihien We Cho

⁴ Ebe o me ni Osolobue ahatuni ndi mmom-ozu hu ogen ahun we gi me njo, kama, o tu we ye ime okun-mmom, kenmesonme we, busonme we che ime olu risonme ime ishi kachanrinni d'e ru Uhuohin okinkin-ikpe—kini k'o k'e me ndi nkuzi-ntu ndini?

⁵ O me nwan ni Osolobue ahatusikwoni uwa mbu ye, ogen hu o gi zihie oken mirin d'e tikpo uwa ndi-njo hu; omeni o zuopuhago Nua, hun e zisonme we ozi keni we me ihien Chuku cho, ya le madu esa ndi ozo—k'o k'e me ndini we?

⁶ Omeni o magho ani Sodomu le ali Gomora ikpe, gi okun dunfu we, we no henrin ntun—nke wu ni arizi we, o no gi we ghosi ihien jenkwo d'e me ndi k'e nupu isi okpuru oku Osolobue—k'o k'e me ndi nkuzi-ntuni?

⁷ Di-nwonna-enyi zuopuha onye ri-ochan wu Lotu, hun ize eje-obibi we le obibi ifenren we ri e bi e ze oda-oda. ⁸ (Ezioku-ezioku, ogen ahun ile Lotu gi bi ali we, o hu a fugbu onye ezi-omumeni, obi e hu ri ochan hu a gbawa—makeni o hu e gi enya a hun eje-ihien ile we ri e me uhuohin-uhuohin, e gi ntin a nu a.)

⁹ Ya wu ni Di-nwonna-enyi marin k'o don a gbaupa ndi hun e fen'e ime onwunwan, marinzikwo k'o don e bu ndi-njo e che ime afunfun d'e ru Uhuohin okinkin-ikpe, ¹⁰ tumadu ndi hun e me ihien uru a gunni we le ndi e ledan okiki.

W'e Ledan Okiki, E Kuto Ihien We Ghotaleni

Obi ndi nkuzi-ntu ndini e zeke, ihien owule obi we ye we ke w'e me; egun ikpari ndi nwon ogho ara tu we. ¹¹ Kani, osuon'a ni ndi mmom-ozu ka e ze, ka iken e nwe, w'a ra kpari ndi nwon ogho, w'a ra kutwo we ihun Di-nwonna-enyi. ¹² Kani, ndini no ke anu-ofia nwonleni uche, anumanu hun ghaleni e leban ihien enya—hun we muhu ni we nwunrun gbu. W'e kutwo ihien we ghotaleni. We k'a la ntikpo ke anu-ofia don a la ntikpo—¹³ eje-ihien e kunrun we make eje-ihien ndi we ri e me!

Ihien Hun A Gun Ehu We Ke W'e Me

O suo we ni we e me ihien-ifenren ebe eki ri enu. Unyin le ntupo ke we wu ime igunrun unu. Iya ke we wu makeni w'a nozide ebe we n'e son unu e ri Oriri Ihien-osusuo unu e me ihien-ifenren le ihien-ndufie ndi ahun asuoni we, e mepuha we ifon. ¹⁴ Ughere jun we enya; efo ime-njo ara jun we. W'e gi ero a dori ndi zeleni. E gigo we enya-uku zun obi we. Ndi we bu onu ke we wu!

A Kpahugo We

¹⁵ A lagu we ezigbo Uzwo hu zinrinni to, ghasonme uzwo Balam' nwa Beo, hun eje-erere a suo, a du—¹⁶ kani Osolobue

nọ jugbo a make njo a: ebe jaki ghaleni e ku oku nọ gi olu ihian ku oku, hun we gi jugbo era ahun ri a pu onye-amuma hu.

¹⁷ Ndi nkuzi-ntu ndini wu isi-mirin tahini; igirigi ufere buko; uwe ke we donme ni ishi hun kacharin.

Oku-onu We Asuoka Kani A Riziole We Egbun

¹⁸ I nu oku-onu we, y'e gbu ni we oseku! Kani oku we enwen ani. We gi ihien a na enya a dori ndi ghahu ime ndi-mmefie gbafuha. ¹⁹ We kwesonme we nkwa ni we k'e weri enwen we, kani, uwe le enwen we wusonme igbon ihien rini. Makeni, ihien ri a ki ihian ke onye hu wu igbon e.

²⁰ Makeni, omeni we wanahinguu ihien ndi e meru ihian hun ri ime uwa ghahani imarin Jesu Kristi hun wu Di-nweni-enyi le Onye-nzuopuha enyi, anizi we ihien ndi hu nwundon we, kari we aka, onodi ikpazuun ndi no erira a kaguo njo kari nke ibuzo.

²¹ Makeni, o te ka we mma ni amarintudeni we Uzọ hu ri ochan kari ni a maringuu w'a, a gbakitọ we oku le iwu hu ri nsọ we weye we aka azuun. ²² Ilu hu wu ezioku e meguo nwan ebe we ri, "Nkite e kin azuun buru egbo a." Ozozị, "We chanchanhu ezin n'o shi ime ikpotọ d'e gu."

Isi Nke Eto

Nkwa Obibia Di-nwonna-enyi

¹ Ndi ri m obi, onwan me ekukwo-ozu nke ebuo m deheni unu. Ime we ebuo, m ri a nwan ni m kpotien iroro zu oke ime unu ghahani inyanhan ni onu ihien. ² M ri a si unu nyanhankwo oku hu ndi-amuma nsọ Osolobue ku ogen mbu le iwu Onye-nzuopuha enyi ye ghahani ndi-ozu pu-ichen o zihen unu.

Eleni Di-nwonna-enyi Ri E Bi Mbie

³ Nke ibuzo, ghota ni onwan: ni ndi-emu k'a puha ogen ikpazuun, a mu emu, e bi k'o suo we. ⁴ We k'a si, "Elebe ke nkwa nwen o kwe n'o lala alala ri? O biaguo nwan? Ndi nedi enyi we a ranhinguo uran (onwun) kete-ele-mgbe; ihien ile nohu ke we ri kete we e kele uwal!"

⁵ A kpachanpuguo we enya zo ni oku-onu Osolobue k'o gi ke enu-igwee hu ri mbu-mbu; ni oku-onu k'o gizi gha mirin mema akpakali, gha ime mirin wefuha a; ⁶ o no gizi oku-onu a me mirin, oken-mirin, tikpo uwa mbu hu la iwi. ⁷ Kani, nke elu-igwee le uwa ri ogeni, Osolobue e giguo ya wu oku-onu a bu we donme n'o k'a dun we okun; o ri e che Uhuohin ahun o k'e kin ndi-njo ikpe, tikpo we.

Di-nwonna-enyi Ri Eche Ni Ihian Wanahin

⁸ Kani, nke unu ndi ri m obi, azokwole ni ihien ohuni: ni ebe Di-nwonna-enyi ri, akp'ohin ohu noka ahua nnu-uku (ahua ogun-iri kwasị nnuna); ahua nnu-uku rizi ke akpu-uhuhin

ohu. ⁹ Eleni Di-nwonna-enyi ri e bie mbie imezu nkwa a ke ndi hu don a gho ha ibie-mbie; mba, o gi ndidi e son unu. O choni ni onye owule la iwi, kama, o cho ni onye owule roghari.

Uhuohin Di-nwonna-enyi Lala

¹⁰ Kani Uhuohin Di-nwonna-enyi jenko d'a bia idemizi leke ohin. Ogen hu, igwere siko d'e gi oken uzun fopu, okun a rinranpu ihien ile ri igwere; uwa le ihien ile ihian no ime e me e kpufu, puha ifon.

¹¹ Ebe o me ni we k'e tikpupu ihien ndini ile enina, elee udi ihian k'o furu ni unu wuru? O furu ni onu e bi obibi ri nsu, e gi egun Osolobue e bi; ¹² e che Uhuohin Osolobue, e me e no bikenrin, Uhuohin hu o k'e gi mu okun ye elu-igwere, denpu a, gi erira rinranpu ihien ile rin'a.

¹³ Kani, noke ke Osolobue don kwe nkwa, enyi ri a tu enya enu-igwee ohun le uwa ohun—ebehu wuchanrin ebe obibi ihien ile ri-ochan.

¹⁴ Ndi ri m obi, ebe o me ni onu ri a tu enya ihien ndini, lili ma ni nwan ni udon hun uzo a ri egbata onu le iya, amamgbe unu gha e nwon ntupo mobu nkoriani ogen unu k'e gi puha ihun Osolobue. ¹⁵ Bun'e obi ni ndidi Di-nwonna-enyi ri e nwon wu oghere nzuopuha.

Enina ke ezi nwene enyi wu Polu donzi deni unu ghahani amamihiem Osolobue ye e. ¹⁶ O kusonme oku ihien ni ime ekukwo-ozu e ile. O nwongho ihien ndi a fu orun oghota ime ihien ndi o de, hun ndi marinleni enya we le ndi wuzoleni ohunma a fihuto—ke we e mezi ihien ndi ozo ri Ehuhuo-nsu, e gi e e seheni enwen we ntikpo.

¹⁷ Ndi ri m obi, a gwatogu we nwan unu ihien ndini. Donrin ni nwan enya, amamgbe mmefie ndi e bi k'o suo we e dufie unu, me unu ewuzozile ke unu don nwan wuzo. ¹⁸ Ka gi ni efoma Jesu Kristi wu Di-nwonna-enyi le Onye-nzuopuha enyi me e suewaye ime okukwe; a marinwayezikwo ni Di-nwonna-enyi.

Ogho ya ri n'a ogenni, rizikwon'a d'e ru Uhuohin hu k'a to jenrin ejen! Isee.

Ehuhuo-Ozi Nke Ibuo **Jonu** **De** **(Jonu, Nke Ibuo)**

Oku Hun E Ye Ndun

¹ Hun ahun ri gha mbidon lala ke enyi ri a gwa onu oku e, Hun ahun enyi gi ntin nu, hun enyi gi enya enyi hun. Enyi e leguo a, enyi e metugho a aka. Oku hu e ye ndun wu Jizosi ke enyi ri e ku oku e. ² Ndun hu no puha hun w'e legha enya. Enyi a hungho a. Enyi hu e ku banyen'e, a gwa unu banyeni ndun itebite hu. Ndun itebite hu le Chuku-Nedi te ri, kanj o no puha ni enyi legha. ³ Enyi ri nwan a gwa unu ihien enyi hun le ihien enyi nu, keni unu hun uzọ du enyi meko— makeni Nedi-enyi le Nwa a wu Jesu Kristi ke enyi le we ri e meko. ⁴ Enyi ri e de ihien ndini keni ighoghọ enyi hun uzọ zu oke.

Ukpe Suro Ke Osolobue Wu

⁵ Onwan wu ozi hu enyi nu onu a, hun enyi ri nwan e zi unu: ni Osolobue wu ukpe, o nwonni ishi ri ime e—kaka. ⁶ Omeni enyi si ni enyi le iya ri e meko bu enyi a to ime ishi e bi, ya wu ni enyi ri a tu ntụ, enyi a ri e gi ezioku e bi. ⁷ Kanj, omeni enyi hu e bi ime ukpe, nọke ke ya nwen don ri ime ukpe, ya wu ni enyi le iya hu e meko nke-esi, edeke Nwa a wu Jizosi k'a ri a chanchanfu enyi njo owule enyi me.

⁸ Omeni enyi si ni enyi ara me njo, enyi ri e dufie enwen enyi, ezioku arị ime enyi. ⁹ Kanj, omeni enyi e kupuha njo enyi, onye we gi e don-enya le onye-ezioku k'o wu, o k'a gbaghari enyi njo enyi, chanchanpuhanrin enyi ihien ile rileni mma.

¹⁰ Omeni enyi si ni enyi e meni njo, ya wu ni enyi ri a si ni Osolobue wu onye-ntu, ya wu ni oku e a ri ime enyi.

Isi Nke Ebuo

Kraisti Ya E Donme Enyi Uchan

¹ Umueka m, m ri e de ni unu ihien ndini amamgbe unu gha e me njo. Kanj, omeni ihian me njo, enyi nwon onye a ri don ni enyi ebe Chuku-Nedi ri—onye hu wu Jesu Kristi, onye hu ri ochan. ² Ya le enwen e wu ejan hun we gi wepu njo enyi le iwe-le-onuma-Osolobue; ele njo enyi suo, kanj, ke njo uwa ile.

³ Ihien o k'e gi nwan we enyi enya ni enyi a maringho Osolobue nke-esi wu ni enyi e mesonme ihien o si enyi me.

⁴ Onye owule hun si ni o maringho a bu a ra me ihien o si

enyi mę, onyę hụ wụ onyę-ntu, ezioku arị ime onyę nọ ęnina.
⁵ Kani, nke onyę ọwụlę hụn a gbaye oku Osolobue, ezioku-
 ezioku, onyę ahun nwe ihien-osisuọ zu oke jenni Osolobue.

Ihien ęnyi gi a marin ni ęnyi ri ime ę wụ onwan: ⁶ onyę si n'ọ
 ri ime Osolobue ya bi obibi ke Jizos' Kraisti don bi.

Iwu Ohun

⁷ Ndi ri m obi, arị m e deni unu iwu ohun; kama, iwu ohu
 ahun we ye unu isi-ibuzo ro. Ozi hu unu nu, iya wu iwu mbu
 ahun m ri e ku oku ę. ⁸ Kani o wuzikwo iwu ohun. Iwu ohunni
 wu ezioku, o hu ime Kraisti, o huzikwo ime onu—makeni ishi
 hu a ghafe, ezigbo ukpe e nwunmegu.

⁹ Onyę ọwụlę si n'ọ ri ime ukpe bu ize onyę Itu-Kraisti ibe
 ę hu e ze ę, echen ke onyę hu rikwo ime ishi. ¹⁰ Onyę ọwụlę
 nwe ihien-osisuọ onyę Itu-Kraisti ibe ę bi ime ukpe—o nwonni
 ihien ri ime ę hun e me ihian a kpogburu. ¹¹ Kani, onyę hun e ze
 ize onyę Itu-Kraisti ibe ę ri ime ishi; o ghako ime ishi, o marin
 ebe o jenkọ—makeni ishi hu a gbakinguọ a ęnya.

¹² Umueka,

m ri e de ni onu ni m gi gwa onu
 ni Osolobue e giguọ ifiri ęfan Jizosi

gbaghari unu njo.

¹³ Ndi nedi,

m ri e deni unu ni m gi ę gwa unu
 ni unu a maringuọ onyę hu rini gha mbidon lala.

Ndi-ikoro,

m ri e de ni unu ni m gi ę gwa unu
 ni unu e meriguọ Eje-onyę hu.

¹⁴ Umueka,

m de ni unu ihienni ni m gi ę gwa unu
 ni unu a maringuọ Chuku-Nedi ęnyi.

Ndi nedi,

m de ni unu ihienni ni m gi ę gwa unu
 ni unu a maringuọ onyę hu ri gha mbidon lala.

Ndi-ikoro,

m de ni unu ihienni ni m gi ę gwa unu
 ni unu e zegho,

ni oku Osolobue ri ime unu

le ni unu e meriguọ Eje-onyę hu.

Ihien-üwa Y'a Suokwole Unu!

¹⁵ Enwekwole ni ihien-osisuọ üwa möbu ndi ri ime üwa,
 makeni ihien Chuku-Nedi-ęnyi ara suo onyę ihien üwa a suo.

¹⁶ Makeni, ihien ile ri ime üwa, ke eje-ihien ndi a gunsönme
 ęhu ke ihien-onina-ęnya ke nhonron ihian a honron makeni o
 nwegho ihien-üwa, aghanị ęka Nedi-ęnyi bia—üwa ke we ile gha

a bja. ¹⁷ Ụwa lẹ ihien-ọlila-nya ile rin'a ghafeko aghafeko; kani, onye owule hun e me uche Osolobue k'a to jennin ejen.

Enenren Kraisti Ahun W'a Kpo Anti-Kraisti

¹⁸ Umụ m, ogenni wu ogen ikpazuun! Ke onu don nu ni enenren Kraisti ahun w'a kpo anti-Kraisti lala, erira k'o ri nwan ni ndi bu oda wu ndi-inenren Kraisti a puhaguo. Iya ke enyi gi a marin ni ogenni wu ogen ikpazuun. ¹⁹ Ime igunrun enyi ke ndini gha pu nke-esi, kani, ele we ndi nke enyi. Make ni, omeni we te wu ndi nke enyi, nke e son we enyi nodi. Kani, opupu we gha ime igunrun enyi pu k'o gi wechanrin nya ni ele we ndi nke enyi.

²⁰ Kani, onu ile marin ezioku make ni Onye-hu-ri-nso e hukpuguo onu uden ime-mmom gi tumu unu umu a. ²¹ Eleni unu amarin ezioku hain m gi e deni unu, kani, make ni unu a maringho a—unu a maringho n'o nwonna ntu a gha ime ezioku a fuha. ²² Onye wu nwan onye ntu emeni ele onye kwerileni ni Jizosi wu Kraisti, Onye-nzuopuha hu Osolobue tumu. Onye no erira wu enenren Kraisti hu—hun w'a kpo Anti-Kraisti; a ra kwerini Chuku-Nedi le Nwa a. ²³ Eghee! Make ni, onye owule ju Nwa a ekwerini ni Chuku-Nedi; onye owule kwerini Nwa a nwonzikwo Chuku-Nedi.

²⁴ Ni ni ozi hu unu nu isi-ibuzo risonme ime ndun unu. Omeni ihien unu nu isi-ibuzo hu a risonme ime ndun unu, unu k'a risonme ime Nwa Chuku le ime Chuku-Nedi. ²⁵ Ihien o kwe enyi nkwa n'o k'e ye enyi wu ndun itebite.

²⁶ Ifiri ndi ri a cho ni we dufie unu ke m gi ri e deni unu ihien ndini. ²⁷ Kani, o me nke unu, uden ime-mmom hu o hukpu unu, hun o gi tumu unu umu a hu ime ndun unu a kuzi unu ihien ile. Ya wu, o nwonzini nwan mkpa o ri ni onye owule k'a kuzi unu. Ihien uden ahun o gi tumu unu a kuzi unu wu ezioku—ntu ari a. Noke ke o don kuzi onu—nodi ni ime Kraisti. ²⁸ Eghee umu m, nodi ni ime e, keni obi ru enyi ile ali ogen o k'e gi puha; amangbe enyi e gi ifenren waru Uhuohin hu.

Ke W'a Don Marin Umụ Osolobue

²⁹ Omeni onu a maringho n'o ri ochan, onu k'e gi e marin ni ya mu onye owule hun e bi obibi onye ri-ochan.

Isi Nke Etọ

¹ Lee ni nwan ke Chuku-Nedi nwehan ihien-osusu enyi—nke wu ni w'a kpo enyi umu Osolobue! Ezioku-ezioku, iya ke enyi wu! Ihien hain uwa gileni marin enyi wu ni uwa amarin n'a. ² Ndi ri m obi, enyi wu nwan umu Osolobue. Kani, ihien enyi jenkọ d'a wuru e ke puha ifon—bu enyi a maringho ni ogen o k'e gi bja, enyi k'a no ke iya, make ni enyi k'a hunchanrin a k'o

nọ. ³Ndi ile nwọn olile-ẹnyani ime wẹ e dọnmẹ enwẹn wẹ ọchan nọkẹ kẹ ya lẹ enwẹn ẹ dọn rị ọchan.

⁴Onye ọwụlẹ hun e mẹ njo rị a dan iwu makẹni ime-njo wu idan-iwu. ⁵Unu a maringho ni Kraisti bia d'e wefu njo, unu a maringhozi ni o nwonni njo rị ime ẹ. ⁶O nwonni onye rị ime ẹ hun e mẹ njo; onye ọwụlẹ hun e mẹ njo e ke huntu ẹ mọbu marin a.

⁷Umueka, anile ni onye ọwụlẹ dufie unu! Onye hun e bi obibi onye rị-ọchan rị ọchan kẹ Kraisti dọn rị ọchan. ⁸Onye ọwụlẹ e mẹ njo wu nke Ekwensu—makẹni Ekwensu gha alị mela njo. Iya haịn Nwa Osolobue gi bia—kẹni o tikpo ọrun Ekwensu.

⁹O nwonni onye hun Osolobue mu hun e mẹ njo. Makẹni, mkpuru Osolobue rị ime onye ahun. O s'eka mẹ njo, makẹni Osolobue mu a. ¹⁰Onwan kẹ wẹ gi a marin ndi wu umu Osolobue lẹ ndi wu umu Ekwensu: onye ọwụlẹ ghaleni e mẹ ihien rị mma mọbu hun ihien ndi Itu-Kraisti ibe ẹ ghaleni a suo ele nwa Osolobue.

E Nwe Ni Ihien-osisuo Ibe Unu

¹¹Makẹni ozi hun unu nu isi-ibuzo wu ni ẹnyi k'a gha e nwe ihien-osisuo ibe ẹnyi. ¹²Enyi anokokwo ni kẹ Keni—o wu nke Eje-onye hu, o gbupu nwene ẹ. Ki haịn Keni gi gbu ẹ? Makẹni Keni lẹ enwẹn ẹ mẹ eje-ihien kanị nwene ẹ mẹ ihien rị mma.

¹³Umune m, y'a tufe unu ẹnya ni ize unu rị e ze uwa. ¹⁴Ihien ẹnyi gi marin ni ẹnyi a ghaguo onwun fuha, banye ndun, wu ni ẹnyi nwe ihien-osisuo ibe ẹnyi. Onye nweleni ihien-osisuo ibe ẹ a nwunhunguo.

¹⁵Onye ọwụlẹ ize nwene ẹ e ze wu izighe—bu unu a maringho n'o nwonni izighe ndun itebite rị ime ẹ. ¹⁶Ihien ẹnyi gi a marin ihien-osisuo nke-esi wu onwan: ni Kraisti gi ifiri ẹnyi we ndun a ye. O furu nwan ni ẹnyi gizikwo ifiri ibe ẹnyi we ndun ẹnyi ye. ¹⁷Nani kẹ ihien-osisuo Osolobue gi rị ime ihian, omeni ihian e nwongho ihien uwanị, kanị o hun nwene ẹ ihien rị a ko, o ju n'o yekon'a eka? ¹⁸Umueka, ni ẹnyi e nwon ni ihien-osisuo nke-esi—elekwo hun wẹ gi onu suo e ku, kanị, hun wẹ gi eka e mẹ.

¹⁹Ohun kẹ ẹnyi e gi marin ni ẹnyi wu nke ezioku, iya kẹ ẹnyi gi e mẹ obi e ru ẹnyi anị ebe Osolobue rị—²⁰omeni obi e gbume ẹnyi mgbu. Makẹni, Osolobue ka obi ẹnyi, o maringhozikwo ihien ile.

²¹Ndi rị m obi, omeni ihori ẹnyi hu a ghoni ẹnyi, obi e rucharin ẹnyi alị ebe Osolobue rị, ²²ẹnyi e nwehenzikwo ihien ọwụlẹ ẹnyi rịo a—makẹni ẹnyi hu e dọnmẹ iwu ẹ, e mẹ ihien a suo a usuo ẹfo.

²³Iwu ẹ wu hunni: ni ẹnyi k'e kweri ni ẹfan Nwa a wu Jesu Kristi lẹ ni ẹnyi k'e nwe ihien-osisuo ibe ẹnyi—nọkẹ k'o dọn

gwa ẹnị. ²⁴ Kẹ wẹ han hụn e dọnmẹ iwu ẹ rị ime ẹ, ịya nwẹn rịzịkwọ ime ndun wẹ. Ihiẹn ẹnị gi a marin n'ọ hụ ime ẹnị wu ọnwán: n'ọ yeolẹ ẹnị Mmọn-nsọ.

Isi Nke Ènọ

Mmọn Osolobue Le Mmọn Eñenren-Kraịstị

¹ Ndi rị m obi, ẹlẹ mmọn ile gi ihian ku kẹ unu k'e kweyeni, ka e lele ni wẹ, keni unu marin kẹ mmọn ndi hụ gha ẹka Osolobue bia nke-esi. Makeni, ndi-amuma-ntu bu oda a puhaguo ime uwa.

² Kẹ onu k'a dọn marin ni Mmọn Osolobue ro wu ọnwán: mmọn ọwule gi ẹ dọn ni Jizosi hụn wu Kraịstị, Onye ahun Osolobue tume, henrin ihian bia, e ku ẹ—mmọn hụ gha ẹka Osolobue bia, ³ kanị, mmọn ọwule hụn kwerileni ni Jizosi hụn wu Kraịstị, Onye hụ Osolobue tume, henrin ihian bia, mmọn ahun aghani ẹka Osolobue bia. Ohun wu mmọn Eñenren-Kraịstị, ya wu, mmọn Anti-Kraịstị—hun onu nu n'ọ lala alala; o rigulole nwan ime uwa.

⁴ Umueka, unu wu nke Osolobue—onu e meriguo wẹ, makeni onye hụ rị ime unu ka onye hụ rị ime uwa. ⁵ Ndi-amuma-ntu ndini wu nke uwa—ya wu, ihien w'e ku wu nke uwa, uwa e gon wẹ ntin. ⁶ Ẹnyi nwẹn wu nke Osolobue. Onye ọwule hụn marin Osolobue e gon ẹnị ntin. Onye ọwule hụn wulen nke Osolobue ara gon ẹnị ntin. Ọnwán kẹ ẹnị gi a marin mmọn hụn wu nke ezioku le mmọn hụn wu nke ndufie.

Ime Osolobue Kẹ Ihiẹn-osisuo Ri

⁷ Ndi rị m obi, ni ẹnị e nwẹ ni ihien-osisuo ibe ẹnị, makeni ihien-osisuo gha ẹka Osolobue a bia. Onye ọwule hụn nwon ihien-osisuo, Osolobue mu a, onye hụ marin Osolobue.

⁸ Onye hụn nwonleni ihien-osisuo amarin Osolobue, makeni Osolobue wu ihien-osisuo. ⁹ Osolobue a ghosiguo ihien-osisuo o nwẹ ebe ẹnị rị; enina k'o dọn m ẹ: o zihẹ akpu Nwa a ohu ime uwa, keni ẹnị hụn uzọ rị ndun ghahan'a. ¹⁰ Ọnwán wu ihien-osisuo: ẹleni ẹnị nwẹ ihien-osisuo Osolobue, kama, ni Osolobue nwẹ ihien-osisuo ẹnị, gi ẹ zihẹ Nwa a n'ọ wuru ẹjan wẹ gi wepu njo ẹnị le iwe-le-onuma Osolobue hụn njo e buhe.

¹¹ Ndi rị m obi, ebe o m ẹ ezie ni Osolobue nwẹhan ihien-osisuo ẹnị enina, o furu ni ẹnị nwẹn nwẹzịkwọ ihien-osisuo ibe ẹnị. ¹² O nwontuni onye gi ẹnị a hụn Osolobue—kanị, omeni ẹnị e nwẹgho ihien-osisuo ibe ẹnị, ya wu ni Osolobue bi ime ẹnị; ya wuzi ni ihien-osisuo a zu oke ime ẹnị.

¹³ Ihiẹn ẹnị gi marin ni ẹnị rị ime ẹ le ni ya nwẹn rị ime ẹnị wu n'ọ yeguo ẹnị Mmọn-nsọ a.

¹⁴ Ẹnyi a hunguo a, ku ẹ, ni Chuku-Nedi e zihẹguo Nwa a d'a wu Onye-nzuopuha uwa. ¹⁵ Osolobue bi ime ndi ile gi ẹ dọn,

e ku ẹ, ni Jesu wu Nwa Osolobue—uwe le enwen we bi ime Osolobue. ¹⁶ Ẹnyi a maringho nwan, ẹnyi e giọle ẹ nwan don, ni Osolobue nwe ihien-osusuo ẹnyi.

Osolobue wu ihien-osusuo. Onye hun gi ihien-osusuo e bi ri ime Osolobue, Osolobue le enwen ẹ ri ime onye hu. ¹⁷ Ẹriira ke ihien-osusuo e gi zu oke ime ndun ẹnyi, kenobi ru ẹnyi ali Uhuohin Okinkin-ikpe—make ni ke Jesu no, ẹriira ke ẹnyi no ime uwan. ¹⁸ Egun ara tu onye gi ihien-osusuo e bi; ihien-osusuo zu oke a chupu egun. Onye ri a tu egun ri a tu egun afunfun o jenkọ d'a ta—ihien-osusuo onye ri a tu egun ezuni oke.

¹⁹ Ihien-osusuo o bu uzo nwon jenni ẹnyi hain ẹnyi gi a saeka e nwon ihien-osusuo. ²⁰ Omeni ihian si, “M nwe ihien-osusuo jenni Osolobue,” bu ize nwen ẹ ri e ze ẹ, onye-ntu k'o wu. Make ni, omeni ihian e nwonni ihien-osusuo nwen ẹ—nwen ọ ri e legha, ọ sako ẹka nwe ihien-osusuo Osolobue—Osolobue o leghatuleni. ²¹ Iwu o ye ẹnyi wu onwan: ni, onye nwe ihien-osusuo Osolobue k'e nwezikwo ihien-osusuo nwen ẹ.

Isi Nke Isen

Ke Ẹnyi Don E Meri Uwa

¹ Onye owule hun gi ẹ don ni Jesu wu Kraisti, Onye hu Osolobue tumẹ, onye hu wu nwa Osolobue; onye owule nwe ihien-osusuo onye mu ihian, nwezikwo ihien-osusuo nwa a. ² Ihien ẹnyi gi a marin ni ẹnyi nwe ihien-osusuo umu Osolobue wu ni ẹnyi nwe ihien-osusuo Osolobue, e mesonme ihien ndi ọ si ẹnyi e me. ³ Ke we don e nwe Osolobue ihien-osusuo wu: imesonme ihien ọ si ẹnyi me—bu ihien ọ si ẹnyi me ele ibu, ⁴ make ni onye owule Osolobue mu e meri uwa. Iken hun ẹnyi gi e meri uwa wu okukwe ẹnyi nwon. ⁵ Onye a sa nwan ẹka e meri uwa? Onye hun gi ẹ don ni Jesu wu Nwa Osolobue ro.

Ihien Ndi Hun A Ghosi Ni Jesu Wu Nwa Osolobue

⁶ Jizos' Kraisti-ni wu onye hu hun bia ghahani mirin le edeke. Ele ghahani mirin suo, kan ghahani mirin le edeke. Mmonnsọ le enwen ẹ wu hun a shia eri, make ni Mmonnsọ wu Onye ezioku. ⁷ Ya wu ni we ri eto hun ri a shia eri [elu-igwee: we wu Chuku-Nedi le Oku hu le Mmonnsọ; we rizikwo eto hun a shia eri elu-uwa:] we wu ⁸ Mmonnsọ le mirin ahun le edeke ahun. We eto kuye onu ohu. ⁹ Omeni ẹnyi a nabanhan eri ihian shia, hun Osolobue shia kade ezioku a wu, bu Osolobue a shiaguoni Nwa a eri. ¹⁰ Ya wu, onye owule kwerini Nwa Osolobue nwon erini ime obi ẹ; kan onye hun kwerileni a kpo guo Osolobue onye-ntu, make ni o gini eri Osolobue shia ni Nwa a don. ¹¹ Onwan wu eri hu: Osolobue e yeguọ ẹnyi ndun itebite—ime Nwa a ke ndun itebite hu ri. ¹² Onye owule nwon

Nwa a hụ nwọn ndun, kanị onyẹ hụn nwọnlẹni Nwa Osolobue enwọn ndun.

Ndun Itẹbite

¹³ M rị e deni unu ihien ndini, unu ndi hụn kwerini efan Nwa Osolobue, keni onu marin ni onu e nwongho ndun itẹbite.

¹⁴ Ihien obi gi e ru enyi ali ebe Osolobue ri wu onwan: ni omeni enyi rịo a ihien owule k'o don ri a obi, o nu ekpere enyi. ¹⁵ O me nwan ni enyi a maringho ni ihien owule enyi rịol'a, ni o nu ekpere enyi anu, ya wu enyi a maringhozi ni enyi e nwehengu o ihien enyi rịo a.

¹⁶ Onyẹ hụn nwene e k'o ri e me njo—udi njo hụn ghaleni e buhe onwun, ya me ekpere, Chuku k'e ye nwene e hụ ndun—onwan wu nke ndi hụn me udi njo hụn ghaleni e buhe onwun. Njo hụn e buhe onwun ri ari: asini m unu memẹ ekpere banyeni ohun. ¹⁷ Eje-omume ile wu njo, kanị o nwon njo hụn ghaleni e buhe onwun.

¹⁸ Enyi a maringho ni onyẹ owule Osolobue mu ara me njo, makeni Jesu, Onyẹ hụ Osolobue mu, e che e nche—Eje-onye hụ ara metu a eka.

¹⁹ Enyi a maringho ni enyi wu nke Osolobue; enyi a maringhozikwo ni uwa ile ri okpuru Eje-onye hụ.

²⁰ Enyi a maringho ni Nwa Osolobue a biagu o, n'o yeguo enyi nghota hụn enyi e gi marin onyẹ ahun wu onyẹ-ezioku. Enyi ri nwan ime onyẹ ahun wu onyẹ-ezioku le Nwa a wu Jesu Kristi.

Iya wu Osolobue nke-esi le ndun-itẹbite.

²¹ Umụ m, gba ni ni ife mmọn mọbu ife ihien ozọ owule osọ!

Ehuhuo-Ozi Nke Ebuo Jonu De Jonu, Nke Ebuo

Ekele

¹ Mmē wu onye-isi de ehuhuo-ozini. M ri e dejenni okpoho hu Osolobue hori le umu a. Ndi m nwe ihien-osusuo we ebe Ezioku ri ke we wu. Elede mmē suo nwe ihien-osusuo we, kama, ndi ile marin Ezioku nwezikwo ihien-osusuo we. ² Enyi nwe ihien-osusuo we make Ezioku ahun ri ime ndun enyi—hun k'a risonmekwo ime ndun enyi jennin ejen.

³ Efo ma le omiken le udon, hun gha aka Chuku-Nedi le Nwa a wu Jizos' Kraist' a bia, ya risonme ni enyi, ke enyi don ri e bisonme ime ezioku le ihien-osusuo.

Ezioku Le Ihien-osusuo

⁴ Efo a suokenmeka m usuo ogen m gi hun a ni o nwegho umu i ndi ri e bi ime Ezioku noke ke Nedi enyi don gwa enyi.

⁵ M ri nwan a rio i, ezi okpoho, ni enyi ile e nwe ihien-osusuo ibe enyi. Ele ni m ri e de n'i iwu ohun, kama, iwu ohu ahun o ye enyi gha ani lala ke m ri e de n'i. ⁶ Ihien-osusuo wu ni enyi ri e mesonme ihien o si enyi e me; iya wu iwu hu—noke ke unu don nu a gha ali lala—onu k'e giriri a e bi.

Ennenren-Kraisti Ahun W'a Kpo Anti-Kraisti

⁷ Ndi-ndufie bu oda a banguo ime uwa. Ndinj ara kweri ni Jesu Kristi gi ehui ihian bia—n'o wuchanrin ihian k'o bia. Onye owule no enina, iya wu onye-ndufie hu le Ennenren-Kraisti hu wu anti-Kraisti!

⁸ Kpachanfu ni nwan enya, amamgbe onu e tuhu ihien enyi runguu, ka turusonme ni keni enyi nwonhen ugwo orun zu oke.

⁹ Onye owule hun sonsomeleni nkuzi Kraisti, kani o fe mgbon—onye hu e nwon Osolobue. Onye hun sonsomme nkuzi hu k'o ri e nwongho ke Chuku-Nedi ke Nwa. ¹⁰ Onye bia iwe i d'a kuzi, bu ele hun Kraisti kuzi k'o gi bia, anabahal'a mobu kele e ohunma. ¹¹ Make ni, onye hun kele e ohunma ri e son e a run eje-orun o ri a run.

Oku Mmekin

¹² M nwon ihien bu oda hun nke m'e deni onu, kani ele hun m k'e de ede. M ri a tu enya ni m k'a bia d'a hunde unu, enyi e kutari, elee-m, elee-i, keni ighogho enyi ile hun uzọ zu oke.

¹³ Umụ nwene-i-okpoho-Osolobue-hori e zi ekele unu.

Ehuhuo-Ozi Nke Eto Jonu De Jonu, Nke Eto

¹ Mmē wu onye-isi de ekukwo-ozini. M ri e dejenni ezi nwene enyi wu Gayosi, hun ihien e a suo m ime Ezioku.

² Ezi nwene m, ekpere m wu ni ihien ile rin'i mma le ni ehuru i iken, noka ke i don nwan ri iken ime mmoin i.

³ Ighoghon jun m obi oghen ndi hu ime umune enyi gi bia d'e ku n'i wu onye we gi e don enya ebe Ezioku ri—ya wu n'i ri e bi ime ezioku. ⁴ O nwonna ihien e me m a ghoghon rike ebe m nonu ni umu m ri e bi ime Ezioku.

Jonu A Ja Gayosi Mma

⁵ Nwene-onye, y'e meke onye we gi e don enya ime onun i ri a run ni umune-enyi ime Jesu, osuon'a ni y'a marin ndi we wu. ⁶ A noguwo we ihun uka ri ebeni ku oku ihien-osusuo i nwe. Dodo, yeni we udi aka hun a suo Osolobue usuo, keni we jenduru. ⁷ Makeni, oghen we gi gi ifiri Efan ahun jenkoi ijenni, anini we ndi kwerileni ni Jesu yeni we aka. ⁸ O furu nwan ni enyi kwandon ndi no erira, keni o hun uzom ni enyi le we wu ohu, e son Ezioku a rungbama onun.

Diotrefesi Le Demetriosi

⁹ E dejenngu ni m uka ehuhuo; kani Diotrefesi hun a cho n'okiri a nabanhanni okiki enyi, o gini ihien enyi ku don. ¹⁰ Ya wu, m bia nwan, m k'e wepuhachanrin ihien ile o ri e me, le onu o ri e buokinsonme enyi! Ohun ehiden'e, o jude n'okiri nabanhankoi umune enyi ndi hu; o nideni ndi ozon nabanhan we—o chupude ndi hun ri ime uka hun cho ni we nabanhan we.

¹¹ Nwene-onye, a kinrinkwole ihien rileni mma, ka kinrin ihien ri mma. Onye owule hun e me ihien ri mma wu nke Osolobue. Kani, onye owule hun e me eje-ihien e ke huntu Osolobue.

¹² Ihian ile e ku oku Demetriosi ohunma; Ezioku le enwen e e ku oku e ohunma. Enyi nwen nke ri a shiazikwon'a eri—bu y'a maringho ni eri enyi a shia wu ezioku.

Ekele Ikpazun

¹³ Ihien m cho ni m gwa i e buke, kani, edeko m'a e de. ¹⁴ M ri a tu enya ni m jenkoi d'a hun i egwa, keni enyi kutari elee-m, elee-i.

¹⁵ Udun y'a ri n'i.

Ndị ọwụ ọnyị ile e zi ekele i. Hị ndị ọwụ ọnyị rị ebèhụ ẹfan
ohu-ohu, y'e kele wẹ.

Ekwkwọ-Ozi Judu De

¹ Mmẹ wu Judu de ẹhuhuo-ozini. M wu igbon Jesu Kristi. M wuzikwo nwenẹ Jemisi. M ri e dejenni ndi ahun we kpo, hun ri Chuku-Nedi obi, hun Jesu Kristi donme: ² omiken, udon le ihien-osisuo ya rini onu mmagi-mmagi.

Luni Ni Uzo-Jesu Ogun

³ Ndi ri m obi, o te duka m ni m de ni unu banyeni nzuofuha hun enyi ile nwon, kani a hun m'a nwan n'o ri mkpa ni m deni unu hun m'e gi kasi onu obi, ni onu shikenme onwun chedon Uzo nke okukwe hu hun Osolobue weguru che aka ndi nke e.

Ndi A Kuzi Ntu A Banhangwo

⁴ Make ni, o nwegho ndi ghaleni a tu egun Osolobue hun gigu nzuzue banhan ime enyi. Ndin e gbehutoguo ozi efoma Osolobue, keni we gi e kpume eje-obibi we. O tekemeke we deto ikpe-omuma hun rini ni we ime Euhuo-nsa. Ndin ara gbayed Jizos' Kraisti hun iya suo wu Di-nwonni-eyi le Onyenwonni-eyi.

Osolobue A Maringwo Ye Ndi Njo Afunfun

⁵ M cho ni m nyanhan ni unu ihien ndini, osuon'a ni unu a maringwo we ohunma-ohunma. M cho ni m nyanhan ni unu ke Di-nwonni-eyi don gha ali Ijptu zuopuha ndi Izrelu, kani, omegu, o no tikpo ndi hun kwerileni.

⁶ Nyanhanzikwo ni ihien me ndi mmon-ozu hu te ri nso hun nodileni ebe we si we nodi, hun la onodi we to: nyanhan ni ni Osolobue e kenguo we nwan egbun itebite to ime eje ishi, e che okinkin-ikpe hun jenk d'a ri oken Uhuohin hu.

⁷ Nyanhan ni ihien me eje-ali ndi ahun wu Sodomu le Gomora le obodo ndi ozu hun nokunme ni we. Ndi ri ime ali ndi hu me ke ndi mmon-ozu hu—bu enwen we che ime ughere le uru, ya we no narin afunfun okun-itebite. We no wuru ihien we gi a do ihian aka-ntin.

Enwen We Ke We E Lee, E Ledan Okiki

⁸ Bu erira ke ndi nkuzi-ughani gi nwan a hunsonme ohun a han we e me ihien ehun we gi a ruhu, e legberi okiki, e kutu ndi ogho ri ehun.

⁹ Kani, Maikelu hun wu onye-isi ndi mmon-ozu e medeni enina ogen o gi son Ekwensu zuo ozun Mozizi: egun Osolobue anin'a kutu Ekwensu—ihien o gwa Ekwensu wu, “Di-nwonni-eyi a jugbo i!”

¹⁰ Kanị ndịni e kuto ihien owule we ghotaleni. We nohu ke anu-ofia nwonleni uche, w'a ra leban ihien enya—bu hun we ghotahu we lebanleni enya, iya e tikpo we.

A Riziole We Eje-onodi

¹¹ Oken nsongbu rini we! E sonmeguo we uzọ Keni ogbu ochu; e giguọ we ifiri erere la enwen we toni mmefie Balam egbo a suo; e nupuguo we isi ke Kora; a na we ntikpo ke iya, makeni Osolobue k'e tikpo we. ¹² Ntupo ke ndini wu ebe unu n'e rigbama Oriri ihien-osusuọ unu; egun arizi we enya ebe we n'e son unu e ri—ndi-ndu ri e lepu enwen we suo enya ke we wu! Orukpu ufere buko ghaleni e zue mirin ke we wu; osisi ghaleni a mi mkpuru ogen we gi a gho mkpuru, osisi we huepu, hun nwunhunni, nwunhunchanrin! ¹³ We nohu ke eje ebiri-ohimin, ihien ifenren we ri a gboshi elu ke ufofo ebiri-ohimin; kokise uzọ ohu ghaleni e ru ke we wu, hun Osolobue kwademetoni eje-ishi itebite!

Ikpe-omuma Hun Ri E Cheni We

¹⁴ Enoku, hun ri agbo nke esa—we gha aka Adam gunma—e buguo amuma toni we: o si,

“Lee e,

Di-nwonna-enyi lala

ya le ndi nsọ a nnu ole-le-ole.

¹⁵ O lala

d'e kin onye owule ikpe,

d'a ma we ile ikpe—

ikpe eje-ihien ile we gi eje-agungun we me

le eje-oku ile jogbu enwen e,

hun ndi-njo ghaleni a gbaye Osolobue

gi kuja oku e!”

Eje-Agungun We

¹⁶ Ogen ile ke ndini gi e denwinwin; w'a ra kinbehi ikpe; w'e mesonme eje-ihien ndi ri a gunni we; w'e kukari enwen we, e gi onu-oma a tunarin ihian ihien we.

Mkpinsin-eka Le Ndunmodun

¹⁷ Kanị, o me nke unu umune m, nyanhankwo ni ihien ndi-ozu ahun pu-ichen Nna-enyi wu Jizos' Kraisti tume gwato onu.

¹⁸ We gwa unu ni “Ndi-emu k'a puha ogen ikpazuun, ndi k'e mesonme eje-ihien ri a gunni we.” ¹⁹ Uwe wu ndini ihien-awa ri enya, hun nwonleni Mmon-nsọ, ndi hun e buhe nkebe.

²⁰ Kanị, nke onu umune m, e me ni ni unu e sue ime Okukwe ahun richanrin nsọ onu ri e son, e sue ke ulo we n'a tun; e me ni ekpere ke Mmon-nsọ don cho. ²¹ E donme ni enwen unu hun unu e gi risonme ndi ihien we a suo Osolobue, ke unu don ri e

che omikẹn Di-nwọnni-ẹnyi wu Jizọs' Kraịstị, hụn k'e wẹhẹ ni ọnu ndun itẹbite.

²² E mẹ ni ni ndi obi-ẹbuo omikẹn, ²³ ọnu a dokpụnpuha ndi ọzo ime okun hu keni unu gi e zuofuha we. Nke ndi ọzo, e gi ni egun e mẹ ni we omikẹn—ka zede ni izize ewuru we yi hụn ẹhu we meruguu.

Ekpere Ija-mma

²⁴ Nke Osolobue, onye hu hụn k'e ri-eka kwondon unu make onu gha a dan, mẹ onu wuru ndi nwonleni ntupo, unu e gi ighoghọ turu ihun e ebehu Ogho ri, ²⁵ Onye hu iya so wu Chuku, Onye nzuopuha ẹnyi, ogho ya rin'a ghahanị Jizọs' Kraịstị Di-nwọnni-ẹnyi—oghọ lẹ ikpen lẹ iken lẹ okiki; k'o rin'a ni oge d'e bidon, ya rin'a kikenni lẹ jenin ejen! Isee.

Ihiẹn Jizos' Kraịstị Ghosì Jonu Nghosì

¹ Ihiẹn Jizosì Kraịstị ghosì igbon ẹ wu Jonu ya ri ime ẹhuhuoni. Osolobue we ihiẹn ndini ye Jizosì, keni o we we ghosì ndi igbon ẹ—ni we hun uzọ marin ihiẹn ndi jenkọ d'e me ẹgwa. Kraịstị nọ zi mmọn-ozì ẹ jenni odibo ẹ wu Jonu d'a ghosì a ya, keni ọ gha ẹka Jonu ghosì ndi igbon ẹ ya. ² Jonu a shiaguọ nwan ẹri banyeni oku Osolobue le ihiẹn Jizos' Kraịstị ku; ọ shiaguọ ẹri ihiẹn ile ọ hun.

³ Ngozi ya rini onye owule k'a gunpuhani ibe ẹ ihiẹn ndi ri ime amumani; ngozi ya rizikwo ni ndi hun k'a nun'a le ndi hun k'e me ihiẹn we de ime ẹ—makeni oge ihiẹn ndini e gi me a riguo nsue.

Jonu E Kele Uka Esa Ndi Hu Ri Azuun Eshia

⁴ Jonu de ẹhuhuoni jenni uka esa ndi hu ri Azuun Eshia.

Efoma le udon hun gha ẹka Osolobue, onye ahun ri kikenni, hun ri mbu, hun lalani bia ya rini onu—efoma le udon hun gha ẹka ya le Mmọn esa hun ri ihun ukpo ẹ ⁵ le Jizos' Kraịstị bia.

Jizosì Kraịstị, hun wu osheri ahun furu we gi e don ẹnya, onye ibuzọ gha onwun lihi, onye hun a ki ndi-nze ri elu-uwu.

Ogho le okiki ya wuru nke Jizosì Kraịstị, onye hun nwe ihiẹn-osusuo ẹnyi, gi edeke ẹ gbapuha ẹnyi ẹka njo ẹnyi; ⁶ ọ nọ nwan me ẹnyi wuru ani-eze, me ẹnyi wuru ndi nchu-ẹjan Osolobue ẹ hun wu Nedi ẹ. Ogho le okiki ya wuru nke ẹ jennin ejen! Isee.

⁷ Lee ẹ!

O gi orukpu lala;

ẹnya ile jenkọ d'a hun a—

ke ndi hu dun a ihiẹn.

Ndi ani ile ri uwa

jenkọ d'a kwan ẹkwan

make ufiri ẹ.

Erira k'o jenkọ d'a ri! Isee!

⁸ “Mme wu Ibuso le Ikpaazuun!”

Ya ke Di-nwonn-ẹnyi wu Osolobue ku—onye hu hun ri kikenni, hun ri mbu, hun lalani; Onye hun nwon iken ile.

Jonu A Hun Jizosì

⁹ Mme wu Jonu nwene unu, hun we ri e gi ifiri Kraịstị e kpokpo ke we don ri e gi ifiri ẹ e kpokpo onu; m wuzikwo onye Ali-eze Kraịstị ke unu don wu; m wetuzikwo obi ali e din ndidi rike unu.

We dupu m shi ali Patimosi, ali hu mirin nọhunme, makeni m'e ku oku Osolobue le ni m'a shia ni Jizos' ẹri. ¹⁰ Oge m gi ri

ebahun, o ru uhuhin ohu, Uhuohin Di-nwonn-enyi, ebe m ri ime mmom, m no nu oken olu ri e ku oku azuun m. Olu hu no ke opi ri a hannì. ¹¹ O si, “Detu ihien i ri a hun ye ime ehuhuo, y'e zijienni uka esani ya:

uka ri Efesosì,
 uka ri Sumena,
 uka ri Pegamom,
 uka ri Tiatira,
 uka ri Sadisi,
 uka ri Filadefia
 lezi uka ri Laodishia.”

¹² Ya m no gbehuto, ni m hun onye nwe olu ahun ri a gwa m oku. E gbehuto m, m no hun obu-ukpe esa we gi goru memem, ¹³ hunzi onye no ke Nwa nke Ihan etintinnaì obu-ukpe esani. O yi ewuru tueru ali, gi ihien goru kenhunme obi e. ¹⁴ Isi e le ntutu e hu a chan uchana leke oruru ochan, leke okpukpu mirin-oyi ochan wu s'no. Enya a ebuo hu e nwun ke okun ri e nwunni; ¹⁵ ukun-ali a no ke igwe w'a kpo bronzu, hun we finchan ohunma-ohunma, e gbuke noke si we gi okun dunchanpuchanrin unyin ri n'a. Olu e nozi ke uzun oken mirin ri e huni. ¹⁶ O gi kokise esa eka-nni. Opi-agma onunaì tu nko gha a onu suefaha. Ihun e hu e ti oda-oda ke enya-anwun don e ti finnaì.

¹⁷ Ogen m gi hun a, m no dan ani ukun a noke onye nwunni. Kani, o no bu eka-nni e kwasi m, si, “Atule egun. Mmewu Ibuo le Ikpazuun. ¹⁸ Mmewu wuzi onye hu ri ndun! M te nwunhun anwunhun, kani, lee e, m ri nwan ndun jenin ejen. Mmewu gizikwo isanhan Onwun le Ali-mmom.”

¹⁹ “Detu nwan ihien i ri a hun—ihien ri ogeni le ihien jenko d'e me ihun.”

²⁰ “O me nke kokishia esa ahun i hun eka-nni m le obu-ukpe esa hu: kokishia esa hu wu mmom-ozì esa ndi hu hun a nokin enya uka esa hu. Obu-ukpe esa hu wu uka esa hu.”

Isi Nke Ebuo

Ozi Jesu Si We Zi Ndi Uka Ri Efesosì

¹ “Dejenni onye-ozì hun a nokin enya uka ri Efesosì, si a,

Lee ihien onye hu gi kpakpando esa hu eka-nni e, hun e jehunme ime obu-ukpe esa hu we gi goru memem, a hunchanrin ke we no, ku: ² A maringho m ihien ile onu ri e me: ke unu don ri a gbakenme le ke unu don ri e wetu obi ali e dingbu ihien ile. A maringho m ni onu ara ye ndi e me eje-ihien efe; ni onu e leguo ndi hu kpo enwen we ndi-ozì pu-ichen, hun a ni ele we ndi-ozì pu-ichen kaka. ³ A maringhozi m ni unu gi ufiri efan m

e wetu obi e dingbu ihien ile, a narin afunfun—bu ndun e k'e gukwọ nwan unu.

⁴ Kani, onwan wu ihien ri e ze m ize ebe unu ri: unu a latoguo ihien-osusuo ahun unu nwe isi-ibuzo. ⁵ Nyanhan ni nwan ebe unu te ri ni onu d'a dan, unu e gbewoto, memezi ihien ndi hu unu te ri e me isi-ibuzo. Unu emen'e, a bia m d'e wepu obu-ukpe unu onodi a—mmani unu bihuto aka.

⁶ Kani, o nwegho ihien ri mma unu ri e me: ihien ndi itu Nkolitia e me, hun e ze mme le enwen m ize, e zezikwo onu nwen ize. ⁷ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nsọ ri a gwa aka ri ichen-ichen! Onye hun merini ke m k'e ye iken n'o gi ri mkpuru-osisi ahun e ye ndun, hun ri Paradaisi, Ali Izu-iken Osolobue.”

Ozi Jizosi Si We Zi Ndi Uka Ri Sumena

⁸ “Nke onye-ozu hun a nokin enya aka ri Sumena, dejenn'e, si a,

Lee ihien onye hu wu Ibuzo le Ikpazuun ku, onye ahun te nwunhunni kani o huzi nwan ndun: o si, ⁹ A maringuo m afunfun onu ri a ta, marinzi kwọ ke onu mehan ogbenne (kani odafin ke unu wu nke-esi). A maringho m mkpari unu ri a narin aka ndi hun a kpo enwen we ndi Ju, bu ele we ndi Ju, kani ndi ulo-ofufe Ekwensu ke we wu! ¹⁰ Atule ni egun afunfun unu jenkọ d'a ta. Lee e, Ekwensu e d'a tu ndi hu ime unu ye unu-ngan ken we gi e lele unu. Unu k'a ta afunfun akp'ohin iri. Kwondon ni okukwe unu d'e ru onwun. Unu kwondon e, e ye m unu ndun—gi e tu unu ugon nọke okpu-eze. ¹¹ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nsọ ri a gwa aka ri ichen-ichen! Onwun nke ebuo eruko onye hun merini ehụ, o ruko onye hu ehụ.”

Ozi Jesu Si We Zi Ndi Uka Ri Pegamom

¹² “Nke onye-ozu hun a nokin enya aka ri Pegamom, dejenn'e, si a,

Lee ihien onye hu gi opia-agma onunai hu tu nko ku: ¹³ A maringho m ebe unu bi, ebeku ukpo Ekwensu ri. Bu unu kwondonhukwo efan m. Unu a ghorini, si ni onu ekwerini ni m, ke ogen we gi gbude osheri m we gi e don enya wu Antipasi, hun we gbu ime igunrun onu, ime obodo hu Ekwensu bi.

¹⁴ Kani, o nwegho ihien ndi ri e ze m ize ebe unu ri: o nwongho ndi ri ime unu ebeku hun e son nkuzi Balam, hun kuzi Balaki ihien o gi bu uke cheni umu Izrelu, me we ri ihien-oriri we gi rua mmon, mezikwo we ghere. ¹⁵ O nwonghozikwo ndi e son nkuzi ndi itu-Nkolitia. ¹⁶ Gbewoto ni nwan. Omeni unu egbewotoni, m k'a bia egwa d'e gi opia-agma ri m onu lusun ndi hu agha. ¹⁷ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nsọ ri a gwa aka ri ichen-ichen! Onye hu merini ke m jenkọ d'e yebeye **mana** hu zuerini. M k'e yezikwo a omuma ochan hu we deye efan

ohun, efan ohun hun o me ni o nwonna onye marin n'a, wezuka onye hu we ye ya wu omuma.”

Ozi Jizọsị Sị Wẹ Zi Ndi Uka Ri Tiatira

¹⁸ “Nke onye-ozị hun a nokin enya uka ri Tiatira, dejenn'e, sị a, Lee ihien Nwa Osolobue ku, onye ahun enya a e nwun ke okun; onye ahun ukụ-alị a nọ ke igwe bronzu wẹ finchan- chanrin ri e gbukeni: ọ sị, ¹⁹ A maringho m ihien ile unu ri e me —ke ihien-osisuo onu nwe ke okukwe onu ke ozi unu ri e jen ke ihien ile unu wetu obi alị e dingbuchanrin. A maringho m ni ihien unu ri e me kikenni ka ihien unu me isi ibuzo. ²⁰ Kanị, onwan wu ihien ri e ze m ize ebe unu ri: unu e ye okpoho hu wu Jezibelu efe, okpoho hu hun a kpọ enwen ẹ onye-amuma, hun gi ihien ọ ri a kuzi e dufie ndi-idibo m, e me wẹ a ghere, e ri ihien-oriri wẹ gi rua mmọn.

²¹ E yeole m'a efe n'o gbehuto, kanị ọ jugo n'o gbehutoko gherẹbehi. ²² Lee ẹ nwan, m k'a tu a ye bedi emu; m k'e me ndi ya le wẹ gba a ghere ta eje-afunfun—sukpan ni wẹ gbehuto, mebehi eje-ihien ndi hu ọ ri e me. ²³ M k'e gbu umu a. Uka ile k'e gi ẹ marin ni mme wu onye hu e legha uche le obi onye owule; m k'a kuzikwo onye owule ime unu ugwo-orun furu ihien ọ ri e me.

²⁴ Kanị, nke ndi hoduni ime unu ndi ri Tiatira, hun ghaleni e son nkuzini, hun keleni munrun ihien ndi hu w'a kpọ 'Oken ihien-nzuzue Ekwensu,' m sị onu ni ebuyeko m onu ibu ozo—²⁵ ka kwonkenme ni ihien unu gi d'e ru ni a bia m. ²⁶ Onye hun merini, hun k'a gha e mesonme uche m d'e ru isi-njendeme, ke m k'e we ndi alị ichen-ichen che okpuru ẹ kima,

²⁷ o k'e gi okpo-igwe ki wẹ,

o k'e tikpochanrin wẹ

leke ite wẹ gi urua kpu,

²⁸ nọke ke Nedi m don ye m iken m gi a ki. M k'e yezikwo onye merini kokise utuntun hu. ²⁹ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nsọ ri a gwa uka ri ichen-ichen!”

Isi Nke Eto

Ozi Jesu Sị Wẹ Zi Ndi Uka Ri Sadisi

¹ “Nke onye-ozị hun a nokin enya uka ri Sadisi, dejenn'e, sị a, Lee ihien onye hu gi Mmon esa Osolobue le kokise esa hu ku: a maringho m ihien ile unu ri e me. W'e weri unu ke ndi ri ndun, kanị unu a nwunhuguo! ² Tenhin ni nwan, unu e donzi ihien hoduni, hun hodu ekerẹ n'o nwunfu—makeni a huguo m'a ni orun onu ezuni oke enya Chuku m. ³ Nyanhan ni nwan ihien wẹ kuzi unu le ihien onu nu, unu e gi ẹ don, gbehuto.

Omeni unu etenhinni, m k'a bia nọkẹ ohin, unu amarinkọ oge m'e gi banhan ebe unu ri, kaka!

⁴ Kani, o nwegho ndi buleni oda ri Sadisi hun keleni ru ekwa we unyin. We jenkọ d'e yiri ekwa ochan, son m e jenhunme, makeni we furu efuru. ⁵ Onye hun merini k'e son we yiri ekwa ochan. Efichanpuko m efan onye ahun ime ehuhuo nke ndun, kaka! M k'a no id'enyanya Nedi m le ndi mmọn-ozị e kpọ efan onye hu, ku e ni a maringho m onye o wu. ⁶ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmọn-nsọ ri a gwa uka ri ichen-ichen!"

Ozi Jizosì Sị We Zi Ndi Uka Ri Filadefia

⁷ "Nke onye-ozị hun a nokin enya uka ri Filadefia, dejenn'e, si a,

Lee ihien onye hu ri nsọ ku, onye hu wu ihien o si ni ya k'o wu; onye hu gi isanhan Defidi; onye hu we ghaleni a saeka a gunma uzọ o gunpu mọbu gunpu uzọ o gunma: o si,

⁸ A maringho m ihien ile unu ri e me. Lee e, a gunpuguo ni m onu uzọ, hun o me ni o nwonni onye k'a saeka gunman'a. A maringuo m ni onu enwekeni iken bu unu hukwo e me ihien m ku, unu aghorini ni unu a maringho efan m.

⁹ Lee e! M k'e wehe ndi unofufe Ekwensu hu we si n'o wu Ulo-ofufe ndi Ju, ndi ahun a kpọ enwen we ndi Ju bu ntụ ro, ele we ndi Ju, a bia we ukụ unu d'a kponi unu isi ali, keni we hun uzọ marin ni ihien unu suo m. ¹⁰ Makeni unu e wetuguo obi ali dingbuchanrin ihien ile ke m don gwa unu, aniko m afunfun hun lalani we jenkọ d'e gi lele ndi ile ri ime uwa ru unu ehụ. ¹¹ M lala egwa, kwonkenme ni ihien unu gi, amamgbe w'a narin onu okpu eze we k'e gi tu unu ugon. ¹² Onye owule merini ke m k'e gi henrin iden* ime Ulo-nsọ Osolobue m, o ghakozi ebefu pu, kaka! M k'e de efan Osolobue m le efan Jerusalem ohun hu ye e ehụ. Jerusalem ohun hu wu obodo-uku Osolobue m. Ya wu Jerusalem k'a gha enu-igwee le eka Osolobue m hidan; m k'e dezikwo efan ohun m ye onye ahun ehụ ¹³ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmọn-nsọ ri a gwa uka ri ichen-ichen!"

Ozi Jesu Sị We Zi Ndi Uka Ri Laodishia

¹⁴ "Nke onye-ozị hun a nokin enya uka ri Laodishia, dejenn'e, si a,

Lee ihien onye hu wu 'Isese' hun oku Osolobue gha a bun ku —onye ahun wu Osheri we gi e don enya; Osheri ahun wu onye ezioku; Onye hu ihien ile Osolobue ke gha eka bia: o si, ¹⁵ A maringho m ihien ile unu ri e me: unu anuni okun, onu ajuni oyi. K'o ri m, unu a nu okun mọbu ju oyi! ¹⁶ Ebe o me nwan ni unu me nan: unu anuni okun, unu ajuni oyi, m'e d'a gha onu m jupu unu!

* Isi Nke Eto:12 Pila

17 Ụnụ rị a sị, ‘M wụ ọdafin, a baọle m ụba, o nwonzini ihien a kọ nị m.’ Kani, ụnụ a marin n’o nwonni ke o han ụnụ kaka, nị onụ e ruguo ihien a gba ẹnya-mirin, nị ogbenye ke onụ wụ, nị onụ wụ ẹnya-mpin, nị ụnụ gba ọto! 18 M rị nwan a dun ụnụ ọdun: nonnarin nị m goru we gwaleni, hun we gi okun dunchanpu unyin ile rin’a, keni ụnụ hun ụzo wuru idafin; ụnụ e nonnarinzi m ekwa ochan yiri, gi e kpume ọto ụnụ hun e me ifenren, amamgbe w’a hun a; nonnarinzi kwọ nị m ogun-ẹnya tuye ẹnya, keni ụnụ leghama ụzo.

19 Ndi m nwe ihien-osisuo we ke m’a jugbo, uwe ke m’e ye afunfun keni we nwonrin uche. Wepuhakwo nị nwan obi, unu e bihuto aka. 20 Gon ni ntin! M turu nwan onumuzo, a du aka, onye nu olu m gunfu ụzo, a banhan m d’e kunrun e, e son m’e ri, o son m ri. 21 M k’e ye onye merini onodi n’o son m nodi elu ukpo-eze m, nọke ke mme nwen don meri, son Nedi m nodi elu ukpo-eze e. 22 Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nso rị a gwa uka rị ichen-ichen!”

Isi Nke Ẹno

Ke W’e Fee Osolobue Ime Elu-igwee

1 Onwan e meguu, m no lee ẹnya, hun onumuzo we gunpu elu-igwee. Olu hu gwa m oku mbu hun no ke oken opi no si m, “Bia enu ebeni, nị m ghosi i ihien jenkọ d’e meni ihien ndini meguu.” 2 Ozigbo, m no rị ime-mmom. M no hun ukpo-eze ime enu-igwee ebegu, hunzi onye ohu nodi ali elu e! 3 Onye hun nodi ali ebegu hu e gbuke ke omuma w’a cho achọ w’a kpọ jaspale hun w’a kpọ kaneliani. Ekon-le-ogugu hun e nwun ke omuma w’a cho achọ wu emaradi fihunme ukpo-eze hu ohi-ohi. 4 Ukpo eno-kwasi-ogun fihunme ukpo-eze hu ohi-ohi. Ndi-isi eno-kwasi-ogun nodisonme ukpo ndi hu. We ile yisonme ewuru ochan, kpusonme okpu-eze goru.

5 Amuma hu a gha ukpo-eze hu e bepaha; uzun mirin rị e deni le akpabo huzi a gha ukpo-eze hu a hanpuha. Ukpẹ esa rị ihun ukpo hu e nwun—ukpẹ esani wu Mmon esa Osolobue.

6 Ihien rike ohimin we gi ughegbe memẹ rị ihun ukpo hu; o behu nwanran-nwanran, e nwun zai.

Ihien eno rị ndun ẹnya junsomme ihun le azun nonhunmezikwo ukpo-eze hu: 7 nke ibuzo rị ke eworo; nke ebuo rị ke oken-efin; ihun nke eto rị ke ihun ihian; nke eno rị ke ugon rị e feni. 8 Ihien eno ndini rị ndun nwesonme nku isin-isin. Ẹnya jun we ụzo ile—ke ime we ke azun we. W’a ra bubehie ebu—ke uhinhin ke efinnai—ihien we a busonme wu, “Nso, nso, nso—ke

Osolobue hun wu Di-nwonni-enyi rị!

Osolobue hun nwon iken ile—

Onye hụn rị mbụ,
hụn rị kikenni,
hụn lalani.”

⁹ Ogen ọwụlẹ, ihien ẹnọ hụ rị ndun gihu yeguu onye hụ rị ndun jennin ejen hụn nọdị anị ukpo hụ ọghọ lẹ mgbaye lẹ ekele ẹnina, ¹⁰ ndi-isi ẹnọ-kwasị-ogun ahun a dan alị ihun Onye hụ nọdị alị elu ukpo-eze ahun, Onye rị ndun jennin ejen, fe ẹ, tuha okpu-eze wẹ ye alị ihun ukpo hụ, a sị,

¹¹ “Chuku-Nna ẹnyi!

Y'e furughọ onye wẹ a ja mma—
y'e furughọ ni w'e ku ẹ ni
ogho lẹ mgbaye lẹ iken
wụ nke i.

Makeni, iyu ke ihien ile.

Makeni y'a chogho,
i nọ mẹ wẹ rị;
makeni y'a chogho,
i nọ ke wẹ.”

Isi Nke Isen

Nwa-ebulu Osolobue Hụ Sọ Ru Ogo Ihien Ile

¹ M nọ hụn ẹhuhọ wẹ fifima ẹka-nni onye hụ nọdị anị enu ukpo-eze hụ. Wẹ dejun ẹhuhọ hụ ihien, ke ime ẹ ke azuun a, gi eriri ẹsa kenme ẹ. ² M nọ hụnzị mmon-ozì ohu kin-akwanran k'o gi oken olu e yi oro, a sị, “Onye furu hụn k'a tofọ eriri ndi hụ, fifipụ ẹkukwo hụ?” ³ Kani, o nwonni onye ọwụlẹ rị elu-igwee mọbụ enu-ụwa mọbụ okpuru-ụwa hụn saeka fifipụ ẹhuhọ hụ mọbụ lee ẹnaya ime ẹ. ⁴ M nọ kwanma ẹkwa ọda-ọda, makeni o nwonni onye wẹ hụn furuni, hụn k'a fifipụ ẹhuhọ hụ mọbụ lee ẹnaya ime ẹ. ⁵ Ya ke onye ohu ime ndi-isi hụ nọ sị m, “Akwanzile! Lee ẹ, Eworo ebọn Juda, Mkpogun Defidi, e merigu—o k'a saeka tofọ eriri ẹsa ndi hụ, fifipụ ẹkukwo hụ.”

⁶ Ya m nọ hụn Nwa-ebulu hụn nọke sị wẹ te gbu ẹ egbu k'o turu ẹgbata ukpo-eze hụ lẹ ihien ẹnọ hụ rị ndun lẹ ndi-isi ẹnọ-kwasị-ogun hụ hụn wẹ ile fihunme ya wụ ukpo-eze. Nwa-ebuluni nwon mpin ẹsa lẹ ẹnaya ẹsa—hụn wụ Mmon ẹsa Osolobue, hụn Osolobue zijen elu-ụwa ile. ⁷ Nwa-ebulu hụ nọ jen d'e weri ẹhuhọ hụ wẹ fifima, hụn rị ẹka-nni onye hụ nọdị enu ukpo-eze hụ. ⁸ Ogen o gi werigu ẹhuhọ hụ, ihien ẹnọ hụ rị ndun lẹ ndi-isi ẹnọ-kwasị-ogun hụ nọ dan alị ihun Nwa-ebulu hụ; onye ọwụlẹ ime wẹ gi ụbọ lẹ afere nsensị wẹ gi goru meme hụn nsensị jun ime ẹ. Nsensini wụ ekpere ndi nke Osolobue.

⁹ Ya wẹ nọ bu ẹbụ ohun, sị,

“Iyu furu
hụn k'e weri ẹhuhọ hụ,

hụn k'a topu eriri ndi hu
 we gi kenme e;
 makeni we gbu i,
 i no gi edeke i
 gbapuhani Osolobue ihian
 ime ebon owule,
 ime asusu owule,
 ime ali owule
 le ime ndi owule.

¹⁰ Y'e meguo we wuru
 ali-eze le ndi nchu-egan
 ebe Osolobue enyi ri;
 we k'a ki elu-awa.”

¹¹ E lezi m enya, m no nu olu ndi mmnon-ozu bu oda hun
 fihunme ukpo hu ohi-ohi le ihien ndi hu ri ndun le ndi-isi hu.
 Ndi mmnon-ozini e bukenmeka oda, we ri nnu-uku ole-le-ole le
 ijeri ole-le-ole. ¹² We hu e gi oken olu a bu ebu, a si,

“Nwa-ebulu hu we gbu
 e furughu hun w'e tuchan,
 ni iken le aku-le-uba
 le amamihiem le akwanran
 le mgbaye le ogho le ojija-mma
 wu nke e!”

¹³ M no nuzi ke ihien ile we ke eke ri a bu ebu—ke hun ri
 enu-igwee ke hun ri elu-awa ke hun ri okpuru uwa ke hun ri
 ime ohimin. Ihien we ri a bu wu:

“Ojija-mma le mgbaye
 le ogho le okiki
 ya wusonme nke onye hu
 hun nodi ani elu ukpo-eze—
 le Nwa-ebulu hu—
 jenrin ejen!”

¹⁴ Ihien eno hu ri ndun no si, “Isee!” Ndi-isi hu no dan ali, fe
 Nwa-ebulu hu.

Isi Nke Isin

Nwa-ebulu Hu A Topu Eriri Ndi Hu

Eriri Nke Ibuo

¹ Ya m no hun ke Nwa-ebulu hu topu eriri ohu ime eriri esa
 ahun we gi kenme ehuhuo hu, m no nu ke ohu ime ihien eno
 hu ri ndun gi oken olu hankenme ke akpabo, si, “Bia!”

² M no lee enya, e lee eshin ochan! Onye ri e nyinn'e gi utaa.
 We no ye e okpu-eze, o no nyinrin eshin e pu d'e merisonme
 agha.

Eriri Nke Ebuo

³ Oge Nwa-ebulu gi tofu eriri hun me we ebuo, m no nu ke hun me ebuo ime ihien eno hu ri ndun si, "Bia!" ⁴ Ya eshin ozo no fuha. Onwan e nwun ufie-ufie. We no ye onye ri e nyinn'e iken n'o wepu udon elu-uwa, keni ihian gbume ibe we. We nozi we ophia-agma hi-ogbe ye e.

Eri Nke Eto

⁵ Oge Nwa-ebulu hu gi topu eriri hun me we eto, m no nu ke nke eto ime ihien ndi hu ri ndun si, "Bia!" M no lee enya, e lee eshin ogi! Onye ri e nyinn'e gi ihien we gi a ma ihien. ⁶ M no nu ihien noke olu ri e ku oku k'o gha etintinnai ihien eno hu ri ndun hanpuha, a si, "Oka jenk'o d'a kogbu enwen e: mkpu oka-witi eno k'a wude egbo-orun akpu-uhuhin! Mkpu okabali mmakalaka mmebuo k'a wude egbo-orun akp'ohin! Ka e wiwikwole ofungbon-olivu le manya!"

Eri Nke Eno

⁷ Oge Nwa-ebulu hu gi topu eriri nke eno, m no nu olu hun me we eno ime ihien ndi hu ri ndun, k'o si, "Bia!" ⁸ E lee m enya, e lee eshin e nwun ehuhuo-ndun, ehuhuo-ndun, kani o hu e nwun nanhin! Efan onye ri e nyin n'e wu Onwan; Ali-mmom sonko a. We no kebe uwa uzo eno, ye we iken igi ophia-agma le unwan le emu le eje-anu ndi ri elu uwa gbupu uzo ohu rin'a.

Eri Nke Isen

⁹ Oge Nwa-ebulu hu gi topu eriri nke isen, m no lee enya okpuru ukpo nchu-egan, m no hun ume-ndun ndi hun we gbu make oku Osolobue le eri we shiani Jizosi. ¹⁰ We no weshi olu we enu, e yi, "Euu Di-nwonni-enyi, Onye hun ihien ile ri aka a, onye ri nso, onye ezioku! Nani ke y'e biehan d'e kin ndi ri enu-uwa ikpe, gbugwari we ke we don gbu enyi?" ¹¹ Ya we no ye onye-onye ime we ewuru ochan tueni, si we zuzi iken ekere ni umune we le ndi-idibo ibe we zuguu onu, ndi ahun ihian k'e gbu ke we don gbu we.

Eri nke Isin

¹² Oge Nwa-ebulu hu gi tofu eriri nke isin, ali no mahihie oda-oda, anwan no gime ngi ke ekwa-ogi, ifon hun shiaguni no nwunhuto, nwunme edeke-edeke. ¹³ Kokishia no gha elu-igwere danyesonme ani—noke ebe oken ufere no nutusonme ogbe figi chanleni. ¹⁴ Igwere no fori noke ebe we no fifima ehuhuo, wepu. We no wepu ugu ile le ali ile mirin nohunme onodi we. ¹⁵ Ya ndi-nze uwa le ndi uku le ndi-ndu-agma uku, le ndi idafin, le ndi ile we gi oku we e don le ndi ozo ile—ke igbon ke ndi nwe enwen we—no shisonme ime okporo le ebe omuma risonme elu ugu d'a wari, ¹⁶ a si ugu le omuma ndi hu, "Dodo ni, dankwasị ni enyi! Ni unu zueme enyi make Onye hun nodi elu ukpo-eze hu gha e legha enyi; make onuma Nwa-ebulu hu

ghazikwo e kunrun enyi— ¹⁷ makeṅi oken uhuohin we gi a kpo onuma a biago! Onye wu nwan onye ahun jenkọ d'a sa eka wuzo!”

Isi Nke Eṣa

Madu Nnu Ogun-mmṣato Hu

¹ Onwan e meguu, m no hun mmṣon-ozī eno ke we turusonme ebamin eno uwa. We turusonme ebegu e gbondon ufere eno hun e fe ime uwa, amangbe ufere e fezi uwa mobu ohimin mobu osisi owule. ² Ya m no hun mmṣon-ozī ozo k'o gha azuun owuwa-enya-anwun puha, shiko elu; o gi ihien Osolobue ri ndun gi e ye ahima. O no gi oken olu gwa mmṣon-ozī eno hu we ye iken ni we gi wiwi uwa le ohimin oku, ³ si we, “Ekewiwile ni uwa mobu ohimin mobu osisi owule; cheri ni ni enyi yegu ndi idibo Osolobue enyi ahima ezimezi-ihun we.” ⁴ M no nwan nu madu ole we ye ahima ahun. Madu nnu ogun-mmṣato ke we ye ahima hu ime ikpun-ulo ile ri Izrelu:

⁵ nnu iri-kwasi-ogun wu ndi ikpun-ulo Juda;

nnu iri-kwasi-ogun wu ndi ikpun-ulo Rubeni;

nnu iri-kwasi-ogun wu ndi ikpun-ulo Gad;

⁶ nnu iri-kwasi-ogun wu ndi ikpun-ulo Asha;

nnu iri-kwasi-ogun wu ndi ikpun-ulo Naf'tali;

nnu iri-kwasi-ogun wu ndi ikpun-ulo Manase;

⁷ nnu iri-kwasi-ogun wu ndi ikpun-ulo Simionu;

nnu iri-kwasi-ogun wu ndi ikpun-ulo Livai;

nnu iri-kwasi-ogun wu ndi ikpun-ulo Isaka;

⁸ nnu iri-kwasi-ogun wu ndi ikpun-ulo Zebulun;

nnu iri-kwasi-ogun wu ndi ikpun-ulo Josef;

nnu iri-kwasi-ogun wu ndi ikpun-ulo Benjamini.

Igunrun Ihian Gha Ali Ile Ri Ichen-ichen Puha

⁹ Onwan e meguu, m no lee enya, hun igunrun hi-ogbe, hun o me ni o nwonna onye saeka gun we. We gha ali ile, ebun ile, ndi ile, le asusu ile puha. Igunrunni turu ihun ukpo-eze hu le ihun Nwa-ebulu hu. We yisonme ewuru ochan tueru ani. Onye-onye ime we gisonme iguru eka. ¹⁰ We hu e gi oken olu e yi oro, a si, “Nzuofuha gha eka Chuku enyi

hun nodi enu ukpo-eze

le Nwa-ebulu hu a bia”

¹¹ Ndi mmṣon-ozī ile turusonme ebegu, fihunme ukpo hu le ndi-isi hu le ihien eno hu ri ndun; we no dan ali ihun ukpo hu, ke isi ali, fe Osolobue, ¹² a bu ebuni:

“Isee!

Ija-mma le ogho

le amamihi en le ekele

le mgbaye le iken le akwanran

wu nke Chuku ẹnyi
jẹnrin ejen! Işee!”

¹³ Ya onye ohu ime ndi-isi hu no si m, “Elee ndi wu ndini yi ekwa ochan tueru ali? Elebe ke we gha bia?” ¹⁴ M no si a, “Di-okpa, iyu marin ndi we wu.” Ya o no si m, “Ndiri wu ndi hun gha oken ukpokpo hu puha. E giguwo we edeke Nwa-ebulu hu su ewuru we, ewuru we e henrinsonme nke ochan. ¹⁵ Ya hain we gi nwan ri ihun ukpo Osolobue e fe e uhinhin le efinnai ime Ulonso a. Osolobue, Onye hun nodi ani elu ukpo-eze, k'a noyeni we, chedon we. ¹⁶ Egun ihien-oriri le ihien-orira agunkozi we. Anwun mobu ihien owule a hun okun amakozi we. ¹⁷ Make ni Nwa-ebulu hu hun ri etintinnai* ebeku ukpo hu ri k'a wuru onye-ndu we; o k'e du we noke onye e du anu, shi isi-mirin ndi hu mirin e ye ndun gha a bia. Chuku jenkọ d'e finchanpu ẹnya mirin owule ri we ẹnya.”

Isi Nke Ɛsatọ

Eriri Nke Ɛsa Hu Le Opi Ɛsa

¹ Ogen Nwa-ebulu hu gi topu eriri nke esa, elu-igwee ile no me juu ihien noke nkirishi mgbahunme okuloku ohu. ² Ya m no hun ndi mmọn-ozii esa hu hun e turu ihun Osolobue. We no ye we opi esa. ³ Mmọn-ozii ozọ, hun gi mkpu goru w'a kpo Sensa we gi a dunni Osolobue nsensi okun, no bia d'e turu ihun ukpo nchu-ejan hu. We no kponye e nsensi oda-oda, n'o gi ya le ekpere ndi-nsọ ile e me chu ejan elu ukpo nchu-ejan hu we gi goru memu hun ri ihun ukpo-eze hu. ⁴ Enwunrun nsensi hu ri a dunni le ekpere ndi-nsọ hu no gha aka mmọn-ozii hu a loshi elu ihun Osolobue. ⁵ Ya mmọn-ozii hu no weri Sensa hu we gi a dun nsensi okun, gi okun ri ukpo nchu-ejan hu hujun e, tu a ye enu-uwaa. Ya ke akpabo no han, mirin e den, amuma e be, ali a mahihie.

Opi Enọ Ibuzo

⁶ Ebeku ke ndi mmọn-ozii esa hu gi opi esa no kwademe ni we gbu opi we.

Opi Ibuzo

⁷ Mmọn-ozii nke ibuzo no gbu opi e, ekwan-igwee le okun we gwogbama ya le edeke no puha. We no ma we ye ime uwa, o no dunpu uzọ ohu okun, nato uzọ ebuo; ime osisi ile, o dunpuzi uzọ ohu, o hodu uzọ ebuo; o dunpuhanrinzi efiifia-ndun ile.

Opi Nke Ebuo

⁸ Mmọn-ozii nke ebuo no gbu opi e, we no tu ihien noke eregede ugu ri a nwun okun ye ime ohimin—azuun ohu no

* **Isi Nke Ɛsa:**17 Lee 5.6

hēnrin ẹdeke, ọ hodụ azuun ẹbuo. ⁹ Uzọ ohu ime ihien ndi ri ndun ri ime ohimin no nwunhun, ọ hodụ uzọ ẹbuo. Ime ugbo-mirin ile, uzọ ohu no tikpofu, ọ hodụ uzọ ẹbuo.

Opi Nke Eto

¹⁰ Mmọn-ozī nke eto no gbu opi e: kokise ohu hi-ogbe ri e nwun okun leke owa no gha igwere dan. Ime iyi ile ri uwa, ọ danye uzọ ohu nato uzọ ẹbuo—uwe le isi-mirin ri ichen-ichen k'o danye. ¹¹ Efan kokise hu wu “Elumilu.” Ime mirin ile rini, uzọ ohu no lume ilu, ọ hodụ uzọ ẹbuo. Ndi bu oda no nwunhun, make ni mirin hu ri e lu ilu.

Opi Nke Eno

¹² Mmọn-ozī nke eno e gbu opi e, ihien no fian enya-anwun azuun ohu, fianzikwo ifon le kokise azuun ohu-ohu, latosonme we azuun ẹbuo-ẹbuo. Ukpẹ we no belu: we kebe ke we e nwunhan mbu uzọ eto, enwunkarizini we uzọ ẹbuo. Anwun amuchanrinzini ke uhuhin han k'o don a mu mbu; ifon etibehanzini k'o don e ti mbu. We kebe uhuhin uzọ eto, anwun amukarizini uzọ ẹbuo—erirazikwo ke ifon me uhinhin. ¹³ M no lee enya enu, hun ugon ohu k'o feko ime elu, yiko, “Nsogbu! Nsogbu! Oken nsogbu jenkọ d'a rini ndi ile bi elu- uwa ogen ndi mmọn-ozī eto hu k'e gi nwan gbusonme opi eto hun hoduni!”

Isi Nke Itenei

Opi Eto Hoduni Le Eje-mgbugbu Ahun

¹ **Mmọn-ozī nke isen** e gbu opi e, m no hun kokise ohu hun gha elu-igwee danye uwa. We no ye e isanhan oken-mgbugbu hu migbu enwen e.

² O no gunpu eje-mgbugbu hu migbu enwen e, enwunrun no gha ebeku lopuhama ke enwunrun oken okun we gi a dunchanpu unyin ri goru. Enya-anwun le ufere no gba ishi make ufiri enwunrun okun hu gha ebeku a lofuha. ³ Ya igurube no gha ime enwunrun hu puhama, berisonme enu-uwa. We no ye we iken, udi iken hu akpi ri elu-uwa nwe. ⁴ We no si we egbulẹ efifia ri enu-uwa mobu ihien owule e nwun ehuhuo-ndun ehuhuo-ndun ri e sue ime ugbo mobu ime ofia mobu osisi owule, ka we ru ndi hu nwonleni ahima Osolobue ezimezi-ihun we ehụ, uwe suo. ⁵ We no ye igurube ndi hu efe ni we ye ndi hu ezigbo afunfun, orogbo ifon isen—kani anini we we gbu ndi hu. Ufu we noke ebe akpi no gba ihian. ⁶ Ogen ihieni e gi me, ihian k'a cho onwun, ahunko we onwun; we jenkọ d'a chokenme ni we nwun, kani, onwun k'a gba ni we oso.

⁷ Igurube ndi hu ri ke eshin we kwademegu we k'e gi jen agha. Ihien no ke okpu-eze goru risonme we isi. Ihun we

nọ kẹ nke ihian. ⁸ Eñenren wẹ sue kẹ ntutu ikpoho. Eze rị wẹ ọnu nọ kẹ nke eworo. ⁹ Okpukpu rị wẹ ehụ rị kẹ igwe onye-agma gi e gbondon obi; nku wẹ hụ a zun ụzun kẹ ebe eshin dokpunko ugbo-agma bu oda gbanko ogbo agha. ¹⁰ Wẹ nweonme odundun. Edide w'a gba ihian risonme wẹ odundun—o nọ kẹ edide akpi. Odundun wẹ kẹ iken wẹ gi e ye ihian afunfun orogbo ifon isen rị.

¹¹ Eze a kị igurube ndini wẹ wu mmọn-ozị oken-mgbugbu hụ migbu enwen ẹ. Ndi Hibru a kpọ mmọn-ozini Abadonu; ndi Griki a kpọ a Apolionu: *efan ebuoni wu "Onye-ntikpo."*

¹² Nsongbu nke ibuzo a ghafegu, ebuo lalazi.

E Gbupu Wẹ Uzọ Ohu Ime Ndi Ri Elu-uwā Lato Uzọ Ebuo

¹³ **Mmọn-ozị nke isin** nọ gbu opi ẹ, m nọ nụ kẹ olu gha mpin eno rị ntin eno ukpo nchuejan goru hụ rị ihun Osolobue a hanpuha. ¹⁴ Olu hụ nọ si mmọn-ozị nke isin hūn gi opi, "Tọpu mmọn-ozị eno hụ wẹ kenmeto oken iyi Yufretisi!" ¹⁵ Ya wẹ nọ nwan topu mmọn-ozị eno hụ, hūn wẹ kwademegu, kenme wẹ to, e che ogenni, uhuohinni, ifonni le ahuan; wẹ nọ nwan topu wẹ keni wẹ gbupu uzọ ohu ime ihian ile rị elu-uwā, gbuhodu uzọ ebuo. ¹⁶ Ndi-agma hūn nyiko eshin nọ puha, wẹ wu ijerihun ogun-iri (ya wu nnu-iri, nnu-iri uzọ nnu isen-kwasị-ogun-isin). A nughọ m ole wẹ rị.

¹⁷ Lee kẹ m don hūn eshin ndi hụ ime ohun m: ndi rị e nyin ni wẹ yisonme ihien igwe wẹ gi e gbondon obi wẹ. Ihien igwe ndini e nwun ufie-ufie leke okun, enwunrun-enwunrun leke safe, lezi unwanran-unwanran leke nsin-nya-anwun wu sofo. Isi eshin ndi hụ rị kẹ nke eworo. Okun le enwunrun le nsin-nya-anwun wu sofo ghazi wẹ ọnu a puha. ¹⁸ Wẹ nọ gi eje-ihien eto ndi hụ rị a gha eshin ndi hụ ọnu a fuha—ya wu okun le enwunrun le nsin-nya-anwun wu sofo—gbufu uzọ ohu ime ihian ile rị elu-uwā, gbuhodu uzọ ebuo, ¹⁹ makeni ọnu eshin ndi ahun le odundun wẹ kẹ iken eshin ndi hụ risonme. Odundun wẹ nosonme kẹ agwo, nwonsonme isi kẹ agwo. Isi ndi hụ risonme wẹ odundun kẹ wẹ gi a ru ihian ehụ. ²⁰ Ndi hụ hodu elu uwā—ndi hụ eje-ihien ndini gbuleni—egbehutonị obi mebehi eje-ihien wẹ rị e me; alatoni wẹ ife eje-mmọn le ifesonme mmọn wẹ gi ẹka memẹ—kẹ nke goru kẹ nke ọna wu siva kẹ nke igwe bronzu kẹ nke omuma kẹ hūn wẹ gi osisi pin—mmọn ghaleni e ri-eka e legha uzọ mobu a nū ihien mobu e jen ijen! ²¹ Egbehutozikwoni wẹ mebehi njo ndini wẹ e me: igbu-ochu, irua-mmọn, ibu-nshi le igi iken eje-mmọn a run, ughere, izu-ohin.

Isi Nke Iri

Mmọn ozi Hụ Gi Ehuho Wẹ Fifi

¹ Ya m nọ hụn mmọn-ozì ọzọ kin-akwanran k'ọ gha elu-igwee hidanla. Orukpu fuhunmẹ ẹ; ekọn-ẹ-ogugu rị ibe isi ẹ, ya nwẹn rị a okpuru; ihun ẹ nọ kẹ ẹnya-anwun. Ụkụ a rị kẹ polu ẹbuọ wẹ gi ọkụn mẹmẹ* . ² O gi ẹhuhụọ mẹ ẹkẹrẹ wẹ fifipụ ẹka a. O nọ bu ụkụ ẹka-nni ẹ che elu ohimin, bu ụkụ ẹka-ekpen ẹ tọ akpakali. ³ O nọ gi oken olu, hụn nọ kẹ nke ẹworo rị e denni, yi oro. Ogen o gi yi oro, akpabọ ẹsa ahun nọ han. ⁴ Ogen akpabọ ẹsa ahun gi hanguu, m te chọ nị m demẹ, kanị a nụ m olu gha elu-igwee si, “Zuemẹ ihien akpabọ ẹsa hụ ku, edetule ẹ!”

⁵ Ya mmọn-ozì hụ m hụn k'o turu elu ohimin ẹ akpakali nọ weshi ẹka-nni ẹ enu zime enu-igwee, ⁶ kun ẹfan Onye hụ rị ndun jennin ejen, hụn ke elu-igwee ẹ ihien ile rin'a, ụwa ẹ ihien ile rin'a ẹ ohimin ẹ ihien ile rin'a, si, “Ebiekozi wẹ, kaka! ⁷ Kama, hụn **mmọn-ozì nke ẹ**sa gihu gbu opi ẹ, ihien ahun mini Osolobue kwademẹ e mezuchanrin k'o don gwa ndi idibo ẹ ndi-amuma.”

⁸ Ya olu hụ gha elu-igwee gwa m oku nọ siji m, “Jen d'e weri ẹhuhụọ hụ fifipuni hụn rị ẹka mmọn-ozì hụ ụkụ a ohu rị elu ohimin, ụkụ a ohu hụ akpakali.” ⁹ Ya m nọ jen d'e kunrun mmọn-ozì hụ, si a ye m ẹhuhụọ hụ mẹ ẹkẹrẹ. O nọ si m, “Weri ẹ ri. O k'a sọọ i ụsọọ onu nọkẹ mirin-ẹnwun, kanị, o k'e lu i ilu ẹfọ.” ¹⁰ Ya m nọ narin mmọn-ozì hụ ẹhuhụọ hụ mẹ ẹkẹrẹ ri, o nọ sọọ m ụsọọ onu nọkẹ mirin-ẹnwun, kanị, ogen m gi riguu a, ẹfọ nọ lume m ilu. ¹¹ Ya wẹ nọzi si m, “I k'e buzi amuma banyeni ndi bu ọda, ani bu ọda, ndi asusu ichen-ichen bu ọda ẹ ndi-nze bu ọda.”

Isi Nke Mmanaj

Ndi Osheri Ebuo Hu

¹ Ya wẹ nọ ye m mkpinsin wẹ gi a ma ihien. Mkpinsin hụ nọ kẹ ọkpọ. Wẹ nọ si m, “Bia d'a ma Unọ-nsọ Osolobue ẹ ukpo nchụ-ẹjan, y'a gunzikwo ndi hụn rị ebẹhụ e fe ofufe. ² Ka amale ihun-ezi Ulo-nsọ, hapu ohun—makeni e weguo w'a ye ndi ali ndi ọzọ rị ichen-ichen. Wẹ k'a zo obodo nsọ hụ ụkụ ọrogbo ifon ẹbuọ kwasi ogunnai.”

³ “M k'e ye ndi-osheri m ẹbuọ iken bu-amuma, ku oku-Chuku, ọrogbo akpu-uhuohin ogun eto kwasi nnu eto (ogun mmeto kwasi nnu-uku), wẹ k'e yisonmẹ ẹkwa ahio.” ⁴ Ndi osherini wu osisi olivu ẹbuọ ẹ obu-ukpe ẹbuọ hụ rị ihun Onye-nwon-ụwa-ile. ⁵ Omeni ihian cho n'ọ mẹ wẹ ihien owule, okun a gha wẹ onu puhu, dungbu ndi inenren wẹ ahun cho nị wẹ mẹ wẹ ihien; erira kẹ onye owule cho n'ọ mẹ wẹ ihien owule k'a don nwun. ⁶ Wẹ nwon iken wẹ gi a kpokin enu-igwere amamgbe mirin e zue ogen hụ ile wẹ gi e bu amuma, e ku oku Chuku. Wẹ nwonzikwo

* **Isi Nke Iri:1** pila ẹbuọ wẹ gi ọkụn mẹmẹ

ikẹn wẹ gi e me mirin e henrin edeke—kẹ mirin ri iyi kẹ hun ri ohimin, wẹ nwonzikwo ikẹn wẹ e gi me ụdi eje-nsongbu le afunfun ọwule biani ụwa oge ọwule wẹ cho.

⁷ Wẹ shiagu ẹri wẹ, eje-anu hu hun k'a gha eje-mgbugbu hu migbu enwen ẹ puha k'a lusun wẹ agha, meri wẹ, gbu wẹ. ⁸ Ozun wẹ k'a ri uzọ ụwaya kanị ri obodo uku hu wẹ gi ẹnya ime mmọn a kpọ Sodomu le Ijptu, obodo ohu hu wẹ nọ kpogbu Di-nwonn-wẹ. ⁹ Orogbo akp'ohin eto le mkpikpi, ndi ri ichen-ichen le ndi ebon le asusu le ali risonme elu ụwa k'a gba ozun wẹ ilee; aniko wẹ onye ọwule li wẹ. ¹⁰ Ndi bi ụwa k'a ri a ghoghọ ni madu ẹbuo hu a nwunhun, e me mmemme, e yetari ibe wẹ ihien—makeni ndi-amuma ẹbuoni te bu afunfun toni ndi ile ri elu-ụwa.

¹¹ Kanị, oge o gi mefu akp'ohin eto le mkpikpi, ufere hun e ye ndun nọ gha ebe Osolobue ri bia, banye ime wẹ, wẹ nọ turu oto—oken egun nọ bia ndi hunni wẹ. ¹² Ya wẹ nọ nu oken olu gha elu-igwee si wẹ, “Bia ni elu ebeni!” Ya wẹ nọ gi orukpu shi enu-igwee, id'ẹnya ndi-ihenren wẹ ri e lee wẹ ile. ¹³ Ozigbo, ali nọ mahihie oda-oda, azuun ohu ime obodo hu nọ tikpo, o hodu azuun itenei. Ali hu mahihieni gbu madu ogun-iri kwasị nnu-mmesa (madu nnu-uku esa). Egun nọ tikenme ndi hoduni, wẹ nọ kweri ni Osolobue hun ri elu-igwee e hie oge.

¹⁴ Nsongbu nke ẹbuo a ghafegu, lee ẹ, nke eto lala ẹgwa.

Opi Nke Esa

¹⁵ Ya mmọn-ozu nke esa nọ gbu opi ẹ, m nọ nu oken olu risonme elu-igwee, a si,

“Ali-eze ụwa a wuruole nke Di-nwonn-enyi

le nke Kraisti a hun o tume;

o k'a ki jenin ejen!”

¹⁶ Ya kẹ ndi-isi eno kwasị ogun hu hun nodisonme ukpo wẹ ihun Osolobue nọ dan ani, keni Osolobue isi-ali, fe ẹ, ¹⁷ a bu ẹbuni:

“Enyi ri e ye i ekele,

Chuku Nna,

hun nwon ikẹn o gi e me ihien ile,

onye hun ri kikenni, hun rizikwo mbu.

Makeni y'e giguọ ikẹn i hi-ogbe kima.

¹⁸ Ndi ali ile e te bughọ olulu;

kanị iwe-le-onuma i

a bialo nwan.

Oge y'e gi kin ndi nwunni ikpe

e rugu.

Oge hun y'e gi ku ndi-idibo i uguo,

e rugu nwan—

ndi idibo i ndi-amuma—

uwe le ndi-nso

lę ndi a tų egun i—
kę ndi uku kę ndi nta.

Ogę y'e gi tikpo ndi hun e tikpo uwa
e rugozi!"

¹⁹ Ya wę nọ gunpu Ulo-nsọ ime enu-igwee, wę nọ hun
Ekpęti-nkwerigbama Osolobue ime ebęhu. Amuma elu-igwee
nọ besonme, mirin nọ densonme, akpabọ nọ hansonme; ali nọ
mahihie, ekwan igwere nọ dan oda-oda.

Isi Nke Mmēbuo

Okpoho Hu Lę Dragonu

¹ Ya kę okę ahunlele pu-ichęn nọ puha elu-igwee: okpoho
yi ęnya-anwun kę ęwuru nọ fuha; ifon ri a okpuru uku, okpu-
eze kokise mmēbuo ri ri a isi. ² O ri ime. O hu a kwan ekwan
makęni ime ri e me ę. O hu a turu a oda-oda makęni omumu e
rugo a.

³ Ahunlele ozo nọ mezi ime enu-igwee: eje-anu hi-ogbe w'a
kpo dragon' a puha; Dragonuni e hike ogbe; o nwun ufie-ufie.
Isi ęsa lę mpin iri k'o nwę. Okpu-eze ohu-ohu, risonme ę isi
ęsa ndi hu. ⁴ Odundun a nọ zari uzọ ohu ime kokise ri elu-
igwere, tu wę ye ani—o hodu uzọ ębuo. Dragonu hu nọ turu
ihun okpoho hu ri a cho n'ọ mu nwa, keni o ripu nwa a hun o
gihu mupuha a.

⁵ Okpoho hu nọ mu nwa, nwata-okęnyę, hun jęnkọ d'e gi
okpo-igwe ki ndi ani ile. Kanj, hun o gihu mupuha nwata-
okęnyę hu, wę nọ juru ya wu nwata, we ę shi ebe Osolobue
lę ukpo-eze Osolobue ri. ⁶ Ya okpoho hu nọ gbashi ime atu d'a
nodi ebęhu Osolobue kwademe n'ę, ebe wę k'a nọ lepu a ęnya
akp'ohin ogun-ęto kwasị nnu-ęto.

⁷ Ya wę nọ luma agha elu-igwee, mmon-ozu wu Maikelu lę ndi
mmon-ozu e son n'ę nọ luson Dragonu hu agha. Dragonu lę ndi
mmon-ozu ę nọ lusongwari wę. ⁸ Kanj wę nọ meri Dragonu hu.
Anizi ni wę ya lę ndi mmom-ozu ę nodi enu-igwee. ⁹ Wę nọ tutu
Dragonu uku hu, agwo mbu-mbu hu w'a kpo Ekwensu, a kpozị
a Setani. Iya wu onye hun e dufie uwa ile. Wę nọ tutu ę ye elu-
uwa—iya lę ndi mmom-ozu ę.

¹⁰ M nọ nwan nu olu ohu hannị ime elu-igwee, hun ri a si,
“Nzuofuha lę ikęn lę ali-eze Chuku ęnyi
lę okiki Kraisti, onye hu o tume,
a biaguo nwan.

Makęni a tutuguo wę onye ahun,
hun e kpesonme umune ęnyi,
ndi Itu-Kraisti ibe ęnyi

ęka Osolobue ęnyi uhinhin lę efinnai.

11 Kanì wẹ nọ gi ẹdeke Nwa-ebulu hụ lẹ oku wẹ gi shian'a ẹri mēri ẹ; egheni wẹ isi tuhu okukwe wẹ.

12 Ya wụ, enu-igwee ya ghoghoma nwan; iya lẹ ndi bi ime ẹ!

Kanì, nsongbu jenkọ d'a rini uwa lẹ ohimin, makeni Ekwensu e hidanguo d'e kunrun onu.

O gi oken olulu bia—

makeni o maringuo ni ogen ẹ hodụ ẹkerel!”

Ekwensu E Buhezi Nsongbu E Elu-uwa

13 Ogen Dragonu hụ gi hun ni a tutuguo w'a ye elu-uwa, o nọ chuma okpoho hụ mu nwata-okennyẹ hụ. 14 Kanì, wẹ nọ ye okpoho hụ nku ẹbuo, nku ugon uku—n'o gi gha ebe agwo hụ ri fepu, shi ime atu, ebe wẹ jenkọ d'a nọ lepụ a ẹnya [ihien nọkẹ] ahua eto lẹ ifon isin. 15 Ya agwo hụ, dragonu hụ, nọ gha onu a hupuha mirin nọ ke iyi, n'o hukpu okpoho ahun, keni o huru ẹ, 16 kanì alì nọ yeni okpoho hụ ẹka: alì nọ shiapu onu, luefu mirin hụ Dragonu hụ gha onu hupuha. 17 Ya ize okpoho hụ nọ ban Dragonu hụ, o nọ pu, jenne d'a lusun umu okpoho hụ agha, ya wu umu a ndi hoduni; ndi hun e mesonme ihien ndi hụ Osolobue ku; ndi hun a shia ni Jesu eri; ndi hun e kwonkenme oku Jesu. 18 Dragonu hụ nọ turu enu ẹjan ri mkpenren ohimin.

Isi Nke Mmèto

Eje-anu Ebuo Hu

1 M nọ hun eje-anu ohu k'o gha ime ohimin pula. Mpin iri lẹ isi ẹsa k'o nwe. Okpu-eze ohu-ohu risonme elu mpin ndi hụ. Efan ri ichen-ichen e kutọ Osolobue risonme elu isi ẹsa hụ. 2 Eje-anuni m hun nọ ke Ubidon. Uku alì a nọ ke nke eje-anu w'a kpọ Biẹ. Onu a nọ ke nke Eworo.

Ya Dragon' nọ we iken ẹ lẹ ukpo-eze ẹ ye eje-anu hụ, tume ẹ oken onye-okiki. 3 Isi eje-anu ahun ohu nọ ke isi anu wẹ gbugu, kanì ebẹhụ wẹ gi gbu ẹ a laguo. Ihien ri eje-anuni ehụ a tikenmẹkẹ uwa ile ẹnya—nke wu ni wẹ ile hụ e son ẹ. 4 Wẹ ile nọ femẹ Dragonu hụ makeni iya ye eje-anu hụ iken ahun o gi ki okiki. Wẹ nozi fe eje-anu hụ, a si, “Onye nọ ke eje-anu hụ? Onye k'a saeka lusun ẹ ogun?”

5 Wẹ ye eje-anu hụ onu o gi a nyan isi, e kusunme aru. Wẹ nọ ye ẹ oghere kpa iken orogbo ifon ebuo kwasì ogunna. 6 O nọ shiapu onu kutosonme Osolobue, e kutọ efan a, e kutọ ebe o bi—ya wu, e kutọ ndi ile bi elu-igwee. 7 Wẹ nozi ni a lusun ndi-nsọ agha, mēri wẹ; e wezikwo wẹ ebọn ile lẹ ndi ile lẹ asusu ile lẹ anì ile che okpuru ẹ kima. 8 Ndi ile bi enu-uwa k'e fe ẹ—ya wu onye owule wẹ deleni efan a ime ẹkukwo nke ndun Nwa-ebulu hụ wẹ gbu ni wẹ d'e gbe iyeto uwa.

⁹ Onye nwon ntin, ya n'o nu.

¹⁰ Onye owule Osolobue si ni we k'a nwunrun a, we k'a
nwunrun a;
onye owule Osolobue si ni we k'e gi ophia-agma gbu e, we k'e gi
ophia-agma gbu e.

Onwan cho ndidi le okukwe eka ndi nke Osolobue.

¹¹ Ya m no hun eje-anu ozo hun gha ime-owa pula. Mpin ebuo
k'o nwe rike nwa-ebulu bu o ku ke Dragonu.

¹² Okiki Eje-anu hunni ri a ki wu nke eje-anu nke ibuzo, hun
o ye e kidonn'e. O wa a ye uwa le ndi hun bi ime e olu ni we e fe
eje-anu nke ibuzo hu—hun ebe we gi gbu e lagu. ¹³ O gisonme
oken orun-atumenya a kpa iken; o meghode okun gha elu-igwee
hidan id'anya ihian ile. ¹⁴ O no gi orun-atumenya ndini we ye e
efe rundonni eje-anu nke ibuzo hu dufie ndi bi elu-owa; o si
we kpụ ya wu eje-anu nke ibuzo—hun ahun we be ophia-agma
isi ohu gbu e—kani o huzi nwan ndun. ¹⁵ We no nizi eje-anu
hun-eboni saeka me ihien o me hun ihien ahun we kpụ gi ri
ndun, kunme umenren—ihien hu we gi udi eje-anu nke ibuzo
hu kpụ, nke wu ni ya wu ihien we kpụ node kume oku; ya wu
ihien node me we gbu ndi hu ile ju ni efeko w'a.

¹⁶ Eje-anu hun-eboni nozi me we ye ihian ile ahima eka-
nni mobu ezimezi-ihun—ke ndi uku ke ndi nta, ke odafin ke
ogbenye, ke igbon ke onye nwon enwen e—¹⁷ nke wu ni onye
owule we yeleni ahima hu a saeka non mobu re ihien owule.
Ahima hu wu efan eje-anu ibuzo hu mobu ahima hun a nokin
enya efan a.

¹⁸ Onwan cho amamihien: onye owule nwon nghota ya gi e
gbako ahima eje-anu hu, makeni ahima ihian ro. Ahima hu wu
isin kwasị ogun-mmęto kwasị nnu*.

Isi Nke Mmęto

Nwa-ebulu Hu Le ndi Nke E

¹ E lezi m enya, m no hun Nwa-ebulu hu k'o turu elu Ugu
Zayonu—ya le madu nnu ogun-mmęsato we deye efan a le efan
Nedi e ezimezi-ihun we. ² M no nuzi olu gha enu-igwee bia.
Oluni ri a han ke uzun oken-mirin ri e huni le uzun akpabo
hankenmeni. Olu hu m nu rizi ke ebe ndi a kpọ ubo ri a kpọ ubo
we. ³ Madu nnu ogun mmęsato ahun hu a bu ebu ohun ihun
ukpo hu le ihien eno hu ri ndun le ndi-isi hu. O nwonni onye
ozo saeka munrun ebu hu wezuka madu nnu ogun-mmęsato hu
we gha ime uwa gbapuha. ⁴ Ndinu wu ndi hu gileni ikpoho
meru enwen we; we wu ikennyę marinleni ikpoho. W'e son
Nwa-ebulu hu ebe owule o jenko. Osolobue le Nwa-ebulu hu a

* **Isi Nke Mmęto:**18 “666” ke w'a kpọ a Onu-ebo.

ghaguo ime ihian ile gbari ndini nọke mkpuru-ibuzo. ⁵ Anutuni we ntụ onụ we; enwọn we ntụpo.

Ndi Mmōn-ozī Eto Hu

⁶ M nọzi hūn mmōn-ozī ozo hūn feko ime enu, ime elu-igwee. O gi ozioma itebite hūn o k'e zi ndi ile bi elu-ūwa—ya wu, ndi ali owule le ebọn owule le ndi a sụ asusu owule le ndi owule.

⁷ O nọ gi oken olu si, “Tu ni egun Osolobue, onu e ye e ogho, make ni ogen o k'e gi kin ikpe e ruguo. Eghē, fe ni Onye hūn ke enu-igwee le uwa le ohimin le isi-mirin ri ichen-ichen!”

Babilon' A Daan!

⁸ Mmōn-ozī ozo, hūn me e ebuo, nọ fūha, a si, “O danguo! Babilonu uku hu a danguo! Okpoho hu hūn me ndi ali ile ra manya a, manya a hūn zeni, manya ughere e!”

Afunfun Ri E Che Ndi K'a Narin Ahima Eje-anu Hu

⁹ Mmōn-ozī ozo, hūn me we eto, nọ puha, gi oken olu yiko, “Onye owule hūn fe eje-anu hu le udi a we kpū, narin ahima a ezimezi-ihun mōbu eka we, ¹⁰ jenkō d'a razikwo manya hu zeni, manya iwe-le-onuma Osolobue, hūn we gburoleni—hūn we huye ime mkpu iwe-le-onuma a. We k'e gi okun le nsin-nya-anwun ye we eje-afunfun id'nya ndi mmōn-ozī ri nsō le id'nya Nwa-ebulu hu. ¹¹ Enwunrun okun we gi ri e ye we eje-afunfun we k'a ri ime e k'a gha a loshi elu jenrin ejen. Ke uhinhin ke efinnai, izu-iken arikonni ndi hu siko d'e fe eje-anu hu le ihien we kpū ke iya, uwe le onye owule narin ahima efan a.”

¹² Onwan cho ndidi eka ndi nsō, ndi hūn e mesonme ihien Osolobue ku, e kwerikenme ni Jizosi.

¹³ M nọ nu olu gha elu-igwee si, “De onwan: gha ogenni jenme, ngozi jenkō d'a rinini ndi hūn k'a nọ ime Di-nwōnni-nyini nwunhūn!”

“Eghē, ndi we gozi agozi ke we wu nke-esi! We k'e zu iken orun we, make ni ihien we runpuha ri e son we!” Iya ke Mmōn-nsō ku.

A Ghorī We Mkpuru Uwa Mi

¹⁴ Ya m nọ lee nya, m nọ hūn orukpu ochan. Onye nōdi ali elu orukpu hu nọ ke Nwa nke Ihian. Okpu-eze goru ri a isi. Opiā gorini tuni w'a kpō Siku, hūn we gi a ghō mkpuru hu a eka.

¹⁵ Mmōn-ozī ozo nọ gha ime Unō-nsō puha, gi oken olu hijenni onye hu nōdi elu orukpu, si a, “Gi nwan siku i ghorī mkpuru, ni ogen e ruguo w'e gi ghorī mkpuru, make ni mkpuru uwa mi a kachanringuo.” ¹⁶ Ya onye hu hūn nōdi enu orukpu nọ fe opiā-siku a ye elu uwa, ghorī mkpuru uwa mi.

¹⁷ Mmōn-ozī ozo nọ gha Ulo-nsō hūn ri elu-igwee fūha, ya nwen gizikwo opiā-siku tu-nko. ¹⁸ Ya Mmōn-ozī ozo nọ gha

ukpo nchụ-ẹjan pụha. Onwan wu mmọn-ozị hụ hụn Osolobue we oku ọwụle gbashiari okun che okpuru e. O nọ weshi olu elu, hijenni mmọn-ozị hụ gi ọpia-sikụ tu-nkọ, si a, “Gi nwan ọpia-sikụ i tu-nkọ ghorị ọhio-grepu hụn vaini uwa mi, make ni grepu e a changu!”¹⁹ Ya mmọn-ozị hụ nọ fe ọpia-sikụ a ye elu-uwa, ghorị grepu ri uwa, tu a ye ebefu hi-ogbe hụn Osolobue nọ a ghosị iwe-le-ọnuma a—ebefu o nọ a pinpuha manya grepu e.²⁰ We nọ gha ime obodo hụ pu, shi ebefu d'a pinpuha manya grepu hụ. Edeke nọ gha ebahun we nọ a pinpuha manya e hupuha. O ru edeke ahun e ru ihian isi-uvun; eshin banye ime e, o ru e onu; o d'e huru ihien nọke mail' isen kwasi ogun-itenei.

Isi Nke Mmisen

Nsongbu Ikpaunun Esa E D'e Bidon

¹ Ya m nọ hunzi oken ahunlele ozo pu-ichen ime elu-igwee; onwan a tukenmeka enya: mmọn-ozị esa gi eje-afunfun esa! Eje-afunfun esani wu ndi ikpaunun. Uwe ke iwe-le-ọnuma Osolobue k'e gi bi.

² M nọ hụn ihien nọ ke ohimin ughegbe we gwagbama ya le okun, hunzi ndi hụ meri eje-anu hụ le ihien hụ we kpu ke ya —le ahima nomba hụ hūn a nokin enya efan a. Ndin we turu mkpenren ohimin ughegbe hū. We gisonme ubo Osolobue ye we.³ We hū a bu ebū odibo Osolobue wu Mozizi le ebū Nwa-ebulu hū,

“Euu Chuku Nna,

Onye hūn nwon iken ile!

Ye meke oken ihien le ihien a tu enya!

Euu, Eze ani ile le agbo ile!

Iri-ochan le ezioku ke i gi e me ihien i.

⁴ Euu Nna,

onye k'a si n'ọ tukọ egun i,

n'ọ jakọ efan i mma?

Iyọ sọọ ri nsọ.

Alị ile k'a bia d'e fe i,

make ni y'a hanguo enen

hūn ghosị n'i ri-ochan.”

⁵ Onwan e meguu, m nọ hūn Ulo-nsọ (Odu-nkwerigbama ahun, Odu Ashia-eri ahun, we nọ e fe ofufe) hūn ri elu-igwee. We gunpu a agunpu.⁶ Ndi mmọn-ozị esa hū gi eje-afunfun esa hū nọ gha ime Ulo-nsọ puha. We yisonme ekwa line nwunni, hūn ri e gbukeni. We ile gisonme ihien goru kenhunme obi we.

⁷ Ime ihien eno hū ri ndun, ohu nọ ye mmọn-ozị esa hū afere esa we gi goru mememe. Ihien jun afere ndi hū wu iwe-le-ọnuma Osolobue, Onye hū ri ndun jennin ejen.⁸ Enwunrun gha ogho Osolobue le iken e a lofuha nọ jun unọ-nsọ hū; o nwonzini onye

saęka banye Ụlọ-nsọ hụ d'e ru nị eje-afunfun ęsa hụ mmọn-ozị ęsa hụ gi e bi.

Isi Nke Mmisiin

Eje-afunfun Ęsa Ikpazuun!

¹ Ya m nọ nụ kę okęn olu gha Ụlọ-nsọ gwa ndị mmọn-ozị ęsa hụ oku, sị wę, “D'e hu ni iwe-le-ọnụma Osolobue rị ime afere ęsanị kpu elu-ụwa.”

Etę Hun E Shinni, A Turu!

² Ya mmọn-ozị ibuzọ nọ jęn d'e hu ihien rị ime afere a ye enu- ụwa, eje-etę hun e shinni, hun a turunị, nọ jun ndị hụ ęhụ, ndị ahun bu ahịma eje-anụ hụ le ndị hụ fee ihien wę kpu kę iya.

Ihien Ile Rị Ohimin A Nwunhun!

³ Mmọn-ozị nke ębuọ nọ hu ihien rị ime afere a ye ime ohimin, mirin rị ime ohimin nọ rị kę edeke onye nwunni. Ihien ọwule rị ndun ime ohimin nọ nwunhun.

Iyi Le Isi-mirin E Hęnrin Edeke!

⁴ Mmọn-ozị nke etọ e hu ihien rị ime afere a ye ime iyi le isi- mirin risonme ụwa, wę nọ hęnrin edeke.

Osolobue Rị E Ye Afunfun Furuni!

⁵ M nọ nụ kę mmọn-ozị mirin ile rị ęka a sị,
“Euu Onye-nsọ,

onye hun rị kikenni, hun rịzikwo mbu.

Ezigbo enen kę y'a han!

Y'a hain

i gi e yesonme wę afunfun ndini.

⁶ Makeni e gbuguọ wę

ndi-nsọ le ndi-amuma,

y'e yeguọ wę edeke ra!

Ihien wę cho

kę wę rị nwan a hun!”

⁷ M nọ nụ kę ukpo nchụ-ęjan shiari, sị,

“Eghee, Osolobue wu Di-nwonni-ęnyi,

Onye nwon iken ile,

ikpe i ma wę hụ mma,

ezigbo enen kę y'a han!”

Anwun E D'a Magbu Wę!

⁸ Mmọn-ozị nke enọ nọ hu ihien rị ime afere a kpu ęnya- anwun, gi ę me anwun ma ihian ọda-ọda. ⁹ O makenmękę wę —kani, hun nkę w'e gi gb hutọ, mebehi njọ, wę nọ kpoma Osolobue hun rị e zihę afunfun ndini wę iyi. E yeni wę oghọ.

Ishi E Kpume Wę!

¹⁰ Mmṣn-ozī nke isen nọ hu ihien rī ime afere a ye ukpo-eze eje-anu hu, ali-eze eje-anu hu nọ gba ishi, we nọ tamade ire we * make oken-ufu we rī ime e; ¹¹ we nọ kpoma Chuku rī elu-igwee iyi make ufu le ete rī we ehu—egbehutonī we obi mebehi eje-ihien ndi we rī e me.

Iyi Yufretis' A Tahī, Henrin Uwaya!

¹² Mmṣn-ozī nke isin e hu ihien rī ime afere a ye iyi uku hu wu Yufretisi, mirin e nọ tahī, gi beyeni ndi-nze jenkọ d'a gha azuun owuwa-nya-anwuun bia uzọ.

Eje-mmṣn Eto Hun E Dufie Ndi-nze!

¹³ M nọ hun eje-mmṣn eto risonme ke ewo ke we gha onu Dragonu, onu eje-anu hu, le onu onye amuma-ntu hu pula. ¹⁴ Ndinī wu eje-mmṣn ndi a risonme orun-atumenya rī ichen-ichen, uwe e jen d'a kpoqbama ndi-nze ile rī uwa make agha we jenkọ d'a lu Uhuohin nke Osolobue, Onye hun nwon iken ile.

¹⁵ (Jesu si, “Lee e! M jenkọ d'a bia idumuzi nọke ohin. Ngozi jenkọ d'a rinī onye owule k'a munrun nya, e che, amangbe w'a tonarin a ekwa a, amangbe o gba oto a ghahunme, a hun we ihien ifenren e”!)

¹⁶ Eje-mmṣn eto hu nọ kpokwama ndi-nze, we ile nọ zu ebegu w'a kpo 'Amagidonu. 'Amagidonu ke w'a kpo a onu Hibru†.

Ali-omahihie Jqgbu Enwen E!

¹⁷ Mmṣn-ozī nke esa e hu ihien rī ime afere a ye ime ufere, oken olu nọ gha ukpo-eze hu, ime Ulo-nsọ, si, “O guguo!”

¹⁸ Amuma nọ besonme, mirin nọ densonme, akpabo nọ hansonme, ali nọ mahihie oda-oda. Udi ali omahihieni e metuni kete w'e bimele uwa; o mahihiekenmeke! ¹⁹ Obodo uku hu nọ kebe uzọ eto; obodo shia efu hun risonme ali ile nọ tikpochanrin. Osolobue a nyanhan Babilon' uku hu, o nọ we mkpu-manyanya iwe-le-onuma a ye e ra. ²⁰ Ali ile mirin nahunme e fopu; ahunzikwoni we ugu owule. ²¹ Eregede ekwan-igwee nyinhan ke ekpa simenti hu a gha elu igwere a dankwasī ihian—d'e ru ni a buma we Osolobue onu make afunfun hun ekwan-igwee hu rī a dannī rī e buhe ni we. Afunfun hu a jokememeke njo!

Isi Nke Mmṣa

Oken Igbaraja Hu Le Eje-anu Hu

¹ Ya mmṣn-ozī ohu ime we esa hu gi afere nọ bia d'e kunrun m, si m, “Bia, ni m ghoṣi i ikpe-omuma le afunfun jenkọ d'a rinī oken igbaraja hu hun nodi ali enu iyi bu oda; ² oken igbaraja hu

* **Isi Nke Mmisiin:10** “tama nkwenren-eze” † **Isi Nke Mmisiin:16** I kpochanrin a, “Ha-magidonu” ro, hun wu “Ugu Magidon”.

ya le ndi-nze uwa wi me mgba, hun mgba a we me tugbariguu ndi bi elu-uwa leke manya.”³ Ya mmon-ozu hu no buru m ime mmon shi ime atu, m no hun okpoho nodi ani elu eje-anu e nwun ufie-ufie. We dejun eje-anu hu efan ichen-ichen hun e kuto Osolobue ehụ. Isi esa le mpin iri ke eje-anu hu nwe.

⁴ Okpoho hu yi ewuru nanran oda-oda hun e nwun ufie-roni, ufie-roni le ufie-ufie. O yi ihien-mma ri ichen-ichen: ke goru ke ejije le ihien-mma ndi ozo—ke ihien mma we gi omuma hun a koni mememe. O gizi mkpu we gi goru mememe aka. Ihien runi le ihien ru unyin ya le igbaraja wi jun mkpu hu. ⁵ O nwe efan we de ye ezimezi-ihun e. Ali efan ahun e mika. Efan hu wu:

“Babilon' Uku, Nne Ndi-igbaraja Le Ihien Ile Runi Ri Ime Uwa.”

⁶ M no hun a ni edeke okpoho hu ra, edeke ndi-nsọ le ndi we gbu make eri we shia ni Jizosi, ri a tu a ke manya.

Ogen m gi hun a, o tukeme m enya!

⁷ Kani, mmon-ozu hu no si m, “K'o ri a tuni i enya? M k'a kowa ni ihien okpohoni le eje-anu isi esa le mpin iri hu bu ne wu.

⁸ Eje-anu hu i hun te ri ari mbu, bu o rizi a nwan—kani, o d'a gha ime eje-mgbugbu hu migbu enwen e puha. O puhaguu, o k'a la ntikpo. Mgbe ndi hodu enu-uwa—ndi ahun ile we deyeleni efan we ime ehuhuo nke ndun ni Osolobue d'e gbe iyeto uwa—k'e gi hun ke eje-anu hu puhazi, o k'a tu we enya, make ni o te ri ari, bu o rizi a nwan, kani o lalazi alala.

⁹ Onwan cho amamihien le nghota.

Isi esa hu wu ugu esa okpoho hu nodi elu we; we wuzikwo ndi-nze esa. ¹⁰ Ime ndi-nze esa hu, isen a danguo; ohu ri nwan a ki; ozo ri n'a e ke bia. Kani, o bia, o k'a tohu ekere suo.

¹¹ O me nke eje-anu hu hun ri mbu bu o rizi a nwan, iya wu eze hun k'e me we ndi-nze esato, bu onye ohu ime we esa ro—make ni o k'a kizi. Kani, ogen o k'e gi fuhazi, o k'a lazikwo ntikpo.

¹² Mpin iri hu i hun wu ndi-nze iri hun we keleni kin eze. Kani we k'e kin we eze, a ki we ekere suo, mgbahunme okuloku ohu, uwe le eje-anu hu. ¹³ Ihien ohu ke we iri bu obi—we iri k'e kwerigbama, we okiki we ye eje-anu hu n'o kima.

¹⁴ We k'a luson Nwa-ebulu hu agha, kani, Nwa-ebulu hu k'e meri we, make ni iya wu Nna ndi-nna le Eze ndi-nze, make ni ndi ya le we wi wuzikwo ndi Chuku kpo, ndi o hori ahori, ndi we gi e don enya.”

¹⁵ Mmon-ozu hu nozi si m, “Mirin ndi hu i hun, hun igbaraja hu nodi ali elu we wu ndi ri ichen-ichen, igunrun ihian ri ichen-ichen, ali ri ichen-ichen le asusu ri ichen-ichen.”

¹⁶ “Nke mpin iri hu i hun, ize igbaraja hu k'a ban uwe le eje-anu hu; we k'e ti e iwi—napuchanrin a ihien owule—gbari a oto, ripu uru-ehu a, kpo a okun. ¹⁷ Make ni, Osolobue e buguo

ihien ọ cho n'o me che we ime obi, keni we me e, ghahani ikwerigbama wechanrin ani-eze we le okiki we ye eje-anu kima, d'e ru ogen oku Osolobue e gi mezuchanrin."

18 "Nke Okpoho hu i hun, iya wu obodo uku hu hun a kichanrin ndi-nze ri uwa."

Isi Nke Mmęsatọ

Babilon' A Daan!

1 Onwan e meguu, m no hun mmon-ozu ozu k'o gha elu-igwee hidanla. Mmon-ozu hu nwon iken o gi e me ihien bu oda; o banhan, uwa ile no nwun make ogho ri a ehụ hun ri e ti ke ukpe. ² O no gi oken olu si,

"O danguo! Babilonu uku a danguo! O wuruole ebe ejemmon ri ichen-ichen bi; ebe mmom owule runi bi; ebe nnunu owule runi bi; [ebe anu owule runi, hun e ze ize bi]. ³ Make ni, ndi ani ile a raole manya a; o tugbuguo we—many a hun wu ughere le ihien-olila-nya. Ndi-nze ri uwa e meguo mgba a. Ndi-afia uwa e giguu aku-le-uba a gha obibi ehụ-ufu le eje-obibi e henrinsonme ndi-idafin."

⁴ Ya m no nu ke olu ozu gha elu-igwee si,

"Ndi nke m, gha ni ime e puha, amangbe unu e bu eka che ime njo a, amangbe unu e son e narin afunfun rini n'a; ⁵ make ni, enumen njo a e ruguo enu-igwee; Osolobue a nyanhanguo njo a."

⁶ "Me e ihien o me ndi-ozu! Megwari a ya uzu ebuo! Gbaye e manya k'o don gbaye ndi ozu—y'a gbayed e ya uzu ebuo! ⁷ Ye e afunfun le ekwan hun han ke ogho o ye enwen e le obibi ehụ-ufu o bi.

Ebe o me ni o si enwen e, 'Mme ri a ki, mme wu eze-okpoho; di anwunnahinni m, ihien-ekwan emeko m!' ⁸ Ya wu, afunfun ile rini n'a k'e gi nya-anwun akp'ohin ohu biachanrin—ke onwun, ke ihien-ekwan, ke unwun. We k'a kpọ a okun. Eghee, make ni Chuku-Nna, hun ri a ma a ikpe wu diken."

⁹ Ndi-nze ri uwa hun meguu mgba a, son e bi obibi ehụ-ufu, k'a kwan n'a ekwan, gon'e—ogen w'e gi hun enwunrun okun we kpọ a. ¹⁰ Egun afunfun o ri ime e aniko we nokunme e. We k'e turu ebe teni, a si,

"Lee o! Lee o!

Lede obodo uku hu-o!

Obodo uku wu Babilonu!

Afunfun we ye e e gi ekere ogen suo,

mgbahunme okuloku ohu,

biachanrin!"

¹¹ Ndi-afia uwa k'a gha a kwan n'a ekwan, sukuru, make ni o nwonzini onye e nonnarin we ibu-afia we— ¹² goru, ola (siva), ejije le ihien-mma ndi ozu le omuma ndi akoni w'a cho a cho

wẹ gizi a cho ihien mma; ẹkwa line, ẹkwa popu nanranni, ẹkwa Siki le ẹkwa ufie; udi osisi ile e shin ohunma le ihien ile ri ichen-ichen wẹ gi aivri wu eze-enyi meme; udi ihien owule wẹ gi osisi sitron hun a nanranni le igwe bronzu le igwe mmaka le mabulu meme; ¹³ sinamonu le ihien ndi ozo ihien-oriri gi a suọ; nsensi le maa le Frankisensi; manya, ude-olivu, oka wẹ gwe nanranni le oka-witi; efin, atunrun, eshin le ugbo-anyinyan; igbon le umendun ihian.

¹⁴ Ndi-afia hu k'a si a,

“Thien ile ri mma ri a nagbu i enya a nahinguo! Ihien ile ehugie fu ile ogho ile e hunahinguo! Y'a hunkozi wẹ jenin ejen!”

¹⁵ Ndi hun a zu afia ihien ndini, hun gi afia uwe le ya a zu hi odafin k'e turu ebe teni a kwan ekwan—egun afunfun o ri ime e aniko wẹ nokunme e—wẹ k'a kwan ekwan, e goo, a si,

¹⁶ “Lee o! Lee o! Lee obodo uku hu, hun yi ẹkwa line nanranni le ẹkwa popu nanranni le ẹkwa ufie, hun yi ihien-mma nanranni jun ehugie—ke goru ke ejije le ihien mma ndi ozo wẹ gi omuma a koni meme! ¹⁷ Aku-le-uba hu ile e gigu o nwan eker e ogen suọ, mgbahunme okuloku ohu, lachanrin iwi!”

Ndi-isi ugbo-mirin ile le ndi ile e gi ugbo-mirin e jen le ndi a run ime ugbo-mirin le ndi owule e gi ugbo-mirin a zu afia, no turu ebe teni, ¹⁸ e yi oro—ogen wẹ gi hun enwunrun wẹ gi kpo a okun—a si,

“Elee obodo no ke obodo ukuni?”

¹⁹ A buo wẹ uzunzun ye isi, a kwan, e goo—a si,

“Lee-o! Lee-o! Led e Obodo uku hu ndi ile nwon ugbo-mirin ime ohimin gi aku-le-uba a hi odafin! E gi wẹ nwan eker e ogen, mgbahunme okuloku ohu, tikpofu a!”

²⁰ Euu elu-igwee, ghoghoma n'o danguo! Unu ndi-nsọ le ndi-ozu pu-ichen le ndi-amuma, ghoghoma ni n'o danguo! Make ni, Osolobue e gigu ufiri onu ma a ikpe!

²¹ Ya mm̄on-ozu ohu kin-akwanran oda-oda no buru olo hi-ogbe, tu a ye ime ohimin, si,

“Enina ke wẹ jenko d'e gi gi eka-iken tu obodo uku hu wu Babilonu ye ali; ahunkozi w'a!”

²² “Anukozi wẹ olu ndi-ubo le olu ndi oku-ebu le oku-ekpiri le oku-opi ime i;

ahunkozi wẹ onye orun-nka owule ime i;

anukozi wẹ ukwere olo ime i;

²³ ukpe-eka enwunkozi ime i;

anukozi wẹ olu ighoghọ ndi ri a gba ehuhuo ime i.

Onwan k'e me make ni ndi-afia i gi ndi-uku uwa wẹ wu wiwi ihien, o k'e me make ni y'e gigu eje-iken i me ndi ali ile ke i me wẹ, dufiechanrin wẹ.

²⁴ Eka a ke wẹ nozi hun edeke ndi-amuma le ndi-nsọ le ndi ile wẹ gbu ime uwa.”

Isi Nke Mmitenei

A Ghoḡhoma Wẹ Elu-igwee

¹ Onwan e meḡu, m nọ nọ oken ụzun ime elu-igwee, hụn nọ ke olu igunrun hi-ogbe; wẹ hụ a si, “Ija-mma ya riṅi Osolobue! Nzuopuha le ogho le iken wu nke Osolobue enyi!— ² makeṅi ezioku k'o gi a han enen; o han ezigbo enen. O maguḡ oken igbaraja hụ ikpe, igbaraja hụ gi ughere e meru ụwa. Osolobue e yeguḡ a afunfun make edeke ndi idibo Osolobue o gbu, gi meḡwari a ihien o me wẹ.” ³ Wẹ nọ sizi, “Ija-mma ya riṅi Osolobue! Enwunrun okun wẹ kpọ igbaraja ahun hụ a loṣhi enu jenrin ejen!”

⁴ Ndi-isi eno kwasị ogun hụ le ihien eno hụ ri ndun nọ dan ali, fe Osolobue hun nodi ani elu ukpo-eze hụ, si, “Ise! Ja ni Osolobue mma (Aliluya*).”

Oriri-agbamehuhuo Nwa-ebulu Hu

⁵ Olu nọ gha ukpo hụ si, “Ja ni Chuku enyi mma, unu ndi idibo e le ndi ile a tu egun e—ke ndi uku ke ndi nta!”

⁶ Ya m nọ nọ oken olu hun nọ ke olu igunrun hi-ogbe mọbu oken mirin ri e huni le oken akpabo. Olu hụ ri a si,

“Ija-mma ya ri ni Osolobue—

Aliluya! Makeṅi Di-nwonni-enyi wu Osolobue enyi, onye hun nwe iken ile, ri a ki!

⁷ Ni enyi ghoḡhoma ni, ni enyi nanma ni; ni enyi yeme e ogho, makeṅi agbamehuhuo Nwa-ebulu hụ e ruguḡ; nwa-agboḡ o k'a lu a kwademeguḡ enwen e.

⁸ A niguḡ wẹ nwa-agboḡ hụ yiri ekwa line nanranni, hun ri e gbukeni, hun nwonleni nkaru”—makeṅi ekwa line hụ ri a ghoṣi orun oma ndi nke Osolobue run.

⁹ Mmon-ozī hụ nọ si m detu onwan:

“Ngosi a rikakwo ni ndi hụ wẹ kpọ oriri agbamehuhuo Nwa-ebulu hụ.”

O nọzi si m, “Ihienni wu oku Osolobue nke-esi.”

¹⁰ Ya m nọ dan ali uku a, keni m fe e, kani o nọ si m, “Emekwole a! M wuhu odibo rike yu le umune i ndi kwondon oku Jesu. Fee Osolobue! Makeṅi, ihien Jesu ku, iya wu ali ihien ile ndi-amuma ku.”

Onye Hun Nyinko Eshin Ochan

¹¹ Ya m nọ hun ke elu-igwee kpupu, a hun m eshin ochan ebahu; efan onye ri e nyinn'e wu “Onye-we-gi-don-enya le Ezioku.”

O han enen zinrinni, a lu agha zinrinni.

¹² Enya a hụ e nwun ke ire-okun. Okpu-eze bu oda ri a isi. O nwonzikwo efan wẹ de ede hun o me ni o nwonni onye marin

* **Isi Nke Mmitenei:**4 “Aliluya” wuzi “Ja ni Osolobue mma!”

n'a wezuka ya le enwen e. ¹³ O yi ewuru we yoye ime edeke. Efan we gi marin a wu Oku Osolobue. ¹⁴ Ndi-agma enu-igwee ile nyinko eshin ochan sonko a. Ewuru we wu ezigbo line ochan, hun nwonleni nkaru. ¹⁵ Opia-agma tuni gha a onu suepuha, hun o jenkō d'e gi meri ndi ali ile. O jenkō d'e gi okpo-igwe ki we. O k'a zokpukpo we ke ihian don a zo akpuru vaini: ebefu Onye ahun nwon iken ile wu Osolobue no a ghosi oken iwele-onuma-a k'o k'a no zo we. ¹⁶ Nzere we deye elu ewuru e le ogbodogbo a wu

“Eze ndi-nze le Nna ndi-nna.”

Jizosi E Meri Eje-anu Hu Le Onye Amuma-ntu Hu

¹⁷ Ya m no hun mmon-ozu ohu k'o turu enya-anwu, o no gi oken olu kpo nnunu ile e fe elu-igwere oku, si we, “Bia ni-o! Gbakikome ni d'e ri oriri uku Osolobue kpo-o! ¹⁸ D'e ri ni anu ndi-nze le ndi-ndu-agma uku le ndi-uku; anu eshin le ndi te ri e nyinni we; anu ihian ile—ke ndi nwon enwen we-o ke igbon-o; ke ndi uku-o ke ndi nta-o!”

¹⁹ M no nwan hun eje-anu hu le ndi-nze uwa le ndi-agma we ebe we gbakikome ni we d'a luson onye hun ri e nyin eshin hu le ndi-agma a ogun. ²⁰ Kani we no nwundon eje-anu hu, ya le onye amuma-ntu ahun te ri a rundon ni eje-anu hu orun-atumenya—hun gi orun-atumenya ndi hu dufie ndi hun narin ahima eje-anu hu le ndi hun fe ihien we gi udi a kpu. We no tu we ebuo ebe we ri ndun ye ime omi ahun okun ri, hun okun a gi nsin-enya-anwu a dun. ²¹ We no gi opia-agma onye hun ri e nyin eshin ochan gbupu ndi hoduni—opia-agma hu gha onu a apuha; nnunu ile no gi anu we rijunchanrin efu, righafe oken.

Isi Nke Ogun

Ahua Ogun-iri Kwasi Nnuna Hu

¹ Ya m no hun mmon-ozu ohu k'o gha elu-igwee hidanla, o gi ishanhan eje-mgbugbu hu migbu enwen e le egan hi-ogbe. ² O no nwundon dragonu hu, agwo mbu-mbu hu wu Ekwensu, hun wuzikwo Setani, ken e egbun jenkō d'a to ahua ogun-iri kwasi nnuna, hun wu ahua nnu-uku; ³ o no tu a ye ime eje-mgbugbu hu migbu enwen e, kpokin eje-mgbugbu hu, fidon e—amangbe o dufiezi ndi ani ri ichen-ichen. We k'e donme e ebefu d'e ru ni ahua ogun-iri kwasi nnuna hu e zu. Ohun megwu, we k'a hatuziriri a ekere ogen.

⁴ Ya m no hunsonme ukpo-eze; we no tumo ndi hun nodisonme ani enu we ndi k'a han enen. M no hunzikwo umendun ndi hu we gi ifiri eri we shia ni Jizosi le ifiri oku Osolobue befu isi. Ndinu ju ni efeko we eje-anu hu mobu ihien hu we gi udi a kpu, juzi ni anarinko we ahima eje-anu hu ezimezi-ihun

wẹ mọbụ ẹka wẹ. Wẹ nọ nwan gha ọnwun lihi, rizi ndun, son Krajistì kị ahua ọgun-iri kwasì nnunai hu, ahua nnu-uku. ⁵ (Ndi ọzọ nwunni aghani ọnwun lihi d'e ru mgbe ahua ọgun-iri kwasì nnunai ahun gi zuguu.) Ọnwun wu igha-ọnwun-lihi nke ibuzo.

⁶ Onye wẹ gozi agozi le onye ri nsọ ke onye owule k'a ri ndi k'a gha ọnwun lihi nke ibuzoni wu. Ọnwun nke ebuo enwon iken ebe ndini ri—anwunko wẹ ọnwun nke ebuo. Kama, wẹ k'a wu ndi nchu-ejan Osolobue le Krajistì. Wẹ k'e son Krajistì kị ahua ọgun-iri kwasì nnunai.

Nke Ekwensu A Guu!

⁷ Ahua ọgun-iri kwasì nnunai hu zuguu, a topu wẹ Ekwensu, gha ime ngan o ri wepuha a. ⁸ O k'a pu d'e dufie ani ndi risonme ebamin-enọ uwa, Gogu le Magogu ke w'a kpọ wẹ. O k'e wegbama wẹ d'a lu agha. E bukenmeka wẹ oda: wẹ nọ ke ejan ri ohimin. ⁹ Wẹ nọ ghakwori ebe wẹ ri fetu ali ichen-ichen ri elu-
uwa* bia d'e fihunme ebe ahun ndi nke Osolobue ri (ago wẹ) le obodo ahun ri Osolobue obi; kani, okun nọ gha enu-igwee hidan, bu wẹ ile ri.

¹⁰ Wẹ nọ tu Ekwensu hun dufieni wẹ ye omi okun le nsin-
enya-anwun hu—ebehu eje-anu hu le onye amuma-ntu hu ri. Wẹ k'e ye wẹ afunfun uhinhin le efinnai jennin ejen.

Okinkin-ikpe Ikpazuun

¹¹ Ya m nọ hun ukpo ochan ohu hi-ogbe le onye hun nodi ali elu e. Uwa le elu-igwere nọ gha ebe o ri gbafo, o nwonzini ebe wẹ k'a nodi. ¹² M nọ hun ndi nwunni ke wẹ turu ihun ukpo-eze hu—ke ndi-uku ke ndi-nta. E kpupusonme wẹ ehuhuo bu oda; ya wẹ nozi kpupu ehuhuo ozo, hun wu ekukwo nke ndun. Wẹ nọ gi ihien onye-onye me kin ndi hun nwunni ikpe—ke wẹ don detosonme wẹ ime ehuhuo ndi hu.

¹³ Ohimin nọ wepuha ndi-nwunni ri ime e, Ọnwun le Ali-
mmon nọ wepuhazikwo ndi-nwunni ri ime wẹ. Wẹ nọ gi ihien onye-onye me kin e ikpe.

¹⁴ Ya wẹ nọ tu Ọnwun le Ali-mmon ye ime omi-okun hu.

Omi okunni wu ọnwun nke ebuo. ¹⁵ Onye owule wẹ hunleni efan a ime ekukwo nke ndun, a tu wẹ onye hu ye ime omi-okun hu.

Isi Nke Ohu-kwasì-ogun

Elu-igwee Ohun Le Elu-uwa Ohun

¹ Ya m nọ hun elu-igwee ohun le enu-uwa ohun, makeni elu-
igwee ibuzo le elu-uwa ibuzo a laguo. Ohimin arizi a.

Jerusalem' Ohun

* **Isi Nke Ogun:9** ledela Habakoku 1.6

² M nọ hụn obodo-nsọ hụ, Jerusalem' ohun hụ, k'ọ gha enu-igwee hidanla, Osolobue zihę ę. Ọ rị ke nwa-agboọ wę choquu mma, hụn rị e che di ę. ³ M nọ nụ oken olu gha ebe ukpo-eze hụ rị a sị,

“Lee ę, ebe-obibi Osolobue a biaguọ ime igunrun ihian; o k'e bi ime igunrun wę. Wę k'e fee ę ni uwe wu ndi nke ę; [Osolobue k'e me wę ni ya wu Osolobue wę]—Osolobue le enwen ę k'a noyeni wę. ⁴ O k'e finchanpuchanrin wę enya-mirin owule rị wę enya. Onwun arikozi; ke ihien enya-mirin ke ekwan ke ufu arikozi—makeni ihien akan a ghafeguọ.”

⁵ Onye hụ nodi anị elu ukpo-eze hụ nọ sị,

“Lee ę! M rị e kedonzi ihien ile!”

Ọ nọ sịzi, “Detu ihienni, makeni oku ndini wu ezioku le oku furu wę gi e don enya.”

⁶ Ya ọ nọ sị m, “O meguo! Mmę wu Ibuzo le ikpazuun, Mbidon le Ogugu. Onye owule egun-mirin rị a gun, m k'a gha isi-mirin hụ mirin e ye ndun gha e hupuha ye ę mirin ofe. ⁷ Ndi hụ merini k'e nwehen ihien ndini m k'e ye. M k'a wuru Osolobue wę, a wuru wę umu m.

⁸ Kani, nke ndi a tu egun le ndi-kwerileni le ndi runi; ndi-izighe le ndi-ughere; ndi ile e bu-nshin le ndi gi iken eje-mmọn a run; ndi a ru mmọn le ndi-ntu ile—we ile shiko d'a rị ime omi okun le nsin-enya-anwun hụ, hụn wu onwun nke ebuo.”

Jerusalem Ohun Hu

⁹ Ya mmọn-ozì ohu ime wę esa hụ te bu aferę afunfun ikpazuun esa nọ bia d'a sị m, “Bia, m k'a ghosi i onye hụ ya le Nwa-ebulu hụ jenko d'a gba ehuhuo, nwunye Nwa-ebulu hụ.” ¹⁰ Ọ nọ buru m ime-mmọn shi enu ugu ohu, oken-ugu, hụn jen elu oda-oda; ọ nọ ghosi m obodo-nsọ hụ wu Jerusalem k'ọ gha elu-igwee hidanla, Osolobue zihę ę. ¹¹ Ogho Osolobue rị a ehụ, ọ hụ e be nwanran-nwanran ke ihien-mma ndi ahun a kokenmeni, leke akpuru Jaspas; ọ hụ e nwun zai. ¹² Mgbon ę hi-ogbe, jen elu oda-oda. Onu-mgbon mmebuọ k'o nwe; mmọn-ozì ohu-ohu turusonme onu-mgbon ndi hụ. Wę deye efan ikpunulo mmebuọ rị Izrelu ohu-ohu onu-mgbon ndi hụ. ¹³ Onu-mgbon eto-eto risonme ę ebamin eno—eto rị ibeka owuwa-enya-anwun, eto rị ibeka ugu, eto rị ibeka ndidan-mirin, eto rị ibeka ndidan enya-anwun. ¹⁴ Mgbon anị hụ nwon omuma mmebuọ gin'e nọke iyeto. Wę deyesonme efan ndi-ozì pu-ichen mmebuọ Nwa-ebulu hụ enu wę.

¹⁵ Mmọn-ozì hụ gwa m oku gi mkpinsin goru wę gi a ma ihien, hụn o k'e gi ma obodo hụ le onu-mgbon ndi rin'a le mgbon ę. ¹⁶ Obodo hụ nwe azuun eno. Azuun eno ahun wuchanrin ahanmahan—ya wu, k'o suehan k'ọ shiahan.

O no gi mkpinsi a ma obodo hu. *stadion* nnu-uku mmebuo ro (ya wu ihien nọke maili ogun-mmitenei kwasi nnu-etọ). K'o suehan le k'o shiahan le k'o jehhan elu wuchanrin ahanmahan. ¹⁷ O nozi ma ke mgbon e shiahan: gha mkpo-eka d'e ru onunu-eka mmebuo-uzo-mmebuo (kubiti eno kwasi ogun-esa) k'o wu —ke ihian don a ma ihien. Ihien mmọn-ozì hu gi ma a hanhu ke hun ihian gi a ma ihien.

¹⁸ Omuma a koni w'a kpo Jaspas ke we gi tun mgbon hu; goru we gwagbamalenì ya le ihien owule ke we gi tun obodo hu; o nwun zai ke ughegbe.

¹⁹ We gi udi ihien-mma ile ri ichen-ichen ri mkpa chosonme omuma ndi hu gi mgbon hu nọke iyeto mma. Nke ibuzo wu Jaspas; hun me e ebuo wu Safa; hun me we eto wu ageti. Hun me we eno wu emaradi; ²⁰ hun me we isen wu onisi; hun me we isin wu kaneliani. Hun me we esa wu kraisolaiti; hun me we esato wu berilu; hun me we itenei wu topazi. Hun me we iri wu kraiosopresi; hun me we mmanai wu jasinti; hun me we mmebuo wu ametisi. ²¹ Omuma pu-ichen a koni hun we gi tusonme onu-mgbon mmebuo hu risonme udi ichen-ichen. Onu-mgbon owule ime we wu ogbe omuma pu-ichen ohu — omuma ndi hu w'a cho achọ we gi a cho ihien mma. Goru we gwaleni ke we gi memẹ uzo uwaya-kani hun ri ime obodo hu: o nwunchanrin zai ke ughegbe!

²² Ahunni m unọ-nsọ owule ime obodo hu —makeni Osolobue hun wu Di-nwonna-enyi, Onye hun nwon iken ile, le Nwa-ebulu hu wu Ulo-nsọ obodo hu. ²³ Obodo hu achodeni enya-anwun mobu ifon hun k'e ye e ukpe, makeni ogho Osolobue wu ukpe e, Nwa-ebulu hu wu ukpe-eka a.

²⁴ Ukpe obodo hu ke ndi ani ichen-ichen k'e gi bi. Ndi-nze uwa k'e webanhan ogho we ime Obodo hu.

²⁵ Agunmakọ we onu-mgbon obodo hu ebe eki ri elu, bu uhinhin ariko ebefu. Ya wu, agunmakọ w'a ke uhuhin han.

²⁶ We k'e webanhan ogho ali ichen-ichen le aku-le-uba we ime e. ²⁷ Kani, o nwonna ihien owule rileni ochan mobu onye owule hun e me ihien runi enya Osolobue mobu ihien owule ya le ntụ wi k'a banyen'e. Ndi we de efan we ime ekukwo nke ndun Nwa-ebulu hu, uwe suo k'a banye e.

Isi Nke Ebuo-kwasi-ogun

Iyi Hu Hun Mirin E E Ye Ndun

¹ Mmọn-ozì hu nọ ghoṣi m iyi ahun mirin e e ye ndun; o gha ukpo Osolobue le Nwa-ebulu hu hula; o nwun zai ke ughegbe.

² O hukọ ahanmahan uzo uwaya-kani ri ime obodo hu. Osisi ahun hun e ye ndun risonme iyi hu azuunni le azuunni. Osisi

hụ a mị ụdị mkpuru mmēbuò ahua. Ifon-ifon kẹ o gi a mị mkpuru. Wẹ gi ẹhuhuo a a zuo ndi ani ile oria.

³ Ahunkozi wẹ ihien wẹ bu onu. Kama, ukpo-eze Osolobue lẹ Nwa-ebulu hụ k'a rị ime ẹ, ndi-idibo ẹ k'a rị e fe ẹ. ⁴ Wẹ k'a gha a hun ihun ẹ; ẹfan a k'a rị wẹ ezimezi-ihun. ⁵ Ohihì agbakozì; achokozì wẹ ukpe-ẹka mobu ukpe ẹnya-anwun w'e gi legha ụzọ, makeni Osolobue hun wu Di-nwonna-ẹnyi jenkọ d'a wu ukpe wẹ. Wẹ k'a kị jennrin ejen.

Obibia Jesu

⁶ Mmon-ozì hụ nọ sị m, “Oku ndini wu ezioku, wẹ furu w'e gi don ẹnya—makeni Onye-nwonna-ẹnyi, Chuku hun a gwa mmon rị ime ndi-amuma ihien hụ ndi-amuma e ku, iya zihẹ nwan mmon-ozì ẹ d'a ghosì ndi-idibo ẹ ihien ndi hun o menì wẹ k'e meriri ẹgwa.”

⁷ Jesu sị,

“Lee ẹ, m lala ẹgwa!

Ngosi rini onye k'e me

ihien amuma rị ime ehuhuoñi ku!”

⁸ Mmẹ wu Jonu, mmẹ gi ntin m nū ihien ndini, gi ẹnya hun wẹ. Ogen m gi nuguu wẹ, hunguu wẹ, m nọ dani mmon-ozì hụ ghosì ni m wẹ alì—ni m fe ẹ. ⁹ Kani o sị m, “Emekwole a! M wu odibo ibe i—iyu lẹ umune i ndi-amuma lẹ ndi hun e mesonme ihien ndi hụ ehuhuoñi ku. Fee Osolobue!”

¹⁰ O nozi sị m, “Ezumele ihien ndi wẹ ku ime amuma rị ehuhuoñi, makeni, ogen wẹ k'e gi me rị nsue. ¹¹ Onye e me njo ya mesonme; onye e bi obibi ru unyin ya bisonme; onye rị ochan ya risonme; onye rị nsọ ya risonme.”

¹² Jesu sị, “Gon ni ntin, m lala ẹgwa! Ugwo-orun m jenkọ a ku rị m ẹka. M k'a ku onye owule ugwo k'o don run. ¹³ Mmẹ wu Afa lẹ Omega, Ibuso lẹ Ikpazun, Mbidon lẹ Ogugu.”

¹⁴ Ngosi rini ndi hụ k'a sụ ẹkwa wẹ, keni wẹ ni wẹ d'e ri mkpuru osisi ahun e ye ndun, keni wẹ ni wẹ gha onu-mgbon hụ banye ime obodo hụ. ¹⁵ Makeni, ndi hụ e bi kẹ nkite, ndi a rua-mmōn, ndi e bu nshi lẹ ndi gi iken eje-mmōn a run, ndi-ugherẹ, ndi-izighe, ndi a rua mmōn lẹ onye owule ntụ a sọ lẹ onye owule e me ihien ya lẹ ntụ wị abanyeko obodo hụ.

¹⁶ “Mmẹ wu Jesu zi mmon-ozì m ozini d'e zi unu, keni o rusonme ụka ichen-ichen ẹka. Mmẹ wu mkpogun ahun Defidi gha suepuha; m ghazikwo ehụ Defidi puha. Mmẹ wu kokise utuntun hụ hun e keni.”

¹⁷ Mmon-nsọ lẹ okpoho hụ 'ya lẹ Jesu jenkọ d'a gba ehuhuo rị a sị,

“Bia!”

Onye owule hun nuni ya sizi,

“Bia!”

Onye owule egun-mirin ri a gun ya bia! Onye owule choni, ya weri mirin hun e ye ndun, ya weri e ofe ra.

Eka-ntin!

¹⁸ M ri a gwakwo onye owule nu ihien ndi we ku ime amuma ri ekukwoni ni onye owule becheni ni we, Osolobue k'e beche n'e afunfun ndi hu we ku oku we ime ehuhuni; ¹⁹ onye owule wepu ihien ime we, Osolobue k'e wefu ihien run'e ime osisi hu e ye ndun le obodo-nso hu we kusonme oku we ime ehuhuni.

Mmekin

²⁰ Onye hun ku ihien ndini, hun gi we shia eri, si,
“Eghee, m lala egwa!”

Isee! Onye-nwonna-enyi wu Jesu, bia!

²¹ Efo ma Onye-nwonna-enyi wu Jesu ya rini ihian ile.